

Sbö Tjłõkwo



New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)

Sbö Tjłö_{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c

Contents

Mateo	1
Marcos	56
Lucas	92
Juan	150
Hechos	192
Romanos	251
1 Corintios	274
2 Corintios	296
Gálatas	311
Efesios	320
Filipenses	328
Colosenses	334
1 Tesalonicenses	340
2 Tesalonicenses	345
1 Timoteo	348
2 Timoteo	355
Tito	360
Filemón	363
Hebreos	365
Santiago	383
1 Pedro	389
2 Pedro	396
1 Juan	400
2 Juan	406
3 Juan	407
Judas	408
Apocalipsis	410

Evangelio según Mateo Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Mateorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur tōngga Roma so kong. Pjlara ga sök ba pak lishko ga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo bakoe.

Eshko dbaryo ga judíoga löng no pjluyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga kjibokwo ère tara Mateorë. Llëbo ña, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ère go, ber judíoga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ère go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjlapgaga tek dënashko dwayo

¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ère ba data, ba kjokë, ba tjlapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data. Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmga data bakoe.

³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.

Fares, e Esrom data. Esrom, e Aram data.

⁴ Aram, e Aminadab data. Aminadab, e Naasón data. Naasón, e Salmón data.

⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.

Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.

Obed, e Isaí data.

⁶ Isaí, e Pjlu David data.

David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Uriás boy.

⁷ Salomón, e Roboán data.

Roboán, e Abías data.

Abías, e Asa data.

⁸ Asa, e Josafat data.

Josafat, e Joram data.

Joram, e Uzías data.

⁹ Uzías, e Jotam data.

Jotam, e Acaz data.

Acaz, e Ezequíás data.

¹⁰ Ezequíás, e Manasés data.

Manasés, e Amón data.

Amón, e Josías data.

¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söraba jek Babilonia kjokyo dbo go.

¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.

Jeconías, e Salatiel data.

Salatiel, e Zorobabel data.

¹³ Zorobabel, e Abiud data.

Abiud, e Eliaquim data.

Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús mekë. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söraba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë

li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjöglö shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlökwö twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llëm obishko ga María beno shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ĩ. ¹⁹ José, e domer pjlo bek, ga María rote woydë ë kong llëme. E kjïshko ga raye kjingtëng lara. ²⁰ Woyotjliya shärye eni leshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko, ga tjlä ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjрэp llëme. Shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ĩ. ²¹ Llonö ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús.* Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjïshko» le.

²² Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga kong dënashko li ber jlököyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjöglö domer miydoydë llëm obi li,
e ber shäng kjlaraso llëme.

Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.»†
(Emanuel, e «Sbö shäng bi tjok» loklo.)

²⁴⁻²⁵ José wollenoshko ga llëye lara Tjlapga parkaga kjok dogo sorë li shäryara eni, ga María wlokjrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äär jong chida li buk guing. Eni ga wa buk kjlara domer, ga koiara Josërë Jesús. E irgo ga beno löng pjöyïkong.

2

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo

¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjluo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga ² tjlä oba kong ga «¿Judío pjluo weno buk kjone? Ba dbala ĩnorwa, ga tjawa tek löng ba poshrëk» le.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sogpa beno löng eni bakoe. ⁴ Eshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e rokara pjlorë uunkong, ga tjlä ba kong lok ga «¿No pjluo iche le Sbörë li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjlökwö laga tek dënashko sorë li eni. ⁶ »“Belén kjokyo, pja Judá tjëyoga kjokyo obi.

Bor nopga Israel tjëyo pjluo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjïshko ga pja tjwölö tira llëm kjok ëre kjing goshko.»*

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li rokara pjlorë tjoksa lütshko. Ga epga kjïshko ga miydara ga dbala weno pjang llonoshko. ⁸ E irgo ga tjlä ba kong ga «Pjäy nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wlëmi yötso. Wlënomi ga pjäy tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrëk bako wlo» le.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala ĩna weno pjang li jek pjang ba bäm go, ga slan äär pjang kjwozirwa sök li kopshko. ¹⁰ Dbala li ĩya lok ga beno löng wopjlué.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lok u li roshko, ga kjwozirwa ĩna sök

* **1:21** Grecia so tjlökwö Jesús, e shji döya Tjlapgarë loklo. † **1:23** Isaías 7.14. * **2:6** Miqueas 5.2.

ba mekë María tjok. Eshko ga kjökö tona, ga kjwozirwa li poshrëra. E irgo ga dbur sho shöylör, llëbo lö pjlëblë tjwlo ara wleniyo, dwlo poshtikklo lö pjlëblë, e shira, twara ba kong ba sëngglo. ¹² E irgo ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek pjlü shwo lëkong llëme» le. E kjishko ga irbo shano oblë, ga to jek lok iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

¹³ Domerga li brikong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirwa li wlëya Pjlu Herodesdë, zröya wlo le. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös na dwayo. Pjäy nom tök Egipto kjokyo. Pjäy ber löng eshko, äär jong llono lër bop kong guing» le.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo. ¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjlu Herodes wolono guing. Shäryono eni, tjlokwo lara Tjlapgarë ba tjlokwo laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»†

Herodes nopga ichono kjwozirga zrök

¹⁶ Miydara Herodesdë ga jyäpwwara domerga tjwe dlo wen tëm shwo lëkong dwayo lirë ga iirkono ara anmoyö. Dbala weno pjang llonoshko lara domerga lirë ba kong kjishko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjök ter lëkong löng Belén kjokyo li zrök uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe. ¹⁷ Eni ga tjlokwo lara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Jeremiasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni:

¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybö pjluk ara,

† 2:15 Oseas 11.1. ‡ 2:18 Jeremias 31.15.

slar ara, kjloshtë ara.
E Raquel,
ba wapga wolono,
ga slar sök ba kjishko,
wojekoba woyde llëme.»‡

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo, ²⁰ tjlë ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydë kjupä li wolonoe. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös jek na dwayo. Pjäy nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek iröng Israel kjokyo. ²² Gueniyo kuya ga Arquelao parkë sök Judea so pjluo, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek Judea kjokyo llëme» le. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara. ²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjlokwo lara Tjlapgarë ba tjlokwo lagaga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «No pjluo iche Sbörë tjwe li kowëba Nazaret so.»

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹⁻² Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jek to shäng Judea kjok dogro no llëmshko, tjlë oba kong ga «Sbö ber no pjluo wlo li, e dbaryo äätoe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia» le.

³ Kjiokwo tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjëlë shäng dbo go ga
 “Irbo poshäryozī Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozī ber beke.”»*

Ëbo tjëlë shäng dbo go lara li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyë shwong sek öng jëkklo sok kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjloshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjokyo sopga, e shrono löng träk llëm ba kuk. ⁶ Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga nopga tjeng ktring pjök ko fariseoga, saduceoga. İya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjëlë ba kong ga «İpjây so dgur kjoyoe! İNopga owa shdüzlong dbaryo döro lishko ga pjây där laga ërë bomi kongdo? ⁸ Pjây jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. ⁹ Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjluë. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme. ¹⁰ “Zër e” le Sbörë shäng. Kjor botjyë pjlu llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

¹¹ »Ëye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llëm, e tjwlö ara bor kjinmo anmoyö kjishko.† Era, pjây we iök go, ga pjây go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹² Tjwe kjwlë tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla

pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. İök li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le.

Jesús wara Juandë

¹³ Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo. ¹⁴ Gueniyo we woydë Juandë llëme. Tjëlë ba kong ga «Pja tek shäng bor shwoy, pja wër wlo lëp, gueniyo tja waga pjarë dey» le.

¹⁵ Kuya ga tjëlë ba kong ga «İos ber eni guing. Shäryëy jüni, woyde Sbörë eni kjishko» le.

Kuya ga «Jölö» le. ¹⁶ Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno oojong erä. Ga İya Jesüsdë ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹⁷ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjëlë ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydër ara. Tja wopjlu ba tjok» le.

4

Jesús tjliäna Ärë, llëbo shärye owa wlo le

¹ E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, tjliäna Ärë wlo. ² Eshko ga iono llëm Sbö kong dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. E irgo ga pjli jonge. ³ Eni ga Ä jek äär shäng Jesús tjlik, llëbo shärye owa wlo le. Tjëlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo tjeng ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:
 »“No mär dli goshko dö llëme.

Mär tjlökwo le Sbörë li go bakoe”»* le.

* 3:3 İsaías 40.3. † 3:11 Eshko dbaryo ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjishko. Eni ga llëye le Juandë ga e «Tja tjwlö äär ber Jesús parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ëmdë llëme» loklo. * 4:4 Deuteronomio 8.3.

⁵ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng kjok zrek ko Jerusalén, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem, öötong shäng Sbö u dbo go, ⁶ ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»«Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
pja shaya ba orkwo go,
pja dre pjë akkwo go llëm wlo.»†

E kjïshko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»«Tjlapga, bop Sbö li tjlïy llëme»‡ le.

⁸ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjökshko dbo go, ga kjok kjwang jïkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong, wolësowa ÿa wlo. ⁹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»«Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe.»§

E kjïshko ga Ä, pja opkjos na dwayo» le. ¹¹ Eni ga Ä opkiono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono lok Jesús kjimté.

Jesús ba pak soyono

¹² Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko li roy kuya Jesúsde ga to jek Galilea kjokyo iröng obi. ¹³ Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo llëme. To jek Capernaúm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Capernaúm kjokyo, e ber buk di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo li sor go, Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga dëna löngshko. ¹⁴ Shäryono eni, tjlökwo lara ba tjlökwo laga tek

dënashko so Isaíasde li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁵ «Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga, e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong,
di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li kjako,
nopga judío llëm wleniyo löngshko.

¹⁶ Kjok eshko sopga jëk löng kjok ro sï roshko wopro ga iök shjiy ña lok kësbang kjwara.

«Nopga li wolono tjeng pjire» laraba,
gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara,
dlo wen tëm pjang kjok shröngto wleni.»*

¹⁷ Eshko jek lëkong ga Jesús beno shäng tjlë oba kong ga «Sbö ber no pjlyuo wlo li, e dbaryo döroe. E kjïshko ga llëbo owa shäryëmi löngli, e owa jlöe lozï, ga rayozïa» le.

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

¹⁸ Domer shäng kjlara ko Simón, e kowëba Pedro bakoe. Domer shäng kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shäng diksor go, ga ÿa ga domerga li bë lönge. ¹⁹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjây pin wlo. Pjäy to löng mã shak ame. Pjäy iër to ber löng no töng bor kong shara» le. ²⁰ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

²¹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängvë kjong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ña, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo.

† 4:6 Salmo 91.11-12. ‡ 4:7 Deuteronomio 6.16. § 4:10 Deuteronomio 6.13. * 4:16 Isaías 9.1-2.

22 Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjoyong roshko, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swlopga poptono träk llême

23 Eshko ga Jesús jék to shäng Galilea kjokyo kjok kjwang jikong. Kjok kjrina kjrina ga oba pña judioga syö uyo lok kjwobi li roshko. Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú le oba kong, ga oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e popte. 24 Eni ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kjwang jikong, ga swlopga sökoba tjwe ba kong, no swlo llërba pogo tjok, no poglo llë bang ara, no goshko Ä sëyaga, no wopjir ä wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo, ga poptara uunkong.

25 Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjok ber buk dlo wen tèm shwo lëkong li sopga, e to jek lok ba tjok ara.

5

Jesús tjläno oba kong dlup go

1 İya Jesúsde ga nopga ara ga poyono sök dlup go. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong ga 2 pina. Tjlë ba kong ga

llëye shäryë, shji ber wopjlú wlo

3 «Eye songe le, llëye pjlú twe Sbö kong wlo drete le ga era ber wopjlú, Sbö ber ba pjluyo kjishko.

4 Eye slar ëë ga era ber wopjlú, wojeya Sbörë kjishko.

5 Eye wotöy ga era ber wopjlú, llono ga kjok uunkong twe Sbörë ba kong, ber baña wlo kjishko.

6 Eye, llëye woyde Sbörë li shärye woydë ara, no pjli ara li dli uë woydë wleni, no wodogro li di ië woydë wleni bako ga

era ber wopjlú, kjimte Sbörë ba shäryë kjishko.

7 Eye, oblë songe le İyado ga era ber wopjlú, songe le Sbörë bako kjishko.

8 Eye Sbö woydë jlökoyo ba pjlúshko, le kjamo go dö llëm ga era ber wopjlú, llono ga Sbö İya kjishko.

9 Eye oba wlëpyotkë, ber löng wopjlú ëng tjok wlo ga era ber wopjlú, kowe Sbörë ba wa kjishko.

10 Eye shdungoba, llëye woyde Sbörë li shärye kjishko ga era ber wopjlú, Sbö ber ba pjluyo kjishko.

11 »Pjäy wlongoba, pjäy shdungoba, pjäy jyöyotkëba bor kjishkoshko ga pjäy ber wopjlúe.

12 Eshkoshko ga pjäy woydë llême. Pjäy ber wopjlú dey. Pjäy äär kjok dogoshko ga pjäy potjwlën ara. Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga shdunaba eni bakoe.

Dlungna, iök shjiy

13 »Pjäy so dlungna kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. Gueniyo dlungna pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba shtoy iröng obi ga äe. Eshko ga llëno ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shglëkoba wlo.

14 »Pjäy so iök shjiy kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. U lok dlup dbo go jney ga äe. 15 Iök shjiy borkey, jney llëbo dorko wlo llême. İey jong kjókshko dey, kälä tē shjiy nopga löng ushko kjlobi li kong. 16 Pjäy ber löng iök shjiy wleni. Pjäy jék löng bëy oba bokshto, llëye shäryëmi li İkoba wlo, bomi Data sök kjok dogo li poshrëkoba wlo.

Kjok llgwekklo tara Moisésde

17 »Tja shrono shäng kjok llgwekklo tara Moisésde li kjaga lëmi llême. Tja shrono shäng llëye İara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li kjaga lëmi llëm bakoe. E eni llême. Tja shrono shäng llëye

lak jlökoyo li, e llë loklo lë bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁸ Lër bomi kong jlökoyo ga kjopkwo, kjok ère pjité llëm obishko ga tjlökwo tak lok kjok llgwekklo li jer kjwara llëm, shäryono uunkong guing, tjlökwo chirawayo ëmdë eni bakoe.

¹⁹ »Eni ga ëye kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjë kjrina, ba chirawayo ëmdë, ga oblë pīya eni bako ga Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga tjwlö sira li e lëba eshko. Gueniyo ëye omkolë, ga oblë pīya ba kolë bako ga Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga tjwlö ara li e lëba eshko. ²⁰ ¡Tja kuzia! Woyde ga llëye woyde Sbörë li shäryëmi pjlú, fariseoga kjinmo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go kjinmo bakoe. Shäryëmi eni llëm ga pjây äar ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme.

Iir

²¹ »«Shji no zrök llëme. Èye no zröno ga e shdungko» laraba tjlapgaga tek dënashko so kong eni. Tjlökwo ère kuromi tjän. ²² Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong* ga e shdungko. Èye «Pja makrae» lono ba kjlara kong ga sökoba Judío Kajok llgwegaga Këskësyo kong, shdüya wlo. Èye ba kjlara äyoshtono ga e jek shäng irbo äar jong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go.

²³ »E kjishko ga pjây jek äar öng sho sukklo Sbö sëngglo tjokshko ga woyoshrëmi ga bomi kjlara shäng iirkë bomi tjok wleni ga ²⁴ Sbö sëngglo li rayëmi ber sök eshko, pjây nom ba llgwek bomi kjlara tjok, pjây ber wopjlú ëng tjok wlo. Pjir ga pjây jek iröng Sbö sëngglo söromi li twë ga pjlúe.

²⁵ »Pjây sökoba no llgwegaga shwoy lëbashko ga pjây lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjây ie ber tjeng

tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjây twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjây shdüya wlo, ga pjây ie ber löng no shdüzlong uyo roshko. ²⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga pjây opshik eshko dwayo llëm, äar jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing.

Shji pë oma boy oblë tjok llëme

²⁷ »«Shji pë oma boy oblë tjok llëme» laraba kuromi eni tjän. ²⁸ Gueniyo lër bomi kong ga ëye walë oblë ik, wotjlik ba pjlúshko ba woydë dö wleni ga llëbo owa shäryara, pono ba tjok wleni.

²⁹ »Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjlúyo ëmdë. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey. ³⁰ Bomi orkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjlúyo ëmdë. Bomi doyo, e jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey.

Shji ëng rayë

³¹ »«È pogo ba boy rayono ga ëng rayono kjibokwoyo twe ba kong dey» laraba kuromi eni bakoe. ³² Gueniyo lër bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblë tjok kjiy llëm ga ba boy orkwosmok oblë tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dö llëme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba lanma kjlara obi li go bakoe.

Shji tjlä ëng tjok jlökoyo

³³ »«Tjlökwo loromi jlökoyo Tjlapga ko go li shäryozi eni iyado» laraba bi tjlapgaga tek dënashko so kong eni bakoe. ³⁴ Gueniyo lër bomi kong ga pjây tjlä jlökoyo

* 5:22 Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong llë kjishko llëm ga e shdungko.»

Tjlapga ko go llême. Pjây tjlê jlôkoyo kjok dogo so ko goshko llêm, kjok dogo, e Sbô pjlu sökklo wleni kjîshko. ³⁵ Pjây tjlê jlôkoyo kjok ère so ko go llêm bako, kjok ère, e ba kjupkwo shto wleni kjîshko. Pjây tjlê jlôkoyo Jerusalén kjokyo kjîshko llêm bako, e no pjluoyo kësbang li† kjokyo kjîshko. ³⁶ Pjây tjlê jlôkoyo bomi kägä kjîshko llêm, bomi käkzong, e iëmi ber sî, llêm ga pjublún pjlara llêm kjîshko. ³⁷ Pjây lan èng tjokshko ga “Èng” lëmi, “Llême” lëmi. Pjây lan ber èng tjok eni dõe. Tjlôkwo lëmi oblê obi ga e laga Ärê.

Shji tjwlô shik èng kong

³⁸ »“Èye oblê bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Èye oblê orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe” laraba kuromi eni. ³⁹ Gueniyo lër bomi kong ga èye llêbo owa shäryono bomi kong ga wëyë, kar llêbo owa shäryë ba kong llême. Pjây kwomso këlë shpora oblêre ga mlêkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. ⁴⁰ Pjây rote oblêre tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li döya wlo le ga bomi shwong kop lëkong li twëmi ba kong bakoe. ⁴¹ Èngkjwaga, pjây iche ba llêbo sök dbo go äär wop kjöme le bomi kong ga äär jong eshko ga sömi ba kong eni pjlara obi. ⁴² È pogo tjwe bomi shwoy llêbo rokë ga twëmi ba kong. No tjwe llêbo poskwong bomi kong ga “Llême” lëy ba kong llêm bakoe.

Bi moskwoga woydëy dey

⁴³ »“Bi kjlara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llême” laraba kuromi eni bakoe. ⁴⁴ Gueniyo lër bomi kong ga bomi moskwoga woydozî ara. Pjây syôshtos Sbô kong, bomi shdunggaga kjîshko.

⁴⁵ Enira pjây jëk bomi Data sök kjok dogo li wapga wleni. Dlo shäryara li ie të nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrê nopga jëk bëy li kjing go, nopga jëk owa li kjing go bakoe. ⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomirê dö wleni ga pjây potjwlëkklo llê lëmiro? ¿Pjây tjlê ga nopga dbur tóngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshäryë e kjoyo llëmdo? ⁴⁷ ¿“Miga” lëmi bomi pjeyoga kong erö wleni ga llê shäryomirêro? Nopga Sbô miydë llêm wleniyo omshäryë eni bakoe. ⁴⁸ Bomio Data sök kjok dogo li, e pjlo bek, dir llême. Pjây ber löng pjlo bek, dir llêm, baiya dik bakoe.

6

Llêbo twëy nopga song wleniyo kong sorê

¹ »Pjây llêbo pjlu shäryëshko ga shäryëmi ikoba wlo llême. Llêm ga pjây potjwlëya bomi Data sök kjok dogo lirê llême.

² »E kjîshko ga nopga song wleniyo kjimtoromishko ga roy shdömi ë kong llême. Nopga Sbô tjlôkwo söga jlôkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li omshäryë eni judioga syô uyo roshko, irbo pjlobi bäng goshko, opposhrëk e go wlo. Lër bomio kong jlôkoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

³⁻⁴ »Gueniyo pjâyda nopga song wleniyo kjimtëshko ga shäryëmi lütshko, miydaga èrê llêm wlo. Enira pjây potjwlëngga ber bomio Data sök bomio ik lütshko lirê.

Shji syôshtë Sbô kong sorê

⁵ »Pjây syôshtë Sbô kongshko ga pjây ber löng nopga Sbô tjlôkwo söga jlôkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llême. Epga syôshtë löng kojong nopga arashko, judioga syô uyo roy, irbo pjlobi bäng goshko, ikoba wlo. Lër bomio

† 5:35 No pjluoyo kësbang le li, e Sbô loklo.

kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjäyda syöshhtëshko ga pjäy opzrëk jek kjër roshko, ga kjër bängzami tuke. Pjäy syöshhtë bomi data kong lütshko. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

⁷ »Pjäy syöshhtëshko ga tjlökwölëmi jek ba bokjing obi llëme. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni. Tjölkwölë ara kjëshko ga kuya Sbörëro le. ⁸ Pjäy opshäryë baïya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye woydëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjëshko.

⁹ »Pjäy syöshhtë Sbö kong eni.

»«Data, pja sök kjok dogo, bop ko, e ber kësbang, dboye.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjluoyo wlo.

Kjok dogo ga llëye woydëp sorë ga shäryë eni iyado.

Ichos ga shäryë kjok ëre kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydërwa li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iororwa beno tjwlö llëm sorë ga

owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber löng borwa tjilzilong lishko llëme.

Tjawa dös Ä wloshko dwayo.»*

¹⁴ »Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. ¹⁵ Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.

Shji ië llëm Sbö kong dbaryoshko ga shäryë sorë

¹⁶ »Pjäy ië llëm Sbö kongshko ga pjäy ber löng nopga Sbö tjlökwö

söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llëme. Epga opyë löng bokkwo woydë, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

¹⁷ »Gueniyo pjäyda ië llëm Sbö kongshko ga pjäy bokkwo shkwë, pjäy poshäryë yötso, ¹⁸ pjäy löng ië llëm li miydëba llëm wlo. Miydaga ber bomi Datarë eröe. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji llëbo töng kjok dogo

¹⁹ »Pjäy parkë bomi kong om go, llëbo tjwlö ara tömi kjok ëre kjing go wlo llëme. Llëye tömi jushko li ue ba sëyarë dret, srer dret, lüyotkëba bomi shjiryö dret bakoe. ²⁰ Pjäy parkë ber löng Sbö kong dey, llëbo tjwlö ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llëbo li ue ba sëyarë llëm, srer llëm, lüyotkëba llëm bakoe. ²¹ Bomilëbo tjwlö ara li töng tjeng kjone ga pjäy wotjlik eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

²² »Iök shjiy igömi wëllë bomilëbo bokkwo go. Bomilëbo bokkwo pjlu wleni ga bomilëbo doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. ²³ Gueniyo bomilëbo bokkwo owa wleni ga bomilëbo doyo uunkong kjok ro si wleni. Eni ga pjäy kjok igö llëm ga pjäy löng kjok ro yët erä.

Sbö, dbur

²⁴ »Eye parkë pjlu do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llëme. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go iyado wleni ga pjäy parkë Sbö kong ga äe.

Shji woydë llëbo kjy llëme

²⁵ »Lër bomilëbo kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjy llëm, di kjy llëm, shwong kjy llëm bakoe. Pjäy löng së, e tjwlö ara, bomilëbo

* **6:13** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Tjawa dös Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluoyo. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara iyado. Ber eni.»

kjinmo. Bomi doyo, e tjlwō ara, bomi shwong kjinmo. ²⁶ Sēnwa dbuk to lōng sorē īzīa. Dwla dgue llēm, bo kjre llēm, jneya ba jnekklo uyo roy llēm bakoe. Gueniyo sēya bomi Data sōk kjok dogo lirē. iGa pjāyda tjlwō ara, sēnwa kjinmo!

²⁷ »¿Pjāy woydē ara ga llēye shimi e goro? Bomi lu iēmi om go dbar kjwara obi ga āe. ²⁸ ¿Pjāy woydē bomi shwong kjīshko ega? Nana kjloshko so īzīa. Parkē llēm, shwong sek llēm bakoe. ²⁹ Eni ēmdē ga lōng wolēsowa īyado. Lēr bomi kong ga Pjlu Salomón llēbo ara anmoyō. Gueniyo doyono wolēsowa, oōtong nana kjloshko so ī dik llēme. ³⁰ Kjlo sho llē doye Sbōrē eni, eeri ga lok pjlú, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjāy doye e kjinmo anmoyō llēmdo? ¿Pjāy mār Sbō go jlōkoyo llēm ega?

³¹ »E kjīshko ga pjāy woydē llēme. «¿Llēye uēy? ¿Llēye iēy? ¿Shji doyē llē go?», e lēmi llēme. ³² Llēbo tjeng kēs ēre kjīshko ga nopga Sbō miyde llēm wleniyo woydē arae. Gueniyo pjāyda Data sōk kjlara kjok dogo. Llēye woydēmi dō li miyde sōk pjir tjān. ³³ Sbō ber bomi pjluyo sorē li woyotjlīmi ara, llēbo oblē oblē kjinmo. Tjlōkwo lara li shāryozī eni. Shāryēmi lōng eni ga llēbo oblē woydēmi kēs li ber bomi kong bakoe.

³⁴ »Pjāy woydē llēye wen bong li kjīshko llēme. E woyotjlīmi bong jā ga pjlúe. Dbar kjwara kjwara ga llēbo wen bomi kong owa ara.

7

«No oblē llēbo owa shāryono» lēy ē kong llēme

¹ »«No oblē llēbo owa shāryono» lēy ē kong llēm, pjāy llēbo owa shāryono le Sbōrē llēm wlo. ² Oblē woyotjlīmi sorē ga pjāy woyotjlīya Sbōrē eni bakoe. Shāryēmi oblē kong sorē ga shārye Sbōrē bomi kong eni bakoe.

³ »Bomi kjlara bok bāng kjor pjloyo īmi kjēr. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li īgōmi llēme. ¿Shāryēmi eni egaro? ⁴ ¿Pjāy bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga “Kjor pjloyo buk bop bok bāng kjwe shir bop kong” lēmi bomi kjlara kong sorēro? ⁵ ¿Pjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlīk owa bomi pjlúshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizī bām go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bāng li īgōmi wēlē, shimi ba kong wlo.

⁶ »Llēbo Sbō ī li twēmi ba wloyoga kong llēm, e so shjiti kjloshko so sēmire wleni. Eni ga tek workwē bomi kjing go irōng obi, ga pjāy ue. Bomi obrikkwo tjlwō ara wleniyo dbumi kōchi kong llēme. Eni ga sho shglēya bomi shjiryō drete.

Llēbo rokēy, llēbo wlēy, «U bāng bāng dōzī bor kong» lēy

⁷ »Llēbo rokozī Sbō kong, ga twe bomi kong. Llēbo wlēzī, ga wlēmi. “U bāng bāng dōzī bor kong” lozī, ga dār bomi kong. ⁸ Ēye llēbo rokē ga e kjre. Ēye llēbo wlēk ga e wlēya. Ēye “U bāng bāng dōzī bor kong” lē ga e dār ba kong.

⁹ »¿Data kjone dey ga kong dli roke ba warēshko ga kong apkwo twaydero? ¹⁰ ¿Ga kong mā rokeshko ga kong dgur twaydero? ¹¹ Eni ga pjāy nopga owa ēmdē ga pjāy wotjlīk llēbo pjlú twē bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sōk kjok dogo li kong llēbo rokēmishko ga pjāy kong llēbo twe pjlú anmoyō.

¹² »Eni ga pjāy llēbo shāryos oblē kong, woydēmi ga shārye lok bomi kong sorē ga eni. Pjāy omshāryē enira kjok līgwekklo tara Moisésdē li, tjlōkwo lara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li, e shāryēmi lōng uunkong.

Kjēr bāng bam chira

13 »Pjāy opzrək jek kjēr bāng bam chira li go. Irbo jek jong āār nopga shdūya ber tjeng iyado shtoyoshko li, e kjang llēm, kjēryo u bāng bam ee bakoe. Nopga jək ara e go. 14 Gueniyo irbo jek jong āār shji ber lōng sē iyado Sbō tjok shtoyoshko li, e kjang, kjēryo u bāng bam chira bakoe. Nopga jək e go kjlōbō dōe.

No miydēy ba bo go

15 »No kjone kjone to lōng tjlē ga “Tja Sbō tjlōkwo laga” le, gueniyo ichaga Sbōrē llēme. Tek lōng bomi shwoy öng wlēp ushko so wleni, miga pjāy shaywa, ue wlo le, shjiti kjloshko so dik. 16 Kjillgwo bo kjrēy shkō sho doyo go llēme. Kjor bo kjrēy shklik doyo go llēm bakoe. Eni ga llēye shārye nopga lirē goshko ga epga sorē miydēmi wēlēe. 17 Kjor doyo pjlu ga ba bo, e pjluē. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. 18 Kjor bo owa wlēy kjor doyo pjlu goshko llēme. Kjor bo pjlu wlēy kjor doyo owa go llēm bakoe. 19 Kjor lok bo owa kjlobi li köy, suy wlo. 20 Eni ga Sbō tjlōkwo lagaga kjok ēre so li miydēmi ba bo go.

21 »Oba ara tjlē bor kong ga “Pja bor Tjlapga jlōkoyo” le. Gueniyo epga kjone kjone āār ber lōng Sbō sōk no pjluo iyado lishko llēme. Eye bor Data sōk kjok dogo li kolē ga āār ber ba nopga erōe. 22 No llgweslong dbaryoshko ga oba ara tjlē bor kong ga “Pja borwa Tjlapga jlōkoyo. Bop tjlōkwo lororwa ara. Bop ko go ga Ä sēyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llēbo iydēba llēm wleniyo shāryororwa ara” le. 23 Gueniyo eshko ga tja tjlē ba kong ga “Pjāy bor nopga llēme. Pjāy nopga owa erā. Pjāy opkjos bor shwoy ēre dwayo” lēr ba kong eni.

U shāryēy sorē

24-25 »Eye, tja tjlōkwo kuya, ga llēye loror li shārye ga e so

domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shāryarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bāng pjribrie. Shāryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono trāk llēm, pjono u li goshko ga to wito llēm, ba shwleyo pjlong lok rong, ak roshko kjishko.

26-27 »Gueniyo ēye, tja tjlōkwo kuya, ga llēye loror li shārye llēm ga e so domer u ywaga oblē kjoyoe. U shāryarashko ga shwleyo pjlonaruriso, rong llēme. Shāryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono trāk llēm, pjono u li goshko ga skwara pjir, sōra dirē drete» le.

28 Tjlēno pjir ga nopga uunkong lōng li beno lōng yēy le erā, pina sorē li kjishko. 29 Tjlōkwo lara jlōkoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgweslong tara Moisésdē go lirē dik llēme.

8

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

1 E irgo ga Jesús oplono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok. 2 Eshko ga domer shrono shāng Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shāng Jesús zlong bāng ga kjok tono ba bokshto, tjlē ba kong ga «Tjlapga, tja poptēp woydē ga tja poptēp ga pjluē» le.

3 Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlē ba kong ga «Pja poptēr woydē. Pja ber pjlu shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pjluē. 4 Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lēp ē kong llēme. Pja nom opping syōshtaga Sbō kong nopga kjishko li kong, pja iya wlo erōe. Sbō sēngglo lara Moisésdē li sōp, twēp ba kong, pja poptono miydēba wlo» le.

Engkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsde kjlara

⁵ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Capernaüm kjokyo. Domer Roma so shäng kjlara eshko, e ëngkjwagaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga ⁶ «Tjlapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llëm, doyo bang ara» le.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Enira tja jek ba poptë» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja llëno llëm, tjwlo llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁹ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni iyado. Tja ëngkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni iyado bakoe. “Pja nomo” lër kjlara kong ga toe. “Pja tegö” lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni» le.

¹⁰ Kuya ga beno shäng yëy le erä, ga tjlë nopga jëk löng ba tjok li kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga domer ëre mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo. ¹¹ Lër bomi kong ga nopga judio llëm wleniyo tjwe ara llaw pogo dwayo, äär löng ië Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluyo iyado lishko. ¹² Judiógara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sī roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjishko» le.

¹³ Eshko ga tjlë ëngkjwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlinop sorë ga shäryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro ëm poptara Jesúsde

¹⁴ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba ëm wlëna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. ¹⁵ Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga

walë li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

¹⁶ Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä sëyaga söraba ara Jesús kong. Ga Jesús tjlëno ba kong dö ga Ä sëyaga li to lok ba go dwayo. Swlopga löng kjlobi li poptara bakoe. ¹⁷ Shäryono eni, tjlokwo lara Tjlapgarë ba tjlokwo laga tek dënashko so Isaías kong li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Shji döra bi swlo tjeng kës li dbo dorko dwayo.»*

Shji jëk Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga iya Jesúsde ga oba tjwe tön ara shäng lishko ga ba opping-gaga ichara dipzë jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ¹⁹ Eshko ga no pingga kjok llgwekklo tara Moisésde go li tek shäng ba zlong bäng kjlara ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera wosh-tozlong shtoyo drete» le.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsde

²³ E irgo ga Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe.

²⁴ E irgo ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga kjoyong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bë buk pëe. ²⁵ Eni ga ba oppinggaga jek

* 8:17 Isaías 53.4.

lông ba wolleng, ga tjlê ba kong ga «¡Tjlapga, tjawa kjimtozong, tjawa shten llêm wlo!» le.

²⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Bangkjrëmi ega? Pjây lông mâr bor go jlôkoyo llême» le. E irgo ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlona, ga beno tjeng tjékso.

²⁷ Eni ga epga beno lông yëy le erä. Ga tjlê lok êng kong ga «¿Domer kjwe ëro? İzia. Tjlêno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlué» le.

Domerga do pjök goshko Ä sëyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong lông di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Ä sëyaga lông do pjök. Epga iir äya kjloshko so wleni. E kjishko ga ëye jëk irbo e go llême. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe lông Jesús zlong bäng ga ²⁹ tjlê ba kong dbo go ga «Sbö Wa, ¿Pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja to tek ëreshko borwa shdung wlore? Borwa shdüzlong dbaryo li äätë llêm obi» le. ³⁰ Epga lônglishko soshko ga köchi tjeng träk llêm, ië. ³¹ Eni ga Ä sëyaga li tjlê ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichëp domerga pjök ëre rayë wlo wleni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjây nomo» le. Ga Ä sëyaga li opkjono to lok domerga li go dwayo, jek lok köchi li go shara. Wop eni llêm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong lông nopga lôngshko ga llëye İna domerga goshko Ä sëyaga tjok li roy lara nopga kong pjire. ³⁴ Eni ga nopga lông eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong lông Jesús shäng lishko ga tjlê ba kong ga

«Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

9

Domer dre kuga llêm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹ E irgo ga Jesús opyono kiyong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko irông obi. ² Eshko ga domer buk töshko kjlara, dre kuga llêm wleniyo, ga söra nopga oblërë lok poglo roshko Jesús zlong bäng. İya Jesúsdë ga swlo sögaga li mâr ba go ga tjlê swlo buk töshko li kong ga «Pja wosong llême. Owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go lông eshko kjlöbö. Kuya lok ga wotjlik ga «¡Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwölö llêm wlo le!» le.

⁴ Wotjlik lông llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlê ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega? ⁵ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llêm, e İgömi llême. Gueniyo ga «Pja kojözong, Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llêm, era İgömi wëllëe. ⁶ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjlué. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlê swlo buk töshko li kong ga «Pja kojözong, Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko. ⁸ İya lông eshko lirë ga beno lông yëy le erä, ga Sbö poshrëra, dbo twara domer kong eni kjishko.

Mateo rokara Jesúsdë

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Mateo, e dbur tönnga Roma so kong. E sök ba pak lishko. İya Jesúsdë ga tjlê ba kong

ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok ba ushko,* ba opping-gaga tjok. Ga nopga dbur tōngga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblë öötong löng ië ba tjok eshko bakoe. ¹¹ İya fariseogarë ga tjlë Jesús opping-gaga löng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

¹² Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlú, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë.

¹³ Pjäy to opping Sbö tjlökwo go. Tjlëno beno eni: «Woydër ga oblë songe lëmi. E tjlwlo ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.»[†] Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek rokaga llëm, nopga owa rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llëm Sbö kong dbaryo kjishko

¹⁴ Dbar kjwara ga Juan opping-gaga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa ië llëm Sbö kong dbar kop ara. Fariseoga omshäryë eni bakoe. ¿Bop opping-gagara omshäryë eni llëm ega?»

¹⁵ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li[‡] shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li§ woydë llëme. Gueniyo domer li söra ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jä.

¹⁶ »Shwong këguë* bängyë shwong likyo tjalglën[†] go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo

tjalglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

¹⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjalglën[†] tyëy ba bapkwo këguë shäryak öng kwota go§ roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga bapkwo li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li ber llëno ame, ba bapkwo li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjalglën tyëy wlo ga woyde bapkwo tjalglën, pjöyikong ber tjeng pjlú wlo» le ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walë kjlara swlo ara

¹⁸ Jesús shäng tjlë wopro ga judío ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bäng, ga kjök tono, tjlë ba kong ga «Bor wa walë wolono buk eeri jä. Gueniyo pja jek orkwo ië ba kjing go ga woshre iröng obi» le.

¹⁹ Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba opping-gaga jek ba tjok bakoe.

²⁰ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjan. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong, ga ba shwong worbo porwara. ²¹ Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le.

²² İya Jesúsdë iröng ga walë bë shäng. Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja wosong llëme. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le. Ga walë li poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús öötong shäng judío ichaga li ushko ga İya ga nopga dbonmo bakwaga poshäryë löng ba shinmo jnek wlo, ga

* **9:10** Grecia so tjlökwo ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Jesús ushko loklo, llëm ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Mateo ushko loklo. E ushko miydëy yötso llëme. [†] **9:13** Oseas 6.6. [‡] **9:15** Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. **§ 9:15** Nopga mak löng eshko le li, e Jesús opping-gaga loklo. * **9:16** Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjęyoga kong jllökoyo dëdashko li loklo. [†] **9:16** Shwong likyo tjalglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jllökoyo tjalglën Jesús kjishko li loklo. [‡] **9:17** Kjillgwo bo dyo dbo ara tjalglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jllökoyo tjalglën Jesús kjishko li loklo. **§ 9:17** Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwo këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjęyoga kong jllökoyo dëdashko li loklo.

nopga slar wopjluk jong träk llême.
²⁴ Eshko ga tjlê löng li kong ga «Pjây opshis na dwayo. Kjonglo, e wölono llême. Buk pê erä» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä.
²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

²⁶ Llêbo shäryono eshko li roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok ïgö llêm wleniyo poptara Jesúsdë do pjök

²⁷ Jesús opshino jek shäng ey dwayo ga domerga löng do pjök kjok ïgö llêm wleniyo. Öö le jek löng ba irgo, tjlê ba kong ga «David tjëyo, tjawa songe lozong» le.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shäng ushko ga nopga kjok ïgö llêm wleniyo li jek äär löng ba irgo. Eshko ga Jesús tjlê ba kong lok ga «¿Woyotjlîmi ga pjây bokkwo poptër ga pjlúe lëmire?»

«Ëng, Tjlapga» le lok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwo porwara Jesúsdë, ga tjlê ba kong ga «Pjây mär bor go kuzong ga shäryë bomi kong eni» le. ³⁰ Bokkwo poptono pjir ga Jesús tjlê ba kong ga «Pjây poptoror lëmi ë kong llême» le. ³¹ Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llëye shäryara Jesúsdë ba kong li roy shdöra kjok eshko kjwang jikong.

Domer tjlê llêm poptara Jesúsdë kjlara

³² Domerga li opshino pjir ga domer söraba tjwe shäng kjlara, tjlê llêm, goshko Ä sëya kjlara. ³³ Eshko ga sëya li ichara Jesúsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlê. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. Ga tjlê ëng kong ga «Llëye İkdoy Israel kjokyo kjweni llême» le.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga löng eshko li tjlê ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyorë ba kong li go» le.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shäng oba ping kjok kjrina kjrina, judíoga syö uyo roshko. Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú le oba kong. Oba swlo llê ara, llayo boyo bang ara, e poptara. ³⁶ İya ga nopga sjeno löng ara, dbo ame. E kjishko ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlêp ushko so daga llêm wleni le. ³⁷ Eni ga tjlê ba opping-gaga kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlóbö döe. ³⁸ Eni ga rokozî dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

10

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë, llayo boyo bang ara, e popte wlo bakoe. ² Domerga kjrara parkë löng Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm İyo;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur tönnga

Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;

Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;

⁴ Simón, e cananita;*

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

* **10:4** Cananitaga le li, ba tjëyoga baİya woyde lok ara, woyde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga llêbo shäryara lok ara ber löng opichë om go wlo.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbö tjlökwo lë. Bäm goshko ga tjlëno ba kong ga «Pjây jek judioga shwoy eröe. Pjây jek nopga judío llëm wleniyo shwoy llëme. Pjây jek opzrëk Samaria kjokyo llëm bakoe. ⁶ Pjây to Israel tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wlëp ushko jeno löng wleni kjïshko. ⁷ Pjây nom Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo äato li roy shdök. ⁸ Swlopga pophtëmia. Shinmoga woshrëmia. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo pophtëmia. Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichëmi toe. Pjây kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtämi iguing bakoe. ⁹ Dbur sho sömi bomi tjök llëme. ¹⁰ Shwong oblë sömi llëm, drepkwota oblë llëm, llëbo bapkwö llëm, kjorkung llëm bako, ëye parkë ga mär ba potjwlëkklo ba pak äska li go kjïshko.

¹¹ »Pjây äär kjone pogo ga no wlëmi kjlara, miydëmi ga wotjlik bëy wleniyo, ga pjây ber löng ba ushko, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing. ¹² Pjây äär ushko ga «Pjây kjimte Sbörë» lëmi ba kong eni. ¹³ E irgo ga e beno bomi kong pjlú wleni ga kjimte Sbörë jlökoyo. Eni llëm wleni ga tjlökwo loromi pjlú li ber ba kong llëme. ¹⁴ Pjây öötong löng kjone ga pjây wlokjre llëm, pjây kuya llëm wleni ga pjây opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. ¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga, Gomorra sopga, e kjinmo.

Shji shdungoba

¹⁶ »Tja kuzia. Pjây ichër jek löng öng wlëp ushko so jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. Eni kuzong ga pjây jek löng nopga kjok miydë ara wleni, gueniyo pjây ber löng wlëp bakoe. ¹⁷ Pjây sjëke. Pjây iëba ber tjeng tjlapgaga wloshko, pjây sökoba äär judioga syö uyo roshko, pjây shpokoba no shpokklo go eshko wlo. ¹⁸ Bor kjïshko ga pjây sökoba äär tjeng no ichagaga boksho, pjlupga këskes boksho bakoe. Eshko ga llëbo ïnomi, kuromi li roy lëmi ba kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁹ Gueniyo ga pjây shakobashko ga pjây woydë llëm, «¿Lëye lër?» lëmi llëm, «¿Lër sorë?» lëmi llëm bakoe. Pjây tjlëshko ga tjlökwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. Pjây woydë llëm e kjïshko. ²⁰ Eshko ga pjây li tjlëkdo llëme. Bomi Data Sëya li tjlëkdo bomi kjïshko.

²¹ »Nopga epenga dö ëng twë tjlapgaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlapgaga kong, zröya wlo. ²² Pjây iywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjïshko. Gueniyo ga ëye mär Sbö go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlú iyado. ²³ Pjây löngshko ga pjây shdungoba wleni ga pjây tök kjok sho oblë. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga pjây äatë Israel kjokyo uunkong llëm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono tjän.

²⁴ »Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llëme. Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjwlö ara, ba sogo kjinmo llëm bakoe. ²⁵ Woyde oppingga lirë ga äär ber ba pingga dik erö dey. Woyde parkaga lirë ga äär ber ba sogo ïdik erö dey bakoe. Tja bomi kägäyo. ¿Tja ga kowëba Beelzebú† ga era pjâyë?

† 10:25 Ä, e kowëba Beelzebú bakoe.

Nopga bangkjrëy llëme

²⁶ »Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëllëshko. Llëbo jnek tjeng kës li wlëkoba pjire. E kjëshko ga nopga bangkjrëy llëme. ²⁷ Tjlökwo lër bomi kong shkëshko li, e lëmi oba kong kjok shjiyshko. Tjlökwo lër bomi kong lütshko li, e lëmi oba uunkong kong kjone pogo. ²⁸ Nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlú, gueniyo bomi séyara zröya lok ga äe. Bomi sëya, bomi doyo, e zröga, dbuga iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlú li, e bangkjromirë dey.

²⁹ »¿Sënwa kjwo pjök, e soynek dburwa kjwara äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li iche bomi Datarë lon tóshko, enira lon. Gueniyo iche llëm ga lon kjwara llëme. ³⁰⁻³¹ Pjäyda tjwöl ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käkzong pjlobi li shtara Sbörë pjir tjän. E kjëshko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjëshko

³² »Pjäy tjläno oba kong ga pjäy löng bor tjok loromi wleni ga bomi kjëshko ga tja tjlä bor Data sök kjok dogo li kong ga pjäy löng bor tjok lër eni bakoe. ³³ Gueniyo pjäy tjläno oba kong ga pjäy löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlä bor Data li kong ga pjäy löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

Shji moskwoga ara

³⁴ »Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlëp ëng tjok wlo lëmi llëme. Tja shrono shäng nopga ichë ëngkjwë wlo, ber löng wlëp ëng tjok wlo llëme. ³⁵ Tja shrono shäng wapga domerga ichë ëngkjwë ba dataga tjok, wapga walëga ichë ëngkjwë ba mekëga tjok, pjlaydoga ichë ëngkjwë ba ëmga tjok. ³⁶ Eni ga bomi pjeyoga löng bomi ushko li ber löng bomi moskwoga.

³⁷ »Ëye, ba data, ba mekë, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo

wleni ga ber bor oppingga ga äe. ³⁸ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjëshko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe. ³⁹ Ëye beno shäng bor tjok llëm, e zrökoba llëme le wleni ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ga ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjëshko ëmdë ga era ber sök së iyado Sbö tjok.

Bi potjwlëkklo

⁴⁰ »Ëye, pjäy wlokrara ga tja wlokrara wleni. Ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe. ⁴¹ Ëye Sbö tjläkwo laga wlokrara, e Sbö tjläkwo laga kjëshko ga Sbö tjläkwo laga li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. Ëye no pjlo bek wleniyo wlokrara, e pjlo bek kjëshko ga no pjlo bek li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. ⁴² Ëye bor oppingga song ëre kjimtara, e bor oppingga kjëshko ga sëna di zeng erö ëmdë ga lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän» le.

11

Juan No Waga

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblë oblë, oba ping wlo.

² Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzlöng uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya, ³ llëbo jakrokë Jesús kong. Öötong löng Jesús shängshko ga tjlä lok ba kong ga «¿No pjlyo iche le Sbörë kosherwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?»

⁴ «Llëye kuromi, ïnomi li to lëmi Juan kong. ⁵ Nopga kjok igö llëm wleniyo kjok ïnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go

swlo ara, sho an do jĩkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llēm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjlökwö roy pjlu lak ba kong. ⁶ Ëye mär bor go, ga tja raye llēm ga era ber sök wopjlu» le ba kong.

⁷ Epga brikshko ga Jesús tjlēno oba kong Juan kjishko. Tjlē ga «¿Pjāy jek löng kjok dogro no llēmshko, Juan ikshko ga pjāy äätē eshko llēm obishko ga domer, e kjwe sorē loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdē wleni loromire? ⁸ ¿Eni llēm ga e kjwe sorē loromi? ¿E doyono shäng shwong wolēsowa, tjwlō ara wleniyo go loromire? Miydēmi pjlu ga nopga eniyo löng pjlu ushko. ⁹ ¿Eni ga e kjwe sorē loromi? ¿E kjwe Sbö tjlökwö laga loromire? E jlōe. Ga e tjwlō ara, Sbö tjlökwö lagaga oblē kjinmo. ¹⁰ Sbö tjlökwö tak pjang li goshko ga Sbö tjlēno Juan kjishko. Tjlēno beno eni:

»«No ichēr kjlara bop bām go, bop roy laga, irbo poshāryē bop kong wlo.»*

¹¹ »Lēr bomi kong jlökoyo ga nopga uunkong kjok ère kjing go äätē tjwlō ara, Juan No Waga kjinmo llēme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjluoyoshko kjlobi li tjwlō ara, Juan kjinmo.

¹² »Juan No Waga dbaryoshko tek lēkong ga nopga ara optwono Sbö kong, e ber ba pjluoy wlo. Ga nopga owa èngkjwē ara, Sbö ber no pjluoy llēm wlo. ¹³ Juan tjwayde llēm obishko ga Sbö tjlökwö lagaga uunkong tjlēno ga llono ga Sbö, e ber no pjluoy le. Kjok līgwekklo tara Moisésdē li tjlē eni bakoe. ¹⁴ Ëye, tja tjlökwö kuya woydē li kong ga lēr ga Sbö tjlökwö laga Elías tje iröng lara koshēmi löng li, e Juan. ¹⁵ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso.

¹⁶ »Eerishko dbaryo sopga, ¿pjāy so llē kjoyo lēr bomi kong? Pjāy so kjwozirga öö le löng èng kong llēbo soynezlong shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjlē lok ga

¹⁷ »«Tjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llēme.

Tjawa tono tēkwö woydoklo ga pjāy slatong llēm bakoe” le lok eni.

¹⁸⁻¹⁹ »Lēr ega lēr bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llēm Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llēm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sēya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono ga tja iē ara, tja kjillgwo bo dyo iē bakoe. Eni ga “Domer kjwe iē sīyo, nelōtkē äe, jēk nopga owa wleniyo tjok, iē nopga dbur tōngga Roma so kong li tjok bakoe” lēmi eni. Lēr bomi kong ga pjāy so kjwozirga löng li kjoyo e kjishko. Sbö kjok miydē li, e jlōe miydēba ba pak shāryara beno li go» le.

Kjok shto oblē oblē, ba tjlökwö kjrēba woydē llēm kjishko ga kjok eshko sopga wlona Jesúsde

²⁰ Llēbo İydēba llēm wleniyo shāryara Jesúsde kjok shto oblē oblē tjän, ga kjok eshko sopga, llēbo owa shārye löng li, e owa jlōe loromi llēm, ga rayara llēm bakoe. E kjishko ga e dbaryo ga epga wlona Jesúsde, tjlē ga ²¹ «¿Corazín sopga, Betsaida sopga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! Llēbo İydēba llēm wleniyo shāryoror bomi kong li İna Tiro sopga, Sidón sopgarē tek dēnashko kjwe ga llēbo owa shārye löng li, e owa jlōe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtēgro sē ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li İya Sbörē wlo tjän. ²² Eni ga lēr bomi kong ga no līgwezlong dbaryoshko ga pjāy shdüya Sbörē ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

* 11:10 Malaquías 3.1.

23 »Capernaúm sopga, ¿pjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ina Sodoma sopgarë kjwe ga eeri ga ba tjëyoga löng eshko obi. 24 Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

25 Eshko ga Jesús tjlë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjïshko ga pja poshrër ara. 26 Shäryorop eni, woydorop eni kjïshko» le.

27 Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ëre llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ëre llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

28 »Pjây sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjây tek bor shwoy uunkong, ga pjây iër ber löng woshtë. 29 Tja wlëp, wotöy kuzong ga pjây kong pak twër li shäryozï, pjây oppis bor go. Enira pjây woshtë jlökoyo. 30 Llëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Llëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

12

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

1 Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjërëko. Eshko ga ba oppinggaga pjli ara kuzong ga dwla bo kjre löng, ue lok wlo. 2 İya fariseogarë ga tjlë Jesús kong ga «İBop oppinggaga kjwe İzong! Löng llëbo

shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë» le.

3 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë llëmdo? 4 David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li, e uaga syöshtagagarë erö ëmdë ga uara loke. 5 Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjlë ga woshtozlong dbaryoshko ga syöshtagaga parkë löng Sbö u roshko li, llëye owa shärye löng llëme. ¿E lomirë llëmdo? 6 Lër bomi kong ga ëreshko shäng kjlara tjwlö ara anmoyö, Sbö u kjinmo. 7 Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlö ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.”* Tjlökwo ëre llë loklo miydëmi kjwe ga “Pja owa shäryono” lëmi oblë llëye owa shäryono llëm li kong llëme. 8 Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo poptara Jesúsde kjlara

9 E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko. 10 Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko kjlöbö, llëbo wlëya löng ara, Jesús rote e go wlo. Eni ga tjlë lok ba kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga no poptëy ga pjluë?»

11 «¿Bomi öng, e lono pjlebgo roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi llëmdo? 12 No, e tjwlö ara, öng kjinmo anmoyö. Eni ga llëbo pjluë, e shäryëy woshtozlong dbaryoshko ga pjluë» le ba kong.

13 Eshko ga Jesús tjlë domer li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjluë, ba orkwo kar go dik. 14 Gueniyo ga fariseoga

* 12:7 Oseas 6.6.

opshino jek lok ey dwayo, ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlú?» le.

Sbö parkaga

¹⁵ Wotjlik löng llë li miydera Jesúsde pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swlopga löng eshko li poplara uunkong, ¹⁶ ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le. ¹⁷ Shäryono eni, tjlökwo lara ba tjlökwo laga tek dëdashko so Isaíasde li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁸ «Bor parkaga kjrora shäng ëre.

Kjwe woydër ara. Tja wopjlú ba tjok bakoe.

Bor Sëya iër ber ba go,

ga kjok llgwer sorë li roy shdöya tjëyoga uunkong kong.

¹⁹ Kjwe ënglë kar kar ë tjok llëm, öö le kukoba irbo bäng llëm bakoe.

²⁰ Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm,†

shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm,‡

kjok llgwera beno bek pjir guing.

²¹ Llono ga tjëyoga uunkong ber löng ba koshë.»§

*Jesús, Beelzebú**

²² Eshko ga domer shäng kjlara kjok igö llëm, tjlë llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko. E söraba Jesús shwoy, ga poplara beno shäng kjok igö pjlú, tjlë pjlú bakoe. ²³ Nopga löng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Ëre David tjëyo shrono shäng bi dögaro llëm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarë lok ga tjlë lok ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo

twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le.

²⁵ Wotjlik löng llë li miydera Jesúsde pjir, ga tjlë ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjrinaso, nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? ²⁷ Ä sëyaga ichër opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche lok wlo? E kjishko ga epga omik wëllë ga pjây diktong löng jlöe. ²⁸ Ä sëyaga ichër to, Sbö Sëya dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

²⁹ »¿Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrëk lürkë ba u roshko sorëro? Woyde ga domer li shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjlúe.†

³⁰ »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga. ³¹ E kjishko ga iër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwo lë owa ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme. ³² Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjlú ga ba bo, e pjlúe. Kjor doyo owa ga ba bo, e

† **12:20** Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm le li, e domer li ber kjang, nopga dbo ara llëm li tjok llëme loklo. ‡ **12:20** Shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm le li, e domer li ber wotöy, nopga mär ba go sira dö li tjok loklo. § **12:21** Isaías 41.1-4. * **12:21** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe. † **12:29** Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Shrono shäng ba llëbo lüyotkë le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

owa. Kjor, e sorë miydëy ba bo go. ³⁴ ¿Pjây so dgur kjoyoe! ¿Pjây owa kjîshko ga pjây tjlë pjlu sorëro? Llëbo tjeng bomi pjlushko lomirë bomi kjamo go. ³⁵ No pjlu ga tjlë pjlu, wotjlik pjlu kjîshko. No owa ga tjlë owa, wotjlik owa kjîshko. ³⁶ Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlokwo owa lono kjwobi li kjîshko. ³⁷ Eshko ga pjây ie ber löng pjlu, llëm ga pjây ie ber löng shdungko, tjlokwo loromi li kjîshko» le.

Jonás jyäglo

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja ichara Sbörë li jyäglo shäryos kjrina borwa kong, llëbo iydëba llëm wleniyo inwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlokwo laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ⁴⁰ Dënashko ga e beno sök mã dlung roy so kësband bö roshko dbargwo mya, shkë dba sorë ga no to ter kjok dogo dwayo ëre äär ber buk klung roshko dbargwo mya, shkë dba eni bakoe. ⁴¹ Nínive sopga, e Jonás tjlokwo kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Jonás kjinmo. E kjîshko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlë ga «Kjwepga shdungko» le. ⁴² Sabá so pjluwo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Salomón kjinmo. E kjîshko ga eerishko dbaryo sopga,

pjây llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlë ga «Kjwepga shdungko» le.

⁴³ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wlëya llëme. ⁴⁴ Eshko ga wotjlik ga «Tja to bor ushko iröng obi» le. Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng rorë, pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ⁴⁵ Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjây owa, ga pjây ber löng domer ëre dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

⁴⁶ Jesús sök tjlë oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo. ⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjlë ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le. ⁴⁹ Eni ga ba oppinggaga löng li pïya ba sakkwo go, ga tjlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga. ⁵⁰ Eye bor Data sök kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

13

Dwla sguingga

¹ E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öötong sirkeno sök di bäng buk kësband li sor go. ² Nopga shrono löng ara kjîshko ga Jesús opyono kjyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ³ Eshko ga tjlëno ba kong ara llëbo jyäglo go, tjlë ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguïyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, uara lok drete.

5 Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjïshko. 6 Gueniyo slenggwo dret kjïshko ga dlo wenoshko ga dwla li sura, beno dogroe. 7 Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkô sho roshko, ga shkô sho li kunoshko ga dwla li llgwïnae. 8 Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30). 9 Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yôtso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go erä ega

10 E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Pja tjlë oba kong llëbo jyäglo go erä ega?»

11 «Sbô ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme. 12 Èye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete.* 13 Kuya löng ga llë loklo miyde lok llëme. İya löng ga llë İyde miyde lok llëm bakoe. Tja tjlë ba kong llëbo jyäglo go e kjïshko. 14 Llëye lara Sbô tjlökwo laga tek dënashko so Isaiásdë li beno epga li kjïshko. Tjlëno beno eni:

»«Kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm,

İya löng kjër ga llë İyde miyde lok llëm bakoe.

15 Nopga ëre, llëye kuya woydë llëme.

Kwomgwo bäng bängzara lok tuke.

Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëye İya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,
opping lok sira llëm wlo,
optwë ber bor kong llëm wlo,
epga dör llëm wlo bakoe.»

16 »Gueniyo pjäyda kjok İgö bomi bokkwo go, pjäy kjok kugö bomi kwomgwo go bakoe. E kjïshko ga pjäy ber löng wopjlúe. 17 Lër bomi kong jlökoyo ga llëbo İmi, kumi löng ëre tjlwlo ara. Dënashko ga Sbô tjlökwo lagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omİno llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

18 »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Kuzİa. 19 Èye Sbô ber no pjluyo sorë li roy kuno, gueniyo llë loklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li dgak pjang ba pjlúshko, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo. 20 Dwla lono ak ara tjrëko li, e èye tjlökwo li kuno, ga beno shäng wopjlú li loklo. 21 Gueniyo tjlökwo li äär ber ba pjlúshko jlökoyo llëm kjïshko ga llëye wen ba kong sirashko, shdungoba tjlökwo li kjïshkoshko ga tjlökwo li raye, söya ame. 22 Dwla lono shkô sho roshko li, e èye tjlökwo li kuno li loklo. Tjlökwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjlİya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjïshko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjïshko llëme. 23 E ga dwla lono klung sho pjlú kjing go li, e èye tjlökwo li kuno, ga llë loklo miyde pjlú li loklo. Eni ga e ber shäng so dwla botjyono pjlú kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

* 13:12 Llëbo tjok le li, e Sbô tjlökwo loklo. Eni ga èye Sbô tjlökwo kjër ga kong tjlökwo twe Sbörë obi, gueniyo èye omkjër llëm ga Sbô tjlökwo miyde tjan li döya ba shjiryo.

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko

²⁴ Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «¿Sbö ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shäng kjlara. Pjlara ga dwla pjlú wleniyo dgara ba kjok kjing go. ²⁵ Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shäng kjlara dwla dgak buk lishko. Kjlo sho owa dwlayo, e söra, dgara dwla buk pjlú li roshko, ga to ey dwayo. ²⁶ Eni ga dwla pjlú li weno, botjyë kjwlëshko ga kjlo sho owa li weno ba tjrëko bakoe.

²⁷ »Iya dwla sogo li parkagagarë ga öör lok ba rotë ba kägäyo kong, tjlë ga «Tjlapga, pja dwla dgono bop kjok kjing go pjlú eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?»

²⁸ »“Söga, dgaga bi moskworë” le ba kong.

»Kuya lok ga tjlë ba kong ga “¿Kjlo sho owa kjwe shirware?”

²⁹ »“Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlú kjwe skwe tëm ba tjok äe. ³⁰ Pjlú wlo ga iozi ber kun uunkong, äär jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shäryara lok eni pjir ga dwla pjlú li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko” le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

³¹ Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. ³² Dwlagwo ëre chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

³³ Ga Jesús tjlëno ba kong, llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbö ber

no pjluyo sorë, e so walë pjlung shosho llruno bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10)† ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go

³⁴ Llëbo uunkong ëre lara Jesúsde nopga kong llëbo jyäglo go erä. Eni llëm ga llëye lara ba kong llëme. ³⁵ Shäryono eni, tjlokwo lara Sbö tjlokwo laga tek dënashko sorë li ber jlokoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Tja tjlë llëbo jyäglo go;

tjlokwo lër li, e iak Sbörë tjeng lütshko, kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong.»‡

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

³⁶ Jesús to ey dwayo ga opzrëno jek shäng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Dwla pjlú dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ëre loklo. ³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jikong loklo. Dwla pjlú li, e Sbö nopga loklo. Kjlo sho owa li, e Ä nopga loklo. ³⁹ Ba moskwo, kjlo sho owa dgaga li, e Ä loklo. Dwla bo kjrozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo loklo. Ga dwla skogaga li, e Sbö parkagaga kjok dogo so loklo.

⁴⁰ »Kjlo sho owa li töya, dbuya iök roshko, suya wlo sorë ga kjok pjir dbaryoshko ga Ä nopga suya eni bakoe. ⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber löng llëbo owa shäryë, nopga ber löng oblë ichë llëbo owa shäryë bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichër no to ter kjok dogo dwayo ërerë nopga owa li

† 13:33 Gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik. ‡ 13:35 Salmo 78.2.

töng. ⁴² Ga dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿy. ⁴³ Ga nopga pjlo bek löng li ber löng kãlã lletlet dlo wleni, ba Data sök lishko. Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso.

Llëbo tjwlö ara jnek buk

⁴⁴ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo tjwlö ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, llëbo tjwlö ara li wlëna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa llëme. Eni ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjwlëna beno ba kong.

Obrikkwo tjwlö ara

⁴⁵ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so domer llëbo tjwlëga, soynega to shäng obrikkwo tjwlö ara wlëk kjoyo bakoe. ⁴⁶ Obrikkwo wlëna kjwara tjwlö ara wleniyoshko ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwo li tjwlëna beno ba kong.

Kjla mã shakklo

⁴⁷ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so kjla mã shakklo kjoyo bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga mã shaya llërba pogo. ⁴⁸ Kjla li dlinoshko ga shikoba tjeng pjöshko, ga mã pjlu wleniyo töngoba shing roshko, ga owa li dbukoba. ⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kjë nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo, ⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿy» le.

Llëbo tjanglën, llëbo këguë

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Tjölkwö lër shäng li llë loklo miydëmi löngde?»

§ **13:52** Llëbo tjanglën, llëbo këguë le li, e tjölkwö tjanglën, tjölkwö këguë loklo. * **14:1** Pjlu Herodes, e kowëba Herodes Antipas bakoe.

«Èng, miydërwa» le lok ba kong.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong ga «Èye no ping pjlu, Sbö ber no pjluyo sorë li kjÿshko ga e so domer uo sogo kjoyoe. Llëbo jnek tjeng ara, llëbo tjanglën, llëbo këguë bakoe. Ga llëbo li shiya, twe oba kong ga pjlu» le. §

Jesús shäng Nazaret kjokyo

⁵³ Jesús tjlëno llëbo jyäglo go pjir ga to ey dwayo. ⁵⁴ Jek öötong shäng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko obi ga nopga pina ara judioga syö uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok èng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye sorë? ⁵⁵ ¿Domer kjwe u shäryaga li wa llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lëmga Santiago, José, Simón, Judas llëmdo? ⁵⁶ ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo? ¿Kjok miydë ara kjwe wlëya kjone?» le lok èng kong eni. ⁵⁷ Ga tjlökwö kjre lok woydë llëm, iirkono lok ara erä.

Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjlökwö laga, e iëba tjwlö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwlö llëme» le.

⁵⁸ Kjok eshko sopga mär Jesús go llëm kuzong ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara ara eshko llëme.

14

Juan No Waga zrörabae

¹ Dbar eshkoshko ga Pjlu Herodes* parkë sök Galilea so ichaga. Jesús roy kuya ga ² tjlë ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye ga pjlu e kjÿshko» le.

³⁻⁴ Kjupäbäshko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjÿshko» le.

E kjishko ga Juan shara, bängzara Herodesdë, shdüya wlo. ⁵ Zröya woydë, gueniyo «Juan, e Sbö tjlökwö laga» lëba, ga oba bangkjre ara. E kjishko ga zröra llëme.

⁶ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodías wa walë li bërkonoba löng kjlobi li boksho, ga Herodes beno sök wopjlu e kjishko. ⁷ E kjishko ga tjläno ba kong jlökooyo ga llëye roke li twe ba kong. ⁸ Poshduna ba mekerë kjishko ga tjlä Herodes kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

⁹ Kuya ga woydë jonge. Gueniyo tjläno jlökooyo nopga mana löng li boksho kuzong ga no ichara ba shäryë ba kong. ¹⁰ Eni ga Juan kägä zara tas, no shdüzlong uyo roshko, ¹¹ ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong. ¹² E irgo ga Juan oppinggaga öörlok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko. E irgo ga öötong löng Jesús shäng lishko ga roy lara lok ba kong pjire.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesúsde ga opshino shäng lishko dwayo ga opyono kjong roshko, ga to kjok shto oblë, ber sök tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ara ba irgo pjö lëkong. ¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kjong roshko dwayoshko ga nopga ëng tönö träk llëm li ina, ga songe le, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kjok ro zar kjwlë kuzong ga ba oppinggaga tjlä lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko llëye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlëk wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Brik lok llëm ga pjluë. Sëzi pjäydë dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjök erä» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tek sözi bor kong» le. ¹⁹ Eni ga nopga tjeng kjlobi li ichara wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mä do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo iya jem drëng ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjloggara lok nopga löng kës li kong.

²⁰ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. E irgo ga dli worbo tönö ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

²¹ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

²² E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko. ²³ Brikong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshtë Sbö kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zoktong shäng eshko tjoksa.

²⁴ Eshko ga kjong li jek öötong buk pjola tjän, ga jöya di iöya ararë, pjluk tek jong ba shwo lëkong kjishko. ²⁵ Kjok shränto ga Jesús jek jëk shäng di li kjing go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong. ²⁶ Iya lok ga bangkjre lok ara, ga tjlä ëng kong ga «iKjwe äya jlöel» le.

²⁷ Jekdo eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «iPjäy wokjange! iTja li jekdo shäng! Llëye bangkjre mi llëme» le.

28 Eni ga Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, pja jlō ga tja ichos jek jēk di kjing go, äär bop shwoy wlo» le.

29 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorē ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jēktong jek di kjing go, Jesús shwo lēkong. 30 Eshko ga iya ga pjluk tjwe jong dbo ara ga bangkjirara, ga pir jer jong, ga tjlē ga «Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

31 Eshko ga shara Jesúsde jekdo ba orkwo go, ga tjlē ba kong ga «Pja mär bor go jlōkoyo llēme. ¿Pja kjimtēr llēme lorop ega?» le.

32 E irgo ga opyono lok kjoyong li roshkoshko ga pjluk li beno tjēksoe. 33 Eshko ga beno löng kjoyong roshko li, Jesús poshrēra, ga tjlē lok ba kong ga «Pja Sbō Wa jlōe» le.

Swlopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

34 Dipzono lok di bäng buk kēsbang li kjwo kalēkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo.

35 Jesús miydara kjok eshko sopgarēshko ga roy shdōra lok kjok eshko kwang jikong. Eni ga swlopga söra lok ba kong, 36 tjlē ba kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwē sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

15

Nopga äär ber owa Sbō bokso sorē

1 Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok ligwekklo tara Moisésde li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlē lok ba kong ga 2 «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dēnashko so sdēkwo bangkjre lok llēm ega? Iē lokshko ga orkwo shkwē llēme» le.

3 Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Bomi sdēkwo kjishko ga Sbō kjok ligwekklo kolēmi llēm ega? 4 Sbō tjlēno ga “Bomi dataga, bomi mekēga, e bangkjrozī, iozī ber tjwlo ara.”* Sbō tjlēno obi ga “Eye ba data, ba mekē läywono owa ga e zrōkko.” 5 Gueniyo ga eye tjlēno ba data, ba mekē kong ga “Pja kjimtēr ga äe. Bor llēbo uunkong ère tworor tjeng Sbō kong pjire” lara ba kong pjir ga 6 ba data, ba mekē kjimte ame ga pjlue lēmi eni. Eni ga bomi sdēkwo kjishko ga Sbō tjlōkwo ioromi beno tjwlo llēme. 7 ¿Pjāy Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Lēye lara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaiásde bomi kjishko li, e jlōe. Tjlēno beno eni:

8 »“Nopga ère, tja poshrēya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjlīya ba pjlúshko llēme.

9 Tja poshrēya löng li llēno llēm, nopga piya kjok ligwekklo tak norē go erō kjishko»† le.

10 Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlē ba kong ga «Tja kuzīa. 11 Nopga äär ber owa Sbō bokso laga dli ue lirē llēme. Miga ber löng eni li laga ba tjlōkwo le om go lirē» le.

12 Wop tjok ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlē ba kong ga «Lēye lorop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydēpde?»

13 «Dwla dgara bor Data sök kjok dogo lirē llēm ga e skwako sleng go.† 14 Kjwepga löng wēyē. Kjok igō lok llēm, gueniyo löng oblē kjok igō llēm wleniyo wlosök. Eni ga no kjok igō llēm wleniyo wlosōya no kjok igō llēm wleniyorē ga lon tjeng pjöyikong pjlēbgwo kwaraso roy» le ba kong.

* 15:4 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. † 15:9 Isaiás 29.13. ‡ 15:13 Dwla dgara ba Data sök kjok dogo lirē llēm le li, e nopga mär Sbō go llēm li loklo. Epga ber skwako sleng go le li, e epga kje Shörē ba boksho dwayo loklo.

15 Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Llëye lorop llëbo jyäglo go li pjlollgwes borwa kong sira» le.

16 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire? 17 Dli uëy li jer bi kjamo roy, äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydëmi llëmdo? 18 Gueniyo ga tjlökwo lëy li wen tëm bi pjlúshko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga äär ber owa Sbö bokso laga erë. 19 No wotjlik owa, no zrók, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë, jyörkë, oblë jyöyotkë, oblë läywë owa, e wen tëm ba pjlúshko dwayo uunkong. 20 Nopga äär ber owa Sbö bokso laga llëbo tjeng kës ërerë. Gueniyo ëye ber pjilo bek Sbö bokso, iono orkwo shkwono llëm kjishko llëme» le.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús go jlökoyo

21 E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öötong shäng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko. 22 Walë sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shäng Jesús shwoy ga tjlë ba kong dbo go ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tja songe lozong! Bor wa walë, goshko Ä sëya kjlara, ñn ga songe» le.

23 Kuya ga dboryara llëme. Eni ga ba oppinggaga tjlë ba kong ga «“Pja nom na dwayo” los walë kjwe kong, tek shäng öö le ara bi irgo kjishko» le.

24 Kuya ga tjlë walë li kong ga «Tja ichara Sbörë Israel tjëyoga kong döe. Epga öng wlëp ushko so jeno löng wleni» le.

25 Eni ga walë li tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlë ba kong ga «¡Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

26 Kuya ga tjlë ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twëy shjitiš kong wlo ga äe» le.

27 Kuya ga tjlë ba kong ga «Jlõe, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iëshko ga dli pjlöyo lon ter töshko ga ue shjitrë ga pjlúe» le.

28 Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo. Woydorop sorë li shäryë eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swlopga poptara Jesúsde ara

29 Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlup go. 30 E irgo ga nopga shrono löng träk llëm sök lishko. Swlopga söra lok ara, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjlë llëm wleniyo, nopga swlo oblë oblë bakoe. Eni ga söra lok Jesús zlong bäng, ga poptarae. 31 Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e poptono, nopga tjlë llëm wleniyo, e tjlëno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jëk llëm wleniyo, e jëktong, nopga kjök igö llëm wleniyo, e kjok ñno bakoe. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä, ga Israel tjëyo Sbö poshrëra lok ara.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

32 E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songe lër. Jek ichër löng ba ushko ië llëm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

33 Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ëre dli wlëy kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kj-wobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7), mã chilawa tjeng kjwöbö bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong töshko. ³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mã li, e kjrara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba opping-gaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kës li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlué. E irgo ga dli worbo tóna ba oppinggarè lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

³⁹ E irgo ga nopga brikong pjir ga Jesús opyono kjong roshko, ga to ey dwayo, jek öotong shäng Mag-dala kjokyo.

16

Llëbo jyäglo kjok dogo dwayo

¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlík wlo. Tjlë ga «Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «İmi kjok sëng ga kjok dogo srëzrën ga bong ga kjok pjlúe lëmi. ³ İmi kjok shröngto ga kjok dogo srëzrën, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lëmi. Eni ga llëbo wen kjok dogo, e llë loklo miydëmi pjlúe. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro? ⁴ Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo

jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo

shäryër llëm, Sbö tjlökwo laga Jonas, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kësbang li kjwo na lëkong ga pjlung shosho suk pjir söra lok llëme. ⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pjây sjëk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

⁸ Tjlë löng ëng tjok llë li miy-dara Jesúsde kuzong ga tjlë ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme” lëmi ega? ¿Pjây mär bor go jlökoyo llëm ega? ⁹ ¿Bor tjlökwo li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëmdo? ¹⁰ ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëm bakoro? ¹¹ ¿Tja tjlë shäng pjlung shosho suk pjir kjishko llëm li miydëmi llëm sorë? Pjây sjëk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesús shäng tjlë li, e pjlung shosho uukklo layde llëme. No pïya fariseoga, saduceogarë löng sorë, e layde shäng.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹³ Jesús jek öotong Filipino Cesarea kjokyo ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ère, e ëlëba?» le.

¹⁴ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone

kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elías li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Jeremías li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjây e, ¿tja ë lëmi?» le.

¹⁶ Kuya Simón Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja. Pja Sbö Sök İyado li Wa jlöe» le.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjlëno li laga norë bop kong llëm, laga bor Data sök kjok dogo lirë bop kong. E kjishko ga pja ber wopjlúe. ¹⁸ Lër bop kong ga pja kowër Pedro.* Oba u ywë wlo ga ak kjang iëba bäm go, ber ba shakklo wlo. Eni ga nopga tjëyo shäryër kjrina bor tjlökwo kragaga kjlobi li go, so u kjoyo, ga ak lër li, e ber u li shakklo wleni. Tjëyo li zäya Äre ga äe. ¹⁹ Ga pja kong dbo twër, pja ber Sbö nopga bapshiga wlo. Ba nopga ichëp sorë kjok ëre kjing go ga epga iche Sbörë kjok dogo eni bakoe» le.

²⁰ E irgo ga tjlë ba oppinggaga kong obi ga «No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

²¹ Eshko jek lëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwëkklo tara Moisésdë li go, tja shdüya lok ara, ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

²² Eni ga rokara Pedrorë tjoksa, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, woydër ga e wen bop kong eni llëme!» le.

* **16:18** Grecia so tjlökwo Pedro, e ak loklo.

²³ Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lëkong, ga tjlë ba kong ga «¡Á, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichëp woydë dir eröe. Llëye woyde Sbörë li woyotjlíp shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlípdë shäng eröe» le.

²⁴ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlík İyado, wotjlík llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁵ Ëye wotjlík opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së İyado kjok dogo. ²⁶ Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁷ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryara dö li kjishko. ²⁸ Lër bomi kong jlökoyo ga pjây kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga tja ber no pjluvo sorë li İmi wëiëe» le.

17

Jesús kjlopswono beno kälä lletllet

¹ Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjarayo), e söra Jesúsde jem ba tjok dboshko, dlup jong kjwara kjókshko li go. ² Eshko ga İna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, bokkwo beno kälä lletllet dlo wleni, ga shwong beno pjublún shjiye.

³ İya löng wopro ga Moisés, Elías, e weno bë löng lan Jesús tjok

eshko. ⁴ Eni ga Pedro tjlē Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Woydëp wleni ga tja ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵ Shäng tjlē wopro ga pjäng sho shjiy lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlē ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Tja wopjlu ba tjok. Ba tjlökwo kuzia» le.

⁶ Kuya ba oppinggaga löng lirë ga jek rish löng töshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjishko. ⁷ Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjlē ba kong ga «Pjäy kojözong. Llëye bangkjre mi llëme» le. ⁸ İya lok obi ga nopga löng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shäng tjoksa erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Llëye İnomi yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrara Sbörë iröng obi guing» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go tjlē lok ga «Borwa pjluyo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. ¿Le lok eni ega?»

¹¹ «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong posharyaga. ¹² Gueniyo lër homi kong ga e shrono öör tjan. Gueniyo ga to miydaraba llëme. Kong llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni. No to ter kjok dogo dwayo ëre kong llëbo owa shäryëba e kjoyo bakoe» le ba kong. ¹³ Miydara ba oppinggaga lirë eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shäng.

* **17:20-21** Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eni kjwe ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete. Ä sëya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy ië llëm Sbö kong, pjäy syöshhtë Sbö kong ara dey.»

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer äär löng iröng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shäng Jesús zlong bäng kjlara, kjök tonu, ¹⁵ ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, bor wa songe lozong. Llëbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjlo dete, wopjir kjlulu erä. Oló ga dguë iök roshko, llëm ga lon dishko. ¹⁶ E kjishko ga söror bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok llëme» le.

¹⁷ Kuya ga tjlē ba oppinggaga beno löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjan. Dwlas li tek sös bor kong» le. ¹⁸ Eshko ga Ä sëya li wlona, ichara to dwlas li go dwayo, ga dwlas li poptono jekdo beno shäng pjlúe.

¹⁹ Döni ga ba oppinggaga löng tjoksa Jesús tjokshko ga tjlē lok ba kong ga «¿Ä sëya li to ichororwa llëm ega?»

²⁰⁻²¹ «Pjäy mär Sbö go jlökoyo llëm kjishko. Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy mär ba go sirawa kjwe ëmdë ga pjäy tjlē dlup ëre kong ga «Pja opkjös jek pjola» lëmi, ga opkjë jek pjolae. Eni wleni ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyoshko ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko, ²³ ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le. Kuya lok ga woydë lok ara.

Kä potjwlëkklo Sbö u kong

24 Jesús, ba oppinggaga, e öötong löng Capernaúm kjokyoshko ga kä potjwlëkkïo dburyo li töngga Sbö u kong löng eshko li tjlä Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kä potjwlëk llëmdo?»

25 «Ëng, potjwlëya» le ba kong.

Döni ga Pedro opzrëno jek u roshko. Ga llëye layde Pedrorë ba kong llëm obishko ga Jesús tjlä ba kong ga «¿“Pjäy kä potjwlëk bor kong” le pjlpugarë ë kong? ¿Ba wapga kongde, de oba oblë kong?»

26 «Oba oblë kong eröe» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga ba nopga bañyara kä potjwlëk llëme. 27 Gueniyo ëye barwëy llëm wlo ga pja nom diga, sö dbup jer dishko. Eshko ga mā ship kjlara bām go li kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, söp, twëp dbur töngga li kong, bi kä potjwlëkkïo wlo» le.

18

Ëye tjwlö ara anmoyö

1 Eshko ga Jesús oppinggaga tek shronolöng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «¿Sbö sök no pjlyo ïyado lishko ga tjawa löng ëre tjrëko, tjwlö kësbangyo li kjone dey?» le.

2 Kuya ga kjwozirwa rokara kjlara, iara shäng ba tjrëko, 3 ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy opkjlopswë ber kjwozirwa jüni llëm ga pjäy äär ber löng Sbö sök no pjlyo ïyado lishko llëme. 4 Ëye opkjlopswë ber wotöy, kjwozirwa jüni ga tjwlö kësbangyo Sbö sök no pjlyo ïyado lishko li e. 5 Ga ëye, kjwozirwa jüni wlokrara bor kjishko ga tja wlokrara wleni.

«Shji nopga ichë llëbo owa shäryë llëme» lara Jesúsde

* 18:10-11 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo ïyado li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng li döga.»

6 »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlöe. Shäryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bängshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. 7 Llëbo tjeng ara kjok kjwang jikong no ichë llëbo owa shäryë wleni. Llëbo wen eni ïyado. Gueniyo ëye no ichë llëbo owa shäryë ga e song jlöe.

8 »E kjishko ga bomi orkwo, bomi dre, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjolae. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm, orkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjäy pjë bomi orkwo pjök li tjok, bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. 9 Bomi bokkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjäy pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

10-11 »Kjwozirga kjwe tjwlö llëme lëmi llëme. Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo ïyado li, e kjwozirga kjwe daga.*

12 »¿Llë lëmi? Domer shäng kjlara, e öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100). ¿Kjlara jeno wleni ga llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sök li wlëk llëmdo? 13 Wlëdashko ga lër bomi kong jlökoyo ga öng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llëm li woyotjlïya ara llëme. E ber sök wopjlu kjlara jeno, wlëna li kjishko. 14 Eni ga woyde bomi Data sök kjok dogo lirë ga kjwozirga kjwe jer kjlara llëm bakoe.

Shji llëbo llgwek ëng kong sorë

¹⁵ »Bop kjlara opsharyono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, llëye owa sharyara li jlöe le wlo. Jlö lara ga pjây beno löng wopjlu ëng tjok. ¹⁶ Jlö le llëm ga oblë rokëp jek bop tjok kjlara pjök, llëye lanyotkëp li, e jlöe le lok wlo, Sbö tjökwo tjlä ga “Shji oblë rotëshko ga nopga söy pjök mya, e jlöe le lok wlo”† kjëshko. ¹⁷ Jlö le llëm obi ga pja nom syö uyo, ga lëp bor tjökwo kragaga löng li kong. Lano lok ba tjok pjir ga jlö le llëm obi ga iëp ber shäng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik, dbur töngga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸ »Lër bomi kong jlökoyo ga no llgwemi sorë kjok ëre kjing go ga llgweya Sbörë kjok dogo eni bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Lër bomi kong obi ga bor tjökwo kragaga tön löng bor ko goshko ga tja shäng ba tjok eshko, epga pjökde myare dö gueniyo. E kjëshko ga lër bomi kong ga pjây tön wotjlik kjrinaso kjok ëre kjing go, pjây löng do pjökde dö ëmdë ga llëbo rokëmi syö go ga twe bor Data sök kjok dogo lirë bomi kong» le.

Domer; ba parkaga pogo tjwölö ba kong li raye woydë llëme

²¹ Eni ga Pedro shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿bor kjlara llëbo owa sharyono bor kong li iër ber tjwölö llëm pjlobi ga pjlu? ¿Sharyër eni pjloglo kjäk (7) ga pjlu?»

²² «Pjloglo kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa sharyara bop kjararë bop kong li iëp ber tjwölö llëm pjloglo sak kjäk kjingsho kjäk (77).‡

²³ »Eni ga Sbö ber no pjluoyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu sök kjlara. Pjlara ga ba parkagaga rokara, pogo tjwölö ba kong kjöme le lok ba kong wlo.

²⁴ Shärye shäng kjwleshko ga ba parkaga söraba ba shwoy kjlara, pogo tjwölö ba kong ara, domeraga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak kwara (10,000) parkë lu pjloglo sak kwara kjingsho shkëng (15) äska wleni. ²⁵ Tjwölöya ba parkaga lirë llë go llëm kuzong ga pjlu tjlä ga “Kjwe soynezï jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baiya uunkong tjok, ber löng parkë oblë kong, pogo tjwölö li tjwölöya bor kong e go wlo” le.

²⁶ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonno, tjlä ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwölö bop kong uunkong” le. ²⁷ Iya pjluë ga songe le, ga tjwölö shira ba kong ame, döra beno shäng ojong shara.

²⁸ »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo tjwölö ba kong sira döe, domer parkë dbargwo sak dbaw (100) äska wleni. Eni ga shakza pjä ba bëngso go, ga tjlä ba kong ga “iPja pogo tjwölö bor kong li tjwölö bor kong jekdo, eeri eröel” le.

²⁹ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonno, tjlä ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwölö bop kong uunkong” le. ³⁰ Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo tjwölö li tjwölöna ba kong pjir guing.

³¹ »Iya pjlu parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydë lok ara. Ga llëye ina lok li roy lara pjlu kong. ³² Eni ga ba parkaga li rokara pjluë, ga tjlä ba kong ga “Pja parkaga owa. Pja pogo tjwölö bor kong ara ëmdë ga tjwölö shiror bop kong llëme. Pja kjloshtono bor kong ga pja songe loror. ³³ ¿Eni ga bop kjlara, e songe lorop botoya

† 18:16 Deuteronomio 19.15. ‡ 18:22 Grecia so tjökwo ëre llë loklo miydë yötso llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) loklo, llëm ga sak kjäk (70) pjloglo kjäk (7) loklo. (Era sak dbaw pjloglo pkëng kjingsho sak shkaw (490) loklo.) Kjone dey miydë yötso llëme.

dik llëm ega?» le. ³⁴ Eni ga pjlú iirkono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo tjwlö kjöme li tjwlëna ba kong pjir guing.

³⁵ »Llëbo owa shäryara bomi kjlararë bomi kong li iëmi ber tjwlö llëm wleni llëm ga bor Data sök kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

19

Shji ëng rayë

¹ Jesús tjlëno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. ² Nopga to jek ara ba tjok, ga swlopga poptara uunkong.

³ Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjishko ga pjlúre?»

⁴ «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.”* ¿E lomirë llëmdo? ⁵ E kjishko ga domer ba data, ba meké rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni. ⁶ Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

⁷ Kuya fariseogarë ga tjlë ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

⁸ «Llëye kumi woydë llëm kjishko. Pjäy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme. ⁹ Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

¹⁰ Kuya ba oppinggagarë ga tjlë ba kong ga «Eni kuzong ga ëye orkwosmok llëm dey» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlökwö ëre kjraga uunkongdë llëme. Èye kjimte Sbörë ga era omkjrë. ¹² Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno pë walë tjok ga ä kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkë Sbö, ba pjluyo li kong ga pjlú wlo. Ère llë loklo, ëye ommiydë woydë ga miyde ga pjlúe» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlú, kjwozirga kong

¹³ Pjlara ga kjwozirga sökoba Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo, syöshtë Sbö kong ba kjishko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng. ¹⁴ Eni ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Èye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluyo» le. ¹⁵ E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶ Pjlara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye pjlú shäryër, tja ber sök së ýado Sbö tjok wlo?»

¹⁷ «¿Llëye pjlú kjakrokëp bor kong li llëro? Pjlú li, e Sbö eröe. Pja ber sök së ýado Sbö tjok wlo ga kjok llgwëkklo tara Moisésdë li kolozong» le ba kong.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Kjone dey?»

«Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. ¹⁹ Bop data, bop meké, e bangkjros, ios ber tjwlö ara,† ga pja opwoydë

* 19:4 Génesis 1.27. † 19:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. ‡ 19:19 Levítico 19.18.

sorè ga bop kjlara, e woydos eni bakoe»[†] le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjłokwo lēp shäng kēs li shäryēr shäng eni tjän. ¿Llēye shäryēr obi?»

²¹ «Pja ber pjlo bek woydē ga pja nom bop llēbo tjeng kēs li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llēbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²² Kuya ga beno shäng woydē ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Lēr bomi kong jlökoyo ga nopga dbur ara wleniyo äär ber lōng Sbō sök no pjluoyo İyado lishko wlo ga kjange. ²⁴ Lēr bomi kong jek obi ga öng jēkklo sok kēsbang wleniyo opzrēk jek shkō bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber lōng Sbō sök no pjluoyo İyado lishko wlo ga kjang anmoyō» le.

²⁵ Kuya lok ga beno lōng yēy le erä. Ga tjlē ba kong ga «¿Enira ēye dārdo?» le.

²⁶ Kuya ga İya drēng, ga tjlē ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llēye shärye Sbörē ga ä wlo drete» le.

²⁷ Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Borwa llēbo tjeng kēs li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo. ¿Llēye wlēnwa e kjishko?» le.

²⁸ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Lēr bomi kong jlökoyo ga kjok tjaglēnshko ga no to ter kjok dogo dwayo ēre sirkek äär sök bor pjlu sökklo kälä lletlet li kjing goshko. Eshko ga pjây sirkek äär ber lōng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjēyoga kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo. ²⁹ Ga ēye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekē, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko ga äska wlēya llēye rayara li pjloglo sak dbāw (100) obi. Ga ber lōng sē İyado Sbō tjok bakoe.

³⁰ Gueniyo eerishko ga nopga tjwlō ara wleniyo lōng ara li, e ber lōng tjwlō chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlō chira lōng ara li, e ber lōng tjwlō ara eshko» le.

20

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

¹ Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Sbō ber no pjluoyo sorè, e so llēbo lēr bomi kong ēre kjoyoe. Domer shäng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shrōngteng, nopga wlēk parkē ba kong wlo. ² Eshko ga tjlēno parkagaga li kong ga potjwlēya dbar kjwara äska lara, ga ichara jek parkē ba kjok buk'lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlēna lōng kjlōbö pak dret, llēbo soynezlōng. ⁴ Eshko ga tjlē ba kong ga «Pjây nom parkē bor kjokshko, ga pjây potjwlēn bēye» le. ⁵ Eni ga to jek lok parkē ba kong.

»Dlo dluw ga shäryara eni jek obi. Dlo pjō lē wleni ga jek shäryara obi.

⁶ »Dlo tōy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlēna lōng kjlōbö pak drete. Eshko ga tjlē ba kong ga «¿Pjây dbo ga lōng parkē llēm ega?»

⁷ »«Tjawa parkē ē tjok llēm kjishko» le lok ba kong.

»Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjây nom parkē bor kjokshko» le.

⁸ »Öötong kjok shkē ga kjok sogo li tjlē ba parkaga kägäyo kong ga «Parkagaga to rokēp, ga potjwlēma. Shrono parkē irōng li potjwlēp bām go, shrono parkē bām go li potjwlēp ber irōng» le ⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo tōy li potjwlēna dbar kjwara äska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bām go lirē ga wotjlik ga potjwlēya lok irōng li kjinmo le. Gueniyo potjwlēna dbar kjwara äska bakoe.

¹¹ Potjwlēna lok pjirshko ga kjok sogo li lāywe lok owa ēng kong,

12 tjlë lok ga «¿Nopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwlëna borwa tjok bëy ega? ¡Tjawa song parkono dlo roshko dboe!» le lok ëng kong eni.

13 »Eni ga kjok sogo li tjlë parkaga kjlara kong ga «Tja shäng llëbo owa shäryë bop kong llëme. Pja potjwlën eni loror bop kong, ga jölö lorop bor kong. 14 Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe löng iröng li potjwlën woydë bopoya dik bako ga 15 miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjïshko. ¿Pjây wotjlik owa bor kong, tja no sëng ä kjïshkore?» le.

16 »Eni ga tjwölö ara eerishko li, e ber löng tjwölö chira eshko, e ga eerishko tjwölö chira li, e ber löng tjwölö ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko jek obi

17 Jesús jek shäng Jerusalén kjokyosho ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlë ba kong ga 18 «Shji to Jerusalén kjokyoy. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo, 19 ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpökklo go, ga tja zröya lok pjang kjlös go. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e mekë llëbo rokono Jesús kong

20 Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tonoy, tjlë ba kong ga «Llëbo shäryëp bor kong sira» le.

21 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Pja ber sök no pjlyuyosho ga bor wapga do pjök ëre iëp ber löng bop tjok, or milë kjlara, or këlä kjlara» le ba kong.

22 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjây shdun-goba, bokrotkëba botoya dik ga pjlyure?»

«Ëng» le lok ba kong.

23 Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong ga pjây shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jllöe. Gueniyo ga pjây kjrër ber tjeng bor or këlä, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlä, or milë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

24 Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeyoga pjök li kong. 25 Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjlë ba kong ga «Miydëmi pjlyü ga kjok ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä. 26 Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwölö ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. 27 Ëye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwllëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. 28 No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng kjok ëreshko, ëye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwllëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domerga kjok igö llëm wleniyo poptara Jesúsde do pjök

29 Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyoy dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok. 30 Eshko ga domerga löng irbo sor

go do pjök kjok ïgö llëm wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga tjlëno dbo go, tjlë ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³¹ Eni ga nopga jëk löng Jesús tjok li tjlë ba kong ga «Pjây kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkë lok llëme. Tjlë lok dbo go jek obi ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëmi ga shäryër bomi kong?»

³³ «Tjlapga, tjawa kjok ïk woydë» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsdë, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjok ïgö wëllë, ga to jek lok Jesús tjok.

21

Jesús opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlü dik

¹ Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupygo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ² ga tjlë ba kong ga «Pjây nom kjok buk bi boksho kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wlëmi sök kjlara kjro go, ba wa wlënggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ëbo llëbo lë bomi kong wlenishko ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Shäryono eni, tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko sorë li ber jlökokoy wlo. Tjlëno beno eni:

⁵ «Lëmi Sión* soppa kong ga “Bomi pjlü tek sök dörö bomi shwoy wlëp,

öng so kwomgla kjoyo dre töshko kjing go.

Tjwe öng llëbo shgoklo wa kjing go” lëmi ba kong eni.»†

⁶ Kuya lok ga shäryara eni. ⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lëkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe.‡ ⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlë ga

«David tjëyo kjwe pjlü jlöe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlü jlöe» le.

¹⁰ Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdöktong uunkong llaw pogo, ga tjlë ga «¿Kjwe ëro?» le.

¹¹ Nopga jek löng Jesús tjok li tjlë ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbö tjlökwö laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsdë drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrëno öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwlëk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökkö li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹³ Ga tjlë ba kong lok ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo. § Gueniyo ioromi beno jong lü uyo» le.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok ïgö llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, e

* 21:5 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † 21:5 Zacarías 9.9. ‡ 21:8 Eshko dbaryo ga pjlupga opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni. § 21:13 Isaiás 56.7.

tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara. ¹⁵ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo İydëba llëm wleniyo shäryë li İna lok. Eshko ga öö le kjwozirgarë löng Sbö u zlong bäng, tjlë ga «David tjëyo kjwe pjlu jlö» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkë lok ara, ¹⁶ ga tjlë lok Jesús kong ga «¿İlëye le lok li kup shängde?»

«Eng. Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Kjwozirga, chidaga, e ichorop bop poshrëk, ba tækwo go.»* ¿E lomirë llëmdo?» le ba kong. ¹⁷ E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjlökwo lara Jesúsdë beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyoshko ga pjli arae. ¹⁹ Eshko ga kjor jong kjlara irbo li sor go ko *higuera*. İya ga jek äär ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjlë kjor jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ İya ba oppinggagarë ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorë?»

²¹ «Pjäy mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara äär llë go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ëre shäryëmi ga pjlu, ga pjäy tjlë dlup ëre kong ga «Dlup, pja opkjos jer dlung roy» lëmi ga shäryë eni bakoe. ²² Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlimi ga twe Sbörë lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²³ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Sbö u zlong bäng.

Eshko ga oba pıya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judıo tılapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «¿İlëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁴⁻²⁵ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿İchaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjlë lok eng kong ga «İchaga Sbörë loroy ba kong wleni ga «¿Tjlökwo kjroromi llëm ega?» le bi kong. ²⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwo laga le nopga uunkongdë. E kjışhko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Nopga li bangkjrey ara kjışhko» le. ²⁷ Eni ga tjlë lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «E kjışhko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «İlëye lër bomi kong ëre woyotjlizıa. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjlë ba wa kjlara kong ga «Pja nom parkë bor kjokshko, kjillgwo bo ara lishko» le. ²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «İTja jek parkë woydë llëme!» le. Gueniyo döni ga wotjlino oblë, ga to jek parkë. ³⁰ E irgo ga domer li tjlë ba wa kjlara obi kong ga «Pja nom parkë bor kjokshko» le. Kuya ga tjlë ba kong ga «Jöö, Data. Tja to parkë» le, gueniyo to jek llëme. ³¹⁻³² ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjlë ba kong ga «Bäm go lira ba data kolono» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «İlër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur tönnga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, e äär ber löng Sbö sök no pjluoyo İyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng

* 21:16 Salmo 8.2.

irbo p̄lo bek li ping bomi kong, ga t̄lōkwo k̄jroromi llēme. Gueniyo ga nopga owa l̄er li, ep̄gara omt̄lōkwo k̄jrono. Īnomi eni ěmdē ga llēbo owa sh̄aryēmi lōng li, e owa j̄lōe loromi llēm, ga rayoromi llēm, ga t̄lōkwo k̄jroromi llēm obi. E k̄j̄shko ga nopga owa l̄er li kongda, Sbō, e ber ba p̄luyo, bomi bām go.

Parkagaga owa

³³ »T̄ja t̄jlē bomi kong llēbo jyāḡlō go. Kuz̄ia. Domer shāng k̄jlara k̄jok sogo. P̄jlara ga k̄j̄llgwo dwlayo dgara ba k̄jokshko, k̄j̄eryo tyara jong p̄jribri, klung k̄jara ber k̄j̄llgwo bo lluzlong shtoyo wlo, ga u sh̄aryara jong k̄jwara ba dwla li doklo. P̄jir ga k̄jok li poskwona parkagaga k̄jlōbō kong, pot̄jwlēya ĩ, ga to k̄jok shto oblē.

³⁴ »Öötong k̄j̄llgwo bo k̄jrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara k̄jlōbō, k̄j̄llgwo bo ber ba kong li rokē parkagaga beno lōng ba k̄jok daga li kong. ³⁵ Gueniyo ga ba parkagaga ichara t̄jwe lōng li shara k̄jok dagaga lōng lirē, k̄jlara shpora, k̄jlara zrōra, k̄jlara lōra ak go. ³⁶ E irgo ga ba parkagaga ichara jek k̄jlōbō obi, ichara bām go li k̄jinmo. Öötong lōng k̄jok buk lishko ga llēye sh̄aryara k̄jok dagaga lōng lirē bām go sorē ga sh̄aryara jek eni obi parkagaga ichara obi li t̄jok.

³⁷ »E irgo ga ba wa ichayde shara. Wot̄j̄lik ga “Miyd̄er ga bor wa ěrera bangkjre lok” le. ³⁸ Gueniyo öötong shāng eshko ga ba wa li ĩya k̄jok dagaga lōng lirē ga t̄jlē lok ěng kong ga “Llono ga k̄jwe ber k̄jok ěre sogo. Zrōroy wleni ga k̄jok ěre k̄j̄rēy, ber bi kong wlo” le. ³⁹ Eni ga shara lok, shira k̄jok li roy dwayo, ga zrōra lok.

⁴⁰ »ĴEni ga k̄jok sogo li t̄jwe irōng obishko ga llēye sh̄arye ba t̄jok lok lēmi?» le.

⁴¹ Kuya lok ga t̄jlē ba kong ga «Parkagaga owa li songe le llēme.

Zrōya jekdo. P̄jir ga parkagaga wlēya oblē, dwla bo k̄jrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo k̄jōme li t̄we ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga t̄jlē ba kong ga «Sbō t̄lōkwo tak p̄jang eni:

»“Akkwo woydara u sh̄aryagagarē lok llēm li, e iak beno buk bām go, beno t̄jwlō ara, oblē k̄jinmo.

Sh̄aryara T̄jlapgarē eni, ga t̄jawa beno lōng yēy l̄erwa erā.”†

ĴE lomirē llēmdo? ⁴³ E k̄j̄shko ga l̄er bomi kong ga p̄j̄y k̄jrara Sbōrē, e ber bomi p̄jlu wlo. Gueniyo p̄j̄y omkolē llēm kuzong ga oblē omkolē p̄j̄lū li k̄jrayde, e ber ba p̄jlu shara wlo. ⁴⁴ Ęye lono akkwo ěre k̄jing go ga tar p̄jās erā. Ga akkwo ěre lono ě k̄jing go ga e sho shguir ber t̄jeng l̄ulue» le.

⁴⁵ T̄jlēno llēbo jyāḡlō go li kuya syōshtaga k̄gāyoga, fariseogarē ga miydara lok ga ba layde shāng. ⁴⁶ Eni ga shaya lok woydē, bāngzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara, Jesús, e Sbō t̄lōkwo laga lēba k̄j̄shko.

22

P̄jlu wa orkwosmozlong dbaryo shrēkk̄lō

¹ Jesús t̄jlēno ba kong llēbo jyāḡlō go jek obi. T̄jlē ga ² «Sbō ber no p̄luyo sorē, e so llēbo l̄er bomi kong ěre k̄joyoe. P̄jlu shāng k̄jlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrēkk̄lō posh̄arye shāng. ³ Eni ga ba parkagaga ichara k̄jlōbō nopga mana li rokē, gueniyo tek lok woydē llēme. ⁴ E irgo ga ba parkagaga oblē ichara jek t̄jlē nopga mana lōng li kong ga “Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrēkk̄lō, e posh̄aryak p̄jire. Nopga ichoror ōng t̄jeng k̄jlo dik li zrōk, ga sh̄aryak t̄jeng p̄jir t̄jān. P̄j̄y tek malinge” le.

⁵ »Kura lok, gueniyo kolara lok llême. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jek lok ba pakhshko. ⁶ Kjone kjone, pjlu parkagaga li shara lok, shpokza tjâ tjâ, ga zrôrae.

⁷ »Roy kuya pjlrë ga iirkonoe. Eni ga ba êngkjwagaga ichara ba parkaga zrôgaga li zrök, ba kjok li suk pjir bakoe. ⁸ Döni ga tjlä ba parkagaga kong ga “Dli llë shäryak tjeng pjir tjän, gueniyo nopga manor bäm go li tjwlo llëm, tek tjwe na wlo. ⁹ Eni ga pjây nom irbo bäng, nopga tön arashko ga è pogo wlënomi li mami, bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëya lok bi tjok wlo” le. ¹⁰ Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjlu, nopga owa, e wlëna irbo bäng go kjlobi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erä.

¹¹ »Pjlu opzrëk jek äär nopga mana löng li ikshko ga iya ga domer jek shäng kjlara, do go shwong orkwosmökklo wleniyo drete. ¹² Eni ga tjlä ba kong ga “¿Pja tek shäng doyono shwong orkwosmökklo wleniyo go llëm ega?” le. Kuya kjing erä. ¹³ Eni ga pjlu tjlä ba parkagaga löng li kong ga “Kjwe shazî, pjrizî ba dre go, ba orkwo go, ga dbuzî jek kjoko, kjok ro sî roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿy” le. ¹⁴ Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjlëbö erä» le.

Shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹⁵ E irgo ga fariseoga töno, lano lok êng kong. Woydara ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote wlo. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga ichara kjlëbö, Herodes pjloyoga tjok. Öötong löng Jesús shwoy ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlä beke. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo.

No tjläshko ga tjläkwo kup llëm, tjwlo kjöm pogo, e bop kong ga tjwlo beke. Pja tjlä bek è pogo kong. ¹⁷ ¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlrë?» le.

¹⁸ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjlä ba kong ga «¿Pjây Sbö tjläkwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjluhshko! ¿Tja tjlimi ega? ¹⁹ Dburwa kä potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le, ga tek söra lok ba kong kjwara. ²⁰ Eni ga tjlä ba kong ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ère go jü è? ¿Ko tak pjang ère go jü è?»

²¹ «Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga llëye pjlu i li, e twozi pjlu kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi Sbö kong bakoe» le. ²² Kuya lok ga beno löng wotjlik ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlong dbaryo

²³ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlëbö ga tjlä ba kong ga ²⁴ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjlä ga “Ëye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li i wleni wlo.”

²⁵ »Pjlara ga borwa tjreko ëreshko ga domerga löng doglo kjäk (7), epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llëm kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syä tjok. ²⁶ Eni ga ba lëng wolono jek bakoe. Ba lënga kjlobi li orkwosmono ba syä tjok eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llême. ²⁷ E irgo ga walë li to wolono bakoe. ²⁸ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li

tjok kuzong ga no woshrozzlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁹ «Pjây diktong löng jlöe! Sbö tjlökwö tak pjang li miydëmi llëm, ba dbo kësbang li miydëmi llëm bakoe. ³⁰ No woshrozzlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. ³¹⁻³² Pjây wotjlik ga no wolono, ga woshrë ame lëmi. Gueniyo ga Sbö tjläno bomi kong ga «Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö»* lara. ¿E lomirë llëmdo? E shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö» le ba kong.

³³ Kuya nopga löng lirë ga beno löng yëy le erä.

Kjok llgwekklo tjwöl kësbangyo

³⁴ Saduceoga kjinkara Jesúsdë li kuya fariseogarë ga ëng töno lok. ³⁵ Eshko ga fariseo shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga ³⁶ «Tjlapga no pingga, ¿kjok llgwekklo tjwöl kësbangyo li kjone dey?»

³⁷ «Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlipshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökwöo iyado.»†

³⁸ Kjok llgwekklo tjwöl kësbangyo li e. ³⁹ Kjok llgwekklo kjrina obi tjwöl ara, e so bäm li kjoyoe. Tjlë ga «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»‡ ⁴⁰ Kjok llgwekklo kjrning pjök ëre tjwöl ara anmoyö. Kjok llgwekklo llamo tak lok li, llëye tara Sbö tjlökwöo lagagarë li, e beno shji Sbö woydë sorë, shji ëng woydë sorë, e pingglo bi kong eröe» le ba kong.

¿No pjluoyo iche le Sbörë li, e ë?

⁴¹ Fariseoga löng eshko obi wopro ga ⁴² Jesús tjlä ba kong ga

* 22:31-32 Éxodo 3.6. † 22:37 Deuteronomio 6.5. ‡ 22:39 Levítico 19.18. § 22:44 Salmo 110.1.

«¿No pjluoyo iche le Sbörë li, e ë tjëyo lëmi?»

«E David tjëyo» le ba kong.

⁴³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga David go Sbö Sëyashko ga no pjluoyo li kowara ba Tjlapgayo ega? Eshko ga David tjlä ga

⁴⁴ »«Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwö këlkong,

äär jong bop moskwoga zano pji guing,

eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ le.»§

⁴⁵ »¿Eni ga no pjluoyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le. ⁴⁶ Kuya lok ga to dboryara ërë llëme. Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

23

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlona Jesúsdë

¹ E irgo ga Jesús tjlä nopga tjeng ara li kong, ba oppinggaga kong ga ² «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wotjlik lok ga no pinggaga Sbö tjlökwö go jlökwöo li epga, ëye oblë drete le lok eni. ³ E kjishko ga pjây pïya sorë ga shäryozï eni, gueniyo epga omshäryë löng sorë li, pjây omshäryë eni llëme. Nopga kjwe tjlä ga «Llëbo shäryëy jüni» le, gueniyo omshäryë löng oblë.

⁴ »Oba pïyashko ga tjlökwö le lok ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twe oblë kong söya wlo kjoyoe. Shärye lok eni, gueniyo epga om go omkjimtë ba sök llëm, ba sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁵ Llëbo shärye lok kës li, e ikoba wlo erä. Sbö tjlökwöo tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba

bokdo go, ba sjäxso go ÿyado. Ba shwong kjarbo shëshë li shärye lok kur may, pjë äär kjlay klung go wlo.* ⁶ Oba tön, iëshko ga woyde ga löng bäm goshko, sökklo pjlú goshko, shärye lok eni judioga syö uyo roshko bakoe. ⁷ Woyde lok ga miga llë lëba ba kong yötso llëbo soynezhlong, ga kowëba no pingga.

⁸ »Gueniyo ga pjäyda epenga dö wleni. Pjäy pingga sök kjlaraso. E kjishko ga pjäy kowëba no pingga llëm dey. ⁹ Pjäy Data kjlaraso, Sbö sök kjok dogo li e. E kjishko ga kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey.† ¹⁰ Pjäy bapshiga kjlaraso. Tja, no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng ëre li e. E kjishko ga pjäy kowëba no bapshiga llëm dey bakoe. ¹¹ Ëye opyë woydë tjwlö kësbang, oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ¹² Ëye opyono tjwlö ara ga ie ber tjwlö llëme. Ëye opkjilopswono beno wotöy ga ie ber tjwlö ara.

¹³⁻¹⁴ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlökwö söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjlúshko! Nopga, Sbö ie ber ba pjluyo wlo li le ga somi ara. E so u bäng bängzami, nopga opzrëk jek ba roshko llëm wlo kjoyoe. Pjäy opzrëk eshko llëm, ga no oblë opzrëk woydë eshko li ichëmi opzrëk eshko llëm bakoe.‡

¹⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlökwö söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjäy to löng dlung kjing, kjok shto

oblë oblë, no wlëk ber bomi oppingga wlo. Wlënomishko ga pimi owa. Eni ga ber shäng owa, bomi kjinmo. Pjäy shdungko, pjäy ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppinggaga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyö.

¹⁶ »iPjäy song jlö, pjäy shdungko! Pjäy so no kjok igö llëm wleniyo kjoyoe, gueniyo no wlosömi lëmi. Pjäy tjlä oba kong ga «Shji tjläno jlökoyo Sbö u kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjläno jlökoyo dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li kjishko ga llëye loroy jlökoyo li shäryëy kjluwe» lëmi oba kong eni. ¹⁷ Pjäy kjok miydë sira llëme. Pjäy so no kjok igö llëm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li iak beno tjeng dboy Sbö kong, Sbö u li kjishko. ¿Eni ga llëye tjwlö ara anmoyö li llë, dbur sho shöylör lire, de Sbö u li?

¹⁸ »Pjäy tjlä oba kong ga «Shji tjläno jlökoyo öng sho sukklo li kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjläno jlökoyo öng twara, zröra, sua buk öng sho sukklo kjing go li kjishko ga llëye loroy jlökoyo li shäryëy kjluwe» lëmi oba kong eni. ¹⁹ Pjäy so no kjok igö llëm wleniyo kjoyoe. Öng twara, zröra, sua buk öng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, öng sho sukklo li kjishko. ¿Eni ga llëye tjwlö ara anmoyö li llë, öng lire, de öng sho sukklo li?

²⁰ »E kjishko ga ëye tjlä shäng jlökoyo öng sho sukklo li kjishko ga tjlä shäng jlökoyo ba kjishko dö llëme. Tjlä shäng jlökoyo llëbo buk ba kjing go li kjishko bakoe. ²¹ Ëye tjlä shäng jlökoyo Sbö u kjishko ga tjlä shäng jlökoyo Sbö sök eshko li

* **23:5** Shäryara lok eni, ikoba ga Sbö woyde lok ara anmoyö wlo. † **23:9** Kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey le li, e ëye iëmi ber Sbö shtoshko llëme loklo. ‡ **23:13-14** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Pjäy opzrëk eshko llëm, ga no oblë opzrëk woydë eshko li ichëmi opzrëk eshko llëm bakoe. Syäpga jyäpögwëmi, ga ba u li dömi ba shjiryö. E irgo ga pjäy syöshhtë wop ara, «Nopga kjwera pjlúe» lëba wlo lëmi. E kjishko ga pjäy shdüya Sbörë ara anmoyö, oblë kjinmo.»

kjishko bakoe. ²² Ēye tjlē shäng jlökoyo kjok dogo kjishko ga tjlē shäng jlökoyo Sbö pjlū sökklo kjishko bako, Sbö sök ba sökklo kjing go kjishko bakoe.

²³ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbö tjlōkwo sōga jlökoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlīk owa bomi pjlūshko! Llēbo wlēnōmi li shtēmi āar ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twēmi Sbö kong. Bomi dli mokyo oblē oblē tjok ga shāryēmi lōng jlökoyo eni bakoe. Gueniyo kjok llgwekklo tak pjang tjwlo ara, ba kjinmo lira kolēmi lōng llēme. Pjāy kjok llgwek bek llēme. Oblē songe lēmi llēme. Llēbo lēmi oblē kongshko ga shāryēmi llēm bakoe. Pjlū wlo ga kjok llgwekklo tjwlo ara ēre shāryōmirē dey, kjok llgwekklo oblē li shāryōzī iyado bakoe. ²⁴ Pjāy so no kjok īgō llēm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosōmi lēmi. Kjok llgwekklo, e llē loklo miydēmi llēme. E kjishko ga llēye tjwlo ara llēm li, e shāryōmirē lōng. Gueniyo llēye tjwlo ara li, e shāryēmi lōng llēme. Pjāy so no sök di iē kjoyoe. Llgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo ōng kēsbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llēme.

²⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbö tjlōkwo sōga jlökoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlīk owa bomi pjlūshko! Pjāy llēbo shāryē ara, pjāy pjlūe lēba wlo, gueniyo ga pjāy kirkē ara, pjāy wotjlīk dbur tōng bomi kong erō. Pjāy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ²⁶ iFariseoga, pjāy so no kjok īgō llēm wleniyo kjoyoe! Pjlū wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwēmi bām goshko. Pjir ga ber drēpdrē jlōe.

²⁷ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbö tjlōkwo sōga jlökoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlīk owa bomi pjlūshko! Pjāy so shinmo bapkwō poshtik pjlublūn, wolēsowa kjoyoe. Īkoba ga poglo go pjlū, gueniyo roshko shinmo dboglo, llēbo wliwli tjeng ara eshko. ²⁸ Pjāy so e kjoyo bakoe. Īkoba ga pjāy pjlo beke lēba, gueniyo pjāy wotjlīk owa erā, llēye lēmi ga shāryēmi llēme.

²⁹ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbö tjlōkwo sōga jlökoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlīk owa bomi pjlūshko! Sbö tjlōkwo lagaga shinmotkono tjeng dēnashko li, ak sho shāryēmi ba sak kjing go, ber lōng kjone miydēba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyō poshāryēmi, ber wolēsowa wlo. ³⁰ E irgo ga pjāy tjlē ga “Tjawa kjwe lōng borwa tjlapgaga tek dēnashko so dbaryoshko ga Sbö tjlōkwo lagaga zrōrorwa llēme” lēmi eni. ³¹ Eni ga miydēmi ga pjāy Sbö tjlōkwo lagaga zrōga li tjēyoga. ³² Shāryara bomi tjlapgaga tek dēnashko so lirē sorē ga pjāy omshāryē jek eni bakoe. ³³ iPjāy so dgur kjoyoe! Pjāy shdungko, pjāy ber lōng iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko wlo. iPjāy dār, āar eshko llēm wlo ga sorēro?

³⁴ »E kjishko ga Sbö tjlōkwo lagaga, nopga kjok miydē ara, no pinggaga, e ichēr jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrōmi, kjone kjone zrōmi lok kjlōs go, kjone kjone shpomi no shpokklo go judioga syō uyo roshko, ga tōktong lok. Eni ga irpjami to lōng kjok shto oblē oblē go. ³⁵ Tek dāmār ga nopga pjlo bek li srēng kwono ara. Tek jong Abel go āar jong Zacarías, Berequías wa li go eni. Zacarías pjlo bek, gueniyo zrōromi

Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Llono ga owa ère ber pjang bomi go. Pjây shdungko e kjishko. ³⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga eerishko dbaryo sopga, pjây shdungko llëbo owa ère uunkong kjishko.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjishko

³⁷ »Jerusalén sopga, tja kuziã! Sbö tjlökwo lagaga zrömi. Sbö tjlökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjây tön, kjörkö meyo ba wapga tóno tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁸ Tja kuziã. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. ³⁹ Lër bomi kong ga tja ère ìmi ame, äär jong pjây tjlë löng ga

»«Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok èreshko.

Kjwe kijmte Sbörë»^S lëmi löng guing» le.

24

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsdë

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo. Jëk shängshko ga ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «U lok ère ìzong» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿U lok ère ìmi löngde? Lër bomi kong jlökoyo ga èreshko akkwo ëmdë ber tjeng èng kjing go kwara llëme. Llëbo tjeng kës ère pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyo ga Jesús sirkeno sök eshko. Ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng, tjlë ba kong tjoksa wlo. Eshko ga tjlë lok ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿Pja tjwe iröng dörö li jyäglo wen llë? ¿Kjok pjir dörö li jyäglo wen llë?»

⁴ «Pjây sjëk, pjây jyäpgwëba llëm wlo. ⁵ Eshko ga nopga wen tjwe

ara tjlë ga “No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. E go ga oba jyäpgwe ara.

⁶ »Roy kumi ga oba èngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi. ⁷ Tjeyoga oblë oblë èngkjwë lok èng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so èngkjwë lok èng tjok bakoe. Pjli tjwe ara kjok shto oblë oblë bakoe. ⁸ Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyö li soye llëbo kës ère go kjwë jã.

⁹ »Eshko ga pjây twëba kjok llgwegaga kong, pjây shdüya lok wlo, ga pjây zröya lok bakoe. Bor kjishko ga pjây iywaba shjiktëng kjok kjwang jikong. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga ara mär bor go ame. Epga èng iywö shjiktëng, èng rotë kar kar, èng twë kjok llgwegaga kong bakoe. ¹¹ Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga “Tja Sbö tjlökwo laga” le, gueniyo e ichaga Sbörë llëme. E go ga oba jyäpgwe ara. ¹² Eshko ga nopga wotjlik owa èng kong ara. E kjishko ga nopga löng ara èng woydë ame. ¹³ Gueniyo ga èye mär bor go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlu iyado. ¹⁴ Sbö ber no pjluvo sorë li roy pjlu, e shdär kjok kjwang jikong, miyde tjeyoga uunkongdë wlo. Eshko ga öötong kjok pjir dbaryoshko.

¹⁵ »Dënashko ga Sbö tjlökwo laga Daniel, e tjlökwo tonno llëbo shäryë owa anmoyö Sbö shto zrek roshko kjishko. Ère woydër ga kumi yötso. ¹⁶ Eshko ga pjây löng Judea kjokyo ga pjây tökzong dlup lëkong; ¹⁷ pjây löng bop u dbo kjing sdok li kjing go ga pjây tökzong maling, pjây opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme; ¹⁸ pjây löng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong li kjrë llëm

bakoe. ¹⁹ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. ²⁰ Rokozi Sbö kong ga pjây tök kjok owa dbaryo llëm, wosh-tozlong dbaryo llëm bakoe.

²¹ »E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyö. Llëbo eni, e ikdaba tek dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²² Llëbo owa ère ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga èye där ber sök së kjlara llëme.

²³ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlä ga «iNo pjluyo ichara Sbörë li shäng na İzia!» le. Oblë tjlä ga «iShäng kjwe!» le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëme. ²⁴ Eshko ga nopga ara to löng tjlä ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja» le. «Tja Sbö tjlökwö laga kjok ère so» le. Gueniyo e ichaga Sbörë llëme. Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye lok kësbang oblë oblë ara. Llëbo jyäglo shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbö nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. ²⁵ Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llëye wen eshko li loror bomi kong tjän. ²⁶ E kjishko ga èye tjlä ga «iNo pjluyo ichara Sbörë li shäng kjok dogro no llëmshko!» le bomi kongshko ga pjây jek eshko llëme. Èye tjlä ga «iOpjneno sök na!» le bomi kongshko ga jlö lëmi llëm bakoe. ²⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obishko ga e ber so llgwläng ller kälä lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja İga nopga uunkongdë wëlle. ²⁸ Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁹ »Llëbo owa ère dbaryo irgo ga
»«Dlo ber pjäng yët,

ga mok kälä të ame.

Dbala lon ter kjok dogo dwayo,
ga kjopkwo ber dete erä.»*

³⁰ »Eshko ga İkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère jyäglo li wen kjok dogo ga bangkjreba kjok kjwang jikong, ga slar lok ara. Eshko ga İkoba ga tja ter tjwe pjäng sho roy ga bor dbo kälä İkoba wëlle. ³¹ Bor parkagaga kjok dogo so ichër wli kësbang të, ga bor nopga kjrara li kjre lok kjok kjwang jikong, töya wlo.

³² »Tja kuzia. Pjây pin, kjor ko *higuera* li go. KJOR kowo wen mite, korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³³ Eni ga llëbo tjeng kës ère shäryë li İmishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁴ Lër bomi kong jlökwö ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ère shäryë uunkong. ³⁵ Kjopkwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwö ber pjäng İyado.

³⁶ »E dbaryo llono, kjok orë, èye ommydë llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbö Wa èrerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ère kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noë dbaryoshko li dik. ³⁸ Eshko ga kjok ère pitë llëm obishko ga nopga to löng wlëp dli uë, di ië, orkwosmok ëng tjok öötong Noë opzrëno jem kjoyong kësbang roshko dbaryoshko. ³⁹ Llëye tjwe shäryë eshko li miydaraba llëme. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ère tjweshko ga e shäryë eni bakoe. ⁴⁰ Eshko dbaryo ga domerga löng do pjök parkë ba kjokshko. Kjlara söya, kjlara ie ber

* 24:29 İsaías 13.10; 34.4.

shäng eshko. ⁴¹ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.

⁴² »E kjishko ga pjây löng sjëk ÿyado, bomi Tjlapga ëre tjwe dbar llono miydëmi llëm kjishko. ⁴³ Tja kuzña. Ëye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga koshe, ba u de, llëbo lüyotkëba llëm wlo. ⁴⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe llono miydëmi llëm kuzong ga pjây ber löng bor koshe, posharyak pjir ÿyado.

Parkaga pjlu, parkaga owa

⁴⁵ »Parkaga ie ba pjlorë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äar ba dloyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara wleniyo bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë? ⁴⁶ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjlorë shäng ba pak shäryë pjlu li, e kongda ber pjluë. ⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjlorë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo. ⁴⁸ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga wotjlik ga ba pjlu tjwe maling llëme le, ⁴⁹ ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga glö ara nelöga tjok. ⁵⁰ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlu tjwe. ⁵¹ Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche nopga Sbö tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlu shko tjenglishko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjiy.

25

Kjogloga doglo sak kjwara (10)

¹ »Sbö ber no pjlu yo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga orkwosmozlong dbaryo ga kjogloga töno tjeng doglo sak kjwara (10), kjoglo orkwosmok wlo li yorkaga. Ba iök shjiy bapkwö söra ba tjok kjlara ÿ ÿ, ga beno löng domer orkwosmok wlo li koshe. ² Kjogloga doglo shkëng

(5) wotjlik llëm wleniyo, kjogloga doglo shkëng (5) obi, era wotjlik pjlu wleniyo. ³ Kjogloga wotjlik llëm lira iök dyo söno ba tjok llëme. ⁴ Kjogloga wotjlik pjlu lira iök dyo söno ba bapkwö roy, ga iök dyo söra lok bapkwö oblë roy bakoe. ⁵ Eshko ga domer orkwosmok wlo li shrono maling llëm kuzong ga poywö lok uunkong, ga ponoe.

⁶ »Kjok rong ga oba tjlä dbo go ga “jDomer li tek shäng döroe! jPjây opshis ba wlo kjrë!” le.

⁷ »Kuya kjogloga lirë ga kojono lok uunkong, ba iök shjiy li posharye wlo. ⁸ Kjogloga wotjlik llëm li tjlä lok llamo löng li kong ga “Borwa iök sjer woydë. E kjishko ga tjawa sëzi iök dyo sira” le.

⁹ »Gueniyo kuya wotjlik pjlu lirë ga tjlä lok ba kong ga “Llëme. Borwatoy kjwör shji uunkong kong wlo llëme. Twërwa bomi kong kjwe ga borwatoy pjir bakoe. E kjishko ga pjây to ba tjwlek bomi kong om go dey” le.

¹⁰ »Gueniyo jek lok ba tjwlek wopro ga domer li shronoe. Kjogloga löng ÿyado ba koshe li opzrëno jek orkwosmozlong uyo li roshko. Ga u bäng li bängzaraba tuke. ¹¹ E irgo ga kjogloga kjrina li shrono lok iröng obi ga tjlä ga “jTjlapga, Tjlapga, u bäng dösborwa kong!” le.

¹² »Gueniyo kuya domer orkwosmok wlo lirë ga tjlä ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga pjây ë miydër llëme” le.

¹³ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng dbar llono, kjok orë, e miydëmi llëme. E kjishko ga pjây ber löng sjëk ÿyado.

Parkagaga doglo mya

¹⁴ »Sbö ber no pjlu yo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga domer shäng kjlara. To kjok shto oblë go kjwle wleni ga ba parkagaga rokara, ie ber löng ba dbur dë wlo. ¹⁵ Ba parkaga

dbur dē pjlú anmoyō li kong dbur sho pjlublún twara kjwo sak dbāw dbāw pjlōglo shkēng (5,000). Ba parkaga dbur dē pjlú li kong twara kjwo sak dbāw dbāw pjlōglo pjok (2,000). Ba parkaga dbur dē pjlú anmoyō llēm li kong twara kjwo sak dbāw dbāw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw pjlōglo shkēng (5,000) li, llēbo tjwllēna dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano öötong bayo eni obi.

¹⁷ Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw pjlōglo pjok (2,000) li omshäryono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe.

¹⁸ Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw (1,000) lira pjlēbgwo kiono kwara klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.*

¹⁹ »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li llgweya ba tjok wlo. ²⁰ Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw pjlōglo shkēng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlē ba pjluyo kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjlublún tworop kjwo sak dbāw dbāw pjlōglo shkēng (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²¹ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Pjlú. Pja parkaga pjlú wleniyo, llēye le bop kägäyorē bop kong li shäryēp eni iyado. Pja kong llēbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llēbo twēr bop kong ara, dēp wlo. Pja opzrēk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlú wlo” le.

²² »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw pjlōglo pjok (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlē ba kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjlublún tworop kjwo sak dbāw

dbāw pjlōglo pjok (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²³ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Pjlú. Pja parkaga pjlú wleniyo, llēye le bop kägäyorē bop kong li shäryēp eni iyado. Pja kong llēbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llēbo twēr bop kong ara, dēp wlo. Pja opzrēk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlú wlo” le.

²⁴ »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw (1,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlē ba kong ga “Tjlapga, miydēr pjlú ga pja kjange. Pja dwla bo kjrē, dwla dgorop llēmshko. Dwla sguinop llēmshko ga dwla bo jöp eshko bakoe. ²⁵ E kjishko ga pja bangkjrōrōr ara, ga bop dbur li jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ère” le ba kong.

²⁶ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Pja parkaga owa, shmi ara. Miydēr pjlú ga tja dwla bo kjrē, dwla dgoror llēmshko. Dwla sguinor llēmshko ga dwla bo jör eshko bakoe. ²⁷ E kjishko ga bor dbur ère sörop, jnenop dbur jnezlong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur tōno e kjinmo kjwe” le ba kong.

²⁸ »Eshko ga ba pjluyo tjlē oba kong ga “Dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shano kjwo sak dbāw dbāw pjlōglo sak dbāw (10,000) li kong. ²⁹ Èye llēbo tjok ga sēya jek obi, ber llēbo ara wlo. Èye llēye llēm ga llēye tjeng sirawa li döya ba shjiryō drete. ³⁰ Parkaga llēno llēm kjwe dbuzi jek kjoko, kjok ro si roshko, ber shäng slar eshko, kowo uē, llēbo bang ara ba kong kjiy” le.

No llgwezlong dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe bor dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja

* 25:18 Eshko dbaryo ga nopga dbur jneno tjeng klung roy, lüyotkēba llēm wlo.

sirkek wlar sök bor p̄lu sökklo kãã lletlet li kjing go. ³² Eshko ga tjëyoga kjrina kjrina kjok kjwang jikong tjwe tön uunkong bor bok-shto. Öng daga, ba öng wlëp ushko so, ba shwling ushko so, e kje dboy dboy sorë ga nopga kjër dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng wlëp ushko so kjoyo li iër ber tjeng or këlëkong. Nopga so shwling ushko so kjoyo li iër ber tjeng or milëkong. ³⁴ E irgo ga no p̄luyo ère tjlë nopga tjeng or këlëkong li kong ga “Pjây kjimtara bor Datarë. Pjây tek löng kjok ëreshko. Kjok ère shäryak buk pjir, kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong. ³⁵ Tja p̄li arashko ga tja sënomi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokroromi bomi ushko. ³⁶ Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi. Tja swlo arashko ga tja kjimtoromi. Tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja ïnomi öör jong ey” lër.

³⁷ »Kuya nopga p̄lo bek lirë ga tjlë lok bor kong ga “Tjlapga, çpja ïnorwa p̄li arashko ga pja sënorwa lëp li, e llonoshko? çPja wodogroshko ga pja kong di twororwalëp li, e llonoshko? ³⁸ çPja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga pja wlokrororwa borwa ushko lëp li, e llonoshko? çPja shwong llëmshko ga pja kong shwong twororwalëp li, e llonoshko? ³⁹ çPja swlo arashko, pja sök no shdüzlong uyo roshko ga pja ïnorwa öör jong lëp li, e llonoshko?” le.

⁴⁰ »Eshko ga tja tjlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyog ga shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga shäryoromi bor kong wleni” lër.

⁴¹ »E irgo ga tja tjlë nopga tjeng or milëkong li kong ga “Pjây shdungko. Pjây opkjos bor zlong dwayo. Iök jong kjwara pjë jong ri ri iyado.

Shäryak jong Ä kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjây nom ber löng eshko iyado. ⁴² Tja p̄li arashko ga tja sënomi llëme. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llëme. ⁴³ Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokroromi bomi ushko llëme. Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi llëme. Tja swlo arashko, tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja ïnomi öör llëm bakoe” lër.

⁴⁴ »Kuya lok ga tjlë lok bor kong ga “Tjlapga, çpja ïnorwa sorë lëp li ga pja kjimtororwa llëm llonoshko?” le.

⁴⁵ »Eshko ga tja tjlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyog ga llëye shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llëm wleni ga shäryoromi bor kong llëm wleni” lër.

⁴⁶ »E irgo ga epga jongya ber tjeng shdüya iyado wlo. Ga nopga p̄lo bek li jongya ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo» le ba kong.

26

«çJesús, e shay, zröy wlo sorë ga p̄lú?» lara ba wloyogarë

¹ Jesús tjlëno pjir ga tjlë ba oppinggaga kong ga ² «Miydëmi p̄lú ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no to ter kjok dogo dwayo ère twëba bor wloyoga kong, tja zröya lok pjang kjlös go wlo» le.

³ Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tönö lok syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko, ⁴ ga tjlë lok ëng kong ga «çJesús, e shay, zröy wlo sorë ga p̄lú? Shay wlo ga jyöyotkëy. ⁵ Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga nopga ara ga wlike lok äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo lõ pjlëblië tjwlõ ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo poptonoe. ⁷ Jesús sök Simón ushkosho ga walë shrono shäng ba zlong bäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwö tjwlõ ara shäryak akkwo ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lõ pjlëblië tjwlõ ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga tyara ba dlu kjing go. ⁸ İya ba oppinggagarë ga iirkë jong, ga tjlä lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁹ Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le.

¹⁰ Tjlä löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlä ba kong ga «¿Walë kjwe läywëmi eni ega? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjlúe. ¹¹ Oba song wleniyo löng bomi tjok İyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok İyado llëme. ¹² Poshtikklo tyara bor doyo go ëre, e bor doyo poshäryoklo, tja iëba sakshko wlo. ¹³ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlokwo roy pjlú lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshrëba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús soyner, twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

¹⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga İk, ¹⁵ ga tjlä ba kong ga «¿Jesús, e twër bomi kong ga tja potjwlëmi kjöm?» le. Eni ga potjwlëna lok dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30). ¹⁶ Eshko jek lëkong ga Judas beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlú?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «¿Israel tjëyoga dökong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li dliyo shäryërwa kjone ga pjlú?»

¹⁸ «Pjäy to Jerusalén kjokyo roshko. Domer shäng kjlara eshko. Pjäy tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga tjlä ga ‘Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga dökong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrërwa wlo’ le» le ba kong. ¹⁹ Kuya lok ga shäryara lok eni, ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok pjire.

²⁰ Öötong kjok shkë ga Jesús sök ië, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. ²¹ Löng ië wopro ga Jesús tjlä ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjlara, tja soynena, twe oba kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, ¿tja llëm llëmdo?» le.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Ëye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir li pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynega li e. ²⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre wolon, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlú ba kong dey» le.

²⁵ Eni ga Judas, ba soynega li tjlä ba kong ga «No pingga, ¿tja llëm llëmdo?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

²⁶ Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjarara Jesúsde kjwara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E

* 26:7 Alabastro, e ak pjlublún wleni, ga poshtikklo bapkwö shäryëba e go.

irgo ga p̄lung shosho suk p̄jir li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga t̄l̄e ba kong lok ga «Kjrozī, uozī, ère bor sho wleni» le.

²⁷ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga t̄l̄e Sbō kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ère. Tjawa ber wopj̄lú bop tjok e kj̄ishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga t̄l̄e ba kong lok ga «lozī p̄j̄y uunkongd̄e sira sira. ²⁸ Ère bor sr̄eng wleni. E go ga t̄l̄okwo twara Sbör̄e, beno iyado wlo li, e sh̄arye. Bor sr̄eng li kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go li löya Sbör̄e ber drete. ²⁹ Gueniyo l̄er bomi kong ga kjillgwo bo dyo īer ame, äar jong bor Data ber sök no p̄luyo dbaryoshko j̄a. Eshko ga īer bomi tjok jek obi» le.

«P̄j̄y tjeng uunkong ère, tja raȳemi pjire» lara Jesúsd̄e ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tono lok p̄jlara Sbō kong, ga to jem lok Olivos dlupyo. ³¹ Öötong löng eshko ga Jesús t̄l̄e ba kong ga «Sbō t̄l̄okwo tak pjang eni: » «Öng daga li zrör,

ga öng w̄l̄ep ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.»†

Eni ga eeri shk̄eyo ga p̄j̄y tjeng uunkong ère, tja raȳemi pjire.

³² Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbör̄e iröng obishko ga tja äar Galilea kjokyo bomi b̄am go. P̄j̄y kosh̄er shäng eshko» le.

³³ Kuya Pedror̄e ga t̄l̄e ba kong ga «llamora, pja rayara uunkong p̄jir ëmd̄e ga tjara, pja raȳer llême» le.

³⁴ Kuya ga t̄l̄e ba kong ga «l̄er bop kong j̄l̄okoyo ga p̄jesit kjok shr̄anto ga kjörkō kjlunt̄e ll̄em obishko ga “Jesús, e è miyd̄er llême” lorop oba kong p̄jloglo mya t̄j̄an» le.

³⁵ Gueniyo kuya ga t̄l̄e ba kong obi ga «Eni llême. Tja zrökoba jek bop tjok ëmd̄e ga “Jesús, e è miyd̄er llême” l̄er è kong llême» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Sbō kong Getsemani kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Getsemani kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga t̄l̄e ba kong lok ga «Tja to syösht̄e Sbō kong k̄em ère wle wopro ga p̄j̄y wlar ber tjeng na» le.

³⁷ Eni ga jek syösht̄e lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woyd̄e ara. ³⁸ Ga t̄l̄e ba kong lok ga «Tja woyd̄e ara bor p̄jlúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. P̄j̄y ber tjeng na, ga p̄j̄y sj̄eke» le.

³⁹ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono, kjujono bokdo kjlay klung go, ga syöshtono Sbō kong, t̄l̄e ga «Data, rok̄er bop kong sira ga ll̄ebo wen bor kong owa dörö li, e wen tjwe bor kong ll̄em kjwe dey. Sh̄arȳe eni ga p̄jlú kjwe ga woyd̄er eni. Gueniyo ga e laga t̄jar̄e llême. E laga ber p̄jar̄e. Woyd̄er ga ll̄ebo sh̄arȳe, woyd̄ep sor̄e li eni» le.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wl̄ena b̄e tjeng p̄e. Eni ga t̄l̄e Pedro kong ga «¿P̄j̄y löng s̄e wop sira ga äre? ⁴¹ P̄j̄y p̄e llême. P̄j̄y sj̄eke. P̄j̄y syöshtozong. Eni ga p̄j̄y t̄jl̄iya Ar̄eshko ga p̄j̄y kjimte Sbör̄e, ll̄ebo owa sh̄arȳemi ll̄em wlo. P̄j̄y ll̄ebo p̄jlú sh̄arȳe woyd̄e j̄l̄o, gueniyo p̄j̄y womae» le.

⁴² E irgo ga jek syösht̄e obi. T̄l̄e ga «Data, ll̄ebo wen tjwe bor kong owa li kj̄ep ga ä wleni ga laga ber p̄jar̄e» le.

⁴³ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga wl̄ena b̄e tjeng p̄e obi, bokkwo llir woyd̄e ëng go poywör̄e

† 26:31 Zacarias 13.7.

kjishko. ⁴⁴ Eni ga jek syöshtë pjlara obi, öötong pjloglo mya. Eshko ga tjlëno jek obi, lara bäm go sorë ga eni.

⁴⁵⁻⁴⁶ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga tjlë ba kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. İzã. Bor soynega tek shäng dörö tjan. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë. ⁴⁸ Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjan, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjlëno ba kong ga «İmi ga ëye lö shir† ga domer li e. E shamirë» lara eni.

⁴⁹ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¡Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjlara. Llëye shäryëp wlo li shäryozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lok pjä erä. ⁵¹ Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjlara dröng shino kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵² Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Èye ëngkjwë dröng go ga zrökoba dröng go bakoe. ⁵³ Eni tjok ga rokër bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche träk

llëm ga pjlu, kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wleni. ¿E miydëp llëmdo? ⁵⁴ Gueniyo llëye wen bor kong li, e tak pjang Sbö tjlökwo go tjan. Rokër bor Data kong eni kjwe ga llëye tak pjang li shäryë eni llëme» le.

⁵⁵ Ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? ⁵⁶ Gueniyo ëre shäryë jüni, tjlökwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjok llgwega Këskësyo boksho

⁵⁷⁻⁵⁸ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok, llëye shäryëba pjir ber sorë İya wlo.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e töno löng u li roshko tjan. ⁵⁹ Syöshtaga kägäyoga, Judío Kjok llgwega Këskësyo uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjishko ga nopga rokara ara töno tjeng lishko, Jesús jyöyotkë wlo, rote lok e go wlo. ⁶⁰ Jyöyotkara lok ara, gueniyo llëye to wlëna llëme. E irgo ga nopga kojono oblë do pjök, Jesús rotë wlo. ⁶¹ Tjlë lok ga «Domer ëre tjlëno ga “Sbö u ëre shdör dret, ga äar dbargwo mya ga shäryër ber ba shtoshko iröng obi” lara eni» le.

⁶² Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono, ga tjlë Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmde?»

† 26:48 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

le. ⁶³ Kuya ga beno shäng kjinge. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjëlë ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, Sbö Wa lëba li, e pjare? Los borwa kong jlökoyo, Sbö Sök İyado li ko go» le.

⁶⁴ Kuya ga tjëlë ga «Lëp shäng pjarë om go eni. Gueniyo lër bomi kong ga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ère İmi sök ba orkwo këlëkong, § tja İmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrëko bakoe» le.

⁶⁵ Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjã tjã iirdë. Tjëlë ga «iDomer kjwe shäng Sbö lãywë owa, ber tjlwlo llëm wlo le! ¿Eye wlëy ba rotë obi llëno? Llëye lara li kuromi pjir tjän. ⁶⁶ ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjëlë ga «iKjwe zrökk!» le.

⁶⁷ Eshko ga Jesús yora lok. Bokso go tröng twara lok bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono, ⁶⁸ ga tjëlë ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li jlökoyo wleni ga pja shpoga èrë los borwa kong» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁹ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. Tek shrono shäng Pedro zlong bäng ga tjëlë ba kong ga «Nopga jëk löng Jesús, Galilea so li tjok, e kjlarayo pja» le.

⁷⁰ Kuya ga tjëlë ga «iJyö! Llëye lëp shäng li miydër llëme» le. ⁷¹ E irgo ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong, u bäng jong lishko.

Eshko ga kjoglo oblë omİno, ga tjëlë nopga löng li kong ga «Kjwe jëk shäng Jesús, Nazaret so li tjok» le.

⁷² Kuya Pedrorë ga tjëlë nopga li kong ga «iJyö! Lër bomi kong

jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme» le.

⁷³ E irgo ga nopga löng eshko li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjëlë ba kong ga «Miydërwa pjlú ga pja ba kjlarayo. Pja ba pjeyo jlöe, bop tjëlë wle go ga wëlle» le.

⁷⁴ Kuya ga tjëlë ba kong ga «iJyö! Lër bomi kong jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbö kong ga tja shdüya» le.

Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe. ⁷⁵ Eshko ga woyoshre kjlay ga Jesús tjëlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jlökoyo.

27

Jesús söraba Pilato boksho

¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo, Jesús zröya lok sorë li, e llgwera lok pjire. ² E irgo ga Jesús orkwo pjirira, ga söra lok jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolonoe

³ Jesús roy kura Judas, ba soynega lirë, ga miydara ga Jesús, e zrökk. Eshko ga bangyo ba kong ara, ga dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30) ba potjwlëkklo li twara iröng syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo kong, ga tjëlë ba kong lok ga ⁴ «Llëbo owa shäryoror. Domer pjlo bek tworor bomi kong, zrömi wlo» le.

Gueniyo kuya lok ga tjëlë ba kong ga «E borwa kong ga llëye drete. E miydaga ber pjarë om go» le.

⁵ Eni ga dbur sho li dbukza Judasdë shläw, beno tjeng Sbö u dburyo jnezlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶ Dbur sho li töna syöshtaga kägäyogarë, ga tjëlë ëng kong ga

«Dbur sho ère, e domer potjwlëkkïo, zrökoba wlo. E kjïshko ga iëy ber jong Sbö u li dburyo jnezlong ga äe» le. ⁷ Eni ga lanyotkara lok pjir ga kjok tjwëlëna kjrina ko Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblë so kong wlo. ⁸ E kjïshko ga kjok eshko kowaraba beno srëng kjokyo, ga eerishko ga kowëba jong eni obi. ⁹ Eni ga tjlökwo lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Jeremíasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni:

«Dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30) li kjrara lok,

e tjwëlö iara Israel tjëyogarë beno eni.

¹⁰ Ga Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo li tjwëlëna lok dbur li go, tja ichara Tjlapgarë sorë li eni.»*

Jesús söraba Pilato bokshto

¹¹ Jesús söra lok öötong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Judío pjlyo li pjare?»

«Ïëp sök om go liro» le ba kong.

¹² Eshko ga Jesús rote syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyorë löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsde llëme.

¹³ Eni ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Pja rote löng ara li kugöp llëmdo?» le. ¹⁴ Gueniyo dboryara kjak kjwara llëme. E kjïshko ga woyotjliya Pilatorë arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

¹⁵ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Woyde nopgarë kjone dey ga e rayayde. ¹⁶ Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbange. ¹⁷ Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tjlë

ba kong lok ga «¿Woydëmi ga ëye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pjlyo ichara Sbörë shrono shäng li?» le. ¹⁸ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjïshko ga ymoyotke ba wloyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjïshko.

¹⁹ Pilato sök no ilgwezlong shtoyo wopro ga ba boy tjlökwo ichono ba kong. Tjlë ga «Domer ilgwep sök li, e pjlo beke. Kjupke shkëyo ga e yoyoïnor owa anmoyö. ¿E kjïshko ga wëyë, barwëy llëme!» le.

²⁰ Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyorë arae. Tjlë ga «Rokozï ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey lozi eni. Rokozï obi ga Jesúsda zrökko lozi eni» le.

²¹ Eshko ga Pilato tjlë nopga löng li kong ga «¿Nopga do pjök ère dör bomi kong kjone dey?»

«¿Barrabás, e döpdë!» le lok ba kong.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pjlyo ichara Sbörë shrono shäng lëba li kong?»

«¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llë kjïy? Llëbo owa shäryara li lozi ber kong?» le.

Gueniyo nopga tjlë jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» le eni.

²⁴ Eni ga iya Pilatorë ga nopga li tjlökwo jong kjwaraso, nopga shdüktong ëngkjwë woydë wleni, llëye le ba kong, kjlopswë ber wotjlik oblë wlo ga äe. E kjïshko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto.† Tjlë ga «Kjwe ichër zrökoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarë llëme. Miydaga ber pjäydë om go» le.

* **27:10** Zacarias 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9. † **27:24** Pilato orkwo kwoshkwono, llëye shärye Jesús tjok li miydaga ber erë llëme loklo.

25 Kuya nopga lirë ga tjëlë ba kong ga «Wolono ga miydaga ber tjawarë, borwa wapgarë bakoe» le.

26 Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

Jesús joywara ëngkjwagagarë

27 Eni ga söra lok, öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga ëngkjwagaga tönö tjeng uunkong eshko, ba zlong bäng pjribrie. 28 Eshko ga Jesús shwong skwara lok, äska wlëna lok kara pjlupga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. 29 Ga shkö sho ywara lok kjwara, beno pjlü dlu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba dlu go, ga kong kjë twara kjwangna, ba orkwo këlëkong. Eshko ga tjëlë lok ba kong dbo go ga «Judío pjluyo, pja pjlü, pja tjwöl arae!» le lok eni, ba joywoklo. 30 Eshko ga go tröng twara, shpokza lok tjä tjä kjë li go ara ba käshko bakoe.

31 Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong baïya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

32 Jek löng kjwlë irbo bäng go ga domer wlëna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

33 E irgo ga jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyo» loklo.) 34 Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara ropsrära lok llëbo këä wleniyo† tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjläna sira, gueniyo iara llëme.

35 Eshko ga löra lok pjang kjlös go irgo ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok

llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong ïya lok wlo. 36 E irgo ga sirkeno löng eshko ba dë. 37 Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llë kjïy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjëlë ga «Domer ëre ko Jesús. E judío pjluyo.» 38 Jesús löra pjangshko ga nopga lü ä wleniyo löra lok do pjök kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.

39 Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe. 40 Tjëlë ga «Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop eni. Pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le.

41 Jesús joywe syöshaga kägäyoga, no pinggaya kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë eni bakoe. Tjëlë lok ëng kong ga 42 «Oba oblëra döra, gueniyo opdök om go ga äe. Kjwe Israel tjëyo pjluyo le. Woyde ga oplong töshko kjlös kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe. 43 «Tja mär Sbö go» lara. Enira woyde Sbörë ga döya. «Tja Sbö Wa» lara bi kong om go» le. 44 Nopga do pjök lü ä wleniyo lök lok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omläywë löng eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

45 Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni. 46 Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjëlë ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

47 Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjëlë ëng kong ga «Sbö tjlokwo laga tek dëdashko so Elías, e rokayde

† 27:34 Llëbo këä wleniyo le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lök lok kjlös go li kong, bang kuga ara llëm wlo. § 27:35 Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

panjang» le. ⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llëbo lluklluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pôra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjlor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. ⁴⁹ Eshko ga llamo löngli tjlä ba kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba dökde ÿy» le.

⁵⁰ E irgo ga ay le Jesúsde dbo go obi, ga wolonoe. ⁵¹ Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëotong aas ter kjomo dwayo äar jong töshko, beno kjring pjök. Klung iano jek shkik shkik, guëng woktong aas, ⁵² ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbö nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshrara Sbörë iröng obi, beno löng së, ⁵³ ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshrara Sbörë iröng obi irgo ga epga jek öötong opzrëno löng kjok zrek ko Jerusalén li roshko. Eshko ga ikoba löng arae.

⁵⁴ Jesús lök pjang kjlös go li boksho ga ëngkjwagaga löng kjlöbö ba dë, ba kägäyo shäng ba tjok. Yo li kura lok, ga llëbo shäryono li ina lok uunkong. Eni ga bangkjrrara lok tira llëm, ga tjlä lok ëng kong ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlë» le.

⁵⁵ Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimté wlo. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li iya tjeng pjöla sit. ⁵⁶ E tjrëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara, e Zebedeo boy, kjlara ko María. María, e Santiago, José mekë.

Jesús doyo jnena José

⁵⁷ Domer dbur ara wleniyo shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok sëng ga ⁵⁸ jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorë, Jesús doyo twë ba kong wlo. ⁵⁹ Eni ga kjrara José, popgara shwong ko pjlublün, pjlu wleniyo go, ⁶⁰ ga söra jek öötong

sak baïyashko. Eshko ga pjläbgwo jong kjwara guëmkwota roshko, kara Josére om go. Shinmo iaydëba eshko llëm obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak kësbang wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblë li, e sirkeno beno löng sak li boksho.

Jesús doyo buk li dagaga

⁶² Wëshko, woshtozlong dbaryo ga syöshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga ⁶³ tjlä lok ba kong ga «Tjlapga, woyoshrrëwa ga jyögwang li shäng së obishko ga tjläno ga «Äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» lara eni. ⁶⁴ E kjishko ga rokërwa bop kong sira ga nopga ichëp ba doyo buk sakshko li dë, äar jong dbargwo mya. Eni llëm ga ba oppingaga tjwe ba lüyotkë kjwe. Eni kjwe ga tjlä lok oba kong ga «E woshrara Sbörë iröng obi» le kjwe. Eni ga jyö ëre ber owa anmoyö, jyö lara bäm go li kjinmo» le.

⁶⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «Jölä. Ængkjwagaga sözi kjlöbö, doyo buk kjone li dëmi yötso wlo, miydëmi sorë li eni» le. ⁶⁶ Eni ga jek öötong löng sak lishko ga jyä iara lok beno pjang ak jong ba bängzakklo li go, dökoba llëm wlo, ga ëngkjwagaga li iara beno löng ba dë eshko.

28

Jesús woshrara Sbörë iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo li pjitunge. Wëshko kjok shröng, sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblë li, e jek lok jongya sak li ik. ² Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shrono shäng eshko kjlara. E kjishko ga yo ian pjang kjok eshko dbo träk llëme. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakklo li

dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go. ³ Sbö parkaga li kãã ara so llgwlläng kjoyo, shwong ko pjublún so pjäng sho kjoyo bakoe. ⁴ İya engkjwagaga löng liré ga sëya llém, kjlo dete erä, ga dgoni jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wleni.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga li tjlä waléga li kong ga «lléye bangkjrémi lléme. Miydër ga pjây tek löng ère Jesús, zröraba pjäng kjlös go li doyo wléga. ⁶ Gueniyo ga e buk na lléme. E woshrono iröng obi, lara om go soré li eni. Pjây tek iak beno buk li shtoyo imia. ⁷ İnomi ga pjây nom maling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjây tjlä ba kong ga “Jesús, e woshrara Sböré iröng obi. E jek Galilea kjokyo bomi bäm go. İmi eshko” lëmi ba kong eni. Lléye lër bomi kong wlo li e» le.

⁸ Eshko ga kjok bangkjre lok ara, gueniyo löng wopjlú bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy söya lok ba kong wlo. ⁹ Eshko ga Jesús eng wléno ba tjok ga tjlä ba kong ga «Miga» le. İya lok ga tek ba zlong bäng, ga dre popjlura lok, poshréya wlo. ¹⁰ Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «lléye bangkjrémi lléme. Pjây nom tjlä bor pjeyoga kong ga “Pjây nom Galilea kjokyo. Jesús imi eshko” lëmi ba kong eni» le.

Jesús doyo dagaga icharaba jyörké

¹¹ E wopro ga engkjwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalén kjokyo roshko, syöshtaga kägäyoga ik. Öötong löng eshko ga lléye shäryono kës li lara lok ba kong pjire. ¹² Kuya lok ga to lan judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo tjok, lléye shärye wlo li woyotjlíya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok engkjwagaga li kong arae. ¹³ Ga tjlä lok ba kong ga «lléye imi li roy lëy è

kong lléme. Pjây to löng tjlä oba kong ga “Shkëshko ga tjawa löng pé wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lüyotkara, ga söra toe” lëmi oba kong eni. ¹⁴ Roy kuya nopga kjok ère so ichagaga liré ga tjawa lan ba tjok yötso eshko. Pjây woydë llë kjíy lléme» le. ¹⁵ Kuya engkjwagaga liré ga dbur li kjrara, ga llébo shäryara, lara lok ba kong soré li eni. E kjëshko ga dbar eerishko ga judíoga omroy lë löng eni.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁶ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li to öötong löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesúsde ba kong li go. ¹⁷ Eshko ga Jesús ina lok, ga poshréra. Gueniyo kjone kjone wotjlík ga e Jesús llém dikjoyoe le. ¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tja kong dbo twara Sböré, tja ber sök kjok dogo sopga, kjok ère sopga löng kës li, e ichaga wlo. ¹⁹ Eni ga pjây jongya jong kjok kjwang jikong, tja roy lëmi tjéyoga uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbö ko go, Sbö Wa ère ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia. ²⁰ Ga lléye loror bomi kong, shäryëmi wlo li pimi ba kong pjir, shärye lok eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjok iyado, äär jong kjok pjir dbaryo lishko» le.

Evangelio según Marcos Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Marcoscđ Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Marcos. E kowëba Juan Marcos bakoe. E Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo llème. Gueniyo woyotjlikoba ga e lan Pedro tjok enido, ga kjimtara Pedrorè kjibokwo ère të. Woyotjlikoba kjrina obi ga Jesús sök kjok ère kjing go obishko ga Marcos sök Jerusalén kjokyo, ga llèbo shäryara, lara Jesúsde li ña, kura om go.

Jesús wolono, ga woshrara Sbörè iröng obi irgo ga ba tjlökwö kra-gaga judío llém wleniyo löng Roma kjokyo li shdunaba ara, mär löng Jesús go kjishko. E kjishko ga kong kjibokwo ère tara Marcoscđ, Jesús roy pjlú li miyde lok pjlú wlo, epga mär ber löng Jesús go jlökoyo wlo.

Jesús öör kjok ère kjing go, ga llèbo ÿdëba llém wleniyo shäryara ara nopga ara bokshto sorè li tara ba kong. E shdunaba ara, ga wolono pjang kjlös go sorè li tara ba kong. Gueniyo wolono irgo ga e woshrara Sbörè iröng obi sorè li tara ba kong bakoe. Woyde ga miyde lok kjibokwo ère go ga Jesús dbo ara, bi moskwö Ä li kjinmo, ga eerishko ga shji kjimte ara.

¹ Jesucristo, e Sbö Wa. E roy pjlú li soyozlong eni.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

² Kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Isaíasde. Tjlëno beno eni:

«Sbö tjlëno ba Wa kong ga
“No ichër kjlara bop bäm go,

bop roy laga,
irbo poshäryë bop kong wlo”
le.

³ Kjok dogro no llëmshko ga èbo tjlä shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozĩ Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozĩ ber beke”* le.»

⁴⁻⁶ Eni ga no weno shäng kjlara ko Juan. E doyono shäng shwong sek öng jëkklo sok kësband zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Dli ba kong ue wlo li, e sekwa, or kjloshko so dyo bakoe. E öötong shäng kjok dogro no llëmshko ga shäng oba wë jer di roshko ga tjlä oba kong ga «llèbo owa shäryëmi löngli, e owa jlöe lozĩ, ga rayozĩ, ga pjäy wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörè ber drete» le.

Judea sogga, Jerusalén sogga, e shrono löng träk llém ba kuk. Eshko ga kjone kjone, llèbo owa shäryara li le oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Ga Juan tjlä oba kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llém, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko.†

⁸ Pjäy wër shäng di goshko, gueniyo domer tjwe bor irgo lira, pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësband bomi tjok» le.

Jesús wara Juandë

⁹ Eshkoshko ga Jesús opshino jek Nazaret kjokyo dwayo, e Galilea kjokyo obi, ga öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko. Eshko ga wara Juandë jer Jordán diyo roshko. ¹⁰ Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga ñya ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹¹ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlä ga

* 1:3 Isaías 40.3. † 1:7 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

«Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlú bop tjok» le.

Jesús tjlina Ärë, llëbo owa shäryë wlo lara

¹² E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, ¹³ äya kjloshko so tjeng ara lishko, ga beno shäng eshko dbargwo sak pkëng (40). Eshko ga tjlina Ärë ara, llëbo owa shäryë wlo lara. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono tjeng ba tjok kjlëbö ba kjimtä.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko irgo ga Jesús jek öötong shäng Galilea kjokyo. Eshko ga Sbö tjlökwo roy pjlú le shäng oba kong, ¹⁵ tjlë ga «Dbar iara Sbörë li öötonge. Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjïshko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozïa. Sbö tjlökwo roy pjlú lër shäng bomi kong li, e kjrozïa» le.

Jesús, domerga mã shaga kjrara doglo pkëng (4)

¹⁶ Domer shäng kjlara ko Simón. Kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësband, shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek jëk shäng diksor go, ga ïya ga domerga li bë löng. ¹⁷ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mã shak ame. Pjäy iër to ber löng no töng bor kong shara» le. ¹⁸ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

¹⁹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängyë kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ïna, ²⁰ ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjyong roshko

ba parkagaga tjok, ga to jek lok Jesús tjok.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsdë kjlara toe

²¹ E irgo ga to lok öötong löng Capernaúm kjokyo. Öötong woshtozlong dbaryoshko ga Jesús opzrëno jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ²² Tjlökwo lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme. E kjïshko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

²³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús ïya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlë ga ²⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjlúe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

²⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjlë ba kong ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. ²⁶ Kuya ga domer li iara jek klan kjlulu erä. Eshko ga öö le sëya lirë dbo goshko, ga opkjono to domer li go dwayo.

²⁷ ïya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga tjlë ëng kong ga «¿Kjwe llëro? ¿Tjlökwo tjaglën wleniyo bi kongdo llëm? Tjlökwo kjwe dbo ara. Ä sëyaga iche ga kole bakoe» le. ²⁸ Eshko jek lëkong ga Jesús roy shdüktong jekdo Galilea kjokyo kjok kjwang jïkong.

Simón ëm poptara Jesúsdë

²⁹ E irgo ga Jesús opshino judíoga syö uyo li roshko dwayo Santi-ago, Juan tjok, ga jek öötong löng Simón, Andrés ushko. ³⁰ Eshko ga Simón ëm buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. Roy lara Jesús kongshko ga ³¹ jek öötong shäng swlo buk lishko. Eshko ga orkwo shara, kojona, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

³² Jek kjok ro zar ga swlopga, nopga goshko Ä sëyaga, e söraba ara Jesús kong.† ³³ Kjok eshko sopga uunkong töno shrono lok u bäng li bokshto. ³⁴ Nopga swlo llë ara poptara Jesúsdë, Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichara to bakoe. Jesús, e ë miyde Ä sëyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. E kjishko ga ichara Jesúsdë tjëlë llëme.

Jesús, Sbö tjëlökwo roy pjlu le judíoga syö uyo oblë oblë roshko

³⁵ Wëshko kjok shröngto ga Jesús kojono, opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, syöshhtë Sbö kong wlo. ³⁶ E irgo ga Simón to shäng ba pjeyoga oppingga tjok ba wlëk. ³⁷ Wlëdashko ga tjëlë lok ba kong ga «Oba uunkong to löng bop wlëk» le.

³⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö tjëlökwo roy lër eshko wlo, miydëba wlo. Tja shrono shäng e kong wlo» le. ³⁹ Eni ga to shäng Sbö tjëlökwo roy pjlu lë Galilea kjokyo kjrina kjri-nashko, judíoga syö uyo lok kjwobi li roshko. Ga Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to bakoe.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

⁴⁰ Pjlara ga domer shrono shäng kjlara Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonno ba bokshto, tjëlë ba kong ga «Tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

⁴¹ İya ga songe le, ga porwara ba orkwo go, ga tjëlë ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlu shara» le. ⁴² Jekdo eshko ga domer li poptonoe.

⁴³⁻⁴⁴ Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo İara Moisésdë, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le, ga ichara toe.

⁴⁵ Gueniyo ga domer poptono li to shäng kjone pogoshko ga tjëlë ga «Tja poptara Jesúsdë» le ë kong pogo. E kjishko ga Jesús jek opzrëk u ara tjeng lishko ga äe. To jek wleni ga oba tön ba shwoy ara an-moyö kjishko. Eni ga beno shäng no llëmshko. Eni ëmdë ga İkoba äär träk llëme.

2

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹ Dbar kjwöbö irgo ga Jesús shrono sök Capernaüm kjokyo iröng obi ba ushko. Miydaraba ga shrono sök iröng ga ² oba shrono löng träk llëm ba shwoy, ga u li dlino tjung no eröe. Oba ara ba u bongkjako bakoe. İye äär u bäng zlong ga äe.

Jesús sök Sbö tjëlökwo roy lë oba kong kjër roshkoshko ga ³ domerga tjwe löng doglo pkëng (4), swlo söno kjlara. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. ⁴ Eshko ga söra lok shrono u bongkjako ga söya kjër roshko, Jesús sökshko İara, gueniyo to öötong ey llëm, oba ara kjİy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li İona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, Jesús sök lishko.

⁵ İya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjëlë swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li İonar beno drete» le.

† 1:32 Eshko ga e woshtozlong dbaryo. Ga e dbaryo ga epga jëk pjola llëm kjishko ga swlopga söraba Jesús shwoy kjok ro zar kjwlëshko.

6 No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go löng eshko kjlöbö. Wotjlik lok ga ⁷ «¿Kjwe ëro? ¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbö eröe» le.

8 Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy wotjlik owa eni ega? ⁹ “Owa pjang bop go li lönor beno drete” loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e igömi llëme. Gueniyo ga “Pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjrozong. Pja jëkzong” loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era igömi wëlle. ¹⁰ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjluë. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlä swlo buk töshko li kong ga ¹¹ «Lër bop kong ga pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ¹² Kuya ga kojono, ba bukklo kjrara, ga to jek ba ushko.

Ïya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, ga tjlä lok ëng kong ga «Llonoshko ga llëbo ïydë kjweni llëme» le.

Levi rokara Jesúsde

¹³ E irgo ga Jesús jek öötong shäng di bäng buk kësbang li kjako obi. E irgo ga nopga öötong löng ara ba zlong, ga epga pïya Jesúsde shäng. ¹⁴ Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Leví, e dbur töngga Roma so kong. E Alfeo wa. E sök ba pak lishko. Ïya Jesúsde ga tjlä ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁵ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Leví ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur töngga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblä öötong löng ië ba tjok eshko bakoe. Nopga eniyo jëk löng Jesús tjok ara.

¹⁶ Eshko ga nopga löng kjlöbö no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, epga fariseoga bakoe. Ïya lok ga Jesús sök ië nopga eniyo tjok ga tjlä ba oppinggaga löng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

¹⁷ Kuya Jesúsde ga tjlä ba kong lok ga «Nopga löng pjlu, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë. Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llëm kjishko

¹⁸ Olö ga Juan oppinggaga, fariseoga, e ië llëm Sbö kong. Pjlara ga löng ië llëm enishko ga nopga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlä ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm Sbö kong dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni llëm ega?»

¹⁹ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li‡ ië llëm ga äe. ²⁰ Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jä.

²¹ »Shwong këguë§ bängyëy shwong likyo tjaglën* go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

* **2:15** Grecia so tjlökwö ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E Jesús jek öötong sök ië Leví ushko loklo, llëm ga Jesús jek öötong sök ië Jesús ushko loklo. E ushko miydëy yötso llëme. † **2:19** Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ **2:19** Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. § **2:21** Shwong këguë le li, e tjlökwö twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo. * **2:21** Shwong likyo tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. † **2:22** Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo.

22 »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjanglën† tyëy ba bapkwō kēguë shäryak öng kwota go† roshko llême. Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwō li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llêno ame, ba bapkwō li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjanglën tyëy wlo ga woyde bapkwō tjanglën» le ba kong.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

23 Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jêk shäng dwla dgak buk li tjrêko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ue lok wlo. 24 İya fariseogarë ga tjlë Jesús kong ga «İBop oppinggaga kjwe İzong! İLöng llêbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llêm li shäryë ega?»

25 «İDênashko ga David, ba yorkagaga pjli lok arashko ga llêye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë llêmdo? 26 Abiatar sök syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjışhko kësbangyo dbaryoshko ga David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jêk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagarë erö gueniyo» le ba kong.

27 E irgo ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo, e shäryak beno nopga kjimtoklo. Nopga, e shäryak beno woshtozlong dbaryo kjimtoklo llême. 28 E kjışhko ga woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

3

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

1-2 Woshtozlong dbaryo oblë ga Jesús opzrëno jek judiöga syö uyo

jong kjok eshko li roshko. Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko bako, Jesús de, swlo li popte woshtozlong dbaryore İya lok wlo, rote e go wlo.

3 Eshko ga Jesús tjlë swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjrêko» le. 4 E irgo ga Jesús tjlë fariseoga li kong ga «İWoshtozlong dbaryo ga llêye shäryëy oblë kong ga pjlú? İLlêbo pjlúre, de llêbo owa? İËre dbaryo ga kjlara buk ba llêmdo shinmotkë wlo ga llêye shäryëy? İWëyëre, de kjimtyë?» le. Kuya lok ga beno tjeng kjing erä. Dboryara lok llême.

5 Eshko ga löng ba zlong bäng pjribri li İna, ga İirkorgö ba kong, swlo li songe le lok llêm kjışhko. Ga tjlë swlo li kong ga «Pja orkwo roshwİzong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlúe.

6 Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga öötong ëng tönö lok Herodes pjloyoga tjok. Eshko ga tjlë lok ëng kong ga «İJesús, e zröy sorë ga pjlú?» le.

Swlopga poptara Jesúsde ara

7-8 Dbar kjwara ga Jesús opkjonö jer öötong shäng ba oppinggaga tjok di bäng buk kësbang li kjako. Nopga to jek ara ba tjok. Jesús roy öötong kjok shto oblë oblë, ga nopga shrono löng ara ba İk, Galilea sopga, Judea sopga, Jerusalén sopga, Idumea sopga, kjok buk Jordán diyo kjwo kalëkong sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. 9-10 Jesús shäng nopga poptë ara, e miydaraba kuzong ga swlopga shrono lok ara ba zlong bäng, porwe lok wlo. E kjışhko ga ba oppinggaga ichara kjyong wlëk kjlara, nopga tjwe arashko ga jem tyë kjyong li roy wlo, İlikoba llêm wlo.

† 2:22 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwō kēguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jllökoyö dênashko li loklo.

11 Eshko ga nopga goshko Ä sÿyaga tjeng kjlb. Jess İya lokshko ga tjwe lng ba zlong bng, ga kjk torg,  le lok, tje ba kong ga «İPja Sb Wa!» le.

12 Kuya ga tje ba kong ga «Tja  lmi  kong llme. ¿Kuromire?» le.

Jess domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjk (12)

13 E irgo ga Jess to jem dlup jong kjwara eshko bigdo go. Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bng kjlb, 14 ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjk (12), ber lng Sb tjlkwo roy İaga ba ska wlo, ber tjeng jk ba tjok wlo, iche Sb tjlkwo roy pjl shdk kjok shto obl obl wlo, 15 Ä sÿyaga tjeng oba goshko li iche dbo twara ba kong li go wlo bakoe. 16 Domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjk (12) li ko lok eni:

Simn, e koiara beno Pedro;

17 Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjarayo, pjöyİkong li kowaraba Boanerges (e epga so kjrik kjoyo loklo);*

18 Andrés;

Felipe;

Bartolomé;

Mateo;

Toms;

Santiago, e Alfeo wa;

Tadeo;

Simn, e zelote;

19 Judas Iscariote, e Jess soynega.

Jess, Beelzebt

20 E irgo ga Jess jer dlup li dwayo, ga opzrno jek u roshko. Jess İkoba shrono lng ara kuzong ga Jess, ba oppinggaga, e kong dbar i lok wlo md ga drete. 21 Eni ga llye shrye shng li roy kuya ba pjeyoga epenga lir

ga woyotjİya lok ga «E skwrkono dikjoyoe» le. E kjİshko ga tje lok ng kong ga «Shji to wlokr» le.

22 No pinggaga kjok İlgwekklo tara Moİssd li go tek shrono lng Jerusaln kjokyo dwayo kjlb, ga tje lok ga «İDomer kjwe goshko Beelzeb! Ä sÿyaga iche to, dbo twara Ä sÿya kgyo ko Beelzebre ba kong li go» le.

23 Eni ga nopga lng li rokara Jessd tek ba zlong bng, ga tje no ba kong llbo jygİ go. Tje ga «¿Ä, e iche r opshik om go sorro? 24 Pjlu ll, ba nopga ngkjw ng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. 25 Nopga tjeng u kjwaraso, e ngkjw ng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. 26 ¿Eni ga Ä, e ngkjw ba sÿyaga tjok wleni ga e pjir maling llmdo?

27 »Domer sk kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek r opzrk lrk ba u roshko ga e. Woyde ga domer li shara, pjirira bm go guing. Enira ba llbo lüyotke ga pjle.‡

28 »Lr bomi kong jlkoyo ga ye llbo owa shry, tjlkwo l owa ga owa li lya Sbre ber dret ga pjle. 29 Gueniyo ye Sb Sÿya İyw owa ga owa li lya llme. To beno pjang ba go İyadoe» le.

30 Tje no eni, lunashko ga no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moİssd li go tje no lok ga «Domer kjwe goshko Ä sÿya kjlara» lara eni kjİshko.

Jess, ba mek, ba lmga

31 Eshko ga Jess mek, ba lmga, e shrono tjeng kjoko, ga no ichara lok kjlara ba rok. 32 Eni ga nopga sirkeno tjeng Jess zlong bng li tje ba kong ga «Bop mek, bop lmga, e shrono tjeng bop wlk kjoko» le.

* 3:17 Grecia so tjlkwo re ll loklo miydy ytso llme. Gueniyo kjone kjone tje ga epga so kjrik kjoyo loklo le li, e domerga iir  wleniyo loklo. † 3:19 Ä, e kowba Beelzeb bakoe. ‡ 3:27 Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Lrkaga le li, e Jess loklo. Lara eni li, e Ä sÿyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

³³ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Bor mekê, e ë? ¿Bor lêmga, e ë?» le.
³⁴ Eni ga ba oppinggaga sirkeno tjeng ba tjok li ÿya ga tjlê ga «Bor mekê lër li kjwepga. Bor lêmga lër li kjwepga. ³⁵ Æye Sbô kolê ga era bor mekê wleni, bor lêng wleni, bor dor wleni» le.

4

Dwla sguingga

¹ Jesús öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go ga nopga pina eshko jek obi. Nopga shrono löng ara kjîshko ga Jesús opyono kjoyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ² Eshko ga epga pina ara llêbo jyäglo go. Tjlê ga ³ «Tja kuzîa. Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguÿyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, ga uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrêko, klung sho ara llêmshko, ga weno maling, klung sho rong llêm kjîshko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjîshko ga dlo wenoshko ga sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrîna obi, e lono tjeng shkô sho roshko, ga shkô sho li kunoshko ga dwla li llgwîna beno bo llême. ⁸ Dwla kjrîna obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlú. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak dbäw (100)» le.

⁹ E irgo ga tjlê ba kong jek sira obi ga «Æye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yôtso» le.

Jesús tjlêno llêbo jyäglo go erä ega

¹⁰ Nopga tjeng kës li brikotong irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, oba oblê jêk löng ba tjok wleni, e tjlê lok ba kong ga «Rokërwa bop kong

sira ga llêye lorop llêbo jyäglo go yê, e llê loklo pjlollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹¹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbô ber no pjluyo sorê li roy miydaydêba llêm li pinaba bomi kong. Gueniyo nopga oblê kongda, lër llêbo jyäglo go erä. ¹² Eni ga »«ÿya löng kjër ga llê ÿyde miyde lok llêm, kuya löng kjër ga llê loklo miyde lok llêm bakoe.

Eni llêm kjwe ga optwê ber Sbô kong, ga owa pjang ba go li löya ber drete» le.

Dwla sguingga lanyo, e llê loklo lara Jesúsde

¹³ E irgo ga Jesús tjlê ba kong ga «¿Tjlökwo lër shäng llêbo jyäglo go ëre llê loklo miydêmi llêmdê? Miydêmi llêm ga tjlökwo lër llêbo jyäglo go obi ga miydêmi llêm bakoe. ¹⁴ Dwla sguingga li, e Sbô tjlökwo laga oba kong li loklo. ¹⁵ Kjone kjone, e so dwla lono tjeng irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo.

¹⁶ »Kjone kjone, e so dwla lono ak ara tjrêko li kjoyoe. Tjlökwo li kuya ga kjre lok wopjlúe. ¹⁷ Gueniyo tjlökwo li äär ber ba pjlúshko jllökoyo llêm kjîshko ga llêye wen ba kong sirashko, epga shdungoba tjlökwo li kjîshkoshko ga raye, söya ame.

¹⁸ »Kjone kjone, e so dwla lono shkô sho roshko li kjoyoe. Tjlökwo li kura, ¹⁹ gueniyo llêbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjlîya ara, wo pjang dbur go, llêbo tjeng kës li kjre woydê ber ba kong wlo bakoe. E kjîshko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjîshko llême.

²⁰ »Gueniyo ga kjone kjone obi, e so dwla lono tjeng klung sho pjlú kjing go li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, ga kjre jllökoyo. E ber shäng so dwla botjyono pjlú kjoyoe. Kjoneshko ga

sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjwo sak tjer (60), kjwo sak dbäw (100)» le.

Iök shjiy

²¹ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Iök borkey jong shjiy, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjókshko dey. ²² Llëbo jnek tjeng li, e woyde Sbörë ga ber ikoba wëjë wlo. Ga llono ga e ber miydëba dret, iök shjiy poyong jong kjókshko wleni. ²³ Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso.

²⁴ »Ga llëye kumilöng li kuzi yõtso. Kumi yõtso wleni ga pjây opping ara. Kumi yõtso llëm wleni ga pjây opping ara llëme. Kumi sorë ga pjây opping eni, ga pjây opping e kjinmo obi. ²⁵ Èye llëbo tjok ga sëya jek obi. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryö drete» le.

Dwla wen sorë

²⁶⁻²⁷ E irgo ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Sbö ber no pjluoy sorë, e so dwla sguina domer kjlararë kjoyoe. Dwla, e sguina beno klung sho kjing go, ga domer li shrono iröng ba ushko. Eshko ga pë, wollen, ga bè sök wlëpe. E wopro ga dwla sguina beno tjeng li weno, ga kuno, shäryë eni sorë miyde domer lirë llëm gueniyo. ²⁸ Dwla li kun jong laga klung shorë. Kun jem, korga wen, kjing shen, ga bo kwirkë shjiye. ²⁹ Bo kwirkono shjiy kuzong ga domer li jongya ba skok kjwlë jä» le.

Kjor dwlayo chirawa

³⁰ E irgo ga Jesús tjlëno ba kong jek obi. Tjlë ga «¿Sbö ber no pjluoy sorë, e so llë kjoyo? ¿Lër bomi kong sorë ga pjlu? ³¹ E so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Dwlagwo ère chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. ³² Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

³³ Nopga pina Jesúsde llëbo jyäglo go eni. Kura lok, gueniyo llë loklo miydara lok uunkong llëme.

³⁴ Jesús tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go erä. Gueniyo nopga tjeng kës li brikotong lok pjirshko ga llëye lara llëbo jyäglo go li, e llë loklo pjllölgwera ba oppinggaga kong pjire.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsde

³⁵⁻³⁶ Kjok sèng ga Jesús sök kjyong roshko obi, ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ère kjwo kalëkong» le.

Kuya lok ga opyono lok kjyong li roy ga «Tjawa toe» le lok nopga kong, ga to jek ey dwayo. Eshko ga kjyong oblë sökoba jek tjeng ba tjok bakoe. ³⁷ Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjyong li roy, pir sek seke.

³⁸ Eshko ga Jesús buk pë kjyong sigwo lëkong, kä iak buk kä ioklo kjing go. Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlë ba kong ga «¡Tjlapga no pingga! ¡Shji ba pitoe! ¿Pja buk wlëp ega?» le.

³⁹ Kuya ga kojono, ga tjlë pjluk, di iöya li kong ga «Pja slanzong. Pja ber tjëkso» le, ga beno buk tjëkso.

⁴⁰ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿Kjok bangkjrëmi ara ega? ¿Pjây mär bor go llëm obire?» le.

⁴¹ Eni ga epga shgawara löng ara. Ga tjlë èng kong ga «¿Kjwe èro? İzïa. Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga köle pjluë» le.

5

Domer goshko Ä sëya kjlara

¹ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öotöng löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo.

²⁻⁶ Eshko ga domer goshko Ä sëya kjlara. Kjra lëba, shakoba or go ga ä kuzong ga kjrocharaba dröng sho go pjöglö kop ara, gueniyo

ba dröng sho li skoya jek tas tas erä. Ga domer li kjwëy llong llëme. Shaga ërë llëm bakoe. Jëk to shäng sakshko erä. To shäng öö le öö le kjloy. Äär kjone ga opyok to shäng ak go. Eni ga Jesús iya sak tjeng lishko dwayo ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

⁷⁻⁸ İya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «İÄ sëya, pja opkjös domer kjwe go dwayo!» le.

Kuya ga tjlë ba kong dbo go ga «İSbö Tjwlö Kësbangyo Wa li pja! İPja tek shäng bor barwë ega? İRokër bop kong sira Sbö ko go ga tja shdum llëme!» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «İPja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae. Tjawa sëya ara domer ëre go kjïy» le. ¹⁰ Eshko ga tjlë lok ba kong obi ga «Rokër bop kong sira ga tjawa ichëp kjök ëreshko dwayo llëme» le ba kong eni kop arae.

¹¹ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië. ¹² Eni ga sëyaga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

¹³ Kuya ga «Jlö» le, ga sëyaga li opkjono to lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko. Köchi shteno li kop sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) dik.

¹⁴ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. ¹⁵ Shrono löng Jesús shäng lishko ga İya lok ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjluë. İya lok eni ga beno löng sëya llëme. ¹⁶ Llëye shäryono domer li tjök, köchi li

tjök, e lara ba İgaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ¹⁷ Eshko ga nopga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjök ëreshko dwayo» le.

¹⁸ Kuya ga jlö lara. Jer opyë kjyong royshko ga domer poptono li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjök» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «İLëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Tjlapgarë bop kong li, pja songe lara sorë li, e lep bop pjeyoga uunkong kong, miyde lok wlo» le.

²⁰ Kuya ga jlö lara, ga to jek öötong shäng kjokyö ko Decápolis. Eshko ga e poptara Jesúsdë sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko. Kukoba ga woyotjlíkoba beno löng arae.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

²¹ E irgo ga Jesús dipzono jek iröng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. Öötong shäng di kjako ga oba töno löng träk llëm eshko. ²² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoğa syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Jesús İya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ²³ tjlë ba kong ga «Bor wa walë buk ba llëmdo, shinmotkokdoe. Rokër bop kong sira ga kayo İp bor kong. Pja orkwo ië ba kjing go, poptëp wlo, shinmotké llëm wlo» le.

²⁴ Kuya ga to jek ba tjök.

Oba ara kjïshko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ²⁵ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. ²⁶ Öör shäng dwlomnega ara shwoy ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. Miga beno shäng ro bang ara jek këgong. ²⁷⁻²⁸ Bäm go ga Jesús roy miydera, ga wotjlík ga «Tja to ik. Tja öötong

shäng ba shwoy ga ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ²⁹ ga poptono jekdo eshko. Opkuk ga beno shäng pjlú, swlo ame.

³⁰ Jekdo eshko ga Jesús wotjlik ga «Miydër ga ëbo poptono, llëbo shäryono bor dbo kësbang go» le. E kjishko ga İya iröng ga tjlä oba kong ga «¿Bor shwong porwaga ërë?» le.

³¹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlä ba kong ga «Nopga ara kuzong ga pja polliya löng bop zlong bäng pjlör kar kare. ¿Eni ga “¿Tja porwaga ërë?” lëp sorëro?» le.

³² Gueniyo jlö lara llëme. İya beno shäng obi kjarashko kjarashko, porwaga ërë miydë wlo.

³³ Eni ga walë lira ommydë shäng pjlúe. Ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonono sök kjlo dete erä. Eshko ga llëye shäryono ba kong li lara ba kong pjire.

³⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptono. Pja nom wopjlú bop ushko. Pja woydë ame. Bop swlo, e wen bop kong ame» le.

³⁵ Jesús tjlä shäng walë li kong wopro ga nopga tek shrono löng Jairo ushko dwayo ga tjlä Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

³⁶ Kuya Jesúsde ga jlö lara llëme. Tjlä Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go erä» le.

³⁷ Eshko ga Jesús to jek Jairo ushko. Ba oppinggaga tjeng ba tjok doglo mya li jek söra ba yorkë, Pedro, Santiago, Santiago kjararayo Juan bakoe. Llamö söra jek ba tjok llëme. ³⁸ Öötong löng ushko ga İya Jesúsde ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. ³⁹ Eni ga opzrëno jek shäng u li roy ga tjlä löng li kong ga «¿Pjây slar ara kjweni ega? Kjoglo, e wolono llëme.

Bukpë erä» le. ⁴⁰ Kuya lok ga joywe lok jong erä.

Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, kjoglo li data, mekë tjok, ba oppinggaga tjeng ba tjok li tjok bakoe. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li orkwo shara, ga tjlä ba kong ga «¡Talítá cum!» le. (E «Kjwozirwa, pja kojözong» loklo.) ⁴² Jekdo eshko ga kjoglo li kojono, ga jëktonge. Kjoglo li lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12). İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ⁴³ Gueniyo Jesús tjlä ba kong lok ga «Llëye shäryono jüshko ëre lëmi ë kong llëme» le. Ga ba data, ba mekë, e ichara ba wa li sëng.

6

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek öötong löng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko.

² Ga öötong woshtozlong dbaryo ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. Kuya lok ga nopga ara beno löng yëy le erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Kjok miydë ara li twaga ërë? ¿Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë? ³ ¿U shäryaga wle kjwe llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Llëmgä Santiago, José, Judas, Simón llëmdo? ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo?» le eni. Ga tjläkwö kjre lok woydë llëm, iirkë lok ara erä.

⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjläkwö laga, e iëba tjwölö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwölö llëme» le.

⁵ E kjishko ga llëbo İydëba llëm wleniyo to shäryara kjok eshko soppa kong ara llëme. Orkwo iono swlopga pjökde myare kjing go, ga poptara. Llëbo oblë shäryara llëme. ⁶ Ga Jesús beno shäng wotjlik ara,

kjok eshko sopga mär ba go llëm kjïshko.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

E irgo ga Jesús to jongya oba ping shäng kjok shto oblë oblë ber lok soshko wleniyoshko. ⁷ Öötong shäng shto kjrïnashko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga ichara jek pjök pjöke. Kong dbo twara, Ä sëyaga iche wlo. ⁸ Brikdë lok llëm obishko ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy brikshko ga llëbo sömi ara llëm, bomi kjorkung döe. Pjäy dli sök llëm, kjla llëm, dbur sho llëm bakoe. ⁹ Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, drepkwota bako, gueniyo shwong oblë, drepkwota oblë, e sömi llëme. ¹⁰ Pjäy äär kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ¹¹ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokre llëm, pjäy kuya llëm wleni ga pjäy opshik kjok eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llëm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

¹² Eni ga epga to jek löng tjlä oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia» le. ¹³ Eshkoshko ga nopga goshko Ä sëyaga wlëna ara, ga sëyaga li ichara to drete. Swlopga ara, e dlu kjing go kyjo kwona, ga poptara.*

Juan No Waga zrörabae

¹⁴ E dbaryoshko ga Jesús roy shdöktong kjone pogoshko. Ga kura Pjlu Herodesde. No kjone kjone tjlä ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo iydëba llëm wleniyo shärye ga pjlu e kjïshko» le. ¹⁵ Kjone kjone tjlä ga «E Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlä ga

«E Sbö tjlökwö laga tek dënashko so oblë li kjoyoe» le. ¹⁶ Gueniyo ga oba tjläno li kuya Herodesde ga tjlä ga «E Juan. Tja no ichono ba kägä zë kjupargue. E woshrokdo shäng» le.

¹⁷⁻¹⁸ Herodes shjiy ko Felipe. Ba boy ko Herodias. Kjupäshko ga Herodias kjrara Herodesde beno sök ba boy shara. E kjïshko ga Juan tjlä Herodes kong ga «Herodias kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjïshko. Tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésde li go eni» le. E kjïshko ga nopga ichara Herodesde Juan shak, bängzaya wlo, shdüya wlo.

¹⁹⁻²⁰ Eni ëmdë ga Juan bangkjre Herodesde ara. Wotjlik ga e domer pjlo bek, iara Sbörë beno shäng dboy Sbö kong le. Juan tjlökwö lë li kuya pjloglo ara, kuya ä kjïshko, woyotjliya ara ëmdë. E kjïshko ga Juan wlikara. Herodiasda omiywö shjiktëng, e tjläno sorë li kjïshko. Zröya woydë, gueniyo Juan wlikara Herodesde kuzong ga zröya ga äe.

²¹ Öötong Herodes shrëzlöng dbaryoshko ga Herodes dli shäryono ara, ga nopga parkë ba tjok li mana ië ba tjok. Ba pjloyoga, ba ëngkjwaga kägäyoga, domerga Galilea so tjwlo ara wleniyo, e mana, ga shrono lok, ië wlo.

Eshko ga nopga ara li İya Herodiasde ga wotjlik ga «Juan, e wolon dbaryo öötonge» le. ²² E irgo ga Herodias wa walë shrono shäng ga bërkononopga löng kës li bokshto. İya lok ga beno löng wopjluë. E kjïshko ga Herodes tjlä ba kong ga «Llëye woydëp li rokos bor kong, ga twër bop kong. ²³ Lër bop kong jlökoyo ga kjok ichër sök li ëmdë ga “Woydër bëye” lëp bor kong ga twër bop kong» le.

²⁴ Kuya ga opshino jek ba mekë shwoy. Tjlä ba kong ga «¿Era llëye rokër?»

* **6:13** Eshko dbaryo ga kyjo kwonaba swlopga dlu kjing go, ba dwlomnekklo.

«Juan No Waga kägä rokopdë» le ba kong.

²⁵ Eni ga kjoglo li jekdo shäng maling pjlú shwoy, ga tjlë ba kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga li kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

²⁶ Kuya ga woydë jonge. Gueniyo «Llëme» le ba kong woydë llëm, tjlëno jllökoyo nopga mana löng li bokshto kjishko. ²⁷ Eni ga no ichara kjlara Juan kägä li zë no shdüzlong uyo roshko, tek söya ba kong wlo. ²⁸ Eni ga no li jek öötong shäng no shdüzlong uyo ga Juan kägä zara tas, ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

²⁹ Roy kuya Juan oppinggagarë ga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

³⁰ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok, Sbö tjlökwo lara oba kong sorë, e lara lok Jesús kong pjire. ³¹ Jesús sökshko ga nopga tjwe jong ara ga brik jong eni bakoe. Eni kuzong ga dbar epga kong ië wlo ëmdë ga äe. E kjishko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë, kjok kjing, no llëm wleniyoshko, shji woshhtë wlo» le.

³² Eni ga opshino jek ey dwayo, ga opyono jem lok kjoyng roshko, ga to kjok shto oblë, ber löng tjoksa wlo le. ³³⁻³⁴ Gueniyo opshinoshko ga ina nopga ararë. Ga nopga kjok shto oblë oblë so to jek lok ba irgo pjö lëkong. Jesús opshino kjoyng roshko dwayoshko ga nopga ëng töno träk llëm li ina, ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le. E kjishko ga epga pina ara.

³⁵ Kjok ro zar kjwlë kuzong ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko

llëye drete. ³⁶ Pjlú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlëk wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbäw pjloglo pjök (200) äska wleni. ¿Shäryërwa sorëro?» le.

³⁸ Eni ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjäy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi? To imia» le.

Öör ina, ga tjwe löng iröng ga tjlë ga «Ereshko pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe» le.

³⁹ Kuya ga epga ichara nopga tjeng kjlobi li ichë wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go.

⁴⁰ Kuya lok ga nopga wloktong töshko, shtor shtor, kjoneshko ga doglo sak dbäw (100), kjoneshko ga doglo sak shkëng (50).

⁴¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo iya jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjilorgara lok nopga tjeng kës li kong. Mã do pjök li shdüra uunkong kong bakoe.

⁴² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. ⁴³ E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

⁴⁴ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

⁴⁵ E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjoyng roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo

kalëkong wlo, äär ber löng Betsaida kjokyo shwo lëkong wlo. Ga nopga brik wopro ga Jesús beno shäng eshko. ⁴⁶ Nopga brikotong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshhtë Sbö kong eshko wlo. ⁴⁷ Kjuk ro zoktong ga shäng eshko tjoksa.

Eshko ga İya ga kjoyong li jek öötong buk di bäng buk kësbang li roworbëe. ⁴⁸ Ga pjluk tek jong ba shwo lëkong. E kjishko ga kjra le lok ba kjoyong li roshgue jong ba kjlongkwang go. Kjuk ba shränto ga Jesús jek jëk shäng di bäng buk kësbang li kjing go, dipzë kjwo kalëkong wlo lara. Gueniyo öötong jek shäng ba oppinggaga li soy ga ⁴⁹ İya lok ga tjlä ëng kong ga «İkjwe äya jlöe!» le, ga öö le lok ara. ⁵⁰ İya lok uunkongdë ga bangkjre beno löng ara.

Jekdo eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «İpjây wokjange! İtja li jekdo shäng! Llëye bangkjre mi llëme» le.

⁵¹⁻⁵² E irgo ga jem opyono kjoyong li roy, ga pjluk li beno tjëksoe. Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Llëye kuya woydë llëm kjishko ga pjlung shosho suk pjir twara oba ara kong li, e llë loklo to miydara lok llëm, ga beno löng wotjlik ara e kjishko.

Swlopga poptara Jesüsdë Genesaret kjokyo

⁵³ Dipzono lok di bäng buk kësbang li kjwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. ⁵⁴ Eshko ga opshik lok kjoyong roy dwayoshko ga nopga löng eshko kjlöbö. Miydara lok ga kjwe Jesús le eni. ⁵⁵ Eni ga roy shdöra lok kjok eshko kwang jikong. E kjishko ga swlopga sökoba swlo sökklo roy, tjwe jong llaw pogo, öötong löng Jesús jëk shäng lishko. ⁵⁶ Eni ga äär kjone pogoshko ga swlopga söraba, iaraba tjeng llëbo soynezlöng irbo

sor go llögong llögong. Ga tjlä lok Jesús kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le ba kong. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

7

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

¹ Pjlara ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga kjone kjone, e tjwe löng Jerusalën kjokyo dwayo, ga tek shrono löng Jesús shwoy. ² Eshko ga İya lok ga Jesús oppinggaga kjong kjong iono, orkwo shwoyde llëm obishko. E kjishko ga läywe lok owa. ³ (Fariseoga, judioga llamo li, e ioydë llëm obishko ga orkwo shkwë yötso enido, ba tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni.* ⁴ To llëbo soynezlöng ga tjwe ushko iröng ga orkwo shkwë e kjoyo enido, llëm ga ië llëme. Ga ba llëbo ioklo, e kwoshkwe lok pjir bako, ba di bapkwo shäryak klung shosho go, ba sbi shäryak dröng sho go, ba ioklo bako, lara ba pjeyoga tek dënashko so lirë sorë ga eni. Sgara beno löng llëbo shäryë oblë oblë, e kjoyo kjoyo eni bakoe.)

⁵ E kjishko ga tjlä lok Jesús kong ga «İbop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? İë lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «İpjây Sbö tjläkwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Llëye lara Sbö tjläkwo İaga tek dënashko so Isaíasdë bomi kjishko li, e jlöe. Tjläno beno eni:

»«Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go,
gueniyo tja woyotjliya pjang ba pjlushko llëme.

⁷ No piya kjok llgwekklo taga norë li go eröe.

* 7:3 Shäryara lok eni, woydara Sbörë eni kjishko lara, miga eni llëme. † 7:7 Isaías 29.13.

E kjĩshko ga tja poshrëya lõng li llëno llëme.”†

⁸ »Sbõ kjok llgwekklo li sömi ïyado llëme. Pjây ber lõng no sdëkwo shäryë döe. ⁹ Sbõ kjok llgwekklo li kolëmi llëm, bomi sdëkwo shäryëmi wlo. ¹⁰ Moisés tjlëno tek dënashko ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozĩ, iozĩ ber tjwlõ ara.”† Tjlëno obi ga “Ëye ba data, ba mekë, e äyoshtono ga e zrõkko.”§ ¹¹ Gueniyo ga pjây tjlë ga ëye tjlëno ba data, ba mekë kong ga “Pjây kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbõ kong pjire” lara ba kong pjir ga ¹² ba data, ba mekë, e kjimte ame ga pjlúe lëmi eni. ¹³ Eni ga bomi sdëkwo pimi oba kong li kjĩshko ga Sbõ tjlõkwo li ioromi beno tjwlõ llëme. Ga pjây llëbo shäryë owa oblë oblë e kjoyo bakoe» le.

¹⁴ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bång obi, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzĩ uunkong, miydëmi wlo. ¹⁵⁻¹⁶ Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber lõng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjlúshko lirë*» le.

¹⁷ Tjlëno oba kong pjir ga opshino jek ey dwayo, ga opzrëno jek öötong shäng u jong kjwara eshko li roshko. Eshko ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lëp shäng oba uunkong kong yë, e llë loklo los borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹⁸⁻¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire? Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga dli uara lirë llëme. Dli uëy li jer äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. E äär ber tjeng bi pjlúshko llëme. E

kjĩshko ga shji äär ber pjlo bek Sbõ bokso dli kjĩshko llëme» le. Tjlõkwo lara Jesúsde shäng li, e dli uunkong uëy ga pjlúe loklo.

²⁰ Pjir ga tjlë obi ga «Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga ba wotjlik wen ba pjlúshko lirë. ²¹⁻²² No wotjlik owa, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, no zrõk, pë walë ba boy llëm li tjok, lürkë, wotjlik dbur tõng ba kong erõ, llëbo shäryë oblë kong owa, oba jyäp gwë, llëbo owa shäryë löktkë llëm wleniyo, wotjlik owa oblë tjok ba llëbo kjĩshko, oblë läywë owa, opyë woydë ber tjwlõ ara oblë kjinmo, llëbo shäryë wotjlik llëm, e wen tëm ba pjlúshko dwayo uunkong. ²³ Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga llëbo tjeng kës ëre wen ba pjlúshko lirë» le.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús go jlõkoyo

²⁴ Jesús opshino to kjok eshko dwayo ga jek öötong shäng Tiro kjokyo. Eshko ga u wlëna jong kjwara ber sök eshko miydëba llëm wlo lara. Gueniyo öötong sök eshko li miydarabae. ²⁵⁻²⁶ Kjok eshko ga walë sök kjlara, e judío llëm, e Fenicia so. Fenicia kjokyo, e Siria kjokyo obi. E wa sök kjlara walë, kjwozirwa wleniyo, goshko Ä sëya kjlara. Jesús roy miydara walë lirëshko ga tekdo shrono shäng ba zlong bång ga kjök tono, tjlë ba kong ga «Tja wa sök kjlara ushko walë, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bop kong sira ga sëya li ichëp to bor kong» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Woyde ga bi wapga ië bäm go. Bi wapga dli li döy, twëy shjiti kong wlo ga äe» le.†

† **7:10** Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. § **7:10** Éxodo 21.17; Levítico 20.9. * **7:15-16** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Miga ber lõng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjlúshko lirë. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso.»

† **7:27** Eshko dbaryo ga nopga judío llëm wleniyo kowara judiogarë shjiti, epga pjeyo oblë kjĩshko. Eni ga shjiti lara walë li kongshko ga e nopga judío llëm wleniyo layde. Ga llëbo ichara Sbõrë judioga kong li, e ber nopga judío llëm wleniyo kong llëme layde.

²⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Jlōe, Tjlapga. Gueniyo wapga li iēshko ga ba dli pjloyo lon ter tōshko ga ue shjiritē ga pjluē» le.

²⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja dboryorop eni kjīshko ga pja woydē ame. Pja nom irōng bop ushko. Ā sēya pjang bop wa go li to tjān» le.

³⁰ Walē li to ey dwayo. Ōōtong shāng ba ushko ga ba wa li wlēna buk ba bukklo kjing go. Ā sēya li to tjān.

Domer kjok kugō llēm, tjlē ma wleniyo poptara Jesúsdē kjlara

³¹ E irgo ga Jesús opshino to Tiro kjokyo dwayo, jongya Galilea di bāng buk kēsbang bukshko. Jek shāng li jek jong Sidón kjokyo ga ōōtong shāng Decápolis kjokyo.

³² Eshko ga domer sök kjlara kjok kugō llēm, tjlē ma wleniyo. Domer li sōraba Jesús zlong bāng, ga tjlē lok ba kong ga «Rokēwa bop kong ga pja orkwo ios domer ēre kjing go sira, poptēp wlo» le.

³³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga sōra jek nopga ara lōng lishko dwayo pjola sira. Ōōtong lōng eshko ga Jesús sakkwo zrēno domer li kwomgwo bāng kar kare. E irgo ga ba sakkwo shira irōng, ga pōra ba trōng go, ga domer li kjyorkwo porwara ba sakkwo go.

³⁴ Eshko ga kjok dogo İya jem drēng ga tjlō shrono rong, domer li songe le kjīshko. Ga tjlē domer li kong ga «*Jefatá!*» le. (E «Kwom ro, pjāy roshwīzong» loklo.) ³⁵ Jekdo eshko ga domer li kwom ro tuk li roshwino beno kjok kugō pjluē. Ba kjyorkwo li dōktong beno tjlē pjlu bakoe.

³⁶ E irgo ga Jesús tjlē nopga lōng li kong ga «Domer ēre poptoror lēmi ē kong llēme» le. Gueniyo jlō lara llēme. «Lēmi llēme» le Jesúsdē jek obi. Enira kuya lok ga roy shdōra lok jek kēgong.

³⁷ Eni ga nopga beno lōng yēy le erā. Ga tjlē lok ēng kong ga «Llēbo shārye kēs li, e owa llēme. Nopga kjok kugō llēm wleniyo ie ber shāng kjok kugō wēlēe. Nopga tjlē llēm wleniyo ēmdē ga ie ber shāng tjlē bakoe» le.

8

Jesús nopga sēno doglo sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (4,000)

¹ Dbar kjwara ga nopga shrono tōno lōng ara Jesús sök lishko. Dli llēm kuzong ga ba oppinggaga rokara Jesúsdē tek ba zlong bāng, ga tjlē ba kong ga ² «Nopga kjwe lōng bor tjok na ōōtong dbargwo mya, ga llēye uako llēme. E kjīshko ga songe lēr. ³ Jek ichēr ba ushko iē llēm ga äe. Kjone kjone tjwe pjola dwayo. E kjīshko ga wopjir irbo kjwe» le.

⁴ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «¿Nopga trāk llēm kjwe sēy sorē? ¿Kjok no llēmshko ēre dli wlēy kjone?» le.

⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Pjāy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7)» le ba kong.

⁶ Eni ga nopga li ichara Jesúsdē wlar uunkong tōshko. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, e kjrara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kēs li kong.

⁷ Mā tjeng kjlōbö chilawa bakoe. Eni ga Jesús tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga mā li twara ba oppinggaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kēs li kong wlo.

⁸ Eshko ga nopga uunkong iono beno lōng bö tjung, wopjluē. E irgo ga dli worbo tōna ba oppinggagarē

lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

⁹ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkäng (4,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

E irgo ga nopga brikotong pjir ga ¹⁰ Jesús opyono kyyong roshko ba oppinggaga tjok, ga to ey dwayo, jek öötong löng Dalmanuta kjokyo.

Llëbo jyäglo shäryara Jesúsdë llëme

¹¹ Eshko ga fariseoga tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹² Kuya ga tjwölö shrono rong, ga tjlä ba kong ga «¿Eerishko dbaryo sopga, woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong ega? Lër bomi kong jlökoyo ga shäryër llëme» le, ¹³ ga rayara beno löng eshko. E irgo ga opyono kyyong roy, ga dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

Fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo

¹⁴ Ga jek löng kyyong roshkoshko ga miydara ba oppinggagarë lok ga dli söra lok llëm, pjlung shosho suk pjir beno buk kjwara eröe.

¹⁵ Ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Pjäy sjëk fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹⁶ Eni ga epga tjlä lok ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

¹⁷ Tjlë löng ëng tjok llë li miydara Jesúsdë kuzong ga tjlä ba kong ga «¿Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme» lëmi ega? ¿Bor tjläkwo li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Llëye kumi woydë llëm obire?

¹⁸ Pjäy bokkwo tjok, gueniyo pjäy kjok igö llëme. Pjäy kwomgwo

tjok, gueniyo pjäy kjok kugö llëm bakoe. ¿Llëye woyo bomi kong llëndo? ¹⁹ ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkäng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkäng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12)» le lok ba kong.

²⁰ Eshko ga tjlä ba kong lok obi ga «¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkäng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo kjäk (7)» le lok ba kong.

²¹ Eni ga tjlä ba kong lok ga «¿Eni ga bor tjläkwo llë loklo miydëmi llëm obire?» le.

Domer kjok igö llëm wleniyo pop-tara Jesúsdë kjlara

²² E irgo ga Jesús öötong shäng Betsaida kjokyo. Eshko ga domer sök kjlara kjok igö llëme. E söra shrono löng Jesús zlong bäng, ga tjlä lok ba kong ga «Rokërwa bop kong ga domer ëre porwos sira, poptëp wlo» le.

²³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek u lokshko li worbo go. Öötong löng eshko ga Jesús tröng twono domer li bokkwo go, orkwo iara ba bokkwo kjing go, ga tjlä ba kong ga «¿Llëbo igöpde?» le.

²⁴ Eshko ga kjok roino, ga tjlä ga «In ga no jëk jöng. Gueniyo ga igör yötso llëme. E kjiy ga nopga jëk löng li in ga so kjor kjoyoe» le.

²⁵ Eni ga Jesús orkwo iono ba bokkwo kjing go jek obi. Eshko ga bokkwo poptono, beno kjok igö wëlee. ²⁶ E irgo ga Jesús tjlä ba kong ga «Pja nom bop ushko. Pja jek äär Betsaida kjokyo guing llëme»* le.

* **8:26** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Pja nom bop ushko. Pja jek llëbo weno bop kong li roy lë Betsaida kjokyo guing llëme.»

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

²⁷ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga, e jek löng Filipino Cesarea kjokyo shto oblë oblë. Eshko ga jek löng irbo ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

²⁸ «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjäy e, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

³⁰ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko

³¹ Eshko jek lëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba arauging. Judío tjlapgaga kjok llgwegawleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, tja wlokjre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le eni. ³² Llëbo shäryëba ba kong tjwe li, e lara ba oppinggaga kong wëlä, miyde lok wlo.

Kuya Pedrorë ga Jesús rokara tjoksa, ga wlonae. ³³ Gueniyo ga Jesús bojono, ba oppinggaga llamo beno tjeng li ik wlo. Eshko ga tjlë Pedro kong ga «¿Ä, pja opkjös bor zlong dwayo! Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlipdë shäng eröe» le.

³⁴ Eshko ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, nopga tjeng li rokara eni bakoe. Ga tjlë

ba kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlík iyado, wotjlík llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjïshko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme.

³⁵ Ëye wotjlík opdë om go, zrökoba bor kjïshko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjïshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy pjlú kjïshko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo.

³⁶ Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok. ³⁷ Shji ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga tjwllëkklo kjok ëre kjing goshko drete.

³⁸ »Nopga löng eerishko dbaryo li owa, so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre nopga owa bokshto ga eshko ga lökyokjrer eni bakoe» le.

9

¹ Ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluyo dbo ara go sorë li ïmi wëläe» le.

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

² Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem dboshko, dlup jong kjwara kjökshko li go. Öötong löng tjoksa eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, ³ shwong beno pjublún shjiye. Shji shwong kwoshkwono beno pjublún stek lëy wleni, gueniyo äär eni llëme.

⁴ Eshko ga ïya lok ga Moisés, Elías, e weno löng lan Jesús tjok eshko.

5-6 Eni ga ba oppinggaga beno löng kjok bangkjrë arae. Pablo, e llëye lako ba kong wlo drete. Eni ëmdë ga tjëlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

7 E wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjëlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Ba tjölkwö kuziã» le. 8 Jekdo eshko ga ÿya lok ba sor go obi ga ëye beno drete. Jesúsda beno shäng erä.

9 Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjëlë ba kong lok ga «llëye ñnomyë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» le.

10 Eni ga llëye lara lok ë kong llëme. Gueniyo ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» lara li, e llë loklo lanyotke beno löng ëng kong.

11 E irgo ga ba oppinggaga löng li tjëlë lok ba kong ga «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjëlë lok ga “Borwa pjluyo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go” le. ¿Le lok eni ega?»

12 «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong poshäryaga. Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing, ga tja wlokjrëba llëm bakoe. ¿Tak pjäng Sbö tjölkwö go eni bako jlöre?» 13 Gueniyo lër bomi kong ga Elías shrono öör tjän. Ga kong llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni, tak pjäng Sbö tjölkwö go sorë li eni» le ba kong.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

14 Jesús, ba oppinggaga jëk löng ba tjok li, e jer äär löng ba oppinggaga llamo beno tjeng lishko. Ga

ña lok ga nopga töno ara eshko. E tjërëko no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go löng kjlöbö. Epga löng ënglë Jesús oppinggaga beno tjeng li tjok kar kare.

15 Jesús tek shäng li ÿya nopga löng lirëshko ga beno löng yëy le erä. Ga jek zron jong öötong löng Jesús zlong bäng, wlokjre lok wlo.

16 Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «¿Pjäy löng ënglë kar kar, llëro?» le.

17-18 Kuya domer kjlararë ga tjëlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tja wa shäng kjlara domer, goshko Ä sëya kjlara. Iara beno shäng tjëlë llëme. Shaya sëya lirëshko ga dbukza rish buk töshko erä, ga kjamo ber bung ara, kowo uë shmët, ber buk kjlo des erä. Tek söror bop kong, poptëp wlo loror, gueniyo tja tjwe ga pja shäng na llëme. Tja tjëlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga “Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozï to bor kong sira” loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

19 Eni ga Jesús tjëlë ba oppinggaga li kong ga «Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong lono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sörs bor kong» le.

20 Eni ga dwlas li söra lok tek ba zlong bäng. Jesús ÿya sëya lirë ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga jek workwë to buk pjuk pjuk klung kjing, kjamo bung erä.

21 Eshko ga Jesús tjëlë dwlas li data kong ga «¿Kjwe shäryë kjweni tek llono tjän?»

«Tek chirawa obishko. 22 Dbura iök roshko, llëm ga dishko, zröya wlo kop ara tjän. E kjëshko ga pja dbo ara ba poptoklo tjok ga tjawa songe lozong, tjawa kjimtozong» le ba kong.

23 Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Tja dbo ara ba poptoklo tjokde, de

llēmde lēp eni ega? Ēye mār Sbō go ga llēye shārye ga ä wlo drete» le.

²⁴ Jekdo eshko ga domer li tjlē ga «Tja mār ba go. Gueniyo tja kjimtos mār ba go jek kēgong» le.

²⁵ Tjlē lōng eni wopro ga nopga tjwe tōn jong ara eshko. Īya Jesúsdē ga tjlē sēya li kong ga «Ä sēya, dwlas ēre iorop beno kjok kugō llēm, tjlē llēm bakoe. Lēr bop kong ga pja opkjōs dwlas ēre go dwayo. Ga pja tjwe ba go ame» le.

²⁶ Kuya sēya lirē ga öö le, ga dwlas li dbukza rish buk tōshko erä, ga opkjono toe. Eshko ga dwlas li beno buk shinmo wleni, ga no kjone kjone tjlē ga «Kjwe shinmotkono ĩzong» le. ²⁷ Eshko ga dwlas li shara Jesúsdē ba orkwo go, ga kojonaē.

²⁸ E irgo ga Jesús opzrēno jek u jong kjwara roshko. Dōni ga ba oppinggaga lōng ba tjok tjoksashko ga tjlē lok ba kong ga «Ä sēya li to ichororwa llēm ega?»

²⁹ «Ä sēya eniyo ichēmi wlo ga woyde ga pjāy syōshtë Sbō kong ara guing»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjīshko pjāra obi

³⁰⁻³¹ E irgo ga to lok eshko dwayo ga jek lōng uunkong Galilea kjokyo. Ba oppinggaga piya woydē tjoksa kuzong ga woyde ga öötong lōng kjone li miydaga ērē llēme. Eni ga tjlē ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ēre twēba ber tjeng nopga wloshko, ga tja zrōya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbōrē irōng obi» le. ³² Llēye le shäng li llē loklo miydara lok llēme. E llē loklo kjakroke lok woydē ba kong, gueniyo kjakrokara lok llēm, bangkjre lok ara kjīshko.

Ēye tjwłō ara anmoyō

* **9:29** Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Ä sēya eniyo ichēmi wlo ga woyde ga pjāy iē llēm, syōshtë Sbō kong wlo ara guing.» † **9:37** Eshko dbaryo ga kjwozirga tjwłō ara llēme.

³³⁻³⁴ Eshko ga Jesús opshino to jongya Capernaüm kjokyo ba oppinggaga tjok. Jek lōng irboshko ga ba oppinggaga kjāra tjlē ga «Tja ber tjwłō ara, pjāy uunkong kjinmo» le kjāra obi kong.

Kuya ga tjlē ga «Llēme. Ber tjwłō ara li tja» le. Ga llamo omlē jong e kjoyo bakoe. Tjlē jek lōng lan ēng tjok eni irgo ga jek öötong lōng Capernaüm kjokyo ga opzrēno jek u jong kjwara roshko.

Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Ä Llēye lēmi tek lōng kar kar ēng kong yē llē?» le. Kuya lok ga beno lōng kjing erä. Dboryara lok llēme. Miydara lok pjū ga llēye lara tek lōng ēng kong li, e bēy llēme.

³⁵ Eni ga Jesús wloktong sök, ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara tek lōng ba zlong bäng, ga tjlē ba kong ga «Ēye opyē woydē ber tjwłō ara oblē kjinmo ga woyde ga opyē ber tjwłō chira, ber shäng parkaga oblē kong dey» le.

³⁶ Eshko ga kjwozirwa kjrara Jesúsdē kjāra, ga iara shäng ba tjrēko. Kjrarga tjeng ba wloshko ga tjlē ba oppinggaga kong ga ³⁷ «Ēye, kjwozirwa jūni wlokjrrara bor kjīshko ga tja wlokjrrara wleni.† Ga ēye, tja wlokjrrara ga bor ichaga wlokjrrara wleni bakoe» le.

«Ēye shäng bi wloyo llēm ga shäng bi shwo lēkong» lara Jesúsdē

³⁸ E irgo ga Juan tjlē Jesús kong ga «Tjāpaga no pingga, domer ĩnorwa shäng kjāra, Ä sēyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llēm kjīshko ga tjawa tjlēno ba kong ga «Ä sēyaga ichēp Jesús ko go ame» lororwa eni» le.

³⁹ Kuya ga tjlē ba oppinggaga kong ga «jWēyē! “Shāryēp ame”

lëmi ba kong llëme. Ëye llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryë bor ko go ga tja owa le jekdo ga äe. ⁴⁰ Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong. ⁴¹ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, pjây kjimtura, pjây bor nopga kjîshko ga pjây sëna di erö ëmdë ga potjwlëkklo tjok tjän.

«Shji no ichë llëbo owa shäryë llëme» lara Jesúsdë

⁴² »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlöe. Shäryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bêngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁴³⁻⁴⁴ Eni ga bomi orkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas. Pjây opzrëk jek äär Sbö sökshko orkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjây pjë bomi orkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.† ⁴⁵⁻⁴⁶ Bomi dre, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas. Pjây opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm dey ga pjlu, pjây pjë bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.‡ ⁴⁷ Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjuse. Pjây opzrëk jek äär Sbö sök no pjluoy ÿyado lishko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjây pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁸ Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.

⁴⁹ »Shji sjëng tjokshko ga shtirgöy dlungna go, an maling llëm wlo. Sbö omshäryë bi kong eni wleni bakoe. Llëbo kjang ie ber bi kong, bi poshdungglo, shji ber pjlu jek këgong wlo.

⁵⁰ »Dlungna, e pjluë. Gueniyo ga pjle ameshko ga iëy ber pjle ba shtoy iröng obi ga äe. Pjây ber löng dlungna wleni. Pjây ber löng wopjlu ëng tjok ÿyado» le.

10

Shji ëng rayë

¹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. Eshko ga nopga töno ara Jesús shäng lishko obi. Sgara shäng oba ping sorë ga epga pina eshko eni bakoe.

² Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë ga pjluë?» le.

³ Kuya ga tjle ba kong ga «¿Pjây ichara Moisésdë llë shäryë?»

⁴ «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara guing» le lok ba kong

⁵ Kuya ga tjle ba kong lok ga «Lëye kumi woydë llëme. Pjây ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjîshko. ⁶ Gueniyo ga dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.* ⁷ E kjîshko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.†

⁸ Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. ⁹ Töna Sbörë ga e döy llëme» le.

¹⁰ Döni ga Jesús opzrëno jek sök u roshko, ga ba oppinggaga tjle ba kong ga «Tjlapga, ¿lëye lëp shäng yë, e llë loklo?»

¹¹ «Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. ¹² Walë ba lanma rayono, ga orkwosmono

† **9:43-44** Tek dënahshko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjle ga «Pja opzrëk jek äär Sbö sökshko orkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pja pjë bop orkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.»

‡ **9:45-46** Tek dënahshko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjle ga «Pja opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm dey ga pjlu, pja pjë bop dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.» * **10:6**

Génesis 1.27. † **10:7** Génesis 2.24.

oblē tjok wleni ga llēbo owa shāryayde bakoe» le ba kong.

llēbo shāryara Jesúsde pjlú, kjwozirga kong

¹³ Kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo iē ba kjing go wlo. Eni ga kjwozirga sōgaga li wlōya Jesús oppinggagare lōng. ¹⁴ Īya Jesúsde ga iirkono, tjlē ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llēm, tek wēyē bor shwoy. Ēye ber kjwozirga jūni ga Sbō ber ba pjluyo. ¹⁵ Lēr bomi kong jlōkoyo ga ēye Sbō tjlōkwo kjrē kjwozirwa dik llēm ga āar ber sök Sbō sök no pjluyo ĩyado lishko llēme» le. ¹⁶ E irgo ga kjwozirga li kjrara ba wloshko, orkwo iono ba kjing go, ga tjlōkwo lara beno pjlú ba kong.

Domer dbur ara kjlara

¹⁷ Jesús opshik to jongya kjok shto oblē le shāng kjwlē ga domer tek zron jong, shrono shāng Jesús zlong bāng ga kjōk tono, tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjlúe. ĩLēye shāryēr, tja ber sök sē ĩyado Sbō tjok wlo?»

¹⁸ «ĭTja pjlúe lēp ega? Pjlú li, e Sbō erōe. ¹⁹ Kjok llgwēkkdo tara Moisésde li, e miydēp tjān. Shji no zrōk llēme. Shji pē oma boy oblē tjok llēme. Shji lūrke llēme. Shji oblē jyōyotkē llēme. Shji oblē jyāpgwē llēme. Bop data, bop mekē, e bangkjros, ios ber tjwlō ara»[†] le.

²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjlōkwo lēp shāng kēs li shāryēr shāng enido tja tek dwlas lē obishko» le.

²¹ Eni ga domer li ĩya Jesúsde, ga woydara ara. Tjlē ba kong ga «llēbo shāryorop kēs li, e pjlúe. Gueniyo llēbo beno kjrina obi. Pja nem bop llēbo tjeng kēs li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llēbo ara kjok dogo.

Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²² Kuya ga beno shāng woydē ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjīshko.

²³ E irgo ga ba oppinggaga ĩya Jesúsde ga tjlē ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo āar ber lōng Sbō sök no pjluyo ĩyado lishko wlo ga kjange» le.

²⁴ Kuya lok ga beno lōng wotjlik arae.Š Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjeyoga, ēye āar ber sök Sbō sök no pjluyo ĩyado lishko wlo ga kjange.

²⁵ Öng jēkklo sok kēsbang wleniyo opzrēk jek shkō bokkwo bāng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo āar ber lōng Sbō sök no pjluyo ĩyado lishko wlo ga kjang anmoyō» le.

²⁶ Kuya lok ga beno lōng wotjlik ara jek kēgong, ga tjlē lok ba kong ga «ĭEnira ēye dārdo?» le.

²⁷ Kuya ga ĩya drēng, ga tjlē ba kong ga «Nopga kong ga shārye ga āe. Gueniyo llēye shārye Sbōrē ga ā wlo drete» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Borwa llēbo tjeng kēs li rayororwa beno pjir, tjawa jēk bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga ēye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekē, ba wappa, ba kjok, e rayara bor kjīshko, llēm ga Sbō tjlōkwo roy pjlú kjrara li kjīshko ga ³⁰ āska wlēya ara anmoyō. Kjok ēre kjing go ga wlēya llēye rayara li pjlōglo sak dbāw (100) obi: u, pjeyoga, mekēga, wappa, kjok. Gueniyo ga kong llēbo tjwe owa bako, ĩywaba shjiktēng, ga bokrotkēba. Gueniyo llono ga ber sök sē ĩyado Sbō tjok.

³¹ »Gueniyo eerishko ga nopga tjwlō ara wleniyo lōng ara li, e ber lōng tjwlō chira eshko. Ga eerishko ga nopga tjwlō chira wleniyo lōng ara li, e ber lōng tjwlō ara eshko» le.

[†] 10:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

Š 10:24 Eshko dbaryo ga oba wotjlik ga nopga dbur ara wleniyo tjwlō ara Sbō kong, nopga song wleniyo kjinmo lēba.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

³² Öötong dbar kjwara ga Jesús jek shäng Jerusalén kjokyosho ga ba oppinggaga jek löng wotjlik ara, ga oba jek löng ba tjok li kjok bangkjrë ara. Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara Jesúsde jek dboshko, lan ba tjok, llëye wen ba kong li kjishko wlo. Eshko ga tjilë ba kong ga ³³ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go wloshko bakoe. Tja iche lok, zröya wlo, ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. ³⁴ Eshko ga tja joywe lok, tröng twe lok bor go, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e llëbo rokono Jesús kong

³⁵ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e tek shrono löng Jesús zlong bäng ga tjilë ba kong ga «Tjlapga no pingga, llëye rokërwa bop kong li shäryos borwa kong sira» le.

³⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Llëye shäryër bomi kong ga pjlu?»

³⁷ «Pja ber sök no pjluwo, bop dbo kälä ikoba wëleshko ga tjawa iëp ber löng bop tjok, or milë kjlara, or këlë kjlara» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjây shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik ga pjlu?»

³⁹ «Ëng» le lok ba kong.

Kuya ga tjilë ba kong lok ga «Pjây shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlöe. ⁴⁰ Gueniyo ga pjây kjrër ber tjeng bor or këlë, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë.

Shto bor or këlë, or milë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

⁴¹ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono Santiago, Juan kong. ⁴² Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjilë ba kong ga «Miydëmi pjlu ga kjok ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä. ⁴³ Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwlo ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ⁴⁴ Ëye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ⁴⁵ No to ter kjok dogo dwayo ëre ëmdë ga shrono shäng kjok ëreshko, ëye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlekklo wlo, epga där wlo» le.

Domer kjok igö llëm wleniyo ko Bartimeo optara Jesúsde

⁴⁶ E irgo ga Jesús öötong shäng Jericó kjokyo, ba oppinggaga tjok. Ga opshino löng eshko dwayo ga nopga to jek ara ba tjok. Domer sök kjlara eshko kjok igö llëm wleniyo ko Bartimeo, e Timeo wa. E sök dbur rokë irbo li sor go. ⁴⁷ Kura ga «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba. Eni ga tjilë ba kong dbo go ga «¡Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁸ Kuya löng lirë ga tjilë ba kong ga «Pja kjinkozong» le lok ba kong, gueniyo ga kjinkë llëme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjilë ga «¡David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁹ Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjilë löng li kong ga «Rokozë tek bor shwoy» le.

Ga nopga li tjlë ba kong ga «Pja kojözong. Pja woydë llëme. Pja roke shäng» le.

⁵⁰ Kuya ga ba shwong kop lëkong kur may pjang ba kjing go li skwakza wles, ga dbura lono beno buk eshko. Ga kojono jekdo, jek öötong shäng Jesús shäng lishko.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga no pingga, tja kjok ik woydë» le ba kong.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja to ga bue. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Jekdo eshko ga beno shäng kjok igö wëllë, ga to jek shäng Jesús tjok.

11

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlü wleni

¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupygo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga rokara do pjök, ² ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggla, kjing go ëye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ëbo tjlë bomi kong ga «¿Shäryëmi kjweni ega?» le bomi kong wleni ga «Woyde Tjlapgarë, ga iche tjwe mäling iröng obi» lëmi ba kong eni» le.

⁴ Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng lara li wlëna sök kjro go, irbo sor go, u bäng jong kjwara zlong. Ga köya löngshko ga ⁵ İya nopga tjeng eshko kjlëbörë ga tjlë lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara, lara Jesúsdë ba kong sorë li eni.

Ga nopga tjeng eshko li tjlë lok ba kong ga «Jöölö» le.

⁷ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong li iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go, ga jeke.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go eni bakoe.*

⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlë ga

«Kjwe pjlü jlöe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

¹⁰ Kjwe ber sök bi pjluyo, bi tjlapga tek dënashko so David dik. Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlü jlöe» le.

¹¹ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshko, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga u li roina llaw pogoshko. Gueniyo öötong kjok sëng kuzong ga to jek Betania kjokyo iröng obi, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

Tjlökwo lara Jesúsdë beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹² Wëshko kjok shröng ga opshino to lok Betania kjokyo dwayoshko ga Jesús pjlü ara. ¹³ Eshko ga İya pjola dwayo ga kjor jong kjlara korga tjok ko *higuera*. Eni ga jek äär shäng ba zlong, bo tjokde İya wlo, gueniyo jong bo dret, korga tjok erä, eshko dbaryo ga kjor li bo dbaryo äätë llëm obi kjishko. ¹⁴ Eni ga tjlë kjor jong li kong ga «Ëye tjwe bop bo uë ame» le, ga tjlökwo lara li kura ba oppinggagarë lok pjire.

* 11:8 Eshko dbaryo ga pjlupga opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsdë toe

¹⁵ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwlëk li ichara opshik ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dung-gwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹⁶ Eshko ga ëye llëbo soynekko li sök tek kalëkong dwayo jek Sbö u roshko jer oplong pjlor kalëkong ga ä, slona Jesúsdë kjishko. ¹⁷ Eni ga oba pïya shäng ga tjlä ba kong ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo, tjëyoga uunkong kong.”† “Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”»‡ le.

¹⁸ Jesús tjlökwö li kura syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë, ga ña ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä. E kjishko ga Jesús bangkjre lok ara. Eni ga ëng töno ga tjlä lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlor?» le lok eni.

¹⁹ Kjok sëng ga Jesús opshino jek Jerusalén kjokyo dwayo, ba op-pinggaga tjok.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

²⁰ Wëshko kjok shröng ga jek löng kjor äyoshtara Jesúsdë jong li soy obi. Eshko ga ña ga kjor li bë jong dogro, dano ba sleng dwayo äär jong ba dbo go. ²¹ Eni ga Pedro tjlä Jesús kong ga «¿Tjlapga no pingga, kjor äyoshtorop kjurgue dano beno jong dogro, ñzong!» le.

²²⁻²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy mär Sbö go jlökwö. Llëbo shärye Sbörë ga äe lëmi llëme. Eni ga lër bomi kong jlökwö ga pjäy tjlä dlup kësbang ëre kong ga “Dlup,

pja opkjös jer dlung roy” lëmi ga shäryë bomi kong eni. ²⁴ Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlämi ga “Wlënor beno bor kong tjän” lëmi jlökwö ga wlëmi.

²⁵⁻²⁶ »Pjäy löng syöshtëshko ga llëbo owa shäryara oblërë bomi kong, e woyotjlämi wleni ga iozï ber tjwlö llëme. Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe» le. §

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²⁷ E irgo ga jek opzrëno Jerusalén kjokyo obi, ga öötong löng Sbö u zlong bäng. Eshko ga Jesús jëk shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga ²⁸ tjlä lok ba kong ga «¿Lëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁹⁻³⁰ »Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë, no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

³¹ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjlökwö kjroromi llëm ega?” le bi kong. ³² Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwö laga jlökwö le nopga uunkongdë. E kjishko ga e ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga nopga iirkë lok ara bi kong» le. ³³ Eni ga tjlä lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlä ba kong lok ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

12

Parkagaga owa

† 11:17 Isaías 56.7. ‡ 11:17 Jeremías 7.11.

§ 11:25-26 Tek dënasshko ga kjibokwö ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.»

¹ Eshko ga Jesús tjléno ba kong'lok llébo jyāglo go. Tjlé ga «Domer shāng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjéryo tyara jong pjabri, klung kjara ber kjillgwo bo lluzlong shtoyo wlo, ga u shāryara jong kjwara ba dwla li doklo bakoe. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlōbō kong, potjwlēya ī, ga to kjok shto oblē.

² »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokē parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³ Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shāng li shakza lok pjā, ga shpokza lok tjā tjā, ga ichara to irōng or go. ⁴ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shāng kjok buk lishko ga shpokza lok tjā tjā ba kāshko, ga lāywarā lok owa. ⁵ E irgo ga ba parkaga ichara jek kjlara obi. Era zrōra lok. E irgo ga ichara jek kjlōbō obi. Kjone kjone shpora lok, kjone kjone zrōra lok.

⁶ »E irgo ga beno sök kjlaraso döe. Ba wa li e. E woyde ara wleniyo. E ichayde domer lirē shara. Wotjlik ga «Miydēr ga bor wa ērera bangkjre lok» le.

⁷ »Gueniyo ga öötong shāng eshko ga parkagaga kjok dagaga löng li tjlé lok ēng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ēre sogo. Zrōroy wleni ga kjok ēre kjrēy, ber buk bi kong wlo» le. ⁸ Eni ga shara lok, zrōra lok, ga doyo dbura kjok li roy dwayo.

⁹ »¿Eni ga llēye shārye kjok sogo lirē ba tjok'lok'lēmi? E jongya eshko ba zrōk dani. Pjir ga parkagaga wlēya oblē, kjok li de lok ba kong wlo. ¹⁰⁻¹¹ Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shāryagagarē lok llēm li,
e iak beno buk bām go,
beno tjwlō ara, oblē kjinmo.
Shāryara Tjlapgarē eni,

ga tjawa beno löng yēy lērwa erā.»*
¿E lomirē llēmdo?» le.

¹² Tjléno llébo jyāglo go li kuya ba wloyoga löng lirē ga miydara ga ba layde shāng. Shaya lok woydē, bāngzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara kjishko ga rayara lok toe.

Shji kā potjwlēk pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹³ E irgo ga woydara ga llébo kjakroke Jesús kong, dborye bēy llēm ga doshaya lok, ga rote lok e go wlo. Eni ga fariseoga ichara kjlōbō, Herodes pjloyoga tjok. ¹⁴ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydērwa ga pja tjlē beke. No tjlēshko ga tjlōkwo kup llēm, tjwlō kjōm pogo, e bop kong ga tjwlō beke. Pja tjlē bek ē pogo kong. Woyde Sbōrē ga shji jēk sorē li lēp jlōkoyo. ¿Eni ga shji kā potjwlēk pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjilūre?» le.

¹⁵ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa, nopga Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjilūshko li dik. E kjishko ga tjlē ba kong lok ga «¿Tja tjilmi ega? Dburwa kā potjwlēkklo li tek sözi bor kong kjwara, īn wlo» le, ¹⁶ ga tek sōra lok ba kong kjwara. İya ga tjlē ba kong ga «¿Domer jyāglo sök dburwa ēre go jū ē? ¿Ko tak pjang ēre go jū ē?»

«Kjwe pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li ī» le lok ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Eni ga llēye pjlu ī li, e twozī ber pjlu kong, gueniyo llēye Sbō ī li, e twozī ber Sbō kong bakoe» le. Kuya lok ga beno löng yēy le erā.

No woshrozlong dbaryo

¹⁸ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlōbō

* 12:10-11 Salmo 118.22-23.

ga tjlë ba kong ga ¹⁹ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjlë ga “Ëye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.”†

²⁰ »Pjåra ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llëme. ²¹⁻²² Eni kuzong ga ba löng orkwosmono ba syã tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llëm bakoe. Ba lënga orkwosmono ba syã tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llëme. E irgo ga walë li to wolono bakoe. ²³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁴ «iPjåy diktong löng jlöe! Sbö tjlokwo tak pjang li miydëmi llëm, ba dbo kësbang li miydëmi llëm bakoe. ²⁵ No woshrozlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. ²⁶ Pjåy wotjlík ga no wolono ga woshre ame lëmi. Gueniyo ga dënashko ga kji sho pjë jong ri ri lishko ga llëye lara Sbörë Moisés kong li, e tara Moisésdë beno pjang kjibokwo go. Tjlë ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö.”‡ ¿E lomirë llëmdo? ²⁷ E shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö. Pjåy diktong löng jlöe» le ba kong.

Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo

²⁸ Eshko ga domer shäng kjlara, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. Jesús lano sadoweoga tjok li kura, ga wotjlík ga Jesús omboryono beke le. Eni

ga tjlë ba kong ga «¿Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li kjone dey?»

²⁹ «Tjlokwo tak pjang kjwara tjlë ga “Israel tjëyoga, tja tjlokwo kuzia. Tjlapga, e bi Sbö, e kjaraso. ³⁰ Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlïpshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo iyado.”§ Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li e. ³¹ Kjok llgwekklo kjrina obi tjwlö ara. Tjlë ga “Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”* Kjok llgwekklo tak pjang tjwlö ara, kkring pjök ëre kjinmo drete» le ba kong.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, eni jlöe. Sbö, e kjaraso, e pjlor kar go oblëyo dret, lëp shäng sorë li eni. ³³ Ga llëbo woydëyshko, llëbo woyotjlïyshko, llëbo shäryëyshko ga woyde ga Sbö, e woydëy jlökoyo iyado, e jlöe. Shji opwoydë sorë ga woyde ga bi kjlara, e woydëy eni bako, e jlö bakoe. Kjok llgwekklo kkring pjök ëre tjwlö ara, öng llë, dli llë twëy Sbö kong, suy öng sho sukklo kjing go wlo tjeng kës li kjinmo» le.

³⁴ Kuya ga wotjlík ga domer li tjlë shäng bëye le. Eni ga tjlë ba kong ga «Sbö ber bop pjluwo wlo ga kjwe sira obi eröe» le. Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjluwo iche le Sbörë li, e ë?

³⁵ Ga Jesús sök oba ping Sbö u zlong bäng wopro ga tjlë oba kong ga «Tjlapga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjlë lok ga “No pjluwo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li” le. ¿Lë lok eni ega? ³⁶ Pjåra ga David go Sbö Sëyashko ga no pjluwo li kowara ba Tjlapgayo. Eshko ga David tjlë ga

† 12:19 Deuteronomio 25.5-6. ‡ 12:26 Éxodo 3.6. § 12:30 Deuteronomio 6.4-5. * 12:31 Levítico 19.18.

»«Tjlapga tjlēno bor Tjlapgayo kong
ga
Pja tek wlar ber sök bor orkwo
kēlēkong,
äär jong bop moskwoga zanor
pjir guing,
eshko ga twēr ber bop kong
ichēp wlo' » le.†

³⁷ ¿Eni ga no pjluyo li kowara
Daviddē ba Tjlapgayo kuzong ga
e ber ba tjēyo tek ber ba irgo li
sorē?» le.‡ Llēye le Jesúsde shäng
li, e kukoba ga beno löng woowa
llēme.

*No pinggaga kjok llgwekklo tara
Moisésde li go wlonas Jesúsde*

³⁸ Ga Jesús sök oba ping obi ga
tjlē ba kong ga «Pjāy sjēk, no ping-
gaga kjok llgwekklo tara Moisésde
go li tjok! Jēk löng doyono shwong
kur may, tjwlo ara wleniyo go
äe. Woyde lok ga bangkjreba llēbo
soynezlong shtoyo. ³⁹ Judíoga syō
uyo roshko ga woyde lok ga löng
sökklo pjlú goshko. Oba tön, iēshko
ga woyde lok eni bakoe. ⁴⁰ Gueniyo
syāpga llēbo döya lok ba shjiryo. E
irgo ga syōshtë wop ara, “Nopga
kjwera pjlúe” lēba wlo le. E kjīshko
ga epga shdüya Sbörē ara anmoyō,
oblē kjinmo» le.

*Syā kjlara dburwa twono Sbō
kong*

⁴¹ E irgo ga Jesús sök Sbō u zlong
bäng ga dbur bapkwō jong soy ba
bokshto kjwara, ga İya sök ga oba
tjwe dbur iē jong ba bapkwō li roy.
Ga nopga dbur ara wleniyo omiē
jong bayo arae. ⁴² E irgo ga syā song
wleniyo shrono shäng kjlara eshko,
ga dburwa iara kjwo pjōkdewa. Ba
dburwa iara li, e tjwlo chira an-
moyō wleniyo. ⁴³⁻⁴⁴ İya Jesúsde ga
ba oppinggaga rokara tek ba zlong
bäng, ga tjlē ba kong ga «Nopga
dbur ara wleniyo kjwe omiono ara
wleni jlōe. Gueniyo kjwe ba worbo

wleniyo iayde. Syā song wleniyo
kjwera, ba dburwa tjeng sira li
woydara ba llēbowa tjwlēkklo. Eni
ēmdē ga twara Sbō kong drete. E
kjīshko ga lēr bomi kong jlōkoyo ga
syā kjwe, dburwa iara sira tjwlo
llēm wleni jlōe. Gueniyo Sbō kong
ga tjwlo ara, llamo omiono lok kēs
wle kjinmo» le.

13

«Sbō u pjir ber drete» lara Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbō u
jong lishko dwayo, ba oppinggaga
tjok. Eshko ga kjlara tjlē ba kong ga
«Tjlapga no pingga, Sbō u ēre akyo
lok kēskēse. U lok ēre wolēso İzong»
le.

² Kuya ga tjlē ba kong ga «¿U lok
kēskēs ēre İp shängde? Llono ga
ēreshko akkwo ēmdē ber tjeng ēng
kjing go kjwara llēme. Llēbo tjeng
kēs ēre pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyāglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos
dlupyo, Sbō u jong li bokshto, ga
Jesús sirkeno sök eshko. Eshko ga
Pedro, Santiago, Juan, Andrés, e
tek shrono löng ba zlong bäng, tjlē
lok ba kong dboshko wlo. Tjlē ga
⁴ «¿Llēye lēp shäng li, e shäryē llono?
¿E shäryē dörö li jyāglo wen llē?»

⁵ «Pjāy sjēk, pjāy jyāpgwēba llēm
wlo. ⁶ Eshko ga nopga wen tjwe
ara, tjlē ga “No pjluyo ichara Sbörē
shrono shäng li tja” le. E go ga oba
jyāpgwe lok ara.

⁷ »Roy kumi ga oba ēngkwē
kjok shto oblē oblē arashko ga
llēye bangkjre mi llēme. E shäryē
eni kjlwue. Gueniyo eshko ga
kjok pjir dbaryo li äätē llēm obi.
⁸ Tjēyoga oblē oblē ēngkwē lok ēng
tjok. Nopga kjok shto oblē oblē so
ēngkwē lok ēng tjok bakoe. Kjok
shto oblē oblē goshko ga yo tjwe
ara, pjli tjwe ara bakoe. Gueniyo

† 12:36 Salmo 110.1. ‡ 12:37 Eshko dbaryo ga ēye, nopga mite ba dorko kowe tjlapga llēme.

llëbo wen tjwe owa anmoyō li soye llëbo kës ère go kjwlë jã.

⁹ »Eshko ga pjây sjêke. Pjây twëba kjok lligwegaga kong, pjây shpoya lok no shpokklo go judioga syō uyo roshko wlo. Bor kjishko ga pjây iche lok äär löng no ichagaga boksho, pjlupga kës kës boksho bakoe. Eshko ga llëbo ïnomi, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo. ¹⁰ Kjok pjité llëm obishko ga Sbō tjlōkwo roy pjlū äär tjëyo kjrina kjrina kong, kukoba wlo. ¹¹ Ga pjây shakoba, sökoba äär löng tjlapgaga kës kës boksho ga pjây woydë llëm, “Llëye lër” lëmi llëme. Eshko ga pjây tjlëshko ga tjlōkwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. E kjishko ga pjây woydë llëme. Eshko ga pjây li tjlëkdo llëme. Sbō Sëya li tjlëkdo bomi kjishko.

¹² »Nopga epenga dö ëng twë tjlapgaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlapgaga kong, zröya wlo. ¹³ Pjây ïywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko. Gueniyo ga ëye mär bor go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlū ïyado.

¹⁴ »Llëbo lër bomi kong miydëmi wlo. Llono ga llëbo wen owa anmoyō Sbō shto zrek li roshko. E kjishko ga shto li ber zrekteng ame, ga ëye äär eshko ame bakoe. Jekdo eshko ga pjây löng Judea kjokyo ga pjây tökzong jem dlup lëkong; ¹⁵ pjây löng bomi u dbo kjing sdok li kjing go ga pjây tökzong jek maling, pjây opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme; ¹⁶ pjây löng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong kjrë llëme. ¹⁷ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlōe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlō bakoe. ¹⁸ Rokozi Sbō kong ga pjây tök eni kjok owa dbaryo llëme. ¹⁹ E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyō. Llëbo eni, e ïkdaba

tek kjok shäryara Sbörë dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²⁰ Llëbo owa ère ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga ëye där ber sök së kjlara llëme.

²¹ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlë ga “iNo pjluyo ichara Sbörë li shäng na ïzia!” le, llëm ga tjlë ga “iShäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlō lëmi llëme. ²² Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le. “Tja Sbō tjlōkwo laga kjok ère so” le. Gueniyo epga ichaga Sbörë llëme. Llëbo ïydëba llëm wleniyo shärye lok ara. Llëbo jyäglō shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbō nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. ²³ iEshko ga pjây sjêke! Llëye wen eshko li loror bomi kong pjir tjän.

No to tjer kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁴ »Llëbo owa ère dbaryo irgo ga »“Dlo ber pjang yët, ga mok kälä tē ame.

²⁵ Dbala lon ter kjok dogo dwayo, ga kjopkwo ber dete erä.”

²⁶ »Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëlle. ²⁷ Bor parkagaga kjok dogo so ichër bor nopga kjrara li wlo kjrë lok kjok kjwang jikong, kjok pjir äär kjone ga eshko, kjopkwo pjir äär kjone ga eshko bako, epga töya wlo.

²⁸ »Tja kuziä. Pjây pin, kjor ko *higuera* li go. KJOR kowo wen mite, korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ²⁹ Eni ga llëbo kës ère shäryë li ïmishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁰ Lër bomi kong jlōkoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko

ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. ³¹ Kjokwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwora ber pjang iyado.

³² »E dbaryo llono, kjok orë, ëye ommydë llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbö Wa ërerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³³ E kjishko ga koshëmi löng sjëk iyado, e dbaryo wen äär llono miydëmi llëm kjishko. ³⁴ Tjlökwolër bomi kong llëbo jyäglo go, shäryëmi eni wlo. Domer shäng kjlara u sogo. To opshik jek kjok shto oblë wlo ga ba parkagaga ie ber löng ba u li dë. Kjlara kjlara kong pak twe ber oblë oblëe. Ga tjlä u bäng daga li kong ga “iPja shäng sjëke!” le. ³⁵ Eni ga u sogo tjwe iröng llono miydëmi llëm, kjok ro zar kjwlëre, kjok rongde, kjörkö kjlunshkore, de kjok shräntore. E kjishko ga pjây löng sjëk iyado. ³⁶ U sogo li tjwe maling wleni ga woyde ga pjây wlëya löng pë wleni llëme. ³⁷ Llëye lër bomi kong li, e lër nopga uunkong kong, “iPjây löng sjëke!” le ba kong.

14

«¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlú?» lara ba wloyogarë

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo kjwe dbar pjök obi. Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok, ga tjläno lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlú? Shay wlo ga jyöyotkëy. ² Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga oba ara ga wlikëba äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo tjwlo ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

³ Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo poptonoe. Jesús sök Simón ushkoshko ga walë shrono shäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwö tjwlo ara shäryak akkwö ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lö pjläbië tjwlo ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga ba bapkwö li dlora, ga poshtikklo li tyara ba dlu kjing go. ⁴ Iya no kjone kjone tjeng eshko lirë ga iirkë jong, tjlä lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁵ Soynena kjwe ga dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbäw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. Ga walë li wlona lok ara.

⁶ Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «iWëyë! ¿Walë kjwe läywëmi kjweni egaro? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjlúe. ⁷ Oba song wleniyo löng bomi tjok iyado, ga kjimtëmi, woydëmi llono ga eshko. Gueniyo tjara ber shäng bomi tjok iyado llëme. ⁸ Llëye shärye bor kong ga pjlú li, e shäryayde bor kong. Poshtikklo li tyara bor doyo go, ëre bor poshäryayde, tja iëba ber buk sakshko wlo. ⁹ Lër bomi kong jlökwö ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlökwö roy pjlú lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshrëba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

¹⁰ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ik, Jesús soyneya, twe ba kong lok wlo le. ¹¹ Kuya lok ga beno löng wopjlú, ga tjlä lok ba kong jlökwö ga «Enira pja potjwlenwa» le.

* **14:3** Alabastro, e ak pjlublún wleni, ga poshtikklo bapkwö shäryëba e go.

Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlú?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹² E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlëp ushko so llgwoklë zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. Eshko ga ba oppinggaga tjlä ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo shäryërwa kjone ga pjlú?» le.

¹³ Kuya ga tjlä ba oppinggaga do pjök kong ga «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlëmi shäng kjlara, di bapkwö sök jong kjwara, roshko di. Pjäy jek ba irgo. ¹⁴ İmi ga opzrëk jek u roy ga pjäy tjlä u sogo kong ga “Tjlapga no pingga tjlä ga ‘¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?’ le” lëmi ba kong eni. ¹⁵ Eni ga pjäy kong, kjër pïya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm ga eshko» le.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng u lok arashko ga llëye lara Jesúsdë ba kong li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok.

¹⁷ Öötong kjok shkë ga Jesús öötong shäng eshko, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. ¹⁸ Löng ië wopro ga Jesús tjlä ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy löng ië bor tjok kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

¹⁹ Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlä Jesús kong ga «¿Tja llëm llëmdo?» le.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara. Èye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynega li e. ²¹ No to ter kjok dogo dwayo ère wolon, tak pjang Sbö tjlökwö ga sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlú ba kong dey» le.

²² Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjrara Jesúsdë kjwara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjëshko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba kong oppinggaga kong, ga tjlä ba kong lok ga «Kjrozï, ère bor sho wleni» le.

²³ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwö bo dyo dbo ara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwö bo dyo tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjëshko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga iara lok sira sira uunkong. ²⁴ Ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Ère bor srëng wleni. E go ga tjlökwö twara Sbörë, beno İyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. ²⁵ Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga kjillgwö bo dyo iër ame, äar jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä. Eshko ga iër obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire» lara Jesúsdë ba oppinggaga kong

²⁶ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyö. ²⁷ Öötong löng eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: »“Öng daga li zrör,

ga öng wlëp ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.”†

Eni ga pjäy tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire. ²⁸ Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbörë

† 14:27 Zacarias 13.7.

iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjäy koshër shäng eshko» le.

²⁹ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Ilamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» le.

³⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³¹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omlo no e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Getsemaní kjokyo

³² E irgo ga jek öötong löng Getsemaní kjokyo. Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja to syöshtë Sbò kong wopro ga pjây wlar ber tjeng na» le.

³³ Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara ba pjlushko. ³⁴ Ga tjlë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjlushko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjäy ber tjeng na, ga pjây sjëke» le.

³⁵ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono sök, kujono bokdo kjlay klung go, ga rokara Sbò kong ga llëbo wen owa ba kong llëm wlo, ³⁶ tjlë ga «Abba, † Data, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë. Rokër bop kong sira ga llëbo wen owa döro li, e tjwe bor kong llëm kjwe dey. Woydër eni, gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë» le.

³⁷ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlë Pedro kong ga «Simón, ¿pja buk përe? ¿pja sök së wop sira ga äre?»

† 14:36 Arameo tjlökwo abba, e datawa loklo. go.

le. ³⁸ Ga tjlë mya jikong li kong ga «Pjäy pë llëm, pjây syöshtos dey. Eni ga pjây tjlïya Ärëshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjäy llëbo pjluë shäryë woydë jlö, gueniyo pjây womae» le.

³⁹ E irgo ga jek syöshtë obi. Ga tjlëno jek obi, lara bäm go sorë li eni. ⁴⁰ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko, ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywörë kjishko. Eni ga to dboryara lok llëme.

⁴¹ E irgo go ga öör pjlara obi. Shrono shäng iröng pjloglo mya go ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿Pjäy löng pë, woshtë obire? ¿Kjweni ga bue! No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. İzïa. ⁴² Bor soynega kjwe tek shäng tjän. Pjäy kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴³ Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyorë. ⁴⁴ Lunashko ga llgwerwa Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjlëno ba kong ga «Imi ga ëye lö shirë ga domer li e. E shami, ga sömi, dëmi yötso» lara eni.

⁴⁵ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¡Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira. ⁴⁶ Eni ga shakza lok pjä erä.

⁴⁷ Eshko ga nopga löng Jesús zlong bäng kjlara dröng shino

§ 14:44 Lö shiklanyo, e tak pjang Génesis 27:26

kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Pjäy tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? ⁴⁹ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjäy löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? Gueniyo ëre shäryë jüni, Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo» le.

⁵⁰ Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo. ⁵¹ Eshko ga dwlas jek shäng kjlara ba irgo, taywono kjin-goklo pjublün wleniyo go döe. İya nopga jek tjeng Jesús söga lirë ga shakza lok pjä le, ⁵² miga shara lok uriso, beno löng ba shwong li shayde erä. Eni ga opdöno jek wles, ba shwong lira beno tjeng nopga li wloshko erä. Ey ga töktong jek shäng kjlop drete.

Jesús söra ba öötong shäng Judío Kajok llgwegaga Këskësyö bokshto

⁵³⁻⁵⁴ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kësbangyo sök lishko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok.

Syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno tjeng uunkong u li roshko tjän. ⁵⁵⁻⁵⁶ Syöshtaga kägäyoga, Judío Kajok llgwegaga Këskësyö uunkong, Jesús zröya lok woypdë. E kjishko ga nopga rokara ara töno tjeng lishko, Jesús rotë wlo. Eshko ga nopga kojono ara, Jesús rotë wlo, gueniyo ba jyöyotkayde lok eröe. Kjlara kjlara tjlëno oblë oblë erä. E kjishko ga Jesús rotoklo wlo wlëna

lok llëme. ⁵⁷ E irgo ga domerga kojono oblë, ga Jesús jyöyotkara jek obi. Tjlë ga ⁵⁸ «Kjwe kurorwa, tjlë ga “Sbö u ëre shäryak norë, e shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër kjwara obi shäryak norë llëme” le eni» le. ⁵⁹ Gueniyo epga tjlëno bek llëm, tjlëno lok oblë oblë erä.

⁶⁰ Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono nopga töno tjeng li bokshto, ga tjlë Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmdë?» le. ⁶¹ Kuya ga beno shäng kjinge. Dboryara llëme. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlë ba kong ga «¿No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? ¿Sbö poshrërwa li, pja ba Ware?» le.

⁶² Kuya ga tjlë ga «Ëng, e tja. Sbö, llëye shärye woypdë li shärye ga pjluë. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre İmi sök ba orkwo këlkong, tja İmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrëko bakoe» le.

⁶³ Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlë ga «¿Rotaga wlëy obi llëno? ⁶⁴ ¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le! E kuromi pjir tjän. ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjlë ga «¿Kjwe zrökkol!» le.

⁶⁵ Eshko ga kjone kjone, Jesús go tröng twara lok, bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Eni ga yokza lok pjök pjök, ga tjlë ba kong ga «Pja yoga ërë los borwa kong» le. E irgo ga Sbö u dagaga omsöno, ga shpokza lok pjök pjök erä.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁶ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. ⁶⁷ İya ga Pedro sök iökkok. Ga İya yötso robyë wëleshko ga tjlë ba kong ga «¿Nopga jëk löng Jesús, Nazaret so tjok li kjlarayo pja llëmdo?»

68 «Jyö! E ë miydër llëme. Llëye lëp shäng li miydër llëm bakoe» le ba kong. Ga jek öötong shäng kjër pjlor kalékong. Eshko ga kjörkö sök kjwara, ga kjluno pjlara.

69 Eshko ga İya kjoglo lirë jek obi ga tjlä nopga tjeng li kong ga «Kjwe ëmdë ga ba kjlarayo» le.

70 Kuya Pedrorë ga tjlä nopga li kong ga «Jyö!» le obi.

E irgo ga nopga tjeng eshko li tjlä ba kong ga «¿Pja Galilea so llëmdo? E kjishko ga miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo» le.

71 Kuya ga tjlä ba kong ga «Jyö! Lër bomi kong jlökoyo ga domer llëmi löng li, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbò kong ga tja shdüya» le.

72 Jekdo eshko ga kjörkö li kjluno jek pjlara obi, öötong pjloglo pjök. Eshko ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjläno ba kong ga «Kjörkö kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga woroyë ga ä, ga slatonge.

15

Jesús söraba Pilato bokshto

1 Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok Judío Kjok Llgwegaga Këskësyo uunkong tjok, llëye shärye lok Jesús tjok li llgweya lok ba tjok wlo. Lanyotkara lok pjir ga Jesús orkwo pjirra, ga söra, twara Pilato kong.

2 Öötong löng ba bokshto ga Pilato tjlä Jesús kong ga «¿Judío pjluoyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

3 Eshko ga Jesús rotara syöshtaga kägäyogarë, llëbo ara kjishko. 4 E kjishko ga Pilato tjlä Jesús kong ga «Tja kuzong. Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmdë?» le. 5 Gueniyo dboryara llëme. E kjishko ga woyotjliya Pilatorë beno sök arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

6 Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Rokëba ba kong ë ga e rayayde. 7 Eshko ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko kjlara ko Barrabás. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llëme. E kjishko ga ëng töno oblë tjok kjlöbö, ga ëngkwono lok pjlu li nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko, no zröga oblë li tjok. 8 Eni ga nopga shrono löng ara ga tjlä Pilato kong ga «Rokërwa bop kong sira ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li rayos kjlara borwa kong, shäryëp enido sorë ga eni» le.

9 Kuya ga tjlä nopga li kong ga «¿Woydëmi ga judío pjluoyo lëmi li dötë bomi kongde?» le. 10 Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke syöshtaga kägäyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko. 11 Gueniyo ga nopga tjeng eshko li poshduna syöshtaga kägäyogarë arae. Tjlä lok ba kong ga «Rokozı ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey» le ba kong. Ga rokara lok eni.

12 Eni ga Pilato tjlä nopga li kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër judío pjluoyo lëmi li kong?» le.

13 Kuya lok ga tjläno dbo go, tjlä ga «¿Zrös pjang kjlös go!»

14 «¿Llë kjıy? Llëbo owa shäryara li lozı bor kong» le ba kong.

Gueniyo ga nopga öö le, tjlä jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» le.

15 Eni ga woydara Pilatorë ga nopga ber löng wopjlu ba tjok wlo kuzong ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ëngkwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

16 Eni ga söra lok öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga ëngkjwagaga tōno tjeng uunkong eshko. 17 Eshko ga kong shwong wlēna lok kara pjlupga shwong wleniyo ko dingding shwēshwē, ga pjuna lok ba do go. Ga shkō sho ywara lok kjrina, beno pjlū dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu go. 18 Eni ga tjlē lok dbo go ga «judío pjluyo, pja pjlú, pja tjlwō arae!» le lok ba kong, joywe lok wlo. 19 Eshko ga shpokza lok ara kjorkung go ba kăshko, go trōng tjwara lok bakoe. E irgo ga kjök tono ba zlong bāng, poshrēya lōng wleni, miga ba joywayde lok erā.

20 Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go ko dingding shwēshwē li skwara lok, ga ba shwong baīya li pjuna lok jek irōng obi. E irgo ga söra lok to, zrōya lok pjang kjlōs go wlo.

Jesús zrōraba pjang kjlōs go

21 Jek lōng irbo bāng go ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. E wapga domerga do pjök ko Alejandro, Rufo. Simón li tek shäng kjloy dwayoshko ga İya ëngkjwagaga jek lōng lirē ga ichara lok dbo go Jesús kjlōs li sōk.

22 Ga Jesús söra lok jem öötong lōng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kă Dboglo dlupyo» loklo.) 23 Eshko ga kjjilgwo bo dyo dbo ara ropsrära lok dwlo lō pjlēblē* tjok. Ga pina lok Jesús kong ie wlo, gueniyo iara llēme.

24-26 Öötong dlo wenzong ga löra lok pjang kjlōs go. Ga Jesús lōk pjang lishko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zrōya lok llē kjī miydēba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlē ga «Domer ère, e judío pjluyo.» E irgo ga ëngkjwagaga tjeng li tjōto lok llēbo

jjāglo go, Jesús shwong li ber ë kong İya lok wlo. †

27-28 Jesús löra lokshko ga lūgwangga löra lok do pjök lok kjlōs go bakoe. Kjlara pjang or kēlē, kjlara pjang or milē, kjlōsyo dboy dboye. ‡

29 Eshko ga nopga jek lōng Jesús lōk pjangshko li kă wikza tjā tjā, joywe lok wlo. Ga lāywe lōng owa bakoe. Tjlē ga «¿Pja Sbō u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryēp ber ba shtoshko irōng obi lorop ga pja oto? 30 Pja opdōs om go, pja ter oplōs tōshko kjlōs kjwe go dwayo» le ba kong eni.

31 Syōshtaga kägāyoga, no ping-gaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, e omlāywono lok eni bakoe. Tjlē lok ëng kong ga «Oba oblēra dōra, gueniyo opdök om go ga äe.

32 No pjluyo ichara Sbōrē shrono shäng li, Israel tjēyo pjluyo li, e pjang om go. Tjawa mār ba go wlo ga woyde ga oplong om go jer tōshko kjlōs kjwe go dwayo. Eni ga İnwa, ga jlōe lērwa bakoe» le. Nopga do pjök lōk lok kjlōs go Jesús pjlōr kar kar ëmdē ga omlāywē lok eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlōs go

33 Öötong dlo dlwug go kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yēt erā. Beno eni äär jong dlo pjō lē wleni. 34 Dlo öötong eni ga Jesús tjlēno dbo go, tjlē ga «Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?» le. (E «Bor Sbō, bor Sbō, ¿tja rayorop jūni ega?» loklo.)

35 Kuya nopga tjeng eshko lirē ga tjlē ëng kong ga «Kjwe kuzong. Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Elías, e rokayde pjang» le. 36 Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llēbo lluklluk di shak ara wleniyo

* 15:23 Dwlo lō pjlēblē le li, e twaraba nopga lōk lok kjlōs go li kong, bang kuga ara llēm wlo.

† 15:24-26 Löyde lok pjang kjlōs go llēm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. ‡ 15:27-28 Tek dēnashko ga kjibokwo ère jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Kjlara pjang or kēlëkong, kjlara pjang or milëkong, kjlōsyo dboy dboye. “Domer kjwe llēbo owa shäryaga” laraba ara.»

kjrara kjwara, pöra kjilgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona, shuya Jesúsdë wlo. E irgo ga tjlä nopga tjeng eshko li kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba long kjlös kjwe go dwayore ÿ» le.

³⁷ E irgo ga ay le Jesúsdë dbo go, ga wolonoe. ³⁸ Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëdong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kjring pjök.

³⁹ Jesús lök pjang kjlös go li bok-shto ga ëngkjwagaga löng li kägäyo shäng eshko. Jesús wolono sorë li ÿya ga tjlä ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» le.

⁴⁰⁻⁴¹ Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, kjupäshko ga öötong löng Jerusalén kjokyo Jesús tjok. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li ÿya tjeng pjola sit. E tjrëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara ko Salomé, kjlara ko María. María li, e Santiago mite li mekë, José mekë bakoe. Jesús jëk shäng Galilea kjokyo obishko ga epga jëktong löng ba tjok, ga kjimtura lok dawe. Walëga oblë omshäryono eni eshko bako, ga to tek ba tjok, shrono löng Jerusalén kjokyo bebi.

Jesús doyo jnena José

⁴² Jesús wolono lishko ga poshäryozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo ääto, kjok sëng tjän. ⁴³ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so, Judío Kjøk Llgwegaga Këskësyo kjlarayo, tjwölö ara wleniyo. Sbö ber no pjluoyo dbaryo li koshe sök bakoe. E opyono wokjang, jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁴⁴ Kuya Pilatorë ga beno sök wotjlík ga Jesús, e wolono maling jlöre le. Eni ga ëngkjwaga kägäyo li rokara tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «¿Jesús wolono tjände?»

⁴⁵ «Ëng, wolono tjän» le ba kong. Eni ga José ichara Pilatorë Jesús doyo pjang li kjrë, jneya buk sakshko wlo.

⁴⁶ Eni ga José shwong tjwölëno kara ko pjublún, pjlu wleniyo, ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong li go, ga söra jek öötong sakshko. Eshko ga iara pjläbgwo kak jong guëmkwota roshko, ga ak kësbang dira beno jong ba u bäng bäng go, bängzaya wlo.

⁴⁷ María Magdala so, María José mekë, Jesús doyo li iak buk kjone, e ÿya beno löng eshko.

16

Jesús woshrono iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo pjitong, öötong kjok shkë ga walëga doglo mya ko María Magdala so, María Santiago mekë, Salomé, poshtikklo lö pjläblë tjwölëna lok Jesús doyo li poshtiya lok wlo le. ² Wëshko kjok shröng sondëshko ga jek lok jongya jong sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. ³ Jek löng irboshko ga tjlä lok ëng kong ga «¿Ak jong ba sak bängzakklo li kjaga ërë bi kong dani?» le. ⁴ Öötong löng eshko ga ak kësbang li wlëna lok dik beno jong pjläbgwo li sor go.

⁵ Eni ga opzrëno jek pjläbgwo li roy, ga ÿya or këlëkong ga domer sök kjlara mite jä, shwong ko pjublún, kur maye. Ga beno löng sëya llëme.

⁶ Eshko ga domer sök eshko li tjlä ba kong lok ga «llëye bangkjrémi llëme. Jesús, Nazaret so li zröraba pjang kjlös go, ga wolonoe. Pjäy tek löng ëre ba doyo wlëga. Gueniyo buk na llëme. ¡E woshrono iröng obi! ¡Iak buk li shtoyo kjwe izia! ¡Bukde izia! ⁷ Ìnomi ga pjäy nom tjlä Pedro, Jesús oppinggaga llamo li kong ga “Jesús jek Galilea kjokyo bomi bäm go. Ìmi eshko, lara bomi

kong sorë li eni” lëmi ba kong eni» le.

⁸ Eshko ga sëya llëm kjishko ga walëga töktong to lok ey dwayo, jek zron jonge. Llëye ña li bangkjrara lok ara kuzong ga llëye lara ë kong llëme.

*Jesús weno María Magdala so kong**

⁹ Jesús woshrono iröng obi li, e dbaryo sondë. E dbaryo kjok shröng ga Jesús weno shäng María Magdala so kong bäm go. Walë, e dënashko ga goshko Ä sëya doglo kjäk (7), ga ichara Jesúsdë to drete. ¹⁰⁻¹¹ Jesús weno ba kong irgo ga walë li jek öötong shäng nopga jëktong Jesús tjok löng lishko, ga wlëya ga löng woydë, slar ara. Eshko ga tjlä ba kong ga «Jesús woshrono shäng së obi, ga oppino shäng bor kong!» le. Gueniyo kuya lok ga tjläkwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹² E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jëk löng irbo bäng goshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Dämär ga Jesús weno María Magdala so kong sorë ga weno shäng ba kong lok e kjoyo llëm, ñya lok ga oblë shara. ¹³ Jesús weno ba kong irgo ga jek iröng ba pjeyoga llamo löng lishko. Öötong löng eshko ga llëye ña li lara lok ba kong pjire. Gueniyo kuya lok ga tjläkwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁴ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löng iëshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Ga epga wlona ara. Epga mär ba go jlökoyo llëme. E ñnaba shäng së li roy kura, gueniyo jlö lara lok llëm bakoe.

* **16:8** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Marcos 16.9-20 wen pjang kjibokwo këguë anmoyö li go llëme.

Epga wlona ara e kjishko. ¹⁵ E irgo ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy jongya kjok kjwang jikong, ga Sbö tjläkwo roy pjlä lëmi nopga uunkong kong. ¹⁶ Eye tjläkwo pjlä li kjrono, ga wono jer di roshko ga döya Sbörë. Gueniyo ëye omkjrono llëm ga e shdungko. ¹⁷ Tjläkwo pjlä kjraga li kong ga dbo twe Sbörë, ga llëbo jyäglo shärye eni: Ä sëyaga iche oba goshko dwayo bor ko go; tjlä tjläkwo tjaglën; ¹⁸ dgur shaya or goshko, dwlo bi zrökklo ieshko ga llëye shäryë ba kong llëme; orkwo ie swlopga kjing goshko ga poptë eshko bakoe» le.

Jesús to jem kjok dogo

¹⁹ Tjlapga Jesús tjläno ba kong pjir ga söra Sbörë to jem kjok dogo, ga öötong sirkeno beno sök ba orkwo këlëkong. ²⁰ E irgo ga Jesús oppinggaga jëktong to kjok shto oblë oblë, Sbö tjläkwo roy pjlä lë oba kong. Jek löng lishko ga kjimte Tjlapga Jesúsdë arae. Ga dbo twara ba kong, llëbo jyäglo shärye lok ara wlo, tjläkwo le lok li, e jlöe woyotjlikoba wlo.

Evangelio según Lucas Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Lucasdë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga Lucas, e judío llëm wleniyo. E jëktong shäng parkë ba kjlara Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwlo ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ère tara Lucasdë ba kjlara Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Jesús öör kjok ère kjing go judíoga döga, nopga judío llëm wleniyo döga, e tara ba kong. E öör, Data Sbö li miyde nopga uunkongdë wlo, e tara ba kong bakoe.

1-4 Miga, Tjlapga Teófilo.

Llëbo shäryara Sbörë bi tjërko li, e tër bop kong, miydëp wlo. Tja omíno llëm, gueniyo nopga omíno ara ba bokkwo go, ba soyožlong tek lëkong. Epga beno löng ba roy laga. Ga roy le lok li kuya lok ga kjone kjone tjlä ga «E jyã tÿy, llëye ínaba li ber wëllë wlo» le. Ga jyã tara lok beno bi kong. Ba jyã tagaga li kjlëböso, ga tjlökwö tara lok li beno bi kong kjibokwo oblë oblë go. Tjara omtë eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjlıno ga «¿E sorëro?» loror, «Tja omkjakrokë ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga kjakroror shäng yötso, eeri ga öötong luyo kop arae. E kjishko ga tja wotjlıno ga e jyã tër ber bop kong beke. Miydëp e go wlo ga llëbo pinaba bop kong li, e jlöe.

«Chida buk döro kjlara ko Juan» le Tjlapga parkaga kjok dogo so kjilararë

⁵ Tjlapga Herodes sök Judea so pjluyoshko ga tjlapga sök kjlara syöshtaga Sbö kong nopga kjishko wleniyo ko Zacarias, e Abías tjëyo. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjëyo bakoe. ⁶ Epga pjök li pjlo bek Sbö bokso, ba tjlökwö kole lok İyado. ⁷ Epga wapga llëm, Elisabet kjrong kjishko. Eshko ga epga öötong tjlabla tjän.

⁸ Dbar kjwara ga Zacarias tjëyoga parkë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li öötonge. ⁹ E ba sdëkwö kjishko ga jyã shira lok, ga lono Zacarias kong, opzrëk jek Sbö u roshko, llëbo lö pjläblë suya eshko wlo. ¹⁰ Eni ga opzrëno jek öötong shäng ba llëbo lö pjläblë li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kës li beno tjeng syöshtë Sbö kong.

¹¹ Eshko ga këm kjër roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacarias kong kjlara, shäng llëbo lö pjläblë sukklo jong lishko e sor go, or këlëkong. ¹² İya ga beno shäng sëya llëm erä.

¹³ Eshko ga Tjlapga parkaga li tjlä ba kong ga «Zacarias, llëye bangkjрэp llëme. Llëye rokorop Sbö kong bop syö go li, e kura, ga shärye bop kong. E kjishko ga llëye bangkjрэp llëme. Llono ga bop boy, e wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Juan. ¹⁴ Eshko ga pja ber wopjlı, woowa llëme. Nopga ara ber löng wopjlı eshko bakoe. ¹⁵ Bop wa, e ber kësbang Sbö bokso. Kjillgwö bo dyo ie wlo llëm, ää dbo ara ie wlo llëm bakoe. Buk llëm obishko ga ba go Sbö Sëya tjwe ber kësbang ba tjok.

¹⁶ »Ba kjishko ga Israel tjëyoga ara wotjlik owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbö li kolë iröng obi. ¹⁷ Sbö Sëya ber ba tjok kësbang, beno kësbang tjlapga tek dënashko so Elías tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bäm go. Eshko ga dataga ie ber wotjlik pjlú ba wapga kong obi, nopga Sbö bangkjрэp llëm wleniyo, e

ie ber ba tjlökwo kolé. Eni ga nopga posharye, Tjlapga wlokrjé wlo» le.

¹⁸ Kuya ga tjlé ba kong ga «Tja tjlabla, bor boy, e tjlabla bakoe. ¿Tjlökwo lëp shäng li, e jlöre miydër soré?»

¹⁹ «Tja Gabriel. Tja parkë Sbö kong ba bokshto. Tja ichara lan bop tjok, chida li roy pjlú söga bop kong. ²⁰ Ga tja tjlökwo kjrerop llëm kuzong ga pja ber shäng tjlé llëm äär jong tjlökwo loror bop kong li shäryono eni pjir guing» le ba kong.

²¹ E wopro ga nopga beno löng Zacariás koshé kjoko li wotjlik lok arae. «¿Shäng wop ara oto lëba? ¿Opshik Sbö u kjwe roy dwayo maling llëm ega?» le ëng kong eni. ²² Eshko ga opshinoshko ga tjlé ga äe. Eni ga miydara lok ga llëbo ñno yoshko këm kjër roshko. Tjlé ga ä e kjishko. Beno shäng tjlé or goshko erä.

²³ Ga ba pak shäryë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li pjitongshko ga to iröng obi ba ushko. ²⁴ E irgo ga ba boy beno shäng kjaraso llëme. Beno sök ba ushko, opshino llëm öötong moglo shkëng (5). Wotjlik ga ²⁵ «Tja wapga llëm kjishko ga tja kong wa twe Tjlapgarë bor kong, tja wa tjokshko ga tja lëba ame wlo» le.

«Jesús buk döröe» le Sbö parkaga kjok dogo soré

²⁶⁻²⁷ Kjoglo shäng kjarala ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë llëm obi, gueniyo tjlökwo twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo le. José, e David tjëyo. Elisabet shäng kjaraso llëm moglo tjershko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel li ichara Sbörë María ik. ²⁸ Eni ga Sbö parkaga li tjwe shäng ba shwoy ga tjlé ba kong ga «Miga, María. Pja woyle Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjlwlo ara. E shäng bop tjok» le.

²⁹ Kuya ga woyotjliya beno sök ara. «¿Tjlökwo le shäng eni bor kong ega?» le ba pjlúshko.

³⁰ Eshko ga Sbö parkaga li tjlé ba kong ga «María, llëye bangkjrëp llëme. Sbö ber shäng wopjlu bop tjok. ³¹ Pja ber shäng kjaraso llëme. Pja wa buk kjarala domer. Bukshko ga koiëp Jesús. ³² E ber tjlwlo kësbang. E kowëba Sbö Tjlwlo Kësbangyo li Wa. E ie Sbö Tjlwlo Kësbangyorë ber shäng Israel tjëyo pjluyo, ba pjeyo tek dënnashko so David i dik, ³³ ber Israel tjëyo pjluyo iyado wlo. E ber pjlú dbaryo li, e pjir llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlé ga «¿Tja wa tjok soré? Tja domer miydoydë llëm obi.»

³⁵ «Bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok, ga pja kjingue Sbö Tjlwlo Kësbangyo dbo lirë. Eshko ga pja ber shäng kjaraso llëm, laga Sbörë eni. E kjishko ga chida buk li, e iak beno buk dboy Sbö kong, e kowëba Sbö Wa bakoe. ³⁶ Lër bop kong kjrina obi ga bop pjeyo Elisabet, e tjlabla tjan ëmdë ga wa buk kjarala döröe. Läywëba ga e wapga llëm wleniyo laraba. Gueniyo shäng kjaraso llëm moglo tjer (6) tjan. ³⁷ Llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlé ba kong ga «jölö. Tja ichaga Tjlapgarë. Eni ga llëye lorop li, e miydaga ber Sbörë» le.

E irgo ga Sbö parkaga li toe.

María öör Elisabet ik

³⁹⁻⁴⁰ E irgo ga María to jek maling Elisabet ik. Elisabet sök Judea kjokyo dlup shwo lëkong. E sök eshko ba lanma Zacariás tjok. María öötong shäng eshko, opzrëno jek ba u roshko ga «Miga» le Elisabet kong.

⁴¹ Kuya chida buk Elisabet roshko lirë ga wiktong jlökoyo. Ga ba meké go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴² E kjishko ga tjlëno dbo go, tjlé ga «María, pja kjimtura

Sbörë ara, walëga uunkong kjinmo, bop chira kjimtara ara bakoe.

⁴³ Bor Tjlapga mekë li pja. Tjara tjwlô llême. ¿Tja ip tje llë kjïydo?

⁴⁴ Bop ybö kur ga chida li wiktong jekdo bor bö roshko, wopjlu kjïshko. ⁴⁵ Llëye lara Tjlapgarë bop kong li tjlökwo kjrorop. E kjïshko ga pja ber wopjlu» le ba kong.

⁴⁶ Kuya ga tjlä ga

«Tja bor Tjlapga poshrëk arae.

⁴⁷ Tja wopjlu Sbö tjok,

e bor döga.

⁴⁸⁻⁴⁹ Tja ba parkaga, tja tjwlô llëm wleniyo,

gueniyo ga tja ñna, tja miydara.

Llëbo shäryara Sbö Kjangyo lirë bor kong kësbanqe.

E kjïshko ga eeri jek lëkong ga tja roy shdär nopga uunkong kong.

“Walë kjwe kjimtara Sbörë kësbang jlöe” le iyado.

E ko Eröe. E bishïya dik llême.

⁵⁰ Pja songe le ba bangkjruga uunkong kong iyadoo.

⁵¹ Llëbo kësbang shärye iyado, e dbo ara kjïshko.

Nopga opposhrëk ä wleniyo, opyë woydë ber kësbang li,

e shdöra kjloroe.

⁵² Pjrupga këskes wleniyo, e lona beno tjwlô ame.

Nopga wlëp wleniyo, e poyona beno këskesë.

⁵³ Nopga pjli ara wleniyo kong, llëye woyde li, e twara ba kong pjire.

Nopga tjeng llëbo ara wleniyo, e ichara jek or rorëe.

⁵⁴ Shji Israel tjëyoga ber löng ba parkaga.

Shji kjimtara.

Shji songe le iyado.

⁵⁵ Lara eni jlökoyo bi pjeyoga tek dënashko so kong, Abraham kong bako,

ga shäryara eni» le.

⁵⁶ Ga María beno sök Elisabet tjok ba ushko moglo mya dik. E irgo

ga tek shrono shäng iröng obi ba ushko.

Juan No Waga bukshko dbaryo

⁵⁷ Elisabet dbaryo öötongshko ga wa buk kjlara domer. ⁵⁸ Eshko ga ba mekë beno wopjluë. Roy kura nopga tjeng ba zlong bäng li, ba pjeyogarë, ga beno löng wopjlu ba tjok eshko bakoe. Miydara lok ga llëbo shäryara Tjlapgarë pjlu ba kong.

⁵⁹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li söra lok, doyo jyä te wlo. «Koiëy Zacarías, ba data li ko» lara nopga löng lirë, ⁶⁰ gueniyo ga ba mekë tjlä ga «Eni llême. E ko Juan» le.

⁶¹ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Eni ega? Pja pjeyo ko eni drete» le. ⁶² Ga tjläno lok chida data li kong or goshko, koie ber llë miyde lok wlo. ⁶³ Eshko ga ba data kjorkwang rokono kjwangna, llëbo jyä të e go wlo. Twara lok ba kong ga jyä tara ga «E ko ber Juan» le. Iya nopga uunkong lirë ga beno löng yëy le erä. ⁶⁴ Jekdo eshko ga chida data li tjläno jek obi, ga Sbö poshrëra arae.

⁶⁵ Kuya lok ga yëy le uunkong lirë. Ga llëbo shäryono li, e lanyotkëba ara Judea kjokyo dlup shwo lëkong kjwang jïkong. ⁶⁶ Kuya nopga löng eshko lirë ga beno löng wotjlik ara uunkong. Tjlä ëng kong ga «Jlökoyo ga Tjlapga shäng chida li tjok. ¿E kjïshko ga e ber llë shäryë?» le lok eni.

Tjlapga poshrëra Zacaríasdë

⁶⁷ Eshko ga Zacarías go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlökwo lara Sbö Sëyarë ba kong. Kuya ga lara jekdo eshko obi. Tjlä ga

⁶⁸⁻⁶⁹ «Tjlapga, e poshrëy ara.

Shji Israel tjëyo Sbö li e.

E shrono, shji kjimte wlo, shji döya wlo bakoe.

Bi döga ichara kjlara bi kong, e kësbang,

e ba parkaga tek dēnashko so David li tjēyo.
 E poshrēy trāk llēm e kjīshko.
⁷⁰ Tek dēnashko ga tjlōkwo twara beno bi kong, lak ba tjlōkwo lagagarē drete. Tak pjang eni:
⁷¹ “Tja tjwe ber bomi dōga, bomi wloyoga wloshko dwayo, bomi woydaga llēm li wloshko dwayo bakoe.
⁷² Pjāy songe lēr iyado. Bor tjlōkwo tworor bomi kong beno iyado wlo li woyojer llēme.”
⁷³ Tjlōkwo lara bi tjlapga Abraham kong jlōkoyo li beno jong eni.
⁷⁴⁻⁷⁵ Shji dōya bi wloyoga wloshko dwayo.
 Eni ga llēye bangkjrēy llēm, dbar kjwobi go, shji lōng sē obishko ga ba tjlōkwo li sōy ga pjlu, pjlo bek, owa llēme.
⁷⁶⁻⁷⁷ Ga pja, bor wa, pja jek Tjlapga tjwe li bām goshko, irbo poshāryēp shāng ba kong wleni. E kjīshko ga pja kowēba Sbō Tjwlō Kēsbangyo tjlōkwo laga. Ba tjlōkwo lorop ba nopga kong li go ga miyde lok ga owa pjang ba go li lōna Sbōrē beno dret, ga dōra llēbo owa shārye lōng li dbo dorko dwayo, shdūya Sbōrē ame wlo.
 Lōrop ba kong li, e irbo poshāryēp shāng ba kong wleni.
⁷⁸⁻⁷⁹ Bi Sbō, shji woyde ara, shji songe le iyado. Miyde ga shji tjeng kjok ro sī roy wleni, shji wolon li, e bangkjrēy arae. Eni kuzong ga bi kong bi dōga iche tjwe kjlara kjok dogo dwayo, kālā shjiy dlo wleni, dba, e ie ber bi kong tjaglēn wleni. Dlo li kālā tē shjiy shji lōng lishko,

shji ber tjeng kjok ro sī roy ame wlo, shji wolon li, e bangkjrēy ame wlo bakoe.
 Irbo pjlu li, e pīya bi kong, shji ber lōng wlēp wlo» le.

⁸⁰ Ga chida li kun jem, ga ba wotjlīk pjlu li kun jem bakoe. Öötong kēsbangshko ga öötong sök kjok dogro no llēmshko, äär jong ba dbar opping Israel tjēyoga kong, Sbō tjlōkwo roy le ba kong wlo li öötong guing.

2

Jesucristo bukshko dbaryo

¹ Chida li buk chirawa obishko ga pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li ko Augusto. Dbar kjwara ga ba parkagaga ichara jek ko kjrē kjok kjwang jīkong, nopga tjeng kjlobi miyde wlo. ² E bām goshko ga ko kjayde eni llēm, kjre eshko jā. Kjreshko ga Cirenio parkē sök Siria so ichaga. ³ Eshko ga nopga uunkong jek jongya ba tjlapgaga tek dēnashko so li kjokshko irōng obi, ko twē ba ko kfragaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Eni ga José opshino jek ey dwayo, to jek shāng Judea kjokyo, ga öötong shāng Belén kjokyo, David weno buk lishko. To shāng eshko, David, e ba tjlapga tek dēnashko so kjīshko. ⁵ Dēnashko ga tjlōkwo twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo le, gueniyo eshkoshko ga orkwosmoydē ba tjok llēm obi. Eni ga jek shāng ko twēshko ga María jek shāng ba tjok bakoe. Eshko ga María wloshko tjeng dōrōe. ⁶ Lōng Belén kjokyo wopro ga María chida bukshko dbaryo li öötonge. ⁷ Ga wloshko wa buk kjlara domer, ba wa bām iyo. Ga popgara shwong chida popgoklo wleniyo go, ga iara beno buk öng dli oklo bapkwō kjing go, öng tjeng lishko. Sōya jek

no pozlong uyo roy ga ä, shtoyo dret kjishko.

Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng öng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga öng wlëp ushko so dagaga löng kjlöbö, ber tjeng ba öng li dë ba kjokshko. Shkë ga ⁹ Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong eshko, Tjlapga dbo kälã tono lletlet pjiribri löng lishko. İya lok ga bangkjre lok ara. ¹⁰ Gueniyo Tjlapga parkaga li tjlä ba kong ga «İlëye bangkjre mi llëme. Tja tjwe shäng llëbo roy pjlu söga bomi kong. Kuromi ga pjây ie ber löng wopjlu träk llëme. Kuromi ga pjây ber wopjlu li, e ber nopga uunkong kong bakoe. ¹¹ Lunashko ga David kjokshko ga chida buk kjlara. Chida li, e bomi döga. No pjlu yo ichara Sbörë shrono buk li e. E ber bomi pjlu yo bakoe. ¹² Chida li miydëmi wëlä wlo ga wlëmi ga popgak iak buk öng dli ioklo bakwo kjing go» le.

¹³ Jekdo eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so weno tjeng ara obi ba kjlara li sor go. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga

¹⁴ «Kjok dogo ga Sbö, e poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësrange” le lok ba kong.

Kjok ëre kjing go ga nopga woyde Sbörë ara li,
e ber löng wopjlu ëng tjok» le.

¹⁵ E irgo ga Sbö parkagaga li to jem lok kjok dogo iröng obi. E irgo ga öng dagaga li tjlä lok ëng kong ga «İlëbo roy ichara Tjlapgarë bi kong. Eni ga shji to İk Belén kjokyo» le. ¹⁶ Eni ga jek lok shëstëng, ga tjwe löng ga chida li wlëna bë buk öng dli ioklo bakwo kjing go. María, José, e wlëna löng eshko bakoe.

¹⁷ Chida li İna pjir ga llëye lara Sbö parkagarë ba kong li roy shdöra lok nopga uunkong kong. ¹⁸ Kuya

lok ga beno löng wotjlik arae. ¹⁹ Gueniyo María omkuno, ga beno sök kjing era. Woyojeya llëm, söya tjeng ba pjlu shko era.

²⁰ Ga öng dagaga lira to iröng obi, ba öng iara beno tjeng lishko. İlëye lara Sbö parkagarë ba kong li İna lok, kura lok pjire. E kjishko ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga «Sbö, pja kësrange» le lok eni.

Chida Jesús söra ba mekë, ba datarë Sbö u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li doyo jyä tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li lara Sbö parkagarë María kong, e shäng kjlaraso llëm li llëm obishko.

²²⁻²³ Ga so pono, dbar tak pjang kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go sorë ga eni.

Tjlapga tjlökwö tak pjang eni: «Wapga domerga bäm İyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.»* E kjishko ga chida li söra ba mekë, ba datarë jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo. ²⁴ Tjlapga tjlökwö tak pjang eni: «Dunggwo kjring pjök, dunggwo kjwo këskes wleniyo, llëm ga dunggwo kjwo chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kjwo pjök.»† E kjishko ga Tjlapga sëngglo li shäryara eni.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sök kjlara Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbö poshrëya shäng ara, Israel tjëyoga döga dbaryo li koshe sök İyado, e goshko Sbö Sëya bakoe. ²⁶ Pjlara ga Sbö Sëya tjlä ba kong ga «Pja wolon llëm, no pjlu yo iche le Sbörë li İnop om go guing» le.

²⁷ Jesús söra ba mekë, ba datarë jek Sbö u zlong bäng, llëye tak pjang kjok İlgwekklo tara Moisésdë go li shärye eni wlo dbaryoshko ga Simeón ichara Sbö Sëyarë jek eshko ba koshë. Öötong löngshko ga

* 2:22-23 Éxodo 13.2, 12. † 2:24 Levítico 12.8.

28 chida li ina, ga kjrara ba wloshko, ga Sbö poshrëra ara, tjlä ga

29-32 «Borwa pjluyo ëre ichorop, İya tjëyoga löng kës lirë wlo.

Ëre ber iök shjiy wleni, nopga judío llëm wleniyo kong.

Bop tjëyo Israel, e poshrëkoba ara ba kjışhko.

Tjlapga, tja bop parkaga.

Llëye lorop bor kong jlökoyo li, e shäryorop eeri.

Borwa döga ëre İnor bor bokkwo go.

E kjışhko ga tja shinmotkë wopjlu ga pjlúe» le.

33 Lanyotke Simeóndë shäng eni li kuya ba mekë, ba datarë ga beno löng wotjlik arae. 34 E irgo ga tjlokwo lara Simeóndë beno pjlú ba kong lok. Ga tjlä chida mekë María li kong ga «Israel tjëyoga kong ga chida ëre, e ber shäng no kjone kjone longga, ber tjwlo ame wlo, no kjone kjone poyongga, ber tjwlo ara wlo bakoe. E ber shäng llëbo jyäglo ichara Sbörë wleni, ga läywëba owa ara, 35 oba wotjlik sorë ba pjlúshko li İgöy wëlä wlo. Gueniyo İlono ga ba kjışhko ga pja ber woydë ara, pja shorkera söglorë wleni» le.

36 Eshko walë shäng kjlara ko Ana, e Sbö tjlokwo laga. Ba data ko Fanuel, e Aser tjëyo. Ana, e tjlablae. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sök ba lanma tjok lu pjloglo kjäk (7). 37 E irgo ga ba lanma shinmotkono, ga beno sök syä. Eshko ga öötong sök lu pjloglo sak kwong kjingsho pkëng (84). Beno sök Sbö u zlong bäng Sbö poshrëk shkë dba, opshik llaw llëme. Syöshtë Sbö kong ara, ga ië llëm Sbö kong dbar kop ara bakoe.

38 Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. İya ga beno shäng wopjluë. Ga tjlä ga «Sbö, chida ëre ichorop borwa pjluyo. E kjışhko ga tja wopjlu bop tjok» le.

Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjluyo tjwe dbaryo li koshë. Ga chida li roy lara ba kong pjire.

39 Tjlokwo tak pjang Tjlapga kjok llgwekklo go shärye wlo li shäryara lok pjirshko ga chida li söra José, Mariarë to jek iröng obi Galilea kjokyo, ga öötong löng ba kjokshko Nazaret kjokyo. 40 Eshko ga Jesús kun jem, beno dbo ara, kjok miydë ara bakoe. Ga kjimte Sbörë arae.

Kjwozir Jesús sök Sbö u zlong bäng nopga kjok miydë tjok

41 Lu pjlobi go ga ba data, ba mekë, e jek lok Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëk wlo.

42 Ga Jesús öötong lu pjloglo sak kwara kjingsho pjökshko (12) ga jek dbar li shrëk ba tjok bebi, sgara judiogarë sorë ga eni. 43-44 Dbar li shrëra lok pjir ga ba data, ba mekë, e tek löng iröng obi, ga nopga jek löng ara ba tjok. Jesús lira tek shäng ba tjokdo lara lok, miga llëm, beno shäng Jerusalén kjokyo. Jëktong lok dbar kjwarashko ga wlëya lok ba pjeyoga tjrëko, 45 gueniyo wlëna llëme. Eni ga sano jek iröng obi Jerusalén kjokyo, wlëya lok eshko wlo.

46 Kjöshko ga wlëna lok bë sök Sbö u zlong bäng, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëko. E sök ba tjlokwo le lok li kuk, ga omkjakrokë jong bakoe. 47 Kuya nopga löng lirë lok ga Jesús kjok miydë ara, llëbo kjakroke kjöme li dboryara pjlúe. E kjışhko ga yëy le lok erä.

48 İya ba mekë, ba datarë äär eshko ga ba wa sök nopga li tjrëko ga yëy le erä. Eshko ga ba mekë tjlä ba kong ga «Jesús, İpja opshäryë borwa kong kjweni ega? Tja, bop data, tjawa to löng bop wlëk. Tjawa woydë ara bop kjışhko» le.

49 Kuya ga tjlä ba kong ga «İTja wlëmi löng ega? İTja sök bor Data

ushko, e miydëmi llëmdo?» le.
 50 Gueniyoy tjlökwo lara li llë loklo miydara lok llëme.

51 E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba tjok ba ushko Nazaret kjokyo. Ga kuno sök ba mekë, ba data tjok. Llëye lara lok ba kong kës li söya eni. Ba mekëra, llëye shäryara li woyojeya llëm, söya tjeng ba pjlúshko erä.

52 Ga Jesús kun jeme. Ba kjok miydë li kun jem bakoe. «Jesús kjwe pjlúe» le Sbörë, le nopgarë eni bakoe.

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

1 Tiberio sök pjlú kësbangyo öötong lu pjlöglo sak kjwara kjingsho shkëngshko (15) ga Poncio Pilato sök Judea so ichaga, Herodes sök Galilea so pjluyoy, ba shjy Felipe sök Iturea so pjluyoy, Tracnite so pjluyoy bako, Lisanas sök Abilene so pjluyoy, 2 Anás, Caifás, e löng syöshtaga Sbö kong nopga kjishko kësksëyo.

Eshkoshko ga Juan, Zacarías wa li sök kjok dogro no llëmshko. Eshko ga tjlökwo lara Sbörë Juan kong, le oba kong wlo. 3 Eni ga to jek shäng kjok buk kës Jordán diyo sor go, tjlë oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozī, ga rayozī, ga pjây wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber drete» le.

4 Shäryono eni, tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozī Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozī ber beke.

5 Dikpwo uunkong li, e klungyo dlingko, kjing ber bek wlo.

Dlup kësksë, chilawa li,

e löngko, kjing ber bek wlo.

Irbo sjöng li,

e llgwekko, ber pjlo bek wlo.

Irbo pjlëbgwoyo ara li,

e kjingako, ber kjing bek wlo bakoe.

6 Ga no pjluyoy iche Sbörë no döya wlo li,

e İya nopga tjeng kjok kjwang jikong lirë” le.»*

7 Eni ga nopga tjwe jong Juan shwoy ara, we jer di roshko wlo. Ga Juan tjlë ba kong ga «iPjây so dgur kjoyoe! ¿Nopga owa shdüzlöng dbaryo döro lishko ga pjây där laga ërë bomi kongdo? 8 Pjây jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlokoyoy. Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjlúe. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme. 9 “Zër e” le Sbörë shäng. Kjor botjyë pjlú llëm wleniyoy tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo» le.

10 Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga llëye shäryërwa?»

11 «Ëye shwong ko pjök ga twe kara ëye shwong llëm li kong, ëye dli tjok ga shdüya, twe ëye dli llëm li kong» le ba kong.

12 Nopga dbur töngga Roma so kong li shrono löng eshko, we wlo bakoe. Epga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye shäryërwa?»

13 «Pjây ichara bomi kägäyörë dbur töng bayo kjöme li, e shimirë erö, shimi e kjinmo llëme» le ba kong.

14 Ëngkjwagaga löng eshko li tjlë ba kong ga «¿Tjawa orwë llong?»

«Llëye dömi oblë shjiryoy llëme. Llëye dömi dbo go llëm, jyöyotkëmi i llëm bakoe. Pjây tjwlëkoba kjöme ga pjây ber löng wlëp ba tjok» le ba kong.

* 3:6 Isaías 40.3-5.

15 Eshko ga nopga beno löng wopjlü anmoyō, ga wotjlik lok ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng'li, e Juan kjwe lëpde?» le.

16 E kjishko ga Juan tjlē ba kong ga «Pjäy wër shäng di goshko. Gueniyo no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyō kjishko.† Era, pjäy we iök go, ga pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. 17 Tjwe kjwlë tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwō roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök'li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le. 18 Eni ga nopga poshduna Juandë tjlökwō oblë oblë go ara, ga Sbö tjlökwō roy pjlü lara ba kong bakoe.

19 Eshkoshko ga Pjlu Herodes, ba shjiy boy li kjrara beno sök ba boy. Llëbo owa shäryara oblë ara bakoe. E kjishko ga wlona Juandë ara. 20 Gueniyo Juan kolara llëm, llëbo owa shäryara jek këgong, Juan iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

Jesús wara Juandë

21 Iayde shäng no shdüzlong uyo roy llëm obishko ga Juan shäng oba wë ara. Pjlara ga Jesús jek öötong shäng eshko, ga wara Juandë jer di roshko. Wara pjir ga Jesús shäng syöshtë Sbö kong wopro ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, 22 ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go, ikoba ga wëllëe. Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo, tjlē ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlü bop tjok» le.

Jesús data, kjokë, tjlapgaga tek dëna dwayo

23 Ga Jesús lu pjloglo sak myashko (30) ga ba pak soyarae.

Jesús, e José wa lëba.

José, e Elí wa.

24 Elí, e Matat wa.

Matat, e Leví wa.

Leví, e Melquí wa.

Melquí, e Jana wa.

Jana, e José wa.

25 José, e Matatías wa.

Matatías, e Amós wa.

Amós, e Nahúm wa.

Nahúm, e Esli wa.

Esli, e Nagai wa.

26 Nagai, e Maat wa.

Maat, e Matatías wa.

Matatías, e Semei wa.

Semei, e José wa.

José, e Judá wa.

27 Judá, e Joanán wa.

Joanán, e Resa wa.

Resa, e Zorobabel wa.

Zorobabel, e Salatiel wa.

Salatiel, e Neri wa.

28 Neri, e Melquí wa.

Melquí, e Adi wa.

Adi, e Cosam wa.

Cosam, e Elmodam wa.

Elmodam, e Er wa.

29 Er, e Josué wa.

Josué, e Eliézer wa.

Eliézer, e Jorim wa.

Jorim, e Matat wa.

30 Matat, e Leví wa.

Leví, e Simeón wa.

Simeón, e Judá wa.

Judá, e José wa.

José, e Jonán wa.

Jonán, e Eliaquim wa.

31 Eliaquim, e Melea wa.

Melea, e Mainán wa.

Mainán, e Matata wa.

Matata, Natán wa.

32 Natán, e David wa.

David, e Isai wa.

Isai, e Obed wa.

Obed, e Booz wa.

Booz, e Salmón wa.

Salmón, e Naasón wa.

33 Naasón, e Aminadab wa.

Aminadab, e Aram wa.

Aram, e Esrom wa.

Esrom, e Fares wa.

Fares, e Judá wa.

† 3:16 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

³⁴ Judá, e Jacob wa.
Jacob, e Isaac wa.
Isaac, e Abraham wa.
Abraham, e Taré wa.
Taré, e Najor wa.

³⁵ Najor, e Serug wa.
Serug, e Ragau wa.
Ragau, e Péleg wa.
Péleg, e Heber wa.
Heber, e Selaj wa.

³⁶ Selaj, e Cainán wa.
Cainán, e Arfaxad wa.
Arfaxad, e Sem wa.
Sem, e Noé wa.
Noé, e Lamec wa.

³⁷ Lamec, e Matusalén wa.
Matusalén, e Enoc wa.
Enoc, e Jared wa.
Jared, e Malalel wa.

Malalel, e Cainán wa.
³⁸ Cainán, e Enós wa.
Enós, e Set wa.
Set, e Adán wa.
Adán, e Sbö wa.

4

Jesús tjlina Äre, llëbo owa shäryë wlo le

¹ Eshko ga Jesús go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga tjwe iröng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko. ² Eshko ga tjlina Äre shäng dbargwo sak pkëng (40), llëbo owa shäryë wlo le. Dbar eshko ga Jesús iono llëme. E irgo ga pjli jonge.

³ Eni ga Ä tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “No mär dli go dö llëme”»* le.

⁵ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjökshko dbo go, ga kjok kjwang jikong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong jekdo. ⁶⁻⁷ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong. Ba

llëbo wolësowa tjeng kës kjwe, ba dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twër woydë ë kong ga twër» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe”»† le.

⁹⁻¹¹ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem öötong shäng Sbö u dbo go, ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
pja shaya ba orkwo go,
pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”‡

E kjishko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

¹² Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjlïy llëme”§ le.

¹³ Tjlina Äre pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame äär jong llono jä.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jëk shäng Sbö Sëya dbo ara li tjok. Ga e roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong. ¹⁵ Kjok kjrina kjrina ga oba pïya judioga syö uyo roshko, ga poshrëkoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹⁶ Pjlara ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno shäng lishko. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judioga syö uyo jong eshko li roy. Eshko ga kojono shäng, Sbö tjlökwo lë nopga tjeng li kong wlo, sgara shäng enido sorë ga eni. ¹⁷ Ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dëdashko so Isaíasdë

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:8 Deuteronomio 6.13. ‡ 4:9-11 Salmo 91.11-12. § 4:12 Deuteronomio 6.16.

li twara tjeng ba kong. Eshko ga kji-bokwo li koshwina, ga lara nopga li kong. Tjłkwo tak pjang lara li tjłē eni:

¹⁸ «Tja kjrara Tjlapga Sëyarë, ba tjłkwo roy pjłú lë oba song wleniyo kong wlo.

E kjışhko ga Tjlapga Sëya pjang bor go.

Tja ichara

tjłē nopga shdung löng li kong ga “Pjây dâr malinge”,

tjłē nopga kjok ĩgö llēm li kong ga “Pjây kjok ĩk shara”,

tjłē nopga bokrotkëba ara li kong ga “Pjây bokrotkëba ame”,

¹⁹ tjłē nopga uunkong kong ga “Sbö nopga dâr dbaryo li öötonge.”*^{*}

²⁰ E irgo ga kji bokwo li llira, twara iröng ba kjimtaga parkë shäng judiöga syö uyo roy li kong, ga sirkeno sök eshko. Eshko ga ĩya nopga löng lirë beno löng drëng erä. ²¹ Eni ga Jesús tjłē ba kong ga «Sbö tjłkwo ëre kuromi li, e shäryono eeri» le.

²² Tjłē shäng ga ba kugaga löng li tjłē ëng kong ga «Kjwe pjłúe. Ba tjłkwo le li, e wolësowa» le, ga beno löng yëy le erä. Ga tjłē ëng kong ga «¿Domer kjwe José wa llëmdo?» le.

²³ Kuya Jesúsde ga tjłē ba kong ga «Llëye lëmi woydë bor kong li, e miydoror pjir tjän. ¿No dwlomnega shäng kjlara swlo ara ga shji tjłē ba kong ga “Pja no dwlomnek pjłúra pja opdwlomnes om goshko” lëy eni llëmdo? Eni ga “Pja no dwlomnek pjłúra nopga tjeng bop kjok ëreshko dwlomnezong” lëmi woydë bor kong eni. “Capernaüm kjokyoshko ga llëbo shäryorop oblë oblë ara li roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok ëreshko ga shäryos eni bakoe” lëmi woydë bor kong eni bakoe. ²⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjłkwo laga, e iëba tjwłö ara

ba kjok om go lishko llëme. ²⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjłkwo laga Elías dbaryoshko ga shunyo shrono llëm lu pjloglo mya kjingsho bëy, ga pjli shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syäpga tjeng ara Israel kjokyo, Elías sök lishko, ²⁶ gueniyo ichara Sbörë syäpga löng eshko li kjimtä llëme. Miga ichara Sarepta kjokyo, kjok li buk Sidón kjokyo worbo go, syä sök kjlara eshko kjimtä wlo. ²⁷ Sbö tjłkwo laga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjëyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo poptara kjlara llëme. Miga domer Siria so ko Naamán, era poptara» le.

²⁸ Kuya nopga tjeng judiöga syö uyo roshko lirë ga iirkono ara ba kong. ²⁹ Ga kojono lok, ga Jesús söra lok jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko li, e pjang dlup poglo go. Eni ga söra lok jek öötong lok dlup li dbo go, dbuya lon jer töshko wlo lara. ³⁰ Miga Jesús opdöno jek ba tjrëko, ga toe.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsde toe

³¹ E irgo ga jek öötong shäng Capernaüm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judiöga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ³² Tjłkwo lara jlökoyo, dbo ara go. E kjışhko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

³³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús ĩya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjłē ga ³⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjłúe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

³⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjłē ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. Kuya ga domer li dbura buk töshko, gueniyo llëye

* 4:19 Isaías 61.1-2.

owa shäryara ba kong llëme. Eshko ga opkiono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlë äng kong ga «¿Tjläkwo kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä säyaga iche opkjë ga kole jlökoyo» le. ³⁷ Ga Jesús roy shdöra lok kjok eshko kjwang jlkong.

Simón em poptara Jesúsde

³⁸ E irgo ga Jesús opshino judioga syö uyo li roshko dwayo, ga jek öötong shäng Simón ushko. Eshko ga Simón em buk swlo ara, wloyo kjlikdë. Eni ga nopga tjeng eshko li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga kjwe kjimtozong» le. ³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng ga kjlik li zenoe. Jekdo eshko ga kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga swlo oblë oblë wleniyo söra ara Jesús kong. Ga orkwo iono kjlara kjlara kjing go, ga poptara. ⁴¹ Jesús, e no pjlyoy ichara Sbörë shrono shäng li miyde Ä säyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. Epga toshko ga tjlë löng dbo go ga «¡Pja Sbö Wa!» le. E kjishko ga ichara Jesúsde tjlë llëme.

Jesús Sbö tjlökwo roy pjlu lono judioga syö uyo oblë oblë roshko

⁴² Wëshko kjok shröngto ga Jesús opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya äye llëmshko, ber sök tjoksa wlo. E irgo ga nopga to löng ba wlëk. Ga wlëna lok, ga tjlë lok ba kong ga «Pja brik llëme» le.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tja to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö ber no pjlyoy sorë li roy pjlu shdök, miydëba wlo. Tja ichak shäng e kong wlo» le. ⁴⁴ Eni ga to shäng ba lë judioga kjokyo kjri-nashko kjrinashko, judioga syö uyo lok kjwobi li roshko.

5

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

¹⁻³ Pjlara ga Jesús shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Genesaret* li kjako. Eshko ga nopga shrono löng ara ba zlong bäng, Sbö tjlökwo kuya lok wlo, ga Jesús lliya lok ara. Eshko ga ina Jesúsde ga kjoyong tjeng do pjök di bäng li kjako, roy no llëme. Nopga tjeng ba roy li opshino tjeng ba kjla mã shakklo kwoshkwë. Eni ga Jesús opyono kjoyong buk kjlara roshko, kjoyong li sogo ko Simón. Eshko ga tjlë Simón kong ga «Ichos jek sira di rong shwo lëkong» le. Ga ichara jek. Eshko ga Jesús sirkeno sök kjoyong li roshko, ga nopga beno tjeng pjöshko li piya sök.

⁴ Tjlëno pjir ga tjlë Simón kong ga «Kjoyong ère ichos jek këgong sit di rong wleshko, ga bomi kjla mã shakklo kjwe dbuzi dishko, pjäy mã shak wlo» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa parkono löng shkë ga mã sharorwa kjlara llëme. Gueniyo tjawa ichaga pjarë ga kjla dburwa» le.

⁶ Shäryara eni ga mã shara lok träk llëme. Shiya lokshko ga kjla li kjiyo kjone kjone skoktong tjän.

⁷ İya ga dwleto ga ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li rokara or go, tek ba kjimtë wlo. Ga epga shrono, ga parkono tjë jlkong. Ba kjoyong do pjök li pito, roy dlina tjung mã erö kjishko. ⁸⁻⁹ Ga İya lok ga mã shara lok ara ga beno löng yëy le erä. Eni ga Simón Pedro kjök tonno Jesús boksho, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja opkjok bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le. ¹⁰ Ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li beno löng eni bakoe. Tjeng kjoyong oblë roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wapga.

* 5:1-3 Genesaret di bäng, e ko Galilea di bäng bakoe.

Eshko ga Jesús tjlë Simón kong ga «Llëye bangkrëp llëme. Pja to shäng mã shak ame. Pja iër to ber shäng no tõng bor kong shara» le. ¹¹ Eni ga kjoyong li shira tjeng pjòshko iröng obi, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek lok Jesús tjok.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jìkong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹² Pjlara ga Jesús öotong shäng kjok kjrínashko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jìkong. Jesús ÿya ga kjök tono, kjujono bokdo kjlay klung go, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woýdë ga tja poptëp ga pjlué» le.

¹³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlë ga «Pja poptër woýdë. Pja ber pjlu shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjlué.

¹⁴ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syòshtaga Sbò kong nopga kjìshko li kong, pja ÿya wlo eröe. Sbò sèngglo lara Moisésde, pja äar Sbò poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydeba wlo» le.

¹⁵ Gueniyo ga Jesús roy shdöktong jek këgong. E kjìshko ga shäng lishko ga oba tön löng ba shwoy ara anmoyö, ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. ¹⁶ Gueniyo olòshko ga Jesús opkwë jek shäng ëye llëmshko, syòshhtë Sbò kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹⁷ Dbar kjwara ga Jesús sök oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekkdo tara Moisésde li go, e shrono löng Galilea kjokyo oblë oblë dwayo, Judea kjokyo oblë oblë dwayo, Jerusalén kjokyo dwayo bako, ga sirkeno löng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús

tjok, swloppa popte wlo. ¹⁸ Eni ga domerga tjwe löng eshko kjlëbö, swlo söno kjlara poglo roshko. Swlo li buk tòshko, dre kuga llëm wleniyo. Söya lok kjër roshko, ie buk Jesús bokshto wlo lara. ¹⁹ Gueniyo jek opzrëk kjone go llëm, oba ara kjÿy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öotong buk dew, oba ara tjrëko, Jesús bokshto.

²⁰ ÿya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk tòshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

²¹ No pinggaga kjok ilgwekkdo tara Moisésde li go, fariseoga löng eshko, e wotjlik lok ga «¿Kjwe ëro? ¿Domer kjwe shäng Sbò läywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbò eröe» le.

²² Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega?

²³ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e ÿgömi llëme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era ÿgömi wëllëe. ²⁴ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lönor ber dret wlo ga pjlué. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk tòshko li kong ga «ÿër bop kong ga pja kojözong. Bop bukkdo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ²⁵ Kuya ga kojono nopga löng li bokshto, ba bukkdo li kjrara, ga to jek ba ushko Sbò poshrëk ara. ²⁶ ÿya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbò poshrëra, ga tjlë lok ëng kong ga «Eeri ga llëbo ÿydë llëm obi, e ÿnoy jlöe» le.

Levi rokara Jesúsde

²⁷ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Levi, e dbur

töngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. İya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. ²⁸ Kuya ga kojono, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹ E irgo ga Levi dli shäryono kësbang ba ushko, Jesús poshrëkklo. Eshko ga oba shrono löng ara ië, tjrëko nopga dbur töngga Roma so kong shrono löng ara bakoe. ³⁰ İya fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë ga tjlë lok Jesús oppinggaga löng li kong ga «¿Pjäy ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlú, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë. ³² Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlëe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji ië llëm kjishko

³³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm syöshhtë Sbö kong wlo dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara ië enido ega?»

³⁴ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li‡ ië llëm ga äe. ³⁵ Gueniyo domer li söra ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jä» le ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlëno ba kong lok llëbo jyäglö go obi. Tjlë ga «Shji shwong tjaglëns zëy sira, shwong këguë* bängyë e go wlo llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong tjaglën li sreya, ga shwong këguë li ber owa bakoe.

³⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën† tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go‡ roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. ³⁸ Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwö tjaglën. ³⁹ Eye kjillgwo bo dyo dbo ara këguë li iono ga kjillgwo bo dyo tjaglën li ie woydë llëme. Eshko ga tjlë ga «Këguë li pjlú, tjaglën li kjinmo» le eni» le.

6

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ga kjwokäya or go, ue lok wlo. ² Eni ga fariseoga kjone kjone tjlë ga «¿Llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryëmi löng kjweni ega?» le.

³ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwö go li, e lomirë llëmdo? ⁴ David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagagarë erö gueniyo» le.

⁵ Ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

† 5:34 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ 5:34 Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. § 5:36 Shwong tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. * 5:36 Shwong këguë le li, e tjlökwö twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo. † 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. ‡ 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwö twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo.

⁶ Woshtozlong dbaryo oblëshko ga Jesús opzrëno jek judioga syô uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shäng kjlara eshko orkwo këjë slosloe. ⁷ Fariseoga, no pinggaga kjok ligwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore İya lok wlo, rote e go wlo.

⁸ Wotjlik löng llë li miydara Jesús dë pjir kuzong ga tjlä swlo li kong ga «Pja kojôs shäng nopga löng kës ëre tjërëko» le. Kuya ga shäryara eni. ⁹ E irgo ga Jesús tjlä nopga tjeng li kong ga «Pjäy kong llëbo kjakrokër kjrina. ¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlú? ¿Llëbo pjlúre, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtéy?» le.

¹⁰ Eshko ga löng ba zlong bäng pjribri li İna uunkong, ga tjlä swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le.

Kuya ga shäryara eni, ga ba orkwo poptono beno pjlúe. ¹¹ Gueniyo ga nopga löng li İirkono ara, tjlä lok ëng kong ga «¿Llëye shäryëy Jesús kjwe kong ga pjlú?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹² Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shäng dlup jong kjwara bigdo go, syôshtë Sbô kong wlo, ga syôshtono shkëe. ¹³ Wëshko kjok shröng ga ba oppinggaga rokara tek löng ba zlong bäng. Eshko ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbô tjläkwo roy laga ba äska wlo. Epga ko lok eni:

¹⁴ Simón, e koiara beno Pedro;
Andrés, e Simón lëng;
Santiago;
Juan;
Felipe;
Bartolomé;
¹⁵ Mateo;

Tomás;
Santiago, e Alfeo wa;
Simón, e zelote;
¹⁶ Judas, e Santiago wa;
Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk llëme

¹⁷⁻¹⁸ E irgo ga Jesús to ter dlup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öötong löng sdam lëkong. Eshko ga nopga tjeng träk llëm, opping ba tjok wlo. Nopga shrono löng ara ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. Shrono löng li, e Judea sopga, Jerusalén sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Ëye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poptara Jesús dë. ¹⁹ Eshko ga ëye ba shwong porwono ga poptono ba dbo kësbang go. E kjishko ga uunkong wotjlik lok ba porwë le.

Llëye shäryëy, shji ber löng wopjlú wlo

²⁰ Eshko ga ba oppinggaga İya Jesús dë ga tjlä ba kong ga

«Nopga song wleniyo,
pjäy ber wopjlú,
Sbô ber bomi pjluyo kjishko.

²¹ Pjäy löng pjli ara wleniyo,
pjäy ber wopjlú,
İlono ga pjäy ber löng bö tjung kjishko.

Pjäy löng slar ëë wleniyo,
pjäy ber wopjlú,
İlono ga pjäy ber löng jar kjishko.

²² Pjäy İywaba shjiktëng, pjäy wlokjreba llëm, pjäy läywëba owa, bomi ko e owa lëba, shäryëba eni no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishkoshko ga
pjäy ber wopjlúe.

²³ Eni ga pjäy äar kjok dogoshko ga pjäy potjwlën ara. E kjishko ga shäryëba owa bomi kong enishko ga pjäy woydë llëme. Pjäy ber woowa llëm dey. Sglik lëmi, öö lëmi ara, pjäy löng wopjlú kjishko bakoe.

Dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga shdunaba eni bakoe.

²⁴ Gueniyo ga pjây nopga dbur ara wleniyo,
pjây song jlõ,
lono ga pjây löng pjlú dbaryo li pjitong kjîshko.

²⁵ Pjây löng bö tjung wleniyo,
pjây song jlõ,
lono ga pjây ber löng pjlî ara kjîshko.

Pjây löng jar wleniyo,
pjây song jlõ,
lono ga pjây ber löng slar ëë kjîshko.

²⁶ Pjây poshrëkoba arashko ga pjây song jlõe.
Dënashko ga nopga to löng tjlë ga “Tja Sbö tjlökwo laga” le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Eshko ga epga poshrëraba ara bakoe.

Bi moskwoga woydëy ara

²⁷ »Gueniyo ga lër pjây bor kuga li kong ga bomi moskwoga woydozi ara. Eye, pjây iywa shjiktëng ga kong llëbo shäryozî pjlú dey. ²⁸ Eye wotjlik owa bop tjok ga pjây wotjlik pjlú ba tjok. Eye, pjây bokrotke ga pjây syöshtë Sbö kong ba kjîshko dey. ²⁹ Pjây kwomso shpora oblërë pjlara ga kalëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. Bomi shwong kop lëkong döra ga bomi shwong ter lëkong twëmi ba kong bakoe. ³⁰ E pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. Llëbo döra bop shjiryo ga wëyë. ³¹ Pjây llëbo shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lok bomi kong sorë ga eni.

³² »¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe. ³³ ¿Bomi kjimtagaga kjimtomirë erö ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyo bakoe. ³⁴ ¿Dbur poskwomi, tjwlö shimi iröng wlo dö ga pjây potjwlëkklo

llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe. ³⁵ Eni llëme. Nopga kong llëbo shärye Sbörë pjlú bako, “Tja kjimtara Sbörë” le llëm gueniyo. E kjîshko ga bomi moskwoga woydozi ara. Llëbo shäryozî pjlú ba kong. Dbur poskwözi oba kong, ga tjwlö shimi llëme. Eni ga bomi potjwlëkklo ber kësbange. Ga pjây ber löng Sbö Tjwlö Kësbangyo li wapga jlökoyo. ³⁶ Pja songe le bomi Datarë oba kong. Pja songe lozi oba kong eni bakoe.

«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme

³⁷ »“No oblë llëbo owa shäryono” lëy ë kong llëme. Eni ga “Pjây llëbo shäryono owa” le Sbörë bomi kong llëm bakoe. “Pja shdungko” lëy ë kong llëme. Eni ga “Pjây shdungko” le Sbörë bomi kong llëm bakoe. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li iozi ber tjwlö llëme. Eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret eni bakoe. ³⁸ Oba sëziä. Eni ga pjây sëya Sbörë bakoe. Pjây kong llëbo twe bayo ara, so resgwo bapkwö tjung kjoyo, resgwo bapkwö li roshko resgwo yoroy, kjing lliy or go, sigwo yoy ber lliktëng wlo, kjing goshko iëy jek obi, ber tjung kjopkwö shopte jong om go wleni. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe» le.

³⁹ E irgo ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi. Tjlë ga «Nopga tjeng do pjök kjok igö llëm wleniyo. ¿Kjlara wlosöya ba kjlara lirë le ga lon jer tjeng pjöyikong pjlëbgwo kjwaraso roy llëmdo? ⁴⁰ Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llëme. Gueniyo ga oppino pjirshko ga äar ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjlara bok bäng kjor pjloyo imi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li igömi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴² ¿Kjorkwang buk bomi

bok roshko li igömi llëm ga “Kjor pjlöy buk bop bok bäng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorëro? ¡Pjäy Sbô tjlökwô söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjlushko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizî bäm go. Enira kjor pjlöy buk bomi kjlara bok bäng li igömi wëlä, shimi ba kong wlo.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

⁴³ »Kjor doyo pjlú ga botjyë ga owayo drete. Kjor doyo owa ga botjyë ga pjlúyo dret bakoe. ⁴⁴ Kjor, e sorë miydëy ba bo go. Kjor bo kjrëy shklik doyo go llëme. Kjilgwô bo kjrëy shkô sho doyo go llëm bakoe. ⁴⁵ No pjlú ga tjlä pjlú, wotjlik pjlú ba pjlúshko kjishko. No owa ga tjlä owa, wotjlik owa ba pjlúshko kjishko bakoe. Llëbo tjeng bomi pjlúshko lomirë bomi kjamo go.

U shäryëy sorë

⁴⁶ »Pjäy tjlä bor kong ga “Pja bor Tjlapga jlökoyo” lëmi, gueniyo tja kolëmi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴⁷⁻⁴⁸ Èye tjwe bor shwoy, tja tjlökwô kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäyarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bäng pjiribrie. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga to wito llëm, u li shäryara pjlú kjishko. ⁴⁹ Gueniyo èye, tja tjlökwô kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäyarashko ga ba shwleyo pjlonaruriso, rong llëme. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

7

Èngkjwaga kägäyo parkaga pop-tara Jesúsde kjlara

¹ Jesús tjläno oba kong pjir ga opzrëno jek öotong shäng Capernaüm kjokyo. ² Domer sök kjlara eshko, e Roma so, e èngkjwagaga

ara kägäyo bakoe. Domer li parkaga tjwläk shäng pjir wleniyo buk kjlara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe. ³ Ga Jesús roy kura ba kägäyo lirë, ga judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo ichara kjlöbö, Jesús rokë, ba parkaga li poptë wlo. ⁴⁻⁵ Öotong löng Jesús shwoy ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, rokërwa bop kong ga domer li kjimtos sira. E judío bishïya dik llëm, gueniyo bi tjëyoga woyde ara. Tjawa kong syö uyo shäryara kwara om go. E kjim-tako jlöe» le. ⁶ Kuya ga to jek ba tjok.

Jek löng ääto ba ushko ga èngkjwaga kägäyo li, ba pjeyoga ichara kjlöbö, lan Jesús kong obi wlo. Öotong löng ba shwoy ga tjlä lok ba kong ga «Domer li tjlökwô ichono bop kong. Tjlä ga “Tjlapga, pja tek bor ushko llëm ga bue. Tja llëno llëm, tjwölö llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. ⁷ Pja ñor jek om go bop shwoy llëm e kjishko. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁸ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni iyado. Tja èngkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni iyado bakoe. ‘Pja nomo’ lër kjlara kong ga toe. ‘Pja tegö’ lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwläk shäng pjir wleniyo ichërlëbo shäryë ga shärye eni” le bop kong eni» le.

⁹ Kuya ga beno shäng yëy le erä. Ga nopga jëk löng ba tjok li iya ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong ga domer, e mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰ E irgo ga domerga ichara li öotong löng èngkjwaga kägäyo li ushko iröng obishko ga ba parkaga swlo ara li wlëna shäng pjlú tjän.

Syä wa shinmotkono woshrra Jesúsde kjlara iröng obi

¹¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya kjok ko Nain, ba oppingaga tjok. Oba jek löng ara ba tjok bakoe.

12 Jek lōng ääto eshko ga shinmo sökoba jek pjang kjlara, iēba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syā, ga wa domer oblē drete. Kjok eshko sopga jek lōng ara ba yorkē. 13 İya Tjlapga Jesúsdē ga songe le, ga tjlē ba kong ga «Pja slar ame» le.

14 E irgo ga jek öötong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwō söya lok pjang li porwara. Ba sögaga jek lōng li slongtēng löngē. Eshko ga Jesús tjlē shinmo li kong ga «İDwīas, lēr bop kong ga pja kojōzong!» le. 15 Ga shinmo li wloktēng sök, ga tjlēno. Eshko ga ichara Jesúsdē to irōng ba mekē tjok obi.

16 İya lōng lirē ga bangkjre lok trāk llēme. Ga Sbō poshrēra lok ara. Tjlē lok ga «Sbō tjlökwō laga weno shäng bi tjrēko kjlara kēsbange» le. Ga tjlē lok obi ga «Sbō shrono shäng, ba nopga kjimtē wlo» le. 17 Jesús roy shdōktong Judea kjokyo kjok kjwang jikong, kjok shto oblē oblē ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

18 E irgo ga llēbo shāryak eni li, e roy kura Juandē pjir, laga ba oppinggagarē ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök, 19 ga ichara tjlē Tjlapga Jesús kong ga «İNo pjlyuo iche le Sbörē koshērwa löng li pjare, de oblē koshorwarē?» le.

20 Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjawa ichara Juan No Wagarē tjlē bop kong ga «İNo pjlyuo iche le Sbörē koshērwa löng li pjare, de oblē koshorwarē?»» le lok ba kong eni.

21 Jekdo eshko ga nopga swlo oblē oblē wleniyo, nopga goshko Ä sēyaga, e poptara Jesúsdē ara. Ga nopga kjok İgō llēm wleniyo poptara ara, beno löng kjok İgō pjluē. 22 E irgo ga Jesús tjlē Juan oppinggaga li kong ga «Llēye İnomi, kuromi li to lēmi Juan kong. Nopga

kjok İgō llēm wleniyo kjok İnoe. Nopga jek llēm wleniyo jēktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugō llēm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono irōng obi. Nopga song wleniyo kong Sbō tjlökwō roy pjluē lak ba kong. 23 Ėye mär bor go, ga tja raye llēm ga era ber sök wopjlúe» le.

24 Epga toshko ga Jesús tjlēno oba kong Juan kjīshko. Tjlē ga «İPjāy jek löng kjok dogro no llēmshko, Juan İkshko ga pjāy äätē eshko llēm obishko ga domer, e kjwe sorē loromi? İE sjro bakwara pjlukdē wleni loromire? 25 İEni llēm ga e kjwe sorē loromi? İE doyono shäng shwong wolēsowa, tjwlō ara wleniyo go loromire? Miydēmi pjluē ga nopga dbur ara eniyo löng pjlu ushko. 26 İEni ga e kjwe sorē loromi? İE kjwe Sbō tjlökwō laga loromire? E jlōe. Ga e tjwlō ara, Sbō tjlökwō lagaga oblē kjinmo. 27 Sbō tjlökwō tak pjang li goshko ga Sbō tjlēno Juan kjīshko. Tjlēno beno eni: “No ichēr kjlara bop bām go, bop roy laga, irbo poshāryē bop kong wlo.”* 28 Lēr bomi kong ga nopga uunkong kjok ēre kjing go äätē tjwlō ara, Juan kjinmo llēme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbō sök no pjlyuoshko kjlobi li tjwlō ara, Juan kjinmo» le.

29 (Jesús tjlökwō kugaga uunkong, nopga dbur tōngga Roma so kong emdē ga tjlē ga «Sbō tjlökwō, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li kjīshko. 30 Gueniyo ga fariseoga, kjok İlgwekklo tara Moisésdē li miydagaga pjluē wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo llēme. E kjīshko ga Sbō tjlökwō kjrara lok llēme.)

31 Ga Jesús tjlē obi ga «Eerishko dbaryo sopga, İpjāy so llē kjoyo lēr bomi kong? 32 Pjāy so kjwozirga öö

* 7:27 Malaquías 3.1.

le löng ëng kong llëbo soynezlóng
shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjlë lok ga
»«Tjawa dbonmo bakwono ga
bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tëkwo woydoklo ga
pjây slatong llëm bakoe” le lok
eni.

33-34 »Lër ega lër bomi kong. Juan
No Waga shrono shäng ga iono llëm
Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwo
bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga
“Kjwe goshko Ä sëya kjlara” loromi.
E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo
ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo
bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer
kjwe ië sïyo, nelôtke äe, jëk nopga
owa wleniyo tjok, ië nopga dbur
töngga Roma so kong li tjok bakoe”
lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây
so kjwozirga löng li kjoyo e kjïshko.
35 Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba
ba sögaga li go» le.

Fariseo ko Simón

36 Fariseo shäng kjlara. Pjlara
ga Jesús mana jek ba ushko ië,
ga Jesús jek öötong sirkeno sök
ië ba tjok eshko. 37 Kjok eshko
ga walë shäng kjlara, llëbo owa
shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesús
sök ië fariseo li ushkosho ga
jek öötong shäng eshko, wloshko
poshtikklo bapkwö tjwlö ara,
roshko poshtikklo lö pjläblëe.
38 Öötong shäng Jesús zlong bäng ga
slar ëëe. Ba boryo li tjöno Jesús dre
kjing go, ga döya sök ba käkzong go.
Eni ga ba dre li lö shira, ga kjing go
poshtikklo li kwona.

39 İya fariseo, Jesús maga lirëshko
ga wotjlik ga «Domer kjwe Sbö
tjlökwo laga wleniyo jlökoyo kjwe
ga walë sök ba porwë kjwe owa
miydara pjire» le. 40 Fariseo li ko
Simón.

Eni ga Jesús tjlë ba kong ga
«Simón, tjlökwo lër woydë bop kong
sira» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga
no pingga, lozong» le.

41 Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjlara
ga nopga tjeng do pjök, pogo tjwlö
dbur poskwongga wleniyo kong.
Kjlara pogo tjwlö ba kong bayo
domer parkë dbargwo sak dbaw
pjloglo shkëng (500) äska wleni.
Kjlara obi pogo tjwlö ba kong bayo
domer parkë dbargwo sak shkëng
(50) äska wleni. 42 Ga potjwlëya lok
ga ä kuzong ga dbur poskwongga
li tjlë ba kong lok ga “Wëyë, tja
potjwlëmi ame” le. ¿Eni ga kjone
dey ga e woyde ara anmoyö?»

43 «Bor kong ga kjlara pogo tjwlö
ara, potjwlëkklo ame li e» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Lëp
li eni jlöe» le. 44 Eni ga walë li
İya ga tjlë Simón kong ga «Walë
kjwe İzong. Tja shrono tek shäng
bop u roshkosho ga tja kong di
tworop, tja dre shkwë e go wlo
llëme. Gueniyo bor dre pöra kjwerë
ba boryo go, ga dona ba käkzong go.
45 Tja wlojroropshko ga tja lö shi-
rop llëme. Gueniyo tja shrono tek
lëkong ga bor dre lö shiya kjwerë
wop sit wop site. 46 Kjoyo kwonop
bor dlu kjing go llëme. Gueniyo
poshtikklo kwona kjwerë bor dre
kjing go. 47 E kjïshko ga lër bop kong
ga owa pjang ba go ara li lönor beno
drete. E kjïshko ga tja woyde ara
anmoyö. Gueniyo ëye kong, owa
pjang ba go li lönor sira dö ga tja
woyde ara anmoyö llëme» le.

48 E irgo ga Jesús tjlë walë li kong
ga «Owa pjang bop go li lönor beno
drete» le.

49 Eshko ga nopga mana tjeng ië
ba tjok li tjlë ëng kong ga «¿Kjwe ëro?
¿Owa pjang oba go li löya sorë?» le.

50 Gueniyo ga Jesús tjlë walë li
kong ga «Pja mär bor go kuzong ga
pja döktonge. Pja nom wopjlu bop
ushko» le.

8

Walëga Jesús kjimtaga

1 E irgo ga Jesús jëk to shäng
kjok kjrina kjrina, ga Sbö ber no

pjluyo sorë li roy pjlú le shäng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li jek löng ba tjok, ² walëga jek löng ba tjok kjlöbö bakoe. Walëga li bäm goshko ga kjone kjone swlo oblë oblë, kjone kjone goshko Ä sëyaga, ga poptara Jesúsde beno pjlúe. Kjlara ko María Magdala so. Dämärshko ga Ä sëyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong. ³ Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkë shäng Herodes kong, ba llëbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walëga lirë löng, ba dbur bañya li go.

Dwla sguingga

⁴ Pjlara ga oba shrono kjok shto oblë oblë dwayo ga töno ara Jesús sök lishko. Eshko ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga ⁵ «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. Sguiyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga shglëraba, uara sënwarë drete. ⁶ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjërko. Gueniyo klung sho li shglëk llëm kjishko ga dwla li wenoshko ga danoe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkë sho roshko, ga wenoshko ga llgwina drete. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbaw (100)» le.

E irgo ga tjlä ba kong jek sira obi ga «Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjläno llëbo jyäglo go erä ega

⁹ E irgo ga Jesús oppinggaga tjlä lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyäglo go li, e llë loklo pjlollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miy-daydëba llëm li pinaba bomi kong, miydëmi wlo. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyäglo go erä. Eni ga

»«Ëya löng ga llë ïyde miyde lok llëm, kuya löng ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.»*

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹¹ »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Dwla li, e Sbö tjläkwo loklo. ¹² Dwla lono irbo bäng li, e ëye Sbö tjläkwo kuno li loklo. Gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba pjlúshko dwayo, tjläkwo li kjre llëm wlo. Eni ga epga där llëme. ¹³ Dwla lono ak ara tjërko li, e ëye tjläkwo li kuno ga beno shäng wopjlú li loklo. Gueniyo tjläkwo li äär ber ba pjlúshko jläkoyo llëm kjishko ga tjläkwo li kjre dbar kjwöbö erä. E irgo ga llëye wen ba kong sira tjläkwo li kjishko ga raye, söya ame. ¹⁴ Dwla lono shkë sho roshko li, e ëye tjläkwo li kuno li loklo. Tjläkwo li kura, gueniyo wotjlik sök ara, wo pjang dbur go, llëbo pjlú kjok ëre kjing goshko li woyotjliya ara bakoe. E kjishko ga tjläkwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjläkwo li kjishko llëme. ¹⁵ E ga dwla lono klung sho pjlú kjing go li, e ëye tjläkwo li kuno, ga kjre jläkoyo ba pjlúshko li loklo. Kjre, ga söya ïyado, ga bo wen tjläkwo li kjishko arae.

Iök shjiy

¹⁶ »Iök shjiy borkey, kjinguëy wlo llëm, jney bi bukklo dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kälä të shjiy wëllë wlo. ¹⁷ Llëbo jney, miydëba jekdo llëm wlo. Gueniyo llono ga e miydëba dret, iök shjiy iak jong kjókshko wleni. ¹⁸ E kjishko ga bor tjläkwo kuzi yötso, miydëmi

* 8:10 Isaías 6.9.

pjlú wlo. Ēye llēbo tjok ga sēya jek obi. Ēye llēye llēm ga llēye tjeng sirawa li dōya ba shjiryo drete» le.

Jesús, ba mekē, ba lēmga

¹⁹ Eshko ga Jesús mekē, ba lēmga, e shrono tjeng Jesús sōk lishko, gueniyo öötong ba soshko llēm, oba ara kjīshko. ²⁰ E kjīshko ga roy laraba Jesús kong ga tjlē ga «Bop mekē, bop lēmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lēba.

²¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Ēye, Sbō tjlōkwo kura, ga kole ga era bor mekē wleni, bor lēng wleni» le.

Pjluk, di bāng buk kēsbang, e ichara Jesúsdē

²² Dbar kjwara ga Jesús opy-ono kyyong roshko ba oppinggaga tjok, ga tjlē ba kong ga «Shji to dipzē, di bāng buk kēsbang ēre kjwo kalēkong» le. Ga jek lok. ²³ Jek lōng dipzē wopro ga Jesús ponoe. Eshko ga pjluk tjwe jong trāk llēm, dbo ara di bāng buk kēsbang li kjing go. Di iōya ara, ga di dlin jong kyyong li roy, pir sek seke.

²⁴ Eni ga ba oppinggaga äär lōng ba wolleng, tjlē ba kong ga «i Tjlapga, shji ba pito!» le.

Kuya ga kojono, ga pjluk, di iōya, e wlona, ga beno tjeng tjēkso.

²⁵ Eshko ga tjlē ba oppinggaga kong ga «i Pjāy oto? i Pjāy mār bor go llēm ega?» le.

Eshko ga epga beno lōng sēya llēm, kjok bangkjre lok ara bakoe. Ga tjlē ēng kong ga «i Domer kjwe ēro? Tjlēno pjluk, di iōya li kong ga kole pjlué» le.

Domer goshko Ā sēya kjlara

²⁶ E irgo ga öötong lōng Gadara kjokyo, di bāng buk kēsbang li kjwo kalēkong. ²⁷⁻²⁹ Eshko ga domer shāng kjlara, goshko Ā sēya kjlara. Shāng dbar kop ara ga shwong pjung llēm, sōk u roshko llēm, jēk to shāng sakshko erā. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba drōng sho

go pjloglo kop ara, dār llēm wlo laraba, gueniyo shaya sēya lirēshko ga ba drōng sho li skoya jek tas tas erā, ga iche sēya lirē kjok dogro no llēmshko.

Eni ga Jesús opshino jek shāng kyyong roy dwayo li iya sakshko dwayoshko ga tek shrono shāng ba zlong bāng ga kjok tono.

Īya Jesúsdē ga tjlē ba kong ga «i Ā sēya, pja opkjōs domer kjwe go dwayo!» le.

E kjīshko ga sēya li tjlē ba kong dbo go ga «i Sbō Tjwlo Kēsbangyo Wa li pja! i Pja tek shāng bor barwē llēme! i Rokēr bop kong sira ga tja shdum llēm!» le.

³⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «i Pja ko llē?»

«Tja ko Kop Arae» le ba kong. Lara eni, Ā sēyaga tjeng domer li go ara kjīshko. ³¹ Eni ga rokara Jesús kong ga iche Ā sēyaga shdūzlong shtoyo llēme le. ³² Epga lōng lishko soshko ga köchi tjeng trāk llēm dlup poglo go, iē. Eni ga rokara Jesús kong ga iche jek köchi tjeng li go.

Kuya ga «jölö» le, ³³ ga sēyaga li opkjono lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llēm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bāng buk kēsbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³⁴ Īya köchi dagaga tjeng lirē ga töktong jek ey dwayo, ga öötong lōng nopga lōngshko ga llēye shāryono li roy lara nopga kong pjire. ³⁵ Kuya lok ga tek shrono lōng ara ba ik. Shrono Jesús shāng lishko ga iya lok ba zlong bāng ga domer dāmār ga goshko Ā sēya li, e wlēna lok bē sōk eshko, doyono pjir shwong go, skwē ame, poptono sōk pjlué. Īya lok eni ga beno lōng sēya llēme.

³⁶ Domer goshko Ā sēya li pop-tara sorē, e lara ba igaga tjeng eshko lirē nopga shrono tjeng li kong. ³⁷⁻³⁹ Eshko ga kjok eshko sopga uunkong tjlē Jesús kong ga

«Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le. Lara eni, kjok bangkjre lok ara kjishko.

Kuya ga jlô lara, jer opyë sök kjyong li roy. Eshko ga domer poptono li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok.»

«Llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Sbörë bop kong li, e lëp oba kong, miydëba wlo» le ba kong. E irgo ga Jesús to ey dwayo.

Eni ga jlô lara domer lirë, ga to jek kjok eshko kjwang jikong. Eshko ga e poptara Jesúsde sorë li royle öötong shäng oba kong eshko.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

⁴⁰ Jesús dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong iröng obi. Öötong shäng di kjako ga oba töno löng träk llëm eshko ba wlojkrë. ⁴¹⁻⁴² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Ba wa walë kjlaraso li wolontoe. E lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) erä. E kjishko ga Jesús İya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonu, kjujono bokdo kjlay klung go, ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «jölö» le, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ⁴³ Löng li tjreko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. Öör shäng dwlornega ara shwoy, ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. ⁴⁴ Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesús tjlë oba kong ga «¿Tja porwaga ërë?» le.

Kjlara kjlara tjlë ga «Tja llëme» le lok ba kong eni.

E kjishko ga Pedro tjlë ba kong ga «Tjlapga, nopga ara kuzong ga pja polliya löng pjlor kar kare» le.

⁴⁶ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tja porwara ëborë, e miydorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo kësbang go» le.

⁴⁷ Eni ga miydara walë lirë ga Jesús porwara li beno lütshko llëme. Eni kuzong ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu sök kjlo dete erä. Eshko ga nopga uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë, e lara ba kong pjire.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlú bop ushko» le.

⁴⁹ Jesús tjlë shäng walë li kong wopro ga no tek Jairo ushko dwayo shrono shäng kjlara ga tjlë Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

⁵⁰ Kuya Jesúsde ga jlô lara llëme. Tjlë Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go ga bop wa poptë dani» le.

⁵¹ E irgo ga Jesús öötong shäng Jairo ushkoshko ga Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara opzrëk jek ba tjok. No oblëra ichara opzrëk llëme. ⁵² Eshko ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. Jesús opzrëno jek u li roshkoshko ga tjlë löng li kong ga «Pjây slar ame. Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. ⁵³ Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. Miyde lok ga kjoglo li shinmotkonoe.

⁵⁴ Eni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, orkwo shara, ga tjlë ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojözong» le. ⁵⁵ Jekdo eshko ga kjoglo li woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba mekë, e ichara Jesúsde ba sëng. ⁵⁶ Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Gueniyo ga Jesús tjlë ba kong

lok ga «Llëye shäryono jüşhko ëre lëmi ë kong llëme» le.

9

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëya oblë oblë tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë popte wlo bakoe. ² Ga ichara Sbö ber no pjluoyo sorë li roy lë oba kong, swlopga poptë bakoe. ³ Eni ga tjlë ba kong ga «Pjäy brikshko ga llëye sömi llëme. Pjäy kjorkung sök llëm, kjla llëm, dli llëm, dbur sho llëm bakoe. Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, gueniyo shwong oblëra sömi llëme. ⁴ Pjäy äär kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ⁵ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjre llëm wleni ga pjäy opshik eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llëm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

⁶ Eni ga epga to jek löng kjok kjrinashko kjrinashko, Sbö tjlökwo roy pjlu lë oba kong, ga swlopga popte lok bakoe.

Juan No Waga zröriba

⁷ E dbaryo ga llëye shärye Jesúsde shäng li roy shdöktong ara. Ga kura Pjlu Herodesde, ga beno sök wotjlik ara. No kjone kjone tjlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo» le. ⁸ Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwo laga tek dëdashko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwo lagaga tek dëdashko so kjlara li woshrokdo» le.

⁹ Gueniyo Herodes tjlë ga «E lanyotkëba ara. ¿Eni ga ë lëba? ¿E Juan woshrokdo? Nopga ichaga tjarë om go, Juan kägä zë tase» le eni. Eni ga dröno ara, ÿa wlo.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹⁰ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok li lara lok Jesús kong pjire. E irgo ga epga tona Jesúsde tjeng dboy, ga söra jek öötong löng kjok ko Betsaida. ¹¹ Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ba irgo. Shrono löng ba shwoy ga nopga li wlojrrara, ga Sbö ber no pjluoyo sorë li roy lara ba kong, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara.

¹² Kjok sëng ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjok ëreshko llëye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlëk wlo, pozlong shtoyo wlëk wlo bakoe» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjökdewa erä. ¿Woydëp ga tjawa jongya dli tjwlëk nopga tjeng kës ëre kongde?» le. ¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.)

Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Nopga kjwe ichozï wlar tjeng töshko, shtor shtor, doglo sak shkëng (50) sak shkëng (50)» le.

¹⁵ Kuya lok ga shäryara eni, ga nopga li wloktong tjeng töshko uunkong. ¹⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo ÿa jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li twara ba oppinggaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

¹⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tóna ba oppinggagaré lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng'li, e Jesús lara Pedrorë

¹⁸ Pjlara ga Jesús sök syöshtë Sbökong. Ba oppinggaga löng ba tjok eröe. Eshko ga tjlä ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

¹⁹ «No kjone kjone tjlä ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlä ga pja Sbök tjlökwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlä ga pja Sbök tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «E ga pjäye, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlä ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng'li, e pja» le.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjëshko

²² Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdunogoba araguing. Judío tjlapgaga kjok llgwegawa wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, tja wlokyre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

²³ E irgo ga tjlä uunkong kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjëshko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁴ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjëshko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme.

Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjëshko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ²⁵ Ëye, llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁶ »Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä goshko, Data Sbök dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre oba boksho ga eshko ga lökyokjrër eni bakoe. ²⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbök ber no pjluyo sorë li imi wëllë» le.

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

²⁸ Dbargwo kjwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem ba tjok dboshko, ga öötong löng dlup jong kjwara kjökshko li go, syöshtë Sbök kong wlo. ²⁹ Eshko ga Jesús syöshtë Sbök kong wopro ga ba bokkwo kjlopswono, shwong beno pjublún, kälä lletlete. ³⁰⁻³¹ Eshko ga Moisés, Elías, e weno löng lan ba tjok, kälä të shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrökoba Jerusalén kjokyo sorë li lanyotke lok ëng tjok.

³² Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywö erä. Gueniyo polläk ga ina lok ga Jesús kälä shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ina lok bakoe.

³³ Domerga li brik lok kjwlëshko ga Pedro tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le. Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴ Shäng tjlä wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go, ga ba oppinggaga li beno kjok bangkjre ara.

³⁵ Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjlä ga «Bor wa li

ëre. E kjröror. Ba tjlökwo kuzĩa» le. ³⁶ Kura lok pjir ga İya lok ga Jesús beno shäng kjlaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llëye İna lok li lara ë kong llëme.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsdë kjlara

³⁷ Wëshko ga ter shrono dlup li dwayoshko ga nopga shrono löng träk llëm, Jesús İk. ³⁸ Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjrëko. Tjlë Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ëre İs sira. Tja wa oblë drete. ³⁹ Olö ga shaya Ä sëyarë, ie öö le, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit. ⁴⁰ Tja tjlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga “Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozĩ to bor kong sira” loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

⁴¹ Kuya ga tjlë löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong lono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» le. Eshko ga tjlë domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» le.

⁴² Eni ga dwlas li söya lok jek shäng äätë ba zlong bäng ga dwlas li dbura sëya lirë rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga sëya li wlona Jesúsdë, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong. ⁴³ İya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, Sbö dbo ara kjishko.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

Llëye shäryara Jesúsdë li woyotjlikoba löng wopro ga tjlë ba oppinggaga kong ga ⁴⁴ «Llëye lër bomi kong li kuzĩ yötso, woyojemi llëme. No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko» le. ⁴⁵ Gueniyo ga llëye le shäng li llë loklo miydara lok llëm, e jnena

Sbörë beno, miyde lok llëm wlo kjishko. Ga llë loklo kjakrokara lok ba kong llëm, bangkjre lok ara kjishko.

Ëye tjwölö ara anmoyö

⁴⁶ E irgo ga ba oppingga kjlara tjlë ga «Tja ber tjwölö ara pjäy uunkong kjinmo» le kjlara obi kong. Kuya ga tjlë ga «Llëme. Ber tjwölö ara li tja» le. Ga llamoga omlë jong eni bakoe. ⁴⁷ Llëye le löng li miydara Jesúsdë drete. Eni ga kjwozirwa kjrara kjlara, ga iara shäng ba zlong bäng, ⁴⁸ ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye, kjwozirwa ëre wlojkrara bor kjishko ga tja wlojkrara wleni. Ga ëye, tja wlojkrara ga bor ichaga wlojkrara wleni bakoe. Bomi tjrëko ga ëye shäng kjlara wotöy anmoyö ga tjwölö ara anmoyö li e» le.

«Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsdë

⁴⁹ E irgo ga Juan tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, domer İnorwa shäng kjlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjishko ga tjawa tjlëno ba kong ga “Ä sëyaga ichëp Jesús ko go ame” lororwa eni» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «jWëyë! “Shäryëp ame” lëmi ba kong llëme. Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» le.

Jesús wlojkrara Samaria sopgarë llëme

⁵¹ Eshko ga Jesús jem kjok dogo iröng obi wlo dbaryo li ääto, ga wotjlik ga to jongya Jerusalén kjokyo, lara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok. ⁵² Jëk löngshko ga nopga ichara pjök mya ba bäm go ba roy söga wleniyo. Eni ga ba roy sögaga li öötong löng bäm go Samaria kjokyo kjrina, pozlong shtoyo wlëk lara.

53 Gueniyo ga miydara Samaria sopgarë ga jongya jong Jerusalén kjökyo. E kjishko ga wlojkrara lok llëme. 54 Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan lirë ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, ¿woydëp ga tjawa iök long ter kjok dogo dwayo, epga pjir wlore?» le.

55 Kuya ga bojono ba shwo lëkong ga wlongza tjä tjä erä. 56 Eshko ga jek lok kjok shto oblë.

Shji jëk Jesús tjok ga soyo tjok

57 Eni ga jek löng irbo wopro ga no shäng kjlara eshko tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

58 Kuya ga tjlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera wosh-tozlong shtoyo drete» le.

59 E irgo ga tjlë oblë kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

60 Kuya ga tjlë ba kong ga «Shin-moga ber tjeng ëng jnek wëyë. Pja nom Sbö ber no pjluyo sorë li roy lë oba kong dey» le.

61 E irgo ga no shäng kjlara obi tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tja jek bop tjok lër. Gueniyo tja koshëp sira, “Tja toe” lër bor pjeyoga kong guing» le.

62 Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye ba pak soyono, ga wotjlik llëbo beno iröng li kjishko ga e llëno llëm Sbö ber no pjluyo lishko» le.

10

Nopga ichara Jesúsde jek doglo sak kjäk kjingsho pjök (72)

1 E irgo ga nopga jek löng ba tjok li kjrara Jesúsde doglo sak kjäk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblë oblë le lishko ga epga ichara jek löng

pjök pjök ba bäm go. 2 Eshko ga tjlë ba kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlöbö döe. Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo. 3 Eni ga pjây nomo. Pjây to löng sjëke. Pjây ichër jek löng öng wlëp ushko so llgwoklë jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. 4 Pjây brikshko ga pjây dbur sök llëm, kjla sök llëm, drepkwota sök llëm bakoe. Pjây jëkko eröe. No wlëmi irbo ga “Miga” lëmi ba kong llëm, pjây jek bek eröe. 5 Pjây äär ber löng kjone ga pjây opzrëk jek u jong kjwara eshko li roshko, ga pjây tjlës nopga tjeng eshko li kong ga “Miga. Rokër Sbö kong ga pjây löng u ëreshko uunkong ie ber löng wlëpe” lozi ba kong eni. 6 Eshko ga pjây wlojkrë lok wopjlu wleni ga epga ie Sbörë ber löng wlëp jlököyo. Gueniyo pjây wlojkrë eni llëm ga epga kjimte Sborë llëme. 7 Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây to löng u kjwara kjwara llëm, pjây ber löng u kjwaraso dey. Ëye parkë ga e potjwlëkko ba pakli äska. E kjishko ga pjây sëya llë ga uozi, bomi potjwlëkklo li e.

8 »Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây wlojkrë nopga eshko sorë wleni ga pjây sëya llë ga uozi, 9 swlopga löng eshko li poptozi, ga pjây tjlë nopga löng li kong ga “Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe” lëmi ba kong eni.

10 »Gueniyo ga pjây öötong löng kjok kjrina ga pjây wlojkrë nopga eshko sorë llëm ga pjây to löng jëk irbo pjlara pjlara tjwe lok li go, ga pjây tjlë kjok eshko soga li kong ga 11 “Bomi kjokshko pjlungyo pjono borwa dre go li lönwa ber tjeng jushko, pjây shdungko loklo. Gueniyo miydozi jlu ga Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe” lëmi ba kong eni. 12 Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko soga shdüya Sbörë ara,

Sodoma sopga kjinmo» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlökwo kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sopga wlona Jesúsde

¹³ E irgo ga tjlëno nopga kjok shto oblë oblë li kjishko. Tjlë ga «jCorazín sopga, Betsaida sopga, pjây song jlô, pjây shdungko! Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ina Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dénashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlôe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ÿya Sbörë wlo tjän. ¹⁴ Eni ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

¹⁵ »Capernaüm sopga, ¿pjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko» le.

¹⁶ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Pjây tjlökwo kjräga ërë ga e bor tjlökwo kjräyde wleni. Ëye, pjây wlokrara llëm ga tja wlokrara llëm wleni. Ga ëye, tja wlokrara llëm ga bor ichaga wlokrara llëm wleni bakoe» le.

Nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷ Eni ga nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li toe. Tjlökwo lara lok kjok shto oblë oblë pjir ga tek shrono löng wopjlu iröng obi. Eshko ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sëyaga ëmdë ga tjawa bangkjre. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» le lok eni.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni jlôe. Inor ga Ä zana Sbörë, ga e lono ter kjok dogo dwayo llgwllëng wleni. ¹⁹ Ga pjây kong dbo tworor kësband, bi moskwo kësband li zami wlo, ga llëye wen owa bomi kong llëme. Dgur shglëmi, dyë shglëmi ëmdë ga llëye wen owa bomi kong

llëme. ²⁰ ¿Gueniyo pjây löng wopjlu, pjây kole Ä sëyagarë kjishko egaro? Pjây kole eni li tjwlo ara llëme. Pjây ko tak lok kjibokwo go kjok dogo lira tjwlo ara. Woyde ga pjây ber löng wopjlu e kjishko shara» le.

²¹ Jekdo eshko ga go Sbö Sëya jlökoyo kjishko ga Jesús beno shäng wopjlu ara, tjlë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. Shäryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²² Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin» le.

²³ E irgo ga ba oppinggaga ÿya ga tjlë ba kong tjoksa ga «Llëye shäryër li ïmi löng bomi bokkwo go. Ëye omïno ga era ber wopjlué. ²⁴ Lër bomi kong ga llëbo ïmi, kumi löng ëre tjwlo ara. Dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga, pjlungga, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omïno llëm, omkuno llëm bakoe» le.

Samaria so kjlara pjlu wleniyo

²⁵ Domer shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésde li miydaga pjlu wleniyo. Pjlara ga kojono shäng Jesús zlong bäng, tjliya wlo. Tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye shäryër, tja ber sök së ÿyado Sbö tjok wlo?»

²⁶ «¿Llëye tara Moisésde pjang kjok llgwekklo kjibokwoyo li go? ¿Bop kong ga e pjllölgwep ber sorë?»

²⁷ «“Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlipshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li

* 10:27 Deuteronomio 6.5.

woydos jlökoyo İyado”,* ga “Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”† Kjuk İlgwekklo tak pjang li e» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shäryorop eni ga pja beno sök së İyado Sbö tjök» le.

²⁹ Eshko ga domer li opwlikë woydë. Eni ga tjlë ba kong ga «¿Bor kjlara le li e?»

³⁰ «Domer opshino kjlara Jerusalén kjokyo dwayo, jongya jer shäng Jericó kjokyo wlo lara. Jek jëk shängshko ga wlëna nopga lürkë ä wleniyorë irbo. Llëbo söya tjeng ba tjök li döra lok ba shjiryo dret, ba shwong pjang ba do go li tjök, shpora lok träk llëm, ga iara beno buk eshko ba llëmdo. ³¹ E bër ga syöshtaga Sbö kong ba nopga kjishko wleniyo tek shäng kjlara irbo li go. Buk li İna, gueniyo kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä. ³² E irgo ga Leví tjëyo tek shäng kjlara irbo li go bakoe. Omıno, ga kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä bakoe. ³³ E irgo ga tek shäng irbo li go kjlara obi, Samaria so shara. Buk li İna, ga songe le. ³⁴ Eni ga jek öötong shäng ba zlong bäng. Shporaba jyäglo lok li dwlumnena kjoyo go, kjillgwo bo dyo dbo ara go, ga pjirira shwomzrëng go. E irgo ga poyona, iara ba öng kjing go, söra jek no pozlong uyoshko, ga dara buk eshko. ³⁵ Wëshko ga pozlong uyo sogo li potjwlëna dbur sho pjublún kjwo pjök go, ga tjlë ba kong ga “Shporaba kayo buk kjwe dos bor kong jüşhko sira. Dbur zanop ëre kjinmo wleni ga tja tjwe iröng obishko ga pja potjwlën eshko” le.

³⁶ »¿Eni ga bop kong ga nopga doglo mya li kjone dey ga beno shporaba kayo li kjlarayo?»

³⁷ «Songe İaga ba kong li e» le kjuk İlgwekklo miydaga İirë.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga pja nom omshäryë e kjoyo bakoe» le.

Jesús öötong sök Marta, María, e ushko

³⁸⁻³⁹ Kjuk kjrınashko ga walë shäng kjlara ko Marta, lëng ko María. Jesús jëk shäng irbo ba oppinggaga tjök, ga öötong shäng eshko ga wlokrara Martarë ba ushko. Eshko ga María wloktong sök ba dre zlong, tjlökwo le sök li kuya wlo. ⁴⁰ Martara shäng wotjlik ara, llëbo shärye wlo li ara kjishko. E kjishko ga jek shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, bor lëng kjwe ichos jek bor kjimtë. Tja iara beno shäng parkë ara tjoksa. ¿E İgöp llëmdo?»

⁴¹ «Marta, pja woydë ara, llëbo woyotjlip shäng ara kjishko. ⁴² Gueniyo llëbo tjwlö ara li kjrınaso, ga tjwlö ara li kjayde Marıarë, ga döga ërë ba shjiryo llëme» le ba kong.

11

Shji syöshtë Sbö kong sorë

¹ Pjlara ga Jesús sök syöshtë Sbö kong. Syöshtono pjir ga ba oppingga kjlara tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa pıs syöshtë, Juan ba oppinggaga pino dik» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy syöshtë Sbö kongshko ga lëmi eni: »“Data, bop ko, e ber kësbang, dboye.

Pja tjwe ber sök borwa pjluvo wlo. ³ Dbar kjwobi go ga dli woydërwa li twos borwa kong.

⁴ Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iërwa ber tjwlö llëme.

E kjishko ga owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

Tjawa iëp ber löng borwa tjllzlong lishko llëme.»

⁵⁻⁶ E irgo ga tjlë ba kong lok ga «Kjuk rong bek ga pjäy kjlara shwoy, no tjwe shäng kjlara pjola dwayo, ga pja dli ba kong drete.

¿Eni wleni ga pja to dli rokë bop pjeyo sök soshko kong llëmdo? Pja äär ba shwoy ga pja tjlä ba kong ga “Bor kjlara shrono shäng bor shwoy, ga tja dli ba kong drete. E kjishko ga tja sëm pjlung shosho suk pjir kjwo myare” lëp ba kong eni.

⁷ »Pja kuya ga tjlä bop kong ga “Llëme. Tja barwëp llëme. U bäng jong tuke. Bor wapga tjeng bor tjok pëe. Tja kojong, llëye twër bop kong wlo llëme” le.

⁸ »Gueniyo lër bop kong ga rokëp jek rokëp jek wleni ga kojong, llëye woydëp li twe bop kong pjire. Eshko ga kojono bop kjimté, pjây ëng tjok pjlú kjishko llëme. Kojono, e barworop ara kjishko.

⁹ »Eni ga lër bomi kong ga llëbo rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Llëbo wlëzi, ga wlëmi. “U bäng bäng dözi bor kong” lozi ba kong, ga där bomi kong. ¹⁰ Èye llëbo rokë ga e kjre. Èye llëbo wlëk ga e wlëya. Èye “U bäng bäng dözi bor kong” lë ga e där ba kong.

¹¹ »¿Data kjone dey ga kong mā roke ba warëshko ga kong dgur twaydero? ¹² ¿Ga kong kjörkö wa ak lë rokeshko ga kong dyë twaydero? ¹³ Eni ga pjây nopga owa ëmdë ga pjây wotjlik llëbo pjlú twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llëbo rokëmishko ga pjây kong ba Sëya twe» le.

*Jesús, Beelzebú**

¹⁴ Pjlara ga domer shäng kjlara tjlä llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko, ga sëya li ichara Jesúsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlä. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ¹⁵ Gueniyo kjong kjong tjlä ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebúre ba kong li go» le lok eni.

¹⁶ Kjong kjong löng obi omtjlik woydë, ga tjlä ba kong ga «Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹⁷ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir, ga tjlä ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ¹⁸ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? Lër bomi kong eni, tja Ä sëyaga ichë to, dbo twara Beelzebúre bor kong li go lëmi kjishko. ¹⁹ ¿Eni kjwe ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche wlo? E kjishko ga pjây diktong löng jlöe laga epgarë om go. ²⁰ Ä sëyaga ichër to, Sbö dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo shrono tjan.

²¹⁻²² »Domer shäng kjlara dbo ara, wloshko opwlikoklo tjok. Shäng ba u dëshko ga llëbo tjeng u roshko li lüyotkëba ba shjiryo ga ä, wokjang ba opwlikoklo tjeng li kjishko. Gueniyo ga tje kjlara obi, dbo ara ba kjinmo wleni ga shäng li zäya, ba opwlikoklo li döya ba shjiryo, llëbo tjeng ba u roshko li söya jek ba tjok, ba opwlikoklo tjok bako, ga shdöya oblë kong drete.†

²³ »Èye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Èye no tóng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga.

²⁴ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wlëya llëme. Eshko ga wotjlik ga “Tja to bor ushko iröng obi” le. ²⁵ Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ²⁶ Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa

* **11:13** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe. † **11:21-22** Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Ba llëbo döga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo» le.

²⁷ Tjlë shäng wopro ga walë shäng oba tjeng li tjrëko kjlara, tjlëno dbo go. Tjlë ga «Bop mekë, pja wena, pja kuna. Miydër ga shäng wopjlú bop kjishko» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ga «Ëng. Gueniyo ga ëye Sbö tjlökwo kuno, ga kole ga era ber shäng wopjlú anmoyö» le.

Jonás jyäglo

²⁹ Eshko ga nopga töno ara, tjwe jong obi Jesús shäng lishko. Ga Jesús tjlë ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjäy owa. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwo laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ³⁰ Dënashko ga Jonás, e beno llëbo jyäglo Nínive sopga kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ber llëbo jyäglo nopga löng eerishko li kong eni wleni bakoe. ³¹ Sabá so pjluyo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlë ga «Kjwepga shdungko» le. ³² Nínive sopga, e Jonás tjlökwo kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlë ga «Kjwepga shdungko» le.

Iök shjiy bi doyo kong

³³ »Iök shjiy borkey, jney wlo llëm, iëy sbi dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kãlä të shjiy wëlä wlo. ³⁴ Iök shjiy ïgömi wëlä bomi bokkwo go. Bomi bokkwo

pjlú wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. Gueniyo bomi bokkwo owa ga bomi doyo uunkong kjok ro sï wleni. ³⁵ Eni ga pjäy sjëke. ¿Tjlökwo kjrromi li, e jlöre? Bomi iök shjiy li e. E kjishko ga tjlökwo kjrromi li jyö wleni ga pjäy löng kjok ro sï roy wleni. ³⁶ Gueniyo bomi doyo uunkong iök shjiy tjok, kjok ro yët eshko llëm ga kjok ïgömi wëlä, pjäy jek löng iök shjiy tjok wleni» le.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wloná Jesús dë

³⁷ Tjlëno eni pjir ga e mana fariseo shäng kjlara lirë ië ba tjok ba ushko. Eni ga opzrëno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sök, ië wlo. ³⁸ Ìya fariseo lirë ga Jesús orkwo shkwono judíoga ï dik llëm ga beno shäng wotjlík ara. ³⁹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pjäy fariseoga llëbo shäryë ara, pjäy pjlúe lëba wlo, gueniyo pjäy wotjlík dbur töng bomi kong erö, pjäy wotjlík llëbo owa shäryë. Pjäy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ⁴⁰ ¡Pjäy wotjlík llëme! Shji shäryara Sbörë pjir, bi doyo dö llëm, bi sëya bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴¹ Gueniyo pjäy wotjlís llëbo pjlú shäryë oba song wleniyo kong. Eni ga pjäy ber löng pjlo bek Sbö bokso jlökoyo.

⁴² »¡Fariseoga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! Llëbo wlënomi li shtëmi äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyo oblë oblë tjok ëmdë ga shäryëmi jlökoyo eni bakoe. Gueniyo ga pjäy jek löng pjlo bek oblë tjok llëm, Sbö woydëmi llëm bakoe. Pjlú wlo ga pjäy jek pjlo bek nopga uunkong tjok, ga Sbö woydëmi pjlú bakoe. Gueniyo woyde ga llëbo wlënomi

li twëmi Sbö kong, shäryëmi löng wleni bakoe.

⁴³ »iFariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! Judioga syö uyo roshko ga woydëmi ga pjây löng sökklo pjlú goshko erä. Woydëmi ga miga llë läba bomi kong yötso llëbo soynezzlong shtoyo bakoe. ⁴⁴ iPjây song jlö, pjây shdungko! Pjây so shinmo doyo iak buk jyäglo llëm kjoyoe. Nopga jëk ba kopshko ga llëye miyde lok llëme»†1e.

⁴⁵ Domer shäng kjlara eshko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlú wleniyo. Eshko ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, llëye lëp shäng li, e borwa barwoklo»1e.

⁴⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «iKjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlú wleniyo, pjây song jlö, pjây shdungko! Oba pimi löngshko ga tjlökwö lëmi ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twëmi oblë kong söya wlo kjoyoe. Shäryëmi eni, gueniyo pjây om go omkjimtë ba sök llëm, bomi sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁴⁷ iPjây song jlö, pjây shdungko! Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga, e zröra bomi tjlapgarë ara, ga jnena lok. E ga pjây eerishko ga löng ba sak li poshäryë ber wolësowa wlo. ⁴⁸ E goshko ga pimi löng oba uunkong kong ga pjây wotjlík ga zröra lok li, e pjlúe lëmi. Zröra, jnena epgarë lok, ga pjâyda beno löng ba sak shäryaga.

⁴⁹ »E kjíshko ga Sbö tjlëno ba kjok miydë li go. Tjlëno ga «Epga kong bor tjlökwö lagaga ichër oblë. Kjong kjong zröya lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara» lara. ⁵⁰ E kjíshko ga eerishko dbaryo sopga, pjây shdüya Sbörë, ba tjlökwö lagaga zröra lok tek dämärshko dwayo li kjíshko, ⁵¹ soyara lok Abel go, äär jong Zacariás go. Zacariás, e zröra

lok Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Lër bomi kong ga pjây shdüya Sbörë, llëbo shäryara lok ba tjlökwö lagaga löng kës kong li kjíshko.

⁵² »iKjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlú wleniyo, pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây opping kjok llgwekklo li go ara kjíshko ga shji Sbö miydë sorë miydëmi löng pjlú, gueniyo lëmi ë kong llëme. Nopga oblë somi, Sbö miydë lok llëm wlo, ga pjây om go ëmdë ga Sbö miydë löng llëm bakoe»1e.

⁵³ E irgo ga Jesús to eshko dwayo. E dbaryo jek lëkong ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e iirkono lok ara ba kong, ga llëbo kjakroke lok ara, ⁵⁴ tjliya lok wlo, rote lok llëbo lara li go wlo1e.

12

Bangkjrëy li, e Sbö eröe

¹ E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong träk llëm, sho llik lliklë. Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «iPjây sjëk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukklo wle tjok! iEpga Sbö tjlökwö söga jlökoyo1e, gueniyo wotjlík owa ba pjlúshko! ² Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëleshko. Llëbo jnek kës li wlëkoba pjire. ³ Eni ga tjlökwö loromi shkëshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjlökwo loromi lütshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lër bomi kong ga nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlú, gueniyo llëye shärye lok bomi kong obi ga äe. ⁵ Bangkjrako li ë lër bomi kong. Sbö, e bangkjrómirë dey. Pjây zröya ga pjlúe. E irgo ga pjây iche äär ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlú bakoe. Era bangkjrözia.

† 11:44 Fariseoga ikoba ga nopga pjlú wleniyo, gueniyo jlökoyo ga epga owa.

⁶ »¿Sënwa kjwo shkëng (5) soynek dburwa kjwo pjök äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li woyojeya Sbörë kjwara llëme. ⁷ Pjâyda tjewlô ara, sënwa ara kjinmo. Bomi kâkzong pjlobi shtara Sbörë pjir tjan. E kjîshko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjîshko

⁸ »Lër bomi kong ga pjây tjlëno oba kong ga pjây lóng bor tjok loromi wleni ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjlë bor parkagaga kjok dogo so li kong ga pjây lóng bor tjok lër eni bakoe. ⁹ Gueniyo pjây tjlëno oba kong ga pjây lóng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlë bor parkagaga li kong ga pjây lóng bor tjok llëme lër eni bakoe.

¹⁰ »Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre lâywë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjluë. Gueniyo ëye Sbö Sëyalâywë owa ga owa li löya llëme.

¹¹ »Pjây shakoba, sökoba judioga syö uyo roshko, llëm ga tjlapgaga bokshoshko ga pjây woydë llëm, «¿Tja opwlikë sorë?» lëmi llëm, «¿Llëye lër?» lëmi llëm bakoe. ¹² Pjây tjlëshko ga llëye lëmi wlo li, e twaga Sbö Sëyarë bomi kong eshko» le.

Domer dbur ara kjlara

¹³ Domer shäng kjlara eshko oba tjrëko, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bor data wolono, ga ba llëbo beno tjeng li, e shdöya woydë bor shjiydë bor kong llëme. E kjîshko ga los ba kong ga llëbo botoya li twe bor kong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja iaga ërë beno shäng bomi llgwegga, bomi llëbo lëp li shdör wloro?» le.

¹⁵ Eshko ga tjlë oba kong ga «Pjây sjëke! Shji wotjlîk llëbo tóng bayo ara wlo llëme. Shji wopjlú laga bi llëbo tjeng ara lirë llëme» le.

¹⁶ E irgo tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk li kjing go dwla dgara, ga bo kjrara arae. ¹⁷⁻¹⁸ Eni ga wotjlîk

ga «¿Tja orwë llong? ¿Bor dwla bo kjrator ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo lok kjwe, e chilawa anmoyö» le. Wotjlîno sök dâw ga tjlë ga «Llëye shäryër miydër tjan. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdör, äska shäryër këskes anmoyö. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor llëbo oblë oblë tjeng kjwe jner eshko bakoe. ¹⁹ Shäryoror eni pjir ga lër bor pjlushko ga «Tja llëbo jnek tjeng ara, äär lu pjloglo ara kong wlo. Tja woshtë, tja ië ara, tja ber wopjlúe lër eni eshko jä» le.

²⁰ »Gueniyo ga Sbö tjlë ba kong ga «Pja kâ llëme. Eeri shkëyo ga pja wolon. ¿Eshko ga bop llëbo jnenop tjeng li ber ë kongdo?» le.

²¹ »Eni ga ëye dbur tóng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo llëbo tjewlô ara Sbö kong li shärye llëm ga era kong, llëbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» le.

Shji woydë llëme

²² E irgo ga Jesús tjlë ba opping-gaga kong ga «Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjîy llëm, shwong kjîy llëm bakoe. ²³ Pjây lóng së, e tjewlô ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjewlô ara, bomi shwong kjinmo. ²⁴ Sënwa so ëp uaga kjoyo li woyotjlîziã. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya Sbörë. Pjâyda tjewlô ara, sënwa kjinmo! ²⁵ ¿Pjây woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁶ ¿Eni ga llëbo chirawayo li shäryëmi ga ä kuzong ga pjây woydë llëbo oblë kjîshko llëno?»

²⁷ »Nana kjloshko so woyotjlîziã. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. Eni ëmdë ga lóng wolësowa iyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón llëbo ara anmoyö. Gueniyo doyono wolësowa, öötong nana kjloshko so i dik llëme. ²⁸ Kjlo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok pjlu, bong

ga sukoba gueniyo. ¿Pjāy doye e kjinmo anmoyō llēmdo? ¿Pjāy mār Sbō go jlōkoyo llēm ega?

²⁹ »E kjīshko ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjīy llēm, di kjīy llēm bakoe. ³⁰ Llēbo tjeng kēs ēre kjīshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo woydē arae. Gueniyo homi Data, llēye woydēmi dō li miyde sōk pjiṛ tjan. ³¹ Sbō ber homi pjluyo sorē li woyotjlīmi ara, llēbo oblē oblē kjinmo. Shāryēmi lōng eni ga llēbo oblē woydēmi kēs li ber homi kong bakoe.

³² »Pjāy bor ōng wlēp ushko so wleni. Pjāy ara llēm, gueniyo woyde Sbōrē ga pjāy ber lōng no ichagaga ba tjok, sōk no pjluyo iyado lishko. E kjīshko ga llēye bangkjrēmi llēme. ³³ Pjāy llēye tjok ga soynezī, ga dbyuro twozī oba song wleniyo kong. Llēbo tjlwō ara li iēmi ber tjeng ba bapkwō roy kjok dogo, eshko ga llēbo li pjiṛ llēm, lūyotkēba llēm, ue ba sēyarē llēm bakoe. ³⁴ Bomi llēbo tjlwō ara li tōng tjeng kjone ga pjāy wotjlik eshko bakoe.

Shji ber lōng bi kägäyo koshē iyado

³⁵⁻⁴⁰ »No to ter kjok dogo dwayo ēre tjwe llono miydēmi llēme. E kjīshko ga pjāy ber lōng bor koshē, poshāryak lōng pjiṛ iyado. Woyde ga pjāy ber lōng parkagaga lōng ba kägäyo koshē wleni. Ba kägäyo li jek kjok shto oblē orkwosmozlong dbaryo shrēk. Woyde ga ba parkagaga lōng ba ushko obi li ber lōng ba koshē iyado, wloshko iōk borkek tjeng shjiy, tjwe irōng obishko ga wlōkjre lok jekdo ga pjlú wlo. Tjwe kjok rong, llēm ga kjok ba shrānto ēmdē ga woyde ga lōng ba koshē eni. Ga shronoshko ga epga wlēna lok eni ga e ber ba kong lok pjlúe. Lēr homi kong jlōkoyo ga eni ga epga ie wlar lōng sökklo go, iē wlo, ga dli shiya, söya, twe ba kong lok om go.

»Tja kuzīa. Ēye tjwe lūrkē llono miyde u sogo lirē kjwe ga ēye opzrēk jek ba ushko llēbo lūyotkē wlo llēme. Ga no to ter kjok dogo dwayo ēre tjwe dbar llono miydēmi llēm kuzong ga pjāy ber lōng bor koshē, poshāryak lōng pjiṛ iyado» le.

Parkaga pjlú, parkaga owa

⁴¹ Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, ¿tjlōkwo lēp shāng li lēp shāng borwa kong dōre, de oba uunkong kong?»

⁴² «Parkaga ie ba pjlurē ber ba parkagaga oblē daga, sēya āar ba dloyo go kjok orē ga woyde ga parkaga llēye le ba kong li shārye eni wleniyo, kjok miydē ara bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorē? ⁴³ Tjwe irōng obishko ga parkaga wlēya ba pjlurē shāng ba pak shāryē pjlú li, e kongda ber pjlúe. ⁴⁴ Lēr homi kong jlōkoyo ga era ie ba pjlurē ber shāng ba llēbo uunkong kägäyo. ⁴⁵ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga ba pjlú tjwe maling llēme le wleni ga opyorgō to shāng parkagaga oblē shdung, ga glō ara, nelōtkē ara bakoe. ⁴⁶ Eni wleni ga koshe shāng llēm dbaryoshko ga ba pjlú tjwe. Eshko ga parkaga owa li shdūya, iche jek nopga kā llēm wleniyo llamo tjeng lishko.

⁴⁷ »Parkaga llē, llēye woyde ba pjlurē li miyde pjlú, gueniyo shāryara eni llēm, ba tjlōkwo kolara llēm ga e shdungko, e shpokko ara bakoe. ⁴⁸ Gueniyo parkaga llē, llēbo owa shāryara, miydara llēm kjīshko ga era shdungko bako, gueniyo e shpokko sira dōe. Ēye kong llēbo twara ara ga kong llēbo roke ara, oblē kjinmo. Ēye kong llēbo iara beno tjeng ba wloshko ara ga kong llēbo roke, oblē kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹ »Tja shrono shāng kjok ēre kjing go, iōk borkek wlo wleni. ¿Ga woydēr ga iōk li pjē jong ri ri tjan! ⁵⁰ Tja kong llēbo wen tjwe

owa kjluwe. E kjishko ga tja woydë ara, aar jong llëbo li shäryono bor kong pjir guing. ⁵¹ ¿Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlëp ëng tjok wlo lëmire? Eni llëme. Lër bomi kong ga tja shrono shäng no shdöga, ber löng dboy dboy wlo. ⁵² Eeri jek lëkong ga nopga tjeng u kjwaraso doglo shkëng (5) ga e shdär ber kjrings pjök, kjrina doglo mya, kjrina do pjök, ga ber löng ëng moskwo. ⁵³ Dataga, ba wapga domerga, e ber löng ëng moskwo; mekëga, ba wapga walëga, e ber löng ëng moskwo; walëga, ba pjlaydoga, e ber löng ëng moskwo eni bakoe» le.

Llëbo wen li llë loklo

⁵⁴ Eshko ga Jesús tjlë nopga kong ga «Pjäng sho poyong jem pjang dlo jer shwo lëkong li imishko ga miydëmi e go ga shunyo shrë lëmi, ga shrë jlöe. ⁵⁵ Pjluk tjwe kjok dogro no llëm shwo lëkong dwayo li kumishko ga miydëmi e go ga kjok kjlirkë lëmi, ga shäryë eni jlöe. ⁵⁶ iPjäy Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlík owa bomi pjilúshko! Llëbo wen kjok dogo, kjok ëre kjing go, e llë loklo miydëmi pjilúe. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro?

⁵⁷ »¿Llëye ber pjilú, llëye ber owa, e miydëmi llëmde? ⁵⁸ Pjäy sökoba no llgwegga shwoy lëbashko ga pjäy lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjäy ie ber tjeng tjlappa wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjäy twe tjlappa lirë ba parkagaga kong, pjäy shdüya wlo, ga pjäy ie ber löng no shdüzlong uyo roshko. ⁵⁹ Lër bomi kong ga pjäy opshik eshko dwayo llëm, aar jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing» le.

13

Woyde ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy

¹ Eshko ga nopga löng kjlëbö tjlë Jesús kong ga «Galilea sopga löng kjlëbö öng zrök, sho suya, pjë dret Sbö kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjluvo Pilatorë ba zrök, ga zröra lok eshko» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy wotjlík ga Galilea sopga li zröraba, epga owa, nopga oblë ba kjokshko so kjinmo kjishko lëmire? ³ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozïa. Llëm ga pjäy pjir bakoe. ⁴ ¿E ga pjäy wotjlík ga nopga wolono Siloé kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjókshko eshko li dgono jer ba kjing goshko li, e owa, Jerusalén sopga llamo li kjinmo lëmire? ⁵ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozïa. Llëm ga pjäy pjir bakoe» le.

Kjor jong kjlara, botjyë llëme

⁶ E irgo ga tjlëno nopga kong llëbo jyäglö go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara, kjor jong kjlara, ba kjillgwo bo ara kjokyo li tjrëko. Kjor li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jëk shäng e go, bo tjokde ïya wlo, gueniyo bo drete. ⁷ Eni ga tjlë ba kjok daga li kong ga “Kuzong. Eeri ga öötong lu pjloglo mya ga kjor kjwe ïnshko ga bo wlën kjwara llëme. iKjwe közong! ¿Shto kjrë jong ara llënor?” le ba parkaga li kong.

⁸ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Tjlappa, wëyë. Rayos ber jong lu pjlara obi, sor pokër, ga dwlomner, ⁹ botjyëre ïy wlo, llëm ga köm eshko jã ga pjilúe” le ba pjlu kong» le.

Woshtozlong dbaryo ga walë poptara Jesúsdë kjlara

¹⁰ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús sök oba ping judioga syö uyo jong kjwara li roshko. ¹¹ Walë sök kjlara eshko, swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjän, wloyo Ä sëya kjlararë. Walë li

beno shäng wozöngē. ¹² İya Jesúsdē ga rokara tek ba shwoy, ga tjlē ba kong ga «Pja dōktong, pja rayara bop swlo wlerē» le, ¹³ ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walē li poptono beno shäng kjlo bek ba shtoshko. Ga opyono beno shäng Sbō poshrēk.

¹⁴ Gueniyo judíoga syō uyo kägāyo li shäng eshko. İya ga iirkono ara, tjlē nopga löng li kong ga «Shji parkozlong dbaryo iak lok kjwo tjer (6). Pjāy poptē woydē ga pjāy tek eshko dbaryo ga pjlúe. Gueniyo woshtozlong dbaryo lira llēme» le.

¹⁵⁻¹⁶ Kuya Jesúsdē ga tjlē ba kong ga «Pjāy Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlík owa bomi pjlúshko! Walē kjwe, e Abraham tjēyo, ga tjeng Ä wloshko eeri ga öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). ¿Pjāy uunkong bomi öng dök, sömi di iē woshtozlong dbaryo llēmdo? ¿Eni ga walē kjwe döror Ä wloshko dwayo dbar ēreshko ga owa lēmi sorēro?» le.

¹⁷ Kuya ba wloyoga lirē ga lökkjrono ara. Gueniyo llamoga löng lira beno löng wopjlú, llēbo shäryara kēs li kjishko.

Kjor dwayo chirawa

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlē löng li kong ga «¿Sbō ber no pjluyo sorē, e so llē kjoyo? ¿Lēr bomi kong sorē ga pjlú? ¹⁹ E so kjor dwayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Kuno ga kēsbang, kjor wleni. Eshko ga sēnwa llē usho ywē ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

²⁰ E irgo ga tjlē ga «¿Sbō ber no pjluyo sorē, e so llē kjoyo? ²¹ E so walē pjlung shosho llruno bayo ara ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdōktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Kjēr bäng bam chira

²² Jesús to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo le. Eshko ga jēk shäng irbo goshko ga äär kjok kjrina kjri-nashko ga slan oba ping. ²³ Pjlara ga no kjlara llēbo kjakrokono ba kong. Tjlē ga «Tjlapga, ¿no kjre Sbörē där wlo li kjlōbö dōre?»

²⁴ «Pjāy drön ēē, pjāy opzrēk jek kjēr bäng bam chira li go wlo. Lēr bomi kong ga nopga ara opzrēk woydē jek e go wlo, gueniyo jek ga äe. ²⁵ U sogo li u bäng bängzano pjir ga pjāy beno löng kjoko li, u bäng li porwēmi kjōw kjōw, ga öö lēmi, pjāy tjlē ga «Tjlapga, u bäng dös borwa kong sira» lēmi eni.

»Kuya ga tjlē bomi kong ga «Pjāy ē, pjāy kjone so, e miydēr llēme» le.

²⁶ »Eshko ga pjāy tjlē ba kong ga «Dēnashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe» lēmi eni.

²⁷ »Kuya ga tjlē bomi kong ga «Pjāy ē, pjāy kjone so, e miydēr llēme. Pjāy llēbo owa shäryaga erōe. Pjāy opkjōs bor shwoy ēre dwayo» le.

²⁸⁻²⁹ »Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbō tjlōkwo lagaga löng kēs li, e ber löng Sbō sök no pjluyo İyado lishko. Ga nopga kjok kjwang jikong so sirkek äär ber löng iē ba tjok. İmi eni ga pjāy iak beno tjeng kjoko kjishko ga pjāy ber tjeng slar eshko, kowo uē, llēbo bang ara bomi kong kjishko. ³⁰ Eerishko ga kjong kjong tjwlō ara li, e ber löng tjwlō chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwlō chira li, e ber löng tjwlō ara eshko» le.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjishko

³¹ Eshko ga fariseoga shrono löng kjlōbö, ga tjlē ba kong ga «Pjlu Herodes, pja zrōya woydē. E kjishko ga pja nom jüy dwayo» le.

³² Kuya ga tjlē ba kong ga «Domer lēmi löng li, e oba jyāpgwaga erā. Pjāy nom ba shwoy, ga pjāy tjlē ba kong ga «Eeri, bong ga tja shäng

Ä säyaga tjeng oba goshko li ichë to, ga tja shäng oba poptë bakoe. Pak shäryër wlo li, e pjir kjönma” lëmi ba kong eni. ³³ Gueniyo ga eeri, bong, kjönma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo. Tek këgongshko ga Sbõ tjlökwo lagaga zröraba shtoyo eshko.

³⁴ »Jerusalén soppa, tja kuzïa! Sbõ tjlökwo lagaga zrömi. Sbõ tjlökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjây tön, kjörkö meyo ba wapga tönö tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁵ Tja kuzïa. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja ère ìmi ame, äär jong pjây tjlë löng ga

»«Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok èreshko.

Kjwe kjimte Sbörë»* lëmi löng guing» le.

14

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús öötong shäng fariseo tjwlõ ara wleniyo, e ushko, ië ba tjok wlo. Nopga löng eshko li löng ba dë, llëye shärye li ìya lok yötso wlo.

² Domer sök kjlara eshko swlo ara, poglo dguë do jìkong. ³ Ìya Jesúsdë ga tjlë fariseoga löng li kong, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miyda-gaga pjlu wleniyo löng li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga shji swlo poptë ga pjlu?» le.

⁴ Kuya lok ga beno löng kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swlo li go, ga poptara, tjlë ba kong ga «Pja nom ga pjlu» le. Kuya ga toe. ⁵ Eshko ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Bomi wa, bomi öng, e lono di bäng roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi jekdo maling llëmdo?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara llëm, beno löng kjing erä.

Shji manabashko ga shji llë shäryë

⁷ E irgo ga ìya Jesúsdë ga nopga mak li shrono löngshko ga sökklo wlëya lok pjlu wleniyo, oba tjwlõ ara tjeng lishko. Eni ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga ⁸ «Èbo orkwosmok wlenishko ga pja mana ië ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklo kjing, oba tjwlõ ara tjeng lishko llëme. No tjwlõ ara bop kjinmo tjwe shäng eshko wleni ga ⁹ bomi maga li tjwe tjlë bop kong ga “Pja kojözong. Sökklo kjwe twos kjlara wle kong” le kjwe. Eshko ga pja löktkë ara, ga pja ber sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go shara.

¹⁰ »Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go dey. Eni ga bop maga li tjwe tjlë bop kong ga “Tjlapga, pja tjwlõ ara. Pja tek sirkek sök sökklo ère pjlu anmoyö kjing go shara” le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja ikoba ga pja tjwlõ tjok. ¹¹ Èye opyë ber tjwlõ ara ga iëba ber tjwlõ llëme. Èye opyë ber tjwlõ llëm ga iëba ber tjwlõ ara» le.

¹² Eshko ga tjlë ba maga li kong ga «Pja dli shäryono bayo arashko ga woyde ga oba llëbo ara wleniyo mapdë dö llëm, bop pjeyoga mapdë dö llëm bakoe. Shäryorop eni wleni ga dbar oblë go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwlëkklo tjok. ¹³ Pja dli shäryono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, nopga kjok ìgö llëm wleniyo, e mapdë dey. ¹⁴ Epgara, pja potjwlëya ga äe. Gueniyo shäryorop eni wleni ga pja ie Sbörë ber wopjlu, ga pja potjwlëga erë, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

* 13:35 Salmo 118.26.

Nopga mana domerdë ara, ië ba tjok wlo

¹⁵ Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjlä ba kong ga «iSbö ber no pjluyo dbaryo öötongshko ga ëye öötong sök ië ba nopga tjok eshko li ber wopjlúe!» le.

¹⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana träk llëm, tjwe ba ushko ië ba tjok wlo, ga opyono beno shäng dli shäryë ba kong bayo ara. ¹⁷ Öötong iozlong dloyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjlä nopga mana li kong ga «Pjäy tegö. Dli kwirkonoe» le eni.

¹⁸ »Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara llëbo wlëno, jek mana lishko llëm wlo. Bäm go li tjlä ga «Tja kjok tjwlëno kjrina. Tja jongya ba ik. Tja jnep kësbange» le.

¹⁹ »Kjlära obi tjlä ga «Tja sögla klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwlëno doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlik. Tja jnep kësbange» le.

²⁰ »Kjlära obi tjlä ga «Tja ork-wosmok sök eeri jä. Tja jek ga äe» le.

²¹ »E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluyo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iirkono ara, ga tjlä ba kong ga «Pja to u lok ara wleniyo tjrëko, irbo pjlära pjlära bäng go, irbo chilawa oblë oblë bäng go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, e tek söba» le.

²² »Shäryara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjlä ba pjluyo kong ga «Tjlapga, llëye lorop bor kong li shäryoror pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie» le.

²³ »Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja nom nopga wlëk kjok shto oblë shara. Pja to u lok kjwöbö kjwöbö wleniyo tjrëko. Eshko ga ëye wlënop ga ichëp tek bor ushko, bor u ëre dlin ber jong tjung wlo. ²⁴ Lër

bop kong ga nopga manor löng bäm go li, bor dli li ue sira llëme» le ba parkaga kong» le.

Shji jëk Jesús tjok wlo li, e tjwlö tjok

²⁵ Jesús jek jëk shäng irbo go, ga oba jëk löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjlä ba kong lok ga ²⁶ «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga woyde ga ba data, ba mekë, ba wapga, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame. Woyde ga wotjlik ga «Tja wolonde, de tja wolon llëmde, tja jëk ba tjok» le iyado bakoe. Shärye eni llëm ga e ber bor oppingga ga äe. ²⁷ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

²⁸ »¿Pjäy kjlära wotjlik ak sho shäryë jong kjökshko wleni ga pja sirkek sök ba woyotjlik ga «¿Tjwlö kjöm? ¿Dburyo kjwörde?» lëp bäm go llëmdo? ²⁹ Eni llëm ga u shakklo li shäryorop pjirshko ga dbur pjir eshko wleni ga pja ikoba ga pja joywëba, ³⁰ tjlä ga «Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitung llëm izia» lëba eni.

³¹ »¿Pjlu llë opshik jek ba ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjok, ëngkjwë pjlu oblë tjok wleni ga iya ga pjlu oblë li ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (20,000) wleni ga llëye shärye eshko lëmi? ¿Wotjlik ga «¿No kjwörde? ¿Shji ëngkjwë ba tjok sorë? ¿Shji kjangde, de llëmde?» le eni llëmdo? ³² Eni ga «Shji songe» le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjlöbö, lan pjlu oblë li tjok wlo, ie ber sök wlëp wlo, ëngkjwë ba tjok llëm wlo. ³³ Bomi llëbo tjeng kës li iëmi ber iröng llëm ga pjäy ber bor oppingga llëm eni bakoe.

³⁴ »Dlungna, e pjlúe. Gueniyo ga pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba

shtoy iröng obi ga äe. ³⁵ Eshko ga llëno ame, ioroy klung kjing go ëmdë ga llëno llëme. E dbukko erä. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

15

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

¹ Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur tönnga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblë, e shrono löng ara ba kuk eshko. ² Fariseoga, no pinggaga kjok llgwëkklo tara Moisésdë li go, e löng eshko kjlëbö bakoe. Nopga owa li iya lok ga tjlä ëng kong ga «Nopga wotjlik owa wlokjre, ga ië ba tjok bakoe» le.

³ Eni ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga ⁴ «¿Pjây kjlara öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100), ga kjlara jeno wleni ga llëye shäryëp eshko? ¿Ilamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li iëp ber tjeng ba kjok kjing go, ga pja to jeno li wlëk, äär jong wlënop guing llëmdo? ⁵ Wlënopshko ga pja wopjlúe. Eshko ga iëp buk bop dbopdo, ⁶ söp tek iröng bop ushko, ga bop pjeyoga rokëp uunkong tek eshko. Ga pja tjlä ba kong lok ga “Bor öng jeno li wlënore. Tja wopjlúe. Woydër ga pjây ber wopjlú botoya dik bakoe” lëp eni.

⁷ »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopjlú ba kjishko. Eshko ga nopga pjlo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotjlíya lok ara llëme.

Dbur jeno kjwara

⁸ »¿Walë shäng kjlara, dbur tjeng kjwo sak kjwara (10) ga jeno kjwara wleni ga llëye shärye? ¿Iök borkeya, ga u ro pjloke yötso, ba dbur jeno li wlëna guing llëmdo? ⁹ Wlënashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tjlä ba

kong ga “Bor dbur jeno li wlënore. Tja wopjlúe. Woydër ga pjây ber wopjlú botoya dik bakoe” le eni.

¹⁰ »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe lara, ga rayarashko ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng wopjlú eni bakoe» le.

Wa jeno kjlara

¹¹ Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Domer sök kjlara wapga do pjök. ¹² Pjlara ga ba wa miteyo tjlä ba data kong ga “Data, bop llëbo ber bor kong llono wlo li twos bor kong jekdo” le. Kuya ga ba llëbo tjeng kës li shdöra ba wapga do pjök li kong.

¹³ »Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llëbo twara ba kong li soynena pjir, ga dburyo söra jek ba tjok, öötong beno sök kjok shto oblë pjolae. Eshko ga ba dbur li zana, to shäng sorë pogo. ¹⁴ Zana pjirshko ga kjok shäng lishko ga pjli shrono kësbang, ga llëye wlëya, ue wlo drete.

¹⁵ »Eni ga to shäng pak wlëk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dë ba kjokshko. ¹⁶ Parkëshko ga pjli ara, köchi dli worbo li ue woydë, gueniyo twëba ba kong llëme.

¹⁷ »Eni ga wotjlik tjwe kjlay ga “Bor data ushko ga dli träk llëm, ba parkagaga löng kës li bö tjung iyado, ga dli ber obie. ¡Na ga tja sök wolonto pjirë! ¹⁸ Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äär eshko ga lër ba kong ga “Data, tja llëbo owa shäryono Sbö kong, bop kong bakoe. ¹⁹ Bek ga tja tjwöl bop wa dik ame. Tja ios ber bop parkaga wleni dey” lër ba kong eni” le. ²⁰ Eni ga to sök lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng ääto ga ñna ba datarë pjola dwayo, ga songe le. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlokjre, popjlura, ga lö shira.*

* 15:20 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

21 »Eshko ga ba wa li tjëlë ba kong ga “Data, tja llëbo shäryono owa Sbõ kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjwëlõ bop wa dik ame” le.

22 »Eshko ga ba data tjëlë ba parkagaga löng li kong ga “Pjäy shwong shis maling, pjlu wleniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drepkwota iozi bakoe.

23 Sögla llgwoklë kjlo pjlu wleniyo li tek sözi, ga zröziä. Shji dli shäryë, ba shrëkklo. 24 Bor wa ëre shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenõ bor shjiryõ, gueniyo shrono shäng iröng” le. E irgo ga kjarga löng ba shrëk.

25 »E wopro ga ba wa këguëyo shäng parkë kjloshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng bërkë. 26 Eni ga parkaga rokara kjlara, tjëlë ba kong ga “¿E llëro?”

27 »“Bop lëng shäng së, shrono shäng pjluë. E kjishko ga sögla llgwoklë kjlo pjlu wleniyo li zrõra bop datarë ba shrëkklo” le.

28 »Kuya ga iirkono, opzrëk jek woydë u roshko llëme. Miydara ba datarëshko ga opshino jek ba wlëpyotkë, opzrëk wlo. 29 Gueniyo tjëlë ba data kong ga “Miydëp pjlu ga tja parkë shäng bop kong luyo ara, pja kolër iyado. Eni ëmdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrëk bor pjeyoga tjok wlo pjlara llëme. 30 Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wleniyo tjok li, era kong sögla llgwoklë pjlu wleniyo li zrõrop” le.

31 »Kuya ga tjëlë ba kong ga “Pja sök bor tjok iyado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya. 32 Gueniyo bop lëng, e shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenõ bor shjiryõ, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kjishko ga shrëy llëm ga äe” le ba kong» le.

16

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotjlik maling wleniyo

1 Eshko ga Jesús tjëlë ba opping-gaga kong ga «Domer shäng kjlara dbur ara. Domer li parkaga shäng kjlara, ba parkagaga tjeng kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pjluo li dbur zäya ara sorë pogo. 2 Eni ga rokara ba pjluorë tek ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga “Pja bor dbur jek shäng ara lëba. ¿E sorëro? Llëbo soy-nenop kjöm, tjwlenop kjöm, e kji-bokwoyo twos bor kong, bor llëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame” le.

3 »Kuya ga wotjlik ga “Tja ie bor pjluorë ber shäng pak drete. Tja parkë kjloshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lõk ara. ¿Era tja orwë llong? 4 Woydër ga tja pak llëmshko ga tja wlokrëba ba ushko. ¿Gueniyo llëye shäryër ga pjlu? Ää, llë miydoror tjän” le.

5 »Eshko ga ë pogo tjwëlõ ba pjluo kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjëlë shrono shäng bäm li kong ga “¿Pja pogo tjwëlõ bor pjluo kong kjöm?”

6 »“Tja pogo tjwëlõ kjyo bayo ba bapkwõ kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik”* le.

»Kuya ga tjëlë ba kong ga “Bop tjwëlõ kjõme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo kjyo bayo ba bapkwõ kësbang tjung wleni kjwo sak shkëng (50) dik” le.

7 »E irgo ga tjëlë shrono shäng kjlara obi li kong ga “¿Pja pogo tjwëlõ ba kong kjöm?”

»“Tja pogo tjwëlõ dwla bayo ba bapkwõ kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik” le.

»Kuya ga tjëlë ba kong ga “Bop tjwëlõ kjõme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo dwla bayo bapkwõ

* 16:6 Kjyo bapkwõ kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik, e bayo litro sak dbäw dbäw pjloglo mya kjingsho sak dbäw pjloglo kjäk (3,700) dik loklo.

kësbang tjung wleni kjwo sak kjwong (80) dik” le.

⁸ »Roy kura ba pjluyorë, ga wotjlik ga “Bor parkaga kägäyo li wotjlik owa ëmdë ga kjok miydë ara, wotjlik malinge” le. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go pakyo shärye lok pjlú wlo ga epga wotjlik maling, nopga Sbö i li kjinmo.

⁹ »Lër bomi kong ga pjäy dbur tjok ga zāzī oba kjimtoklo, epga ber wopjlú bomi tjok wlo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjäy wolonoshko ga pjäy wlokjraga tjok kjok dogo, shji sök së iyado lishko.

¹⁰ »Ëye kong llëbo twëy tjwlo chira ga de pjlú wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwlo ara ga de pjlú eni bakoe. Ga ëye kong llëbo twëy tjwlo chira ga de ma wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwlo ara ga de ma eni bakoe. ¹¹ Eni ga bomi dbur, bomi llëbo, e doromi pjlú llëm kjok ëre kjing goshko wleni ga llëbo tjwlo ara tjeng kjok dogo li twaga ërë bomi kong llëme. ¹² ¿Ga llëbo oma i li doromi pjlú llëm ga llëbo twe oblërë ber bomipjōy wlo sorëro?

¹³ »Ëye parkë pjluyo do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llëme. Ber pjlú kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go iyado ga pjäy parkë Sbö kong ga äe» le.

¹⁴ Fariseoga löng eshko kjlōbö. Dbur sīyo kjīshko ga tjlōkwo li kuya lok ga joywakza lok tjā tjā erä. ¹⁵ Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ara oba bokso, pjäy pjlúelëba wlo. Gueniyo pjäy wotjlik llë li miyde Sbörë pjire. Nopga kong ga llëbo tjwlo ara le li, e Sbö kong ga llëbo owa anmoyō.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, Sbö ber no pjluyo sorë li, e roy

¹⁶ »Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, tjlōkwo tara Sbö tjlōkwo lagaga tek dënashko sorë li, e beno bi kong, kolëy wlo, äar jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lëkong ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú shdōktong ara, ga nopga drön ëë, Sbö ber ba pjluyo wlo. ¹⁷ Gueniyo kjok llgwekklo li, e pjir wlo llëme. Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber dret, gueniyo ga tjlōkwo tak lok kjok llgwekklo go li löngko kjwara llëme.

Shji ëng rayë

¹⁸ »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. Ga ëye orkwosmok walë rayak sök li tjok ga llëbo owa shäryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjlara

¹⁹ »Domer shäng kjlara dbur ara, doyë shwong pjlú, wolëso go. Dbar kjwobi go ga bë shärye kësbang, dli opzang i. ²⁰ Eshko obi domer sök kjlara ko Lázaro, poglo go üta ara do jikong, sirkek sök tōshko, domer dbur ara li u bäng zlong. ²¹ Sök oma dli worbo lon tōshko li koshë, ue wlo, pjli ara kjīy. Shjiti llë tjwe ba zlong bäng ba üta li shuk. ²² Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sëya sōra Sbö parkagaga kjok dogo sorë öötong sök Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li ëmdë ga wolono bako, jnenaba to sakshko. ²³ Ga ba sëya öötong sök iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iökdë, bang ara. Eni ga iya jem pjola dwayo ga Abraham bë sök Lázaro tjok, ²⁴ ga öö le, tjlē ba kong ga “iKjokë Abraham, tja songe lozong! Tja suya iökdë, bang ara. E kjīshko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pök di go, tek di smoktong ba go li sök bor kong iër wlo, bor kjyorkwo zëya wlo” le.

²⁵ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Pja wotjlīs sira. Pja sök kjok kjing go

obishko ga pja öör sök owa llême. Lázarora öör songe. Eerishko ga sök wopjlu jüshko, ga pjara sök song, suya iökdê, bang ara. ²⁶ E pjlör kar go ga jüshko kjok tjörk pjang oojong kësbang, borwa shwo lë, bop shwo lë bakoe. E kjïshko ga ëye jek ga ä, ëye tek ga ä bakoe” le.

²⁷ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Kjokë, rokër bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko, ²⁸ kjok owa anmoýö ëre roy sök bor lëmga doglo shkëng (5) löng eshko li kong, tjwe kjok ëreshko llëm wlo” le.

²⁹ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Llême. Epga kong kjok llgwekklo tara Moisésdê li beno tjeng ba kong, tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorê li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok” le.

³⁰ »Kuya ga tjlä ba kong ga “E kole lok llême. Gueniyo ëbo wolono, ga woshrono iröng obi, ga jek lan ba tjok wleni ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye eshko” le.

³¹ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Moisés tjlökwö, Sbö tjlökwö lagaga tjlökwö, e kjre lok llëm ga ëye wolono, ga woshrono iröng obi li tjlökwö kjre lok llëm bakoe” le ba kong eni” le.

17

Shji oblê ichê llëbo owa shäryë llême

¹ Eshko ga Jesús tjlä ba opping-gaga kong ga «Llëbo tjeng ara, pjây ichê llëbo owa shäryë wlo. E ber eni ïyado. Gueniyo ëye oblê ichono llëbo owa shäryë ga era song jlö, shdungko. ² Kjwozirwa bor tjlökwö kjraga kjlara ichayde llëbo owa shäryë llëm obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ³ E kjïshko ga pjây sjêke.

»Bop kjlara, e llëbo owa shäryono ga pïzong, “Shäryëp eni ame” los ba kong. Eni ga “E owa jlöe. Shäryër ame” lara bop kong wleni ga llëbo shäryara owa li ios ber tjwölö llême.

⁴ Dbar kjwara ga llëbo shäryara bop kong owa pjloglo kjäk (7) ëmdê ga tjwe bop shwoyshko ga tjlä bop kong ga “E owa jlöe. Shäryër ame” leshko ga owa li ios ber tjwölö llême» le.

Shji mär Sbö go ga shji llëbo shäryë kësbang ga pjlüe

⁵ Eshko ga Sbö tjlökwö roy lagaga ba äska li tjlä ba kong ga «Tjawa mär löng Sbö go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mär ba go jek këgong wlo» le.

⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Dwiägwo chirawayo ëmdê ga kun jem ga pjlüe. Eni wleni ga pjây mär Sbö go sirawa dö ëmdê ga pjây tjläno kjor kësbang kjwe kong ga “Pja opshis ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy” loromi ga pjây kole, ga shäryë eni.

Shji parkê Sbö kong sorê

⁷ »Pjây kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwê, llëm ga öng dê. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga llëye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjlä ba kong ga “Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo” lëp ba kong enire? Eni llême. ⁸ Pja tjlä ba kong ga “Bor dli shäryos bor kong jekdo. Pja poshäryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara” lëp ba kong eni dani. ⁹ ¿Shäryara bop kong eni pjir ga pja tjlä ba kong ga “Tja kjimtorop ara, tja wopjlu bop tjok” lëp ba kong enire? Eni llëm bakoe. ¹⁰ Pjây parkaga eniyo wleni bakoe. Pjây ichara Sbörê parkê ga pak li shäryoromi pjir ga woyde ga pjây tjlä ga “Tjawa tjwölö ara llême. Tjawa parkaga eröe. Llëye lara Sbörê borwa kong li shäryorwarê erä” lëmi eni» le.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde doglo sak kjwara (10)

¹¹ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo leshko ga jëk shäng

Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjrëko. ¹² Jek äär shäng kjok kjrinasako ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit, ¹³ ga öö le, tjlä ba kong ga «iTjlapga Jesús, tjawa songe lozong!» le.

¹⁴ İya ga tjlä ga ba kong lok ga «Pjäy nom opping syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko li kong, pjäy İya lok wlo» le.

Jek löng jëkko wopro ga poptonoe. ¹⁵ Kjlara opİno ga beno drëpdre, sano iröng, ga Sbö poshrëya shäng pjluk ara. ¹⁶ Eni ga jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonoo, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlä ba kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjlu bop tjok e kjishko» le. Domer li, e Samaria so.

¹⁷ Kuya ga tjlä nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llëmdo? ¿İlamo doglo shkaw (9) li kjwono İlong? ¹⁸ Domer ëre Samaria so, e judıo llëme. Era shrono iröng obi Sbö poshrëk. ¿Judıogara kjwono İlong?» le. ¹⁹ Eshko ga tjlä domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomo. Pja mâr bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Sbö ber no pjıluo dbaryo

²⁰ Pjlara ga fariseoga kjone kjone tjlä Jesús kong ga «¿Sbö ber no pjıluo wlo li, e dbaryo tjwe İlono?»

«Sbö ber no pjıluo li, e llëbo İkko wleni llëme. ²¹ «Sbö, e no pjıluo shäng İzong» lëy ga äe, İgöy llëme. Sbö ber no pjıluo li, e llëbo wen bomi pjılushko» le ba kong.

²² Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre İmi woydë ara jek pjılara obi. Gueniyo eshko ga tja İmi llëme. ²³ Eshko ga no tjwe shäng tjlä bomi kong ga «iShäng na İza!» le. Oblë tjlä ga «iShäng kjwe!» le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëm, pjäy jek eshko

llëme. ²⁴ Tja tjwe iröng obishko ga e ber so İlgwöng İler kälä İletlet kjok dogo İlaw pogo kjoyoe. Eni ga tja İga nopga uunkongdë wëİee. ²⁵ Gueniyo e bäm go ga tja shdun-goba ara guing. Tja wlokjre nopga löng eerishko dbaryo İirë llëme.

²⁶ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ëre kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noë dbaryoshko li dik. ²⁷ Eshko ga kjok ëre pitë llëm obishko ga nopga to löng wlep dli uë, di İe, orkwosmok eng tjok, öötong Noë opzrëno jem kjyong kësbang roshko dbaryoshko. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete.

²⁸ »Lot dbaryo ga nopga opshäryono eni bakoe. To löng dli uë, di İe, llëbo tjwlek, llëbo soynek, dwla dguë, u ywë, beno löng llë le. ²⁹ Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwo lono ter İök, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjıra drete. ³⁰ Ga tja wen obishko ga shäryë eni bakoe.

³¹ »Eshko dbaryo ga İye sök ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llëbo beno tjeng ba u roshko li kjrë llëm, tök jekdo dey. İye shäng ba kjokshko ga jek ba ushko iröng, llëbo beno tjeng li kjrë llëm bakoe. ³² Llëye weno Lot boy kong dënasako li woyotjlıza.

³³ »İye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo İye jek bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së İyado kjok dogo. ³⁴ Lër bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjök bukklo kjwaraso kjing go. Kjlara söya, kjılara İe ber buk eshko. ³⁵⁻³⁶ Ga walëga löng do pjök llëbo

kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko»* le.

³⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, çshäryë eni li, e kjone?»

«Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön tjeng ara eshko» le ba kong.

18

Kjok llgwegaga kjlara, e ga syã kjlara

¹ Eshko ga Jesús tjlëno ba oppinggaga kong llëbo jyäglo go, epga syöshtë ber löng Sbö kong iyado wlo, wosonkë llëm wlo. ² Tjlë ba kong ga «Kjok buk kjrinishko ga no shäng kjlara no llgwegaga, ëye bangkjre llëm, Sbö ëmdë ga bangkjre llëm bakoe. ³⁻⁴ Kjok eshko ga syã shäng kjlara. Tjwe tjlapga kjok llgwegaga wleniyo li shwoy enido, tjlë ga «Bor wloyo, e llgwep bor kong sira. Tja wlikozong» le ba kong eni enido. Kjok llgwegaga sök li ïya öör ga llgweyaga woydë tjlapga lirë ba kong llëme. Eni ga ïya jek tjwe obi, ïya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjlara ga tjlapga li wotjlik ga «Tja, ëye bangkjrër llëm, Sbö ëmdë ga bangkjrër llëm bakoe. ⁵ Gueniyo walë kjwe tjwe shäng bor barwë ara enido. E kjishko ga llëbo li llgwer ba kong, tja barwe ame wlo. Llëm ga tjwe bor barwë jek obi, ga tja ie ber sök wlëp llëme» le.

⁶ »Llëye lara no llgwegaga owarë li, e woyotjlizã. ⁷ Çpjây wotjlik ga Sbö, ba nopga kjrara tjeng li wlike llëme lëmiro? Epga syöshtë lok ba kong shkë dba, wlike wlo. Çpjây wotjlik ga dborye maling llëme lëmiro? ⁸ Lër bomi kong ga wlike maling. ÇGueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe kjok ëre kjing goshko ga nopga wlën löng mär bor gore?» le.

Fariseo kjlara, e ga dbur tönngaga Roma so kong kjlara

⁹ Nopga löng eshko kjlëbö, wotjlik ga «Tjawa jëk pjlo bek, oblëra jëk bëy llëme» le eni. Eni ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga ¹⁰ «Domerga öötong löng Sbö u zlong bäng do pjök syöshtë. Kjlara, e fariseo, kjlara obi, e dbur tönngaga Roma so kong. ¹¹ Eshko ga fariseo li syöshtono shäng kojong, tjlë ga «Sbö, tja no oblë dik llëme. Tja lürkë llëm, tja llëbo owa shäryë llëm, tja pë oma boy oblë tjok llëm bakoe. Dbur tönngaga kjwe jëk owa, tjara jëk eni llëme. Tja wopjlú bop tjok e kjishko. ¹² Sondë kjwobi go ga tja ië llëm bop kong dbar pjök. Llëbo wlënor li shtër äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le eni.

¹³ »Dbur tönngaga lira beno shäng ro pjola sira. Llëbo owa shäryara li bangyo ba kong ara kjishko ga beno shäng pjlu kjing shpok, ga kjok dogo jem ïya woydë sira llëm, löktkë ara Sbö bokso kjiy. Eni ga syöshtono, tjlë ga «Sbö, tja llëbo owa shäryono ara. Tja songe lozong» le.

¹⁴ »Lër bomi kong ga brik lokshko ga dbur tönngaga li beno shäng pjlo bek Sbö bokso, fariseo lira llëme. Eye opyë ber tjwlö ara ga ie ber tjwlö llëme. Eye opyë ber tjwlö llëm ga ie ber tjwlö ara» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹⁵ Eshko ga kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. ïya ba oppinggagarë ga kjwozirga sögaga li wlona. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga li rokara Jesúsde tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Eye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluo. ¹⁷ Lër bomi kong

* **17:35-36** Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyã taraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. Ga domerga löng do pjök parkë kjloshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.»

jlökoyo ga ëye Sbö tjlökwo kjrë kjwozirwa dikllëm ga äär ber sök Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme» le.

Domer dbur ara kjlara

¹⁸ Tjlapga shäng kjlara eshko tjwlö ara wleniyo. Tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjlúe. ¿Llëye shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁹ «¿Tja pjlúe lëp ega? Pjlú li, e Sbö eröe. ²⁰ Kajok ilgwekkdo tara Moisésdë li, e miydëp tjän. “Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlö ara?»* le.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlökwo lëp shäng kës li, e shäryër shäng enido, tja tek dwlas lë obishko» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëbo shäryorop kës li, e pjlúe. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²³ Kuya ga beno shäng woydë ara, dbur ara kjishko. ²⁴ Woydë ara li iya Jesúsde ga tjlë ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkë bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya löng eshko lirë ga tjlë lok ba kong ga «¿Enira ëye dardo?»

²⁷ «Llëye shärye norë ga ä li, e shärye Sbörë ga pjlúe» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, e rayara, Sbö ber ba pjluyo wlo ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kajok ëre kjing go ga wlëya llëye rayara li pjlöglo ara obi. Ga llonoshko ga ber sök së iyado Sbö tjok» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlë ba kong ga «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga llëye tara Sbö tjlökwo lagagarë no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishko li, e shäryë eni. ³² Tja twëba nopga judío llëm wleniyo kong, ga tja joywe lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go, ³³ tja shpoya lok no shpokkdo, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

³⁴ Llëye lara li, e llë loklo miydara lok llëme. E tjlökwo rong kjishko ga llë loklo miydara lok llëme.

Domer kjok igö llëm wleniyo pop-tara Jesúsde kjlara

³⁵ Jesús jëk shäng ääto Jericó kjokyosho ga domer sök kjlara eshko kjok igö llëm wleniyo. E sök dbur rokë irbo li sor go. ³⁶ Kuya sök ga nopga jëk löng träk llëm ga tjlë ga «¿Oba jëk löng llë kjishko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong dbo go ga «Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

³⁹ Kuya nopga jëk löng Jesús bäm go lirë ga tjlë ba kong ga «Pja kjinkozong» le ba kong, gueniyo kjinkë llëme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlë ga «¿David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shäng ga tjlë löng li kong ga «Tek sözi bor

* 18:20 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

shwoy» le, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga tjlë ba kong ga ⁴¹ «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga, tja kjok ik woydë» le ba kong.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjok is jek obi. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

⁴³ Jekdo eshko ga beno shäng kjok igö wëlä, ga to jek shäng Jesús tjok Sbö poshrék. İya nopga löng eshko lirë ga beno löng Sbö poshrék bakoe.

19

Zaqueo

¹ E irgo ga Jesús opzrëno jek Jericó kjokyo roshko, tur pjlör kalëkong wlo le. ² Domer sök eshko kjlara ko Zaqueo, e dbur ara. E parkë shäng dbur töngga Roma so kong li kägäyo. ³ Jesús, e sorë İya woydë. Gueniyo domer li sok chirawa töshko, ga oba ara. E kjishko ga İya ga äe. ⁴ Eni kuzong ga Jesús tek tjwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bäm go këm jüni. Ga tjono jem kjör jong eshko kjlara li ko roy, İya wëlä wlo.

⁵ Jesús jek shäng irbo e goshko ga İya sök kjomo, ga tjlë ba kong ga «Zaqueo, pja oplös kjwey dwayo ter töshko maling. Eeri ga tja ber sök bop ushko» le. ⁶ Kuya ga oplono ter töshko maling, ga Jesús wlojrrara shäng wopjlúe.

⁷ Eni ga İya löng eshko lirë ga Jesús läywe lok owa ara. Tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëbo owa shäryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko llëno?» le lok eni.

⁸ Eshko ga Zaqueo kojongö shäng, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, bor llëbo tjeng kës li twër bëy oba song wleniyo kong. Ga ëbo llëbo lüyotkoror jyäpgwër İ wleni ga äska twër iröng bayo llëbo kjroror li pjloglo pkëng (4)» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eeri ga pja döktong, bop pjeyoga löng bop ushko li tjok. Jlökooyo ga pja Abraham tjëyo. ¹⁰ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng wleniyo, e wlëga, e döga» le.

Parkagaga doglo mya

¹¹ Jesús jek jëk shäng ääto Jerusalén kjokyoshko ga nopga jëk löng ara ba tjok, llëye le li kuya lok wlo. Wotjlik lok ga äär Jerusalén kjokyo ga Sbö ber no pjluoy baryo li eshkorolara. Miga eni llëme. E kjishko ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. ¹² Tjlë ga «Pjlara ga domer shäng kjlara, tjwlö ara wleniyo. To kjok shto oblë pjola, iëba ber sök ba kjokshko sopga pjluoy wlo, ga tjwe iröng ba kjokshko wlo le. ¹³ Opshiydë llëm obishko ga ba parkagaga rokara doglo sak kjwara (10). Kjlara kjlara kong dbur twara bayo ara, ga tjlë ba kong lok ga “Pjäy ber löng dbur shak ëre go, tja tjwe iröng obi guing” le ba kong, ga toe.

¹⁴ »Gueniyo İywa kjok eshko sopga lirë shjiktëng. E kjishko ga nopga ichara kjlöbö ba irgo, tjlë ga “Kjwe woydërwa ber borwa pjluoy llëme” le lok eni. ¹⁵ Woydara lok eni llëm ëmdë ga iaraba beno sök ba pjluoy.

»E irgo ga tek shrono iröng ba kjokshko. Shrono shäng ga ba parkagaga kong dbur twara li, e rokara, dbur shano e go kjöme miyde wlo.

¹⁶ »Parkaga shrono shäng bäm go li tjlë ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringswo sak kjwara (10) obi” le.

¹⁷ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlu wleniyo. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga pja iër ber no ichaga kjok kjringswo sak kjwara (10)” le.

18 »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlä ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringgwo shkäng (5) obi” le.

19 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Eni ga pja iër ber no ichaga kjok kjringgwo shkäng (5)” le.

20 »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlä ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros iröng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer llëm wlo. 21 Miydër pjlu ga pja kjange. Pja parkono llëmshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko bakoe. E kjishko ga pja bangkjröror ara” le.

22 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pja parkaga owa wleniyo. Pja llgwer, tjlökwö lëp shäng om go li go. Miydër pjlu ga tja kjange. Tja parkono llëmshko ga tja dbur shak eshko, ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko bakoe. 23 E kjishko ga bor dbur ère sörop, jnenop beno dbur jnezlong uyo roshko kjwe dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe” le ba kong.

24 »Eshko ga pjlu li tjlä ba parkagaga oblë löng eshko li kong ga “Ba dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shara kjringgwo sak kjwara (10) li kong” le.

25 »Kuya lok ga tjlä ba kong ga “Tjlapga, kjwera dbur tjeng kjringgwo sak kjwara (10) tjän” le.

26 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Lër bomi kong ga èye llëbo tjok ga sëya jek obi. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete. 27 E ga bor wloyoga lira, tja woydara ber ba pjluyo llëme. Epgara to shami, ga tek sözi, zrömi bor boksho wlo” le.

Jesús öötong opzrëno jek Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

28 Jesús tjläno eni pjir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi, 29 ga öötong shäng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, 30 ga tjlä ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi boksho kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggla, kjing go èye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. 31 Eshko ga èbo tjlä bomi kong ga “¿Komi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni” le.

32 Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng wlëna sök kjlara, lara ba kong sorë li eni. 33 Köya löngshko ga ìya ba sogogarë ga tjlä lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?»

34 «Woyde Tjlapgarë” le ba kong.

35 Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjimtare lok opyë sök öng li kjing go, ga jeke. 36 Jek sökshko ga nopga jëk löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong koplëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. 37 Jek sök äato kujözlöng irboyoshko ga nopga jëk löng ba tjok li, öö le lok, wopjlu kjishko. Ga Sbö poshrëya lok träk llëm, llëbo ìydëba llëm wleniyo ìna lok ara kjishko. 38 Tjlä ga

«Pjlu kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok èreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Löng kjok dogo li löng wopjlu Sbö tjok,

poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësbange” le lok ba kong” le.

39 Fariseoga löng eshko kjlöbö, nopga li tjrëko. Kuya lok ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppinggaga kjwe kjinkozong” le.

40 Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bomi kong ga kjwepga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öö le shara» le.

41 Jek sök ääto Jerusalén kjokyo ga kjok li ina, ga slatong ara, 42 tjlē ga «Jerusalén sopga, pjāy iaga ber löng wlēp li ē, e miydomirē llēm obi. Woydoror ga miydoromi tjān, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miydēmi llēm wlo. 43-44 Sbō shrono sök bomi ikshko ga wlokjroromi llēme. E kjīshko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrina. Eshko ga pjāy popde bomi moskwogarē lok, ga pjāy kopjrīya lok pjiribri, pjāy opshik tök llaw llēm wlo. Bomi kjok kjēryo shāryak ak go pjiribri kjōkshko kjwe dloya lok ber tjeng tōshko, akkwo emdē ber tjeng ēng kjing go kwara llēme. Eshko ga pjāy zrōya lok» le.

Llēbo soynegaga löng Sbō u zlong bäng li ichara Jesúsdē drete

45 Jesús opzrēno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öötong shäng Sbō u zlong bäng ga nopga löng eshko llēbo soynek li ichara opshik ey dwayo, 46 tjlē ga «Sbō tjlōkwo tak pjang eni: “Bor u, e kowēba ber syō uyo wlo.* Gueniyo ioromi beno jong lū uyo”»† le.

47 Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbō u zlong bäng. Ga syōshtaga kägāyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, tjlapgaga tjwlō ara wleniyo, e tjlē ēng kong ga «¿Zrōy sorē ga pjlu?» le lok eni enido. 48 Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjīshko.

20

«¿Pja ichaga ērē?» lara Jesús wloyogarē ba kong

1 Dbar kwara ga Jesús Sbō tjlōkwo roy pjlu lono oba kong Sbō u zlong bäng. Eshko ga oba pīya

shäng wopro ga syōshtaga kägāyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng 2 ga tjlē lok ba kong ga «¿Llēye shāryēp shäng li shāryēp ega? ¿Pja ichaga ērē?»

3 «Pjāy kong llēbo kjakrokēr bakoe. Kjakrokēr ga tja dboryozīa. 4 ¿Juan No Waga, e ichaga ērē no wē? ¿Ichaga Sbörēre, de norē?» le ba kong.

5 Kuya lok ga tjlē ēng kong ga «Ichaga Sbörē loroy ba kong wleni ga “¿Tjlōkwo kjroromi llēm ega?» le bi kong. 6 Gueniyo Juan, e Sbō tjlōkwo laga le nopga uunkongdē. E kjīshko ga ichaga norē lēy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga shji zrōya lok ak go» le. 7 Eni ga tjlē lok Jesús kong ga «E ichaga ērē miydērwa llēme» le.

8 Kuya ga tjlē ba kong ga «E kjīshko ga tja ichaga ērē lēr bomi kong llēm bakoe» le.

Parkagaga owa

9 Eshko ga Jesús tjlēno nopga kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjlōbō kong, potjwlēya ī, ga to kjok shto oblē dbar kop ara wlo. 10 Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokē parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shpokza lok tjā tjā, ga ichara lok to irōng or go. 11 E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buklishko ga läywara lok owa, shpokza lok tjā tjā, ga ichara to irōng or go bakoe. 12 E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Era shpokza lok tjā tjā, dbukza

* 19:46 Isaías 56.7. † 19:46 Jeremías 7.11.

lok jek kjoko, srëng llë kwono llaw pogo.

¹³ »Eni ga domer li wotjlik ga «¿Tja orwë llong? Bor wa woydër ara ère ichotë shara. Èrera bangkjre lok kjwe» le.

¹⁴ »Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li ìya parkagaga kjok daga löng lirë ga tjlë lok èng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ère sogo. Zröröy wleni ga kjok ère kjrëy, ber buk bi kong wlo» le. ¹⁵ Eni ga shira lok kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

»¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok lok lëmi? ¹⁶ E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, kjok li de lok ba kong wlo» le.

Kuya lok ga tjlë lok ga «¡Ay! ¡Eni llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga nopga li ìya Jesúsde jek drëng ga tjlë ba kong lok ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li,
e iak beno buk bäm go,
beno tjwlö ara, oblë kjinmo.»*

¿E llë loklo lëmiro? ¹⁸ Èye lono akkwo ère kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ère lono è kjing go ga e sho shguir ber tjeng'lulue» le.

¹⁹ Tjlëno llëbo jyäglo go li kuya no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, syöshtaga kägäyogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. Shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara.

Shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰ Eshko ga nopga ichara lok kjlöbö oba li tjrëko, Jesús tjlökwo kuk wlo. Nopga li ikoba ga pjlo bek wleniyo, miga llëme. Woydara lok ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo. ²¹ Eshko ga nopga ichara li tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga no

pingga, miydërwa ga pja tjlë bek, oba pim tjlökwo bek li go bakoe. Nopga tjwlö kjöm pogo, e bop kong ga tjwlö beke. Pja tjlë bek è pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo. ²² ¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlu?» le.

²³ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjlë ba kong ga ²⁴ «Dburwa kä potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara» le, ga tek söra lok ba kong kjwara, ìn wlo. Eni ga kjrara, ga tjlë ba kong lok ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ère go jü è? ¿Ko tak pjang ère go jü è?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li ì» le lok ba kong.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Eni ga llëye pjlu ì li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llëye Sbö ì li, e twozi ber Sbö kong bakoe» le. ²⁶ Eni ga llëbo lara oba kong li go ga llëbo wlëya lok, rote wlo le li, e wlëna llëme. E kjishko ga beno löng yëy le erä, jek kjingtëng löng erä.

No woshrozlöng dbaryo

²⁷ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlöbö ga tjlë ba kong ga ²⁸ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésde beno pjang li tjlë ga «Èye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li ì wleni wlo.»†

²⁹ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, gueniyo wapga beno llëme. ³⁰⁻³¹ Eni kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llëm bakoe. Ba lënga orkwosmono ba syä tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok llëme. ³² E

* 20:17 Salmo 118.22. † 20:28 Deuteronomio 25.5-6.

irgo ga walë li to wolono bakoe.
 33 ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7)
 li orkwosmono uunkong walë li
 tjok kuzong ga no woshrolong
 dbaryoshko ga walë li ber domerga
 kjone dey li boy?»

34 «Eerishko ga nopga ork-
 wosmok ëng tjok kjok ëre kjing go.
 35 Gueniyo llono ga nopga tjwłõ
 ara Sbõ bokso woshre ber löng ba
 tjok wlo li, era orkwosmok ame,
 36 ga wolon ame bakoe. Eshko ga
 ber löng Sbõ parkagaga kjok dogo
 so wleni shara. Woshrara Sbõrë
 kjishko ga beno löng Sbõ wapga.

37 »Dënashko ga Moisés öötong
 shäng kji sho pjë jong ri rishko ga
 tjlä ga “Sbõ, e Abraham, Isaac, Ja-
 cob, e Sbõ”† le. Miydëy e go ga
 shji wolono ga shji woshre iröng
 obi. 38 Sbõ, e shinmoga Sbõ llëme.
 E nopga löng së li Sbõ. Ba kong
 ga shji nopga uunkong löng së, shji
 wolono ëmdë ga eni» le ba kong.

39 No pinggaga kjok llgwekklo
 tara Moisésdë li go löng eshko
 kjlëbö. Kuya kjone kjonerë ga tjlä
 ba kong ga «Tjlapga no pingga,
 dboryorop beke» le.

40 Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye
 wokjang llëbo kjakrokë ba kong
 wlo ame.

¿No pjluoyo iche le Sbõrë li, e ë?

41 Eshko ga Jesús tjlä nopga löng li
 kong ga «¿“No pjluoyo iche le Sbõrë
 li, e David tjëyo tek ber ba irgo
 li” lëba eni ega? 42 Kjibokwo ko
 Salmos go ga David tjlökwo tono om
 go, tjlä ga

»«Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong
 ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo
 këlëkong,

43 äär jong bop moskwoga
 zanor pjir guing,
 eshko ga twër ber bop kong
 ichëp wlo’ »§ le.

44 ¿Eni ga no pjluoyo li kowara
 Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e
 ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?»
 le.

*No pinggaga kjok llgwekklo tara
 Moisésdë li go wlona Jesús dë*

45 Eshko ga Jesús tjläno ba
 oppinggaga kong shara. Gueniyo
 nopga löng eshko li omkuno lok
 bakoe. Tjlä ga 46 «¡Pjäy sjëk,
 no pinggaga kjok llgwekklo tara
 Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono
 shwong kur may, tjwłõ ara wleniyo
 go äe. Woyde lok ga bangkjrëba
 llëbo soynezlóng shtoyo. Judíoga
 syõ uyo roshko ga woyde lok ga
 löng sökklo pjlu goshko. Oba tön,
 iëshko ga shärye lok eni bakoe.
 47 Gueniyo ga walëga song, beno
 löng syä wleniyo, ba u döya lok
 ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop
 ara, “Nopga kjwera pjluë” lëba
 ba kjishko wlo le. Nopga eniyo,
 e shdüya Sbõrë ara anmoyõ, oblë
 kjinmo» le.

21

*Syä kjlara dburwa twono Sbõ
 kong*

1 Pjlara ga Jesús sök Sbõ u zlong
 bängshko ga İya ga nopga dbur
 ara wleniyo tek löng dbur ië jong
 ba bapkwö roy. 2 Eshko ga syä
 song wleniyo shrono shäng kjlara,
 ga dburwa iara kjwo pjökdewa.
 Ba dburwa iara li, e tjwłõ chira
 anmoyõ wleniyo. İya Jesús dë
 ga 3-4 tjlä ga «Nopga dbur ara
 wleniyo kjwe omiono ara wleni
 jlë. Gueniyo kjwe ba worbo
 wleniyo iayde. Syä song wleniyo
 kjwera, ba dburwa tjeng sira li
 woydara ba llëbowa tjwläkklo. Eni
 ëmdë ga twara Sbõ kong drete. E
 kjishko ga lër bomi kong jlökoyo ga
 syä kjwe, dburwa iara sira tjwłõ
 llëm wleni jlë. Gueniyo Sbõ kong

ga tjwłō ara, llamo omiono lok kēs wle kjinmo» le.

«Sbō u pjir ber drete» lara Jesúsdē

⁵ Eshko ga ba oppinggaga kjong kjong lōng Sbō u lāywē, tjlē lok ga «Ak lok kjwe wolēso. Llēbo oblē oblē twaraba, iaraba beno tjeng dboy Sbō kong kjwe wolēso bakoe» le lok eni.

Eshko ga Jesús tjlē ga ⁶ «Dbar tjwe kjwara ga llēbo ĩmi lōng kēs kjwe, e pjir ber drete. Akkwo ěmdē ber tjeng ěng kjing go kjwara llēme» le.

Kjok pjir dbaryo jyāglo

⁷ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «¿Llēye lēp shāng li, e shāryē llono? ¿E shāryē dōrō li jyāglo wen llē?»

⁸ «Pjāy sjēk, pjāy jyāpgwēba llēm wlo. Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlē ga “No pjiluyo ichara Sbōrē shrono shāng li tja” le. Tjlē jek obi ga “Dbaryo li shronoe” le. Gueniyo pjāy jek ba tjok llēme.

⁹ »Roy kumi ga oba ěngkjwē kjok shto oblē oblē ara, llēm ga oba ěngkjwē ba pjiluyo sōk li long wloshko ga llēye bangkjrēmi llēme. E shāryē eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li āātē llēm obi.

¹⁰ »Tjēyoga oblē oblē ěngkjwē lok ěng tjok. Nopga kjok shto oblē oblē so ěngkjwē lok ěng tjok bakoe. ¹¹ Kjok shto oblē oblē goshko ga yo tjwe kēsēs, pjli tjwe ara, swlo tjwe oblē oblē bakoe. Ga kjok dogoshko ga llēbo ĩydēba llēm wleniyo wen kēsēs, ga bangkjrēba ara.

¹² »Gueniyo llēbo tjeng kēs ěre bām go ga pjāy shakoba, shdunghoba wlo. Pjāy sōkoba judiōga syō uyo roshko, pjāy llgweya lok eshko wlo, ga pjāy ie lok ber lōng no shdūzlong uyo roshko. Bor kjīshko ga pjāy sōkoba pjilupa kēsēs bokshto, no ichagaga bokshto bakoe. ¹³ Eshko ga llēbo ĩnōmi, kuromi li roy lēmi ba kong, miyde lok wlo.

¹⁴ »Gueniyo pjāy āātē eshko llēm obishko ga pjāy wotjlik ga “¿Tja opwlikē sorē?” lēmi llēme. ¹⁵ Eshko ga pjāy kong tjlōkwo twēr, pjāy opwlikē wlo. Kuya lok ga wotjlik ga pjāy kjok miydē ara le, ga pjāy kar dborye lok ga āe. ¹⁶ Gueniyo pjāy wloyo ber bomi dataga, bomi mekēga, bomi pjeyoga bakoe. Pjāy twe lok tjlapgaga kong, pjāy shdūya lok wlo, ga pjāy kjone kjone zrōya lok bakoe. ¹⁷ Pjāy ĩywa nopga uunkongdē shjiktēng bor kjīshko. ¹⁸ Gueniyo pjāy dēr ĩyado, pjāy jer kjlara llēm wlo. Bomi kākzong ěmdē ga jer pjilara llēme. ¹⁹ Ga pjāy mār Sbō go āar jong ba dbo go ga pjāy ber lōng sē ĩyado.

²⁰ »ĩmi ga Jerusalén kjokyo kopjirina ěngkjwagaga ararē pjirbrishko ga miydēmi e go ga ba pjirzlong dbaryo li dōrōe. ²¹ Eshko ga ěye lōng Judea kjokyo ga tōk jem dlup lēkong, ěye lōng Jerusalén kjokyo roshko ga tōk ey dwayo, ga ěye lōng ba kjokshko ga tjwe irōng Jerusalén kjokyo ame. ²² Jerusalén so shdunghoba dbaryo li eshko, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. ²³ E dbaryo ga walēga lōng kjlaraso llēm, e song jlōe. Walēga kjwozirwa tjeng nā iē, e song jlō bakoe. Eshko ga kjok ěreshko sopga song ara anmoyō, shdūya Sbōrē ara. ²⁴ Kjong kjong zrōkoba drōng go. Kjong kjong sōkoba to dbo go kjok shto oblē oblē. Ga nopga judiō llēm wleniyo āar ber lōng Jerusalén kjokyo, ga llēbo owa shārye lok eshko, āar jong ba dbaryo pjitong guing.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe irōng obi dbaryo

²⁵ »Eshko ga kjok dogoshko ga llēbo ĩydēba llēm wleniyo wen dlo go, mok go, dbala go bakoe. Kjok ěre kjing goshko ga dlung, e pjilublunyo kēsēs ara, pjilukyo ara bakoe. E kjīshko ga tjēyoga oblē oblē ber lōng sēya llēm, kjok bangkjrē

lok ara. ²⁶ Llëbo wen tjwe kjok ère kjing go li ikobashko ga kjone kjone wopjir jek kjlulu erä. Llëbo lok kjopkwo go ëmdé ga jek dete erä bakoe. ²⁷ Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëlle. ²⁸ Llëbo ère ïmi kjwlë enishko ga miydëmi e go ga bomi döga dbaryo li döröe. E kjïshko ga eshko dbaryo ga pjây dbokjrozong. Ga pjây wotjlis llëye wen dörö li kjïshko» le.

²⁹ Eshko ga tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Kjor ko *higuera* kjwe izia. Kjor oblë oblë kjwe izi bakoe. ³⁰ Korga wen tjaglënsheko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³¹ Eni ga llëbo tjeng kës ère shäryë li ïmishko ga miydëmi e go ga Sbö ber no pjlyo dbaryo li ääto eni bakoe. ³² Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ère shäryë uunkong. ³³ Kjopkwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwora ber pjäng iyado.

³⁴ »Pjây sjëk, bor tjlökwwo woyotjlizi iyado. Pjây sgara löng nelötkë, llëbo owa shäryë, llëbo tjeng kjok ère kjing go woyotjlik wleni ga eshko dbaryo ga pjây wlëya löng llë lëmi. ³⁵ Llëbo wen eshko dbaryo li, e wen tjwe nopga tjeng kjok kjwang jikong kës li kong. ³⁶ »Eni ga pjây sjëke! Pjây syöshos Sbö kong iyado, pjây döya llëbo owa shäryë kës li dwayo wlo, no to ter kjok dogo dwayo ère ber wopjlü bomi tjok wlo bakoe» le.

³⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng oba ping Sbö u zlong bäng, ga kjok sëng ga opshino jek iröng beno sök Olivos dlupyoshko. ³⁸ Ga kjok shröngto ga nopga uunkong öör Sbö u zlong bäng ba kuk.

22

«¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga

pjlü?» lara ba wloyogarë

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li döröe. ² Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok ga tjlä lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlü?» le, gueniyo oba bangkjre lok ara.

³ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. Eshko dbaryo ga Ä shrono, pjono ba go. ⁴ Eni ga Judas öör shäng syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, e ik, Jesús twe ba kong lok sorë li lanyotkë ba kong lok wlo. ⁵ Kuya lok ga beno löng wopjlü, ga tjlä lok ba kong ga «Enira pja potjwlënw» le.

⁶ Kuya ga «jölö. Enira pjlü» le. Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlü? Woyde ga dbar oba ara llëm wlenishko» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlëp ushko so llgwoklë zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. ⁸ Eshko ga Jesús tjlä Pedro, Juan kong ga «Pjây nom dli shäryë, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëy wlo» le.

⁹ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Shäryërwa kjone ga pjlü?»

¹⁰ »Pjây nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlëmi shäng kjlara, di bapkwwo sök jong kjwara ba dlu kjing go, roshko di. Pjây jek ba irgo äär jong opzrëk jek u roy jong kjone ga eshko. ¹¹ Eshko ga pjây tjlä u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjlä ga ¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo

dbaryo shrëkklo li, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?' le" lëmi ba kong eni. ¹² Eni ga pjây kong, kjër pïya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le ba kong.

¹³ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng eshko ga llëye lara Jesúsdë li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok.

¹⁴ Öötong ba dlöyo go ga Jesús öötong shäng Sbö tjlökwö roy lagaga ba äska li tjok, ga sirkeno löng tjë jikong dli ioklo jong li zlong. ¹⁵ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja wotjlino ara ga tja shdüydëba llëm obishko ga dbar shrëkklo ëre dliyo uër bomi tjok loror. ¹⁶ Lër bomi kong ga uër ame, äär jong Sbö ber no pjluo dbaryoshko jä, dbar shrëkklo ëre llë loklo shäryono pjir ga eshko» le.

¹⁷ Eshko ga di ioklo kjrara kjwara, roshko kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Kjrozi, shdözi ëng kong. ¹⁸ Lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjluo dbaryoshko jä» le.

¹⁹ E irgo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlä ba kong lok ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

²⁰ Ga uara lok irgo ga shäryara eni obi, kjillgwo bo dyo dbo ara tjok, tjlä ga «Tjölkwö twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo ëre, e ba jyäglo.

²¹ Gueniyo bor soynega li sök ië bor tjok jüshko. ²² Llëbo wen no to ter kjok dogo dwayo ëre kong owa, lara Sbörë sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe» le.

²³ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «¿Ë layde lëba?» le lok ëng kong eni. ²⁴ E irgo ga opyono lok ënglë kar kar, tjlä lok ga «¿Shji kjone dey tjwlo ara, llamo li kjinmo?» le lok ëng kong eni.

²⁵ Kuya Jesúsdë ga tjlä ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga kjok ëre kjing go ga nopga judio llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Ba nopga dbo ara wleniyo opyë lok ko no kjimtaga. ²⁶ Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwlo ara oblë kjinmo ga opyë ber tjwlo llëm dey. Ëye opyë woydë ber oblë ichaga ga ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷ Nopga tjeng do pjök ga kjlara sök ië, kjlara shäng dli pjlorguë ba kong. ¿Kjone dey ga tjwlo ara lëba? Sök ië li lëba. Gueniyo tjara shäng bomi tjreko, parkaga bomi kong wleni.

²⁸ »Pjây löng bor tjok iyado. Llëbo kës li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llëme. ²⁹ E kjishko ga llono ga pjây iër ber löng no pjluo, tja iara bor Datarë beno sök no pjluo sorë ga eni. ³⁰ Ga Sbö ber no pjluo lishko ga pjây äär ber löng ië bor tjok eshko, ga pjây sirkek äär löng pjlu sökklo kjing go, Israel tjëyoga kjringsho sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwëk wlo» le.

«Pjây tjliya Äre» lara Jesúsdë ba oppinggaga kong

³¹ Eshko ga tjlä Pedro kong ga «¡Simón, tja kuzong! Shji dwla pjloyongshko ga ba pjlungyo dbuk ber llëno ame. Pjây tjliya woydë Äre eni, pjây ber llëno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sbörë beno shäng tjliya eni wlo. ³² Gueniyo Simón, tja syöshtono Sbö kong bop kjishko,

pja kjimte mär ber shäng bor go wlo, pja mär bor go jlökoyo iröng obishko ga bop pjeyoga kjimtêp mär bor go eni bako wlo» le.

³³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja sökoba no shdüzlong uyo roshko bop tjok, llêm ga tja zrökoba jek bop tjok êmdê ga tja shäng bop tjok, pja rayêr llême» le.

³⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pedro, lër bop kong ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntê llêm obishko ga “Jesús, e ê miydêr llême” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³⁵ E irgo ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Kjupä ga pjây ichoror jek löng dbur sho tjok llêm, kjla tjok llêm, drepkwota tjok llêm bakoe. ¿Eshko ga llêye söromi llêm li kjishko ga songyo kjroromire?»

«Llême» le lok ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Eni. Gueniyo eeri ga êye dbur tjok ga söya. Êye kjla tjok ga söya bakoe. Êye dröng llêm ga ba shwong kop lëkong soyneya, dröng tjwläkklo. ³⁷ Sbö tjläkwö tak pjang eni: “‘Domer kjwe llêbo owa shäryaga’ laraba ara.”* E bor layde, ga wop ä ga shäryê bor kong eni kjluwe» le.

³⁸ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, jüshko dröng tjeng kjwang pjök» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Erö ga bue» le.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemani kjokyo

³⁹ E irgo ga Jesús opshino jek Olivos dlupyö ba oppinggaga tjok, sgara löng sorê ga eni. ⁴⁰ Öötong löng eshko ga tjlä ba kong lok ga «Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörê, llêbo owa shäryê llêm wlo» le.

⁴¹ E irgo ga opkjono jek ba zlong bäng dwayo wop ak dburoy

lonshko wleni. Eshko ga kjök tono, syöshtono Sbö kong, ⁴² tjlä ga «Data, woydêr ga llêbo wen owa bor kong döro’li, e wen tjwe bor kong llême. Woydêp eni wleni ga shäryos eni. Gueniyo ga e laga tjarê llêm, e laga ber pjarê» le.

⁴³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong, kong dbo twe obi wlo. ⁴⁴ Ga woydê ara llêbo wen tjwe ba kong owa li kjishko ga syöshtono ara, shorya tjök tjök klung kjing go srëng dik. ⁴⁵ Syöshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shäng ba oppinggaga tjeng lishko ga wlêya bê tjeng pê, woydê lok ara kjishko. ⁴⁶ Ga tjlä ba kong lok ga «¿Pjây pê egaro? Pjây kojözong. Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörê, llêbo owa shäryê llêm wlo» le.

Jesús shara ba wloyogarê

⁴⁷ Jesús tjläydê pjité llêm obishko ga nopga tjwe jong träk llême. Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e tek shäng ba bäng go. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng, lö shiya† wlo. ⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo êre lö ship, iêp ber tjeng oba wloshko wlore?» le.

⁴⁹ Tek löng llêno miydara ba oppinggaga löng lirëshko ga tjlä lok ba kong ga «Tjlapga, ¿shji êngkjwê ba tjok dröng gore?» le. ⁵⁰ Jekdo eshko ga kjlara jüni dröng shino, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo këlëkong zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlä ba oppingga li kong ga «jWëyê! jKjweni llême!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptonoe.

⁵² Eshko ga tjläno ba kjrägaga kong. Epga syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgwegaga wleniyo bakoe. Tjlä

* 22:37 Isaías 53.12. † 22:47 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

ba kong lok ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlêng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja êngkjwê bomi tjok lêmîro? ⁵³ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjây löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llêm egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e öötonge. Eni tjok ga kjok ichaga li beno Ärë» le.

⁵⁴⁻⁵⁵ Eshko ga Jesús shara lok, söra to jongya syöshtaga kësbangyo li ushko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, iök borkegaga löng li tjok. ⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. İna ga Pedro sök iökkok. Ga İya yötso robyë wêlëshko ga tjlä nopga löng li kong ga «Domer sök kjwe jek shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjlä kjoglo li kong ga «İjyö! İE è miydër llême!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblë omıno, ga tjlä ba kong ga «Pja êmdë ga ba kjlarayo» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «İjyö! İTja llême!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblë tjlä ga «Domer kjwe Galilea so. E kjışhko ga miydërwa pjlu ga kjwe jëktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «İjyö! İLëye lëp shäng li miydër llême!» le.

Pedro shäng tjlä obishko ga kjörkö kjlunoe. ⁶¹ Eshko ga Tjlapga Jesús bojono tek, Pedro İya drëng, ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjläno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llêm obishko ga “Jesús, e è miydër llême” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. ⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jlökoyo.

Jesús joywara ba dagagarë

⁶³ E irgo ga nopga löng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lok ara. ⁶⁴ Ga bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Ga tjlä lok ba

kong ga «Pja yoga ërë los borwa kong» le. ⁶⁵ Ga lăywara lok owa oblë oblë ara bakoe.

Jesús söra öötong shäng Judío Kajok Ligwegaga Këskësyo bokshto

⁶⁶ Kajok shröngto ga Judío Kajok Ligwegaga Këskësyo tōno lok uunkong, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ligwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eshko ga Jesús söra lok, jek öötong shäng tjlapgaga li bokshto. ⁶⁷ Ga tjlä lok ba kong ga «¿No pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? Los borwa kong» le.

Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Loror bomi kong wleni ga tjläkwo kjrëmi llême. ⁶⁸ Ga pjây kong llëbo kjakrokër kjwe ga tja dboryëmi llêm bakoe. ⁶⁹ Gueniyo Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlu. Ga eeri jek lëkong ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkeno öötong sök ba orkwo këlëkong» le.

⁷⁰ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga pja Sbö Ware?»

«Lëmi löng pjäydë om go eni» le ba kong.

⁷¹ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «Lë shäng om go ba kjamo go. ¿Nopga wlëy ba rotë obi llëno?» le lok eni.

23

Jesús söra Pilato bokshto

¹ E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús söra lok, jek öötong löng Pilato bokshto. ² Eshko ga rote löng ara. Tjlä ga «Domer kjwe wlënorwa shäng oba shdök ara kjok kjwang jikong. Oba pıya shäng kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong llême le eni. Tjlä obi ga “No pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le eni bakoe» le.

³ Eni ga Pilato tjlä ba kong ga «¿Judío pjluoyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

⁴ Eni ga Pilato tjlä syöshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li

kong ga «Domer ère bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le.

⁵ Gueniyo tjlë lok jek obi ga «Tjilökwö le shängli go ga oba shdüya ara Judea kjokyo kjok kjwang jikong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jüshko bakoe» le.

Jesús söra Herodes bokshto

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Domer ère Galilea sore?»

⁷ «Èng» le lok ba kong. Eni ga ichara Pilatorë jek Herodes shwoy, e Galilea so pjluyo kjishko. Ey dbaryo ga Herodes sök Jerusalén kjokyo.

⁸ Eni ga söra lok, jek öötong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjlú anmoyö. Jesús, e lanyotkéba ara li kura tek kjupäbäshko, ga iya woydë, llëbo iydeba llëm wleniyo pïya ba kong wlo. ⁹ E kjishko ga kong llëbo kjakrokara ara, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lok ara iir go.

¹¹ Eshko ga joywara Herodesdë ara. Ba èngkjwagaga omshäryono eni bakoe. Doyara lok shwong tjwlo ara go, pjlü shwongyo dik, joywe lok wlo, ga ichara jek iröng obi Pilato shwoy. ¹² Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno löng wopjlú èng tjok. Bäm go ga löng iirkë èng tjok erä.

Jesús ichara Pilatorë, zröya lok wlo

¹³ E irgo ga nopga rokara Pilatorë uunkong tek ba shwoy, syöshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok.

¹⁴ Töna löng pjir ga tjlë ba kong ga «Domer ère söromi shäng bor bokshto, oba shdüya ara kjishko lëmi. E kjishko ga llëbo kjakrokroror

ba kong ara bomi bokshto, gueniyo rotëmi löng li, e bor kong ga llëye drete. ¹⁵ Herodes kong ga llëye dret bakoe. Ichara shrono shäng bi kong iröng obi e kjishko. Miydër pjlu ga llëye owa shäryara ber zrökko wlo drete. ¹⁶⁻¹⁷ E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.*

¹⁸ Kuya lok ga öö le lok uunkong, tjlë Pilato kong ga «¿Domer kjwe zrözong! ¿Barrabás döpdë borwa kong dey!» le. ¹⁹ (Domer le löng li, e bängzak shäng no shdüzlöng uyo roshko. Dënashko ga ba pjlü, e woyde llëme. E kjishko ga èng töno oblë tjok kjlöbö, ga èngkjwono lok pjlü nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko.)

²⁰ Jesús döya woydë Pilatorë, ga tjlëno nopga löng li kong jek obi. ²¹ Gueniyo öö le lok uunkong, tjlë ba kong ga «¿Zrös pjang kjlös go! ¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²² Eni ga Pilato tjlëno ba kong jek pjlara obi, öötong pjloglo mya. Tjlë ga «¿Llë kjïy? Llëbo owa shäryara li lozi bor kong. Llëye wlënor ba go owa ber zrökko wlo drete. E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.

²³⁻²⁴ Kuya ga öö le lok jek tjë jikong, Jesús iche zröya lok pjang kjlös go wlo. Eni ga nopga löng li wlëpyotke Pilatorë ga ä kuzong ga wotjlino oblë, llëye woyde lok li shäryara ba kong eni. ²⁵ Eni ga domer bängzak shäng no shdüzlöng uyo roshko lara lok li döra, ga Jesúsda twara ba èngkjwagaga kong, llëye woydara nopgarë ba kong li shärye lok ba kong wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

²⁶ Jesús söya lok jek zröya pjang kjlös go wlo wopro ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. Tek shäng iröng ba kjokshko dwayo ga shara èngkjwagaga jek löng lirë,

* **23:16-17** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... le. Äär lu pjilobi go ga dbar shrëkklöshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlöng uyo roshko li raye no ichagarë kjlara kjluwe.

ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök ba irgo.

²⁷ Oba jék löng ara ba irgo, tjréko waléga löng ara, slar ara ba kjishko.

²⁸ İya Jesúsde bojono iröng, ga tjlä ba kong ga «Waléga Jerusalén so, pjây slar bor kjishko llême. Pjây slar bomi kjishko dey, bomi wapga kjishko bakoe. ²⁹ Llonog ga oba tjlä ga «Waléga kjröng, wapga llêm wleniyo, löng wopjlu li epga» lëba eni. ³⁰ Ey dbaryo ga nopga tjlä dlup tjeng li kong ga

»«Pjây lon ter borwa kjing go, tjawa jek jëktëng ber dret wlo»[†] le eni.

³¹ ¿Shäryëba eni kjor kësöng kong ga llëye wen kjor dogro li kong?»[‡] le.

³² Eshko ga domerga owa wleniyo söra tjeng do pjök, zröya lok Jesús tjok wlo. ³³ Ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyoshko ga Jesús löra lok pjang kjlös go, domerga do pjök li tjok, kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.

³⁴ Eshko ga Jesús tjlä ga «Data, llë shäryayde miyde löng llême. E kjishko ga llëbo owa shärye löng ëre lös ba kong ber drete» le.

Eshko ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyâglo go, Jesús shwong li ber ë kong İya lok wlo. §

³⁵ Nopga löng ara eshko ba İk. No ichagaga löng li omlâywono lok owa ara, tjlä ga «Oba oblëra döra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjlëno ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li e lara, e kjruga Sbörë om go lara eni bakoe. Lara eni li jlö wleni ga woyde ga opdök om go» le lok eni.

³⁶ Èngkjwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjillgwo bo dyo shpoä twara lok ba kong ie wlo, joywe lok wlo. ³⁷ Ga tjlä lok ba kong ga «Pja

judio pjluyo jlö wleni ga pja opdös om go» le.

³⁸ Ga Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llë kjiy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlä ga «Domer ëre, e judio pjluyo.»

³⁹ Domerga owa wleniyo lök lok ba tjok kjlara omlâywono eni bakoe. Tjlë ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja llëmdo? Pja opdös om go, ga tjawa dös eni bakoe» le.

⁴⁰ Gueniyo kuya ba kjlara pjang lirë ga tjlä ba kong ga «¿Pja Sbö bangkjрэ llëmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok bek llëmdo? ⁴¹ Shjira llëbo owa shäryono jlökoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llëye owa shäryara llême» le. ⁴² Eshko ga tjlä Jesús kong ga «Pja äär ber sök no pjluoyoshko ga tja woyoshrëba» le.

⁴³ Kuya ga tjlä ba kong ga «İër bop kong jlökoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraiso* lishko» le.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁴⁻⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jlkong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësöng iak pjang eshko li dwlëton ter aas beno kjröng pjök.

⁴⁶ Ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «Data, bor sëya ëre iër ber tjeng bop wloshko» le, ga wolonoe.

⁴⁷ Lök pjang kjlös go li bokshto ga ëngkjwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llëbo weno li İya ga Sbö poshrëra, ga tjlä ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e pjlo bek jlöe» le.

⁴⁸ İya nopga löng eshko lirë ga to iröng ba ushko pjlu kjing shpok, woydë ara kjishko. ⁴⁹ Gueniyo

[†] 23:30 Oseas 10.8. [‡] 23:31 KJOR kësöng le li, e Jesús loklo. KJOR dogro le li, e nopga owa loklo.

Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdungko kjang anmoyö. § 23:34

Löyde lok pjang kjlös go llêm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. * 23:43 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraiso.

nopga Jesús miydë pjlú wleniyo li beno tjeng llëbo tjeng kës ère ik pjola sit, walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁰⁻⁵¹ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjlik pjlú, pjlo bek Sbö bokso. Sbö ber no pjluyo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kjok Ligwegaga Këskësyo kjararayo, gueniyo llëye shäryara lok Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

⁵² Jesús wolono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. ⁵³ E irgo ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong ko pjublún, pjlú wleniyo go, ga söra jek sakshko. Eshko ga iara beno buk pjlëbgwo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga èye iaydëba llëm obi. ⁵⁴ Dbar eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo ääto, kjok sëng tjän.

⁵⁵ Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek löng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e ina lok pjire. ⁵⁶ E irgo ga jek öötong löng ushko, poshtikklo llë lö pjlëblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wlo lara. Gueniyo shäryayde pjité llëm obishko ga woshtozlong dbaryo li öötonge. E kjishko ga woshtono lok, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go sorë li eni.

24

Jesús woshrono iröng obi

¹ Öötong sondë kjok shröngto ga jek lok jongya sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok. ² Öötong löng eshko ga ak kësbang jong ba sak bängzakklo li wlëna lok dik beno

jong pjlëbgwo li sor go. ³ Eni ga opzrëno jek pjlëbgwo li roy, gueniyo shinmo doyo drete. ⁴ Woyotjlïya löng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kälä lletlet.

⁵ İya lok ga beno löng sëya llëm, ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga domerga li tjlä ba kong lok ga «¿Shäng së li wlëmi shinmo tjrëko llënoro? ⁶ Buk na llëme. Woshrara Sbörë iröng obi. Zröydëba llëm obishko ga llëye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshrozia. Tjlëno ga ⁷ “No to ter kjok dogo dwayo ère iëba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zröya lok pjang kjlös go wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi” lara bomi kong eni» le.

⁸ Kuya lok ga tjlökwö lara li woyoshraræ. ⁹ Eni ga opshino lok eshko dwayo, ga jek öötong löng Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löngshko. Eshko ga llëbo ina, kura kës li lara lok pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe. ¹⁰ Tjlökwö roy sögaga li, e María Magdala so, Juana, María Santiago mekë, walëga llamo oblë li bakoe. ¹¹ Kuya Jesús oppinggaga lirë lok ga tjlökwö kjre lok llëme. Wotjlik lok ga walëga li skwë kjoyoe le.

¹² Eni ëmdë ga Pedro jek zron jong sakshko. Öötong shäng eshko ga opzrëno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjrikklo li ina beno buk eshko eröe. E irgo ga to iröng ushko, llëbo weno shinmo kong li woyotjlïya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³ E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jëk löng irbo jek jong äär Emaús kjokyo li bäng. Emaús kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jëk Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äär kjok eshko

dlo dluw dik wleni.* 14-15 Jèk löng llëbo shäryono Jesús tjok li lanyotkë ëng tjok. E wopro ga Jesús tek shrono shäng ba zlong, ga jek jèk shäng ba tjok, 16 gueniyo e ë miydara lok jekdo llëm, woydara Sbörë eni llëm kjïshko.

17 Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «¿Pjây jek jèk löng llë lanyotkë ëng tjok?» le.

Kuya lok ga slongtëng löng, woydë ara. 18 Kjlara ko Cleofas tjëlë ba kong ga «¿Kjakrokëp ega? Llëbo shäryono Jerusalén kjokyo tjaglën jâ, e miydara nopga uunkongdë. U ïga llë ëmdë ga ommydono lok pjire. ¿Eni ga pjara ommydono llëm sorëro?»

19 «¿Llëbo shäryono eshko li llë?» le.

Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Domer shäng kjlara ko Jesús, e Nazaret so. E Sbö tjölkwö laga, llëye shärye li, llëye le li, e dbo ara. Sbö kong ga tjwölö ara, nopga kong ga eni bakoe. 20 Gueniyo syöshtaga kägäyoga, bi tjlapgaga, e twara lok oba kong, zrökoba wlo, ga zröraba pjang kjlös go. 21 Tjawara wotjläno ga e shji Israel tjëyoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjän.

22 »Eerishko kjok shröngto ga walëga jèk löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakshko, 23 gueniyo shinmo li doyo wlëna llëme. Tek shrono lok iröng obi ga tjëlë borwa kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng borwa kong yoshko wleni, ga tjëlë ga 'Jesús, e woshrara Sbörë iröng obi' le lok borwa kong eni» le. 24 E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek öör löng sakshko bebi, ga llëbo wlëna lok, lara walëga lirë sorë li eni. Gueniyo Jesúsda ïna lok llëme» le.

25 Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «¿Pjây kâ kjange! ¿Pjây opping

llonoro? ¿Tjölkwö lara Sbö tjölkwö lagagarë lok tek këgongshko kës li, e kjrëmi llonoro? 26 ¿No pjluvo iche le Sbörë li, e shdungoba bäm go wlo, e irgo ga ie Sbörë ber tjwölö ara llëmdo?» le. 27 E irgo ga tjölkwö tak pjang ba kjïshko Sbö tjölkwö go li, e pjllölgwera ba kong pjire. Soyara Moisés kjibokwoyo li go, äär pjë jong Sbö tjölkwö lagaga tek dënashko so kjibokwoyo tjeng kës li go bakoe.

28 Ga jek löng ääto kjok äär woydë lishkoshko ga Jesús jek jèk shäng obi, äär jek këgong woydë wleni. 29 Gueniyo mana lok ber sök ba tjok. Tjëlë lok ba kong dbo go ga «Pja jek këgong ame. Kjok sëng tjän, kjok ro zaoe. Pja ber sök borwa tjok kjok ëreshko dey» le. Kuya ga opzrëno jek shäng ba tjok, ber sök ba tjok eshko wloro lara lok.

30 Eshko ga sirkeno sök ba tjok lok, ië wlo, ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjëlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjïshko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba kong lok. 31 Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wleni, e ë miydara lok pjir, gueniyo sök li jek jëktëng erä. 32 Eshko ga tjëlë lok ëng kong ga «Shji tek jèk löng ba tjok irbo bängshko ga Sbö tjölkwö pjllölgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shji wopjlu ara anmoyö llëmdo?» le.

33 Jekdo eshko ga sano jek iröng Jerusalén kjokyo. Öötong löng eshko ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li wlëna töno löng eshko, nopga oblë tjok. 34 Ga tjëlë lok shrono löng li kong ga «Tjlapga Jesús woshrono iröng obi jlöe. E weno shäng Simón kong tjän» le.

35 Kuya lok ga llëbo weno ba kong irbo bäng li, e lara ba kong pjire.

* 24:13 Jerusalén kjokyo dwayo äär Emaüs kjokyo wlo ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

Pjlung shosho suk pjir torashko ga e ë miydara lok sorë li, e lara ba kong pjir bakoe.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

³⁶ Ga lanyotke löng obi wopro ga Jesús weno shäng ba tjreko, ga tjlä ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le.

³⁷ İya, kuya lok ga beno löng sëya llëm, bangjre lok ara. Wotjlik lok ga ba shingyo le.

³⁸ Eni ga Jesús tjlä ba kong obi ga «¿Pjäy sëya llëm ega? ¿Tja woshrono iröng obi woyotjlimi llëm ega? ³⁹ ¿Tja li shängdo! Bor orkwo ëre İzïa. Bor dre ëre İzïa. Tja porwozïa. Bi shingyo, e sho dret, dboglo dret, botoyara tjok» le. ⁴⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba dre bäng, e pina ba kong lok. ⁴¹ Kuya, İya lok ga tjläkwö kjayde lok jläkwö llëm obi, gueniyo beno löng wopjlu anmoyö, yëy le lok bakoe. Eshko ga tjlä ba kong lok ga «¿Pjäy jüshko llëbo uako tjokde?» le. ⁴² Kuya lok ga kong mä sho suk pjir wleniyo twara ba kong bok kjwara, ⁴³ ga kjrara, uara ba bokshto.

⁴⁴ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Tja shäng bomi tjok obishko ga tja tjläno bomi kong ga “Tjläkwö tak pjang bor kjishko Moisés kjibokwoyo li go, Sbö tjläkwö lagaga tek dënashko so kjibokwoyo tjeng kës li go, kjibokwo ko *Salmos* go, e shäryë uunkong kjluwe” loror bomi kong eni» le.

⁴⁵ Eshko ga epga kjimtara Sbö tjläkwö tak pjang li llë loklo miydë pjlúe. ⁴⁶ Tjlä ba kong ga «Tjläkwö tak pjang li tjlä eni: “No pjluyo iche le Sbörë li, e wolon wlo. Gueniyo äar dbargwo mya ga woshre Sbörë iröng obi.” ⁴⁷ Tjläkwö tak pjang obi tjlä eni: “Ba ko goshko ga tjläkwö lëba tjëyo kjrina kjrina löng kjok ëre kjing go li kong. Tjläkwö lëba li ëre: ‘Llëbo shäryëy löng owa li, e owa

jläe lëy, ga rayëy ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber drete.’” ⁴⁸ Pjäy beno löng llëbo İnomi, kuromi li roy laga oba kong. ⁴⁹ Ga bomi go Sbö Sëya ichër kjok dogo dwayo äar ber kësbang bomi tjok, lara bor Datarë jläkwö sorë li eni. Gueniyo pjäy ber löng ëreshko Jerusalén kjokyo, ëye lër shäng bomi kong li shrono guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁵⁰ E irgo ga epga söra jek Jerusalén kjokyo dwayo, öötong löng Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tjläkwö lara beno pjlú ba kong lok. ⁵¹ Shäng tjlä obishko ga opkjono eshko dwayo, ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

⁵² E irgo ga poshrëra lok ara, ga sano to tek löng wopjlu iröng Jerusalén kjokyo. ⁵³ Eshko ga beno löng Sbö poshrëk, ba u zlong bäng enido.

Evangelio según Juan Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. E judío. Dënashko ga e ma shaga ba kjlara Santiago tjok. Pjlara ga löng parkë di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li sor goshko ga epga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya lok ga to jek ba tjok, beno löng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno löng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li pjeyoga bakoe. Ba oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni tak pjang kjibokwo ère go li, e Juan om go.

Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga judíoga ara löng ba kjok baíya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara Juandë judíoga löng kjok shto oblë oblë li kong. Kjibokwo ère tara ba kong llëno, e tara beno pjang Juan 20.31 go. Tjlë ga «Ère toror, miydëmi e go wlo ga no pjluvo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe. Ga pjây mär ba go wleni ga pjây ber löng së ÿyado Sbö tjok.»

Tjölkwö li weno beno no

1 Shäng kjlara ko Tjölkwö.*
Kjok ère dämär, llëye llëm obishko
ga

e sök tjän.

E sök Sbö tjok,
ga e Sbö.

2 Llëye llëm obishko ga
e sök Sbö tjok.

3 Ba go ga
llëbo tjeng kës ère shäryara
Sbörë

Llëbo tjeng kës ÿy löng ère,
e shäryara ba go.

4 Llëbo tjeng së kës ère, e laga erë.

Shji uunkong ber löng së
tjaglën wleni, e laga erë
bakoe.

Shji kong kjok miydë twaga li e,
e bi kong ga iök jong shjiy
wleni.

5 Kjok ro sï lishko ga
iök li jong shjiy ÿyado,
e sjëya kjok ro sï lirë ga äe.

6 Eebor ga domer weno shäng
kjlara ko Juan, e ichaga Sbörë.

7 Ichara Iök Shjiy li† roy lë oba
kong, nopga uunkong mär ber löng
ba go wlo. 8 Juan, e Iök Shjiy li
llëme. E shrono shäng Iök Shjiy li
roy laga erë. 9 Iök Shjiy jlökoyo li,
shji uunkong ber löng kjok miydë
ara li laga erë, ga eshko ga tjeve
döröe.

10 Eshkoshko ga sök kjok ère
kjing go, ga kjok ère shäryara kës
ëmdë ga e ë miydaraba llëme.

11 Öör shäng kjok baíya lishko,
gueniyo wlojrra ba tjëyogarë
llëme. 12 Gueniyo no kjong kjongda
omwlojrrono, ga beno löng mär ba
go. Epga iara beno löng Sbö wapga.
13 E weno beno Sbö wapga, shji
nopga wen kjok ère kjing go dik
llëme. E laga domerdë llëm, e laga
Sbörë.

14 Ga Tjölkwö li, e weno beno no,
ga beno sök shji nopga tjok. E Data
Sbö Wa kjlaraso, e Sbö bakoe. E
kjïshko ga e dbo ara, ga ba dbo kää
ïnoy wëllëe. E go ga Sbö wopjlú li,
Sbö tjölkwö bek li, e shrono beno
sök bi tjok, ÿy, kuy wlo.

15 Juan tjlëno ba kjïshko, tjlë
ga «Kjupäshko ga tja tjlëno bomi
kong ga «No tjeve bor irgo kjlara.
Gueniyo tja llëm obishko ga sök
tjän. E kjïshko ga tjwlö ara bor
kjinmo» loror eni. Ga loror li shäng
kjwe» le.

16 Ba wopjlú ara li kjïshko ga shji
uunkong kjimte ÿyado. 17 Dënashko
ga kjok llgwekklo twara Sbörë

* 1:1 Tjölkwö le li, e Jesucristo loklo. † 1:7 Iök Shjiy le li, e Jesucristo loklo.

Moisés kong, le bi kong wlo. E goshko ga e llë miydooroye. Ga Sbö wopjlú li sorë, Sbö tjlökwo bek li llë, era miydooroy Jesucristo go. ¹⁸ Sbö, e ïga ërë llëme. Gueniyo ba Wa kjlaraso li, e Sbö bakoe. Data Sbö miyde sök owa llëm, ga e sorë laga erë bi kong.

Juan No Waga tjläno Jesús kjishko
19-20 Pjlara ga syöshtagaga Sbö kong, ba kjimtagaga Leví tjëyoga, e ichara judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo löng Jerusalén kjokyo lirë tjlä Juan kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare?»

«Tja llëme» le ba kong wëllëe.

²¹ Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Eni ga pja ë? ¿Pja Elías tjwaydere?»

«Llëme» le ba kong.

Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Sbö tjlökwo laga tjwe lëba li pjare?»

«Llëme» le ba kong.

²² Eni ga tjlä lok ba kong ga «Eni ga pja ë los borwa kong om go, roy sörwa borwa ichagaga kong wlo» le.

²³ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

»«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlä shäng dbo go ga

‘Irbo shäryozí ber bek Tjlapga tjwe li kong’ le.»[†]

Ëbo tjlä shäng dbo go lara li, e tja layde» le.

²⁴ Fariseoga löng eshko kjlëbë.

²⁵ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li llëm, pja Elías llëm, pja Sbö tjlökwo laga tjwe lëba li llëm bakoe lëp shäng eni. ¿Eni ga pja no wë ega?»

²⁶ «Nopga wër shäng di goshko. Gueniyo bomi tjräko shäng kjlara, era ë miydëmi löng llëme. ²⁷ No tjwe bor irgo kjlara li e. Bek wlo ga tja ba

drepkwota dök wlo llëm, e tjwlö ara bor kjinmo anmoyö kjishko»[§] le ba kong.

²⁸ Llëbo shäryono kës eni li, e shäryono Betania kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong, no we jer shäng di roshko lishko.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ichara Sbörë li, e Jesús

²⁹ Wëshko ga Jesús ïya Juandë tek shäng tjwayde ba shwoy ga tjlä ga «¡jïa! Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ichara Sbörë li shäng kjwe. Shji öng ushko so zrök, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret wlo. Domer kjwe öng ushko so eniyo wleni, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret wlo, shji nopga löng kjok ëre kjing go kës li kong. ³⁰ Kjupäshko ga tja tjläno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga e sök tjän. E kjishko ga tjwlö ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe. ³¹ Tja shrono shäng no wë di goshko, e ë miyde Israel tjëyogarë wlo, gueniyo tja ëmdë ga ommyidono llëme» le.

³²⁻³³ Ga Juan tjlä jek obi ga «E ë miydër shäng llëm obishko ga bor ichaga no wë di goshko li tjläno bor kong ga “Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyë ber sök ë kjing go li, era nopga go Sbö Sëya iche tjwe ber kësband ba tjok” lara bor kong eni. E irgo ga tja omïno ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono beno sök ba go. ³⁴ Tjara omïno eni, ga lër bomi kong ga e Sbö Wa jlë» le.

Jesús oppinggaga bäm ïyo

³⁵ Wëshko ga Juan shäng eshko obi, ba oppinggaga do pjök tjok. ³⁶ Jesús ïya shäng ga tjlä ga «¡jïa! Öng Wlëp Usho So Llgwoklë ichara Sbörë li shäng kjwe» le.

[†] 1:23 Isaías 40.3. [§] 1:27 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

³⁷ Kuya Juan oppinggaga lirë ga to jek lok Jesús irgo.

³⁸ İya Jesúsde iröng ga tjlë ba kong lok ga «¿Llëye woydëmiro?»

«Tjlapga no pingga, ¿pja pë buk kjone?» le ba kong.

³⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, İmi wlo» le. Ga to jek lok ba tjok, öötonglöng u jong kjone sök lishko. Dlo töy kuzong ga beno löng ba tjok eshko äär jong shkë go.

⁴⁰ Kjlara jüni ko Andrés, e Simón Pedro lëng. ⁴¹ Andrés opshino eshko dwayoshko ga jek öötong shäng ba shjiy li shwoy ga tjlë ba kong ga «¡Mesías* li, e wlënorwael!» le ba kong. (Mesías, e no pjluyo iche le Sbörë li loklo).

⁴² Eshko ga ba shjiy li söra jek Jesús shwoy. İya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Pja ko Simón. Pja data ko Juan. Gueniyo pja kowëba ber Cefas shara» le. (Cefas, e Pedro loklo.)†

Felipe, Natanael, e rokara Jesúsde

⁴³⁻⁴⁴ Wëshko ga Jesús jek jongya Galilea kjokyo le. Jek jëk shängshko ga domer wlëna shäng kjlara ko Felipe, e Betsaida so, Pedro, Andrés, e kjokyo. Felipe İya ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

⁴⁵ Kuya ga jek öötong shäng domer oblë ko Natanael shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlökwo tara Moisésde kjok İlgwekklo go, ëbo tjwe kjlara İlono li kjışhko. Sbö tjlökwo lagaga löng li omtono ba kjışhko bakoe. Domer lara lok li İnorwa. E ko Jesús, e Nazaret so, José wa»‡ le.

⁴⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Nazaret kjokyo lëpdo? ¿İlëbo pjlú wen eshko laga ëro?»

«Kjweri shji to İk» le ba kong.

⁴⁷ Eshko ga jek öötong löng Jesús shäng lishko. Natanael İya Jesúsde

ga tjlë ba kong ga «Domer tek shäng kjwe, e Israel tjëyo İlökoyo, tjlökwo le ga İlökoyo, jyörkë İlëm wleniyo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja no eniyo miydëp sorë?»

«Pja rokayde Feliperë İlëm obishko ga pja İnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko» le ba kong.

⁴⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbö Wa li pja, Israel tjëyo pjluyo li pja bakoe» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno bop kong ga “Pja İnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko” loror eni. Tja tjlökwo kjrorop e kjışhko. Ga İlëbo İp kësbang, İnop kjwe kjinmo» le. ⁵¹ Ga tjlë ba kong obi ga «İer bop kong İlökoyo ga İlono ga İp ga kjok dogo roshwing, ga Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng no to ter kjok dogo dwayo ëre go» le.

2

Di kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara

¹⁻² Dbargwo mya irgo ga oba orkwosmok löng Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga Jesús öötong shäng eshko ba oppinggaga tjok, mana orkwosmoga lirë kjıy. Jesús mekë sök eshko bakoe.

³ Oba löng orkwosmozlong dbaryo li shrëk wopro ga kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge. Eni ga Jesús mekë tjlë ba kong ga «Kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Mekë, ¿İlep shäng bor kong eni ega? Tja dbaryo äätë İlëm obi» le.

⁵ Eshko ga ba mekë tjlë parkagaga löng li kong ga «İlëye le bomi kong li shäryozı eni» le.

⁶ Judıoga sgara löng orkwo shkwë yötso enido, ba pjeyoga tek

* **1:41** Mesías, e Hebreo tjlökwo. † **1:42** Arameo tjlökwo Cefas, e ak loklo. Grecia so tjlökwo Pedro, e ak loklo bakoe. ‡ **1:45** Eshko dbaryo ga Jesús, e José wa lëba, miga eni İlëme.

dēnashko so sdēkwo sorē ga eni. E kjīshko ga di bapkwō tjeng eshko kjwo tjer (6), shāryak ak go, kjwara kjwara di shak bayo bonkō kēsbang tjung wleni* kjwo sak pjōk (20) dik, llēm ga sak mya (30) dik. ⁷ Eshko ga Jesús tjlē parkagaga lōng li kong ga «Di bapkwō kjwe dlīzī di go» le ba kong, ga uunkong li dlina lok beno tjeng tjung di go. ⁸ Eshko ga tjlē ba kong lok jek obi ga «Shizī sira, ga sōzī jek kēm bomi kägāyo shāng wle kong» le.

Kuya lok ga shāryara eni. ⁹ Twara lok ba kägāyo kongshko ga miydara lok ga di li kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara, gueniyo llē miydara ba kägāyorē shāng llēme. Eni ga iarashko ga domer orkwosmono li rokara tek ba shwoy, ¹⁰ ga tjlē ba kong ga «Nopga uunkong orkwosmozlong dbaryo shrēkshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara iako owa llēm wleniyo twe nopga mak pjir lōng li kong bām go, ie lok wlo. Iara lok ara irgo ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjwō chira wleniyo twe ba kong lok shara. Gueniyo pjara omshāryono eni llēme. ¿Iako owa llēm wleniyo lira ship shāng kjwlē jā egaro?» le.

¹¹ Llēbo ÿdēba llēm wleniyo shāryara Jesúsde bām li e, shāryara eshko Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. E go ga ba dbo kālā pina ba oppinggaga kong, ga beno lōng mār ba go. ¹² E irgo ga to jek öötong shāng Capernaúm kjokyo ba meké, ba lēmga, ba oppinggaga tjok, ga beno lōng eshko dbar kjwöbö.

Llēbo soynegaga lōng Sbō u zlong bāng li ichara Jesúsde drete

¹³ Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo judioga kong li dörö kjīshko ga Jesús jek öötong shāng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ Eshko ga opzrēno jek shāng Sbō u zlong bāng ga nopga

wlēna lōng llēbo soynek, sögla, öng wlēp ushko so, dunggwo bakoe. Nopga oblē wlēna wloktong lōng dbur kjlopswē. ¹⁵ İya Jesúsde eni ga no shpokklo shāryara pjara kjillgwo go, ga lōng li ichara jek eshko dwayo dret, ba öng llē tjok. Dbur kjlopswaga dburyo li dbura ba shjiryō, ga ba dbur bapkwō kjlopswozlong li poskara beno tjeng töshko. ¹⁶ Ga tjlē dunggwo soynegaga lōng li kong ga «İBomi dunggwo kjwe shizī ēre dwayo! İBor Data u ēre iēmi ber jong llēbo soynezlong uyo llēme!» le.

¹⁷ Eshko ga tjlōkwo tak pjang Sbō kjibokwoyo go li woyoshrara ba oppinggagarē lok kjrina. Tak pjang li tjlē ga «Tja wo pjang bop u li go İyado. Tja ymo ara ba kjīshko.»†

¹⁸ Eshko ga judioga tjeng li tjlē lok ba kong ga «¿Llēye shāryēp shāng li shāryēp ega? ¿Pja ichaga ērē? Pja ichaga Sbörē wleni ga llēbo İydēba llēm wleniyo shāryos borwa kong, e miydērwa e go wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Sbō u ēre shdōzī ber dret, ga āār dbargwo mya ga shāryēr ber jong ba shtoshko irōng obi» le.

²⁰ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Sbō u ēre shāryēba wlo ga woydara lu pjloglo sak pkēng kjingsho tjer (46). ¿Ga pja omshāryē dbargwo mya lēp sorēro?» le.

²¹ Gueniyo Sbō u le shāng li, e ba doyo om go li layde. ²² E irgo ga wolono, ga woshrara Sbörē irōng obishko ga llēye lara li woyoshrara ba oppinggagarē lok. Eshko ga Sbō tjlōkwo tak pjang li, e kjrara lok, ga Jesús tjlōkwo kjrara lok eni bakoe.

No wotjlik sorē, e miydara Jesúsde pjire

²³ Ga nopga lōng Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrēkshko ga Jesús shāng llēbo ÿdēba llēm wleniyo shāryē

* 2:6 Bonkō kēsbang tjung wleni, e bayo litro pkēng (4) dik. † 2:17 Salmo 69.9.

Jerusalén kjokyo. Īya nopga löng eshko liré ga kjone kjone beno löng mär ba go. ²⁴ Gueniyo nopga wotjlik soré li miyde Jesúsde shäng pjire. E kjishko ga tjlokwo lëba li kjre uunkong llëme. ²⁵ Nopga wotjlik llë, e miyde shäng pjir ĩyado. E kjishko ga wotjlik soré li lëba ba kong guing llëme.

3

Jesús, Nicodemo

¹ Domer shäng kjlara ko Nicodemo, e fariseo, judío tjlapga kjok llgwegga wleniyo bakoe. ² Shkër kjwara ga jek öötong shäng Jesús shwoy ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, miyderwa ga pja ichaga Sböré no ping. Sbö shäng bop tjok llëm kjwe ga llëbo ĩydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li shäryëp ga äe» le.

³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Īër bop kong jlökoyo ga shji uunkong weno pjlara. Gueniyo eye wen jek pjlara obi llëm ga äär ber Sbö nopga ga äe» le.

⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Shji öötong këguë tjän ga shji wen obi soré? Shji äär ber buk bi mekë bö roshko, shji wëya jek obi wlo ga äe» le.

⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «Īër bop kong jlökoyo ga eye we Sbö Sëyarë, ga wëya ber tjaglën wleni llëm ga äär ber Sbö nopga ga äe.

⁶ Eye wengga noré ga ber no eröe. Eye äär ber Sbö ĩ wlo ga woyde ga wengga Sbö Sëyarë. ⁷ «Nopga uunkong wen jek obi kjluwe» ĩër bop kongshko ga pja ber sök polläk llëme. ⁸ Pjluk, e shrono ga kup ga wëlä, gueniyo tjwe jong kjone dwayo, jongya jek kjone, e miydëp llëme. To woydë jek kjone ga eshko. Nopga wëya Sbö Sëyarë li, e so e kjoyo bakoe» le.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëye lëp shäng li, e sorëro?»

¹⁰ «Pja Israel tjëyoga pingga. ¿Eni ga e miydëp llëm sorëro? ¹¹ Īër bop kong jlökoyo ga tjlokwo lërwa bomi kong, e miyderwa kjij, llëbo ĩnorwa om go li, e lorwarë, gueniyo tjlokwo lërwa löng li, e kjrëmi llëme. ¹² Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li ĩër shäng bomi kong, ga tjlokwo kjrëmi llëme. ¿Eni ga llëbo tjeng kjok dogo li lotë bomi kong kjwe ga tjlokwo kjrëmi sorëro?»

¹³ »Eye öör jem kjok dogo llëme. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo. ¹⁴ Dgur jyäglo poyona Moisésde dënashko soré ga llono ga tja poyongoba pjang kjomo eni bako, ¹⁵ eye mär bor go ga ber löng së ĩyado Sbö tjok wlo.

¹⁶ »Nopga löng kjok ëre kjing go woyde Sböré ara. E kjishko ga ba Wa kjlaraso ëre ichara zrökoba nopga kjishko wlo, eye mär bor go ga jer llëm wlo, ber löng së ĩyado Sbö tjok wlo. ¹⁷ Tja ichara kjok ëre kjing go no dök wlo, no shdung wlo llëme. ¹⁸ Eye mär bor go ga ber shdungko llëme. Gueniyo eye mär bor go llëm ga era beno shdungko tjän, mär Sbö Wa kjlaraso ëre go llëm kjishko.

¹⁹⁻²⁰ »Eye llëbo owa shäryë ga woyde ga ĩga ërë llëme. Ga tja shrono shäng kjok ëre kjing go, iök jong shjiy wleni. E kjishko ga tja woydara llëbo owa shäryagagare llëm, ga beno löng pjola, llëbo shärye löng owa li ber wëlä llëm wlo le. Epga beno shdungko e kjishko. ²¹ Gueniyo eye jek tjlokwo bek li go ga woyde lok ga ber löng iök jong shjiy lishko, llëbo pjlu shärye löng Sbö kjishko li ber wëlä wlo» le ba kong.

Juan Jesús läywono

²² E irgo ga Jesús jek öötong shäng Judea kjokyo ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö no wë jer di roshko. ²³⁻²⁴ Kjok buk kjrina ko Enón, Salim kjokyo

ber buk soshko. Enón kjokyo lishko ga di ara. E kjishko ga Juan bängzaydëba no shdüzlong uyo roshko llëm obishko ga shäng eshko no wë, ga nopga jek äär löng ara ba shwoy, we Juandë wlo.

²⁵ Eshko ga Juan oppinggaga opy-ono löng ënglë kar kar judío shäng kjlara eshko li tjok, shji wë di go sorë li läywe löng. ²⁶ Pjir ga jek öötong löng Juan shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupä ga domer shäng bop tjok Jordán diyo kjwo kalëkong li, läyworop li, e shäng no wë, ga nopga löng kës li jek löng ba shwo lëkong shara» le.

²⁷ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Ëye llëbo tjok ga e twaga Sbörë ba kong kjishko. ²⁸ «No pjluo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja llëme. Tja ichara jek ba bäm go erä» loror bomi kong tjän, ga kuromi wëiëe.

²⁹ »Kjoglö shäng kjlara orkwosmok wlo wleni ga e sogo domer orkwosmok ba tjok wlo li eröe. Domer orkwosmok wlo li yorkaga shäng li, e ber shäng wopjlú, ba kjlara tjlëno shäng li kura kjishko. Tjara so domer yorkaga li kjoyoe. Tja wopjlú ara anmoyö e kjishko. ³⁰ Bek wlo ga era ber tjwlo ara jek këgong këgong, ga tjara ber tjwlo chira.

³¹ »Ter shrono shäng kjok dogo dwayo lira tjwlo ara, oblë kjinmo. Ëye kjok ëre so ga e jüshko so erä, ga llëbo jüshko so li läywayde. Ter shrono shäng kjok dogo dwayo lira tjwlo ara, oblë kjinmo. ³² Llëbo ña, kura eshko li, e läywayde, gueniyo ba tjlökwo kjrëba llëme. ³³ Gueniyo tjlökwo kjruga ë li kong ga tjlökwo lara Sbörë ba kjishko li, e beke le. ³⁴ Jesús ichara Sbörë ba tjlökwo roy lë oba kong, ga e go ba Sëya twara beno ba kong kësbang anmoyö. ³⁵ Ba Wa woyde Data Sbörë ara, ga llëbo tjeng kës li iara beno tjeng ba wloshko. ³⁶ Ëye mär ba

Wa go ga beno löng së Sbö tjok tjän, ga ber löng eni ñyado. Gueniyo ëye omwlokrë llëm ga äär ber löng Sbö tjok eni llëm, ga shdüya Sbörë ber ñyado wlo bakoe» le.

4

Jesús lano walë Samaria so tjok

¹⁻³ Jesús roy kura fariseogarë lok ga nopga piya shäng, we shäng jer di roshko ara, Juan kjinmo, miga shäng no wë om go llëm, waga ba oppinggagarë lok. E miydara Jesúsdë, ga to Judea kjokyo dwayo, jek jongya Galilea kjokyo iröng obi. ⁴ Irbo li jek jong Samaria kjokyo go kuzong ga ⁵ jek öötong shäng kjok buk kjrina ko Sicar, e Samaria kjokyo obi, kjok twara Jacobdë beno ba wa José kong dënashko li buk soshko. ⁶ Eshko ga di bäng jong kjwara, shiga Jacobdë dënashko. Dlo dluw dik ga Jesús sjeno jërbo kuzong ga sirkeno sök di bäng jong li zlong. ⁷⁻⁸ Ba oppinggaga jek lok u lok arashko dli tjwlek, Jesúsda beno sök eshko.

Eshko ga walë Samaria so tek tjwe shäng kjlara di shik. Walë li ñya sök ga tjlë ba kong ga «Tja sës di sira» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja judío, ga tja walë Samaria so. ¿Eni ga tja kong di rokëp sorëro?» le. (Lara ba kong eni, judioga pjë Samaria sopga tjok llëm kjishko.)

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëbo twe woydë Sbörë bop kong, gueniyo e llë miydëp shäng llëme. Ga di rokaga sök ëre, tja ë miydëp shäng llëm bakoe. Miydëp kjwe ga tja kong di rokorop, di shji ie ber löng së jlökoyo wleniyo» le.

¹¹ Eshko ga walë li tjlë ba kong ga «Tjlapga, di bäng ëre jong rong, ga pja di shikklo drete. ¿Eni ga di shji ie ber löng së lëp sök li ship sorëro? ¹² Bi tjlapga tek dënashko so Jacob di shino di bäng ëre dwayo, ga iara beno ba wapga kong, ba öng kong

bakoe. Pjir ga iara beno jong bi kong. ¿Pja tjwłō ara ba kjinmore?»

¹³ «Ēye di ěre iono ga pjesit ga jek wodogro obi. ¹⁴ Gueniyo di twak tjarē li, ěye omiono ga ber wodogro ame. E ber pjang di shlāā wleni, ga ie ber lōng sē ĩyado Sbō tjok bakoe» le ba kong.

¹⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, di lēp sōk li twos bor kong sira, tja tjawodogro ame wlo, tja tek shāng di shik kjēr jūshko ame wlo bakoe» le.

¹⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja nom bop lanma wlokrjē. Wlēnop ga tek sōba» le.

¹⁷ Kuya walē lirē ga tjlē ba kong ga «Tja lanma drete» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «“Tja lanma drete” lēp shāng li, e lorop beke. ¹⁸ Jłokoyo ga pja lanmaga rayono öötong doglo shkēng (5) tjān, ga eerishko ga domer sōk bop tjok li, e bop lanma llēme. Lēp shāng li, e lorop beke» le.

¹⁹ Kuya walē lirē ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, miydēr ga pja Sbō tjłōkwo laga. ²⁰ Borwa tjlapgaga Samaria so tek dēnashko so li Sbō poshrēno dlup ěreshko. Gueniyo pjāy judiōgara tjlē ga “Sbō, e poshrēy wlo ga woyde ga shāryēy eshko Jerusalēn kjokyo dey” lēmi eni» le.

²¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja tjłōkwo kjrozong. Dbar tjwe kjwara ga Data Sbō poshrēmi wlo ga pjāy tek dlup ěre go ame, pjāy jek Jerusalēn kjokyoeshko ame bakoe.

²² Samaria sopga, Sbō poshrēmi lōng li miydēmi lōng llēme. Gueniyo tjawa judiōga tjrēko no shāng kjlara, kjrara Sbōrē ber no dōga wlo. E kjīshko ga Sbō poshrērwa lōng li, e miydērwa lōng pjłúe. ²³ Gueniyo dbar tjwe kjwara ga ěye Data Sbō poshrēk woydē jłokoyo ga e poshrēya jłokoyo ba pjłúshko, Sbō Sēya go, woyde Sbōrē sorē li eni. Ga

dbar tjwe lēr shāng li, e shrono tjān. ²⁴ Sbō, e sēya. E kjīshko ga woyde ga e poshrēy jłokoyo bi pjłúshko, ba Sēya go» le.

²⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Miydēr ga no pjłuyo iche le Sbōrē li tjwe.* Shrono ga llēbo tjeng kēs li pjłollgweya borwa kong drete» le.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjwe lēp shāng li, e tja» le.

²⁷ E irgo ga Jesús oppinggaga shrono lok irōng obi. ĩya lok ga sōk lan walē tjok ga yēy le erā, ga wotjłik lok ga «¿Llēye woyde? ¿Sōk lan walē kjwe tjok llēno?» le, gueniyo kjakrokara lok ba kong llēme.

²⁸ Eshko ga ba di bapkwō iara walē lirē beno jong eshko, ga to jongya u lok arashko. Öötong shāng eshko ga tjlē nopga kong ga ²⁹ «Domer sōk kēm kjlara, tja, llēye shāryoror dō li, e miyde sōk pjir, ga lara bor kong pjire. ¿No pjłuyo ichara Sbōrē shrono shāng li ero llēm? Pjāy tegō. Shji to ĩk» le. ³⁰ Kuya lok ga opshino to jek lok ba tjok, jongya Jesús sōk lishko.

³¹ E wopro ga Jesús oppinggaga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja ios sira» le lōng eni.

³² Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja llēbo uako tjok, gueniyo llē miydēmi lōng llēme» le.

³³ Kuya lok ga tjlē lok ěng kong ga «¿Ēbo dli sōno ba kongdo?» le.

³⁴ Gueniyo tjlē ba kong lok ga «Llēye woyde bor ichagarē ga shāryēr le li, e shāryēr woydē āar jong shāryoror pjir guing. Bor kong ga pak ěre, e bor dli wleni. ³⁵ Pjāy tjlē ga “Kjwe moglo pkēng (4) obi ga dwla bo shjiye” lēmi. Gueniyo lēr bomi kong ga nopga tek tjeng kjwe ĩzā. Nopga koshēy Sbō tjłōkwo kjrē ame, tek lōng Sbō tjłōkwo kjrē eniwa tjok wlo.

* 4:25 No pjłuyo iche le Sbōrē li, e kowēba Cristo bakoe.

³⁶ »Ëye dwla skok ga dburyo shaya. Ga dwla skozlong dbaryo ga dwla skogaga li löng wopjlú, dwla dgagaga tek dênashko li löng wopjlú bakoe. Sbö tjlökwo, e eni wleni bakoe. Ëye tjlökwo kjrono ga ber löng sê iyado Sbö tjok. Gueniyo eshko ga tjlökwo pjllölgwegaga ba kong, kjre wlo li, e löng wopjlú, tjlökwo lagaga ba kong tek dênashko li löng wopjlú bakoe. ³⁷ Oba tjlê ga «Kjlara dwla dguê, kjlara obi ba bo töng» lëba eni. Eni jlê. ³⁸ Pjây ichër tjlökwo pjllölgwek oba kong, kjrëba wlo. Gueniyo tek dênashko ga nopga oblê öör löng tjlökwo lë oba kong. Ba pak li kjangé. Ga llëbo weno pak shäryara lok kjishko li, e beno bomi kong» le.

³⁹ Eshko ga Samaria sopga löng kjok eshko li mär beno löng Jesús go ara, llëye lara walê lirê ba kong li kjishko. Tjlêno ga «Llëye shäryoror dö li, e miyde shäng pjir, ga lara bor kong pjire» lara ba kong lok eni. ⁴⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga rokara ber sök ba tjok, ga beno sök eshko ba tjok dbar pjök. ⁴¹ Eshko ga nopga mär beno löng ba go ara obi, tjlökwo lara om go ba kong li kjishko. ⁴² Eni ga tjlê lok walê li kong ga «Bäm go ga tjawa mär Jesús go, llëye lorop borwa kong li kjishko. Gueniyo kurorwa tjawarë om go shara. E kjishko ga miydërwa pjlu ga nopga kjok ëre so döga li e» le.

Domer parkaga pjlu kong li wa poptara Jesúsä

⁴³ Dbar pjök irgo ga Jesús opshino to eshko dwayo jongya jong Galilea kjokyo. ⁴⁴ (Pjlara ga Jesús tjlê ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjlökwo laga, e iëba tjwlö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko ga iëba tjwlö llëme» le eni.) ⁴⁵ Gueniyo kjupäbä ga Jesús sök Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egípto kjokyo dwayo dbaryo shrëzlong dbaryoshko. Eshko ga llëbo iydëba

llëm wleniyo shäryara ara. Galilea sopga kjone kjone öör löng eshko bako, ga llëye shäryara kës li ina lok. E kjishko ga Jesús öötong shäng Galilea kjokyo shko ga e wlokrara lok wopjlúe.

⁴⁶ Dbar kjwara ga Jesús jek öötong shäng Caná kjokyo jek obi. Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi, di kjlopswara beno kjillgwo bo dyo dbo ara kjupäbäshko lishko. Domer shäng kjlara Capernaüm kjokyo, parkaga pjlu kong wleniyo. Wa buk kjlara swlo ara. ⁴⁷ Kuya domer lirê ga Jesús shrono shäng Judea kjokyo dwayo ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlê ba kong ga «Bor wa swlo ara, buk wolontoe. Rokër bop kong sira ga pja jek bor tjok bor ushko, poptöp wlo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryer bomi kong llëm ga pjây mär bor go llëme» le.

⁴⁹ Kuya domer lirê ga tjlê ba kong ga «Tjlapga, shji to jekdo, bor wa wolontê llëm obi tjok» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja nom bop ushko. Bop wa poptono tjän» le.

Kuya ga tjlökwo kjrara, ga toe. ⁵¹ Wëshko ga jëk shäng äato ba ushko ga ba parkagaga tek löng ba wlokrë irbo, ga tjlê lok ba kong ga «Tjlapga, bop wa, e poptono beno pjlu!» le.

⁵² Kuya ga tjlê ba kong lok ga «¿Kayo yonkë kjok orë?»

«Kjlik li zeno kjupke dlo jöya kjwlëshko» le lok ba kong.

⁵³ Eshko ga miydara domer lirê ga Jesús tjlêno ga «Bop wa poptono tjän» lara ba kong li, e dlöyo e go. Eni ga beno shäng mär Jesús go, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok.

⁵⁴ Jesús tek Judea kjokyo dwayo shrono shäng Galilea kjokyo irgo ga llëbo iydëba llëm wleniyo

shäryara e tjok ga öötong pjloglo pjök tjän.

5

Woshtozlong dbaryo ga domer jëk llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ Öötong dbar shrëzlong dbaryo judioga kong oblëshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo obi. ² Shji opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshko u bäng bängyo ko Öng Wlëp Ushko So li goshko ga shji jek jëk sira wleni ga di bapkwö shäryak buk eshko kjwara kësbang, roshko di, arameo tjlökwö go ko Betzata. Ba kopshko ga u tjeng kjwo shkëng (5), di bapkwö li sor go pjribrie. ³⁻⁴ Swlopga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga dre kuga llëm wleniyo bakoe.* ⁵ Buk kjlara eshko jëk llëm wleniyo. E öötong lu pjloglo sakmya kjingsho kjwong (38). ⁶ Eni ga Jesús jek öötong shäng eshko ga buk li ña, ga buk eshko öötong lu kop ara li miydara, ga tjëlë ba kong ga «¿Pja poptë woydëre?»

⁷ «Tjlapga, di kjwe luywëshko ga tja oplong woydë ba roy, gueniyo tja kjimtaga ërë llëme. Tja drön ara, oplong om go wlo lërshko ga oblë oplono bor bäm go tjän» le.

⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo buk kjwe kjros, ga pja jëkzong» le ba kong. ⁹ Jekdo eshko ga poptono, ba bukklo buk li kjrara, ga jëktonge.

Eshko ga woshtozlong dbaryo. ¹⁰ Eni ga domer li iya judiö tjlapgagarë lok ga tjëlë lok ba kong ga «Eeri ga woshtozlong dbaryo. Bi bukklo, e söy wlo ga äe» le.

¹¹ Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Bor poptaga tjëlëno bor kong ga «Bop bukklo kjwe kjros, ga pja jëkzong» lara bor kong eni» le.

¹² Eni ga tjëlë lok ba kong ga «¿Laga ërë bop kong eni?» le. ¹³ Gueniyo e ë miydara llëm, poptono pjirshko ga Jesús opjnenö jek nopga tjeng ara li tjërëkö kjishko.

¹⁴ E irgo ga domer li wlëna Jesúsde öötong sök Sbö u zlong bäng, ga tjëlë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptono beno shäng pjluë. Gueniyo llëbo owa shäryëp ame, llëm ga llëbo wen bop kong owa e kjinmo kjwe» le. ¹⁵ Eshko ga domer li to ey dwayo, jek öötong shäng judiö tjlapgaga shwoy, ga tjëlë ba kong lok ga «Bor poptaga, e Jesús» le. ¹⁶ Eni ga llëbo shärye Jesúsde eni woshtozlong dbaryo kjishko ga opyono beno löng ba wloyo.

¹⁷ Gueniyo Jesús tjëlë ba kong lok ga «Woshtozlong dbaryo ëmdë ga bor Data, e shäng parkë obi, ga tjara omshäryë eni bakoe» le. ¹⁸ Kuya lok ga iirkono ara ba kong. Woshtozlong dbaryo ga pak shärye enido dö llëm, Sbö, e kowara ba Data lara lishko ga miydara lok ga e opyono tjwölö Sbö dik layde shäng. E kjishko ga zröya lok woydë ara anmoyö.

Sbö Wa, e ichaga ba Datarë

¹⁹ Eshko ga Jesús tjëlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökwö ga llëye shärye Data Sbörë li, e shäryotë tja ba Wa ërerë döe. Llëbo shäryër bor woshko llëme. ²⁰ Tja woyde bor Datarë ara, ga llëbo tjeng kës shärye shäng li, e pñya bor kong drete. Ga llëbo pñya bor kong kësbang, ëre kjinmo anmoyö. ²¹ Eye wolono ga woshre Data Sbörë ber shäng së iröng obi. Eni wleni ga ëye iër woydë ber shäng së ga iër

* 5:3-4 Tek dënahshko ga kijbokwö ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «Swlopga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, no kjok igö llëm wleniyo, no jëk llëm wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo bakoe. Ga löng di buk li dgön koshë. Olö ga Sbö parkaga kjok dogo so ter tjewe kjlara, ga di buk li rorwe, dgön wlo. Eshko ga ëye opzrëk jer di li roshko bäm go ga poptë jekdo.»

ber eni ga pjlú bakoe. ²² Ga eye llgweya Data Sbörë ber shdungko wlo llëme. No llgweya iara beno shäng li, e tja. ²³ Shäryara eni, tja bangkjreba wlo, e bangkjreba sorë ga eni. Eye, tja bangkjre llëm ga bor ichaga bangkjre llëm bakoe.

²⁴ »Lër bomi kong jlökoyo ga eye, bor tjlökwo kjrara, ga mär bor ichaga go ga beno löng së iyado ba tjok, epga shdungko ame. Bäm go ga beno löng no wolono wleni, gueniyo iara beno löng së jlökoyo shara. ²⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga dbar tjwe kjwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono löng wleni lirë, ga eye omtjlökwo kjrë ga ie Sbörë ber löng së jlökoyo shara. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjan. ²⁶ Nopga ber tjeng së, e laga Data Sbörë eröe. Gueniyo ba Wa ëre iara beno ba laga eni bakoe. ²⁷ Ga dbo twara bor kong no llgwek ber shdungko wlo, tja shrono kjok dogo dwayo beno no kjishko.

²⁸ »Pjäy kong llëbo loror li, pjäy opshgawë e kjishko llëme. Dbar tjwe kjwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono iak öötong tjeng sakshko lirë, ²⁹ ga woshre, ga opshik lok tjeng lishko dwayo. Eshko ga eye wolono löng llëbo pjlú shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo, ga eye wolono löng llëbo owa shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng shdüya Sbörë wlo. ³⁰ Llëbo shäryër bor woshko llëme. No llgwer, tja ichara ba llgwek sorë li eni. Llgwershko ga woydër ga bor ichaga ber wopjlú bor tjok. E kjishko ga llëye lër shäng li, e bek lotë.

Tjlökwo lagaga Jesús kjishko

³¹ »Tja tjlë bor kjishko om go kjwe ga e tjwlö llëme. ³² Gueniyo shäng kjlara obi tjlë bor kjishko, ga miydër ga llëye le li, e jlöe.

³³ »Pjäy nopga ichono llëbo kjakrokë Juan kong, ga llëye lara bomi kong li, e jlöe. ³⁴ Bor kong ga

tjlökwo lara norë li, e tjwlö llëme. Gueniyo lër shäng bomi kong, ba tjlökwo kjrëmi wlo, pjäy där e go wlo. ³⁵ Juan Sbö tjlökwo lono shäng bomi kong, iök jong shjiy wleni, ga pjäy beno löng wopjlú ba kälä li goshko dbar kjwöbö.

³⁶ »Gueniyo llëbo shäryër kësbange. Shäryër eni, tja ichara Data Sbörë ba shäryë kjishko. Miydëmi e go ga tja ichaga erë. Eni ga bor tjlökwo tjwlö ara, tjlökwo lara Juandë bor kjishko li kjinmo.

³⁷ »Tja ichara Data Sbörë, ga tjlëno bor kjishko bakoe. Gueniyo e imirë llëm, ba tjlë li kumirë llëm bakoe. ³⁸ Ba tjlökwo kumi woydë llëme. Tja ichara ba lë bomi kong, gueniyo pjäy mär woydë bor go llëme.

³⁹ »Pjäy opping Sbö kjibokwoyo go ara, pjäy opping aär ber löng së iyado Sbö tjok wlo. Ga llëbo tak lok ara eshko bor kjishko. ⁴⁰ Eni ëmdë ga pjäy ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga pjäy mär woydë bor go llëme.

⁴¹ »Tja poshrëkoba li, e bor kong ga tjwlö llëme. ⁴² Miydër pjlú ga Sbö woydëmi llëme. ⁴³ Tja ichaga bor Datarë, ga tja shrono shäng na, gueniyo tja tjlökwo kjrëmi woydë llëme. Gueniyo oblë tjwayde shäng ba woshko kjwe ga era tjlökwo kjrëmi owa llëme. ⁴⁴ Woydëmi ga oba ber löng wopjlú bomi tjok, gueniyo Sbö sök kjlaraso li ber wopjlú bomi tjok li, e bomi kong ga llëno llëme. ¿Eni ga tja tjlökwo kjrëmi sorëro?

⁴⁵ »Gueniyo pjäy rotaga Data Sbö kong li, e tja llëme. Bomi rotaga, e Moisés. Pjäy mär löng tjlökwo tara li go lëmi. ⁴⁶ Ga tjlökwo li tara bor kjishko. Eni ga ba tjlökwo li kjrromi jlökoyo kjwe ga bor tjlökwo kjrromi bakoe. ⁴⁷ ¿Gueniyo ba tjlökwo tara pjang li kjrromi llëm kuzong ga bor tjlökwo kjrëmi sorëro?» le.

6

Jesús nopga sēno doglo sak dbāw dbāw p̄jloglo shkēng (5,000)

¹ E irgo ga Jesús jek dipzono öötong shäng di bäng buk kēsbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea kjwo kalēkong. Di bäng li ko Tiberias bakoe. ² Eshko ga nopga jek löng ara ba tjok, llēbo ÿdēba llēm wleniyo shärye shäng ara li ina lok kjishko. ³ Ga Jesús jem öötong wloktong sök dlup jong kjwara eshko li go ba oppinggaga tjok. ⁴ Eshko dbaryo ga Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo judíoga kong li döröe.

⁵ Eshko ga nopga tēm löng träk llēm ba shwoy li kop ÿya ga tjlē Felipe kong ga «¿Shji dli tjwlēk oba löng kēs tēm tjeng kjwe kong kjone?» le. ⁶ Llēye shärye eshko li miydara shäng pjir tjän, gueniyo lara ba kong eni, ba tjlīkklo, dborye sorē kuya wlo.

⁷ Eni ga Felipe tjlē ba kong ga «Kjwepga kjwe sēy uunkong wlo ga woyste ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbāw p̄jloglo pjök (200) äska wleni. Shäryoroy eni emdē ga dliyo shdöy sira sira ga pjitēnge» le.

⁸ Eshko ga ba oppingga kjlara obi ko Andrés, Simón Pedro lēng li tjlē ba kong ga ⁹ «Kjwozirwa shäng jūshko kjlara, pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkēng (5), mā tjeng do pjök bakoe. ¿Gueniyo kjwe llēno oba löng kēs kjwe kong?» le.

¹⁰ Kuya Jesúsde ga tjlē ba opping-gaga kong ga «Nopga kjwe ichozī wlar tjeng tōshko» le. Eni ga ichara lok wloktong tjeng shkwamsho ara eshko li kjing go. Domerga tjeng eshko doglo sak dbāw dbāw p̄jloglo shkēng (5,000) dik.

¹¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkēng (5) li kjrara Jesúsde,

ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li shdöra nopga sirkeno tjeng kēs li kong, woydara lok bayo kjöm ga eni. Ga shäryara eni mā li tjok bakoe.

¹² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlú irgo ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Worbo tōmi, opzang llēm wlo» le ba kong. ¹³ Eni ga pjlung shosho li worbo tōna lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

¹⁴ Llēbo ÿdēba llēm wleniyo shäryara Jesúsde li ÿya nopga tjeng lirē ga tjlē lok eng kong ga «Jlökoyo ga Sbō tjlökwo laga tjwe wlo li kjwe» le. ¹⁵ Ga wotjlik lok ga shaya, iche ber sök ba pjluoyo dbo go wlo le. E miydara Jesúsde pjir kuzong ga opshino jem llögong sit, ber sök tjoksa wlo.

Jesús jēktong di kjing go

¹⁶⁻¹⁷ Kjek ro zoktong irgo ga ba oppinggaga jer dlup li go dwayo öötong di bäng buk kēsbang li sor go. Eshko ga Jesús tjwayde llēm obishko ga opyono jem lok kjoyng roshko, jek dipzē löng Capernaúm kjokyo wlo le, di bäng buk kēsbang li kjwo kalēkong. ¹⁸ Jek löng kjoyng roshkoshko ga pjluk shrono dbo ara, di iöya ara bakoe.

¹⁹ Jek löng kjoyng roshguē wop ara, öötong löng di bäng roworbēshko* ga Jesús ÿya lok ga tek jek shäng di li kjing go, ba kjoyng jek pjang li shwo lēkong, ga bangkjrrara lok ara. ²⁰ Eshko ga tjlē ba kong lok ga «¡Tja li jekdo shäng! Llēye bangkjrrēmi llēme» le. ²¹ Kuya lok ga wlokjrrara lok kjoyng li roshko. Jekdo eshko ga ba kjoyng öötong pjang di bäng li kjako, äar woydē lok kjone lishko.

* 6:19 Di bäng li sor go äar ba roworbēshko wlo ga e wop kilómetro shkēng (5) dik.

22 Nopga beno tjeng di bäng kjwo kalëkong li ommydono ga Jesús oppinggaga briktong lok kjoyong kjlara roshko, ga Jesús to jek ba tjok llëme. Ga kjoyong oblëra drete. Wëshko ga ²³ kjoyong tek lok kjlëbö Tiberias kjokyo dwayo, shrono tjeng nopga iono kjupkeshko li shtoyoshko. ²⁴ Ga miydara lok ga Jesús sök llëm, ba oppinggaga löng llëmshko ga opyono lok kjoyong roshko, ga to dipzono jek Capernaúm kjokyo, Jesús wlëk.

Dli, shji ie ber löng së ÿyado Sbö tjok li, e Jesús

²⁵ Öötong löng di kjwo kalëkong ga wlëna lok, ga tjëlë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿pja tjwe shäng na llonoshko?»

²⁶ «Lër bomi kong jlökoyo ga tja wlëmi löng, pjây iono bö tjung, wopjlú kjishko erä. Gueniyo llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryoror li, e llë loklo miydëmi löng llëme. ²⁷ Pjây parkë dli srer wleniyo kjishko llëme. Pjây parkë dli srer llëm wleniyo kjishko dey, uoromi ga pjây ie ber löng së ÿyado Sbö tjok wleniyo. No to ter kjok dogo dwayo ëre, tja ichaga Data Sbörë, ga dli ëre twaga bomi kong li, e tja» le.

²⁸ Eni ga tjëlë lok ba kong ga «¿Pak woyde Sbörë ga shäryërwa le li llë? ¿Llëye shäryërwa ga pjlú, Sbö ber wopjlú borwa tjok wlo?»

²⁹ «Tja ichaga erë, ga pak woyde ga shäryëmi le li, e ëre: Pjây mär ber löng bor go» le.

³⁰ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Tjawa mär ber löng bop go wlo ga woydërwa ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryëp borwa kong, Inwa wlo. ¿Llëye shäryëp ga pjlú?

³¹ Borwa tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga *maná* uara lok eshko, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjëlë ga “Dli

twara ba kong kjok dogo dwayo”»† le.

³² Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Pjây wotjlik ga dli lëmi löng li twaga Moisésdë bomi kong kjok dogo dwayo lëmi. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga e eni llëme. E twaga bor Datarë bomi kong. Dli jlökoyo ter tjwe kjok dogo dwayo twaga li e. ³³ Dli twe li, kjlara ichak Sbörë ter shrono shäng kjok dogo dwayo, nopga löng kjok ëre kjing go ie ber löng së ÿyado ba tjok wlo li e» le.

³⁴ Eni ga tjëlë lok ba kong ga «Tjlapga, dli lëp shäng li twos borwa kong ÿyado» le.

³⁵ Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Dli, e uoromi ga pjây ie ber löng së ÿyado Sbö tjok wleniyo li, e tja. Èye tjwe ber bor tjok wlo, ga mär bor go ga ber pjilirö ame, e ber wodogro ame bakoe. ³⁶ Gueniyo tja ñnemi ëmdë ga pjây mär bor go llëm, loror bomi kong sorë li eni. ³⁷ Nopga twara Data Sbörë beno bor kong kës li, e tjwe ber tjeng bor tjok wlo. Ga èye tjwe ber bor tjok wlo ga wlojkrër uunkong, “Llëme” lër ë kong llëme.

³⁸ »Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo, llëbo shäryër bor woshko wlo llëme. Tja ichara bor Datarë shrono shäng llëye woyde ga shäryër le li, e shäryotë. ³⁹ Ga llëye woyde bor ichagarë li, e ëre: Kjok pjir dbaryoshko ga nopga twara beno tjeng bor kong kës li woshrër iröng obi, jer kjlara llëm wlo. ⁴⁰ Woyde bor Datarë ga èye ba Wa ëre tjlökwo kjrë, ga mär bor go ga ber löng së ÿyado ba tjok. Eni ga epga woshrër uunkong iröng obi kjok pjir dbaryo lishko» le.

⁴¹ Kuya judioga löng lirë ga Jesús läywarä lok owa, «Dli ter shrono kjok dogo dwayo li tja» lara li kjishko. ⁴² Tjëlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe Jesús llëmdo? ¿Data José llëmdo? Ba data, mekë, e

† 6:31 Éxodo 16.4; Nehemías 9.15; Salmo 78.24-25.

miydërwa pjlué. ¿“Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo” le sorëro?» le.

⁴³ Kuya Jesúsdë ga tjëlë ba kong lok ga «Tja läywëmi ëng kong eni kjër llëme. ⁴⁴ Tja ichaga Data Sbörë. Ga ëye ichara ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe. Gueniyo ëye tjwe ber bor tjok wlo ga woshër iröng obi kjok pjir dbaryo lishko. ⁴⁵ Tjëlökwo tara Sbö tjëlökwo laga tek dënashko so kjlararë beno pjang eni: “Llono ga nopga uunkong pïya Sbörë om go.”† Eni ga ëye Data Sbö tjëlökwo kuno, ga llë loklo miydara ga tjwe ber tjeng bor tjok uunkong.

⁴⁶ »Data Sbö, e İga ërë llëme. Gueniyo to ter ba shwoy dwayo ërera omïno eröe. ⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye mär bor go ga ber löng së İyado Sbö tjok uunkong.

⁴⁸ »Dli, e uoromi ga pjäy ie ber löng së İyado Sbö tjok wleniyo li, e tja. ⁴⁹ Bomi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga maná uara lok eshko. Eni ëmdë ga wolono uunkong. ⁵⁰ Gueniyo dli ter shrono kjok dogo dwayo wleniyo lira, ëye omuono ga wolon llëme. ⁵¹ Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e tja. Èye omuono ga ber löng së İyado Sbö tjok. Dli lër shäng li, e bor sho lotë. E twër nopga löng kjok ëre kjing go kës li kong, äär ber löng së İyado Sbö tjok wlo» le.

⁵² Kuya judioga löng lirë ga ëng lono lok kar kar ëng tjok. Tjëlë lok ga «¿Domer kjwe, llë laydero? ¿Shji iche ba sho uë le, e sorëro?» le lok eni.

⁵³ Kuya Jesúsdë ga tjëlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy ber löng së jlökoyo wlo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sho uëmi, srëng iëmi kjluwe. ⁵⁴ Ga ëye omshäryono eni ga woshër iröng obi kjok pjir dbaryo lishko, ga ber sök së İyado Sbö tjok. ⁵⁵ Dli jlökoyo

lër shäng li, e bor sho. Llëbo iëy wlo jlökoyo li, e bor srëng. ⁵⁶ Èye bor sho uono, bor srëng iono ga beno sök bor tjok, ga tja beno sök ba tjok, no kjlaraso wleni.

⁵⁷ »Data Sbö sök së, ga tja sök së ba kjïshko. Tja ichara shrono shäng na, ga ëye mär bor sho go ga ber löng së jlökoyo bor kjïshko. ⁵⁸ Bomi tjlapgaga tek dënashko so maná uono lok, ga wolonoe. Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e so e kjoyo llëme. Èye dli lër shäng li uono ga ber löng së İyado Sbö tjok» le.

⁵⁹ Llëbo tjeng kës ëre lara Jesúsdë shäng oba kong Capernaúm kjokyo, judioga syö uyo jong eshko li roshko.

Jesús oppinggaga ba rayono lok ara

⁶⁰ Kuya ba oppinggaga tjeng eshko lirë ga epga ara tjëlë lok ëng kong ga «Tjëlökwo le shäng li, e kjrëy wlo ga kjange. ¿Èye omkjrë ga pjüro?» le.

⁶¹ Llëye le löng li miyde Jesúsdë shäng pjir, ga tjëlë ba kong lok ga «¿Tjëlökwo lër shäng li, e bomi barwoklore? ⁶² ¿No to ter kjok dogo dwayo ëre jem eshko iröng obi li İnomi wleni ga llëye lëmi eshko? ⁶³ Nopga ber löng së laga Sbö Sëyarë, llëye shärye norë om go ga äe. Ga tjëlökwo lër shäng bomi kong li, e Sbö Sëya İ. E kjïshko ga tjëlökwo kjroromi wleni ga pjäy beno löng së İyado Sbö tjok. ⁶⁴ Gueniyo pjäy kjong kjong mär woýdë bor go llëme» le. Èye mär ber löng ba go llëm li ë, ba soynega shäng li ë, e miyde shäng pjir tek dämärshko. Lara eni e kjïshko. ⁶⁵ E irgo ga tjëlë ba kong lok ga «Tja tjëlëno bomi kong ga “Èye ichara Data Sbörë ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe” loror eni e kjïshko» le.

⁶⁶ Kuya ba tjlökwo kragaga tjeng eshko lirë ga epga ara shdöktong to lok, jëktong lok Jesús tjok ame.

⁶⁷ Eshko ga Jesús tjlë ba opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong ga «¿Pjây ëmdë ga toe woydë bakore?» le.

⁶⁸ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa ber löng së ÿyado Sbö tjok wlo ga bop tjlökwo kjror-warë. ¿Eni ga pja rayororwa kjwe ga tjawa mär ber löng ë go? ⁶⁹ Bop tjlökwo kjrorwarë. Ga miydërwa ga pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kragaga tjarë llëmdo? Eni ëmdë ga pjây kjlara wotjlik Ä wleni» le.

⁷¹ Lara eni li, e Judas layde shäng. E Simón Iscariote wa. Judas, e Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo, gueniyo Jesús soynena, iara beno tjeng ba wloyoga wloshko.

7

Jesús to jek judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li shrëk

¹ E irgo ga Jesús to jek shäng kjok shto oblë oblë Galilea kjokyo. Gueniyo Judea kjokyo ga judioga löng ba wlëk, zröya lok wlo le. E kjishko ga jek woydë eshko llëme.

² Eshko dbaryo ga judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li döröe. ³ Eni ga Jesús lëmgä tjlë ba kong ga «Pja nom jek Judea kjokyo, llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li ÿya bop oppinggaga tjeng eshko lirë bako wlo. ⁴ Woydëy ga llëbo shäryëy li miydëba wlo ga shäryëy lütshko wlo ga äe. Eni ga llëbo shäryëp shäng li, e shäryos oba uunkong bokshto, pja ë miydëba wlo» le. ⁵ Lara lok eni, epga ba lëmgä ëmdë ga mätë ba go llëm obi kjishko.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây jek eshko woydëmi llono

ga eni. Gueniyo tja dbaryo äätë llëm obi. ⁷ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjây ÿywa lok shjiktëng llëme. Gueniyo tjara ÿywa lok shjiktëng, llëbo shärye löng li, e owa lër shäng ba kong kjishko. ⁸ Pjây to dbar li shrëk. Tjara jek llëm obi, tja dbaryo äätë llëm obi kjishko» le, ⁹ ga beno sök eshko Galilea kjokyo.

¹⁰ Gueniyo ba lëmgä brikong pjir irgo ga jek öötong shäng eshko, lütshko wleni, miydëba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga wlëya judío tjlapagarë löng, ga tjlë ga «¿Domer, e kwonllo?» le löng ëng kong eni.

¹² Nopga löng eshko li Jesús lanyotkë löng ara. Kjong kjong tjlë ga «Domer, e pjluë» le. Kjong kjong obi tjlë ga «Eni llëme. Shäng oba jyäpgwë eröe» le. ¹³ Eni ëmdë ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara. E kjishko ga Jesús lanyotke lok lütshko erö, kuya lok llëm wlo.

Jesús oba pino

¹⁴ Dbar li shrëkoba äär jong sondë kjwara, ga öötong dbar bëy wleni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng oba ping Sbö u zlong bäng kjwlëe. ¹⁵ Kuya judío tjlapagarë ga beno löng sëya llëm, ga tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe oppino llëme. ¿Eni ga kjok miydë ara kjweni sorëro?» le lok eni.

¹⁶ Llëye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga tjarë llëm, e laga bor ichagarë. ¹⁷ Tjlökwo li laga tjarëre, de laga Sbörë, e miydaga Sbö kolagaga löng lirë. ¹⁸ Ëye tjlökwo lë ba woshko ga opyë woydë ber pjlu oba bokso eröe. Gueniyo ëye opyë woydë ber pjlu ba ichaga bokso ga tjlökwo bek li layde, jyö le llëme. ¹⁹ ¿Kjok llgwëkklo twara Moisésde beno bomi kong dëdashko llëmdo? Eni ëmdë ga pjây omkolë llëme. ¿Eni ga tja zrömi woydë egaro?»

²⁰ «¿Pja skwëro? Pja goshko Ä sëya kjlara. ¿Pja zröga ërë lëpdo?» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Wosh-tozlong dbaryo ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong kjrina, ga pjây beno löng sëya llëme. ²² Dënashko ga pjây ichara Moisésdë bomi wappa domerga doyo jyâ të. (Ichaga Moisésdë jlökoyo, gueniyo soyara bomi tjlapgaga tek dënashko so tjwlö ara lirë bäm go.) Pjây ichara eni kuzong ga bomi wappa äar dbargwo kjwong (8) ga doyo jyâ tëmi, wosh-tozlong dbaryo ëmdë ga shäryëmi eni. ²³ ¿Eni ga shäryëmi eshko dbaryo, kjok llgwekklo tara Moisésdë pjang li shäryëmi wlo ga no poptoror ey dbaryoshko ga pjây iirkono ara bor kong ega? ²⁴ No llgwemishko ga llgwemi llëbo ïmi li go ame, llgwemi bek shara» le.

²⁵ Kuya Jerusalén sopga löng lirë ga kjong kjong tjlä ëng kong ga «¿Domer wlëkoba löng, zrökoba wlo li shäng kjwe llëmdo? ²⁶ Shäng tjlökwo lë oba uunkong bokshto, ga kong llëye le bi ichagagarë ba kong llëme. ¿Miydara lok ga no pjluoyo iche le Sbörë li kjwe jlöe le lëpde? ²⁷ Gueniyo no pjluoyo iche le Sbörë li tjweshko ga e kjone so miydaga ërë llëme. Domer kjwera kjone so miydërwa pjluë» le löng eni.

²⁸ E wopro ga Jesús shäng oba ping Sbö u zlong bäng. Llëye le löng li kuya ga tjlä ba kong lok dbo go ga «Tja ë miydëmi lëmi löng eni. Tja kjone so miydëmi lëmi löng eni bakoe. Gueniyo tja ëre shrono shäng bor woshko llëme. Tja ichaga tjok. Tjlökwo bek laga li e. Era miydëmi löng llëme. ²⁹ Gueniyo tjara tek ba shwoy dwayo, ga tja ichaga erë. E kjishko ga e miydër pjluë» le.

³⁰ Eshko ga shaya lok woydë, gueniyo ba dbaryo äatë llëm obi kjishko ga to porwara lok llëme. ³¹ Eni ëmdë ga nopga tjeng eshko

li tjrëko ga nopga ara beno löng mär ba go. Tjlë löng ga «¿No pjluoyo iche le Sbörë li shronoshko ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye domer kjwe kjinmo sorëro?» le löng eni.

Nopga ichara fariseogarë Jesús shak le

³² Jesús lanyotkëba sorë li roy kura fariseogarë, ga tönö lok syöshtaga kägäyoga tjok. E irgo ga Sbö u dagaga ichara lok kjlëbö ba shak. ³³ Öötong jek löng ba shwoy ga Jesús tjlä löng li kong ga «Tja ber sök bomi tjok dbar kjwëbö döe. E irgo ga tja to iröng bor ichaga sök lishko. ³⁴ Eshko ga tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjây äar eshko ga ä kjishko» le.

³⁵ Kuya judiöga löng lirë ga tjlä lok ëng kong ga «¿Wlëy ga äe le li, e sorëro? ¿Jongya kjok shto oblë oblë, judiöga shdöktong öötong löng tjëyoga oblë oblë tjrëko lishko, nopga judiö llëm wleniyo ping wlo lëpde? ³⁶ ¿Tjlä ga «Tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjây äar eshko ga ä kjishko» le shäng li llë layde?» le.

Di tur ri ri bi roy dwayo

³⁷ E irgo ga dbar shrëzlong dbaryo pjirzlong dbaryo li öötonge. Dbar eshko li tjwlö ara anmoyö lëba. Eshko dbaryo ga Jesús kojono shäng kojong, ga tjlä dbo go ga «Ëye wodogro ga tek bor shwoy, di twër ba kong li ie wlo. ³⁸ Ëye mär bor go ga ber shäng di jong tur ri ri ba roy dwayo wleni, e iaga ërë ga ber löng së ÿyado Sbö tjok, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni» le. ³⁹ (Di li, e Sbö Sëya loklo. Ëye mär ba go ga kong Sbö Sëya twe ber ba go wlo layde. Eshko dbaryo ga Jesús äatë ber sök kësbang, tjwlö ara kjok dogo llëm obi. E kjishko ga Sbö Sëya twayde llëm obi.)

Nopga shdöktong beno wotjlik oblä oblä

⁴⁰ Kuya löng lirë ga kjong kjong tjlä ga «Jlökoyo ga Sbö tjlökwo laga tjwe läba li kjwe» le. ⁴¹ Kjong kjong tjlä ga «No pjluo iche le Sbörë li kjwe» le. Kjong kjong obi tjlä ga «Eni llëme. No pjluo iche le Sbörë li wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme. ⁴² Sbö tjlökwo tak pjang li tjlä ga e David tjëyo, e ber Belén so, David weno buk lishko» le. ⁴³ Eni ga nopga shdöktong beno wotjlik oblä oblä Jesús kjishko. ⁴⁴ Kjong kjong omshak woydë, gueniyo porwara lok llëme.

Judío tjlapgaga Jesús tjlökwo kjrono llëme

⁴⁵ E irgo ga Sbö u dagaga ichara löng li to jek lok ba ichagaga löng lishko iröng obi. İya ba ichagagarë lok ga tjlä ba kong lok ga «¿Söromi llëm ega?» le syöshtaga kägäyoga, fariseoga lirë eni.

⁴⁶ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Ëye tjlä wolëso eni li kurwarë llëme» le.

⁴⁷ Eni ga fariseoga tjlä ba kong lok ga «¿Pjäy ëmdë ga jyäpgwara bakore? ⁴⁸ Shji judío ichagaga, fariseoga, shji mär ba go kjlara llëme. ⁴⁹ Ba tjlökwo kragaga löng li, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydë löng llëme. Epga shdungko» le.

⁵⁰ Eshko ga fariseo shäng kjlara ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok. Eshko ga tjlä löng li kong ga ⁵¹ «Tjlökwo tak pjang bi kjok llgwekklo go tjlä ga ëye rotaraba ga kjakrokëy ba kong, llëye shäryara li, e llë miydëy yötso wlo, ga shdüydë eshko kjwlä jä» le.

⁵² Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Pja ëmdë ga Galilea soro? Sbö tjlökwo tak pjang kjibokwo go li is yötso. Miydëp e go ga Sbö tjlökwo laga wen tjwe Galilea kjokyo

dwayo llëme» le. ⁵³ E irgo ga töno löng eshko li to jongya lok ba ushko.

8

*Walë llëbo owa shäryaga wleniyo söraba öötong shäng Jesús bokshto kjlara**

¹ E irgo ga Jesús jem Olivos dlupyo. ² Wëshko kjok shröngto ga jer öötong shäng Sbö u zlong bäng obi. Eshko ga nopga shrono löng ara ba shwoy, ga Jesús wloktong sök ba ping eshko.

³ E wopro ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e tek löng kjlëbë eshko. Walë tek söra lok kjlara. Walë li wlënaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. Öötong löng eshko ga walë li iara lok beno shäng nopga löng li bokshto, ⁴ ga tjlä lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, walë kjwe wlënaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. ⁵ Kjok llgwekklo go ga shji ichara Moisésdë walë kjweniyo lök ak go, zröy wlo. ¿Lëye lëp eshko?» le. ⁶ Lara lok eni, Jesús tjliya wlo, rote lok llëye le li go wlo.

Kuya Jesús dë ga dboryara llëme. Kujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go. ⁷ Ga jakroke lok ba kong kjër kuzong ga kojono iröng, ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy kjone dey ga kumi ga pjlo bek, llëbo owa shäryaga llëm wleniyo ga akkwo kjrëmi kjwara ga walë kjwe lözi e go bäm go» le, ⁸ ga kujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go jek obi.

⁹ Kuya nopga tjeng lirë ga brik lok kjlara kjlara, këkboga äär jong dwlasga go. To pjir ga walë li beno shäng Jesús tjok eröe. ¹⁰ Eshko ga Jesús kojongö shäng, ga tjlä ba kong ga «¿Bop rotaga tjwe löng yë kwonilo? ¿Pja shduna lok llëmde?»

* **8:** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblä oblä ara. Ga Juan 7.53-8.11 wen pjang kjibokwo këguë anmoyö li go llëme.

11 «Llême, Tjlapga. Tja shduna lok llême» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ëmdë ga pja shdun llëm bakoe. Eni ga pja nomo. Gueniyo ga llëbo owa shäryëp ame» le.

Jesús tjläno ba kjëshko om go

12 E irgo ga Jesús tjläno nopga kong obi. Tjlä ga «Tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo. Eye jëk shäng bor tjok ga jëk kjok ro sï roy wleni ame. Era jëk iök shjiy li tjok wleni, kjok ïgö wëllë wlo, ga beno shäng së ïyado Sbö tjok» le.

13 Kuya fariseogarë lok ga tjlä ba kong ga «Pja tjlä shäng bop kjëshko om go erä. E kjëshko ga bop tjläkwo tjwlo llême. Woyde ga laga oblërë bop kjëshko dey» le.

14 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlä shäng bor kjëshko ëmdë ga tjläkwo lër shäng li, e jlö, tja tjwe kjone dwayo, tja jek kjone, e miydër shäng pjlu kjëshko. Gueniyo pjâyda ommiydë llême. 15 Pjây no llgwek, nopga kjok ëre so ï dik. Gueniyo tjara no llgwek llême. 16 Llgweror kjwe ga shäryoror bor woshko llëm, shäryoror Data Sbö, bor ichaga li tjok. E kjëshko ga llgweror kjwe ga kjwe beno beke. 17 Bomi kjok llgwekklo tak pjang li tjlä ga eye llgwey wlo ga woyde ga nopga wlëy do pjök omïno, omlë jong eni wleniyo. Enira llgwey ga pjluë. 18 Tjläkwo lagaga bor kjëshko li tjeng do pjök eni bakoe. Kjlara li tja, kjlara li Data Sbö, bor ichaga. Tjawa pjöyïkong tjläno bor kjëshko beke» le.

19 Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Bop data lëp li sök kjone?»

«Tja ë miydëmi löng llême. Miydoromi kjwe ga bor Data li ë miydëmi bakoe» le ba kong. 20 Lara shäng eni Sbö u zlong bäng, dbur twozlong shtoyo lishko. Gueniyo eshko ga ba dbaryo äatë llëm obi kjëshko ga to sharaba llême.

21 Eshko ga tjläno nopga kong jek pjlara obi. Tjlä ga «Tja toe. E irgo ga tja wlëmi, gueniyo pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok. Ga tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe» le.

22 Kuya judío tjlapgaga tjeng lirë ga tjlä lok ëng kong ga «¿Tjlä shäng ga “Tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe” le shäng li llë layde? ¿Domer kjwe opzrök woydë layde shängde?» le lok eni.

23 Gueniyo tjlä ba kong lok obi ga «Pjây kjok töshko ëre so, gueniyo tjara kjok dogo so. Pjây wotjlik nopga kjok ëre so dik, gueniyo tjara wotjlik eni llême. 24 “Pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok” loror bomi kong e kjëshko. Tjläkwo lër shäng bor kjëshko li kjrëmi llëm ga pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok jläkoyo» le.

25 Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga pja ëro?»

«Tja ë loror bomi kong tek dämärshko li tja. 26 Tja tjlä woydë bomi kong ara, llëbo owa shäryëmi löng li kjëshko. Gueniyo lër bor woshko llême. Bor ichaga tjlä bek ïyado, ga tjläkwo lara bor kong li, e lotë nopga kjok ëre so kong» le.

27 Tjläno shäng ba ichaga kjëshkoshko ga ba Data sök kjok dogo li layde shäng, gueniyo miydara lok llême. 28 Eni ga tjlä ba kong lok jek obi ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre poyonomi pjang kjomoshko ga tja ë miydëmi eshko, ga llëbo shäryër bor woshko llëm, tja pina bor Datarë sorë li lotë shäng, e miydëmi eshko bakoe. 29 Bor ichaga, e shäng bor tjok, tja raye llëm, llëbo woyde li shäryër ïyado kjëshko» le. 30 Kuya nopga tjeng eshko lirë ga nopga ara beno löng mär ba go.

Abraham tjëyoga

31 Eshko ga Jesús tjläno judíoga mär beno löng ba go löng li kong.

Tjlê ga «Tjłkwo kjrromi li rayëmi llëm ga pjây ber lông bor opping-gaga jlökoyo. ³² Enira tjłkwo bek li miydëmi lông pjłú, ga pjây dâr e go» le.

³³ Kuya lok ga tjłê ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga, ga tjawa äätë parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo ë tjok llëme. ¿Eni ga tjawa ber lông dâr wlo lëp ega?»

³⁴ «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye llëbo owa shäryë ga ber lông parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo dik. Ichaga beno ba wotjlik owa lirë. ³⁵ Ga parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo, e shtoyo ber ba sogo li pjeyoga tjok iyado wlo llëme. Woyde ameshko ga iche toe. Gueniyo ga ba wa llë, era ber sök ba pjeyoga tjok iyado wlo. ³⁶ Eni ga pjây döga Sbö Wa ërerë ga pjây döktong jlökoyo. ³⁷ Miydër ga pjây Abraham tjëyoga, lëmi lông sorë li eni. Gueniyo ga tja zrömi woydë, bor tjłkwo kjrëmi woydë llëm kjışhko. ³⁸ Llëbo ñnor Data Sbö bokshto li lotë shäng bomi kong, gueniyo pjây jëk lông tjłkwo laga bomi datarë bomi kong li go» le ba kong.

³⁹ Kuya lok ga tjłê ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga» le.

Kuya ga tjłê ba kong lok ga «Pjây Abraham tjëyoga jlökoyo kjwe ga pjây opshäryë baiya dik. ⁴⁰ Gueniyo tjłkwo bek lara Sbörë bor kong li lër shäng bomi kong, ga tja zrömi woydë e kjışhko. ¡Abraham opshäryono eni llëme! ⁴¹ Pjây opshäryë lông bomi data jlökoyo li i dik» le.

Kuya lok ga tjłê ba kong ga «Tjawa data oblë llëme. Borwa data, e kjlaraso, Sbö eröe» le.

⁴² Kuya ga tjłê ba kong lok ga «Tja tek Sbö shwoy dwayo, ga tja shrono shäng na. Eni ga Sbö, e bomi data jlökoyo kjwe ga tja woydëmi ara. Tja shrono shäng bor woshko llëm, tja ichaga erë. ⁴³ ¿Tjłkwolër shäng bomi kong li llë

loklo miydëmi llëm ega? Tjłkwo li kjrëmi woydë llëm kjışhko. ⁴⁴ Bomi data jlökoyo lër shäng bomi kong li, e Ä. Pjây wotjlik baiya dik, ga llëye woyde li, e shäryëmi woydë eni. Wenoshko tek lëkong ga e shäng no zröga iyado. Tjłkwo bek li rayara, e jyörkë ä kjışhko. Tjłëshko ga jyörkë erä. Wotjlik jyö erä. Jyörkagaga lông kës data wleni li e. ⁴⁵ Gueniyo tjłkwo lër shäng bomi kong li, e beke. Tjłkwo li kjrëmi llëm e kjışhko. ⁴⁶ ¿Pjây kjone dey ga tja ñnomi llëbo owa shäryë? Eye llëme. Tjłkwo lër shäng bomi kong li, e beke. ¿Eni ga tjłkwo li kjrëmi llëm ega? ⁴⁷ Sbö tjłkwo li, e kuya ba nopga lông kës lirë. Gueniyo pjâyda omkuk llëm, pjây ba nopga llëm kjışhko» le.

Jesús tjłëno ba kjışhko om go

⁴⁸ Kuya judío tjlapgaga lông lirë ga tjłê lok ba kong ga «Pja Samaria so erä, pja goshko Ä sëya kjlara bakoe. Lërwa eni, ga miydërwa ga e jlõe» le.

⁴⁹ Kuya ga tjłê ba kong lok ga «Tja go Ä sëya llëme. Llëye shäryër shäng li, e shäryër bor Data bangkjrër kjışhko. Gueniyo tja bangkjrëmi llëme. ⁵⁰ Tja ber tjwlö ara li wlëga tjarë llëme. E wlëga oblërë. No lıgwega li e. ⁵¹ Lër bomi kong jlökoyo ga bor tjłkwo kolagaga lông kës li, e wolon llëme» le.

⁵² Kuya lok ga tjłê ba kong ga «Miydërwa bop tjłê li go ga pja goshko Ä sëya kjlara jlökoyo. Abraham, e wolonoe. Sbö tjłkwo lagaga lông kës li, e wolono bakoe. ¿Eni ga «Bor tjłkwo kolagaga lông kës li, e wolon llëme» lëp shäng eni sorëro? ⁵³ ¿Pja tjwlö ara borwa kjokë Abraham kjinmo lëpdo? Era wolono, Sbö tjłkwo lagaga lông kës li wolono bakoe. ¿Eni ga pja ë lëpdo?»

⁵⁴ «Llëbo shäryër tjarë om go, tja ber kësbang, tjwlö ara wlo kjwe ga

e llëno llëme. Gueniyo bor iaga ber kësbang, tjewlô ara li, e bor Data, bomi Sbô lêmi li e. ⁵⁵ Gueniyo era miydëmi lóng llëme. Tjara om-miydë. Tja om-miydë llëme loror bomi kong kjwe ga tja ber shäng jyô laga pjây dik. Gueniyo tja om-miydë, ga ba tjlökwo kolër iyado. ⁵⁶ Bomi kjokë Abraham, tja wen tjwe kjok ëre kjing go dbaryo ëre İya woydë ara, koshara shäng woowa llëme. Ga pina Sbörë ba kongshko ga beno wopjluë» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Borwa kjokë Abraham, e wolono tek dëna tjän, ga pja mite jā, pja lu pjlölo sak shkëng (50) llëm obi. ¿Eni ga Abraham İnop sorëro?»

⁵⁸ «Lër bomi kong jlökoyo ga Abraham llëm obishko ga tja sök tjän» le.

⁵⁹ Kuya lok ga iirkono ara ba kong, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, gueniyo Jesús opjneno, opshino to Sbô u jong lishko dwayo.

9

Domer kjok İgö llëm tek wenoshko dwayo poptara Jesúsde kjlara

¹ Jesús jek jëk shäng wopro ga domer İna sök kjlara kjok İgö llëm, weno buk eni. ² Eshko ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿domer kjwe weno buk kjok İgö llëm kjweni ega? ¿İlëbo owa shäryaga erëre, de ba datagarë?»

³ «Eni llëme. Beno kjweni, opshäryono owa kjışhko llëm, ba dataga opshäryono owa kjışhko llëm bakoe. Domer kjwe kjok İgö llëm, Sbô dbo ara li pin oba kong wlo. ⁴ Pak twara bor ichagarë bi kong, shäryë wlo. Ga dbar tjok obi wopro ga pak li shäryë kjluwe. Dbar pjitong ga llëye shäryë wlo ame. ⁵ Tja sök kjok ëre kjing go obishko ga tja so iök jong shjij

nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo» le ba kong.

⁶ Tjlëno pjir ga tröng tjwono klung kjing go, ga ba tröng li rorwara klung sho tjok beno dishäng. Eshko ga kjrara sira, ga shtira domer sök li bokkwo kjing go kar kar, ⁷ ga tjlë ba kong ga «Pja nom bokkwo shkwë di buk di bapkwö ko Siloé roshko li go» le. (Siloé, e ichara loklo.)

Kuya ga to jek eshko, bokkwo shkwono di lara li go. E irgo ga tjwe shäng iröng obi, ga bokkwo poptono beno pjlüë.

⁸ İya ba pjeyoga lóng soshko lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe, İy sök dbur rokë oba kong kjupargue kjwe llëmdo?» le lok eni. Nopga dämär ga omİno dbur rokë oba kong wleniyo omİlono eni bakoe.

⁹ Eshko ga kjone kjone tjlë ga «Kjwe jlë» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «İllëme. Domer kjwe so e kjoyo erä» le.

Tjlë lóng llë li kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Domer lêmi lóng li, e tja» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja kjok İk pjlü sorë?»

¹¹ «No shäng kjlara kowëba Jesús. E dishäng shäryono sira, ga shtira bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja ichara bokkwo shkwë di buk di bapkwö ko Siloé roshko li go. E irgo ga tja öör bokkwo shkwë eshko, ga tja beno shäng kjok İk pjlüë» le.

¹² Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Domer lëp shäng li kwonİlo?»

«Miydër llëme» le ba kong.

Fariseoga İlano domer poptono li kjışhko

¹³⁻¹⁴ Eshko ga woshtozlong dbaryo. E kjışhko ga domer li söra lok, jek öötong shäng fariseoga lóng li shwoy. ¹⁵ Eshko ga fariseoga tjlë lok ba kong ga «¿Pja poptono sorë?» «Dishäng shtira Jesúsde bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja

bokkwo shkwono, ga tja beno shäng kjok ik pjlú» le ba kong.

¹⁶ Kuya lok ga kjone kjone tjlê ga «Domer le li, woshtozlong dbaryo jneya llême. Miydë e go ga e ichaga Sbörë llême» le.

Kjone kjone obi tjlê ga «¿Gueniyo e llêbo owa shäryaga wleniyo kjwe ga llêbo ÿdëba llêm wleniyo shärye sorë?» le. Eni ga beno löng wotjlik oblê oblê.

¹⁷ E irgo ga tjlêno lok domer poptono shäng li kong obi. Tjlê ga «Bokkwo poptono li pja. ¿Eni ga bop kong ga domer lëp shäng li ë?»

«Bor kong ga domer li, e Sbö tjlökwo laga» le ba kong.

¹⁸ Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjlökwo kjre llême. E kjishko ga no ichara lok ba dataga wlokjre.

¹⁹ Söra lok, öötong löng eshko ga judío ichagaga li tjlê lok ba kong ga «¿Weno kjok ÿgö llêm lëmi löng li kjwe jlöre? ¿Eni ga shäng kjok ik pjlú sorë?»

²⁰ «Miydërwa ga kjwe borwa wa jlöe. Ga weno kjok ÿgö llême.

²¹ Gueniyo eeri ga kjok ÿgö pjlú sorë, poptaga ë, e miydërwa löng llême. Kjwe këguë tjän. Kjakrokozï ba kong om go dey, pjây dborye om go wlo» le ba kong. ²²⁻²³ Lara lok eni, judío tjlapgaga li bangkjre lok ara kjishko. Tjwayde lok llêm obishko ga judío tjlapgaga li tjlêno lok ëng kong ga «Ëye tjlêno ga “No pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús” lara ga ichërwa opzrëk bi syö uyo roshko ame» lara lok eni pjir tjän, ga beno eni. E miydara domer li data, mekerë pjire. Tjlêno ga «Kjwe këguë tjän. Kjakrokozï ba kong om go dey» lara lok eni e kjishko.

²⁴ E irgo ga domer bokkwo poptono li rokara judío ichagaga lirë jek obi, ga tjlê lok ba kong ga «Miydërwa ga domer lëp shäng li, e llêbo owa shäryaga eröe. E kjishko ga tjlökwo los bëy, Sbö ber kësbang, tjwölö ara wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Domer li llêbo owa shäryagare, de llêm, e miydër shäng llême. Gueniyo ga dâmär ga tja kjok ÿgö llêm, ga eeri ga tja kjok ÿgö pjlú. Era miydër pjlú» le.

²⁶ Eshko ga tjlêno lok ba kong obi. Tjlê ga «¿Bop bokkwo kjwe popteshko ga llêye shäryara bop kong?»

²⁷ «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjlökwo kjrëmi woýdë llême. ¿Kjakrokëmi bor kong kjër llêno? ¿Pjây kjlopswë woýdë ber löng opping ba tjokde?» le ba kong.

²⁸ Kuya lok ga domer li äyoshtakza lok tjâ tjâ, tjlê lok ga «¿Ba oppingga li pja eröe! ¿Tjawa opping Moisés tjlökwo go! ²⁹ Miydërwa ga tjlökwo laga Moisés kong li, e Sbö. Gueniyo domer lëp shäng li wen tjwe kjone dwayo miydërwa ëmdë llême» le.

³⁰ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «¿E sorëro? E wen tjwe kjone dwayo miydëmi löng llêm, gueniyo bor bokkwo poptara beno pjlú.

³¹ Miydëy pjlú ga llêbo owa shäryaga syöshtë Sbö kongshko ga tjlökwo kuya llême. Gueniyo ëye Sbö poshrëk, llêye woýde li shäryë ÿyado ga era syöshtë ba kong ga tjlökwo kuya. ³² ¿Kuy llonoshko ga ëye weno kjok ÿgö llêm li bokkwo poptaraba eni lëba? Ëye llême. ³³ Domer li ichaga Sbörë llêm kjwe ga llêbo shärye kjweni ga äe» le.

³⁴ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Pja wenoshko tek lëkong ga pja llêbo owa shäryaga eröe. ¿Eni ga tjawa pim woýdë ega?» le lok ba kong, ga ichara lok judiöga syö uyo dwayo, ga ichara lok opzrëk e roshko ame.

Nopga kjok ÿgö llêm wleniyo

³⁵ Roy kura Jesúsde. Eni ga domer li wlëna, ga tjlê ba kong ga «¿Pja mâr no to ter kjok dogo dwayo li gore?»

³⁶ «Tjlapga, lëp shäng li ë los bor kong, tja mär ber shäng ba go wlo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «E İnop tjän. Shäng lan bop tjok li e» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja mär bop go» le, ga kjök tono sök ba zlong bäng, ga poshrëra.

³⁹ Eshko ga tjlä domer li kong ga «Tja shrono shäng kjok ëre kjing go no llgwegä, nopga kjok İgö llëm wleni ber löng kjok İk pjlú wlo, nopga kjok İk pjlú wleni li ber löng kjok İgö ame wlo bakoe» le.

⁴⁰ Fariseoga löng eshko kjlöbö. Tjlëno eni li kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿E sorë? ¿Enira bop kong ga tjawa löng kjok İgö llëm wlenire?»

⁴¹ «Pjäy löng kjok İgö llëm kjwe ga pjäy ber shdungko, llëbo owa shäryoromi li kjışhko llëme. Gueniyo pjäy kjok İk pjlú lëmi kuzong ga pjäy shdungko» le.

10

Öng wlëp ushko so daga pjlú anmoyö li, e Jesús

¹ Eshko ga Jesús tjlä obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye jek opzrëk öng wlëp ushko so kjëryo jong li u bäng go llëm, gueniyo jek opzrëk ba poglo go ga e öng lüyotkaga. ² E ga ëye jek opzrëk u bäng li go ga öng daga jlökoyo li e. ³ Ga kong u bäng li döya u bäng daga shäng lirë, opzrëk jek e go wlo. Eshko ga ba öng li roke kjlarashko kjlarashko ba ko go, ga kuya ba öng tjeng lirë ga tjwe ba zlong bäng, bapshiya to wlo. ⁴ E irgo ga öng baiya li shira pjir ey dwayoshko ga jek shäng ba bäm go, ga öng li jek tjeng ba irgo, ba daga ybö miyde lok pjlú kjışhko. ⁵ Gueniyo oblë kjwe ga irpjäya lok llëm, tök lok llet erä, ba ybö miyde lok llëm kjışhko» le. ⁶ Tjlëno öng wlëp ushko so jyäglo go eni, gueniyo llë loklo miydaraba llëme.

⁷ E kjışhko ga tjlä obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga öng kjëryo u bäng lër shäng li, e tja om go loklo.

⁸ Nopga öör löng bor bäm go kës li, e öng lüyotkaga wleni, gueniyo öng li rokara lokshko ga ba ybö kura lok llëme. ⁹ U bäng lër shäng li, e tja loklo bakoe. Eye jek opzrëk tja shäng li go ga era döktonge. E opzrëk jek, opshik tek, ga kjlo sho ue wlëpe.

¹⁰ »Lügwanggaga tjwe löng öng li lüyotkaga, zröga, pjiga bakoe. Tjara shrono shäng na, öng li ber löng së İyado Sbö tjok wlo, ber löng wopjlú wlo. ¹¹ Tja öng daga pjlú anmoyö wleni. Öng daga pjlú li optwë wolon öng li kjışhko. ¹² Eye parkë öng li dë dbur kjiy dö ga opshäryë eni llëm, öng li baiya llëm kjışhko. İya ga shjiti kjloshko so iir ä wleniyo tjwe sök kjlara ga öng daga potjwlëk İ li tök, ga öng li raye beno tjeng tjoksa eshko. Eshko ga shjiti li shrono ga öng li shaya kjlara, ga llamo shdär ber kjloroe. ¹³ Öng daga potjwlëk İ li töktong, ba kong ga öng li tjwlo ara llëm kjışhko, dbur woydayde shäng eröe.

¹⁴ »Tjara öng daga pjlú anmoyö wleni. Bor öng li miydër shäng pjlú, ga tja miyde lok pjlú bakoe. ¹⁵ Tjawa ëng miydë löng eni li, e so Data Sbö miydër shäng pjlú, ga tja miyde shäng pjlú li kjoyoe. Ga tja optwë wolon bor öng li kjışhko. ¹⁶ Tja öng tjeng kjrina obi, gueniyo epga so öng kjëryo lër shäng li kjoyo llëme. Eni ëmdë ga bor ybö kuya lok bakoe. Epga tön tjwe uunkong kjluwe, bor öng li ber tjeng kjrinaso wlo, öng daga ber kjlaraso wlo bakoe. ¹⁷ Tja optwë wolon ba kjışhko, e irgo ga tja woshrë iröng obi. Tja woyde bor Datarë ara e kjışhko. ¹⁸ Woydoror eni llëm kjwe ga tja zröga ërë llëme. Tja optwë wolon wlo laga tjarë. Tja kong dbo twara bor Datarë ara, tja optwë

wolon wlo, tja woshre irong obi wlo bakoe» le.

¹⁹ Kuya judioga long liré ga beno long wotjlik kjingr pjok obi. ²⁰ Epga ara tjle ga «iDomer kjwe goshko Ä säya kjlara! iKjwe skwē! iKuy ega?» le. ²¹ Gueniyo kjone kjone tjle ga «No goshko Ä säyaga tjle eni lleme. iNo kjok igö lleme wleniyo popte Ä säyagaré soréro?» le lok eni.

Judioga mär woydë Jesús go lleme

²² E irgo ga ootong kjok owa dbaryo, ga Sbö u iak beno jong dboy ba kong dbaryo li shrökoba wopro ga ²³ Jesús jek jek shäng Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ²⁴ Eshko ga kopringa judio tjlapgaré lok pjribri, ga tjle lok ba kong ga «iTjawa iep ber tjeng wotjlik pja éro lérwa äär jong llonoro? No pjluo ichara Sböré shrono shäng li, e pja jlökoyo wleni ga los borwa kong wēle, miydérwa wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjle ba kong lok ga «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjlokwo kjrromi lleme. Llebo iydeba lleme wleniyo sharyer shäng bor Data ko goshko ara. Woyde ga e go ga tja é miydemi wēle. ²⁶ Gueniyo tja tjlokwo kjrromi long lleme, pjäy öng wlep ushko so botoya lleme kjishko. ²⁷ Botoya lira, bor ybö kuya lok. Epga miydér pjlu, ga jek lok bor irgo. ²⁸ Epga ier ber tjeng sé iyado Sbö tjok, wolon ame. Tjeng bor wloshko, ga döga ére bor shjiryo lleme. ²⁹ Twaga bor Dataré beno tjeng bor kong. Era kësbang, uunkong kjinmo. Tjeng ba wloshko, ga döga ére ba shjiryo lleme bakoe. ³⁰ Tja, Data Sbö, tjawa kjlaraso» le.

³¹ Kuya lok ga iirkono ara ba tjok, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, ³² gueniyo Jesús tjle ba kong lok ga «Llebo iydeba lleme wleniyo sharyer Data Sbö ko goshko ara.

iTja lömi, zrömi woydë akkwo kjwe go llebo sharyer kjone dey li kjishko?»

³³ «Pja lörwa e kjishko lleme. Pja no eröe. Gueniyo pja opyë woydë ber Sbö wleni. Pja shäng Sbö läywé owa, iep ber tjwlo lleme wlo lep. Pja lörwa e kjishko» le.

³⁴ Kuya ga tjle ba kong ga «Tak pjang bomi kjok llgwekklo go eni: “Lér bomi kong ga pjäy sböpga’ le Sböré eni.”* ³⁵ Miydëy ga lleye tak pjang Sbö tjlokwo go li, e kjey ga äe. Ga Sbö tjle no nopga kong, ga kowara sböpga. ³⁶ Tja kjrara Data Sböré, ga tja ichara ter shrono shäng kjok ére kjing go. Eni ga i“Tja Sbö Wa” loror bomi kongshko ga pjäy wotjlik ga tja shäng Sböläywé owa, tja ber tjwlo ara wlo lér lémi eni ega? ³⁷ Tja opsharyë bor Data dik lleme kjwe ga tja tjlokwo kjrromi lleme ga pjlu. ³⁸ Gueniyo tja opsharyë Data Sbö dik kuzong ga tja tjlokwo kjrromi woydë lleme emde ga woyde ga miydemi llebo sharyer shäng li go ga Data Sbö shäng bor tjok, pjäy mär woydë bor go lleme gueniyo» le.

³⁹ Kuya lok ga shaywa lok erä, gueniyo töktonge.

⁴⁰ E irgo ga Jesús jek ootong shäng Jordán diyo kjwo kalékong irong obi, ga beno sök eshko, nopga wara Juandé dënashko, e kjokyo. ⁴¹ Eshko ga nopga ootong long ara ba shwoy, ga tjle lok eng kong ga «Llebo iydeba lleme wleniyo sharyara Juandé lleme. Gueniyo lleye lara domer kjwe kjishko kës li, e beno jlöe» le lok eni. ⁴² Ga kjok eshko ga nopga ara beno long mär ba go.

11

Lázaro wolonoe

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Lázaro. E Betania so, ba dorga María, Marta, e kjokyo. María, poshtikklo lö pjleblë kwongga Tjlapga Jesús

* 10:34 Salmo 82.6.

dre kjing go, ga dongga ba käkzong go li e. Pjlara ga Lázaro buk swlo ara. ³ E kjishko ga ba dorga no ichono ba roy sök Jesús kong, tjlë ba kong ga «Tjlapga, Lázaro woýdëp ara li, e buk swlo ara» le.

⁴ Kuya ga tjlë ga «E shara swlorë, ba wolon dbaryo wlo li öötong kjiy llëme. E shäryono eni, Sbö ber kësbang, tjwlö ara oba bokshto wlo, Sbö Wa ëre ber kësbang, tjwlö ara oba bokshto wlo bakoe» le. ⁵ Lázaro woýde Jesúsde ara, ba dorga woýde ara bakoe. ⁶ Roy kura eni ëmdë ga beno shäng dbar pjök obi shäng lishko.

⁷ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to Judea kjokyo iröng obi» le.

⁸ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupäshko ga kjok eshko ga pja löya, zröya judiogarë lara. ¿Eni ga pja jek woýdë eshko iröng obi ega?» le.

⁹ Kuya ga tjlëno ba kong lok llëbo jyäglo go. Tjlë ga «¿Dbar kjwobi go ga dlo të kjok shröngto äär jong kjok sëng İyado llëmdo? Èye jëk shäng dba ga sabyë llëm, kjok shjiy kjiy. ¹⁰ Gueniyo ëye jëk shäng shkë ga era sabyë, kjok shjiy llëm kjishko» le. ¹¹ E irgo ga tjlë ba kong lok obi ga «Bi kjlara Lázaro, e buk pëe. Gueniyo tja to ba wolleng» le.

¹²⁻¹³ Kuya lok ga wotjlik ga buk pë jlökoyo le. E kjishko ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿pono ga kayo yonkë llëmdo?» le, miga «E buk pëe» le Jesúsde li, e Lázaro wolonoe layde.

¹⁴ Eni ga tjlëno ba kong lok wëlee. Tjlë ga «¿Lázaro, e wolonoe! ¹⁵ Gueniyo miydër ga tja shäng ey llëm li, e ber bomi kong pjluë. Llëbo shäryër wlo li inomi ga pjäy mär ber löng bor go jek këgong. E kjishko ga tja wopjlúe. Kjweri shji to İk» le.

¹⁶ Ba oppinggaga tjeng li tjrëko shäng kjlara ko Tomás, e kowëba Kjölö bakoe. Eshko ga tjlë ba pjeyoga oppinggaga tjeng li kong ga «Shji to jek ba tjok, shji wolon ba tjok wlo» le.

Lázaro woshrra Jesúsde iröng obi

¹⁷ Eni ga Jesús jek Betania kjokyo ba oppinggaga tjok. Gueniyo öötong löng eshko ga Lázaro iaraba buk sakshko öötong dbargwo pkëng (4) tjän. ¹⁸ Kjok eshko ga Jerusalén kjokyo ber buk soshko. Shji opshik jek jëk Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äär kjok eshko dlo kjókshko wleni.* ¹⁹ Eni kuzong ga judioga öötong löng ara Jerusalén kjokyo dwayo, Marta, María, e yorkë wlo.

²⁰ Jesús jem shäng ääto eshko li kuya Martarë ga jer ba wlokjрэ irbo. Mariara beno sök ushko. ²¹ Marta öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llëme. ²² Gueniyo miydër ga öötong dbar kop ara tjän ëmdë ga llëye rokëp Sbö kong li twe ber bop kong» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bop sing, e woshre iröng obi» le.

²⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër ga woshre iröng obi kjok pjir dbaryo lishko jä» le.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Nopga woshraga ber löng së iröng obi li, e tja. Nopga iaga ber löng së İyado Sbö tjok li, e tja bakoe. Èye mär bor go ga wolono ëmdë ga ber löng së İyado. ²⁶ Ga ëye mär löng bor go, ga beno löng së İyado Sbö tjok ga era wolon ame. ¿Llëye lër shäng li tjlökwö kjrëpde?»

²⁷ «Èng, Tjlapga. Miydër ga no pjluyo, Sbö Wa iche le Sbörë ter tjwe kjok ëre kjing go li, e pja» le ba kong.

* 11:18 Jerusalén kjokyo äär Betania kjokyo wlo ga e wop kilómetro mya dik.

28 E irgo ga jem iröng ba ushko ba lëng rokë. Öötong shäng eshko ga rokara dboshko, ga tjlëno ba kong tjoksa. Tjlë ga «No pingga li shrono shäng jüshko, ga pja roke shäng» le.

29 Kuya Mariarë ga kojono jekdo, ga jek Jesús ik. 30 Eshko ga Jesús wlëna Martarë shäng kjone ga shäng eshko obi, tjwayde Betania kjokyo llëme. 31 Eshko ga María kojono maling, ga opshino jek eshko dwayo li iya judioga tjeng ba yorkë eshko lirë ga wotjlik lok ga to slar sakshkoro le, ga jek lok ba irgo.

32 Jesús iya Mariarë pjola dwayo ga jer öötong shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llëme» le.

33 Eshko ga kjök tono sök slar ëë li, judioga löng ba yorkaga li slar lok ara li iya Jesúsde ga jek wosong erä, beno woydë ara, 34 ga tjlë löng li kong ga «¿Shinmo li ioromi beno buk kjone?»

«Ip woydë ga shji to ik» le ba kong.

35 Eshko ga Jesús slar ëëe. 36 Iya judioga löng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «Shinmo li woydara ara, izia» le.

37 Gueniyo kjone kjone tjlë ga «Kjupä ga no kjok igö llëm wleniyo poptara domer kjwerë kjlara. ¿Eni ga shinmo li kjimtara wolon llëm wlo llëm ega?» le.

38 Eshko ga Jesús woydë ara obi. Sak li jong guëng jong ööng kjwara li roshko, ak kësbang iak jong kjwara ba bängzakklo. Öötong shäng eshko ga 39 tjlë nopga tjeng li kong ga «Ak kjwe kjoziä» le.

Kuya shinmo dor Marta lirë ga tjlë ba kong ga «Gueniyo Tjlapga, e shinmotkono eeri ga öötong dbargwo pkëng (4). Eni ga lö ong tjän» le.

40 Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno bop kong tjän ga tja tjlökwo

kjrëp ga Sbö dbo kälä ip jlökoyo lorop bop kong eni» le.

41 Eshko ga ak li kjara lok jong lishko dwayo. E irgo ga kjok dogo iya Jesúsde, tjlë ga «Data, llëye loror bop kong li kurop. Tja wopjlu bop tjok e kjishko. 42 Miydër ga tja kup iyado, gueniyo lër shäng ëre, nopga tjeng ëre kjishko, tja ichaga pjarë miyde lok wlo» le.

43 Syöshtono eni pjir ga tjlëno dbo go. Tjlë ga «Lázaro, pja opshis tek kjwey dwayo!» le. 44 Eshko ga shinmo iak buk sakshko li opshino tek ey dwayo, gueniyo woshrono tek shäng së tjän. Eshko ga ba orkwo, ba dre, e poyrik shwomzrëng go, ga kã potaywak tuk shwong go bakoe. Eni ga Jesús tjlë nopga tjeng li kong ga «Ba poyrikklo, ba kã potaywoklo kjwe döziä. Ga to wëyë» le.

Jesús zröya woydë judio ichagagarë le

45 Eni ga llëbo shäryara Jesúsde li iya judioga öör löng María yorkë lirë ga epga ara beno löng mär ba go. 46 Gueniyo kjone kjone obi jek löng ba lanyotkë fariseoga kong. 47 Kuya lok ga Judio Kajok Ilgwegaga Këskësyo rokara fariseoga, syöshtaga kägäyogarë lok, ëng töng wlo. Eshko ga tjlë lok tönö löng li kong ga «Llëbo iydeba llëm wleniyo shärye domer lirë ara. ¿Kjwëy llong? 48 Rayëy ber kjweni ga nopga löng kës li kjlopswë mär ber löng ba go eröe. Eni wleni ga miydëy ga ëngkjwagaga iche bi ichagaga Roma so lirë bi Sbö u ëre pjik, ga bi tjëyoga ëre zröya lok pjir bakoe» le.

49 Domer sök kjlara eshko ko Caifás. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo. Eshko ga tjlë tönö löng li kong ga «Pjäy kjok miydë sira llëme. 50 Pjlu wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska, uunkong li wolon llëm wlo. ¿E ëmdë ga miydëmi llëmdo?» le. 51 Caifás

tjlëno sök eni, gueniyo le sök ba woshko llëme. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo kuzong ga e iara Sbörë ba tjlökwo lë oba kong eni, ga tjlökwo lara li, e Jesús wolon judioga löng kës äska li loklo. ⁵² Ga Jesús wolon ba äska dö llëme. E wolon Sbö nopga shdöktong tjeng kjok kjwang jikong li äska, töya wlo, ber tjeng tjëyo kjrinaso wlo. ⁵³ Eni ga llgwera lok ëng tjok ga Jesús zröya le. Ga eshko jek lëkong ga beno löng wotjlik eni.

⁵⁴ E kjishko ga Jesús jëktong shäng judioga bokshto ame. Opshino to jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga öötong beno löng kjok buk kjrina ko Efraín, kjok dogro no llëmshko li ber buk soshko.

⁵⁵ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judioga kong li döröe. Eni ga nopga to jem Jerusalén kjokyo ara ba kjokshko dwayo, dbaryo li äatë llëm obishko ga ba sdëkwo li shäryë, opyë äar Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo. ⁵⁶ Eshko ga to löng Jesús wlëk, ga kjakroke lok ëng kong ga «¿Jesús tjwe dbar li shrëk lëpde?» le lok eni Sbö u zlong bäng.

⁵⁷ Bäm go ga fariseoga, syöshtaga kägäyoga, e tjlëno nopga uunkong kong. Tjlë ga «Jesús, e shäng kjone li miydaga ë ga woydërwa ga le borwa kong, sharwa wlo» le lok eni.

12

Poshtikklo lö pjläblë tjwlö ara wleniyo tyara Mariarë Jesús dre kjing go

¹ Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, kjwe dbargwo tjer (6) obishko ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Lázaro sök lishko. Dëna ga Lázaro wolono, ga woshrara Jesúsde iröng obi. ² Öötong shäng

eshko ga dli shäryaraba ba shrëkklo. Ga dli li pjlorgara Martarë nopga uunkong tjeng eshko li kong, ga tjrëko Lázaro sök bebi. ³ Eshko ga María poshtikklo lö pjläblë tjwlö ara wleniyo söno bayo eeeje* bapkwö kjwara kësbang tjung, ga tyara Jesús dre kjing go, ga dona ba käkzong go. Eshko ga u li roshko beno lö poshtikklo lö pjläblë li eröe.

⁴ Jesús oppinggaga tjeng li tjrëko sök kjlara ko Judas Iscariote, Jesús soynega li e. Llëye shäryë eshko li iya ga tjlë ga ⁵ «¿Kjwe zäya kjweni ega? Soynena kjwe dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbaw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. ⁶ Lara eni, oba song wleniyo kjimte woydë kjy llëme. E iak beno shäng dbur bapkwö daga ba pjeyoga kong. Olö ga dbur iak tjeng ba bapkwö roshko li lüyotke, e lügwang kjishko. Lara eni e kjishko.

⁷ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «¡Wëyë! Poshtikklo kjwe beno bor kong, tja iëba sakshkoshko ga bor doyo ëre beno poshtik pjir tjan wlo. ⁸ Oba song wleniyo, e löng bomi tjok iyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok iyado llëme» le.

Lázaro zröya woydë syöshtaga kägäyogarë

⁹ Eshko ga Jesús öötong shäng Betania kjokyo li roy miydara judioga ararë, ga shrono löng ba ik. Shrono löng Lázaro ik bakoe. Wolono, ga woshrara Jesúsde iröng obi li e. ¹⁰⁻¹¹ Lázaro kjishko ga judioga ara mär beno löng Jesús go. E kjishko ga syöshtaga kägäyoga wotjlik lok ga «Lázaro ëmdë ga zröy bakoe» le lok ëng kong eni.

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹² Wëshko ga Jesús opshino jek Betania kjokyo dwayo jongya

* 12:3 Poshtikklo lö pjläblë tjwlö ara li söra bayo litro bëy dik.

Jerusalén kjokyo. Roy miydara nopga öötong löng eshko dbar shrëk lirë. ¹³ Eni ga mek korga kjrara, söra lok jek ba tjok, ga to jongya ba wlokrë. Ga tjlë lok dbo go ga

«Kjwe pjlú jlöe.

Ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Kjwe Israel tjëyo pjluyo.

Kjwe kjimte Sbörë» le.

¹⁴ E häm go ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wlëna Jesúsde kjlara, ga opyono sök ba kjing go, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

¹⁵ «Sión† sopga, llëye bangkjrëmi llëme.

¡Ízía! Bomi pjluyo, e tek sök döröe.

Tjwe sirkeno sök öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo kjing go.»‡

¹⁶ Eshko dbaryo ga llëbo shäryono li, e llë loklo miyde Jesús opping-gaga tjeng lirë löng llëme. Gueniyo Jesús brikong to jem kjok dogo irgo ga llëbo shäryono Jesús kong ëre, e tak beno pjang Sbö tjlökwö go ba kjishko tek dëna tjän li miyde lok kjwtlë jä.

¹⁷ Shinmo Lázaro buk sakshko obishko ga Jesús öör shäng eshko, rokara tek ey dwayo, ga woshrra iröng obi. Ga Jesús opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga öör löng ba tjok sakshko kjupäbäshko li, e jek löng ba irgo eshko, roy le löng oba kong. ¹⁸ Roy kura nopga löng eshko lirë, ga opshino tek lok ara ba wlokrë. ¹⁹ Eshko ga ÿya fariseogarë lok ga tjlë lok ëng kong ga «¿Ími ga sorë? Shji zanae. Nopga tjeng kës kjwe to jek ba shwo lëkong drete» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

† 12:15 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe.

²⁰ Nopga öötong löng eshko dbar shrëk li tjrëko, Grecia sopga löng kjlöbö bakoe. ²¹ Domer shäng kjlara eshko obi ko Felipe, e Bet-saida so. Grecia sopga li tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, tjawa lan woydë Jesús tjok» le.

²² Kuya ga jek shäng Andrés shwoy, ga lara ba kong. E irgo ga jek öötong löng ba lë Jesús kong.

²³ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjwlö ara nopga uunkong bokshto li, e dbaryo öötonge. ²⁴ Lër bomi kong jlökwö ga dwla llë botjyë ber ara wlo ga lon jer klung kjing go, ga kjer guing. Enira dwla wen ara obi, llëm ga llëye wen llëme. ²⁵ Eye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo eye wotjlik ara ber sök së kjok ëre kjing go wlo llëm ga era ber sök së ÿyado Sbö tjok. ²⁶ Eye parkë woydë bor kong le ga woydër ga jëk löng bor tjok ÿyado, tja äär sök kjone ga e äär löng eshko bakoe. Ga eye parkë bor kong ga ie bor Datarë ber löng tjwlö ara.

²⁷ »Eeri ga tja ëre wosonge. Llëye shäryër miydër llëme. Tja shrono shäng na, llëye wen tjwe bor kong li wen bor kong wlo. E kjishko ga «Data, tja kjimtos, tja dös llëye wen tjwe bor kong lishko dwayo» lër ga äe» le.

²⁸ E irgo ga tjlë obi ga «Data, pja ko ios ber kësbang, tjwlö ara» le.

Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo. Tjlë ga «Bor ko ioror beno kësbang, tjwlö ara tjän. Ga shäryër jek obi» le. ²⁹ Kuya nopga löng lirë ga kjone kjone tjlë ga «E kjrik» le, kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö parkaga kjok dogo so li tjlëkdo ba kong» le.

³⁰ Eni ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Ybö kuroy li tjlëno beno bor kong

‡ 12:15 Zacarías 9.9.

llëm, beno bomi kong. ³¹ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwezlong dbaryo li öötonge. Kajok ëre ichaga li, § e kjozlong kjok ëre kjing go dbaryo li öötong bakoe. ³² Tjara poyonaba kjok ëre kjing go dwayo jem pjang kjomoshko ga nopga uunkong iër tek löng bor shwoy» le.

³³ Lara eni, e wolon sorë li loklo.

³⁴ Eshko ga nopga löng li tjlä ba kong ga «No pjlyo iche le Sbörë li ber sök së İyado, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go eni. Ga pja tjlä ga no to ter kjok dogo dwayo li pja. ¿Eni ga pja poyongoba pjang kjomo kjluwe lep sorë? ¿No to ter kjok dogo dwayo li pja lep shäng li llë loklo?»

³⁵ «İök shjiy ëre ber shäng bomi tjräko dbar kjwöbö obi döe. E wopro ga pjây jëk löng bor go, pjây wlëna shkërëshko ga pjây sabyë llëm wlo. Eye jëk shäng kjok ro sî roy ga jongya kjone miyde llëme. ³⁶ Eni ga iök shjiy ëre shäng obishko ga pjây mär ber löng bor go, pjây opyë ber löng so tja kjoyo wlo» le ba kong. Tjläno ba kong pjirshko ga opshino to eshko dwayo, ga opjnenoe.

Judioga mär woydë Jesús go llëm obi

³⁷ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë kës ëre nopga li bokshto. Eni ëmdë ga mär woydë ba go llëm obi. ³⁸⁻⁴¹ Shäryono eni, tjläkwo tara Sbö tjläkwo laga tek dënashko so Isaíasdë li ber jlökoyo wlo. Jesús dbo kälä İna, ga tjläno ba kjishko. Tjläno beno eni:

«Tjläpaga, ¿borwa tjläkwo kjruga ëro?

¿Bop dbo ara li İga ëro?»*

Tjläno beno obi eni:

«Eppa iara Tjläpgarë beno löng kjok İgö llëm wleni,

iara beno löng llëye kuya woydë llëm bakoe.

Shäryara eni,

llëye İya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lok llëm wlo,

optwë ber löng bor kong llëm wlo,

eppa dör llëm wlo.»†

Eppa mär ber löng ba go ga ä e kjishko.

⁴² Eni ëmdë ga judioga ara mär löng ba go, ba ichagaga kjone kjone bakoe. Gueniyo bangkjre lok ga iche fariseogarë opzrëk judioga syö uyo roshko ame. E kjishko ga llëye lara lok ë kong llëme. ⁴³ Woydara lok ga ber löng pjlu oba bokso. Ba kong ga e tjwlo ara, ber löng pjlo bek Sbö bokso li kjinmo.

Jesús shrono shäng kjok ëre kjing go no döga

⁴⁴ Eshko ga Jesús tjläno nopga kong dbo go. Tjlä ga «Eye mär bor go ga mär bor go dö llëme. E mär bor ichaga go bakoe. ⁴⁵ Ga tja İyashko ga bor ichaga İya bakoe. ⁴⁶ Tja shrono shäng kjok ëre kjing go iök shjiy wleni, nopga mär bor go li ber löng kjok ro sî roy wleni ame wlo.

⁴⁷ »Tja shrono shäng nopga kjok ëre so li llgwega llëm, tja shrono shäng ba döga. E kjishko ga eye bor tjläkwo kuno, gueniyo kjrara llëm ga e llgwega tjarë llëm, ⁴⁸ e llgwega oblërë. Kajok pjir dbaryo lishko ga e llgwega Sbörë, ga shdüya, bor tjläkwo kjrara llëm kjishko, tja wlo kjrara llëm kjishko bakoe. ⁴⁹ Tjläkwo li loror bor woshko llëme. Llëye loror li, loror sorë li, e laga Data Sbö, bor ichaga lirë bor kong, ⁵⁰ ga loror eni. Miydër ga ba tjläkwo kjruga li ie ber löng së İyado ba tjok. Loror eni e kjishko» le.

13

Ba oppinggaga dre shkware Jesúsdë

¹ Eshko ga Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li döröe. Ga miyde Jesúsde ga kjok ère raye ber, ga jongya iröng Data Sbö sök lishko dbaryo li öötonge. Ba nopga löng kjok ère kjing go li woydara ara İyado, ga pina ba kong, äär jong pjrshko.

² Judas Iscariote, e Simón wa. Jesús ië ba oppinggaga tjok kjok sëng li dloyo äätë llëm obishko ga Judas go Ä shrono beno ba tjok, ga ichara wotjlik Jesús soynek, ga twe ba wloyoga kong tjän. ³ Miyde Jesúsde pjr ga llëbo tjeng kës li iara Data Sbörë beno tjeng ba wloshko. Miyde ga ter Sbö shwoy dwayo, ga jongya ba shwoy iröng obi. ⁴ Eni ga sök ië ba oppinggaga tjokshko ga kojono shäng, ba shwong kop lëkong li skwara, ga äska shwong podongglo wleniyo pjrira pjang pjribri ba dop go. ⁵ Eshko ga di kjrara, tjyara ba bapkwö roy, ga opyono sök ba oppinggaga tjeng eshko li dre shkwë, ga ba dre döya sök shwong podongglo li go.

⁶ Öötong sök Simón Pedro dre shkwë ga Pedro tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿tja dre shkwëp lëpdo?»

⁷ «Llëye shäryër bop kong li, e llë loklo miydëp sök llëme. Gueniyo llono ga llëbo ère llë loklo miydëp pjire» le ba kong.

⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Llëme. Pja ichër bor dre shkwë llëme» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Bop dre kjwe shkwër llëm ga pja ber no botoya llëme» le.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, enira woydër ga tja dre shkwëp dö llëme. Bor orkwö, bor kägä, e shkwos bor kong bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Ëye wono pjr tjän ga doyo uunkong beno drëpdreë. Eshko ga woyde ga ba dre shkwoydë eröe. Ga pjây löng drëpdre wleni tjän, gueniyo

pjây uunkong llëme» le. ¹¹ Miyde ga ba soynega ba wloyoga kong li sök kjone dey, löng drëpdre wleni uunkong llëme lara eni e kjishko.

¹² Ba oppinggaga dre shkwara pjr ga shwong kop lëkong skwara dämär li pjuna jek obi, ga öötong sirkeno sök ba iozlong shtoyo iröng obi. Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «¿Llëbo shäryoror bomi kong kjwe llë loklo miydëmire?

¹³ Tja kowëmi no pingga, llëm ga Tjlapga lëmi, ga lëmi eni li beke.

¹⁴ Tja bomi Tjlapga, bomi pingga. Eni ga pjây dre shkworor kuzong ga woyde ga pjây ëng dre shkwë kar kar eni bakoe. ¹⁵ Shäryoror bomi kong kjweni, İmi wlo, pjây omshäryë ëng kong kjweni İyado wlo. ¹⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga parkagaga tjwlek löng pjr wleniyo tjwlo ara, ba sogo kjinmo llëme.

Ëye roy söga wleniyo ga e tjwlo ara, ba ichaga kjinmo llëm bakoe.

¹⁷ Tjlokwo lër shäng bomi kong li, e llë loklo miydëmi löng pjlúe. Ga shäryëmi eni wleni ga pjây ie Sbörë ber wopjlúe.

¹⁸ »Gueniyo lër shäng pjây uunkong kong llëme. Kjröror tjeng botoya li è, e miydër sök pjire.

Gueniyo ère shäryë jüni, Sbö tjlokwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni: «Ëye ië sök bor tjok ga kworkwono beno sök bor wloyo.»*

¹⁹ Llëbo ère lër shäng bomi kong, e shäryoydë llëm obishko. Eni ga shäryonoshko ga miydëmi e go ga Sök İyado li, e tja. ²⁰ Lër bomi kong jlökoyo ga èye, no ichoror li wlojkrara ga tja wlojkrara wleni. Ëye, tja wlojkrara ga bor ichaga wlojkrara wleni bakoe» le.

«Pjây kjlara, tja soynega, twe bor wloyoga kong» lara Jesúsde

²¹ Tjläno eni pjr ga wosonkono ara, ga tjlä ga «Lër bomi kong

* 13:18 Salmo 41.9.

jlökoyo ga pjây kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng ëng bokkwo ik drëng kjarashko kjarashko, gueniyo ë layde miyde lok llëme. ²³ Kjlara sök Jesús zlong bäng, woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni li† e. ²⁴ Eshko ga Simón Pedro kâ wikzong sök eshko li kong, ë layde kjakroke Jesús kong wlo.

²⁵ İya ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, ¿ë lopdë?» le ba kwom-soshko.

²⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjlung shosho suk pjir ëre pör, ga twër ë kong ga e e» le. Eshko ga pjlung shosho suk pjir li pöra, ga twara Judas Iscariote, Simón wa li kong. ²⁷ Ga pjlung shosho suk pjir li kjararashko ga go Ä shrono beno ba tjok.

Eshko ga Jesús tjlä Judas kong ga «Lëye shäryëp wlo li shäryos malinge» le. ²⁸ Kura ba oppinggaga llamo tjeng lirë, gueniyo llë layde sök li miyde lok llëme. ²⁹ Judas iak beno shäng dbur daga ba pjeyoga kong. E kjishko ga kjone kjone wotjlino ga ichara Jesúsdë llëbo tjwlek ba dbar shrëya wlo li kong, llëm ga ichara dbur twë oba song wleniyo kong lara. ³⁰ Eni ga pjlung shosho suk pjir li kjarara Judasde pjir ga opshino to ey dwayo. Eshko ga kjok shkë tjän.

Tjlokwo tjaglën

³¹ Judas opshino to irgo ga Jesús tjlä ba oppinggaga beno tjeng li kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësband, tjwlö ara oba bokso, ga Sbö ber kësband, tjwlö ara bor kjishko eni bakoe. ³² Eni ga Sbö iër ber kësband, tjwlö ara eni ga Sbö Wa ëre ie ber kësband, tjwlö ara eni bakoe. Ga shärye eni malinge.

³³ »Pjây bor wapga wleni. Tja ber sök bomi tjok sira obi eröe. Llëbo loror judioga kong li, e lër

bomi kong eni bakoe. Tja to irgo ga tja wlëmi, gueniyo tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe. ³⁴ Tjlokwo lër bomi kong, shäryëmi wlo li, e tjaglën. Pjây ëng woydos ara kar kare. Pjây woydoror sorë ga pjây ëng woydos kar kar eni bakoe. ³⁵ Shäryoromi eni wleni ga miydëba e go ga pjây bor oppinggaga jlökoyo» le.

«*Jesús, e ë miydër llëme*» lëp oba kong» lara Jesúsdë Pedro kong»

³⁶ Eshko ga Simón Pedro tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿pja to kjone?»

«Tja to äär kjone lishko ga pja äär eshko ga äe. Gueniyo llono ga pja jek äär bor irgo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿tja jek bop tjok eni tjok ga ä ega? Tja optwë wolon bop kjishko ga pjluë» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pja optwë wolon bor kjishko jlökoyore? Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga «Jesús, e ë miydër llëme» lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

14

Shji äär Data sök lishko sorë

¹ Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Pjây wosonkë llëme. Pjây mär ber löng Sbö go, pjây mär ber löng bor go bakoe. ² Bor Data ushko ga nopga ber löng wlo li shtoyo ara. Eni llëm kjwe ga loror bomi kong tjän. Tja to shto poshäryë bomi kong eshko. ³ Ga shto poshäryër bomi kong kuzong ga tja tjwe iröng obi bomi wlokkjër, ga pjây sör bor tjok, pjây äär ber löng bor tjok eshko wlo. ⁴ Irbo jek äär tja to kjone lishko li miydëmi löng pjir tjän» le.

⁵ Kuya lok ga Tomás tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja to kjone miydërwa löng llëme. ¿Eni ga irbo li miydërwa sorë?»

† 13:23 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni li e, Juan layde.

6 «Pjây äär ber löng Data Sbö sök lishko bor kjishko. Tjlokwo bek li miydëmi bor kjishko. Pjây äär ber löng së jlökoyo bor kjishko bakoe. Èye mär bor go llëm ga äär Data Sbö sök lishko llëme. 7 Bäm goshko ga tja ë miydoromi llëme. E kjishko ga bor Data miydoromi llëm bakoe. Gueniyo eeri jek lëkong ga e miydëmi löng pjlú, e ìnomi shäng wleni kjishko» le.

8 Eshko ga Felipe tjlä ba kong ga «Tjlapga, Data Sbö pīs borwa kong. Woydërwa li e eröe» le.

9 Kuya ga tjlä ba kong ga «Felipe, tja shäng bomi tjok dbar kop ara tjän. ¿Eni ga tja miydëp shäng llëm obire? Èye, tja ìna ga Data Sbö ìna bakoe. ¿Eni ga «Data Sbö pīs borwa kong» lëp bor kong sorëro? 10 Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. ¿E jlöe lëmi llëmde?» le.

Eshko ga tjlä ba oppinggaga uunkong löng li kong ga «Tjlokwo lër shäng bomi kong li, e botoya llëme. Jlokoyo ga pak shäryër shäng li, e shäryaga Data Sbö shäng bor tjok lirë.

11 »Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. E jlöe lozïa. Llëm ga pjây mär bor go, llëbo shäryoror ìnomi li kjishko. 12 Lër bomi kong jlökoyo ga èye mär bor go ga pak shäryër shäng li shärye eni. Ga tja to Data Sbö shwoy irgo ga pak shärye kësbang e kjinmo bakoe. 13 Ga llëye rokëmi bor kong bor ko go kës li shäryër bomi kong, Data Sbö iër ber kësbang, tjwlö ara oba bokso wlo. 14 Llëye rokëmi bor kong bor ko go kës li shäryër bomi kong eni jlökoyo.

«Sbö Sëya ichër jek bomi kjimtë» lara Jesúsdë

15 »Tja woydëmi wleni ga bor tjlokwo kolozïa. 16 Enira llëbo rokër Data Sbö kong, ga pjây kong bomi poshdungga twe oblë, ber shäng

bomi tjok ìyado wlo. 17 Sbö Sëya li e. Tjlokwo bek li pïya bomi kong, miydëmi wlo. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omwlokjrë llëm, ìya lok llëm kjishko, miyde lok llëm kjishko bakoe. Pjâyda ommiydë, shäng bomi tjok kjishko, ber shäng bomi yorkaga ìyado wlo kjishko bakoe.

18 »Tja toshko ga pjây rayër ber löng llupsëng wleni llëme. Tja tjwe iröng bomi shwoy obi. 19 Dbar sira obi ga tja ìya nopga Sbö miydë llëm wleniyorë ame. Gueniyo pjâyda, tja ìmi obi. Eshko ga tja sök së kjishko ga pjây ber löng së jlökoyo. 20 Eshko dbaryo ga pjây ommiydono ga tja shäng bor Data tjok, pjây löng bor tjok, ga tja shäng bomi tjok bakoe. 21 Èye bor tjlokwo kjrë, ga kole ga bor woydaga jlökoyo li e. Bor woydagaga löng kës li, e woyde bor Datarë ara. Epga woydër, ga tja opping ba kong lok bakoe» le.

22 Kjlara shäng eshko ko Judas, gueniyo e Judas Iscariote llëme. Judas li tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, ¿pja opping borwa kong erö ega? ¿Pja opping oba uunkong kong llëm ega?»

23 «Èye, tja woyde ga bor tjlokwo kole. Eni ga e woyde bor Datarë, ga tjawa jek ba shwoy, ga tjawa ber löng ba tjok. 24 Èye, tja woyde llëm ga bor tjlokwo kole llëme. Tjlokwo lër shäng kumi löng li, e laga tjarë llëm, e laga Data Sbö, bor ichaga lirë.

25 »Tjlokwo ère loror bomi kong, tja shäng bomi tjok obishko. 26 Gueniyo Sbö Sëya, bomi poshdungga li iche Data Sbörë bomi kong bor ko go, ga pjây pïya jek këgong, tjlokwo loror bomi kong kës li woyoshre bomi kong bakoe.

27 »Tja toe. Gueniyo ga pjây iër ber löng wlëpe. Pjây löng wlëp laga li, e tja. Pjây ie nopga Sbö miydë llëm wleniyorë ber eni llëme. Pjây

wosonkë llëm, llëye bangkjrëmi llëm bakoe.

²⁸ »Tja tjëlëno bomi kong ga «Tja toe. Ga tja tjwe iröng bomi shwoy obi» loror li kuromi tjän. Tja to iröng Data Sbö shwoy. Eni ga tja woydëmi jlökoyo wleni ga pjây ber löng wopjlú eshko, Data Sbö kësbang, tjwlö ara bor kjinmo kjîshko. ²⁹ Llëbo ëre shäryoydë llëm obishko ga lër shäng bomi kong. Eni ga shäryonoshko ga pjây mär ber löng bor go jek këgong ba kjîshko. ³⁰ Kjøk ëre ichaga li* tek tjwe shäng. E kjîshko ga tja tjëlë bomi kong ara obi llëme. E dbo ara, bor ichë wlo llëme. ³¹ Gueniyo Data Sbö woydër ara. E kjîshko ga e miyde nopga löng kës lirë wlo ga tja ichara llëbo shäryër wlo li, e shäryër eni.

»Ëësë, shji toe» le.

15

Kjillgwo sokö, ba kowo

¹ Eshko ga Jesús tjëlë ba opping-gaga kong ga «Tja so kjillgwo sokö bo pjëlëblë tjok wleniyo kjoyoe. Oblëyo tja dik drete. Bor Data, e so kjillgwo li daga kjoyo bakoe. ² Kjillgwo kowo llë botjyë llëm ga ze tas tas. Kowo kjong kjong botjyë ga dbo toya pjäs pjäs, kowo li botjyë pjlu anmoyö wlo. ³ Pjây so kowo dbo tok pjir li kjoyo, tjlökwo loror bomi kong li kjrromi kjîshko. ⁴ Eni ga pjây ber löng bor tjok, ga tja ber shäng bomi tjok bakoe. Kowo llë botjyë om go ga ä, jong tuktëng ba sokö go guing. Pjây so e kjoyo bakoe. Pjây ber löng bor tjok llëm wleni ga pjây llëbo pjlu shäryë ga äe.

⁵ »Tja so kjillgwo sokö li kjoyoe. Pjây so ba kowo li kjoyo bakoe. Ëye löng bor tjok, ga tja shäng ba tjok ga llëbo pjlu shärye ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyoe. Gueniyo ëye löng bor tjok llëm ga llëbo pjlu shärye ga äe. ⁶ Ga ëye löng bor tjok

llëm ga ber so kowo dbukko, iak beno tjeng dan dogro wlo li kjoyoe. Kowo eni li, e töy, suy wlo erä. ⁷ Gueniyo pjây ber löng bor tjok, ga pjây mär ber löng bor tjlökwo go ga llëye rokëmi woydë li rokozi, ga twër bomi kong. ⁸ Pjây ikoba ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyo ga miydëba e go ga pjây bor oppingga, ga bor Data iëba ber kësbang, tjwlö ara bomi kjîshko.

⁹⁻¹⁰ »Pjây woydër, tja woyde Data Sbörë sorë ga eni. E kolër shäng iyado, ga tja woyde ber shäng eni iyado bakoe. Eni ga tja kolozî ber löng iyado, pjây woydër ber löng eni iyado bako wlo. ¹¹ Lër shäng bomi kong eni, pjây ber löng wopjlú, botoya dik wlo. Eni ga pjây wopjlú jlökoyo. ¹² Tjlökwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjây ëng woydos ara kar kar, pjây woydoror sorë ga eni. ¹³ Shji bi kjlara woydë ara ga llëbo shäryëy ba kong tjwlö ara anmoyö li, shji optwë wolon ba kjîshko li e. ¹⁴ Ga tja kolëmi wleni ga pjây kowër bor pjeyoga. ¹⁵ Parkagaga tjeng li, llëye shärye ba kägäyörë li, e miyde löng llëme. Gueniyo llëbo lara bor Datarë bor kong li, e loror bomi kong pjir tjän. E kjîshko ga pjây kowër bor parkaga ame, pjây kowër bor pjeyoga shara.

¹⁶ »Tja kjruga pjâyde llëm, pjây kjruga tjarë. Ga pjây ioror beno to löng llëbo pjlu ber iyado li shäryë. Shäryëmi eni ga llëye rokëmi Data Sbö kong bor ko go li, e twe bomi kong. ¹⁷ Tjlökwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjây ëng woydos ara kar kare.

Shji iywa nopga Sbö miydë llëm wleniyörë shjiktëng

¹⁸ »Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjây iywa lok shjiktëng wleni ga woyoshrëmi eshko ga tja iywa lok shjiktëng bomi bäm go bakoe. ¹⁹ Pjây so epga kjoyo kjwe

* 14:30 Kjøk ëre ichaga le li, e Ä loklo.

ga pjây woyde lok pjlú, ba pjeyoga wleni. Gueniyo pjây kjrór ba tjrêko dwayo kuzong ga pjây so epga kjoyo ame. Pjây iywa lok shjiktêng e kjîshko. ²⁰ Tjîlôkwo loror bomi kong li woyoshroziã. Tja tjîlêno bomi kong ga “Parkagaga tjwîlêk löng pjir wleniyo tjwîlô ara, ba sogo kjinmo llême” loror eni. Eni ga tja shduna lok kuzong ga pjây shdüya lok eni bakoe. Tjîlôkwo loror ba kong li kjrara lok kjwe ga tjîlôkwo lêmi ba kong li kjre lok eni bakoe. ²¹ Llêbo uunkong ère shärye lok bomi kong, pjây bor nopga kjîshko, bor ichaga miyde lok llêm kjîshko bakoe.

²² »Tja kjwe shrono tjîlêno ba kong llêm ga llêbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llême. Gueniyo epga iak beno shdungko tjân, bor tjîlôkwo kura lok li kjrara lok llêm kjîshko. ²³ Èye, tja iywa shjiktêng ga bor Data, e iywa shjiktêng bakoe. ²⁴ Llêbo iydêba llêm wleniyo shäryoror ba kong ara. Eni llêm kjwe ga llêbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llême. Gueniyo llêbo shäryoror li îna lok wêlê êmdê ga tja, bor Data, tjawa iywa lok shjiktêng. ²⁵ Ère shäryê jûni, kjok llgwekklo baîya tak pjang li ber jîlôkoyo wlo. Tjîlêno beno eni: “Tja goshko llêye owa wlêna lok llêm êmdê ga tja iywa lok shjiktêng.”*

²⁶ »Rokêr Data Sbô kong ga ba Sëya, bomi poshdungga li iche tjwe ber bomi tjok. Ga ichara shronoshko ga pjây kjimte, tjîlôkwo bek li pîya bomi kong bakoe. Ga tjîlê bomi kong bor kjîshko ara. ²⁷ Ga pjây löng bor tjok tek dämärshko dwayo kuzong ga pjây tjîlê bor kjîshko eni bakoe.

16

¹ »Lêr shäng bomi kong eni, pjây mâr ber löng bor go wlo, tja rayêmi

llêm wlo. ² Pjây ichêba opzrêk jak judioga syô uyo roshko ame. Ga dbar tjwe kjwara ga pjây zrôya nopgarêshko ga wotjlik lok ga llêbo shärye löng Sbô kong pjlúe le. ³ Shärye lok eni, tja, Data Sbô, tjawa miyde lok llêm kjîshko. ⁴ Lêr shäng bomi kong eni, äär ba dbaryoshko ga tjîlôkwo ère woyoshreimi eshko wlo.

Pak shärye Sbô Sëyarê bi kong

»Tjîlôkwo ère loror bomi kong tek dämärshko llêm, eshko ga tja shäng bomi tjok obi kjîshko. ⁵ Gueniyo eerishko ga tja to bor ichaga sök lishko. Eni êmdê ga “¿Pja to kjone?” lêmi bor kong llême. ⁶ Llêbo lêr shäng li kuromi kjîshko ga pjây beno löng woydê ara. ⁷ Gueniyo lêr bomi kong jîlôkoyo ga tja brikong li, e ber bomi kong pjlú anmoyô. Tja brik llêm kjwe ga Sbô Sëya, bomi poshdungga li tjwe ber bomi tjok llême. Gueniyo tja brikong pjir ga e ichêr tjwe ber bomi tjok. ⁸⁻¹⁰ Ga shronoshko ga nopga Sbô miydê llêm wleniyo, epga diktong ara li pîya ba kong, miyde lok wêlê wlo. Mâr löng bor go llêm kjîshko ga pîya ba kong ga wotjlik bëy llêbo owa li kjîshko llême. Tja to Data Sbô sök lishko kjîshko ga pîya ba kong ga irbo bek li miyde lok llême. ¹¹ Kjok ère ichaga li* iak beno shdungko tjân kjîshko ga nopga llgweya Sbôrê sorê li miyde lok llêm bakoe.

¹² »Tja llêbo lê woydê bomi kong ara obi, gueniyo eni tjok ga woyotjîmi ga pjây äär ba dbo go llême. ¹³ Gueniyo Sbô Sëya shronoshko ga tjîlôkwo bek kês li pîya bomi kong. Eshko ga tjîlôkwo le bomi kong ba woshko llêm, tjîlôkwo kura li layde bomi kong erôe. Ga llêye wen wlo li le bomi kong, wentê llêm obishko. ¹⁴ Tjîlôkwo botoya li le bomi kong, miydêmi wlo. Eni ga tja ie ber kësbang, tjwîlô ara. ¹⁵ Data Sbô

* 15:25 Salmo 35.19; 69.4. * 16:11 Kjok ère ichaga le li, e Ä loklo.

llëbo tjeng kës li, e botoya. Tjlokwo botoya li le Sbö Séyarë bomi kong, miydëmi wlo loror bomi kong e kjishko.

¹⁶ »Wop ä ga tja ïmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ïmi shäng bomi tjok jek obi» le.

Jesús oppinggaga woydono ara pjir ga ber löng wopjlú shara

¹⁷ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlä lok ëng kong ga «¿“Wop ä ga tja ïmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ïmi shäng bomi tjok jek obi” le shäng li llë layde? ¿“Tja to Data Sbö sök lishko” le shäng li llë layde?» le lok eni. ¹⁸ Ga kjakroke lok ëng kong jek obi ga «¿“Wop ä” le shäng li llë layde? Llë layde miydëy löng llëme» le lok ëng kong eni.

¹⁹ Llëye kjakroke woyde ba kong li miydara Jesúsdë pjire. E kjishko ga tjlä ba kong lok ga «¿“Wop ä ga tja ïmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ïmi shäng bomi tjok jek obi” le shäng li llë layde?» lemi löng ëng kong eni. ²⁰ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo löng wopjlú wopro ga pjây löng woydë, slar ara eshko. Gueniyo e irgo ga pjây ber löng eni ame, pjây kjlopswë ber löng wopjlú shara.

²¹ »Walë wloshko buk döröshko ga shaya swlorë, dbaryo öotong kjishko. Gueniyo wloshko tjeng irgo ga bang ara li woyo ba kong ame, wopjlú ba chida tjeng li kjishko. ²² Eni wleni ga eeri ga pjây löng woydë ara. Gueniyo e irgo ga pjây ïn jek obishko ga pjây ber löng wopjlúe. Eshko ga wopjlú li döga ërë bomi shjiryö llëme. ²³ Eshko dbaryo ga llëye kjakrokëmi bor kong wlo drete. Lër bomi kong jlökoyo ga llëye rokëmi bor Data kong bor ko go li, e twe bomi kong. ²⁴ Llëbo rokomirë Sbö kong bor ko li go llëm obi. Gueniyo eeri ga llëbo rokozi ba kong, ga kjrëmi, ga pjây ber löng wopjlú jlökoyo.

²⁵ »Tja tjlä shäng bomi kong llëbo jyäglo go, gueniyo llono ga tja tjlä bomi kong eni ame. Eshko ga bor Data läywër bomi kong wëllëe. ²⁶ Eshko dbaryo ga llëbo rokëmi ba kong om go bor ko go. Tjara llëbo rokë ba kong bomi kjishko guing ame. ²⁷ Tja woydëmi, ga miydëmi ga tja ter shrono Sbö shwoy dwayo. E kjishko ga pjây woyde Data Sbörë om go. ²⁸ Tja ter shrono kjok ëre kjing go ba shwoy dwayo, ga tja to kjok ëre kjing go dwayo jem ba shwoy iröng obi» le.

²⁹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlä lok ba kong ga «Eri ga pja tjlä shäng borwa kong wëllë. Pja tjlä shäng llëbo jyäglo go llëme. ³⁰ Ère go ga miydërwa ga llëbo tjeng kës li miydëp shäng pjir, llëbo kjakrokëba bop kong guing llëme. E kjishko ga miydërwa ga pja ter shrono Sbö shwoy dwayo» le.

³¹ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «¿Bor tjlokwo kjrëmi tjände? ³² Dbar tjwe kjwara ga pjây shdär ber löng llaw pogo, pjây kjlara kjlara ber löng bomi ushko om go. Eshko ga tja rayëmi ber sök tjoksa. Gueniyo eshko ga tja sök tjoksa llëm, bor Data sök bor tjok kjishko. Ga dbar tjwe lër li, e shrono tjän. ³³ Lër shäng bomi kong eni, pjây ber löng wlëp bor kjishko. Pjây löng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owa ara. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo li dbo zanor pjir tjän. E kjishko ga pjây dbokjrozong» le.

17

Jesús syöshtono Sbö kong ba kjishko om go

¹ E irgo ga kjok dogo ïya Jesúsdë drëng, ga syöshtono Sbö kong. Tjlä ga «Data, dbar li öotonge. Bop Wa ëre ios ber kësband, tjwlo ara, pja iër ber kësband, tjwlo ara bako wlo. ² Tja kong dbo tworop kësband,

nopga löng kës li ber tjeng bor wloshko wlo, tjërko nopga tworop beno bor kong kës li iër ber löng sê iyado bop tjok wlo. ³ Sbö kjlaraso li pja, ga tja Jesucristo, tja ichaga pjarë. Nopga li ber löng sê iyado bop tjok wlo ga woyde ga shji miyde lok guing. ⁴ Pak tworop bor kong shäryër wlo li shäryoror pjire. Eni ga pja ioror beno kësbang, tjwlö ara kjok ère kjing go. ⁵ Kjok ère wentë llëm obishko ga tja kësbang, tjwlö ara bop bokso. Eeri ga Data, tja ios ber kësbang, tjwlö ara eni obi.

Jesús syöshtono Sbö kong ba op-pinggaga kjishko

⁶ »Nopga kjok ère so kjrrop, tworop bor kong. Ga pja è loror ba kong lok. Epga bopoya twopdë bor kong, ga bop tjlökwö kolara lok pjluë. ⁷ Miydara lok ga llëbo tjeng kës tworop bor kong li, e twaga pjarë. ⁸ Tjlökwö lorop bor kong li, e loror ba kong lok pjir, ga kjrara lok. Miydara lok pjluë ga tja ter shrono bop shwoy dwayo. Tja ichaga pjarë li, e jlöe miydara lok bakoe. ⁹ Tja syöshtë nopga tworop bor kong li kjishko, epga bopoya kjishko. Gueniyo tja syöshtë nopga pja miydë llëm wleniyo kjishko llëme. ¹⁰ Nopga botoya löng kës li, e bopoya. Nopga bopoya löng kës li, e botoya bakoe. Ba kjishko ga tja beno kësbang, tjwlö ara.

¹¹ »Data, pja eröe. Tja shäng kjok ère kjing go wlo ame. Tja to bop shwoy. Nopga tworop bor kong bop dbo go lira ber löng kjok ère kjing go. Eni ga epga dos yötso bop dbo go, ber löng kjlaraso wleni wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. ¹² Tja shäng ba tjok lok obishko ga epga wlikoror, doror dbo tworop bor kong li go. Eni ga jeno kjlara döe. Weno shäng jer wlo li e. Shäryono eni, tjlökwö tak pjang bop tjlökwö go ba kjishko li ber jlökoyo wlo.

¹³ »Eni tjok ga tja to bop shwoy iröng obi. Gueniyo tja shäng kjok

ère kjing go obishko ga llëbo ère lër shäng bop kong eni, epga ber löng wopjluë jlökoyo, botoya dik wlo. ¹⁴ Bop tjlökwö loror ba kong lok. Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. E kjishko ga bor nopga iywa nopga pja miydë llëm wleniyorë lok shjiktëng.

¹⁵ »Rokër bop kong ga bor nopga kjöp kjok ère kjing go dwayo llëme. Woydër ga wliköp, llëbo owa shärye Äre ba kong llëm wlo. ¹⁶ Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. ¹⁷ Bop tjlökwö, e beke. Eni ga bor nopga ios ber tjeng dboy bop kong, jëk ber löng pjlo bek bop tjlökwö bek li go wlo. ¹⁸ Epga ichër jek kjok ère kjing go, tja ichorop ter shrono shäng kjok ère kjing go sorë ga eni. ¹⁹ Ba kjishko ga tja opyono beno shäng dboy bop kong jlökoyo, epga ber tjeng dboy bop kong jlökoyo tjlökwö bek li go wlo.

Jesús syöshtono Sbö kong tjlökwö kjrägaga löng kës li kong

²⁰ »Tja syöshtë ba kjishko dö llëme. Llono ga tjlökwö le lok oblë kong, ga kjong kjong mär ber löng bor go eshko. Tja syöshtë ba kjishko lok bakoe. ²¹ Data, pja shäng bor tjok, ga tja shäng bop tjok bakoe. E kjishko ga shji kjlaraso. Woydër ga epga ber löng kjlaraso eni bakoe. Woydër ga löng bi tjok, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo. ²² Epga ioror beno tjwlö ara, tja iorop beno tjwlö ara sorë ga eni, epga ber löng kjlaraso wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. ²³ Tja shäng ba tjok, ga pja shäng bor tjok. Woydër ga ber löng kjlaraso jlökoyo, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo, bor nopga woydorop ara, tja woydorop sorë ga eni li miyde lok eni bako wlo.

²⁴ »Data, kjok ère shäryopdë llëm obishko ga tja woydorop ara. E

kjĩshko ga tja iorop beno kėsbang, tjwłõ ara. Woydër ga nopga tworop bor kong tjeng li jem bor tjok, ber tjeng tja aar sök lishko wlo, tja iorop beno kėsbang, tjwłõ ara li iya lok wěle wlo.

²⁵ »Data, pja pjlo beke. Pja miyde nopga kjok ère so lirè lóng llém, gueniyo tjara ommydë, ga tja ichaga pjarë li miyde bor nopgarë pjłúe. ²⁶ Pja sorë, e loror ba kong, miyde lok wlo, ga lër shäng ba kong lok obi. Shäryër eni, epga èng woydë ara kar kar wlo, tja woydëp sorë ga eni, tja ber shäng ba tjok lok wlo bakoe» le.

18

Jesús shara ba wloyogarë

¹ Jesús syöshtono pjir ga opshino jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek dipzono Cedrón diwa kjwo kalëkong. Eshko ga kjok dgak buk kjrina, kjor ko *olivo* lok ara, ga opzrëno jek lok eshko. ² Jesús tön shäng enido eshko ba oppinggaga tjok. E kjĩshko ga kjok li miydara Judas, ba soynega lirè pjłúe. ³ Eni kuzong ga Judas jek aar shäng eshko. Èngkjwagaga, Sbõ u dagaga, e jek lóng ba irgo, ichak syöshtaga kägäyoga, fariseogarë. Èngkjwoklo söya tjeng ba wloshko, iök bakoe.

⁴ Llëye shärye ba tjok li miyde Jesúsdë shäng. Eni ga èng wlëno ba tjok, ga tjlë ba kong lok ga «¿È wlëmirë?»

⁵ «Jesús, Nazaret so li wlënwarë» le lok ba kong.

Eni ga tjlë ba kong lok ga «E tja» le. (Judas, ba soynega li shäng eshko ba tjok bebi.) ⁶ Lara eni li kuya lok ga opshino jek lok iröng sira, ga dgonõ jek rish rish tjeng tõshko.

⁷ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok jek obi ga «¿È wlëmirë?»

«Jesús, Nazaret so li wlënwarë» le lok ba kong.

⁸ Eni ga tjlë ba kong lok jek obi ga «E tja loror bomi kong tjan. Tja wlëmirë dö ga llamo lóng ère ichozĩ toe» le. ⁹ Shäryono eni, tjłõkwo lara lunashko li ber jlõkoyo wlo. Tjlëno ga «Nopga tworop bor kong li jeror kjlara llëme» lara eni.

¹⁰ Eshko ga Simón Pedro dröng shino kjwangna ba bapkwõ roy dwayo, ga syöshtaga kėsbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk tõshko erä. (Parkaga li ko Malco.)

¹¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Tja ichara Data Sbörë, tja shdungoba, bokrotkëba, zrõkoba wlo, ga shäryër eni kjluwe» le.

Jesús söraba Anás bokshito

¹² Eshko ga èngkjwagaga, ba kägäyo, Sbõ u dagaga, Jesús shara lok, ga kjrochara. ¹³ E irgo ga söra lok jek Anás bokshito. Anás, e Caifás kegue. Lu eshko ga Caifás parkë sök syöshtaga kėsbangyo. ¹⁴ Kjupäshko ga tjlëno ga «Pjłú wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska» lara eni.

«Jesús, e è miydër llëme» lara Pedrorë

¹⁵ E wopro ga Simón Pedro, Jesús oppingga kjlara obi, e jek lóng Jesús sökoba jek shäng li irgo. Jesús oppingga oblë li miyde syöshtaga kėsbangyo lirë kuzong ga pjöyikong jek opzrëno shäng Jesús tjok u li worbo go. ¹⁶ Pedrora beno sök kjoko, u bäng zlong. Eshko ga Jesús oppingga oblë li opshino tek iröng, ga lano kjoglo parkë shäng u bäng daga li tjok, ga Pedro söra jek ba tjok kjër roshko.

¹⁷ Eshko ga kjoglo li tjlë Pedro kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» le ba kong.

¹⁸ Eshko ga smo ara kuzong ga parkagaga, Sbõ u dagaga lóng li, e iök boktõno kjwara, ga beno lóng

iökkok. Pedro ëmdë ga shäng iökkok ba tjok bakoe.

Llëbo kjakrokara Anásdë Jesús kong

¹⁹E wopro ga syöshtaga kësbangyo li llëbo kjakrokono Jesús kong, ba oppinggaga kjishko, llë pÿyde oba kong li kjishko bakoe. ²⁰Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno oba uunkong bokshto. Dbar kjwobi go ga oba pinor shäng judioga syö uyo lok li roshko, llëm ga Sbö u zlong bäng, judioga löng kës li tön löng enido li shtoshko. Llëbo loror lütshko llëme. ²¹¿Eni ga llëbo kjakrokëp bor kong ega? Kjakrokos bor tjlökwo kugaga kong. Llëye loror li miyde lok pjire» le.

²²Lara eni li kura Sbö u daga kjlara shäng lirë, ga Jesús kwomso shpokza pjök, ga tjlë ba kong ga «¿Tjlapga syöshtaga kësbangyo kjwe dboryëp eniro?»

²³«Llëbo loror owa kjwe ga llë los bor kong. ¿Gueniyo loror pjlu ga tja shpop ega?» le ba kong.

²⁴E irgo ga ichara Anásdë jek jëk shäng kjro go Caifás, syöshtaga kësbangyo li shwoy.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë jek obi

²⁵E wopro ga Simón Pedro shäng iökkok kjoko, ga löng li tjlë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmndo?»

«Llëme» le ba kong.

²⁶Syöshtaga kësbangyo parkaga kjlara shäng eshko, e domer kwomgwo zara Pedrorë li pjeyo. E tjlë Pedro kong ga «¿Pja ñnor shäng kjok dgak buk, kjor ko *olivo* lok ara lishko ba tjok bebi llëmndo?»

²⁷«Llëme» le ba kong. Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe.

Jesús söraba Pilato bokshto

²⁸Kjok shröngto ga Jesús söraba to Caifás shwoy dwayo, jek öötong löng kjok eshko so ichaga ko Pilato, e ushko, gueniyo judio tjlapgaga

lira opzrëno jek lok u li roshko llëme. (Dbar shrëkklo llë döröshko ga judioga sgara löng opkjë löng dboshko. Opzrëno lok nopga judio llëm wleniyo u roshko wleni ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëya ga äe le. Opzrëno jek lok u li roshko llëm e kjishko.) ²⁹Eni kuzong ga Pilato opshino tek kjoko, ga tjlë ba kong lok ga «¿Domer kjwe rotëmi llë kjishko?»

³⁰«Llëbo owa shäryara llëm kjwe ga sörorwa tek bop kong llëme» le ba kong.

³¹Eni ga Pilato tjlë ba kong lok ga «Eni ga sözi, ñlgwezï pjäydë om go bomi kjok ñlgwekklo li go» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Gueniyo no zrörwa tjawarë om go ga äe. No zrökko laga li pja eröe» le.

³²Shäryono eni, tjlökwo lara Jesúsde, e wolon sorë li ber jlökoyo wlo.

³³Eshko ga Pilato jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga Jesús rokara tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Judio pjluo li pjare?»

³⁴«¿E kjakrokëp shäng, tja ë miydëp woydë kjishkore, de laga oblërë bop kong?» le ba kong.

³⁵Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja judio lëpdo? Pja söga, twaga bor kong li, e bop pjeyoga om go, syöshtaga kägäyoga bakoe. ¿Pja llëye owa shäryono?»

³⁶«Tja ber pjlu kjok ëre kjing go wlo llëme. Eni kjwe ga bor nopga ëngkjwë judioga tjok, tja wlike lok wlo. Gueniyo bor pjlu shtoyo li kjokyo oblë» le ba kong.

³⁷Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Enira pja pjlu?»

«Tja pjlu laga pjarë, ga lorop beke. Tja weno to ter shäng kjok ëre kjing go, tjlökwo bek li laga. Eye tjlökwo bek li kuk woydë ga tja kuya» le.

³⁸Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tjlökwo bek li llë?» le. Lara eni pjir ga opshino jek lan judio

tjlapgaga tjok obi. Tjlë ga «Domer ère bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete. ³⁹ Äär lu pjlöbi go ga Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkïoshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga rayër kjlara. ¿Eni ga woydëmi ga judío pjluyo lëmi'li dôtë bomi kongde?»

⁴⁰ «Llëme. ¡Barrabás, e döpdë dey!» le ba kong. Barrabás, e dënashko ga ëngkjwono Roma sopga tjok.

19

Jesús ichara Pilatorë zrökoba pjang kjlös go wlo

¹ Eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo. ² Eshko ga shkë sho ywara lok kjrina, beno pjlü dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu kjing go, ga kong shwong wlëna lok kara pjlupga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. ³ E irgo ga jek lok ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «¡Judío pjluyo, pja pjlú, pja tjwlo arae!» le lok eni, ga shpokza lok pjök pjök ba kwomsoshko erä.

⁴ Eshko ga Pilato opshino tek kjoko iröng obi, ga tjlë löng li kong ga «Domer tek sör shäng ère ïzia. Woydër ga miydëmi ga bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le. ⁵ Jesús opshino tek shäng ba bokshto pjlü dlu ioklo ywak shkë sho go li jong ba dlu kjing go, doyang shäng pjlupga shwong wleniyo li go bakoe. Eshko ga Pilato tjlë löng li kong ga «Domer shäng ère ïzia» le.

⁶ İya syöshtaga kägäyoga, Sbö u dagagarë ga tjlë lok dbo go ga «¡Zrös pjang kjlös go! ¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

Kuya Pilatorë ga tjlë ba kong lok ga «Sözi, ga zrözi pjäydë. Bor kong

ga llëye wlënor ber shdungko wlo drete» le.

⁷ Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjlë ba kong ga «Domer kjwe tjlëno ga “Tja Sbö Wa” lara eni. E kjishko ga borwa kjok llgwekklo tak pjang li tjlë ga e zrökko» le.

⁸ Kuya ga bangkjrara ara jek këgong.* ⁹ Eni ga jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga tjlë Jesús kong ga «¿Pja kjone so?» le, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰ Eni kuzong ga tjlë ba kong obi ga «¿Tja dboryëp woydë llëmde? Pja shäng bor wloshko. Pja därde, de pja zrökoba pjang kjlös gore, e laga tjarë. ¿E miydëp llëmde?»

¹¹ «Dbo twara Sbörë bop kong llëm kjwe ga tja shäng bop wloshko llëme. E kjishko ga bor twagaga bop kong löng kjwe, e llëbo owa shäryono kësbang, bop kjinmo» le ba kong.

¹² Eshko jek lëkong ga Pilato beno shäng llëbo shäryë ara, Jesús döya wlo le. Gueniyo ga judío tjlapgaga öo le lok jek tjë jikong, tjlë ga «Ë pogo opyë sök pjlü ga e pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo. Eni ga domer kjwe rayëp jek to wleni ga pja ba wloyo bakoe» le.

¹³ Kuya Pilatorë ga sirkeno sök no llgwezlong sökklo jong li kjing go, ga nopga ichara Jesús shik eshko. Shto eshko li kowëba Töshko Shto Shäryak Buk Akkwo Go, arameo tjlökwö go kowëba Gabatá. ¹⁴ Eshko ga öötong dlo dluw, ga Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkïo li bong. Eshko dbaryo ga judioga poshäryë, ba dbar li shrëya lok wlo. Ga Pilato tjlë judío tjlapgaga kong ga «Bomi pjluyo shäng kjwe ïzia» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong dbo go ga «¡Ichos jüy dwayo! ¡Ichos jüy dwayo! ¡Zrös pjang kjlös go!» le.

* 19:8 Eshko ga Pilato wotjlik ga Jesús, e Sbö Wa jlökoyo kjwe le. Bangkjrara ara e kjishko.

Eshko ga Pilato tjlē ba kong lok ga «¿Woydēmi ga bomi pjluyo kjwe zrör pjang kjlös gore?»

«Tjawa pjluyo sök kjlaraso, pjlū kēsbangyo sök Roma kjokyo li e» le.

¹⁶ Era eni ga Jesús twara Pila-torē ba ēngkwagaga kong, löya lok pjang kjlös go wlo, ga söra lok to ey dwayo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

¹⁷ Ga Jesús jek shäng ba tjok, ba kjlös li söya pjang om go, ga öötonglöng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyo, arameo tjlökwo go ko Gólgota. ¹⁸ Eshko ga löra lok pjang kjlös go. Nopga löra lok kjlös go do pjök obi bakoe. Kjlarā pjang or kēlē, kjlarā pjang or milē, kjlösyo dboy dboye.

¹⁹ Pilato kjibokwo tonō kwara, ga iara lok Jesús lök pjangshko li kopshko, e zröya lok llē kjīy miydēba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlē ga «Domer ēre ko Jesús, Nazaret so. E judío pjluyo.» ²⁰ Ga jyāglo tak pjang kjibokwo go li, e tak pjang arameo tjlökwo go, latín tjlökwo go, Grecia so tjlökwo go bakoe. Ga kjibokwo li lara judiōga ararē, kjok eshko li buk Jerusalén kjokyo soshko kjīshko. ²¹ Eni ga judío syöshtaga kägäyoga tjlē lok Pilato kong ga «Tēy kjweni llēme. Tos “Domer ēre tjlē ga ‘Judío pjluyo li tja’ le.” Tos eni dey» le.

²² Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Llēbo toror pjang pjir tjan. Ber pjang eni» le.

²³ Jesús löra ēngkwagagarē lok pjirshko ga ba shwong töna, ga pjlorgara kjrīnggwo pkēng (4) kjlarā ī īe. Ba shwong ro lēkong li, e shäryak shwong karaso, sera ter jong llöm lēkong dwayo äär jong dre lēkong. ²⁴ E kjīshko ga tjlē lok ēng kong ga «Dwlēy llēme. Shwong kjwe ber ē kong iy wlo ga jyā shiy dey» le, ga shäryara lok eni. Shäryono eni,

Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlēno beno eni:

«Bor shwong shdöra lok ēng kong, ga jyā shira lok, shwong li ber ē kong iya wlo.» †

²⁵ Jesús kjlös jong lishko ga ba mekē shäng soshko, ba mewa shäng eshko bakoe. Cleofas boy ko María, María Magdala so, e löng eshko ba tjok lok bakoe. ²⁶ Ga ba mekē iya shäng ba oppingga woyde ara ba kjlarā wleni li ‡ zlong bäng, ga tjlē ba mekē kong ga «Walē, bop wa shäng kjwey» le ba kong, ²⁷ ga tjlē ba oppingga li kong ga «Bop mekē shäng kjwey» le. Eni ga eshko jek lēkong ga Jesús mekē wlo kjrara, ga söra beno sök ba ushko.

Jesús wolono pjang kjlös go

²⁸ E irgo ga miyde Jesús dē ga ba pak li shäryara pjire. Eni ga Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo ga tjlē ga «Tja wodogroe» le. ²⁹ Eshko ga di bapkwō jong kwara, roshko kjillgwo bo dyo shpöä. Ga llēbo llukluk di shak ara wleniyo kjrara no shäng eshko lirē kwara, pöra kjillgwo bo dyo shpöä li go, kjochara pjang kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesús dē wlo lara. ³⁰ Shura sira, ga tjlē ga «Llēbo uunkong li shäryono pjire» le. E irgo ga kā kujono, ga wolonoe.

³¹ Eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey, ga woshtozlong dbaryo tjlwō ara wleniyo li bong. E kjīshko ga woyde judío tjlappagarē ga shinmo doyo ber lok kjlös go äär jong bong jā llēme. E kjīshko ga rokara lok Pilato kong ga nopga iche ba kworbo tok, wolon maling wlo. E irgo ga woyde lok ga ba doyo löya ter ba kjlös go dwayo jekdo.

³² Eni ga ēngkwagaga jek lok domer löra pjang bām go Jesús zlong li kworbo tok. E irgo ga ba kjlarayo li kworbo tora bakoe. ³³ Gueniyo jek

† 19:24 Salmo 22.18. ‡ 19:26 Ba oppingga woyde ara ba kjlarā wleni le li, e Juan layde.

20

äär Jesús pjang lishko ga ìya lok ga wolono pjang tjän, ga kworbo tora llême.

³⁴ Eshko ga ëngkjwaga kjlara, Jesús shorkekza lö kowo go ba pjloksoshko. Wop eni llëm ga srëng tek tur jong di tjok. ³⁵ Tjlokwo ëre taga li tja, ga llëbo tër shäng ëre, e ñor om go. Miydër ga tja tjlä beke. Ga llëbo ñor li totë shäng bomi kong, jlöe lëmi wlo. ³⁶ Shäryono eni, Sbö tjlokwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni: «Ba dboglo tar kjlara llême.»[§] ³⁷ Sbö tjlokwo tak pjang kjrina obi. Tjläno beno eni: «Shorkera pjus li ñnaba lok.»*

Jesús doyo jnena José

³⁸ Domer shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok, gueniyo shäryara lütshko, judío tjlapgaga bangkjrara ara kjishko. Ga Jesús wolono irgo ga ba doyo rokara Pilato kong, ga «jölö» le ba kong.

Eni ga José öör ba dök, ga söra to ey dwayo.

³⁹ Domer jëk shäng ba tjok kjlara obi ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok shkë. Jek shäng José tjokshko ga dwlo poshtikklo shtiya lok shinmo doyo go an maling llëm wleniyo söra jek ba tjok kjrning pjök kwing dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik.[†] ⁴⁰ E irgo ga José, Nicodemo, Jesús doyo söra lok, dwlo poshtikklo li shtira shwong go, ga doyo li popgara e go, judióga sgara shinmo doyo jnek sorë ga eni. ⁴¹ Jesús zröraba pjang kjlös go lishko ga kjok dgak buk kjrina soshko, roshko sak buk kjrina, shinmo doyo iaydëba eshko llëm obi. ⁴² Ga judióga posharyozlong dbaryo li ey kuzong ga doyo li iara beno buk sak li roshko, buk soy kjishko.

§ 19:36 Éxodo 12.46; Números 9.12; Salmo 34.20.

kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75), e kwing libra sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik.

Sak beno buk rorëe

¹ Öötong sondë kjok shränto ga María Magdala so jek öötong shäng sak lishko, ga ña ga ak iak beno jong ba bängzakklo li, e kjak beno jong ba sor go. ² Eni ga jek zron jong Simón Pedro sök oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li* tjok lishko, ga tjlä ba kong lok ga «Tjlapga doyo li söra to sakshko dwayo! ¡Öötong iaraba kjone li miydëy llême!» le.

³ Kuya lok ga opshino jek lok jongya sakshko. ⁴ Pjöyikong li jek zron jong ëng tjok, gueniyo kjlara zrono Pedro kjinmo, ga öötong shäng bäm go sakshko. ⁵ Eshko ga roina doktëng shäng töshko. Ga ña ga ba popgoklo beno tjeng erä, gueniyo opzrëno jek ba roy llême. ⁶ E irgo ga Simón Pedro öötong shäng eshko, ga opzrëno jek ba roy. Ba popgoklo li ña tjeng eshko. ⁷ Ba kä potaywoklo ña shpuk, iak beno buk dboshko. ⁸ Eshko ga oppingga shrono shäng bäm go li opzrëno jek ba roy bakoe. Ña pjir, ga woshrono jlöe le. ⁹ Gueniyo eshko ga Sbö tjlokwo tak pjang li tjlä ga Jesús woshre iröng obi kjluwe le li llë loklo miydayde lok llëm obi.

Jesús weno María Magdala so kong

¹⁰ E irgo ga to jek lok ba ushko iröng obi. ¹¹ Gueniyo María Magdala so lira beno shäng sak li zlong bäng kjoko, slar ëë, ga sak li roina doktëng shäng töshko. ¹² Eshko ga ña ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng do pjök, doyono lok shwong ko pjublún go, sirkeno löng Jesús doyo iak beno buk lishko, kjlara sök kä lëkong, kjlara sök dre lëkong.

* 19:37 Zacarías 12.10. † 19:39 Dunggwo

* 20:2 Ba

oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

13 Eshko ga tjlē lok ba kong ga «Walē, ¿pja slar ega?»

«¡Bor Tjlapga doyo li sörabael ¡Öötong iaraba buk kjone miydër llēme!» le ba kong. 14 Lara eni pjir ga bojongö kalēkong, ga ïya ga Jesús bē shäng, gueniyo e Jesús miydara llēme.

15 Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Walē, ¿pja slar ega? ¿Ë wlēpdē?» le.

Woyotjlīya beno shäng wotjlik ga kjok eshko daga li shängdo le. Eni ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, shinmo doyo li söga pjarē wleni ga iorop beno buk kjone los bor kong, tja to kjrē wlo» le.

16 Eshko ga tjlē ba kong ga «María» le.

Kuya ga bojongö iröng, tjlēno ba kong arameo tjlokwo go, tjlē ga «¡Rabuni!» le. (Rabuni, e no pingga loklo.)

17 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja rayozong. Tja äatē iröng Data Sbō shwoy llēm obi. Gueniyo pja nom bor pjeyoga shwoy. Pja tjlē ba kong ga tja jek jongya iröng bor Data shwoy, e bomi Data bakoe. E bor Sbō, e bomi Sbō bakoe lēp ba kong eni» le.

18 Kuya ga jek ba oppinggaga löng lishko, ga tjlē ba kong ga «¡Tjlapga ïnor!» le, ga llēye lara ba kong li lara ba kong lok pjire.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) li kong

19 Öötong sondē kjok sēng ga ba oppinggaga tōno löng ēng tjok. Eshko ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara kjishko ga u bäng bäng li bängzara lok jong tuk tjän. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrēko, ga tjlē ba kong lok ga «Miga. Pjây ber löng wlēpe» le. 20 Lara eni ga ba orkwo bäng, ba pjlokso bäng, e pina ba kong lok. Ga ïya lok ga beno löng wopjlú, woowa llēme. 21 E irgo ga Jesús tjlē ba kong lok obi ga «Pjây ber löng wlēpe. Tja ichara Data Sbörē sorē ga pjây ichër eni bakoe»

le. 22 Eshko ga pjluk bakwara ba kopshko, tjlē ga «Pjây go Sbō Sēya tjwe ber bomi tjok. 23 Ë pogo, owa pjang ba go li lömi ba kong ga löya Sbörē ba kong eni bakoe. Gueniyo owa pjang ba go li lömi ba kong llēm ga löya Sbörē ba kong llēm bako, beno löng ba owa li tjok ïyado» le.

Jesús weno Tomás kong

24 Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Tomás, e kowēba Kjlo bakoe. Jesús weno shäng ba oppinggaga li kongshko ga Tomás shäng eshko llēme. 25 E kjishko ga e irgo ga ba pjeyoga tjlē ba kong ga «¡Tjlapga ïnorwa!» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Löra ba orkwo bäng li ïn woydē, ga bor sakkwo zrër woydē ba roshko. Bor orkwo zrër woydē ba pjlokso bäng roshko bakoe. Eni llēm ga jlōe lēr llēme» le.

26 Öötong sondē kjwara obi ga Jesús oppinggaga li tōno uunkong löng u li roshko jek obi. Eshko dbaryo ga Tomás sök eshko bakoe. Eshko ga u bäng bäng jong tuka. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrēko obi, ga tjlē ba kong lok ga «Miga. Pjây ber löng wlēpe» le. 27 E irgo ga tjlē Tomás kong ga «Bor orkwo ère ïzong. Bop sakkwo kjwe zrēs jushko. Bop orkwo kjwe kjēmō, zrēs bor pjlokso bäng ère roshko. Tja woshrono iröng obire, de llēm, e woyotjlīp ame. E jlōe lozong» le.

28 Eshko ga Tomás tjlē ba kong ga «Pja bor Tjlapga, bor Sbō bakoe» le.

29 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja woshrono iröng obi jlōe lēp, tja ïnop kjishko. Ëye, llēye ïna llēm ëmdē ga jlōe le ga ber wopjlú» le.

30 Llēbo ïydēba llēm wleniyo shäryara Jesúsde ba oppinggaga bokshto ara obi, gueniyo tak pjang kjibokwo ère go llēme. 31 Gueniyo ère toror, miydēmi e go wlo ga no pjlujo ichara Sbörē li, e Jesús, e Sbō

Wa bakoe, ga pjäy mär ba go wleni ga pjäy ber löng sē İyado Sbō tjok.

21

Jesús weno ba oppinggaga doglo kjäk (7) kong

¹ E irgo ga Jesús weno shäng ba oppinggaga kong obi, di bäng buk kēsbang, shkung, so dlung kjoyo ko Tiberias* li sor go. Shäryono eni. ² Eshko ga löng Simón Pedro, Tomás (e kowēba Kjlō), Natanael (e Caná so, Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi), Zebedeo wapga do pjök, ba oppinggaga do pjök obi. ³ Ga Simón Pedro tjlē İlamo löng li kong ga «Tja to mā shak» le.

Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Tjawa ěmdē ga jek bop tjok bebi» le.

Eni ga uunkong li opyono lok jek kjoyong roshko, gueniyo e shkēyo ga mā shano İlēme.

⁴ Wēshko kjok shröngto ga İya lok ga Jesús weno shäng di bäng li sor go, gueniyo e ě miyde löng İlēme.

⁵ Eni ga Jesús tjlē ba kong lok dbo go ga «Pjeyoga, İmā sharomire?»

«İlēme» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Bomi mā shakklo kjwe dbuzı jer orkwo kēlėkong, ga mā shami dani» le.

Kuya lok ga shäryara eni, ga ba shakklo li poyōya ga ä, roshko mā ara kjışhko.

⁷ Eshko ga Jesús oppingga woyde ara ba kjlara wleni İı tjlē ga «ıTjlapga li shängdol» le. Kuya Simón Pedrorē ga ba shwong kop lėkong skwara İunashko li pjuna jekdo, ga optono jer dishko chuw erä. ⁸⁻⁹ Eshko ga kjoyong li buk kēm di rong wop tjok. Eni ga İlamo löng li jek ba irgo kjoyong li go, mā shakklo roy mā tjung li dopshiya jek öötong löng pjōshko lėkong. Opshino lok kjoyong li roy dwayoshko ga İya lok ga İök jong

kjrına ri ri, ga İökgwo li kjing go mā buk kjlara, pjlung shosho suk pjir buk kjwara bakoe.

¹⁰ Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Mā sharomi yē tek sözı kjlōbö» le.

¹¹ Kuya Simón Pedrorē ga opyono kjoyong li roy, ga mā shakklo beno pjang di roshko li dopshira jek öötong buk pjōshko. Roshko tjeng mā kēskes doglo sak dbāw kjingsho sak shkēng kjingsho mya (153), eni ěmdē ga dwlētong İlēme.

¹² Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Pjäy tek İē» le.

Miyde lok pjlı ga e Tjlapga Jesús. E kjışhko ga «ıPja ě?» le lok ba kong İlēme. ¹³ E irgo ga Jesús jek ba zlong bäng, ga pjlung shosho suk pjir li kjrara, ga shdōra ba kong. Mā suk pjir li kjrara, ga shdōra eni bakoe.

¹⁴ Jesús woshrara Sbörē İröng obi irgo ga weno ba oppinggaga kong e tjok ga öötong pjloglo mya.

Jesús tjlēno Pedro kong

¹⁵ Iono lok pjir ga Jesús tjlē Simón Pedro kong ga «Simón, Juan wa, İtja woydaga ara li ě? İE pjare?»

«Ĕng, Tjlapga. Miydöp ga pja woydēr» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga bor tjlōkwo kjragaga döp yōtso, öng wlēp ushko so de ba dagarē sorē ga eni» le.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlē ba kong obi ga «Simón, Juan wa, İtja woydöp ara İlōkoyore?»

«Ĕng, Tjlapga. Miydöp ga pja woydēr» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga bor tjlōkwo kjragaga döp, öng wlēp ushko so de ba dagarē sorē ga eni» le.

¹⁷ Era eni ga Jesús tjlēno ba kong obi, öötong pjloglo mya. Tjlē ga «Simón, Juan wa, İtja woydöp İlōkoyore?» le.

* **21:1** Tiberias di bäng, e kowēba Galilea bakoe.

† **21:7** Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni İe İı, e Juan İayde.

Kuya ga woydë ara, kjakrokara ba kong p̄jloglo mya kjīshko. Eni ga t̄jlē ba kong ga «T̄jlapga, llēbo tjeng kēs li miydēp shāng p̄jlúe. Miydēp ga p̄ja woydēr» le.

Kuya ga t̄jlē ba kong ga «Eni ga bor t̄jlōkwo kjragaga dēp, öng wlēp ushko so de ba dagarē sorē ga eni. ¹⁸ Lēr bop kong j̄lōkoyo ga dēnashko ga p̄ja mite obishko ga p̄ja opdoyē tjoksa, p̄ja jek āār woydēp kjone lishko. Gueniyo llono ga p̄ja öötong kēguē ga p̄ja orkwo iē ber lok bek, p̄ja doyēba wlo, ga p̄ja sōkoba jek āār woydēp kjone llēm lishko» le.

¹⁹ Lara eni li, e Pedro wolon sorē li loklo, ga Sbō ber kēsbang, t̄jwlō ara e kjīshko. Eshko ga Jesús t̄jlē ba kong ga «T̄ja rayēp llēme. T̄ja opshāryono sorē ga p̄ja opshāryē eni bakoe» le.

²⁰ Eshko ga Pedro bojono iröng, ga ĩya ga Jesús oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li tek shāng ba irgo. (Dēnashko ga löng iēshko ga «T̄jlapga, ¿p̄ja soynega li ē?» laga Jesús kong ba kwom-soshko li e.) ²¹ ĩya Pedrorē ga t̄jlē Jesús kong ga «T̄jlapga, ¿e ga kjwe, llēye shāryēba ba tjok?»

²² «Woydēr ga kjwe ber shāng, t̄ja tjwe iröng obi guing wleni ga wēyē, e miydaga ber t̄jarē. T̄ja rayēp llēme. T̄ja opshāryono sorē ga p̄ja opshāryē eni bakoe» le. ²³ E kjīshko ga roy shdōktong Jesús t̄jlōkwo kjragaga uunkong kong ga domer lara li beno wolon llēm wlo le. Gueniyo lara Jesúsde eni llēme. T̄jlēno ga «Woydēr ga kjwe ber shāng, t̄ja tjwe iröng obi guing wleni ga wēyē, e miydaga ber t̄jarē» lara eni erōe.

²⁴ Ba oppingga lēr shāng li, e t̄ja. Ĕre ĩnor om go, ga tēr shāng om go bakoe. Miydēba ga t̄ja t̄jlē beke.

²⁵ Llēbo shāryara Jesúsde ara obi oblē oblē. Toroy uunkong wleni ga kjok kjwang j̄k Kong dlino jong kjibokwo sho erōe.

Hechos de los Apóstoles Llëbo shäryara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús ãskarë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga e judío llëm wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwlö ara wleniyo bakoe.

Bäm go ga kjibokwo ko *Evan-gelio según Lucas* li tara Lucasdë Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlu wlo. Kjibokwo ërera jyã tara ba kong, llëbo weno e irgo li miyde pjlu bako wlo. Jesús to jem kjok dogo irgo ga Sbö Sëya ichara ba nopga kong, ga llëbo shäryara ara epga tjok sorë li tara ba kong. Tjlëno eni Hechos 1.8 go. Tjlë ga «Gueniyo ga Sbö Sëya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjây kong dbo twe kësbange. Kjrromi ga pjây opshik tja ñnmi, kuromi li sorë roy lë Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jikong bakoe.»

E irgo ga Pablo öötong beno shäng Jesús tjlökwo kjruga, ga Jesús roy pjlu lara kjok shto oblë oblë sorë li tara ba kong bakoe. Eshkoshko ga Lucas jëktong shäng parkë ba tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Eni ga llëbo shäryara Sbörë Pablo tjok li ñna om go, ga jyã tara kjibokwo ëre go.

¹⁻² Teófilo, kjibokwo toror bäm go li, e Jesús roy loklo. Shäng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo shäryara, pina kës li toror beno pjang eshko. Jemdë kjok dogo llëm obishko ga jëk shäng Sbö tjlökwo roy lagaga kjrara beno tjeng ba äska li tjok. Ga

kong llëbo shärye wlo li lara beno ba kong. Leshko ga kjimtara Sbö Sëyarë.

³ Zröraba irgo ga weno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga li tjrëko obi, ga llëbo shäryara oblë oblë, miyde lok e go wlo ga shäng së obi. Dbar kop sak pkëng (40) tjrëko ga olö ga wen shäng ba tjrëko, ga ñna lok. Eshko ga Sbö ber no pjluoy sorë li roy lara beno ba kong. ⁴⁻⁵ Pjlara ga sök ië ba tjokshko ga tjlë ba kong ga «Pjây go Sbö Sëya iche bor Datarë tjwe, lara jlkoyoy sorë li eni. E lanyotkoror bomi kong tjän. Juan, e no wono di goshko. Gueniyo ga dbar kjwöbö obi ga pjây go Sbö Sëya iche Sbörë tjwe ber kësbang bomi tjok. Pjây opshik Jerusalén kjokyo dwayo llëm, e shäryono eni pjir guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁶ Pjlara ga tönö löng Jesús tjokshko ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿eni tjok ga Israel tjëyoga döp ber ichaga tjëyoga oblërë ame dbaryo li öötongde?»

⁷ «E miydaga pjâyde llëme. Dbar lëmi löng li, e miydaga Data Sbörë. Llono le ga eshko jä. ⁸ Gueniyo ga Sbö Sëya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjây kong dbo twe kësbange. Kjrromi ga pjây opshik tja ñnmi, kuromi li sorë roy lë Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jikong bakoe» le ba kong.

⁹ Tjlëno eni pjir ga ñya lok ga Jesús söra Sbörë to jem kjok dogo, ga pjäng shrono kjrina eshko, jek yöw e roshko jëktëng erä, ga ñna lok ame.

¹⁰ Kjok dogo ñya beno löng wopro ga domerga wen löng do pjök ba soshko, shwong ko pjublüne. ¹¹ Ga tjlë lok ba kong ga «Galilea sopga, ¿kjok dogo ñmi löng kjër llëno? Jesús ñnmi söra to jem kjok dogo bomi tjrëko dwayo sorë ga llono ga ter tjwe iröng eni bakoe» le.

Matías kjrara lok beno shäng Judas shtoshko

¹² Kjok eshko li ko Olivos dlupyo. E irgo ga Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska to ter lok iröng Jerusalén kjokyo. Olivos dlupyo li ber äär Jerusalén kjokyo wlo ga wop tjok eröe. Woshtozlong dbaryo ga judiöga jek lok wop eni eröe. ¹³ E irgo ga ter shrono löng Jerusalén kjokyo lishko ga opzrëno jek u jong kjwara eshko li roshko, ga tyono jem kjomo, ga beno löng eshko. Nopga löng eshko li ko eni:

Pedro;
Santiago;
Juan;
Andrés;
Felipe;
Tomás;
Bartolomé;
Mateo;
Santiago, e Alfeo wa;
Simón, e zelote;
Judas, e Santiago wa.

¹⁴ Dbar kjwobi go ga epga tön lok tjë jikong eshko syöshtë Sbö kong Jesús lëmga tjok, ba mekë María tjok, walëga oblë tjok bakoe.

¹⁵ Eni ga dbar kjwara ga epga tönö löng kop sak dbaw kjingsho sak pjök (120). Eshko ga Pedro kojono shäng ba pjeyoga llamo löng li tjrëko, ga tjilë ba kong ga ¹⁶⁻¹⁷ «Pjeyoga, Judas, e kjrara Jesúsde jek shäng borwa tjok wlo, ga parkono borwa tjok bakoe. Gueniyo ga Jesús shakoba wlo ga pingga erë, ga beno Jesús roy laga ame. Dënashko ga tjlokwo lara Sbö Sëyarë Judas kjishko, tjlokwo li tara Pjlu Daviddë. E kjishko ga tjlokwo lara li shäryono eni tjän.

¹⁸ »(Ilëbo owa shäryara Judasde li potjwlëkklo dburyo li go ga kjok tjwlëna kjrina. Eshko ga lono jer jong kä lëkong, bögwo dloktong, llangkogro tukdong drete. ¹⁹ Nopga löng Jerusalén kjokyo li, e miydara lok pjir, ga kjok eshko kowara lok

Acéldama, lëy bi tjlokwo go ga «Srëng kjokyo.»)

²⁰ »Dënashko ga kjibokwo ko *Salmos* li tak beno pjang eni:

»«Ba u jong lishko, e kworkwë ber buk
kjok ëye llëmshko.

Ëye ber sök eshko ame.»*

»Eshko ga tak pjang eni bakoe:

»«Ba pak, e ber sogo oblë.»†

²¹ »Eni kuzong ga domer kjrërwa kjlara parkë ber shäng Judas äska. Jüşhko ga domerga löng, jëktong löng bi tjok bebi, Tjlapga Jesús shäng bi tjok lishko. ²² Jesús wara Juandë li ña lok. E irgo ga jëktong löng ba tjok, ga dbaryo öötong söra to jem kjok dogo ga ña löng obie. Woyde ga kjwepga kjwe kjlara tek ber borwa tjok. Eni ga llëbo ña, kura li roy le borwa tjok wlo» le.

²³ Eni ga kjrara lok do pjök. Kjlara ko José, kowëba Barsabás, kowëba Justo bakoe. Kjlara obi ko Matías. ²⁴ Eshko ga syöshtono lok Sbö kong, tjilë ga «Tjlapga, tjawa uunkong wotjlik löng borwa pjlushko sorë li, e miydëp pjire. Nopga do pjök ëre kjrrop kjone dey ga pïs borwa kong. ²⁵ E ber bop tjlokwo roy laga Jesús äska. Pak li, e Judas ï, gueniyo rayara to ba shdüzlong kjokyo lishko» le.

²⁶ Eni ga llëbo jyäglo shira lok, ga jyä lono beno Matías kong. Eshko ga Matías beno shäng Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kjlarayo.

2

Jesús tjlokwo kjragera go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok

* 1:20 Salmo 69.25. † 1:20 Salmo 109.8.

1 Öötong judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* ga Jesús tjlökwo kjrägaga tōno löng uunkong uyo kjwaraso. 2 Jekdo eshko ga kuya lok ga llëye ter kjok dogo dwayo pjluk träk llëm, pjluk tjwe jong ri ri dbo träk llëm wleni, ga tōno beno pjang u li roshko, epga löng lishko. 3 Eni ga llëbo weno kälä iök pjë jong ri ri wleni, so kjyorkwo kjoyo, ga beno eni kjlara kjlara kjing go. 4 Eshko ga uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. Eni ga tjlë löng kjok shto oblë oblë so tjlökwo go, iara Sbö Sëyarë tjlë sorë ga tjlë löng eni.

5 E dbaryo ga judiöga löng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrök löng enido wleniyo shrono löng kjok shto oblë oblë uunkong dwayo. 6 Pjluk jong kës li kura lokshko ga tōno löng eshko. Eshko ga kura lok ga Jesús tjlökwo kjrägaga tjlë löng kjlara i i ba tjlökwo baïya layde. Ga wojeno löng. 7 Eni ga beno löng polläk, yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwepga Galilea sopga dö llëmdo? 8 ¿Kuy ga tjlë lok bi tjlökwo bishïya kjlara i i, e sorëro? 9 Jüshko shji nopga tjeng kjone pogo so: Partia so, Media so, Elam so, Mesopotamia so, Judea so, Capadocia so, Ponto so, Asia so, 10 Frigia so, Panfilia so, Egipto so, Libia so shrono löng Cirene kjokyo worbo goshko, Roma so, 11 Creta so, Arabia so bakoe. Shji kjong kjong judiöga weno bukshko. Shji kjong kjong weno judío llëm, gueniyo shji kjlopswono beno Sbö tjlökwo kjräga judiöga i dik. Ga kuy löng ga llëye shäryara Sbörë kësbang li le löng bi kong bi tjlökwo om go li go» le. 12 Löng yëy le tjë jikong, llëbo woyotjliya löng miyde llëme. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿llëbo tjeng kës ëre

llë loklo?» le lok eni.

13 Ga tjrëko löng kjlöbö ba läywë owa, tjlë ga «¡Kjwepga löng nelöe!» le.

Pedro tjlëno nopga ara kong

14 Eni ga Pedro kojono shäng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li tjok, nopga li bokshto. Eshko ga tjlëno ba kong lok dbo go. Tjlë ga «Pjäy judiöga, pjäy löng ëreshko Jerusalén so tjë jikong, llëye inomi kës ëre pjilollgwer bomi kong. Llëye lër bomi kong li kuzi yötsoe. 15 Woyotjlimi ga domerga löng ëre löng nelöe lëmi, miga eni llëme. Eni tjok ga dlo wenzong jä. Kjok eni ga ëye shäng nelö llëme. 16 Llëye shäryë pjang ëreshko lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Joeldë ba pjeyoga kong pjir tjän. Tjlëno beno eni:

17 » «Sbö tjlë ga ‘Kjok pjir lëshko ga pjäy go bor Sëya ichër äär ber kësbang bomi tjok.

Tjlökwo lër bomi wappa domerga, walëga kong, ga le lok oba kong eni.

Dwlasga, era kong llëbo botoya ichër wen ïya lok yoshko wlo.

Tjlapga domerga këkboga, era kong yo llë botoya ichër ïya lok wlo bakoe.

18 Eshko dbaryo ga bor parkagaga domerga, walëga, era go bor Sëya ichër äär ber kësbang ba tjok, e irgo ga llëye lara ba kong li le lok oba kong.

19 Kjopkwo go ga llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryër ara kësbang eshko.

Klung kjing go ga ïmi ga nopga ëng zrök ara, iök ara, yō sho ara bakoe.

E ber tja tjwe döröe loklo.

* 2:1 Pentecostés, e judiöga dbar shrëkklo. E kowëba dwla bo kjrozlong dbaryo bakoe. Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo pjir irgo ga äär dbargwo sak shkëng (50) go ga Pentecostés dbaryo li shrëya lok. Eshko dbaryo ga dwla bo mite kjrara li twe lok Sbö kong, ba sëngglo, tak pjang Levítico 23.15-22 go sorë li eni.

20 Tjlapga tjwe dbaryo,
e tjwlō kēsbang, e pjlú, owa
llēme.

Tjwayde llēm obishko ga
dlo, e kjlopswē ber kjok ro yēt,
mok, e kjlopswē ber srēzrēn,
srēng wleni.

21 Eshko ga ēye, tja rokara ba kjimté
ga
era dōktonge' le Sbörē eni."†

22 »Israel tjēyoga, llēye lēr li
kuzīa. Jesús, Nazaret so li llēbo
īydēba llēm wleniyo shāryono oblē
oblē bomi tjrēko. E miydoromi
pjire. Shāryono eni, e ichaga Sbörē
miydēmi e go wlo. 23 Eni gueniyo ga
e twaraba shāng bomi kongshko ga
sharomi, ga lōromi pjang kjlōs go,
zrōmi wlo, ga pjāy kjimtaga nopga
owa wleniyorē. Tek dēnashko ga e
miydara, lara Sbörē eni. 24 Gueniyo
ga woshrara Sbörē irōng obi. Bām
go ga wolono. E irgo ga dōra eshko
dwayo. Wolono beno buk eshko,
ber buk shinmo īyado wlo llēme.

25 Dēnashko ga Pjlu David tjlēno
Jesús kjīshko. Tjlēno beno eni:

»«Tja Tjlapga ik enido bor bokshto.
Shāng bor zlong bāng orkwo
kēlēkong,
eni kuzong ga llēye bangkjrēr
llēme.

26-27 E kjīshko ga tja wopjlú,
tja tē bor kjamo go woowa
llēme.

Miydēr ga bor doyo woshrēp irōng
obi ber shāng sē.

Tjlapga, tja iēp ber buk sak-
shko llēme.

Tja bop parkaga iak beno shāng
dboy bop kong,
ga bor doyo iēp an ber buk
eshko llēm bakoe.

Pja koshēr shāng wopjlú īyado e
kjīshko.

28 Tja woshrē irōng obi wlo ga ir-
boyo pinop bor kong,

tja iorop beno sök bop bokshto
ga tja ber wopjlú, woowa
llēme."‡

29 »Pjeyoga, tja tjlē bomi kong
jlōkoyo ga kuzī sira. Bi tjlapga
tek dēnashko so tjwlō ara David, e
wolono, ga jnenaba buke. Ga ba
sak li buk bi tjrēko obi. 30 Gueniyo
ga e Sbō tjlōkwo laga. Miydara ga
Sbō tjlēno ba kong jlōkoyo li shāryē
eni kjuwe. Sbō tjlēno ba kong ga
«Llono ga bop tjēyo tek ber bop
irgo li tjrēko pjlú wen kjlara ber
no pjluyo pja dik bakoe» lara Sbōre
eni. 31 Eni ga pjlú li weno ina shāng
tjān wleni, ga ina ga shinmotkono,
gueniyo woshrono irōng obi. E
kjīshko ga tjlēno ga pjlú li, e ie Sbörē
ber buk sakshko llēm, doyo ie an
ber buk eshko llēm, woshre irōng
obi kjuwe le. 32 Pjlu le li, e Jesús
layde. Era woshrara Sbörē irōng
obi, ga tjawa tjē jikong beno lōng e
īnorwa jlōe laga. 33 E sōra Sbörē to
jem oōtong sirkeno beno sök ba tjok
ba orkwo kēlēkong, ga iara beno
tjwlō kēsbange. Ga «Sbō Sēya, e twēr
ber bop kong» lara Data Sbörē ba
kong jlōkoyo li, e twara beno ba
kong. Ga borwa go Sbō Sēya ichara
ba Warē ber kēsbang borwa tjok.
Llēbo tjeng kēs īnōmi, kuromi li e.
34-35 Dēnashko ga David tjlē ga

»«Tjlapga tjlēno bor Tjlapgayo kong
ga

«Pja tek wlar ber sök bor orkwo
kēlēkong,

äär jong bop moskwoga zanor
pjir guing,

eshko ga iēr ber tjeng bop
wloshko, ichēp wlo' le
Tjlapgarē"§ le Daviddē
eni, to jem kjok dogo llēm
gueniyo.

36 »Israel tjēyoga tjē jikong, tjlōkwo
lēr li kuzī yōtsoe. E jlōe. Jesús
zrōromi pjang kjlōs go. Gueniyo ga

† 2:21 Joel 2.28-32. ‡ 2:28 Salmo 16.8-11. § 2:34-35 Salmo 110.1.

iara Sbörë beno shäng bi Tjlapgayo. No pjluyo iche tjwe lara li e» le.

³⁷ Kuya lok ga woydono ara, wosonkono ara erä. Ga tjlä lok Pedro kong, Sbö tjläkwo roy lagaga Jesús äska llamo li kong ga «Pjeyoga, ¿llëye shäryërwa?» le.

³⁸ Kuya Pedrorë ga tjlä ba kong ga «llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjäy nom kjlarashko kjlarashko, pjäy wëba jer di roshko Jesucristo ko go, owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret wlo. Eshko ga ba Sëya twe Sbörë bomi kong jlökoyo. ³⁹ Tjläkwo ëre, e ber ëye rokara Sbörë ber ba nopga wlo li kong uunkong, bomi kong, bomi waga kong, ëye löng pjola li kong bakoe» le.

⁴⁰ Pedro tjläno ara obi, nopga li poshduna tjläkwo oblë oblë go. Tjlä ga «Nopga löng eerishko wotjlik owa li shdüya Sbörë. E kjishko ga pjäy wotjlik baiya dik llëm, pjäy opkjös nopga owa löng lishko dwayo» le.

⁴¹ Eni ga ëye ba tjläkwo kjrono ga wara lok jer di roshko tjë jikong. E dbaryo ga tjläkwo kragaga beno doglo sak dbäw dbäw pjoglo mya (3,000) dik obi, ga tönö löng bäm go li tjok. ⁴² Eshko jek lëkong ga beno löng tjläkwo le Sbö tjläkwo roy lagaga Jesús äskarë li kuk, ga tön lok ëng tjok ara ië wlo, syöshhtë Sbö kong wlo bakoe.

Jesús tjläkwo kragaga, e löng ëng tjok sorë

⁴³ Sbö tjläkwo roy lagaga Jesús äska llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryono oblë oblë nopga li bokshto ara. E kjishko ga ina Jerusalén sopgarë ga yëy le lok tjë jikong. ⁴⁴ Ga Jesús tjläkwo kragaga tön tjeng ëng tjok ÿyado, ga ba llëbo kës li shdüya lok ëng kong. ⁴⁵ Kjong kjong kjok tjok ga soyneya, kjong kjong llëbo oblë tjok ga soyneya, ga dburyo shdüya ëng kong, kjone i llëm ga twe lok ba kong opkjimtë wlo. ⁴⁶ Dbar kjwobi go ga tön löng Sbö u zlong

bäng. Löng ushko ga ië lok ëng tjok, ga ba dli shdüya ëng kong enido. Eshko ga löng wopjlu, wotöy kjlara kjlara kong. ⁴⁷ Sbö, e poshrëya lok ara. Ga nopga oblë beno wopjlu ba tjok uunkong. Dbar kjwobi go ga nopga düya Sbörë obi ber ba nopga wlo. Ga Jesús tjläkwo kragaga tön jek këgong këgong.

3

Domer sök töshko jëk llëm wleniyo kojona Pedrorë kjlara Jesucristo dbo go

¹ Dbar kjwara ga syöshttözlong döloyo, dlo töy wleni ga Pedro, Juan, e jem löng Sbö u zlong bäng. ² Eshko ga domer sök töshko kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni. Dbar kjwobi go ga sökoba tjwe Sbö u zlong bäng. U bäng jong eshko kjwara kowëba Wolësowa, iëba sök eshko li ëye jem opzrëk eshko ga kong dbur roke wlo le. ³ Pedro, Juan, e jem opzrëk löng eshko kjwle ga kong dbur rokara ba kong. ⁴ İya lok drëng ga Pedro tjlä ba kong ga «Tjawa İzong!» le.

⁵ Eni ga İya beno sök drëng, kong dbur twero le ga koshe sök. ⁶ Gueniyo Pedro tjlä ba kong ga «Tja dbur llëm, dbur sho shöylör llëm bakoe. Gueniyo ga llëbo tjeng bor tjok li twër bop kong. Tja kong dbo twara Jesucristo, Nazaret so lirë. E go ga pja kojözong, pja jëkzong» le ba kong.

⁷ Eni ga shara Pedrorë ba orkwo këlëkong go, ga kojona. Jekdo eshko ga ba dreglo, e dbokjronoe. ⁸ Eni ga jek zrow shäng erä, kojongö shäng ba dre li go, eni ga jëktong, opzrëno jek Sbö u zlong bäng ba tjok lok. Jëk jong, zron jong, Sbö poshrëk arae. ⁹⁻¹⁰ Domer li İkoba sök eshko u bäng jong kjwara ko Wolësowa li zlong bäng, sök dbur rokë eshko enido. E kjishko ga shäng jëk, Sbö poshrëk ara li İya lok ga beno löng yëy le, polläktëng erä.

Pedro tjlēno nopga ara kong obi

¹¹ Eshko ga swlo kayo poptono li, Pedro, Juan, e raye woydē ame. Ga nopga löng kjlobi beno löng yēy le erā, ga tek zron jong tjwe löng lishko, Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹² İya Pedrorē ga tjlē nopga löng kēs li kong ga «Israel tjēyoga, ¿pjāy beno löng yēy lēmi ega? ¿Tjawa İmi löng kjēr egaro? ¿Woyotjİmi ga domer kjwe iororwa jēk shāng borwa woshko lēmire? Eni İlēme. ¿Shāryororwa, tjawa jēk pjlo bek kjİshko lēmire? Eni İlēm bakoe. ¹³ Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö, bi tjlapgaga tek dēnashko so Sbö bakoe. Ba parkaga Jesús, e iara beno kēsbang, tjwłö ara. Gueniyo bomi kongda, e tjwłö İlēme. Tworomi beno shāng no shdunggaga kong. Eni ga dōya Pilatorē İarashko ga “Woydērwa İlēme” İoromi. “Zrös pjang kjłös go” İoromi eni. ¹⁴ No pjlo bek iak beno shāng dboy Sbö kong li, e woydoromi İlēme. No rokoromi kjlara no zrök ā wleniyo, “Era dōzİ borwa kong dey” İoromi eni. ¹⁵ Eni ga shji löng sē İaga li, e zröromie. Gueniyo ga woshrara Sbörē İröng obi, ga tjawa beno löng e İnorwa jlōe İaga. ¹⁶ Eni ga domer kjwe poptono shāng, e miydoromi pjłúe. Tjawa mār Jesús go. E kjİshko ga domer kjwe dreglo dbokjronoe. Kjwe poptara Jesúsdē, tjawa mār ba go kjİshko, ga İmi löng wēİe.

¹⁷ »Pjeyoga, miydēr ga Jesús zröromi, e ichak Sbörē miydoromi İlēm kjİshko, bomi tjlapgaga om-miydono İlēm bakoe. ¹⁸ Dēnashko ga Sbö tjlēno ba tjłökwö İagaga kong ga bi pjłuyo iche le li kong İlēbo owa wen ara. İlēye shāryoromi ba kong li shāryono eni e kjİshko. ¹⁹ E kjİshko ga İlēbo owa shāryēmi löng li, e owa jlōe lozİ, ga rayozİ, ga pjāy optwos Sbö kong dey, owa pjang bomi go li İōya ber dret wlo. ²⁰ Shāryēmi

eni ga pjāy iche Sbörē dbokjrē, ga Jesús, e dēnashko ga kjrara Sbörē ber bomi pjłuyo li, e iche ber shāng bomi tjok. ²¹ Eni gueniyo ga eerishko ga sök kjok dogo. Äär jong eni, İlēbo uunkong, e kjlopswara Sbörē beno tjaglēn guing. Tjłökwö İara ba tjłökwö İagaga tek dēnashko sorē li beno eni.

²² »Dēnashko ga Moisés tjlēno bi tjlapgaga kong eni. Tjlēno beno eni: “Tjlapga bomi Sbö, pjāy kong tjłökwö İaga kjre bomi tjrēko kjlara, so tja kjoyoe. İlēye le bomi kong li kolozİ uunkong. ²³ Ęye omkolono İlēm ga kje Sbörē ber sök ba nopga tjok ame”* İara Moisésdē eni.

²⁴ »İlēye wen eerishko dbaryo li İak tek dēnashko Sbö tjłökwö İagaga uunkongdē, Samuel dwayo tek İēkong. ²⁵ Eni ga İlēye İara Sbörē ba tjłökwö İagaga tek dēnashko so kong jlōkoyo li, e beno bomi kong, tjłökwö twara bomi tjlapgaga tek dēnashko so kong, beno İyado wlo li, e beno bomi kong bakoe. Dēnashko ga Sbö tjlē Abraham kong ga “Tjēyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jİkong kjİmtēr, bop tjēyo tek ber bop İrgo kjlara li kjİshko”† İe. ²⁶ Eni ga ba Wa ichara Sbörēshko ga ichara bomi shwoy bām go, pjāy kjlobi li kjİmte wlo, İlēbo owa shāryēmi löng li rayēmi wlo» İe.

4

Pedro, Juan, e söraba tjlapgaga kong

¹ Ga Pedro, Juan, e tjlē löng oba kong wopro ga syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjİshko shrono löng eshko kjłöböso, Sbö u daga kägāyo tjok, saduceoga kjong kjong tjok bakoe. ² Pedro, Juan, e löng oba ping ga Jesús, e wolono, ga woshrono İröng obi, ga shji Ęmdē ga wolonoshko ga shji woshrē eni bakoe. E kjİshko ga shrono löng li

* 3:23 Deuteronomio 18.15, 18-19. † 3:25 Génesis 22.18; 26.4.

iirkë ara ba kong. ³ E kjishko ga shara lok, söra to no shdüžlong uyo, ga bängzara lok eshko. Kajok sêng anmoyö kjishko ga llgweya wëshko jä le. ⁴ Gueniyo ga ba tjlökwo kugaga löng li ara, ga ara eni, e omtjlokwo kjronoe. E tjok ga Jesús tjlökwo kragaga shtëy domerga dö wleni ga öötong kop sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik.

⁵ Wëshko ga tlapgaga kësksë li töno löng Jerusalén kjokyo, epga syöshtaga kägäyoga, judío tlapgaga kjok llgweya wleniyo kägäyoga, no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kägäyoga bakoe. ⁶ Löng eshko li Anás, e syöshtaga kësbangyo, Caifás, Juan, Alejandro, epga syöshtaga kësbangyo li pjeyoga obi. ⁷ Eshko ga nopga ichara lok Pedro, Juan, e söya tek löng lishko dwayo. Ga shrono löngshko ga kojonga löng ba bokshto. Eshko ga tlapgaga li tjlë ba kong ga «¿Domer li poptoromi sorë? ¿Pjäy kong dbo twaga ërë no poptëmi eni wlo?» le ba kong lok.

⁸ Eni ga Pedro go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlë ba kong ga «Pjäy syöshtaga kägäyoga, tlapgaga, ⁹ llëbo pjlu shäryororwa swlo sök kjlara kong, ga poptërwa sorë lëmi löng borwa kong eni. ¹⁰ Eni ga pjäy ommyidë wlo ga Israel tjëyoga uunkong ommyidë wlo bako ga lërwa ga kuzia. Domer poptono shäng pjlu ëre, e poptororwa Jesucristo, Nazaret so li dbo go. Zröromi pjang kjlös go kjupä li e. Zröromi, gueniyo woshrara Sbörë iröng obi.

¹¹ » «Akkwo woydoromi pjäy u shäryagagarë llëm li, e iak beno buk bäm go, beno twjwö ara, oblë kjinmo.»* Akkwo le li, e Jesús layde. ¹² Shji döga erë. Èye oblë iara Sbörë beno kjok ëre kjing go shji döya wlo llëme.

E kjishko ga ëye oblë shji döya wlo drete» le ba kong eni.

¹³ İna tlapgagarë ga Pedro, Juan, e tjlë löng dbo go ba kong, llëye bangkjre lok llëme. Miydara lok eshko ga epga kjok miydë llëm, opino ara llëm bakoe. E kjishko ga kuya lok ga tjlë lok eni ga beno löng ba woyotjlik arae. Ga miydara lok ga Jesús shäng obishko ga epga jëktong löng däu ba tjok. ¹⁴ Eshko ga domer poptara li kojono shäng ba tjok eshko. E kjishko ga beno löng kjing, llëye le lok ga äe. ¹⁵ Eni ga ichara lok eshko dwayo. Ga epga beno löng tjoksa, ga tjlökwo kjlopswe lok ëng tjok kar kare. ¹⁶ Tjlë ëng kong ga «¿Domer ga kjwe kong llëye shäryëy? Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara lok kësbang jlokoyo bi bokshto, e miyde Jerusalén sopgarë uunkong. E jyö lëy ga äe. ¹⁷ Llëbo, e iëy ber eni. Gueniyo ga tjlökwo le oba kong ame wlo ga kjweri kroyoywëy. Shji tjlë ba kong ga «Eeri jek lëkong ga Jesús roy lëmi ë kong ame» lëy ba kong eni» le.

¹⁸ Eni ga rokara tek iröng obi, ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga ëye pimi Jesús tjlökwo go ame bakoe» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Woyotjližĩ pjäydë om goshko. ¿Pjäy bangkjirako bäm gore, de bangkjirako li Sbö? ¿Kjone dey ber pjlu Sbö kong? ²⁰ Llëbo İnorwa, kurorwa li, e läyworwarë İyado, tjawa ber löng kjing ga äe» le.

²¹ Kuya tlapgaga lirë ga kroyoywara lok jek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, rayara to, shduna llëm bakoe. Shdüya lara, gueniyo Sbö poshrëkoba ara, llëbo İnaba to jek shäryono li kjishko. E kjishko ga shdüya ga bangkjre lok ara. ²² Domer poptara li, e lu pjloglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

* 4:11 Salmo 118.22.

Jesús tjlökwo kjrägaga syöshono Sbö kong

²³ E irgo ga Pedro, Juan, e rayara lok toe. Eshko ga jek öötong löng ba pje yoga Jesús tjlökwo kjräga töno löng lishko. Ga tjlapgaga li tjlëno ba kong llëro li lara lok ba kong pjire. ²⁴ Kura lok pjir ga syöshono lok Sbö kong tjë jïkong. Tjlë ga «Tjlapga, pja borwa pjluyo. Kjopkwo, e shäryaga pjarë. Kjok kjwang jïkong, e shäryaga pjarë. Dlung, e shäryaga pjarë. Llëbo tjeng eshko kësli, e shäryaga pjarë bakoe. ²⁵ Bop Sëya kjïshko ga lorop borwa tjlapga tek dënashko so David kong. Tjlëno beno eni:

»“¿Tjëyoga tjeng kjok kjwang jïkong li,
e shdöktong iirkë ara egaro?

¿Wotjlik löng ‘¿Llëye shäryëy Sbö kong owa ga äe?’ le egaro?

²⁶ Pjilupga, no kägäyoga,
e ëng töno lok bi Tjlapga wloyo,
bi pjluyo iche le li wloyo
bakoe.”†

²⁷ Jyã tak beno pjäng ëre, e jlöe. Kjupäbäshko ga Herodes, Poncio Pilato, e töno kjok ëreshko Jerusalén kjokyo Israel tjëyoga tjok, nopga judío llëm wleniyo tjok bakoe. Opyono lok Jesús, bop parkaga iak beno shäng dboy li wloyo. E kjorop. Borwa pjlu ichëp lorop li e. ²⁸ Tek dënashko ga llëye shärye lok ba tjok li, e miydorop, ga laga beno pjarë. Ga shäryara lok eni. ²⁹ Tjlapga, is ga tjawa kroyoywëba arae. Ga tjawa bop parkaga ëre kjimtos bop tjlökwo roy lë wlo, llëye bangkjrërwa llëm wlo bakoe. ³⁰ Bop dbo go ga swlopga dwlomnezong. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryos ara, bop parkaga iak beno shäng dboy Jesús li ko goshko» le lok Sbö kong eni.

³¹ Syöshono lok pjir ga töno löng lishko ga kjok eshko jek dete yo wleni. Eni ga uunkong li go Sbö

Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga Sbö tjlökwo le lok dbo go, llëye bangkjre lok llëme.

Jesús tjlökwo kjrägaga ba llëbo shdöno ëng tjok

³² Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga uunkong wotjlik jong kjrinaso. Ëye wotjlik ga «Llëbo ëre, e botoya döe» le llëm, sogo uunkong. ³³ Ga Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li, e jek löng Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi li lanyotkë dbo go oba kong. Ga uunkong li kjimte Sbörë ara. ³⁴ Llëye woydako ba kong lok eshko drete. Olö ga ëye kjok tjok, u tjok, e soyneya, dburyo söya tjwe, ³⁵ ga twe Sbö tjlökwo roy lagaga kong. Eni ga shdöyalo kjkjone kjone löng llëye dret wleniyo kong.

³⁶⁻³⁷ Tjrëko domer shäng kjlara ko José. E Leví tjëyo, dlung tjrëko ko Chipre li so, kowe Sbö tjlökwo roy lagaga lirë Bernabé. Bernabé, e no wojega loklo. Pjlara ga kjok baiya soynena kjrina, ga dburyo söra, twara Sbö tjlökwo roy lagaga kong.

5

Ananías, Safira

¹ Domer shäng kjlara obi ko Ananías, ba boy ko Safira. Pjlara ga epga kjok soyneno kjrina bakoe. ² Eshko ga domer li tjlë ba boy kong ga «Dbur kjrër kjrina, ga llamo sörr, twër Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska kong, tworor uunkong wleni» le ba kong eni. Kuya ga «jölö» le. E irgo ga shäryara Ananíasdë eni.

³ Tweshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Ananías, ¿Ä iorop tjwe bop go, pja wotjlik kjok li dburyo kjrëp kjrina wlo, pja jyörkë Sbö Sëya kong wlo ega? ⁴ ¿Kjok li, e bopoya llëmdo? ¿Eni kuzong ga soynenopshko ga dburyo bopoya llëmdo? ¿Pja opshäryë eni ega? Pja jyörkono nopga

kong dö llëm, pja jyörkono Sbö kong bakoe» le.

⁵ Kuya ga jek rish buk töshko, ga wolonoe. Nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete erä. ⁶ Eni ga dwlasga löng eshko li ëng töno kjlobö, shinmo doyo li popgara shwong go, söra jek sakshko, ga jnena.

⁷ E irgo wop ara ga Ananías boy tek tjwe shäng eshko, gueniyo llëye shäryono li miyde shäng llëme.

⁸ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Los bor kong jlökoyo. ¿Bomi kjok soynenomi dburyo lara bop lanmarë li eni jlöre?»

«Ëng, tjwölö lara sorë li eni» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy opyë wotjlik kjrinaso ëng tjok eni ega? ¿Tjlapga Sëya tjlinomi eni ega? Këm kjoko ga bop lanma jnegaga löng sakshko li tek löng kjwläe. Eni ga pja söya lok jongya sakshko, pja jneya lok eshko wlo bakoe» le.

¹⁰ Jekdo eshko ga jek rish buk töshko Pedro zlong bäng, ga wolonoe. Ga dwlasga li opzrëk tek löng kjwläe ga İya ga Safira wolono buk, ga shira lok jek eshko dwayo, söra jek sakshko, ga jnena lok buk ba lanma zlong bäng. ¹¹ Eni ga Jesús tjlökwö kjrägaga uunkong beno löng dete erä. Ga nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete eni bakoe.

Nopga poptono ara

¹² E irgo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äskarë oblë oblë oba bokshto ara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga tön löng enido uunkong Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹³ Jesús tjlökwö kjrägaga woýdëba ara ëmdë ga ëye oblë opyë tön ba tjok eshko llëm, bangkjre lok ara kjishko. ¹⁴ Eni ëmdë ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go, ga ba tjlökwö

kjrägaga tön jek këgong këgong, domer, walë.

¹⁵ Eshko ga swlopga shikoba ba ushko dwayo, sökoba tjwe irbo bäng, ie ba bukklo kjing go, llëm ga swlo sökklo kjing go. Pedro jek e go ga ba jyäglö pjë ba go sira kjwe le lok eni. ¹⁶ Nopga löng kjok shto oblë oblë soshko, Jerusalén kjokyo sor go, e tjwe jong Jerusalén kjokyo tira llëm, ba swlopga, nopga goshko Ä sëyaga, e söya lok eshko. Ga uunkong li poptono lok pjire.

Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li shdunaba ara

¹⁷ Eni ga İya syöshtaga kësbangyo, saduceoga löng ba tjok lirë ga ymoyotkara ara. ¹⁸ E kjishko ga Sbö tjlökwö roy lagaga shara lok, iara lok beno löng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁹ Gueniyo kjok shkë ga Sbö parkaga kjok dogo so shrono shäng kjlara eshko, no shdüzlong uyo li u bäng döra, ga löng eshko li shira jek ey dwayo. Ga tjlä ba kong ga ²⁰ «Pjäy nomo. Pjäy opyos löng kojong Sbö u zlong bäng. Eshko ga tjlökwö ëre, shji ie Sbörë ber löng së İyado ba tjok li, e lëmi nopga kong pjire» le ba kong. ²¹ Eni kjok shröngto ga öötong löng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko li pina lok.

E wopro ga syöshtaga kësbangyo, ba dboryagaga, e nopga rokono tjwe lan ëng tjok wlo, nopga rokara li, e judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo. Eni ga judío Kjok llgwegaga Këskësyö ëng töno löng, ga nopga ichara to Sbö tjlökwö roy lagaga tjeng no shdüzlong uyo li kjrë le. ²² Gueniyo ga no dagaga li öötong löng no shdüzlong uyo li roshko ga ëye wlëna llëme. Ga roy söra tjwe löng iröng, ²³ tjlä kjok llgwegaga li kong ga «Tjawa opzrëno jek löng no shdüzlong uyo roshko, ga bängzak jong yötso, ga no dagaga obi bë löng u bäng li dë. Gueniyo u

bäng li dörorwa ga këm kjër roshko eye drete» le.

²⁴ Kuya Sbö u dagaga kägäyo, syöshtaga kägäyogarë ga wotjlik lok ga «¿Llëbo ëre, e pjir äär jong kjone?» le eni.

²⁵ Eshko ga domer shrono shäng kjlara, tjlä ga «¡Pjây wlëp llëme! Domerga zrëromi jek löng kjër roshko kjurgue bë löng oba ping träk llëm llöm Sbö u zlong bäng» le. ²⁶ Eni ga Sbö u daga kägäyo öör ba kjrë ba parkagaga tjok. Ga söra lok tek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, oba bangkjre lok ara, lökoba ak go le kjishko.

²⁷ Eni ga söra, iara lok Judío Kjoj llgwegaga Këskësyö tönö löng li bokshto, ga syöshtaga kësbangyo tjlä ba kong ga ²⁸ «Tjawa tjläno bomi kong jlökoyo ga «Pjây Jesús roy lë ë kong ame, ga Jesús tjläkwo pimi ë kong ame bakoe» lororwa bomi kong. ¿Eni ga llëye shäryoromiro? Bomi tjläkwo loromi Jerusalén soppa löng kës li kong, ga domer wölonö li wloyo tjawarë lëmi eni bakoe» le.

²⁹ Kuya Pedro, Sbö tjläkwo roy lagaga Jesús äska llamo lirë ga tjlä lok ba kong ga «Sbö tjläkwo kolorwarë dey, noppa i llëme. ³⁰ Jesús zrëromi, löromi pjang kjlös go kjupä li, e woshrra bi tjlapgaga tek dënnashko so Sbö lirë iröng obi, ³¹ ga söra, iara beno sök ba orkwo këllëkong, beno tjwlä kësbang bi ichaga, bi döga, Israel tjëyoga li, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye wlo, owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo. ³² Ga tjawa beno löng e ñorwa jlöe laga. Sbö Sëya beno shäng ba roy laga bakoe. E twara Sbörë ba kolagaga uunkong kong» le.

³³ Kuya lok ga iirkono ara, zröya lok woydë erä. ³⁴ Gueniyo fariseo sök kjlara eshko llgwëkklo tara Moisésdë li go, e bangkjërba arae.

Kojono shäng eshko, ga tjlä no dagaga löng li kong ga «Domerga kjwe jek sözi kjoko sira» le, ga sörae. ³⁵ E irgo ga tjlä tjlapgaga llamo tjengli kong ga «Israel tjëyoga, pjây sjëke. Llëye shäryëy domerga kjwe kong li, e woyotjliy yötso guing. ³⁶ Woyotjlizi ga domer weno shäng kjlara dënnashko ko Teudas. E opyono shäng tjwlä kësrange. E irgo ga domerga tönö tjeng ba tjok doglo sak dbäw pjoglo pkëng (400) dik. Miga, e irgo ga zrëraba, ga llamo li shdöktonge. Eshko ga llëbo li pjitonge.

³⁷ »E irgo ga öötong shji ko kjrëba dbaryoshko ga domer weno shäng kjlara obi ko Judas, e Galilea so. E irgo ga oba tönö ba tjok ara bakoe. Miga, e ëmdë zrëraba ga llamo li shdöktong bakoe.

³⁸ »E kjishko ga pjây poshdun ga nopga kjwe wëyë, rayozï, shji opzrëk ba tjok llëme. Llëbo li, e sogo no wleni ga e pjir. ³⁹ Gueniyo e Sbö i wleni ga e zangga pjäydë llëme. Eni wleni ga pjây opzrëk woydë Sbö wloyo llëme» le.

Kuya lok ga jlö lara, ga zröra llëme. ⁴⁰ Eni ga domerga li rokara, ga shpora ara no shpokklo go erä. E irgo ga tjlä lok ba kong ga «Pjây nomo. Pjây Jesús roy lë ë kong ame, ga Jesús tjläkwo pimi ë kong ame bakoe» le lok ba kong. E irgo ga rayara toe.

⁴¹ Eshko ga Sbö tjläkwo roy lagaga Jesús äska opshino lok tjlapgaga li bokshto wopjlúe. Opmydë lok ga Sbö kong ga epga shdungoba Jesús kjishko li, e tjwlä ara. Ga iara Sbörë shdungoba eni kjishko ga beno löng wopjlúe. ⁴² Eni ga dbar kjwobi go ga oba pïya löng enido Sbö u zlong bäng, u kjwarashko kjwarashko bakoe. Jesús, e ichara Sbörë ber bi pjilyo sorë li roy pjilú le löng oba uunkong kong eni.

6

Domerga kjararaba doglo kjäk (7), parkë wlo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kjragaga tjwe tön jong arae. Epga tjlä tjlökwö kjring pjök, kjong kjong tjlä Grecia so tjlökwö, kjong kjong tjlä hebreo tjlökwö. Ga nopga tjlä Grecia so tjlökwö li kjloshtë ara, tjlä ga «Kjwepga kjwe dli pjlorguë syäpga Grecia so kong ga twe chira an-moyô» le eni.

² Eni ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, ba pjeyoga llamo tona löng uunkong ba tjok. Ga tjlä lok ba kong ga «Tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska. Borwa pak rayërwa, tjawa ber löng dli pjlorgaga wlo ga äe. E bëy llëme. ³ E kjëshko ga pjeyoga, domerga kjrozî bi tjreko doglo kjäk (7), miydëmi ga pjlu wleniyo, kjok miydë ara, go Sbö Sëya jlökoyo. E irgo ga kjroromi li ber löng pak li shäryaga. ⁴ Tjawara ber löng syöshtë, Sbö tjlökwö roy le oba kong» le.

⁵ Kuya lok ga «jölö» le uunkongdë ga domerga kjarara lok eni. Kjarara li beno Esteban, domer go Sbö Sëya jlökoyo, e mär Jesús go eröe. Llamo beno Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás. Nicolás, e Antioquía so, gueniyo dënashko ga kjlopswono beno shäng Sbö tjlökwö söga judioga tjok. ⁶ Kjarara lok irgo ga söra lok öötong löng Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska shwoy, ga epga syöshtono Sbö kong ba kjëshko, orkwo iono lok ba dlu kjing go, pak li twe ber ba kong wlo.

⁷ Dbar kjwobi go ga Sbö tjlökwö le lok ara, ga Jerusalén kjokyoshko ga ba kjaragaga tön jek këgong këgong. Tjlapgaga syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjëshko li ëmdë ga omtjlökwö kjrono ara bakoe.

Esteban sharaba

⁸ Esteban, e kjimtara Sbörë ara beno dbo ara, ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye kësbang oblë oblë oba bokshto ara. ⁹ Gueniyo kjong kjong omwoydono llëme. Epga oping löng judioga syö uyo ko No Döktong Uyo. Epga Cirene so, Alejandría so, Cilicia so, Asia so bakoe. Lano Esteban tjok ara, ga ëng dbyono kar kare. ¹⁰ Gueniyo Esteban kjimte Sbö Sëyarë ara, kjok miydë ara e kjëshko. E kjëshko ga epga löng ba bokshtoshko ga dbyonye ga äe ¹¹ Eni ga nopga wlëna lok pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlä lok ga «Jlökoyo ga kurorwa pjlara ga Moisés läywaro owa, Sbö läywaro owa bakoe» le eni.

¹² Eni ga oba shdöra jong träk llëm, iirkë ara. Löng eshko li judio tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eni ga Esteban shara lok, söra jek, öötong shäng Judio Kajok llgwegaga Këskësyö tön löng lishko. ¹³ Eshko ga nopga wlëna pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlä lok ga «Domer kjwe tjlä arae. Sbö u kjwe läywe owa träk sira llëm, kjok llgwekklo tara Moisésdë li läywe owa bakoe. ¹⁴ Tjlëno kurorwa ga Jesús, Nazaret so li Sbö u pjik ber dret, shji iara Moisésdë jëk löng sorë li, e kjlopswe bakoe» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga tjlapgaga, llamo sirkeno löng eshko li, Esteban İya lok drëng ga bokkwo kälä shjiy, so Sbö parkaga kjok dogo so kjoyoe.

7

Esteban tjläno Judio Kajok llgwegaga Këskësyö kong

¹ Eni ga syöshtaga kësbangyo tjlä Esteban kong ga «Tjölökwö lëba bop kjëshko kës li eni jlöre?»

² «Pjeyoga, tjlapgaga, tja kuziä. Bi kjokë tek dënashko so Abraham sök Mesopotamia kjokyo, jekdë Jarán kjokyo llëm obishko ga Sbö

Kësbangyo weno shäng ba kong eshko. ³ Eshko ga tjlë ba kong ga “Bop kjok, bop tjëyoga, e rayos ber, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko” le. ⁴ Eni ga Abraham opshino Caldea kjokyo dwayo, ga to beno sök Jarán kjokyo.

»Ba data wolono irgo ga Abraham tek söra Sbörë shrono sök kjok ëreshko, eeri ga shji löng jüshko. ⁵ Gueniyo sök jüshko ga kjok baïya dret, sëna kjok sira jüni ba dre shtoyo wlo ëmdë llëme. Gueniyo ga Sbö tjlëno ba kong jlökoyo. Tjlë ga “Kjok ëre twër ber bop kong, pja wolonoshko ga e ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo” le. Eshko dbaryo ga Abraham wapga llëm obi. ⁶ Sbö tjlë ba kong obi ga “Bop tjëyo tek ber bop irgo li, e to löng kjok shto oblë, ga parkë oblë kong, ga bokrotkëba, opshik ga ä äär luyo pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). ⁷ Gueniyo ba bokrotkaga li shdun tjarë. Ga bop tjëyoga tjwe iröng kjok ëreshko, ga tja poshrëya lok jüshko” le Sbörë ba kong eni.

⁸ »Sbö tjlökwo twono Abraham kong, beno ñyado wloshko ga Abraham ichara ba doyo jyã të. E kjishko ga ba wa Isaac bukshko ga dbargwo kjwong (8) ga doyo jyã tara eni bakoe. Isaac omshäryono eni ba wa Jacob kong. Ga Jacob omshäryono eni ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong. Israel tjëyo tjlapgaga tjwlö ara li epga.

⁹ »Kjïlara jüni ko José. Ba shjiyga uunkong ymorkono ba kjishko, ga soynena lok, söra ba to Egipto kjokyo parkaga tjwlëk shäng wleniyo, gueniyo Sbö shäng José tjok. ¹⁰ Eshko ga song, shdungobashko ga döra Sbörë llëbo owa li dbo dorko dwayo, ga iara beno kjok miydë ara, woyde Egipto so pjlyorë pjlu wlo. Ga iara pjlyurë beno sök Egipto sogpa

uunkong kägäyo, ba parkagaga ichaga bakoe.

¹¹ »E irgo ga pjli shrono ara Egipto kjokyo kjok kjwang jïkong, Canaán kjokyo bakoe. Eshko ga oba woydë arae. Bi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok jüshko obi ga woydë ara bako, dli llëm kjishko. ¹² Gueniyo ga kuya Jacobdë ga Egipto kjokyo dli tjok ga bi dataga löng li ichara to eshko dli tjwlëk. Epga öör löng eshko e jä. ¹³ Ga öör pjloglo pjök goshko ga José tjlë ba kong lok ga “Tja José, bomi lëng” le ba kong. E go ga miydara ba pjeyogarë. Ga pjlu ëmdë, José, e tjëyo llërba miydara bakoe.

¹⁴ »E irgo ga ba data rokara Josére tek ba pjeyoga uunkong tjok. Epga doglo sak kjäk kjingsho shkëng (75). ¹⁵ Eni ga Jacob to jek beno sök Egipto kjokyo, ga wolono buk eshko. Bi dataga li wolono beno löng eshko bakoe. ¹⁶ Gueniyo ba doyo söra ba tek Siquén kjokyo, jnenaba beno tjeng eshko, sak eshko tjwlëna Abrahamdë dbur go, domer ko Jamor, e wapga kong.

¹⁷ »Sbö tjlökwo lono Abraham kong jlökoyo li dbaryo äätoshko ga Israel tjëyoga weno jong träk sira llëm Egipto kjokyo. ¹⁸ Eshko ga Egipto so pjlyo poyono oblë, José, e ë miydara llëme. ¹⁹ Eshko jek lëkong ga bi tjlapgaga löng kës li jyäpgwara ara, ga bokrotkara ara bakoe. Ichara dbo go ga ba wapga chilawa weno löng jä wleniyo li raye lok, wolon pjir wlo.

²⁰ »Eshko dbaryo ga Moisés weno buk. Chida li wolësowa, ga dara ba data, ba mekerë buk ba ushko moglo mya. ²¹ E irgo ga rayara ba data, ba mekerë dbo goshko ga wlokrara pjlu wa walë lirë, ga dara, kuna ba wa baïya wleni. ²² E kjishko ga Moisés, e kuno jem shäng Egipto sogpa tjrëko, ga pina lok ara, kjok miydë ara Egipto so kägäyoga

dik. E domer dbo ara, tjlëga dbo ara bakoe.

²³ »Moisés öotong lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga wotjlıno u ĩk ba pjeyoga Israel tjëyoga löng lishko. ²⁴ Jek shäng u ĩkshko ga Egipto so wlëna shäng kjlara, Israel tjëyo shpok kjlara träk llëme. Eni ga tjwlö shira Moisésdë, ga Egipto so li zrörae. ²⁵ Ga wotjlık ga “Ère goshko ga tja woyotjlıya bor pjeyogarë ga tja iaga Sbörë beno shäng ba dök jüşko dwayo le lok” le. Gueniyo ga e woyotjlına lok llëme.

²⁶ »Wëshko ga Israel tjëyoga wlëna löng do pjök ëngkjwë. Woydara ga ber löng wopjlı ëng tjok, ga tjlë ba kong ga “¿Pjây epenga dö ga pjây ëngkjwë ëng tjok ega?” le ba kong.

²⁷ »Eni ga shäng ba kjlara kjwë li Moisés poskakza jek jong, ga tjlë ba kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng jüşko borwa ichaga, borwa llgwegaga? ²⁸ ¿Tja zröp woydë, Egipto so zrörop kjupkeshko sorë ga eni lëpdo?” le. ²⁹ Kuya ga töktong, ga to jek Madián kjokyo, ga öotong beno sök eshko, no shto oblë so wleni. E irgo ga wapa do pjök.

³⁰ »Öotong lu pjloglo sak pkëng (40) obi ga dbar kjwara ga Moisés jëk shäng kjok dogro no llëmshko, Sinaí dlupyo jong soshko. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong, kji sho pjë jong ri ri roshko. ³¹ Ga Moisés sëya llëm, kji sho pjë jong ri ri li ĩna kjışko. İya woydë yötso ga öotong jek shäng soshko ga Sbö tjlë ba kong ga ³² “Tja bop data Sbö. Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö bakoe” le. Kuya ga bangkjre ara, dete erä, ga İya woydë ame.

³³ »Eshko ga Tjlapga tjlë ba kong ga “Bop drepkwota kjwe dözong. Klung sho shglëp shäng kjwe iak beno buk dboy bor kong. ³⁴ Bor nopga löng song Egipto kjokyo li ĩgör wëllë, kur ga kjloshtë ara, ga tja

ter shäng ba döga. Eni ga pja ichër to Egipto kjokyo” le ba kong.

³⁵ »Dënashko ga ba pjeyoga tjlëno Moisés kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng borwa ichaga, borwa llgwegaga?” lara lok ba kong eni. Eni ëmdë ga Sbö parkaga weno shäng ba kong kji sho pjë jong ri ri roshko li ichara Sbörë ba kong, iche ber ba pjeyoga ichaga wlo, ber ba döga wlo bakoe.

³⁶ »Eni ga bi tjlapgaga tek dënashko so shira Egipto kjokyo dwayo. Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara oblë oblë Egipto kjokyo, Dlung Srëzrën buk lishko, kjok dogro no llëmshko bako, öotong lu pjloglo sak pkëng (40). ³⁷ Domer li tjlëno Israel tjëyoga kong ga “Pjây kong tjlökwo laga kjre Sbörë bomi tjrëko kjlara, so tja kjoyoe”* le. ³⁸ Eni ga Israel tjëyoga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga Moisés öör ëng tönö Sbö parkaga weno shäng Sinaí dlupyo li tjok. Sbö parkaga li tjlëno ba kong, ga shji jëk sorë tjlökwoyo li lara ba kong, le bi kong wlo.

³⁹ »Gueniyo ga bi tjlapgaga tek dënashko so, Moisés woydara lok llëm, kolara lok llëm bakoe. Woydara lok ga to Egipto kjokyo iröng obi. ⁴⁰ Tjlë lok Aarón kong ga “Tjawa kong sböpga jyäglo shäryos pjök mya, tjawa söya wlo, Moisés, bi shiga tek Egipto kjokyo dwayo, e oto miydërwa llëm kjışko” le lok eni. ⁴¹ Eni ga sögla wlënggla llgwoklë jyäglo shäryara kjlara. E irgo ga öng zröra, sho sura ba sbö li kong. Ga bë shäryara pjlara, ba sbö shäryara om go li poshrëkklo.

⁴² »E kjışko ga epga rayara Sbörë, iara beno löng dbala poshrëk shara. E kjışko ga tak beno pjang Sbö tjlökwo laga tek dënashko so li kjibokwoyo go eni:

»“Israel tjëyoga,

* 7:37 Deuteronomio 18.15.

¿pjāy öör löng kjok dogro
no llēmshko lu pjloglo sak
pkēngshko (40) ga

tja kong öng zröromi, sho
suromi bor kongde? Llëme.

⁴³ Bomi sbö Moloc syö uyo li sömirë
bomi tjok.

Bomi sbö Refán dbalayo jyäglo li
söromi bakoe.

Llëbo jyäglo shäryoromi om go
li, e poshrëmirë löng erä.

E kjëshko ga pjāy ichër bomi kjok
jüşhko dwayo

to kjok ko Babilonia pjlor
kalëkong.”†

⁴⁴ »Bi tjlapgaga tek dënashko so
löng kjok dogro no llēmshkoshko ga
Sbö u shäryak öng kwota go li jong
ba tjok iyado. “E shäryak jyäglo jüni”
lara Sbörë Moisés kong, ga shäryara
lok eni. ⁴⁵ Wolono lokshko ga Sbö u
li kjrara ba wapgarë beno ba kong.
Ga shrono tek löng Josué tjok, ga
nopga kjok jüşhko so zana lokshko
ga söya pjang ba tjok, tjëyoga oblë
oblë kjara Sbörë kjok twe ba kong
wlo lishko. Eni ga beno jong eshko
äär jong Pjlu David dbaryo lishko.
⁴⁶ E İna Sbörë, ga beno pjlu ba kong.
Ga David u shäryë woydë kjwara
ber jong Jacob Sbö li kong wlo le.
⁴⁷ Miga u li shäryaga beno ba wa
Salomóndë.

⁴⁸ »Eni ëmdë ga miydëy pjlu ga
Sbö Tjwlö Kësbangyo, e opyë sök u
shäryak norë roshko llëm, lara Sbö
tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë
sorë li eni. Tjlëno beno eni:

⁴⁹ »“Sbö tjlä ga ‘Kjok dogo, e bor
pjlu sökklo wleni,
ga kjok ëre kjing, e bor kjup-
kwo shtoyo wleni.

¿Tja kong u shäryëmi llërba bor kong
ga kjwördo?

¿Bor woshtozlong shtoyo ber
jong kjone?

⁵⁰ ¿Llëbo tjeng kës kjok ëre kjing go
kjwe,

e shäryaga tjarë bor orkwo om
go go llëmdo?” le Sbörë.”‡

⁵¹ »Pjāy, llëye kumi woydë llëm,
Sbö tjlökwo kolëmi woydë llëm
bakoe. Pjāy löng Sbö Sëya wloyo
iyado. Pjāy wotjlük löng bomi
tjlapgaga tek dënashko so İ dik.

⁵² Sbö tjlökwo lagaga ichak ba kong
kës li irpjana lok, shdüya wlo. Eye
tjlë shäng no pjlo bek tjwe li kjëshko
ga zröra loke. Eni ga no pjlo bek li
shronoshko ga pjāy opyono beno
löng ba wloyo, tworomi nopga owa
kong, ga zrörabae. ⁵³ Pjāy kong
kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e
laga Sbö parkaga kjok dogo sorë
Moisés kong, le bomi kong wlo. Eni
gueniyo ga e kolëmi llëme» le.

Esteban löraba, zröraba ak go

⁵⁴ Kuya lok ga iirkono ara, kowo
uë shmët iirdë Esteban kong.

⁵⁵ Gueniyo ga Esteban go Sbö
Sëya jlökoyo. Eni kuzong ga İya ga
kjok dogo ga Sbö sök kälä lletlet, ga
Jesús shäng ba zlong bäng, orkwo
këlekong. ⁵⁶ İya eni ga tjlä ga «İzİa!
İn ga kjok dogo roshwino, ga no to
ter kjok dogo dwayo li shäng Sbö
zlong bäng orkwo këlekong» le.

⁵⁷ Gueniyo ga epga kwomgwo
bängzargö jong tuktëng, öö le lok
dbo go, ga jek rish ba kjing go tjë
jİkong. ⁵⁸ Eni ga shira lok kjok
eshko dwayo, ga löra lok ak go,
zröya lok wlo. Eshko ga dwlas
shäng kjlara ko Saulo. Esteban ro-
tagaga shwong ter lëkong li skwara
lokshko ga e beno shäng shwong li
dë.

⁵⁹ Löya löng ak go wopro ga
Esteban syöshtono Jesús kong, tjlä
ga «Tjlapga Jesús, bor sëya ëre
wlokjrozong» le. ⁶⁰ Eni ga kjök
torgö sök, ga tjlä dbo go ga «Tjlapga,
llëbo owa shärye löng ëre wëyë,
kjwepga shdum e kjëshko llëme» le.
Lara eni pjir ga wolonoe.

† 7:43 Amós 5.25-27. ‡ 7:50 Isaías 66.1-2.

8

1-2 Saulo omwoydono eni, Esteban, e zrõkko le eni. Jesús tjlõkwo kjrágaga kjong kjong, shinmo doyo iara to sakshko, ga slatong lok ara ba kjishko.

Jesús tjlõkwo kjrágaga irpjana Saulorë

Eshko dbaryo jek lëkong ga Jesús tjlõkwo kjrágaga löng Jerusalén kjokyo li irpjanaba, shdunaba arae. E kjishko ga töktong to lok Judea kjokyo oblë oblë, Samaria kjokyo oblë oblë bakoe. Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús äska lira töktong llëme. Epga beno löng Jerusalén kjokyo. ³ Eshkoshko ga Saulo shäng Jesús tjlõkwo kjrágaga li irpjang. Opzrëk jek u kjwara kjwara roshko, ga nopga dopshiya domer, walë, iche dbo go jongya no shdüzlong uyo roshko.

Jesús roy pjlú li öõtong Samaria kjokyo

⁴ Gueniyo ga ëye töktong jek Jerusalén kjokyo dwayo ga beno löng Jesús roy pjlú lë kjone pogo, jëk löng kjone ga eshko.

⁵ Kjlara jüni ko Felipe. E to jek Samaria kjokyo kësbang nopga arashko ga Cristo ichara Sbörë li roy lara nopga kong, ⁶ llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara ba kong bakoe. E kjishko ga nopga tön jong træk llëm, ga llëye le li kuya lok yõtsoe. ⁷ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga li poptara ara. Sëyaga li opkjë jek ba goshko dwayoshko ga sglik le erä. Nopga dre kuga llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, e poptara bakoe. ⁸ E kjishko ga kjok eshko ga nopga beno löng wopjlú anmoyõ.

⁹ Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Simón. Dënashko ga e oppino shäng ybi, llëbo Ä sëyaga li go ara. Eni ga Samaria soppa jyâpgwara ara, opyono shäng tjwlõ kësbange le eni. ¹⁰ Kuya lok yõtso tjë

jïkong, këskës chirawa bakoe. Tjlë lok ga «Domer ëre dbo kësbang, Sbõ dik» le lok eni. ¹¹ Ga epga jyâpgwara lu pjloglo ara ba Ä sëyaga li go kuzong ga ba tjlõkwo kjrara lok.

¹² Gueniyo ga Sbõ ber no pjluoyo sorë li roy pjlú, Jesucristo roy pjlú, e lara Feliperë nopga li kongshko ga e kjrara lok, ga wara jer di roshko, domer, walë. ¹³ Simón omtjlõkwo kjrono, ga wara bakoe. Eni ga to opyono shäng Felipe yorkë ÿyado, wojeno to shäng llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye shäng kësbang oblë oblë li ik.

¹⁴ Ga Samaria soppa beno löng Jesús tjlõkwo kjrágaga lëba li roy kuya Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo lirë ga Pedro, Juan, e ichara lok jek eshko.

¹⁵ Öõtong löng eshko ga syõshtono Sbõ kong, ba Sëya iche ba tjlõkwo kjrágaga Samaria so li kong wlo le.

¹⁶ Jesús tjlõkwo kjrágaga li waraba Tjlapga Jesús ko go tjän, gueniyo go Sbõ Sëya tjwayde ba kong llëm obi.

¹⁷ Eni ga Pedro, Juan, e orkwo iono nopga li dlu kjing go, ga ba go Sbõ Sëya shrono beno kësbang ba tjok eni.

¹⁸⁻¹⁹ ÿya Simóndë ga tjilë Pedro, Juan kong ga «Bomi dbo kësbang kjwe twozï ber bor kong, kjwe go ga tja orkwo ië ë pogo dlu kjing go, ba go Sbõ Sëya tjwe ber ba tjok wlo. Pjây kong dbur twër kjwe äska» le.

²⁰ Kuya Pedrorë ga tjilë ba kong ga «Llëye tjwlëp woydë li, e twaga Sbörë eröe. E kjishko ga bop dbur, e pjir bop tjok. ²¹ ÿya Sbörë ga pja wotjlik bëy llëme. E kjishko ga pja iara beno shäng parkë ba kong borwa tjok llëme. ²²⁻²³ ÿn ga pja ymo ara, pja shäng bop wotjlik owa li dbo dorko obi. E kjishko ga llëbo owa shäryëp shäng ëre, e owa jlõe los, ga rayos, ga pja syõshtos Sbõ kong. Eni ga owa pjang bop go li löya kjwe» le.

24 Kuya ga tjlê ga «Pjây syôshtos Sbô kong bor kjîshko, llêbo owa lêmi li tjwe bor kong llêm wlo» le.

25 Eni ga Sbô tjlôkwo roy lara lok ara kjok eshko sopga kong. E irgo ga to tek lông irông, Jesús tjlôkwo roy pjlu lara ara kjok shto oblê oblê Samaria kjokyoshko obi, ga shrono tek lông Jerusalén kjokyo irông obi.

Etiopía so wara Feliperê kjlara

26 E irgo ga Sbô parkaga kjok dogo so tjlê Felipe kong ga «Pja poshâryos, pja jongya irbo jek jong Jerusalén kjokyo âar Gaza kjokyo li go» le. Irbo le li jek jong kjok dogro no llêmshko. 27 Eni ga poshâryono, ga toe. Jek shâng irbo ga domer wlêna jek sök kjlara Etiopía so, e tjlapga tjwlo kësbang, parkê sök dbur tôngga kâgâyo, ba pjlu walê Candace kong. Domer, e tek sök Jerusalén kjokyo dwayo, brik shâng Sbô poshrêk. 28 Bojono tek sök irông ba jëkklo go, to ba kjokshko wlo le, ga jek sök kjibokwo tara Sbô tjlôkwo laga tek dênashko so Isaíasdê li lê.

29 Eshko ga Sbô Sêya tjlê Felipe kong ga «Pja jëkzong. Pja nom jek jëkklo kjwe zlong bâng» le. 30 Eni ga Felipe jek zron jong öötong ba zlong bâng. Kuya ga sök kjibokwo tara Sbô tjlôkwo laga tek dênashko so Isaíasdê li lê ga tjlê ba kong ga «¿Lêp sök kjwe llê loklo miydêpde?»

31 «¿Pjilollgwega êrê bor kong llêm ga miydêr sorê?» le ba kong. Eni ga Felipe rokara jem sirkek sök ba tjok ba jëkklo roshko, ga jem öötong sök ba tjok. 32 Tjlôkwo le sök li eni:

«E beno shâng kjing erâ,
öng wlêp ushko so sökoba,
zrökoba wlo wleni.

Kjamo roshwino llêm,

* 8:33 Isaías 53.7-8. † 8:36-37 Tek dênashko ga kjibokwo êre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «... le. Kuya Feliperê ga tjlê ba kong ga «Pja mâr Jesucristo go jlôkoyo ga pja wêr ga pjluê» le. Kuya ga tjlê ba kong ga «Woyotjlîn ga Jesucristo, e Sbô Wa» le.»

öng wlêp ushko so llgwoklê
wleniyo shtëba lôngshko
wleni.

33 Lâywaraba owa, ga llgweraba bek llême.

¿Shira kjok êre kjing go dwayo kjîshko ga

ba tjêyo tek ber ba irgo li roy
laga ber êrê?»*

34 Eshko ga tjlapga Etiopía so tjlê Felipe kong ga «¿Los bor kong sira ga e ê layde Sbô tjlôkwo laga tek dênashko so lirê, oplokdo om gore, de no oblê layde?» le.

35 Eni ga domer li pina Feliperê sök, tak pjang kjibokwo le li dwayo öötong Jesús roy pjlu li go. 36-37 Eni ga jek lông irbo wenzong ga âar di bâng buk kjrina eshko ga domer li tjlê ba kong ga «Jûshko di tjok, îzong, ¿Tja wêp kjweshko ga buere?» le.†

38 Eni ga ba jëkklo söga ichara ba jëkklo slong. E irgo ga oplono lok pjöyîkong dishko, ga domer li wara Feliperê jer di roshko. 39 Opshino tèm di roshko dwayoshko ga Felipe söra Sbô Sêyarê to, ga îna domer lirê ame, gueniyo to jek sök wopjlu ba irbo bâng go. 40 Felipera weno shâng Azoto kjokyo, eshko ga jek shâng kjok kjrinishko kjrinishko Jesús tjlôkwo roy pjlu lê oba kong âar jong Cesarea kjokyo.

9

Saulo kjlopswara Jesúsdê beno ba tjlôkwo kjraga

1 E wopro ga Saulo shâng Jesús tjlôkwo kjragera kroyowê ara, zrôya wlo le. E kjîshko ga öör shâng syôshtaga kësbangyo îk. 2 Ga tjlê ba kong ga «Tja jek woydê Damasco kjokyo. Eshko ga nopga jêk lông Irbo Tjaglên go li wlênor domer, walê kjlobi li shar, ga tek sör jûshko Jerusalén kjokyo, shdüy

wlo. E kjışhko ga woydër ga tja kong kjibokwo twëp kjwöbö, twër judioga syö uyo jong kjok eshko li kägäyoga kong, tja kjimte lok wlo» le. Eni ga kjibokwo twara ba kong, ga jek Damasco kjokyo.

³ Eni ga jek shäng ääto Damasco kjokyo ga İya ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletlet, ga kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjribrie. ⁴ Jekdo eshko ga dgono jer rish buk töshko, ga kuya ga ëbo tjlä ga «Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?»

⁵ «Tjlapga, ¿pja ë?»

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja.* ⁶ Pja kojös, pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. Llëye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko» le ba kong.

⁷ Nopga jek löng Saulo tjok li, ëbo tjläno li kura lok, gueniyo ëye İna lok llëme. E kjışhko ga beno löng sëya llëme. ⁸ E irgo ga Saulo kojono töshko li dwayo. Bokkwo roshwing ga kjok İgö llëme. E kjışhko ga shara lok ba orkwo go, ga söra to jek Damasco kjokyo. ⁹ Beno sök eshko dbargwo mya kjok İgö llëm, İë llëm, llëye İë llëm bakoe.

¹⁰ Domer sök kjlara Damasco kjokyo ko Ananías. E Jesús tjläkwo kjruga. Eshko ga Tjlapga Jesús weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlä ba kong ga «Ananías.»

«¿Llë?, Tjlapga» le ba kong.

¹¹ Tjlä ga «Pja nom Judas ushko, e jong irbo kowëba Irbo Pjlo Bek li zlong. Domer sök eshko kjlara ko Saulo, e Tarso so. E sök syöshtë bor kong. ¹² Yoİno ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy ko Ananías, orkwo İë ba dlu kjing go wlo, kjok İgö obi wlo» le.

¹³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, nopga ara tjläno bor kong domer lëp shäng li kjışhko. Llëbo

owa shäryara ara nopga kjrorong tjeng dboy bop kong löng Jerusalén kjokyo li kong. ¹⁴ Ga shrono shäng jüşhko, ichaga syöshtaga kägäyogarë tek bop tjläkwo kjruga söya, shdüya wlo le eni» le ba kong.

¹⁵ Gueniyo ga Tjlapga Jesús tjlä ba kong ga «Pja nomo. Domer li, e kjrorong, bor roy lë oba kong wlo. E ichër jek nopga kjok shto oblë oblë so kong, ba pjlyoga kong, Israel tjëyoga kong bakoe. ¹⁶ To shäng song bor kjışhko sorë li pin ba kong om go» le.

¹⁷ Kuya ga jek öötong shäng Saulo sök lishko, ga opzrëno jek kjër roshko. Öötong shäng ba shwoy ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga tjlä ba kong ga «Saulo, pja bor kjlara, Tjlapga Jesús, e weno shäng bop kong irbo, pja tek shäng lishko. Ga tja ichara bop shwoy, pja bokkwo poptër wlo, bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok wlo bakoe» le.

¹⁸ Jekdo eshko ga Saulo bokkwo kjing go, llëbo löno jer so mä zrërka kjoyo, ga bokkwo poptono beno pjlu iröng obi. E irgo ga kojono, ga wara Ananíasdë jer di roshko. ¹⁹ Eni ga iono pjir ga dbokjrono obi.

Saulo Jesús roy İono Damasco kjokyo

E irgo ga beno sök eshko dbar kjwöböso, Jesús tjläkwo kjruga löng eshko li tjok. ²⁰ Eshko ga öötong shäng judioga syö uyo oblë oblë roshko, ga tjlä oba kong ga «Jesús, e Sbö Wa jlöe» le to shäng enido.

²¹ Nopga löng ba kuk kës li beno löng yëy le erä, tjlä lok ëng kong ga «Domer kjwe sök Jerusalén kjokyoshko ga to shäng Jesús tjläkwo kjruga irpjang. Ga shrono tek shäng ëreshko epga

* **9:5** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «“Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. Llëbo shäryëp shäng kjwe kjang bop kong, tja kolëp llëm ga pja opsrek shäng om goshko” le. Ga bangkjrara Saulorë ara ga tjlä ba kong ga “¿Llëye woydëp ga shäryër?” le. Kuya ga tjlä ba kong ga...»

shak, söya jongya tve syöshtaga kägäyoga kong wlo. ¿Kjwe e llëmdo?» le lok ëng kong eni.

²² Gueniyo Saulo tjlë shäng oba kongshko ga tjlë dbo ara jek këgong këgong anmoyö. Pïya oba kong wëlä ga bi pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús jlöe. Kuya judioga kjok eshko so lirë ga beno löng kjing erä, dborye lok sorë miyde löng llëme.

²³ Dbar kop ara ga judioga töno löng, ga beno wotjlik kjrinaso, Saulo zröya wlo le eni. ²⁴ Ga Damasco kjokyo kjëryo shäryak ak go pjiribri kjókshko ga u bäng bäng tjeng pjök mya, nopga opshik kjok eshko dwayo wlo. Eshko ga u bäng dagaga iara lok beno löng eshko shkë dba, Saulo opshik leshko ga shaya, zröya wlo le eni. Gueniyo ga miydara Saulorë pjire. ²⁵ E kjïshko ga kjok shkë ga lona ba oppingagarë jer kjër li poglo go pjlor kalëkong, shing kësbang roshko. Eni ga döktong toe.

Saulo shrono shäng iröng obi Jerusalem kjokyo

²⁶ E irgo ga Saulo shrono tek shäng iröng Jerusalem kjokyo ga tön Jesús tjlökwo kjrägaga tjeng eshko li tjoklara, gueniyo bangkjrara lok ara, wotjlik lok ga «E kjlopswono beno shäng Jesús tjlökwo kjräga llëme» le. ²⁷ Gueniyo shäng eshko kjlara ko Bernabé. Ga Saulo söra jek Shö tjlökwo roy lagaga Jesús äska löng li shwoy. Ga Saulo, e Jesús ño irbo jek shängshko sorë li, e läywara ba kong, Jesús tjlëno ba kong li kura le eni, ga shäng Damasco kjokyo lishko ga tjlëno Jesús kjïshko ara, llëye bangkjrara llëme le Bernabéré ba kong lok eni bakoe. ²⁸ Eni ga Saulo beno sök ba tjok Jerusalem kjokyo, ga jëk shäng ba tjok, tjlëno Jesús kjïshko ara kjone pogo, llëye bangkjrara llëme. ²⁹ Tjlë ara, tjlökwo kjlopswë kar kar judioga tjlë Grecia sopga tjlökwo

wleniyo löng li tjok. Gueniyo zröya wlo le lok eni. ³⁰ Kuya Jesús tjlökwo kjrägarä ga söra jek Cæsarea kjokyo, e irgo ga ichara lok jek Tarso kjokyo.

³¹ Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng Judea kjokyo, Galilea kjokyo, Samaria kjokyo, e beno löng wopjlu, barwëba ara llëme. Ga tön jek këgong këgong, opping lok jek këgong këgong bakoe. Sbö bangkjre lok ara, ga epga kjimte Sbö Sëyarë ara bakoe.

Eneas poptara Pedrorë

³² Pjlara ga Pedro to shäng kjok shto oblë oblëshko ga jek Sbö nopga löng Lida kjokyo li ik. ³³ Eshko ga domer wlëna buk kjlara ko Eneas, öötong lu pjloglo kwong (8) ga dre kuga llëm, buk töshko ba bukklo kjing go erä. ³⁴ İya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Eneas, pja popte Jesucristorë. Pja kojös, bop bukklo kjwe tözong» le. Jekdo eshko ga kojongö shäng erä. ³⁵ İya Lida sopga, Sarön sopgarë ga kjlopswono beno Tjlapga Jesús tjlökwo kjräga.

Dorcas woshrara Pedrorë iröng obi

³⁶⁻³⁸ Kjok buk kjrina Lida kjokyo soshko ko Jope. Eshko ga Jesús tjlökwo kjräga sök kjlara walë ko Tabita, lëy Grecia so tjlökwo go ga Dorcas. Walë li jëk to shäng llëbo shäryë oba kong pjlu iyado, oba song wleniyo kjimte ara bakoe. Pedro sök Lida kjokyoshko ga Dorcas shara swlorë, ga wolonoe. Ga shinmo doyo waraba pjir ga iaraba buk kjomo, kjër jong kwara roshko. Kuya Jesús tjlökwo kjrägarä ga Pedro shäng soshko Lida kjokyo lëba ga domerga ichara lok do pjök ba rokë. Öötong löng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Pja jek borwa tjok malinge» le.

³⁹ Kuya ga to jek ba tjok. Öötong shäng eshko ga söra lok jem shinmo doyo buk lishko. Eshko ga syäpga

kës li tōno lōng slar ëë, ga tek shrono lōng Pedro zlong bāng. Dorcas sōk sē obishko ga shwong sera, twara ba kong lok li pina Pedro kong, ŷya wlo. ⁴⁰ Eshko ga lōng eshko li ichara Pedrorë uunkong jek kjoko. E irgo ga kjök torgō sōk, ga syōshtono Sbō kong. E irgo ga bojongō sōk shinmo shwo lëkong, ga ŷya ga tjlë ga «Tabita, pja kojōzong» le ba kong, ga buk li bokkwo roshwinoe. Pedro ŷya ga kojongō sōk. ⁴¹ Eshko ga sōk li orkwo shakza pjä, ga kojonga shāng. E irgo ga Jesús tjlōkwo kjragaga, syāpga li rokara, ga opzrëno jek lōng kjër roy. Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Tabita shāng sē obi. Īzīa» le. ⁴² Shinmo woshrara Pedrorë irōng obi roy shdōktong Jope kjokyo kjök kjwang jīkong, ga nopga ara mār beno lōng Tjlapga Jesús go. ⁴³ Domer sōk kjök eshko kjlara ko Simón, e llëbo shāryaga öng kwota go. Eshko ga Pedro beno sōk Jope kjokyo dbar kop ara Simón ushko.

10

Pedro, Cornelio

¹ Cesarea kjokyoishko ga domer sōk kjlara ko Cornelio, e ëngkjwaga kägāyo. Tjwe Italia kjokyo dwayo, parkë sōk Cesarea kjokyo, ga ba ëngkjwagaga kowëba Italia sopga. ² Domer, e Sbō poshrëk shāng enido wleniyo, ba pjeyoga lōng ba ushko li eni bakoe. Ga dbur twe ara judioga song, llëye llëm wleniyo kong ba kjimtoklo, ga syōshtë Sbō kong ŷyado. ³ Dbar kjwara dlo tōy wleni ga ëbo ĩna wëllë gueniyo shji yoĭno wleni. Eshko ga Sbō parkaga kjök dogo so weno shāng ba kong kjlara, ga tjlë ba kong ga «Cornelio» le.

⁴ ŷya ga beno shāng sēya llëm, ŷya beno shāng drëng erä. Eshko ga tjlë ba kong ga «¿Llë?, Tjlapga.»

«Bop syōkwo li kura Sbörë, ga bop dbur tworop oba shwong wleniyo kjimtoklo li ĩna. E kjīshko ga

Sbō beno wopjlú bop tjok. Llëye shāryorop uunkong li, e beno ba kong ba sëngglo wleni. ⁵⁻⁶ No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sōk kjlara eshko ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sōk Simón oblë, llëbo shāryaga öng kwota go wleniyo, e ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jūshko bop shwoy» le ba kong, ⁷ ga to jek ey dwayo.

E irgo ga ba parkagaga rokara Corneliorë tek do pjök, ba ëngkjwaga kjlara tjok. Ba ëngkjwaga li Sbō bangkjër ara, ga parkë shāng Cornelio tjok ŷyado. ⁸ Llëye shāryono ba tjok kës li ĩara ba kong pjir, ga ichara to jek Jope kjokyo.

⁹ Wëshko dlo dluw dik ga epga jek lōng irbo bāng ääto Jope kjokyoishko ga Pedro jem sōk ba u dbo kjing sdok li kjing go, syōshtë wlo le. ¹⁰ Eshko ga pjli ara, ië woydë, ga kong dli shāryëba u roshko wopro ga llëbo ĩna, gueniyo shji yoĭno wleni. ¹¹ Eshko ga kjök dogo ŷya jem drëng ga dōktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjök dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang tōshko. ¹² Roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ¹³ Eni ga ëbo ybö kura pjlara, tjlë ba kong ga «Pedro, pja kojōzong. Kjwe zrös, ga uozong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ga «Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme» le.

¹⁵ Eshko ga ybö li kura jek pjlara obi, tjlë ba kong ga «Llëye iara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme» le.

¹⁶ Shāryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjök dogo irōng obi.

¹⁷ Eshko ga Pedro beno sōk wotjlik ara, woydë buke. Llëye ĩna, kura li llë loklo woyotjlīya ara.

E wopro ga domerga ichara Corneliorë li öötong löng u li wlëk, ga kjimtaraba sira, ga wlënae. Öötong löng Simón ushko ga ¹⁸ tjlëno lok dbo go, tjlë ga «Simón, ¿domer kowëba Pedro li sök jüshkore?» le.

¹⁹ Eni ga Pedro shäng wotjlik llëbo ña, kura li kjïy obishko ga Sbö Sëya tjlë ba kong ga «Simón, tja kuzong. Domerga tjwe löng bop wlëk doglo mya. ²⁰ Pja kojös, pja oplös jer dew ba ik. Pja jek ba tjok, ga “Tja jek llëme” lëp llëm, epga ichaga tjarë kjïshko» le.

²¹ Kuya ga jer oplono töshko, tjlë domerga shrono löng li kong ga «Wlëmi löng li tja. ¿Pjây to löng llë?»

²² «Tjawa ichaga ëngkjwaga kägäyo ko Corneliorë. Domer, e pjlo bek, Sbö poshrëk shäng enido wleniyo, roy pjlu judioga kong, woyde lok pjlu tjë jïkong. Kjupke ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga ichara bop wlëk, pja jek ba shwoy wlo, llëye lëp li kuya wlo» le ba kong.

²³ Kuya ga epga rokara jek kjër roshko, ga e shkëyo ga beno löng ba tjok eshko. Wëshko ga Pedro to jek ba tjok, ga Jesús tjlökwo kragaga löng eshko Jope kjokyo li kjong kjong jek ba tjok bebi. ²⁴ Kjöshko ga jek öötong löng Cesarea kjokyo, koshe Corneliorë sök lishko. Eshko ga ba pjeyoga töna löng ba tjok, oba oblë ba miydë pjlu wleniyo mana beno löng ba tjok eshko bakoe. ²⁵ Pedro öötong shäng ba ushkosho ga Cornelio opshik tek tjwe shäng ba wlokjrë, ga kjök torgö, kujongö sök ba dre zlong, Pedro poshrëk wlo lara. ²⁶ Gueniyo Pedro tjlë ba kong ga «Pja kojözong! Tja no, so pja kjoyo eröe» le.

²⁷ Shäng lan ba tjok wopro ga opzrëno jek ba tjok u roshko, ga ña ga oba töno tjeng ara eshko.

²⁸ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga tjawa judioga borwa kjok llgwekklo go ga tjawa tön nopga judio llëm wleniyo tjok llëm, tjawa äar ba ushko llëm bakoe. Gueniyo ga tja pina Sbörë ga ëye iara beno pjlu ba kong wlo li, e owa lër llëme. ²⁹ E kjïshko ga tja rokoromishko ga tja to tek maling bomi shwoy, llëye loror eshko llëme. Eni ga tja rokoromi llëno miydër woydë» le.

³⁰ Kuya Corneliorë ga tjlë ba kong ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshhtë bor ushko,* shäryër dlo töy enido wleni. Eshko ga domer weno shäng kjlara bor bokshto, shwong kälä shjiye. ³¹ Ga tjlë bor kong ga “Bop syökwo li kura Sbörë, ga oba song wleniyo kjimtorop sorë li ña. ³² No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jüshko bop shwoy” le.

³³ »Eni ga nopga ichoror jekdo bop wlokjrë, ga pja opshäryono pjlu, pja to tek. Eni ga tjawa löng jüshko tjë jïkong Sbö bokso, llëye lara bop kong li lëp borwa kong, kurwa wlo» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Era miydër kjwlë ga shji tjëyoga oblë oblë woyde Sbörë uunkong, shji ber tjeng dboy dboy ame. ³⁵ Eni ga nopga kjok shto oblë oblë so ë pogo ba bangkjërë, llëbo pjlo bek li shäryë wleni ga wlokjre Sbörë uunkong. ³⁶ Sbö tjlökwo ichono Israel tjëyoga kong, tjlë ga nopga uunkong pjluyo li, e Jesucristo, ga ba kjïshko ga shji ber löng wlëp Sbö tjok ga pjluë.

³⁷ »llëye shäryono Judea kjokyo kjok kjwang jïkong li, e miydëmi

* **10:30** Tek dënaashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshhtë bor ushko, ga tja ië llëm Sbö kong, shäryër dlo töy enido wleni.»

ppjire. Bäm go ga domer weno shäng kjlara Galilea kjokyo ko Juan, tjlä ga “Woyde Sbörë ga shji wëba jer di roshko” le eni. ³⁸ E irgo ga Jesús, Nazaret so li weno shäng Galilea kjokyo. Go Sbö Sëya ichara Sbörë shrono beno kësbang ba tjok, ga kong dbo twara kësbange. Sbö shäng ba tjok kjishko ga to jek shäng llëbo pjlú shäryë, ga nopga tjeng Ä wloshko li poptara uunkong. ³⁹ Llëbo shäryara Jesusdë ara Judea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. Ga tjawa beno löng e ñorwa jlöe laga.

»Llëbo shäryara kës li irgo ga löraba pjang kjlös go, ga zrörabae. ⁴⁰ Gueniyo öötong dbargwo mya ga woshrra Sbörë iröng obi, ga pina borwa kong, ñnwa wlo. ⁴¹ Gueniyo ga pina oba uunkong kong llëm, ëye kjrara Sbörë ber e ñorwa jlöe laga li kong eröe. Woshrra Sbörë iröng obi irgo ga tjawa iono ba tjok.

⁴² »Tjawa ichara llëye ñorwa li roy lë oba kong, Jesús iara Sbörë beno nopga löng sëre, wolonore, e llgwega lë oba kong bakoe. ⁴³ Tek dënashko ga Sbö tjläkwö lagaga löng kës li tjläno ba kjishko. Tjlä ga ëye mär ba go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret Jesús kjishko» le.

⁴⁴ Pedro shäng tjlä obishko ga nopga löng kës tjläkwö kuga li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴⁵⁻⁴⁶ Eni ga tjlä löng kjok shto oblë oblë so tjläkwö, ga Sbö poshrëya lok ara. Kuya Jesús tjläkwö kjrägaga judiöga tek löng Pedro tjok lirë ga beno löng yëy le erä, ba Sëya twara Sbörë nopga judiö llëm wleniyo kong bako kjishko.

⁴⁷ Eni ga Pedro tjlä judiöga li kong ga «Nopga kjwe go Sbö Sëya shrono ba kong, shrono bi kong dik bakoe. ¿Eni ga wëy ga ä laga ërë?» le.

⁴⁸ Eni ga Jesús tjläkwö kjrägaga judiö llëm wleniyo li rokara Pedrorë tek ba shwoy, we Jesucristo ko gosho wlo. Ga rokara lok Pedro

kong ga ber sök ba tjok eshko dbar kjwöböso guing le.

11

Pedro lano Jesús tjläkwö kjrägaga löng Jerusalén kjokyo tjok

¹ Eshko ga nopga judiö llëm wleniyo Sbö tjläkwö kjrono li roy öötong Sbö tjläkwö roy lagaga Jesús äska kong, Jesús tjläkwö kjrägaga obi löng Judea kjokyo uunkong li kong bakoe. ² E irgo ga Pedro shrono shäng iröng Jerusalén kjokyoshko ga Jesús tjläkwö kjrägaga judiö wleniyo kjong kjong iirkë lok ara ba kong, ³ ga tjlä ba kong ga «¿Pja öör nopga judiö llëm wleniyo shwoy llëno? ¿Pja iono ba tjok ega?» le.

⁴ Kuya ga llëye shäryono ba tjok tek dämärshko li lara ba kong pjire. Tjlä ba kong ga ⁵ «Tja sök Jope kjokyo obishko ga tja sök syöshtë wopro ga llëbo ñor wëllë, gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga kjok dogo ñn ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringswo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko, tja sök lishko. ⁶ Ga roñnor yötso, ga ñn ga roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ⁷ Eni ga ëbo ybö kuror pjlara, tjlä bor kong ga “Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong” le.

⁸ »Kur ga tja tjlä ga “Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme” lër.

⁹ »Eshko ga ybö li kuror jek pjlara obi, tjlä bor kong ga “Llëye iara Sbörë beno pjlú ba kong wlo li, e owa lëp llëme” le.

¹⁰ »Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹¹ »Jekdo eshko ga domerga shrono löng doglo mya eshko,

ichara Cesarea kjokyo dwayo bor wlokjrë. ¹² Eshko ga Sbö Sëya tjlä bor kong ga “Pja jek domerga shrono löng li tjok. Llëye woyotjlip guing llëme” le. Eni ga bi pjeyoga tjeng doglo tjer (6) ëre to jek bor tjok.

»Tjawa öötong löng Cesarea kjokyo shko ga domer wlënorwa sök kjlara ba ushko. ¹³ Ga domer li tjlä borwa kong ga “Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara bor kong, ga tjlä bor kong ga ‘No ichos kjlara Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. Rokos tek jüshko bop shwoy. ¹⁴ Eshko ga tjläkwo le bomi kong, pja döya Sbörë e go wlo, bomi pjeyoga löng bomi ushko uunkong li döya wlo bakoe’ le bor kong eni” le.

¹⁵ »Tja shäng lan ba tjok lok kjwlä ga ba go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, shrono bi kong dämärshko dik bakoe. ¹⁶ Eshko ga tjläkwo lara Tjlapga Jesúsde li woyoshrër kjwlä jä. Tjlëno ga “Juan, e no wono di goshko. Gueniyo dbar kjwöbö obi ga pjäy go Sbö Sëya iche Sbörë tjwe ber kësbang bomi tjok” lara eni. ¹⁷ Dämärshko ga shji mär Tjlapga Jesucristo go ëre kong ba Sëya twara Sbörë. Eshko ga twara nopga e kong eni bakoe. Eni kuzong ga eni llëme lër ga äe» le.

¹⁸ Kuya lok ga llëye lara ame. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga «Nopga judío llëm wleniyo ëmdë ga kjim-tara Sbörë. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga epga ber löng së iyado Sbö tjok» le.

Jesús tjläkwo kjaragaga löng Antioquia kjokyo

¹⁹ Esteban zröraba irgo ga Jesús tjläkwo kjaragaga löng eshko, e irpanaba bakoe. Ga epga töktong to Fenicia kjokyo, Chipre kjokyo, Antioquia kjokyo bakoe. Kjong kjong öötong löng kjok shto oblë

oblëshko ga Jesús roy pjlä lara oba kong, gueniyo judioga kong eröe. ²⁰ Gueniyo Jesús tjläkwo kjaragaga Chipre so, Cirene so löng Jerusalén kjokyo kjong kjong lira töktong to jongya Antioquia kjokyo. Öötong löng eshko ga Tjlapga Jesús roy pjlä lara nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ²¹ Eshko ga ba tjläkwo lagaga li kjimtara Tjlapga Sbörë ara. Eni ga kjok eshko sopga ara, ba tjläkwo tek dënashko dwayo köle löng li, e rayara pjir, ga mär beno löng Tjlapga Jesús go shara.

²² Roy kuya tjläkwo kjaragaga löng Jerusalén kjokyo lirë ga Bernabé ichara lok to Antioquia kjokyo. ²³ Öötong shäng eshko ga İya ga epga kjimte Sbörë shäng, ga beno shäng wopjlüe. Eshko ga epga poshduna uunkong, tjlä ga «Pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go eröe» le. ²⁴ Bernabé, e domer pjläe. E go Sbö Sëya jlökoyo, ga mär shäng Sbö go eröe. Eni ga nopga ara kjimtara mär Tjlapga Jesús go.

²⁵ E irgo ga Bernabé to jek shäng Tarso kjokyo, Saulo wlëk. ²⁶ Wlëdashko ga söra to Antioquia kjokyo, ga beno löng eshko lu pjlära. Eshkoshko ga Jesús tjläkwo kjaragaga pina lok ara. Eshko ga Jesús tjläkwo kjaragaga kowëba Cristo nopga. Kowaraba eni bäm go eshko Antioquia kjokyo.

²⁷ Eshko dbaryo ga Sbö tjläkwo lagaga ba pjeyoga kong opshino kjläbö to Jerusalén kjokyo dwayo jek öötong löng Antioquia kjokyo. ²⁸⁻³⁰ Kjlara ko Agabo. Eshko ga e kojono shäng, ga tjlä oba kong ga «Pjli tjwe ara kjok kjwang jikong» le. E miydara Sbö Sëya go.

Eni ga Jesús tjläkwo kjaragaga löng Antioquia kjokyo li wotjlino lok ba pjeyoga Jesús tjläkwo kjaraga löng Judea kjokyo li kjimte. Tjlä lok ëng kong ga «Llëye twëy ga bue ga twëy» le. Ga kjimtara lok eni. Dbur töna li twara lok Bernabé, Saulo kong,

ga söra lok, twara tjlapgaga Jesús tjlökwö kjruga kägäyo löng Judea kjokyo li kong.

(Claudio sök pjlu kësbangyo dbaryoshko ga pjli lara li shrono ara jlöe.)

12

Jesús tjlökwö kjruga shduna Herodesë

¹ Eshko dbaryo ga Jerusalén so pjluoyo ko Herodes. Eshko ga Jesús tjlökwö kjruga kjong kjong irjana, shdüya wlo. ² Ga nopga ichara Santiago zrök dröng go, ga zrörae. Santiago, e Juan kjarayo. ³ Roy kuya judiogarë ga beno löng wopjlüe. E kjishko ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryoshko ga nopga ichara Herodesë Pedro shak bakoe. ⁴ Shara lok irgo ga ichara Herodesë no shdüzlong uyo roshko. Ba dagaga löng eshko kjrिंगwo pkëng (4), kjrina kjrina noyo doglo pkëng (4). Herodes wotjlino ga söya, llgweya oba bokshto dbar shrëzlong irgo jä lara.

⁵ Eni ga Pedro buk kjërshko dak dak lë yötso, gueniyo ga Jesús tjlökwö kjruga löng syöshhtë dbo ara Sbö kong Pedro kjishko.

Pedro shira Sböre no shdüzlong uyo roshko dwayo

⁶ «Shir bong jä» lara Herodesë li shkëyoshko ga Pedro buk pë no dagaga tjeng do pjök tjrëko, orkwo kjrochak kar kar dröng sho go, ga no dagaga llamo li löng këgong sit u bäng lishko ba dë. ⁷ Eshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara eshko, ga no shdüzlong uyo roshko iök weno pjang kjwara shjiye. Eshko ga Pedro porwara, ga wollena, ga tjlë ba kong ga «Pja kojös malinge» le. Jekdo eshko ga dröng sho ba pjrikklo lok ba orkwo go jek lön

kjlulu erä. ⁸ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Bop shwong kop lëkong kjwe pjüzong. Bop drepkwota kjwe zrëzong» le, ga shäryara eni. Eshko ga tjlë ba kong jek obi ga «Pja popgos bop shwong ter lëkong kjwe go, ga pja tek bor irgo» le.

⁹ Kuya ga opshino jek ba irgo, gueniyo wotjlük ga «¿Tja yoïkdo?» le. ¹⁰ Gueniyo jek löng äär no dagaga löng bäm lishko ga döktong lok jek, ga jek kjwara obi ga döktong jek eni bakoe. E irgo ga äär jong no shdüzlong uyo u bäng bängzak jong dröng sho go lishko ga u bäng li döktong jek wles om go erä. Eni ga opshino jek lok kjoko. Jëktong lok wop tjokshko ga Pedro rayara Sbö parkaga lirë, ga beno shäng tjoksa.

¹¹ Eshko ga woshre kjlay, ga tjlë ga «Era miydër jlökoyo ga Tjlapga, ba parkaga kjok dogo so ichara bor kong, tja döya Herodes wloshko dwayo wlo, llëye shärye woýdë judiogarë bor tjok li wen bor kong llëm wlo» le.

¹² Miydara pjir eni ga to jek María ushko, María, e Juan mekë, Juan, e kowëba Marcos bakoe. Eshko ga Jesús tjlökwö kjruga töno löng syöshhtë arae. ¹³ Öötong shäng eshko ga u bäng bäng yora kjöw kjöw kjoko dwayo.

Kjoglo shäng parkë eshko kjlara ko Rode, e jek ba ik, e ë ÿya wlo le.

¹⁴ Kura ga Pedro ybö. Zok ga u bäng li döra ba kong, gueniyo woowa llëm kjishko ga jek llet kjër roshko iröng ba rotë nopga tjeng syöshhtë li kong. Tjlë ba kong ga «¡Pedro shäng kjoko!» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Pja skwëre llëro?»

«Llëme. Jlöe» le ba kong eni.

Eni ga tjlë lok ba kong ga «E Pedro llëme. E ba daga Sbö parkaga kjok dogo so» le.

¹⁶ E wopro ga Pedro shäng u bäng bäng yok kjöw kjöw kjoko obi. Eni ga u bäng li döra lok, ga ÿya

ga bë shäng, ga beno löng sëya llême. ¹⁷ Gueniyo Pedro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo sorë li roy lara ba kong pjire. Pjir ga tjlë ba kong lok ga «Llëye shäryono bor kong li roylëmi Santiago* kong, bi pjeyoga Jesús tjlökwo kjruga llamo li kong bakoe» le. E irgo ga opshino to jek kjok shto oblë.

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga no dagaga li shdüktong pjang träk llëm no shdüzlong uyo roshko. Tjlë lok ëng kong ga «¿Pedro li oto, kjwono llong?» le. ¹⁹ E irgo ga llëye weno Pedro kong li kjakrokara Herodesdë ba dagaga li kong. Kjakrokara pjir ga tjlë ba kong ga «Miydaga ber pjâyde» le, ga nopga ichara ba zrök uunkong.

E irgo ga Herodes opshino to Judea kjokyo dwayo jek öötong shäng Cesarea kjokyo, ga beno sök eshko dbar kjwöböso.

Herodes wolonoe

²⁰ Eshko dbaryo ga Tiro sopga, Sidón sopga, e mär löng dli tjwlek Pjlu Herodes kjokyo li go eröe. Gueniyo Herodes iirkë sök ba kong ara. E kjishko ga epga wotjlino lok kjrinaso ëng tjok jek Herodes ik Cesarea kjokyo.

Domer shäng kjlara ko Blasto. E parkë sök Herodes dboryaga. Tiro sopga, Sidón sopga, e öör jong ba ikshko ga tjlë lok ba kong ga «Woydërwa ga Herodes ber wopjlú borwa tjok. E kjishko ga tjawa lan woydë ba tjok» le.

Kuya ga «jölö» le ba kong, ²¹ ga dbar iara beno kjwara, Herodes iya lok wlo.

Dbar li öötongshko ga Herodes doyono sök ba pjlu shwongyo go, pjuna pjang ga sirkeno sök nopga bokshto ba pjlu sökklo kjing go, ga tjlëno arae. ²² Kuya lok ga öö le lok

tjë jikong, tjlë lok ga «¡Tjlë sök kjwe, domer li tjlëkdo llême! ¡Kjwe sbö!» le. ²³ Eshko ga «Sbö poshrëmirë dey» lara ba kong lok llëm kjishko ga jekdo eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so, Herodes iara beno sök swlo ara. Eni ga wolono to uaga shjuskrorë, ba shdüngglo.

²⁴ E irgo ga Jesús tjlökwo kjragaga tön jek këgong këgong, ga Sbö tjlökwo shdär jong llaw pogo.

Pablo, Bernabé, e kjrara Sbö Sëyarë, ba pak shäryë wlo

²⁵ Bernabé, Saulo, ba pak shäryara lok pjir Jerusalén kjokyo shko ga opshino to lok ey dwayo, öötong löng Antioquia kjokyo iröng obi, ga Juan söra lok jek ba tjok bakoe. Juan, e kowëba Marcos bakoe.

13

¹ Antioquia kjokyo ga Jesús tjlökwo kjrագaga löng eshko li tjrëko Sbö tjlökwo lagaga wleniyo löng kjlöbö, no pinggaga Sbö tjlökwo go wleniyo löng kjlöbö bakoe. Kjlara ko Bernabé; kjlara ko Simón, e kowëba Kjlo Si; kjlara ko Lucio, e Cirene so; kjlara ko Manaén, e kuno shäng Galilea so pjluyo Herodes tjok; kjlara obi ko Saulo. ² Eni dbar kjwara ga Jesús tjlökwo kjrագaga li tön löng Sbö poshrëk, ië llëm ba kong bakoe. Eshko ga Sbö Sëya tjlë ba kong ga «Bernabé, Saulo, e rokoror pak shäryë bor kong wlo. Eni ga kjozi ber tjeng dboy bor kong, pak li shärye lok wlo» le.

³ Kuya lok ga shäryara eni. Jek löng syöshhtë obi, ga ië llëm bakoe. E irgo ga orkwo iono lok domerga do pjök li dlu kjing go, ber löng parkë Sbö kong li loklo, ga ichara lok to parkë Sbö kong.

Saulo, Bernabé, e löng dlung tjrëko ko Chipre

* **12:17** Santiago le li, e Jesús lëng. E parkë sök Jesús tjlökwo kjrագaga löng Jerusalén kjokyo kägäyo.

⁴ Eshko ga Saulo, Bernabé, e ichara Sbö Sëyaré jek äär jong Se-leucia kjokyo, dlung kjako. Eshko ga opyono jek lok kjoyong kësbang roy, jek öötong pjono löng dlung tjërko ko Chipre. ⁵ Eshko ga kjoyong tjyozlong kjokyo buk kjrina ko Salamina. Eshko ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jek öötong löng judioga syö uyo lok eshko oblë oblë li roshko. Eshko ga Sbö tjlökwo lara lok oba kong. Juan jek shäng ba tjok bebi, ba kjimtaga wleni.

⁶⁻⁸ Eni ga jëktong löng eshko, öötong löng dlung tjërko li worbo kalëkong ko Pafos. Kjek eshko ga judiö wlëna sök kjlara ko Barjesús, lëy Grecia so tjlökwo go ga Elimas. Domer, e ybi. Tjlë ga «Tja Sbö tjlökwo laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. E sök enido kjok eshko sopga ichaga ko Sergio Paulo li shwoy. Tjlapga no ichaga li, e kjok miydë ara. Eni ga Bernabé, Saulo, e rokara ba ushko, woyde ga Sbö tjlökwo le ba kong kuya wlo le. Eni ga epga öötong löng ba shwoy Sbö tjlökwo lë, gueniyo ybi li omwoydë llëme. «Lëye le löng li kup llëm dey» le tjlapga no ichaga kong ara, mär ber shäng Jesús go llëm wlo.

⁹ Eshko ga Saulo, e kowëba Pablo bako, e go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga ybi li İya beno shäng drëng ga ¹⁰ tjlë ba kong ga «Pja owa, pja jyö ara, pja so Ä kjoyo, pja llëbo pjlo bek li wloyo. ¿Sbö tjlökwo pjlu li kjlopswëp bop jyö go äär jong llonoro? ¹¹ E kjishko ga eeri ga pja shdüya Sbörë. Pja ber kjok İgö ame, dlo kälä shjiy li İp llëm äär jong llono jä» le ba kong.

Jekdo eshko ga Elimas beno kjok İgö llëme. E kjishko ga beno shäng no wlëk, wlosöya wlo le. ¹² İya kjok eshko so ichaga lirë ga Sbö tjlökwo kjrara. Ga beno shäng yëy le erä, Sbö tjlökwo kura li kjishko.

Sbö tjlökwo lara Paborë oba

kong Antioquia kjokyo buk Pisidia kjokyo worbo go lishko

¹³ E irgo ga Pablo, ba yorkagaga jek löng ba tjok li, e opshino Pafos kjokyo dwayo, ga jek kjoyong go äär pjë djang Perge kjokyo, e Panfilia kjokyo obi. Gueniyo Juanda sano to jek iröng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ E irgo ga epga opshino to Perge kjokyo dwayo, jek öötong löng Antioquia kjokyo. (Antioquia kjokyo, e ber buk Pisidia kjokyo worbo go.) Eshko ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek lok judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga sirkeno lok. ¹⁵ Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e laraba, kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li, e laraba bakoe. E irgo ga tjlapgaga löng judioga syö uyo li no ichono tjlë ba kong ga «Pjäy tjlökwo lë woydë borwa kjimtoklo wleni ga lëmi ga pjlu» le Pablo kong, ba yorkagaga löng li kong bakoe.

¹⁶ Eni ga Pablo kojono, orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni, ga tjlë ga «Pjeyoga, lër bomi kong ga kuziä. Israel tjëyoga, tja kuziä. Judioga llëm gueniyo Sbö bangkjërë wleniyo, tja kuziä bakoe. ¹⁷ Dënashko ga bi tjlapgaga kjrara Israel tjëyo Sbö lirë, ber tjeng baiya wlo. Öötong löng Egipto kjokyo shko ga kjimtaga, iara beno tjëyo kësbang. E irgo ga shira tek kjok eshko dwayo, ba dbo kësbang go. ¹⁸ Löng kjok dogro no llëmshko lu pjloglo sak pkëng (40) wopro ga kjimtaga ara. ¹⁹ E irgo ga öötong löng Canaán kjokyo shko ga kjimtaga tjëyoga tjeng eshko kjringsgwo kjäk (7) li pjik, kjok li twe ber ba kong wlo. ²⁰ Lëye lër shäng ère luyo öötong sak dbaw pjloglo pkëng kjingsho sak shkëng (450).

»E irgo ga kong nopga iara beno löng ba ichaga wleniyo äär jong Sbö tjlökwo laga Samuel dbaryoshko. ²¹ Gueniyo ga pjlu rokara lok kjlara

Samuel kong, ba ilgwek wlo. Eni ga kong pjlú twara Sbörë beno kjlara ko Saúl, e Cis wa, Benjamín tjëyo. Iara beno sök parkë lu pjloglo sak pkëng (40). ²² E irgo ga Saúl kjara Sbörë, ga David iara beno sök ba shtoshko. E woydara Sbörë ara, tjlë ga “David, Isaí wa li in ga domer pjlú bor kong, llëye woydër ga shärye bor kong eni” le.

²³ »Lu kop ara irgo ga David tjëyo weno shäng kjlara ko Jesús. E ichara Sbörë, Israel tjëyoga dök, lara jlökoyo dënashko sorë li eni. ²⁴ Jesús wentë shäng oba bokshto llëm obishko ga Juan to shäng Sbö tjlökwo roy lë Israel tjëyoga uunkong kong. Tjlë ba kong ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjây wër jer di roshko” le. ²⁵ Ga Juan shinmotkë dbaryo döröshko ga tjlë ga “¿Pjây wotjlik ga domer koshëmi löng ber bomi pjluyo wlo li tja lëmire? Tja llëme. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Era tjwlö ara bor kjinmo anmoyö. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlö ara bor kjinmo anmoyö kjishko”* le.

²⁶ »Pjeyoga, pjây Abraham tjëyoga, pjây judio llëm gueniyo Sbö bangkjrë löng enido wleniyo, tjlökwo ëre, e ber shji uunkong kong, shji döya Sbörë sorë, e miydëy wlo. ²⁷ Jerusalén sogga, Jesús, e ë miydara lok llëme. Ba kägäyoga ëmdë ga ommiydono lok llëm bakoe. Woshtozlong dbaryo kjwobi go ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li le lok, gueniyo llë loklo miyde lok llëme. Eni ga epga om go Jesús ichono shdungobashko ga llëye jyã tak dënashko li, e shäryono eni. ²⁸ Eshko ga llëbo wlëya lok Jesús rotë wlo, ber zrökko wlo lara, gueniyo llëye to wlëna llëme. Zok ga kjwe rayara to, gueniyo ga twara

Pilato kong, iche zrökoba wlo. ²⁹ Eni ga llëye jyã tak pjang Sbö kjibokwo go ba kjishko li, e shäryara lok pjire. Ga wolono pjang kjlôs go irgo ga doyo lona ba tjlökwo kragagarë ter töshko, ga iara lok beno buk sakshko. ³⁰ Gueniyo woshrara Sbörë iröng obi. ³¹ Zröydëba llëm obishko ga jek shäng Galilea kjokyo äar jong Jerusalén kjokyo shko ga ba tjlökwo kragaga kjong kjong jek löng ba tjok. Ga woshrara iröng obi irgo ga dbar kop ara ga Jesús weno shäng epga kong kop arae. Epga eerishko ga beno löng e ina lok jlöe laga.

³²⁻³³ »Llëbo roy pjlú lërwa bomi kong. Llëye lara Sbörë jlökoyo bi tjlapgaga tek dënashko so kong li, e shäryara pjir tjän. Jesús woshrara iröng obi, tak pjang Salmo pjök li go sorë li eni. Tjlëno beno eni: »“Pja bor wa.

Eeri ga ikoba wëllë ga

tja bop data jlökoyo.”†

³⁴ »Woshrara Sbörë iröng obi, doyo an llëm wlo, ber wolon ame wlo, lara Sbörë dënashko sorë li eni. Tjlëno beno eni:

»“Llëye loror David kong jlökoyo li, e lër bop kong jlökoyo bakoe.”‡

³⁵ »Sbö tjlökwo tjlëno e kjishko obi. Tjlëno beno eni:

»“Bop Wa iak beno shäng dboy bop kong li doyo iëp an ber buk eshko llëme.”§

³⁶ »Jlökoyo ga David sök së obishko ga parkono ara ba pjeyoga kjishko, woydara Sbörë sore li eni. E irgo ga wolono, ga doyo iaraba beno buk sakshko, ba kjokëga zlong bäng, ga ano pjire. ³⁷ Gueniyo ga Jesús woshrara Sbörë iröng obi lira doyo ano llëme.

³⁸ »Pjeyoga, tjlökwo lërwa bomi kong li ëre: Owa pjang bi go li löya Sbörë ga pjlú, llëye shäryara Jesúsde li kjishko. ³⁹ Eye mär Jesús go ga ie

* 13:25 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go. † 13:32-33 Salmo 2.7. ‡ 13:34 Isaiás 55.3. § 13:35 Salmo 16.10.

Sbörë ber shäng pjlo bek ba bokso. Shji ie kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. 40 Pjây sjëk, llëye lara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li wen bomi kong llëm wlo. Tjlëno beno eni:

41 »“Pjây Sbö tjlökwö joywë ä, llëbo shäryër ga izi yötsoe.

iPjây sëya llëm, pjây wolon!

Pjây löng së obishko ga llëbo shäryër kësbange.

Lëba eni bomi kong wëllë ëmdë ga pjây wotjlük ga ‘E shäryaga Sbörë’ lëmi llëme’ »* le.

42 E irgo ga Pablo, Bernabé, e opshino jek judiöga syö uyo li roy dwayoshko ga nopga löng li tjlä ba kong ga «Woydërwa ga wosh-tozlong dbaryo tek këm kjwara go ga llëye loromi li lëmi borwa kong jek obi» le. 43 Nopga löng eshko li kjone kjone judiö, llamo li wenoshko judiö llëm wleniyo gueniyo kworkwono beno Sbö tjlökwö kjraga judiöga i dik. Ga opshino eshko dwayo pjirshko ga nopga to jek löng Pablo, Bernabé tjok ara.

Eni ga Pablo, Bernabé, e tjlä ba kong ga «Pjây mär ber löng Sbö go, pjây kjimtara ara kjishko» le.

44 Öötong wosh-tozlong dbaryo kjwara obishko ga kjok eshko sopga shrono löng pjir sek, Tjlapga Jesús tjlökwö le li kuk. 45 Gueniyo ga iya judiöga löng lirë ga oba shrono ara ga ymorkono lok ara, ga Pablo läywe lok owa, tjlä oba kong ga «llëye le shäng li, e eni llëme» le.

46 Gueniyo ga Pablo, Bernabé, llëye bangkjre lok llëm, ga tjlä ba kong ga «Tjawa iak löng Sbö tjlökwö ëre roy lë bomi kong bäm go, pjây judiöga kong. Gueniyo pjây omkuk woydë sira llëm, pjây om go li opyë ber löng së iyado Sbö tjok woydë

llëm bakoe. Eni kuzong ga tjawa to jongya ba lë nopga judiö llëm wleniyo kong shara. 47 Tjawa ichara Tjlapgarë ba tjlökwö tak pjäng li go eni. Tjlëno beno eni:

»“Pjây ioror beno iök shjiy wleni, nopga judiö llëm wleniyo kong. Nopga där sorë li tjlökwöyo lëmi ba kong äär jong kjok kjwang jikong wlo”»† le.

48 Kuya nopga judiö llëm wleniyo löng lirë ga beno löng wopjluë. Tjlë lok ga «Sbö tjlökwö ëre, e owa llëme» le. Eni ga ëye kjrara Sbörë ber löng së iyado ba tjok wlo ga tjlökwö li kjrara.

49 Eni ga Sbö tjlökwö shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

50 Gueniyo ga judiöga löng eshko li opyono beno löng Pablo, Bernabé, e wloyo, ga lanyotkara lok owa walëga tjwlo ara, judiö llëm gueniyo Sbö bangkjre löng enido wleniyo kong, domerga tjwlo ara kjok eshko li kong bakoe. E kjishko ga nopga tjwlo ara li iirkono ara, ga Pablo, Bernabé, e kroyoywara ara, ichara to kjok eshko dwayo.

51 Eni ga Pablo, Bernabé, e opshino kjok eshko dwayoshko ga ba dre pjlungyo löna lok beno tjeng eshko, e ba wloyoga ber löng shdungko loklo. E irgo ga to jek öötong löng Iconio kjokyo shara. 52 Gueniyo ga Jesús tjlökwö kjragaga beno löng Antioquia kjokyo li, e beno löng wopjluë, go Sbö Sëya jlökoyö bakoe.

14

Sbö tjlökwö lara Pablorë Iconio kjokyo

1 Iconio kjokyo ga Pablo, Bernabé, e öötong löng judiöga syö uyo jong li roshko ga Sbö tjlökwö lara lok wolëso nopga löng eshko li kong. E kjishko ga judiöga, nopga judiö llëm wleniyo, e

* 13:41 Habacuc 1.5. † 13:47 Isaias 49.6.

omtjłökwö kjrono ara. ² Gueniyo ga judiöga kjong kjong omtjłökwö kjrë woydë llëm, ga Pablo, Bernabé, e lanyotkara lok owa nopga judiö llëm wleniyo kong. Kuya lok ga iirkono ara. ³ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko dbar kop ara, ga Tjlapga Jesús tjłökwö roy lara ara. Llëye bangkjrara lok llëm, kjimte Tjlapgarë le kjışhko. Ga kong dbo twara kësbang, llëbo İydëba llëm wleniyo shärye wlo. E go ga İkoba wëllë ga domerga li ichaga Tjlapgarë jłökoyo. ⁴ Gueniyo kjok eshko sopga ëng shdöno tjeng kjrıng pjök, kjrına löng judiöga tjok, kjrına obi löng Sbö tjłökwö roy lagaga Jesús äska tjok. ⁵ Eni ga nopga ara, judiöga, nopga judiö llëm wleniyo, e wotjlıno jong kjrınaso ba kägäyoga tjok. Tjłë lok ëng kong ga «Kjwepga kjwe shay, shpoy, löy ak go, zröy wlo» le lok eni. ⁶⁻⁷ Gueniyo ga miydara Pablo, Bernabërë, ga töktong jek öötong löng Licaonia kjokyo. Kjok eshko ga jek löng Sbö tjłökwö roy pjłú lë oba kong Listra kjokyo, Derbe kjokyo, kjok shto oblë oblë löng eshko bakoe.

Pablo löraba Listra kjokyo ak go

⁸ Listra kjokyo ga domer sök kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni. ⁹ Ga Pablo tjwe shäng eshkoshko ga llëye le li kuya sök. Ga İya Pablorë drëng ga miyde shäng ga domer li mär Jesús go, poptë ga pjłú wlo. ¹⁰ Eni ga tjłë sök li kong dbo go ga «İPja kojös ber shäng bop dre go beke!» le ba kong. Kuya domer lirë ga kojono maling, ga jëktong.

¹¹ İya nopga löng eshko lirë ga öö le, ga tjłë lok Licaonia so tjłökwö go ga «Domerga kjwe, e sböpga kjlopswono beno no töshko so dik, ter beno töshko bi shwoy» le. ¹² Eni ga Bernabé, e kowara lok beno Zeus, ba sbö kësbangyo li e. Ga Pablo tjłëno ba kong ara kjışhko

ga e kowara lok beno Hermes, e ba sbö Zeus tjłökwö laga kjışhko. ¹³ Eshko ga Zeus syö uyo jong kjok eshko li bokshto ga no shäng kjlara syöshtaga Zeus kong. Ga sögla wlënggla söra pjök mya, nana söra ara bakoe. Syöshtaga li, nopga löng kës li, e wotjlıno ga öng li zröya, sho suya, pjë dret, Pablo, Bernabé, e poshrëkklo lara.

¹⁴ Miydara Sbö tjłökwö roy lagaga Jesús äska lirëshko ga ba shwong dwlëkza lok aas, nopga li slan wlo. Eni ga opzrëno jek zron jong nopga löng kës li tjrëko, ga tjłëno lok dbo go. Tjłë ga ¹⁵ «¿Kjwe llë shäryomirë kjweniro? Tjawa no, so pjây kjoyo eröe. Tjawa shrono löng Sbö tjłökwö roy pjłú laga bomi kong. Lërwa bomi kong ga bomi sböpga kjwe tjwłö llëme. Wëyë, pjây kjlopswos ber Sbö Sök İyado li tjok. E kjopkwö shäryaga, kjok uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. ¹⁶ Tek dënashko ga oba kjok shto oblë oblë so judiö llëm wleniyo, e iara Sbörë beno löng jëk irbo woyde kjone pogo li go. ¹⁷ Gueniyo ga llëbo pjłú shärye jong bomi kong İyado. Shunyo ichaga bomi kong li e. Bomi dwla wen pjłú laga li e. Pjây dli ara, twe bomi kong kjışhko. Pjây löng wopjłú laga li e bakoe. Shärye jong eni, e Sbö jłökoyo miydëmi wlo» le.

¹⁸ Ga lara eni ëmdë ga nopga löng li, ba öng, e zröya woydë Pablo, Bernabé poshrëkklo jek obi, gueniyo shäryara lok llëme.

¹⁹ Eshko ga judiöga Antioquia so, Iconio so, e shrono löng eshko kjłöbö ga lano nopga li kong ara, ga iara beno löng wotjlık oblë. E kjışhko ga Pablo löra lok ak go, zröya wlo. Wotjlıno ga Pablo wolonoe lara lok, ga dopshira lok jek kjok eshko dwayo, iara lok beno buk kjoko shwo lëkong. ²⁰ Gueniyo ga Jesús tjłökwö kjragaga löng li töno

eshko, ga Pablo kopjrina pjribrie. Ga buk li kojono, ga opzreno jek kjok li roshko iröng obi.

Pablo, Bernabé, e jek löng Jesús tjlökwö kjrägaga ik obi

Wëshko ga opshino kjok eshko dwayo Bernabé tjok, ga to jek Derbe kjokyo. ²¹ Öötong löng eshko ga Sbö tjlökwö roy pjlu lara lok eshko. Ga tjlökwö li kjrara nopga löng eshko liré ara, beno löng Jesús tjlökwö kjrägaga.

E irgo ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li jek sano iröng Listra kjokyo, irgo ga Iconio kjokyo, irgo ga Antioquia kjokyo. ²² Kjok kjring-gwo mya lishko ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng li kjimtara lok, dbo iara jek këgong. Tjlê lok ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbö go eröe. Shji äär ber löng Sbö sök no pjlu yo iyado lishko wlo ga llëbo owa wen ara bi kong, e kuroy däw guing» le. ²³ Ga kjok kjrina kjrina ga nopga kjrara löng kjong kjong, ber Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshko li kägäyoga wlo. Ga syöshtono, iono llëm Sbö kong pjir ga rokara lok Tjlapga Jesucristo kong, tjle ga «Nopga ère mär bop go eröe. Iërwa ber tjeng bop wloshko, döp wlo» le.

²⁴ E irgo ga jek Pisidia kjokyo go, ga öötong löng Panfilia kjokyo iröng obi. ²⁵ Eshko Perge kjokyo ga Sbö tjlökwö roy lara oba kong pjir ga jer öötong löng Atalia kjokyo. ²⁶ Eshko ga opono kjoyong roy to jek Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko. Dämär ga epga ichara Jesús tjlökwö kjrägaga eshko so liré to parké Sbö kong kjok shto oblë oblë, ga syöyoshtara lok, tjleno ga «Sbö, Pablo, Bernabé, e iërwa ber tjeng bop wloshko, döp wlo» lara lok ga toe. Eni ga ba pak li shäryara pjirshko ga to jek iröng Antioquia kjokyo. ²⁷ Ga öötong löng eshko iröng obishko ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshko li töna löng ba tjok. Ga llëye shäryara Sböré ba

tjok li roy lara lok ba kong pjire. Sbö tjlökwö lara nopga judío llëm wleniyo kong, ga kjrara lok soré li roy lara ba kong pjir bakoe. ²⁸ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng dbar kop ara eshko Jesús tjlökwö kjrägaga li tjok.

15

Jesús tjlökwö kjrägaga kägäyoga lano èng tjok Jerusalén kjokyo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga kjong kjong tjwe Judea kjokyo dwayo, öötong löng eshko Antioquia kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjrägaga li piya öötong löng, tjle ba kong ga «Bek wlo ga pjäy Jesús tjlökwö kjrägaga doyo jyä të pjir, lara Moisésdë tek dënashko soré li eni. Llëm ga pjäy döya Sböré llëme» le löng eni. ² Kuya Pablo, Bernabéré ga beno owa ba kong, ga èng dboryono ara kar kar Judea sopga li tjok. E kjishko ga Pablo, Bernabé, Jesús tjlökwö kjrägaga kjong kjong, e kjrara Jesús tjlökwö kjrägaga llamo liré iche jongya Jerusalén kjokyo, Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska shwoy, tjlapgaga Jesús tjlökwö kjrägaga kägäyoga löng eshko li shwoy bako, llëbo li llgweya lok wlo.

³ Eni ga ichara Jesús tjlökwö kjrägaga löng Antioquia kjokyo liré to jongya Jerusalén kjokyo. Ga jek löng Fenicia kjokyo go, Samaria kjokyo go bakoe. Eshko ga nopga judío llëm wleniyo öötong beno löng Jesús tjlökwö kjrägaga li roy lara lok ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjrägaga eshko so kong, ga beno löng wopjlué. ⁴ E irgo ga jek öötong löng Jerusalén kjokyo ga wlokrara Jesús tjlökwö kjrägaga eshko so, ba kägäyoga, Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska liré. Eni ga llëye shäryara Sböré ba tjok li roy lara lok ba kong lok pjire.

⁵ Gueniyo ga Jesús tjlökwö kjrägaga li tjreko ga fariseoga löng

kjlöbö. Epga kjong kjong kojono löng, ga tjlê ga «Bek wlo ga nopga judío llêm wleniyo Jesús tjlökwo kjrê woydêshko ga doyo jyâ tÿy dey, ga íchÿy kjok llgwekklo tara Moisésdê li sök» le.

⁶ Eni ga Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska tÿno tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyoga tjok, llêbo le löng li llgweya lok wlo. ⁷ Eni ga lano êng tjok ara kar kar. E irgo ga Pedro kojono shäng, ga tjlê ga «Pjeyoga, miydëmi pjlu ga tja kjrara Sbörë roy dënashko bomi tjrëko, ba tjlökwo roy pjlu lë nopga judío llêm wleniyo kong, epga êmdê ga omkuk ga tjlökwo kjre wlo. ⁸ Ga shji wotjlik bi pjluhsko sorë li miyde Sbörë pjire. E kjishko ga nopga judío llêm wleniyo omtjlökwo kjronoshko ga Sbö Sëya twara ba kong, twara bi kong sorë ga eni, miydëy shji judiogarë e go wlo ga shäryaga Sbörë. ⁹ Nopga judío llêm wleniyo wotjliño ga mär Sbö go erö ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shäryara bi kong sorë ga eni. Eni ga epga iara beno tjlwö bishÿya dik bakoe. ¹⁰ ¿Eni ga llëye woydëmi ga shärye Sbörë obi, tjlökwo ëre kjrëmi wloro? Nopga judío llêm wleniyo iëmi kjok llgwekklo tara Moisésdê li sök lëmi woydê, gueniyo shji êmdê ga omsöno ma, bi tjlapgaga tek dënashko so omsöno ma bakoe. ¿Eni ga epga omsök sorëro? ¹¹ Eni llême. Miydëy ga shji döya Tjlapga Jesúsê, shji kjimte woydê kjishko eröe lëy, ga epga eni bakoe» le.

¹² E irgo ga Pablo, Bernabé, e tjlëno nopga löng li kong. Dbo twara Sbörë ba kong llëbo ÿdëba llêm wleniyo shärye lok nopga judío llêm wleniyo kong li roy lara lok ba kong pjire. E wopro ga kuya nopga lirë löng kjing erä.

¹³ Ga tjlëno lok pjirshko ga Santiago tjlê ga «Pjeyoga, tja kuzia. ¹⁴ Simón* tjlëno bi kong ga nopga

judío llêm wleniyo kjimtara Sbörë ara, ga epga tjrëko ga no kjone kjone kjrara beno ba nopga baiya. Shäryara bäm goshko sorë li roy lara Simóndê bi kong pjire. ¹⁵ Dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga omlono eni. Tjlëno beno eni:

¹⁶ »«E irgo ga tja tjwe iröng obi, ga David tjëyo beno löng tjlwö llêm li, e iër ber löng ba shtoshko iröng obi,

so u toktong beno buk töy kojöy jem, poshäryëy ber jong pjlu obi wleni.

¹⁷ Eni ga tja wlëya nopga judío llêm wleniyorë.

Nopga kjroror tjeng kjok kjwang jikong li, tja wlëya, ga ber löng botoya bakoe.

Tja Tjlapga Sbö. Tja omlë eni.

¹⁸ Loror beno eni tek dënashko.»†

¹⁹ »Eni ga bor kong ga nopga judío llêm wleniyo optwono Sbö kong li barwëy ame. ²⁰ Epga kong kjibokwo tÿy kjwara dey. E go ga lëy ba kong ga dli llë twak sböpga jyäglo kong li uëy ame, öng zrök kjyotso skuya i li sho uëy ame, srëng llë uëy ame, ga shji orkwosmono ë tjok llêm ga shji pë ba tjok ame.

²¹ Tek dënashko ga kjok llgwekklo tara Moisésdê li, e lëba löng kjok shto oblë oblëshko enido. Ga wosh-tozlong dbaryo kjwobi go ga lëba löng judioga syö uyo oblë oblë li roy» le.

Kjibokwo ichak nopga judío llêm wleniyo kong

²² Eni ga tÿno löng lan li, nopga kjrara do pjök, iche lok jek Antioquia kjokyo Pablo, Bernabé tjok. Kjrara lok li beno Judas, Silas. (Judas, e kowëba Barsabás bakoe.) Domerga do pjök li tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyo wleniyo.

²³ Ga kjibokwo tara lok kjwara, ga

* 15:14 Simón, e kowëba Pedro bakoe. † 15:18 Amós 9.11-12.

twara ba kong, sōya jek ba tjok wlo. Kjibokwo li tjlē eni:

«Miga pjeyoga. Nopga judío llēm wleniyo lōng Antioquia kjokyo, Siria kjokyo, Cilicia kjokyo, “¿Pjāy yonde?” lērwa bomi kong. Kjibokwo ēre ichērwa jek bomi kong. Tjawa Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska, lanma tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjruga kāgāyoga.

²⁴ »Roy kurorwa ga no kjong kjong jūshko so lōng borwa tjrēko li öör lōng bomi shwoy ga pjāy barwara ara, ba tjlōkwo lara li go, ga pjāy beno lōng woydē ara. Gueniyo epga ichaga tjawarē llēme. ²⁵⁻²⁶ E kjīshko ga domerga kjrōrōrwa kjlōbö, ga ichororwa jek bomi ik. Bernabé, Pablo, e bi pjeyoga woydērwa ara wleniyo. Epga optwono beno lōng parkē Tjlapga Jesucristo kjīshko, ga zrōkobare, de zrōkoba llēm, e miyde lōng llēme. Epga ichororwa jek bomi ik. ²⁷ Ga Judas, Silas, e ichororwa jek ba tjok, llēye tak pjang kjibokwo ēre goshko li lanyotke lok om go bomi kong wlo.

²⁸ »Eni ga beno pjlu Sbō Sēya kong, borwa kong ga pjāy ichērwa kjok llgwekklo tara Moisésdē li shāryē uunkong llēme. Llēye shāryēmi wlo li ēre dōe: ²⁹ Dli llē twak sbōpga jyāglo kong li uēy llēm; ōng zrōk kjyotso skuya i li sho uēy llēm; srēng llē uēy llēm; shji orkwosmono ē tjok llēm ga shji pē ba tjok llēm bakoe. Shāryēmi uunkong eni ga pjāy jēk lōng pjlo beke.

»Ber eni.»

³⁰ Eni ga domerga kjrara li toe. Öötong lōng Antioquia kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjruga li tōna lok eshko, ga kjibokwo sōra lok jek li twara ba kong. ³¹ Eshko ga kji-

bokwo li lara lok ēng kong, ga beno lōng wopjlu, ga dbokjrono jek obi e go. ³² Judas, Silas, e Sbō tjlōkwo lagaga. Eshko ga tjlēno nopga lōng li kong ara, dbo iara lok ara bakoe. ³³⁻³⁴ Ga beno lōng dbar kop ara eshko. E irgo ga opshino to jek ba ichagaga shwoy irōng obi. Brikshko ga «jölō» lara ba pjeyoga lirē ba kong. «Pjāy nom irōng wopjlu» lara lok ba kong bakoe.†

³⁵ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, e beno lōng eshko Antioquia kjokyo. Tjlapga Jesús tjlōkwo le lōng oba kong, ga oba piya lōng ara. Jesús tjlōkwo kjruga eshko so omshāryono kjlōbö eni bakoe.

Pablo, Bernabé, e opkiono dboy dboy

³⁶ Öötong dbar kop ara ga Pablo tjlē Bernabé kong ga «Shji to bi pjeyoga lōng kjok shto oblē oblē ik irōng obi, shji öör Tjlapga Jesús tjlōkwo lē kjone dō ga eshko, lōng sorē iy wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «jölō. Gueniyo Juan sōy bi tjok bebi» le. (Juan, e kowēba Marcos bakoe.)

³⁸ Gueniyo ga Pablo kong ga pjlu anmoyō llēme. Epga lōng Panfilia kjokyoshko ga rayara Marcōsdē beno lōng tjoksa, jēktong ba tjok ba pak shāryē ame.

³⁹ Eni ga ēng dboryono lok kar kar, ga beno lōng wopjlu ēng tjok ame. E kjīshko ga opkiono beno lōng dboy dboye. Eshko ga Marcos sōra Bernabéré jek ba tjok, jer dlung kjako, opyono kyyong kēsbang roy, ga jongya jong Chipre kjokyo. ⁴⁰ Pablo lira, Silas sōra jek ba tjok. Brik lokshko ga Jesús tjlōkwo kjruga lōng li syōshtono Sbō kong, tjlē ga «Sbō, Pablo, Silas, e iērwa ber tjeng bop wloshko, dēp wlo» le. E irgo ga opshino toe. ⁴¹ Jek öötong lōng kjok shto oblē oblē Siria

† 15:33-34 Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «“Pjāy nom irōng wopjlu» lara lok ba kong bakoe. Gueniyo ga Silas wotjlik ber sōk eshko le, ga benoe.»

kjokyo, Cilicia kjokyo. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjruga löng li dbo iara lok Sbö tjlökwo go arae.

16

Timoteo jek shäng parkë Pablo, Silas tjok

¹ Eshko ga Pablo wlo öötong löng Derbe kjokyo, e irgo ga Listra kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwo kjruga wlëna shäng kjlara ko Timoteo, e mekë judío, Jesús tjlökwo kjruga bako, gueniyo data judío llëm wleniyo, e Grecia so. ² Timoteo, e pjlúe le Jesús tjlökwo kjruga löng Listra kjokyo, Iconio kjokyo lirë. ³ Eni ga woyde Pablorë ga Timoteo jek shäng parkë ba tjok. Gueniyo ga miyde judíoga eshko so uunkong lirë ga Timoteo doyo jyã tak llëm, data Grecia so kjishko. E kjishko ga barwe judíogarë llëm wlo ga Timoteo doyo jyã tara Pablorë pjire.

⁴ E irgo ga jek löng kjok shto oblë oblëshko ga llëye lara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska, tjlapgaga Jesús tjlökwo kjruga kägäyoga löng Jerusalén kjokyorë li, e lara lok Jesús tjlökwo kjruga kong pjire. Ga tjlë lok ba kong ga «Tjlökwo lara lok li shäryëy eni» le. ⁵ Eni ga Jesús tjlökwo kjruga mär beno löng Sbö go jek këgong, ga dbar kjwobi go ga tön jek këgong këgong.

Pablo domer Macedonia so ñno kjlara, shji yoïno wleni

⁶ Eshko ga Pablo wlo wotjlïno lok to Asia kjokyo, Sbö tjlökwo roy lë eshko wlo lara. Gueniyo ichara Sbö Sëyarë jek eshko llëme. E kjishko ga jek Frigia kjokyo go, Galacia kjokyo go, ⁷ öötong löng Misia kjokyo gomyo. Eshko ga wotjlïno lok to Bitinia kjokyo lara, gueniyo ichara Jesús Sëyarë jek eshko llëme. ⁸ E kjishko ga jekdo

bek, slano Misia kjokyo llëm, jer öötong löng Troas kjokyo.

⁹ E shkëyo ga Pablo domer Macedonia so ñno shäng kjlara, shji yoïno wleni. Ga domer li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ba pja tek Macedonia kjokyo, tjawa kjimtëp wlo» le. ¹⁰ Ga ñna Pablorë eni irgo ga tjawa * tjlë ëng kong ga «Shji roke Sbörë shäng eshko, ba tjlökwo roy pjlú lëy kjok eshko sopga kong» lërwa. E kjishko ga tjawa poshäryono löng jek bek Macedonia kjokyo wlo lërwa.

Lidia Jesús tjlökwo kjrono

¹¹ Eni ga tjawa opyono kjoyng kësbang roy, ga tjawa opshino Troas kjokyo dwayo, jek bek äär jong dlung tjrëko ko Samotracia. Wëshko ga tjawa jek äär löng Neápolis kjokyo. ¹² E irgo ga tjawa jem Filipos kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. Kjok eshko li ichaga Roma sopgarë, gueniyo Macedonia sopga kong ga kjok e tjwlo ara. Ga tjawa beno löng eshko dbar kjwöbösoe.

¹³ Öötong woshtozlong dbaryo ga tjawa opshino jek kjok eshko dwayo, tjawa äär löng di kjako, kjoko shwo lëkong. Eshko ga judíoga syöshtozlong shtoyo tjok kjwe lërwa, ga eni jlöe. Tjawa öötong löng eshkoshko ga wlënorwa ga walëga ëng tönö löng kjllobö eshko. Eni ga tjawa sirkeno lano löng ba tjok. ¹⁴ Eshko ga walë sök kjlara ko Lidia, e Tiatura so, shwong ko dingding shwëshwë tjwlo ara wleniyo soynega. E judío llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Sök borwa kuk eshkoshko ga pjlú iara Sbörë pjang ba tjlökwo roy le Pablorë sök li kjre wlo. ¹⁵ E irgo ga wara jer di pjang eshko li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok. E irgo ga tjlë borwa kong ga «Tja ñmi ga Tjlapga Jesús tjlökwo

* **16:10** Kjibokwo ëre taga Lucasdë. Eshko jek lëkong ga Lucas jek to shäng Pablo tjok. «Tjawa» le e kjishko.

kjraga jlōkoyo ga rokër bomi kong sira ga pjây jek bor tjok, pjây ber lōng bor ushko wlo» le.

Tjawa rokara jlōkoyo, ga jlō lororwa ba kong, ga tjawa beno lōng ba ushko.

Pablo, Silas, e bāngzaraba no shdūzlong uyo

¹⁶ Dbar kjwara ga tjawa jek lōng syōshtozlong shtoyo wloshko ga kjoglo weno shāng kjlara, parkaga tjwlēk shāng pjir wleniyo. Kjoglo li goshko Ä sēya kjlara. Sēya li dbo go ga llēbo wen llono li le oba kong enido, ga potjwlēkoba ba sogoga kong arae. ¹⁷ Kjoglo li jek shāng borwa irgo, ga öo le, tjlē ē pogo kong ga «Domerga kjwe, e Sbō Tjwlō Kēsbangyo parkaga. Kjwepga jek lōng pjây dōya Sbörē sorē laga» le. ¹⁸ Dbar kop ara ga shārye shāng eni. Eni ga dbar kjwara ga Pablo iirkono ba kong, ga bojono irōng, tjlē sēya pjang ba go li kong ga «lēr bop kong Jesucristo ko goshko ga pja opkjos kjoglo kjwe goshko dwayo» le.

Jekdo eshko ga kjoglo li rayara sēya lirē ga toe.

¹⁹ Gueniyo ga ĩya kjoglo sogoga lirē ga beno dbur shak ba kjīshko ame ga Pablo, Silas, e shara lok, sōra jek dbo go öötong lōng llēbo soynezhlong, tjlapgaga kjok līgwega wleniyo li bokshto. ²⁰ Eshko ga tjlē lok tjlapgaga li kong ga «Domerga ēre judioga. Kjok ēreshko ga oba shdōya lōng ara. ²¹ Shji pīya lōng ba sdēkwo baīya go. Shji Roma sopga kong ga tjlōkwo le lōng bi kong li, e kolako llēm, e shāryako llēm bakoe» le.

²² Eni ga nopga lōng eshko ara li jek uunkong ba wloyo, ga tjlapgaga li nopga ichono ba shwong skwē, shpoya lok kyor no shpokklo go. ²³ Eni ga shpora lok irgo ga sōra

lok, iara beno lōng no shdūzlong uyo roshko. Eshko ga tjlapgaga li tjlē lok no daga shāng li kong ga «Bāngzas, ga dos yōtsoe» le. ²⁴ Kuya ga Pablo, Silas, e sōra jek, zrēra öötong tjeng kēgong rong anmoyō kjēr āar pjirshko. Eshko ga kjordo zak jek lok kēgong kēgong ba dre bapkwo, ga ba dre li zrēra ber lok eshko, opshik llēm wlo.

²⁵ E shkēyo ga Pablo, Silas, e lōng syōshtë, tē Sbō kong, ga kuya nopga shdung tjeng ba tjok eshko lirē lōng. Öötong kjok rong dik ga ²⁶ yo iano kēsbang eshko. Eni ga u li sokō iona beno tre tre erä. Jekdo eshko ga u bāng llē dōktong, roshwino drete. Ga drōng sho no pjirkklo li dōktong pjir bakoe.

²⁷ Eshko ga no daga li buk pē, ga wolleno buke. ĩya ga u li u bāng bāng dōktong beno lok ojong ga wotjlino ga nopga bāngzak tjeng li töktong pjire lara. E kjīshko ga ba drōng sōya pjang ba kwota roy li shira, opzrök wlo lara. ²⁸ Gueniyo ga ĩya Pablörē sök ga öo le ba kong, tjlē ga «iPja opzrök llēme!† iTjawa lōng uunkong jūshko!» le ba kong dbo go.

²⁹ Kuya no daga lirē ga tjlē ga «lök shjiy tek sōzong» le ba kjimtaga shāng li kong, ga kjrarae. Eshko ga opzrēno jek maling zron jong āar jong Pablo, Silas shwoy, ga kjök torgō sök ba dre zlong, der arae. ³⁰ E irgo ga kojono, ga Pablo, Silas, e shira tjeng lishko dwayo. Eni ga tjlē ba kong ga «Tjlapgaga, ¿tja orwē llong? ¿tja dār wlo ga llēye shāryer?»

³¹ «Pja mär Tjlapga Jesucristo go ga pja dōya Sbörē, bop pjeyoga lōng bop ushko uunkong li dōya eni bakoe» le ba kong. ³² Eni ga Tjlapga Jesús tjlōkwo lara lok ba kong, ba pjeyoga lōng ba ushko uunkong li

† 16:28 Eshko dbaryo ga nopga lōng kjērshko, e töktong ey dwayoshko ga ba dagaga zrökoba. «iPja opzrök llēme!» lara Pablörē ba daga kong e kjīshko.

kong bakoe. ³³ Jekdo eshko ga söra no daga lirë jek di bäng buk eshko lishko, ga shpora lok bäng li, e kwoshkwara, kröna ba kong. E irgo ga no daga li wara jer di bäng buk li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok bakoe. ³⁴ Eni ga Pablo, Silas, e söra jek ba ushko, ga sēnae. Eshko ga no daga li beno sök woowa llēm, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok, beno löng mär Sbö go kjishko.

³⁵ Wēshko kjok shröng ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li no dagaga ichono kjlöbö äär löng no daga sök no shdüzlong uyo li ik, Pablo, Silas, e döya wlo.

³⁶ Eni ga no daga li tjlä Pablo kong ga «Tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li tjlökwō ichono bor kong, pjäy dör wlo le. Eni ga pjäy to ga bue. Pjäy nom wopjlúe» le.

³⁷ Gueniyo ga Pablo tjlä no dagaga shrono tjeng li kong ga «Tjawa Roma so kjibokwo tjok. Woydara ga tjawa llgwera kjwe kjok llgwekklo Roma so i go. Gueniyo tjawa llgwera lok llēm ëmdë ga tjawa shpora lok ara nopga uunkong boksho, ga tjawa bängzara lok no shdüzlong uyo roshko. ¿Eni ga tjawa shiya woydë lütshko ega? ¡Eni llēme! Tjawa shiya lok wlo, woyde ga tek shiga epgarë om go dey. Lēmi ba kong eni» le.

³⁸ Eni ga no dagaga li to öötong löng tjlapgaga li shwoy ga roy lara ba kong pjire. Kuya lok ga beno löng sēya llēm, Pablo, Silas, e kjibokwo tjok kjishko. ³⁹ Ga tjlapgaga li jek öötong löng Pablo, Silas shwoy ga tjlä ba kong ga «Tjawa jnemi kēsbange» le. Eni ga dörae. Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Rokërwa bomi kong sira ga pjäy opshik borwa kjok ëreshko dwayo» le.

⁴⁰ Eni ga opshino lok no shdüzlong uyo roshko dwayo, ga jek öötong löng Lidia ushko. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlökwō kjruga li

pjlora uunkong, ga dbo iara bakoe. E irgo ga opshino to ey dwayo.

17

Tesalónica sogga woksera löng ara

¹ Ga Pablo, Silas, e jek äär löng Anfípolis kjokyo, e irgo ga Apolonia kjokyo. E irgo ga öötong löng Tesalónica kjokyo. Eshko ga judíoga syö uyo jong kjwara. ² Ga Pablo sgara shäng woshtozlong dbaryo kjwobi go ga opzrëk jek judíoga syö uyo roshko. Eni ga öör shäng eshko woshtozlong dbaryo li pjloglo mya, ga lano ara nopga löng li tjok. Sbö tjlökwō tak pjang li ³ pjllölgweya ba kong. Tjlä ba kong ga «Miydëy Sbö tjlökwō ëre go ga no pjluyo iche lara Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi. Jesús roy loror bomi kong, ga shäryono ba kong eni. No pjluyo lër shäng li e» le.

⁴ Eni ga judíoga kjong kjong omtjölkwō kjrono. Grecia sogga ara Sbö poshrëk löng enido wleniyo, walëga tjwöl ara wleniyo ara, e omshäryono eni bakoe. Ga tjlökwō kjruga uunkong li beno löng Pablo, Silas tjok.

⁵ Gueniyo ga iya judíoga omtjölkwō kjrono llēm wleniyo lirë ga ymorkono ara. Eni ga to löng irbo bäng go ga nopga owa oba barwë ä wleniyo, e tōna kjlöböso, kjok eshko sogga shdüya wlo, ie ber löng wlëp llēm wlo. Ga wotjlino ga Pablo, Silas, e löng no sök kjlara ko Jasón li ushko lara. E kjishko ga öötong löng ba shwoy ga opzrëno jek dbo go ba u roshko, Pablo, Silas, e shaya, söya, twe nopga löng li kong wlo, shdüya wlo lara, ⁶ miga wlëna llēme. Eni kuzong ga Jasón shara lok shara, ba pjeyoga Jesús tjlökwō kjruga kjlöbö li tjok. Ga söra lok dbo go, dopshiya lok i, öötong löng tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li shwoy. Eshko ga öö le

lok ara, tjlä ga «Domerga to löng kjok shto oblë oblë, nopga shdöya ber löng wlëp llëm wlo li, e shrono löng bi shwoy ëre bi barwaga. ⁷ Shronoshko ga wlokjrara Jasón jürë öötong löng ba ushko. Kjok llgwekklo tara pjlü kësbangyo sök Roma kjokyorë li, e bangkjre lok llëm, ie ber tjwlö llëm bakoe. To löng tjlä ga pjlü oblë tjok'le. E kowe lok Jesús» le.

⁸ Eshko ga llëye lara lok li kjïshko ga tjlapgaga, nopga löng eshko li, e woksera tjë jïkong. ⁹ E kjïshko ga Jasón, ba pjeyoga Jesús tjläkwo kjruga, e ichara lok oppotjwlëk, e irgo ga rayara toe.

Berea sogpa Jesucristo tjläkwo kjrono ara

¹⁰ E shkëyo ga Pablo, Silas, e ichara Jesús tjläkwo kjruga eshko so lirë opshik jek Berea kjokyo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek judiöga syö uyo jong eshko li roshko. ¹¹ Judiöga löng Berea kjokyo li wotjlik owa judiöga löng Tesalónica kjokyo li i dik llëme. Ga Jesús tjläkwo lara lok ba kong li kuya ga beno löng wopjlu, ga küywa lok obi. Eni ga dbar kjwobi go ga tjläkwo kura lok li ña lok Sbö tjläkwo kjibokwoyo go ara, llëye lara Pablo, Silasde li, e jlöre ñya lok wlo. ¹² Eshko ga judiöga omtjläkwo kjrono ara. Grecia sogpa omtjläkwo kjrono kjlaraso llëm bako, walëga tjwlö ara wleniyo, domerga bakoe.

¹³ Gueniyo ga Sbö tjläkwo roy le Pablörë shäng Berea kjokyo li roy kura judiöga löng Tesalónica kjokyo lirë, ga jek öötong löng eshko ga nopga löng eshko li shdöra lok ara, beno löng wlëp ame. ¹⁴ Jekdo eshko ga Pablo ichara ba pjeyoga Jesús tjläkwo kjruga lirë opshik maling, jongya dlung sor go, brik to kjok eshko dwayo wlo. Gueniyo Silas, Timoteo, e beno löng Berea kjokyo obi. ¹⁵ Eshko ga Pablo yorkagaga

öör löng ba tjok Atenas kjokyo. Ga Pablo beno sök eshko. Eni ga ba yorkagaga li sano jem iröng Berea kjokyo. Brik lokshko ga Pablo tjlä ba kong ga «Pjäy tjlä Silas, Timoteo kong ga woydër ga tek tön bor tjok maling Atenas kjokyo jüshko lëmi ba kong» le.

Pablo Sbö tjläkwo lono shäng Atenas kjokyo, tjlapgaga këskes ko Areópago kong

¹⁶ Ga Pablo beno sök eshko Silas, Timoteo, e koshë. E wopro ga ñya to shäng ga Atenas sogpa sböpga jyäglo shäryono träk llëm, ga wokserga shäng erä. ¹⁷ E kjïshko ga öötong shäng judiöga syö uyo jong eshko li roshkoshko ga tjläkwo kjlopswë ara nopga löng eshko li tjok, judiöga, nopga judiö llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrë löng enido wleniyo tjok. Ga dbar kjwobi go ga öötong shäng llëbo soynezlong shtoyo ga tjläkwo kjlopswë ëbo tjwe ba shwoy li tjok. ¹⁸ Eshko ga nopga tjeng kjrung pjök ko epicüreo, estoico. Epga tjläkwo kjlopswë kar kar ëng tjok ara, ba wotjlik om go li go. Ga Pablo tjlä li kuyashko ga tjlä lok kar kar ba tjok. Ga kjong kjong tjlä ëng kong ga «¿Domer tjlägwang kjok miydë llëm kjwe llë layde shäng?» le.

Eshko ga Pablo shäng Jesús roy pjlü lë ba kong, Jesús, e wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi le. E kjïshko ga kjong kjong tjlä ga «Domer kjwe ñn ga to shäng sböpga shto oblë so roy shdök» le lok eni.

¹⁹ Eni ga söra lok öötong shäng tjlapgaga këskes ko Areópago li shwoy. Eshko ga tjlä lok ba kong ga «Tjläkwo lëp shäng borwa kong tjaglën li, e pïs yötso borwa kong sira, miydërwa wlo. ²⁰ Kurwa ga tjawa kong tjläkwo lëp llëbo oblë dö, ga llë loklo miydërwa woydë» le.

²¹ Eshko ga Atenas sogpa, nopga shto oblë so löng eshko li, e sgara löng llëye lëba tjwe tjaglën li kuya

wlo, lanyotke wlo eröe. Llëye oblë shärye lok llëme.

²² Eni ga Pablo kojono shäng eshko ba bokshto, ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga Atenas so, in jlökoyo ga bomi sböpga, e bangkjrëmi äe. ²³ Tja jëktong bomi kjok jüshko ga bomi sböpga poshrëzlong shtoyo lok li inor pjire. Kjrina jüni ga sbö poshrëkklo jong kjwara eshko, tak pjang ba poglo go tjlë ga “Sbö miydëy llëm obi li, e poshrëkklo.” Eni ga Sbö miydëmi löng llëm li, e poshrëmi löng tjän, e ë miydëmi löng llëm gueniyo. E kjishko ga tja shrono shäng ba roy laga bomi kong. ²⁴ E kjok ëre uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. E kjok dogo so, kjok ëre so, e Tjlapga. E sök u shäryak norë li roshko llëme. ²⁵ Shji löng së laga erë, shji tjwlo shrë laga erë, shji llëbo tjok kës li twaga erë bakoe. Eni ga e opkjimtoklo woydë llëme.

²⁶ »Dämärshko ga domer shäryara kjlaraso döe. Gueniyo ba tjëyo tek ber ba irgo li wena träk llëm, shdöktong to kjok shto oblë oblë uunkong kjok kjwang jikong. Tek dënashko ga tjëyoga oblë oblë ber löng dbar kjwobi, ber tjeng kjone, e lara pjir tjän. ²⁷ Shäryara eni, ber löng ba wlëk wlo. To jëk löng kuya i wleni ga wlëya kjwe, shäng bi soshko ëmdë. ²⁸ Ga shji mär löng ba go, shji jëk laga erë bakoe. Ga pjäy tjërëko tjlökwö wolëso tagaga tjeng kjlobö. Epga omloño eni bakoe. Tjlëno ga “Shji uunkong Sbö wapga” lara lok eni.

²⁹ »Shji Sbö wapga kuzong ga Sbö, e so sböpga jyäglo shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjublün go, llëm ga ak sho go kjoyo, e lëy eni llëme. E so llëbo shäryak norë ba wotjlik li go kjoyo llëm bakoe.

³⁰⁻³¹ »Dënashko ga nopga llëbo shäryono bëy llëmshko ga shdüya Sbörë llëm, llëye miyde lok llëm

kjishko. Gueniyo dbar iara Sbörë beno kjwara, ber nopga löng kjok ëre kjing go kës li llgwezlong dbaryo wlo. Ga domer kjrara beno shäng kjlara, nopga llgweya bek wlo. E ë miydëy wlo ga e wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi. E kjishko ga eerishko ga nopga löng kjone pogo, e woyde ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye» le.

³² Ga domer wolono kjlara ga woshrono iröng obi le eni li kuya lok ga kjong kjong Pablo läywë owa, joywe jong erä. Gueniyo kjong kjong tjlë ba kong ga «Pja woydërwa ga llëye lëp shäng li dbar oblëshko ga lëp borwa kong jek pjlara obi» le.

³³ Eni ga Pablo opshino eshko dwayo. ³⁴ Eshko ga kjong kjong jek Pablo tjok, ga beno löng Jesús tjlökwö kjragaga. Kjlara jüni ko Dionisio. Domer, e tjlapgaga kës kës ko Areópago li kjlarayo. Jesús tjlökwö kjraga kjlara obi, e walë shäng kjlara ko Dámari.

18

Pablo Sbö tjlökwö lono shäng Corinto kjokyo

¹ E irgo ga Pablo opshino to Atenas kjokyo dwayo, jek öötong shäng Corinto kjokyo.

² Eshko ga judío wlëna shäng kjlara ko Aquila, e Ponto so. Dënashko ga öötong sök Roma kjokyo, e Italia kjokyo obi. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo ko Claudio li tjlökwö ichono, tjlë ga «Judíoga löng jüshko Roma kjokyo kjlobi li opshik drete» le. E kjishko ga eeri ga öötong dbar kjwöbö ga Aquila opshino jek Roma kjokyo dwayo, öötong sök Corinto kjokyo ba boy Priscila tjok. ³ Ba pak baíya lok, e u shäryaga öng kwota go, Pablo i dik. E kjishko ga miydara Pablörë ga jek öötong shäng ba shwoy ga beno shäng ba ushko, ga parkë ba tjok bakoe. ⁴ Eni ga äär woshtozlong

dbaryo kjwobi go ga Pablo opzrëk jek judioga syö uyo jong eshko li roshko. Ga lan judioga löng li tjok, nopga judio llëm wleniyo löng li tjok bako, tjlökwö le shäng li, e jlöe le lok wlo.

⁵ Ga Silas, Timoteo, e tjwe Macedonia kjokyo dwayo öötong löng ba shwoy. Eshko jek lëkong ga Pablo opyono Jesús tjlökwö roy lë dbar kjwobi go, opyono shäng e shäryë wlo eröe. Tjlë judioga kong ga «Bi pjlyo iche le Sbörë li, e Jesús» le ba kong iyado. ⁶ Kuya judiogarë ga opyono beno löng ba wloyo, ga läywe lok owa arae. E kjishko ga Pablo ba shwong pjloyono, pjloyo lon ber tjeng eshko wlo, e ba wloyoga ber löng shdungko wlo loklo. Ga tjlä ba kong ga «Pjäy shdüya Sbörë laga ber pjäydë om go. Miydaga ber tjarë ame. Tja Sbö tjlökwö roy lë pjäy judioga kong ame. Tjlökwö li lër nopga judio llëm wleniyo kong shara» le.

⁷ Eni ga Pablo opshino judioga syö uyo li roshko dwayo. Eshko ga domer sök kjlara ko Ticio Justo, e judio llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Ba u jong judioga syö uyo li zlong bäng. Eni ga Pablo beno sök ba tjok eshko. ⁸ Kjek eshko ga domer sök kjlara obi ko Crispo. Domer, e judioga syö uyo jong eshko li kägäyo. Ga Tjlapga Jesús tjlökwö kjrara, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li tjok. Corinto sopga omtjökwo kjrono ara bako, ga waraba jer di roshko uunkong.

⁹⁻¹⁰ Shkër kjwara ga Tjlapga Jesús tjläno Pablo kong shji yoïno wleni, tjlä ga «Lëye bangkjrep llëme. Tja shäng bop tjok iyado. E kjishko ga bor tjlökwö roy lëp iyado, pja kjinkë llëme. Ga nopga kjok ëreshko botoya ara. E kjishko ga pja barwaga ërë llëm, pja kong llëbo owa shärye ërë llëm bakoe» le.

¹¹ Eni ga Pablo beno shäng Corinto kjokyo Sbö tjlökwö lë nopga li

kong lu pjlara kjingsho bëy.

¹² Corinto kjokyo, e Acaya kjokyo obi. Dbar eshko ga Galiön, e parkë sök Acaya so ichaga. Eshkoshko ga öötong shäng Corinto kjokyo eshko ga judioga ëng töno, ga Pablo shara lok, söra jek öötong löng no llgwezlöng uyo. ¹³ Eshko ga tjlä lok tjlapga li kong ga «Domer ëre to shäng nopga ië Sbö poshrëk, ba wotjlik baïya li go. Gueniyo kuy ga le shäng li, e kjok llgwekklo tara Moisésdë li wloyo» le.

¹⁴ Eni ga dbyore Pablorë lara, gueniyo Galiön tjlä judioga li kong ga «Judioga, tja barwëmi llëme. Eye rotoromi llëye shäryara owa anmoyö kjishko kjwe ga llgwer bomi kong kjluwe. ¹⁵ Gueniyo sömi tjwe shäng li tjlökwö le shäng li kjishko. Pjäy lan tjlökwö llë kjishko, ko llë kjishko, bomi kjok llgwekklo li kjishko bakoe. Eni kuzong ga llgwezï pjäydë om go. Tja opyë woydë ber llëbo e llgwegga bomi kong llëme» le. ¹⁶ E irgo ga ichara ba llgwezlöng uyo roshko dwayo. ¹⁷ Eshko ga judioga syö uyo jong li kägäyo shäng kjlara ko Söstenes. E shara nopga judio llëm wleniyo löng lirë, ga shpora lok ara Galiön boksho. Ga İya sök wlëp erä, e ba kong ga llëye llëme le.

Pablo jëk shäng kjok shto oblë oblë

¹⁸ Eshko ga Pablo beno sök Corinto kjokyo dbar kop ara obi. E irgo ga «Tja toe» lara Jesús tjlökwö kjrara löng eshko li kong, ga jer öötong shäng Cencrea kjokyo, Priscila, Aquila tjok. Eshko ga Pablo kã shtono beno pjret. Dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara Sbö kong tjän, ga dbaryo li pjitunge. E irgo ga opyono lok kjoyong kësbang roy, jongya Siria kjokyo wlo le. ¹⁹ Ga öötong löng Éfeso kjokyo eshko ga Priscila, Aquila, e rayara Pablorë beno eshko, ga toe. E irgo ga jek öötong shäng judioga

syō uyo roshko ga lano judíoga löng eshko li tjok. ²⁰ Eni ga tjlē lok ba kong ga «Woydërwa ga pja ber sök borwa tjok dbar kjwöböso guing» le, gueniyo woydara llême.

²¹ Ga «Tja toe.* Gueniyo ga woyde Sbörë ga tja tjwe iröng bomi ik obi» le. E irgo ga opyono sök kjoyong kësbang roy, ga toe.

²² Jek öötong shäng Cesarea kjokyo ga jem Jerusalén kjokyo, Jesús tjlökwo kjrägaga löng eshko li pjlok. E irgo ga opshino jer öötong shäng Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko ga ²³ beno sök eshko dbar kjwöböso. E irgo ga opshino jek obi, ga to shäng kjokjrinashko kjrínashko Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Jesús tjlökwo kjrägaga kjimtara mär Sbö jek kégong eni.

Apolos Sbö tjlökwo lono Éfeso kjokyo

²⁴ Eshkoshko ga domer öötong shäng kjlara Éfeso kjokyo ko Apolos. E judío, Alejandría so. Sbö tjlökwo tak pjang li miyde shäng arae. Ga domer li tjlē ga kuywoye. ²⁵ Ga oppino ara tjän, Tjlapga Jesús irbo li kjĩshko, ga tjlē shäng ga laywae. Oba piya shängshko ga Jesús roy le ba kong yötsoe. Gueniyo miyde wlo li obie. Juan no wono di go sorë miydayde döe.

²⁶ Eni ga opzrëno jek judíoga syō uyo jong eshko li roshko, ga tjlēno oba kong, llēye bangkjrara llême. Gueniyo kura Priscila, Aquilarë, ga mana lok ba ushko, lan ba tjok wlo, Sbö irbo li miyde pjlu anmoyö wlo.

²⁷⁻²⁸ E irgo ga Apolos to jek shäng Acaya kjokyo le, ga kura ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjrägaga löng lirë. Eni ga kong kjibokwo tara lok kwara, söya twe Jesús tjlökwo kjrägaga löng

Acaya kjokyo li kong wlo, äär eshko ga wlokjre lok pjlu wlo le.

Jek öötong Acaya kjokyo ga tjlēno judíoga löng eshko Tjlapga Jesús tjlökwo woydë llēm wleniyo kong jlkoyö. Sbö tjlökwo tak pjang li go ga pina ba kong ga no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús. Ga tjlökwo kjlopswë lok kar kar eng tjokshko ga judíoga li zäya enidoe. Ga Sbö wopjlu li kjĩshko ga ba tjlökwo kjrägaga löng eshko li, e kjimtara tek dämär ba tjlökwo kjrë. Eshko ga epga kjimtara Apolosdë ara bakoe.

19

Pablo tjlökwo lono Éfeso kjokyo

¹ Apolos sök Corinto kjokyo wopro ga Pablo jek shäng Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Eni ga öötong shäng Éfeso kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga wlēna tjeng kjllobö, ² ga tjlē ba kong ga «¿Sbö tjlökwo kjrromishko ga pjäy go Sbö Sëya, e shronore?»

«Llême. Sbö Sëya, e ë laydëba borwa kong llēm obi» le lok ba kong.

³ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Eni ga pjäy warabashko ga e llē loklo?»

«E Juan tjlökwo kjrörorwa li loklo» le lok ba kong.

⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Juan no wono jlöe. Eye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wara jer di roshko. Gueniyo ga no tjwe ba irgo li lanyotkara Juandë oba kong, ga woyde ga shji mär ba go dey. Tjlēno shäng li, e Jesús layde» le.

⁵ Kuya lok ga epga wara jer di roshko Tjlapga Jesús ko go. ⁶⁻⁷ Domerga wara li doglo sak kwara kjingsho pjök (12). E irgo ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga epga go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. Eni ga beno löng tjlē kjok shto

* **18:21** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Tja toe. Woyde ga tja jek äär Jerusalén kjokyo dbar shrëkklo dbaryo tjwe lishko.»

oblë oblë so tjlökwo, ga Sbö tjlökwo roy lara lok oba kong.

⁸ Ga moglo mya ga Pablo jek ÿyado judíoga syö uyo jong eshko li roshko. Eshko ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy le shäng ara, tjlökwo le shäng li, e jlöe lëba wlo. Tjlëshko ga llëye bangkjre llëme. ⁹ Gueniyo ga kjong kjong omtjlökwo kjrono llëm, llëye kuya lok woydë llëm kjishko. Ga Irbo Tjaglën li läywe lok owa oba bokshto. Eni ga Pablo opkono jek ey dwayo, ga Jesús tjlökwo kfragaga li söra jek oppizlong uyo jong kwara roshko, u li sogo ko Tirano. Eshko dbar kjwobi go ga Sbö tjlökwo lanyotkara ba tjok ara. ¹⁰ Ga shäryara eni öötong lu pjloglo pjök. Eni ga Tjlapga Jesús tjlökwo shdöktong nopga löng Asia kjokyo uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe.

¹¹ Eshkoshko ga Pablo kong dbo twara Shörë kësbang, llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye kësbang wlo. ¹² Eni ga jangsher, shwong llë, e pjono ba go dö ëmdë ga sökoba, twëba swlopga kong ga poptë, twëba nopga goshko Ä sëyaga li kong ga sëya li to ba go dwayo bakoe.

¹³ Judíoga kjong kjong to löng kjok kjrínashko kjrínashko Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichë ä wleniyo. Eshko ga Tjlapga Jesús koiarga lok pjang sëya li iche wlo bakoe lara. Ga tjlë ga «Pablo to shäng Jesús roy lë, ga lër bop kong Jesús ko goshko ga Ä sëya, pja opkjos no kjeve goshko dwayo» le jong eni.

¹⁴ Eshko ga domerga löng doglo kjäk (7), Esceva wapga. Esceva, e judío, syöshtaga kägäyo bakoe. Ba wapga doglo kjäk (7) li to löng Ä sëyaga ichë Jesús ko goshko bakoe. ¹⁵ Pjlara ga shäryara lok enishko ga Ä sëya li tjlë ba kong lok ga «Tja Jesús miydë, Pablo miydër bakoe.

¿Gueniyo ga pjäy ëro?» le. ¹⁶ Jekdo eshko ga domer goshko Ä sëya pjang li jek zrow pjä ba goshko lok erä. Ba dbo ara go ga tjeng doglo kjäk (7) li shpora ara, shwong llë dwlëra dret, sho llë dwlëra srëng ara, ga zana tjë jlkong. Eni ga to töktong lok u li roshko dwayo, kjlop dret, ba llëmdoe.

¹⁷ Kuya Éfeso sopga uunkong, judíoga, nopga judío llëm wleniyo lirë ga beno löng sëya llëm, bangkjre arae. Eni ga Tjlapga Jesús ko li iara lok tjwölö ara.

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlökwo kfragaga ara tjwe löng llëbo owa shäryara lok tek dënashko li lë oba uunkong bokshto. ¹⁹ Ga epga ara parkono löng ybipga wleniyo li, ba oppinglo kjibokwo shoyo söya tjwe löng, ga sura iökshko dret oba bokshto. Ga ba kjibokwo sura lok kës li tjwölö iak dbur sho pjublún kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (50,000). ²⁰ Eni ga Tjlapga Jesús tjlökwo shdöktong llaw pogo, ga tjlökwo kjrëba jek këgong këgong.

²¹ E irgo ga llëbo shäryono kës li irgo ga Pablo wotjlik jek Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo go jongya Jerusalén kjokyo wlo le. Ga wotjlik kjrina obi ga «Löng Jerusalén kjokyo li pjloror pjir ga tja jongya Roma kjokyo bakoe» le. ²² Eni ga ba kjimtagaga ichara do pjök jongya Macedonia kjokyo ba bäm go, epga Timoteo, Erasto. E wopro ga e beno sök eshko Asia kjokyo dbar kjwöböso obi.

Éfeso sopga woksera löng ara

²³⁻²⁹ Éfeso so sböpga kjlara ko Artemisa, ba syö uyo jong eshko. Eshko ga domer sök kjlara ko Demetrio, ba pak baiya, e llëbo jyäglö shäryaga dbur sho pjublún go. Domer, e Artemisa syö uyo li jyäglö shäryaga. E go ga dbur shak ara, ba parkagaga parkë löng ba tjok li tjok. Eshko dbaryo ga

llëbo jyäglo shäryagaga uunkong li tona, ga tjlë ba kong ga «Pjeyoga, miydëmi pjlu ga shji mär bi pak ère go. Eerishko ga Asia kjokyo kjokkjwang jikong ga bi sbö kësbang Artemisa li poshrëy löng iyado. Gueniyo imi löng, kumi löng ga Pablo to shäng tjlë oba kong ga sböpga jyäglo shäryaga norë li, e llëno llëme le. Eni ga nopga kjlopswë ara ba shwo lëkong, ga shärye eni li jushko dö llëm, Asia kjokyo uunkong seke. Llëbo ère owa bi kong, bi pak ère iëba ber tjwlö llëm ga jer bi shjiryo. Erö llëme. Eshko ga Artemisa syö uyo jong jushko li, e ber tjwlö llëm bakoe. Eni ga bi sbö om go li woydëba ame, ba tjwlö kësbang li iëba ber llëno ame» le.

Kuya lok ga iirkono ara, öö le lok arae. Tjlë lok dbo go ga «Éfeso so sbö Artemisa li, e tjwlö kësbangel!» le. Eni ga Éfeso soppa woksera löng tjë jikong. Eshko ga Pablo yorkagaga wlëna löng do pjök ko Gayo, Aristarco, epga Macedonia so. Ga shara lok, dopshira, söra öötong löng no tönzlong uyo jong eshko lishko.

³⁰ Eni ga roy kuya Pablorë ga jeke opzrëk woydë eshko, lan nopga löng li tjok wlo lara, gueniyo ichara Jesús tjlökwo kragagarë llëme. ³¹ Eshko ga tjlapgaga tjwlö këskes Asia soppa kong wleniyo löng eshko kjlöbö, epga Pablo pjeyoga wleni, ga tjlökwo ichara ba kong, to jeke opzrëk eshko llëm wlo.

³² E wopro ga nopga öötong löng no tönzlong uyo li, e woksera löng träk llëme. Löng eshko ara tönö löng llë kjy miyde löng llëme. Ga öö le lok ara, kjlara tjlë oblë, kjlara tjlë oblë bakoe.

³³ Ga judío shäng kjlara eshko ko Alejandro. Domer, e ichara judioga löng lirë nopga löng kës li boksho, ga llëye le wlo li lara lok ba

kong. Eni ga Alejandro orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni. ³⁴ Gueniyo ga miydara lok ga e judío ga kuya woydë llëme. Ga öö le lok tjë jikong, tjlë ga «Éfeso so sbö Artemisa li, e tjwlö kësbangel!» le jong eni wop ara, ga Alejandro to tjlëno nopga li kong llëme.

³⁵ E irgo ga nopga löng kës li kjinkara no shäng kjlara tjlapgaga këskes dboryaga wleniyorë, ga tjlë ba kong ga «Pjeyoga Éfeso so. Shji iak beno löng bi sbö kësbang Artemisa li syö uyo daga, shji beno löng ba jyäglo ter lono kjok dogo dwayo li daga bakoe. Nopga kjok kjwang jikong so ommiydë pjlu ga eni. ³⁶ E jyö laga èrë llëme. Eni ga pjäy löng tjëkso guing. Llëbo shäryëmi ga woyotjlëmi llëm guing llëme. ³⁷ Ga domerga söromi kjwe llëye owa shäryara syö uyo kjy llëm, llëye lara bi sbö kjishko llëm bakoe. ¿Eni ga tek söromi jushko ega?

³⁸ »Eni ga Demetrio, ba parkagaga, èye rote woydë wleni ga tjlapgaga no llgwegaga löng kjweshko, izia. Woyde ga ba llgwezlong dbaryo ga koshe löng llgweya wlo. Eshko ga shji èng rotë ga pjluë. ³⁹ Ga pjäy llëbo rokë woydë obi ga lëmi shji tönö löng uunkong dbaryo bek lishko ga llgwey bomi kong eshko jä. ⁴⁰ Llëbo shäryono jushko li, e tjwe bi kong owa kjwe. Shji oba iono èngkjwë ara le bi ichagagarë kjwe. ¿«Oba shdöktong löng kjweni ega?» lara lok bi kong ga llë loydë ba kong eshko?» le.

⁴¹ Lara eni pjir ga nopga li ichara to pjire.

20

Pablo to shäng Macedonia kjokyo, Grecia kjokyo

¹ Nopga shdöktong kës li slano pjir ga Jesús tjlökwo kragaga rokara Pablorë, poshdüya wlo. Poshduna pjir ga «Tja toe» le, ga

to jek Macedonia kjokyo. ² Öötong shäng eshko ga jek shäng Jesús tjlökwo kjrägaga löng li dbo ië kjok kjrïnashko kjrïnashko. E irgo ga to jek öötong shäng Grecia kjokyo, ³ ga beno sök eshko moglo mya.

E irgo ga opshik to jongya Siria kjokyo le. Brikdo, opyë kjoyong késbang roy larashko ga roy kuya ga judíoga wotjlik ba zrök le lëba. E kjïshko ga wotjlik to iröng pjö lëkong Macedonia kjokyo go shara le. ⁴ Ba yorkagaga jek löng ba tjok li ère: Sópater, e Pirro wa, Pirro, e Berea so; Aristarco, Segundo, ega Tesalónica so; Gayo, e Derbe so; Tíquico, Trófimo, ega Asia so; Timoteo bakoe. ⁵ Ega uunkong jek löng borwa bäm go, ga tjawa koshe öötong löng Troas kjokyo. Gueniyo tjawa beno löng Pablo tjok. ⁶ Tjawa beno löng Filipos kjokyo äär jong pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukkdo tjok llëm dbaryo li pjitong guing. E irgo ga tjawa opshino jek Filipos kjokyo dwayo äär jong dlung kjako, ga tjawa opyono kjoyong késbang roy, ga tjawa jeke. Öötong dbargwo shkëng (5) ga ega dosharorwa öötong löng Troas kjokyo. Ga tjawa beno löng eshko dbargwo kjäk (7).

Dwlas wolono kjlara, ga woshrra Pablorë iröng obi

⁷ Öötong dbar sondëshko ga tjawa tño Jesús tjlökwo kjrägaga tjok, ië wlo. Ga Pablo tjlëno nopga löng li kong. Ga opshik eshko dwayo wëshko le kjïshko ga beno shäng tjlë wop ara äär jong kjok ronge. ⁸⁻⁹ Ga tjawa tño löng lishko ga yongyo shäryak jem jong ëng kopshko llögong llögong äär jong kjrïnggwo myashko, tjawa löng li ey. Eshko ga iök borkek lok shjïy arae. Ga dwlas shäng kjlara eshko ko Eutico, ga sirkeno sök u bäng bäng go. Eshko ga Pablo tjlë shäng kjër wopro ga Eutico sök ga poywö ara. Wop ara ga pono, ga lono jer jong

kjokshko dwayo äär jong töshko, ga wolonoe. ¹⁰ Eni ga Pablo oplono jer ba ik, ga opburgö dwlas li kjing go, ga popjlura. Eshko ga tjlë nopga löng li kong ga «Pjäy woydë llëme. ¡Buk sël!» le.

¹¹ E irgo ga Pablo jem kjomo iröng obi, ga pjlung shosho suk pjir shdöra, ga uara tjlökwo kjrägaga löng li tjok, ga beno shäng tjlökwo lë ba kong obi äär jong kjok shränto. E irgo ga toe. ¹² E irgo ga dwlas lira söra lok jek ba ushko së. E kjïshko ga ba pjeyoga beno löng wopjlu anmoyö.

Pablo tjlökwo lono tjlapgaga Jesús tjlökwo kjräga kägäyo löng Éfeso kjokyo li kong

¹³ E irgo ga Pablo beno shäng Troas kjokyo obi, ga tjawara opshino jek ba bäm go, tjwe jong Asón kjokyo kjoyong késbang go. Woyde Pablorë ga jek pjö lëkong, ga kosherwa löng eshko. ¹⁴ Eni ga Pablo tjwe shäng eshko, ga tño borwa tjok, ga opyono jek shäng kjoyong késbang roy borwa tjok. Eni ga tjawa jek äär löng Mitilene kjokyo. ¹⁵⁻¹⁶ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Quío kjokyo, e bokshto. Wëshko ga tjawa jek äär löng Samos kjokyo. Woyde Pablorë ga tjawa slan ber löng Éfeso kjokyo llëme le, äär Jerusalén kjokyo judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés li bäm go wlo. E kjïshko ga wëshko ga tjawa öötong löng Mileto kjokyo.

¹⁷ Eshko ga no ichara Pablorë tjlapgaga Jesús tjlökwo kjräga kägäyo löng Éfeso kjokyo li rokë. ¹⁸ Eni ga öötong löngshko ga Pablo tjlë ba kong ga «Dënashko ga tja tek shrono shäng Asia kjokyo ëreshko ga tja beno shäng bomi tjok dbar kop ara. Llëye shäryoror eshko li miydëmi pjir tjan. ¹⁹ Eshkoshko ga judíoga kjong kjoyong opyono beno

lông bor wloyo. E kjîshko ga llêbo weno bor kong owa ara, ga tja beno shâng woydê ara bakoe. Gueniyo tja beno shâng parkê Tjlapga Jesús kong wotöy iyadoe. ²⁰ Tja Sbö tjlökwo lono oba uunkong bokshoto, ga pjây pinor öör bomi ushko bakoe. Eshko ga tjlökwo llê ber pjîlú bomi kong wlo li, e loror bomi kong pjîr, llêye bangkjrêr llêm wleni. ²¹ Eshko ga tja tjlêno shâng tjlökwo kjwaraso judiôga kong, nopga judiô llêm wleniyo kong bakoe. Tja tjlê ga “Llêbo owa shâryêmi lóng li, e owa jlêe lozî, ga rayozî, ga pjây optwos Sbö kong dey, ga pjây mâr ber lóng bi Tjlapga Jesús go” lêr shâng eni iyado.

²² »Ga eerishko ga tja jongya Jerusalén kjokyo, tja iche Sbö Sëyarê jek eshko kjîshko. Gueniyo llêye wen bor kong eshko li miydêr shâng llême. ²³ Miydêr shâng li, e kjrinaso. Tja to shâng kjok shto oblê oblê lishko ga Sbö Sëya tjlê bor kong ga “Llono ga pja iêba ber shâng no shdüzlong uyo roshko, ga llêbo wen oblê oblê bop kong bakoe” le bor kong eni. ²⁴ Gueniyo bor kong ga tja wolonde, de llêm, e llêye llême. Woydêr li, e kjrinaso. Pak twara Tjlapga Jesúsde bor kong shâryêr wlo le li, tja wolonoshko ga e shâryoror pjire. Ga pak li, e shji kjimte woydê Sbörê sorê li roy pjîlú shdör oba kong.

²⁵ »Ga pjây kong Sbö ber no pjîluyoy sorê li roy loror bomi kong ara. Gueniyo lêr bomi kong ga tja îmi ame. ²⁶⁻²⁷ Llêye woyde Sbörê li, e loror bomi kong dret, llêye bangkjrêr llêm wleni. E kjîshko ga lêr bomi kong ga pjây miydaga ber tjarê ame. ²⁸ Sbö tjlökwo kjrägaga tjwîlêna ba Wa srêng li go pjîr, ga pjây iara ba Sëyarê beno lóng ba dë. E kjîshko ga pjây wlêp llême. Pjây opdos yôtso. Jesús tjlökwo kjrägaga

dëmi, öng wlêp ushko so de ba dagarê wleni.

²⁹ »Miydêr pjîlú ga tja opshino kjok jûshko dwayoshko ga domerga owa tjwe opzrêk bomi tjrêko ara, ga Jesús tjlökwo kjrägaga lóng li barwe ara, shjiti kjloy so iir ä wleniyo tjwe öng llê uê wleni. ³⁰ Ga kjone kjone lóng bomi tjrêko êmdê ga opyê lóng jyörkê, ga Sbö tjlökwo le lok bomi kong bëy llêm, Jesús tjlökwo kjrägaga jyâpgwe jek ba shwo lêkong wlo le. ³¹ E kjîshko ga pjây sjêke. Woyoshrozî ga lu pjîloglo mya ga pjây poshdunor boryo go shkê dba, pjây kjlarashko kjlarashko.

³² »Era eni, pjeyoga, eerishko ga pjây iêr ber tjeng Sbö wloshko, pjây de wlo, ga shji kjimte Sbörê sorê tjlökwoyo li, e ber pjang bomi daga bakoe. Pjây jêk tjlökwo li go ga pjây opping ba miydê pjîlú jek kêgong kêgong. Eni ga llêbo pjîlú twe ba nopga baiya kong wlo li, e twe bomi kong bakoe.

³³ »Ga llêye oma î, e koînor llêm, dbur llêm, shwong llêm bakoe. ³⁴ Eni llême. Miydêmi pjîlú ga tja parkono bor orkwo om go goshko, llêbo woydêr bor kong, bor yorkagaga kong li tjwîlên wlo. ³⁵ Ga pjây pinor eni, woyde ga shji parkê eni, oblê lóng llêbo woydê li kjimtêy ga pjîlú wlo. Tjlökwo lara Tjlapga Jesúsde li, e woyoshrozîa. Tjlêno ga “Llêbo kjrroy ga shji wopjîlú. Gueniyo ga llêbo tworoy oblê kong ga shji wopjîlú e kjinmo” lara eni» le.

³⁶ Lara eni pjîr ga kjök torgö sök Jesús tjlökwo kjrägaga kägäyoga lóng li tjok, ga syöshtono Sbö kong. ³⁷ Eni ga epga slatong lok uunkong, ga Pablo popjîlura uunkong lirê, ga lô shira lok bakoe.* ³⁸ Eshko ga Pablo tjlêno ba kong ga «Tja toe. Tja îmi ame» lara ba kong kjîshko ga epga woydono lok arae. E irgo ga tyara

* 20:37 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

lok öör jek löng kjang kësband buk lishko, to wlo.

21

Pablo to jek Jerusalén kjokyo

¹ «Tjawa toe» lororwa borwa pjeyoga kong pjir ga tjawa opyono kjang kësband roy jek bek jongya Cos kjokyo. Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Rodas kjokyo, e irgo ga tjawa jek öötong löng Pátara kjokyo. ² Eshko ga kjang kësband wlënorwa pjang kjlara brik pjang kjwlë to jongya Fenicia kjokyo wlo le, ga tjawa opyono ba roshko, ga tjawa jeke. ³ Tjawa jek löng eni ga tjawa kjër pjola ga dlung tjërëko ko Chipre li ñorwa, e ber buk orkwo mlëkong. Ga tjawa jek löng Siria kjokyo, öötong tjyono löng Tiro kjokyo, llëbo söya kjang sogorë li shiya lok ber eshko wlo. ⁴ Eshko ga Jesús tjlökwö kjragaga wlënorwa löng kjlöbö, ga tjawa beno löng ba tjok eshko dbargwo kjäk (7). Eshko ga Sbö Sëya tjlä tjlökwö kjragaga li kong ga «llëbo wen Pablo kong owa Jerusalén kjokyo» le. E irgo ga lano lok Pablo tjok, jem Jerusalén kjokyo llëm wlo.

⁵ Gueniyo ga jlö lara llëme. Öötong dbargwo kjäk (7) ga tjawa opshino to ey dwayo. Eshko ga epga, tjawa yorkara jer löng dlung kjako, ba boyga, ba wapga tjok. Eshko ga tjawa kjök tono tjë jikong, ga tjawa syöshono Sbö kong. ⁶ «Tjawa toe» lororwa ëng kong pjir ga tjawa opyono kjang roy, ga epga sano jek ba ushko iröng obi.

⁷ E irgo ga tjawa jek dlung kjing go Tiro kjokyo dwayo öötong löng Tolemaida kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwö kjragaga löng kjlöbö, ga «¿Pjäy yonde?» lërwa ba kong. Eshko ga tjawa beno löng ba tjok. ⁸ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek öötong löng Cesarea kjokyo. Domer shäng

kjlara eshko ko Felipe, e kowëba Jesús tjlökwö roy pjlu laga lëba. Dli pjlorgaga kjrak doglo kjäk (7) dënashko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba tjok ba ushko. ⁹ Felipe wapga tjeng doglo pkëng (4), kjogloga. Olö ga tjlökwö le Sböre ba kong, ga le lok oblë kong eni.

¹⁰ Tjawa löng eshko dbar kjwöbö tjänshko ga domer tjwe shäng kjlara Judea kjokyo dwayo ko Agabo. E Sbö tjlökwö laga. ¹¹ Öötong shäng borwa shwoy ga Pablo dop pjrikklo li kjrara, ga oppjirino e go, ba orkwo go, ba dre go bakoe. Eshko ga tjlä ga «Sbö Sëya tjlä ga “Dop pjrikklo ëre sogo, e äär shäng Jerusalén kjokyo, ga pjriya judioga löng eshko lirë jüni bakoe. Ga twe lok tjlapgaga nopga judio llëm wleniyo kong, llgweya wlo” le eni» le.

¹² Kurwa ga tjawa tjlä Pablo kong ga «Pja jem Jerusalén kjokyo llëm dey» lërwa eni pjlaraso llëme. Cesarea sopga omloño ba kong eni bakoe.

¹³ Gueniyo ga tjawa dboryara Pablorë. Tjlä ga «¿Pjäy slar ega? ¿Tja iëmi woydëshko eni ega? Tjlapga Jesús kjishko ga tja shäng pjrikoba kjok orë koshë. Gueniyo erö llëme. Tja shäng zrökoba Jerusalén kjokyo wlo bakoe» le.

¹⁴ Tjawa kole woydë llëm kuzong ga tjawa tjlä ba kong ga «Llëye woyde Tjlapgarë li, e ber eni» lërwa.

¹⁵ E irgo ga tjawa poshäryono uunkong, ga tjawa opshino to jem Jerusalén kjokyo. ¹⁶⁻¹⁷ Eshko ga tjawa yorkaga Jesús tjlökwö kjragaga kjong kjong Cesarea so lirë. Ga tjawa öötong löng Jerusalén kjokyo shko ga tjawa söra lok domer shäng kjlara eshko ko Nasón li shwoy. Domer, e Chipre so, gueniyo sök Jerusalén kjokyo. Jesús tjlökwö kjragaga tek dämärshko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo shäng Jerusalén kjokyo

Jerusalén kjokyo ga tjawa wlokrara borwa pjeyoga Jesús tjłokwo kjruga lōng lirē woowa llēme. ¹⁸ Wēshko ga Pablo jek Santiago ik, ga tjawa jek ba tjok bebi. Tjawa oōtong lōng eshko ga tjlapgaga Jesús tjłokwo kjruga kägāyo tōno lōng uunkong eshko, ¹⁹ ga «Miga» lara Pablorē ba kong. E irgo ga llēye shāryara Sbōrē nopga judío llēm wleniyo kong ba kjishko li, e lara ba kong pjire. Larashko ga llēbo shāryono chirawayo ěmdē li, e lara pjir bakoe.

²⁰ Kuya lok ga Sbō poshrēra lok ara. E irgo ga tjłē lok ba kong ga «Pablo, pja borwa kjlara. Tjłokwo lērwa woydē bop kong kjrina. Miydēp pjłú ga judiōga Jesús tjłokwo kjruga lōng trāk llēm, shtēy ga āar llēme. Ga epga uunkong tjłē ga “Kjok llgwekklo tara Moisésdē li, e tjwłō ara. E rayako llēme” le lok eni. ²¹ Ga roy kura lok ga pja to shāng omlē oblē. Judiōga lōng nopga judío llēm wleniyo tjřeko li pim shāng “Llēye tara Moisésdē li, e rayēy ga pjłúe” lēp to shāng eni ba kong. Ga pja tjłē ga “Bi wapga, e doyo jyā tēy llēm ga pjłúe. Bi sdēkwo tek dēnashko dwayo li, e shāryēy ame bakoe” lēp shāng eni.

²² »Eni ga pja shrono shāng jūshko, e roy kuya lok kjluwe. ¿Eni ga llēye shāryēy? ²³ Pjłú wlo ga llēye lērwa bop kong li shāryos dey. Shji lōng jūshko ěre tjřeko domerga tjeng doglo pkēng (4), dāmār ga kākzong shtē llēm dbar kjwōbö lara lok Sbō kong, ga e dbaryo li pjir dōrōe. Shārye lōng, tara Moisésdē sorē li eni. ²⁴ Woydērwa ga epga sōs jek bop tjok. Ga pja opyē ba tjok, llēye shāryēy lara Moisésdē, shji āar Sbō poshrēk ba ushko ga pjłú wlo li, e shāryēp ba tjok eni eshko. Ga kā shtaga potjwłēga ber pjarē, pjāy uunkong kong. Eni ga pja ĩya nopga uunkongdē, ga miyde lok e go ga tjłokwo laraba kēs bop kjishko

li, e jyō erōe. Pja ěmdē ga kjok llgwekklo tara Moisésdē li kolēp shāng bebi, miyde lok e go ga wēļēe.

²⁵ »Nopga judiō llēm wleniyo Jesús tjłokwo kjruga lira, llēye shārye lok wlo li, e tororwa beno ba kong pjir tjān. Tjawa tjłēno ba kong ga “Dli llē twak sbōpga jyāglo kong li sho uēy llēm, ōng zrōk kjyotso skuya ĩli sho uēy llēm, srēng llē uēy llēm, ga shji orkwosmono ě tjok llēm ga shji pē ba tjok llēm bakoe” lororwa ba kong eni» le.

Pablo sharaba Sbō u zlong bāng

²⁶ Eni ga domerga doglo pkēng (4) lara li sōra Pablorē jek ba tjok. Wēshko ga opyono shāng ba tjok, ga llēye shāryēy lara Moisésdē, shji āar Sbō poshrēk ba ushko ga pjłú wlo li, e shāryara ba tjok pjire. E irgo ga jek oōtong shāng Sbō u zlong bāng, ga ba dbaryo pjir llono, Sbō sēngglo sōya eshko wlo li sōya llono, e lara tjlapgaga lōng eshko li kong pjire.

²⁷ Eni ga dbargwo kjāk (7) koshe lōng li pjitoe. Eshko ga Pablo oōtong shāng Sbō u zlong bāng. Eshko ga judiōga lōng kjłōbö Asia so. Pablo ĩya lok ga oō le lok ara, ga nopga lōng eshko li shdōra lok jong trāk llēm, ga jek rish Pablo kjing go.

²⁸ Eshko ga tjłē lok nopga li kong dbo go ga «ĭsrael tjēyoga, tjawa kjimtozīa! Domer to shāng oba ping owa kjok shto oblē oblē li ěre. Llēye le to shāng li, e shji Israel tjēyoga ěre wloyo, kjok llgwekklo tara Moisésdē li wloyo, Sbō u ěre wloyo bakoe. ĩErō llēme! Nopga sōra tek shrono kjłōbö jūshko judiō llēm wleniyo. ĩE go ga shto iak beno buk dboy Sbō kong ěre, e iara beno buk eni ame!» le.

²⁹ Lunashko ga Pablo ĩna lok shāng kjok shto oblē Trófimo tjok, e ěfeso so, e judiō llēm wleniyo. Ga epga wotjłino lok ga sōra Pablorē oōtong lōng Sbō u zlong bāngdo lara. «Sbō u iara beno jong dboy ba kong

ame» lara lok e kjishko, miga eni llême.

³⁰ Eni ga nopga shdöktong llaw pogo kjok eshko kjwang jikong, ga tjwe zron jong Sbö u zlong bäng. Ga Pablo shara lok, dopshira Sbö u jong lishko dwayo jek kjoko, ga Sbö u kjeryo bäng bängzara jek kjlöw erä.

³¹ Eshko ga Pablo zröyde lok. Eni ga roy sökoba jem äär ñngkjwaga Roma so kägäyo kësbangyo li shwoy, tjlä ba kong ga «Pja wlöp llême. Jerusalén sopga dew töshko shdöktong jong träk llême» läba eni.

³² Kuya ga ba ñngkjwagaga töna ba kägäyoga tjok, ga jer lok zron jong nopga tjeng kës lishko. İya nopga liré ga Pablo shpora ame.

³³ Eshko ga tjlappa li jek öötong shäng Pablo shwoy ga shara. Eshko ga ba ñngkjwagaga ichara ba pjrik, ba pjrikklo shäryak dröng sho go pijloglo pjök go, ga tjlä nopga tjeng li kong ga «¿No kjwe ëro? ¿Lläye shäryara?» le.

³⁴ Gueniyo ga öö le lok ara, kjlara tjlä oblë, kjlara tjlä oblë bakoe. Eni ga nopga shdöktong löng kës li kuzong ga llëbo bëy li kjone dey miyde tjlappa liré shäng llême. E kjishko ga tjlä ba ñngkjwagaga kong ga «Domer kjwe sözi jem kjomo, bi ñngkjwaga shtoyto buk lishko» le.

³⁵⁻³⁶ Eni ga söra lok jek äär shäng tyozlong jem kjomo wlo lishko. Eshko ga nopga tjeng kës li iirkë ara anmoyö, jek löng ba irgo, öö le lok träk llême. Tjlä ga «iZrözia!» le jong eni. E kjishko ga Pablo jek om go ame, shakza ñngkjwagaga kjlöbö liré pjä, ga söra lok jem pjang kjomo.

Pablo tjläno nopga tjeng ara li kong

³⁷ Eni ga Pablo zrëya lok jek löng lishko lishko ga Pablo tjlä ñngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga «¿Tja tjlä bop kong sira ga buere?» le ba kong, gueniyo lara tjlappa li tjläkwo go.

Kuya ga tjlä ga «¿Pja tjlä Grecia so tjläkwo pjläro? ³⁸ Kjupäbäshko ga Egipto so shrono shäng kjlara jüshko, ga nopga owa no zrök ä wleniyo, e töna doglo sak dbäw dbäw pijloglo pkäng (4,000). Ga epga söra jek kjok dogro no llëmshko, ñngkjwë tjawa Roma so tjok wlo lara. E pjaro loror» le.

³⁹ Kuya ga «Lläme. Tja judío, tja Tarso so, kjok li tjwlo ara wleniyo, e Cilicia kjokyo obi. Rokër bop kong sira ga tja ichöp tjlä nopga tjeng ëre kong» le.

⁴⁰ Kuya ga jlö lara.

Eni ga Pablo kojono shäng tyoklo jem li worbo pjirshko, ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni. Kjinkono löng ga tjläno ba kong lok arameo tjläkwo go. Tjlä ga

22

¹ «Pjeyoga, tjlappaga, rokër bomi kong ga tja kuzia, tja opwlikë wlo» le.

² Kuya lok ga Pablo tjlä shäng arameo tjläkwo go kuzong ga beno löng kjing erä. Eshko ga Pablo tjlä ga ³ «Tja ëre judío. Tja weno buk Tarso kjokyo, e Cilicia kjokyo obi, gueniyo ga tja kuno shäng ëreshko Jerusalén kjokyo. Ga tja oppino shäng Tjlappa Gamaliel tjok, tja pina bi kjok llgwekklo tak pjang dënashko li go, lläye kjak llëm, sök beke. Enido ga tja jek shäng Sbö tjok jläkoyo, pjäy omshäryë löng eerishko sorë ga tja omshäryë shäng eshko eni bakoe.

⁴ »Dënashko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li, e irpjanor, zrör wlo, ga sharor, ichoror jek no shdüzlong uyo roshko, shdungoba wlo, domerga, walëga bakoe. ⁵ Syöshtaga kësbangyo, bi tjlappaga kjok llgwega wleniyo kës-kës, e omïno. E jyö lëmi wleni ga jakroközï ba kong. Tja kong kjibokwo twara lok, sör bi pjeyoga löng Damasco kjokyo li kong, nopga Irbo Tjaglën li söga wlënor

li shar ga pjlú wlo, tek sör ëreshko Jerusalén kjokyo, shdungoba wlo.

⁶ »Gueniyo ga tja öötong jek shäng ääto Damasco kjokyo lishko dlo dluw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletlet, ga tja kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjribrie. ⁷ Jekdo eshko ga tja dgonon jer töshko, ga kur ga ëbo tjlä ga “Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?” le.

⁸ »Kur ga tja tjlä ga “Tjlapga, ¿pja ë?”

»“Tja Jesús, Nazaret so. Irpjam to shäng wle, e tja” le bor kong. ⁹ Bor yorkagaga jek löng bor tjok iök shjiyli ina lok, gueniyo eye tjläno bor kong ga kura lok llême.

¹⁰ »Eshko ga tja tjlä ga “Tjlapga, ¿llëye shäryër ga pjlú?”

»“Pja kojözong. Pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. Llëye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko” le.

¹¹ Ga tja iara iök shjiy lirë beno kjok ïgö llëm kjishko ga tja shara bor yorkagagarë bor orkwo go, ga tja söra to öötong shäng Damasco kjokyo.

¹² »Domer sök kjlara eshko ko Ananías. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya shäng pjlo bek iyado. Roy pjlú judioga löng eshko uunkong li kong. Ga tjawa öötong löng kjok eshko ga domer li tek shäng bor ik. ¹³ Eni ga shrono shäng bor zlong bäng ga tjlä bor kong ga “Saulo, pja bor kjlara, pja bokkwo poptos iröng obi, pja kjok ïgö pjlú wlo” le. Jekdo eshko ga tja bokkwo poptono, ga domer li in ga bë shäng wëläe. ¹⁴ Eshko ga tjlä bor kong ga “Bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö, pja kjrara, llëye woyde li miydëp wlo, No Pjlo Bek li ip wlo, llëye le om go li kup wlo bakoe. ¹⁵ Ga llëye inop, kurop li, pja ber ba laga oba uunkong kong. ¹⁶ Era eni ga llëye koshëp ame. Pja kojözong. Pja nom, pja wëba jer di roshko wlo, ga pja syöshotos Tjlapga kong, owa pjang bop go li löya ber dret wlo” le.

¹⁷ »E irgo ga tja tek shrono shäng ëreshko Jerusalén kjokyo iröng obishko ga tja jek öör shäng Sbö u zlong bäng, syöshhtë wlo. Eshko ga llëbo inor shji yoïno wleni.

¹⁸ Tjlapga Jesús inor ga tjlä bor kong ga “Pja opshis mäling jüshko Jerusalén kjokyo dwayo. Pja tjlä bor kjishko kjok ëreshko ga tjläkwo kjrëba llême” le.

¹⁹⁻²⁰ »Kur ga tja tjlä ba kong ga “Tjlapga, dënashko ga tja to shäng judioga syö uyo kjwarashko kjwarashko, ga nopga mär löng bop go li, e sharor, söror, ioror beno tjeng no shdüzlöng uyo roshko, ga shpoga tjarë om go bakoe. Ga bop roy laga Esteban lira zrökobashko ga tja shäng eshko. In shäng ga ‘Zrözia’ lër shäng eni, ga ba zrögaga li, ba shwong ter lëkong li skwarashko ga tja beno shäng shwong li daga. Llëye shäryoror uunkong ëre, e miydëba löng pjire” lër.

²¹ »Gueniyo kuya ga tjlä bor kong ga “Pja nomo. Pja ichër to kjok pjola bor roy lë nopga judio llëm wleniyo kong” le bor kong» le.

²² Llëye le shängli kura lok öötong eshko döe. Eshko ga öö le lok tjë jikong, tjlä ga «iDomer kjwe zrözia! iShäng kjok ëre kjing go ame dey!» le lok eni. ²³ Ga öö le lok jek këgong tjë jikong, ga ba shwong kop lëkong li skwara lok, ga dbuya llaw pogo, ga klung sho pjlungyo kjre, ga dbuya lok jem jong kjomo ëng kopshko.

Pablo shpoya no dagagarë lara, ga opwlikono

²⁴ Eshko ga ëngkwagaga li ichara ba kägäyo kësbangyo lirë Pablo sök ëngkwaga shtoyo li roshko, shpoya lok no shpokklo go wlo, nopga shdüktong llë kjishko le ba kong wlo.

²⁵ Eshko ga Pablo pjriya löng kjwleshko ga tjlä ba kong lok ga «¿No Roma so kjibokwo tjok li, e

llgwemirë llëm obishko ga shpomi ga pjlúre?» le.

²⁶ Kuya ba kägäyo lirë ga jek jong ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjlë ba kong ga «Domer kjwe Roma so kjibokwo tjok. ¿Eni ga kjwëp llong?» le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng Pablo shwoy ga tjlë ba kong ga «¿Jlökoyo ga pja Roma so kjibokwo tjokde?»

«Ëng» le ba kong.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja Roma so kjibokwo shik wlo ga tja dbur zano ara» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja data Roma so kjibokwo tjok. E kjïshko ga tja eni tek buk chirawa obishko dwayo» le.

²⁹ Jekdo eshko ga epga löng ba shpok wlo lara li, e opkwono eshko dwayo. Ga miydora tjlappa lirëshko ga bangkjrara ara bako, Pablo kjrochara, shpoya wlo lara kjïshko.

Pablo söra tjlappaga boksho

³⁰ Wëshko ga ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li wotjlik shäng ga «¿Pablo kjwe shdungko le judiogarë, gueniyo llë kjïshko? Miydër woydë yötsoe» le. E kjïshko ga ba dröng sho ba pjrikklo li döra, ga judioga syöshtaga kägäyoga, Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo, e rokara tön ëng tjok wlo. Töno lok ga Pablo shira, iara shäng ba boksho.

23

¹ Eshko ga Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo li İya Pablorë drëng, ga tjlë ba kong ga «Pjeyoga, tja parkono Sbö kong pjlú, ga tja opshäryë shäng pjlo bek Sbö bokso lër eni bor pjlúshko» le.

² Kuya syöshtaga kësbangyo ko Ananías lirë ga tjlë ga «Pablo kjwe shpozï ba kjakshko» le oba löng ba soshko li kong.

³ Kuya Pablorë ga tjlë ba kong ga «¡Pja shpoya Sbörë! Pja so llëbo poglo poshtik pjlublún, owa llëm,

gueniyo roshko ong kjoyoe. “Tja domer pjlúe” lëp shäng, gueniyo pja eni llëme. Pja sök kjweshko, tja llgwep kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlo lëp, gueniyo kjok llgwekklo li söp sök pjlo bek llëme. Söp kjwe pjlo bek ga pja no ichë bor kjak shpok llëme» le.

⁴ Kuya nopga tjeng Pablo zlong bäng lirë ga tjlë lok ba kong ga «¿Syöshtaga Sbö kong kësbangyo kjwe äyoshtëp kjweni ega?»

⁵ «Pjeyoga, kjwe syöshtaga Sbö kong kësbangyo, e miydoror llëme. Miydoror kjwe ga loror eni llëme. Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Bi pjluyo, bi llgwega, e läywëy owa wlo llëme»” * le.

⁶⁻⁸ Eshko ga miyde Pablorë ga kjok llgwegaga löng li, kjong kjong saduceoga, kjong kjong fariseoga. Saduceoga wotjlik ga shji wolono ga shji woshrë ame le, Sbö parkaga kjok dogo so, e drete le, sëya llë drete le bakoe. Gueniyo fariseogara wotjlik oblë. Shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi le, Sbö parkaga kjok dogo so tjok le, sëya tjok le bakoe. E kjïshko ga Pablo tjlë ba kong dbo go ga «Pjeyoga, tja fariseo, tja data fariseo bakoe. Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja ioromi shäng bomi boksho llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjïshko» le.

Lara eni pjir ga fariseoga, saduceoga löng eshko li, e tjlë lok ëng tjok kar kar träk llëm, ga tjlappaga li ëng shdöno beno löng kjrïng pjök. ⁹ Ga nopga tjeng eshko li ëng shdöno beno tjeng kjrïng pjök, ga öö le lok träk llëm bakoe. Fariseoga löng eshko li kjong kjong no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. Epga kojono lok ga tjlë ga «Borwa kong ga domer kjwe llëbo owa shäryono llëme. Sëya llë, e tjlëno ba kong kjwe, llëm ga Sbö

* 23:5 Éxodo 22.28.

parkaga kjok dogo so li tjlëkdo ba kong kjwe» le.

¹⁰ Eshko ga nopga li shdöktong këgong anmoyö. E kjïshko ga ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li ombangkjrono, wotjlik ga Pablo sho dwlëkoba sira sira kjwe le. Eni ga ba ëngkjwagaga ichara tjë kara Pablo shik eshko dwayo, söya äär ber sök ëngkjwaga shtoyo lishko wlo.

¹¹ E shkëyo ga Tjlapga Jesús weno shäng Pablo kong, ga tjlë ba kong ga «Pablo, pja wokjang, llëye bangkjрэp llëm shara. Tja roy läyworop oba kong jüshko Jerusalén kjokyo sorë ga roy lëp oba kong Roma kjokyo eni bakoe» le.

Judíoga wotjlıno lok Pablo zrök

¹² Wëshko kjok shröngto ga judíoga kjong kjong ëng tönö wotjlik kjrinaso, Pablo zrök wlo. Ga tjlë lok ëng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» le lok eni. ¹³ Ba lagaga eni li, e doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

¹⁴ Eni ga epga jek syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo ik. Öötong löng ba shwoy ga tjlë lok ba kong ga «Tjawa tjlëno ëng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lororwa eni. ¹⁵ E kjïshko ga pjäy, Judío Kjok llgwegaga Këskësyö llamo li, rokozi ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga Pablo söya tjwe shäng, ga ie bomi bokshto, llëbo shäryara li kjakrokëmi ba kong yötso wlo. Eni ga ter söyde, tjwayde na llëm obishko ga tjawa ber löng irbo ba koshë, zrörwa wlo» le.

¹⁶ Gueniyo ga Pablo dor, wa shäng kjlara, ga tjlökwo le löng li roy kura. E irgo ga jem opzrëno ëngkjwaga shtoyo lishko, ga jek öötong shäng Pablo iak shäng

lishko, roy le ba kong wlo. ¹⁷ Kuya ga ëngkjwaga kägäyo rokara kjlara, ga tjlë ba kong ga «Dwlas ëre sös bor kong sira, bop kägäyo kësbangyo li shwoy. Tjlökwo le woydë ba kong» le.

¹⁸ Kuya ga söra jek ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjlë ba kong ga «Domer shdung shäng kjlara ko Pablo, rokara bor kong ga dwlas ëre sör bop bokshto, llëbo roy le bop kong wlo» le ëngkjwaga kägäyo lirë ba kong.

¹⁹ Kuya ga dwlas li shara ba orkwo go, ga söra jek tjoksa, ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lëp woydë bor kong?»

²⁰ «Judíoga kjong kjong lano lok ëng tjok, ga wotjlıno lok kjrinaso. Bong ga Pablo roke lok bop kong ga söp ba kong jongya ba llgwezlong tönö löng lishko, kong llëbo kjakroke lok yötso anmoyö wlo le eni. ²¹ Gueniyo ga jlöe lëp llëme. Domerga tönö tjeng doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok, ga opjneno löng ba koshë irbo le. Tjlëno ëng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lara lok eni. Eni tjok ga poshäryono löng pjir tjän, löng bop koshë dboryëp sorë koshayde eröe» le ba kong.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye lorop bor kong li lëp ë kong llëme» le, ga ichara toe.

Pablo icharaba Cesarea kjokyo

²³ Eshko ga ëngkjwaga kägäyoga rokara do pjök, ga tjlë ba kong ga «Pjäy poshäryozong. Pjesit shkëyo ga pjäy to jongya Pablo sök Cesarea kjokyo. E ëngkjwagaga jëk lok dre go wleniyo sömi jer bomi tjok doglo sak dbäw pjloglo pjök (200), ëngkjwagaga jëk löng kwomgla go wleniyo sömi doglo sak kjäk (70), ga ëngkjwagaga ëngkjwë könkowo go wleniyo sömi doglo sak dbäw pjloglo pjök (200) bakoe. ²⁴ Ga

kwomgla wlēmi pjök mya, Pablo sök wlo. Ga sömi bor kong yötso, äär shäng Cesarea kjokyo pjlu, së obi, kjok eshko so ichaga Félix li shwoy wlo» le.

²⁵ Ga kjibokwo tara ba kong kjwara, söya, twe Félix kong wlo. Kjibokwo li tjlä ga

²⁶ «Tjlapga no ichaga tjwlö ara wleniyo Félix:

»Miga, lër bop kong. Kjibokwo ère taga tja Claudio Lisiasdë bop kong. ¿Pja yonde?

²⁷ »Domer jek shäng ère shara judiógarë, zröya wlo lara. Gueniyo kuror ga e Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tja öör jong bor ëngkjwagaga tjok, ga wlikoror, döror ba shjiryoy.

²⁸ Eni ga rote lok llë kjïy miydër woydë kjishko ga söror jek ba Kjok llgwegaga Këskësyö töno löng li shwoy, ga ioror shäng eshko ba bokshto. ²⁹ Miga rotara lok llëbo owa shäryara ba kjok llgwekklo baïya kong kjishko döe. Gueniyo bi kong ga kur ga shdüy llë kjïy llëm, zrökko llëm, iako no shdüzlong uyo roshko llëm bakoe. ³⁰ Gueniyo ga judióga kjlöbö wotjlik löng ba zrök le li roy söra ba bor kong. E kjishko ga ichër jek bop shwoy, llgwep wlo. Ga loror ba rotagaga li kong ga jek jongya bop shwoy bako, llëye lako ba kjishko li le lok bop kong wlo. Shji ber eni.»

³¹ Eni ga ëngkjwagaga li kong llëye shärye wlo li lara ba kägäyorë lok pjir ga toe. Pablo söra lok to jer shkëshko äär jong Antipatris kjokyo. ³² Wëshko ga ëngkjwagaga jëk löng dre go li sano tjwe löng ba ëngkjwaga shtoyo iröng obi, ga jëk löng kwomgla go li to jek Pablo tjok. ³³ Öötong löng Cesarea kjokyo

ga kjibokwo söya tjeng li twara lok kjok eshko so ichaga li kong, ga Pablo twara beno ba kong bakoe. ³⁴ Eshko ga kjibokwo li ina pjir ga tjlä Pablo kong ga «¿Pja kjone so?»

«Tja Cilicia so» le ba kong.

³⁵ Eni ga tjlapga li tjlä ba kong ga «Pja llgwer ga pjlu, gueniyo bop rotagaga li shrono guing» le. Eni ga iara beno shäng dak daklë, pjlu uyo shäryara pjlu Herodesdë dënashko li roshko.

24

Pablo opwlikono Félix bokshto

¹ Öötong dbargwo shkëng (5) ga syöshtaga kësbangyo ko Ananias li öötong shäng kjok eshko, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kjong kjong tjok. Ga domer jek söra lok shäng kjlara obi ba tjok ko Tértulo. E Pablo rotaga, ba llamo löng li kjishko wlo le. Eni ga epga jek öötong löng no ichaga li shwoy, Pablo rotë wlo. ² Ga Pablo rokara tjlapga lirë, ga söya lok tjwe shäng ba bokshto. Eshko ga Tértulo omrotë, tjlä Félix kong ga «Tjlapga no ichaga, pja tjwlö kësbange. Èri ga öötong lu pjloglo ara tjän ga tjawa löng wlëp, wopjlu bop kjishko, ga bop kjok miydë li kjishko ga llëbo shäryorop ara kjok èreshko beno pjlu, owa llëme. ³ E kjishko ga tjawa löng wopjlu bop tjok. Enido kjone pogo ga pja roy läywe borwa pjeyogarë pjlu. ⁴ Gueniyo pja dbar jerwa ara llëm wlo ga rokërwa bop kong ga tjawa tjlä li kus sira.

⁵ »Domer kjwe miydororwa ga kjwe owa. To shäng kjok kjwang jikong judióga barwë ara, shdüya wlo le. Nopga löng kjok èreshko kowëba nazarenoga, domer kjwe ba kägäyo. ⁶⁻⁸ Borwa Sbö u li ëmdë ga ie ber jong dboy Sbö kong

* **24:6-8** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... ga sharorwa eshko e kjishko. llgwerwa borwa kjok llgwekklo go lororwa, gueniyo ga ëngkjwaga kägäyo kësbangyo ko Lisias opzrëno jek eshko ga döra borwa shjiryoy dbo go. Ga tjawa ichara tek bop shwoy ba rotë.»

ame wlo lara, ga sharorwa eshko e kjishko.* Eni ga kjakrokos pjarë om go ba kong. Miydëp e go ga tjlökwo lërwa löng ba kjishko kës li, e jlöe» le.

⁹ Eshko ga judioga löng li tjlë ga «Eni jlöe» le lok eni.

¹⁰ Eni ga tjlappa li orkwo pingö Pablo bët, pja tjlëzong loklo wleni, ga Pablo tjlë ga «Miydër pjlú ga pja parkë sök jushko no llgwega lu pjloglo ara tjan. E kjishko ga tja opwlikë bop bokshto wlëpe. ¹¹ Eni ga tja tjlë li jlöre miydëp woydë ga kjakrokëp ë pogo kong om go ga pjlúe. Eeri ga öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pjök (12) ga tja öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrëk wlo. ¹² Eshko ga tja wlëna lok shäng tjlökwo kjlopswë kar kar ëbo tjok llëme. Eye shdöror llaw pogo llëme. Sbö u zlong bäng ga llëye shäryoror llëm, judioga syö uyo roshko llëm, shto oblë llëm bakoe. ¹³ Tja rote lok li llëbo wlëna jlökoyo bor shdungko wlo drete.

¹⁴ »Gueniyo lër jlökoyo ga nopga jëk löng Irbo Tjaglën li go sorë ga tja omshäryë shäng eni. E kjishko ga bor rotagaga löng kjwe tjlë ga tja jëk shäng Sbö tjok bëy llëme le, gueniyo borwa tjlappaga tek dënashko so Sbö li, e poshrër, kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e jlöe lër uunkong baiya dik, ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagagarë li, e jlöe lër bakoe. ¹⁵ Ga tja sök Sbö koshë ga shinmoga, e woshre iröng obi uunkong, pjlo bekde, de pjlo bek llëmde, gueniyo woshre iröng obi. Kjwepga kjwe löng omkoshë sorë ga tja omkoshë shäng eni bakoe. ¹⁶ E kjishko ga tja drön ara, tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo, tja ber pjlo bek nopga bokso wlo bakoe.

¹⁷ »Lu to jek pjlöböso ga tja öör jëktong shäng kjok shto oblë oblë ga tja jek öötong shäng iröng obi bor kjokshko, dbur twër oba song wleniyo kong wlo, Sbö sëngglo sör, twër ba kong ba ushko wlo bakoe

loror. ¹⁸ Ga tja wlëna kjwepgarë eshkosshko ga llëye shäryërwa lara Moisésdë, tjawa äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo li, e shäryër pjir shäng kjwlëe. Eshko ga nopga jëk löng bor tjok ara llëm, ga ëye ëng shdök löng llëm bakoe. ¹⁹ Eshko ga judioga Asia so löng kjlöbö, ga llëye lër bop kong li, e ina lok pjire. Zok ga epga tjwayde löng jushko om go, opping na bop bokshto, tja rote wlo. Kuya ga llëbo shäryoror sit jlökoyo, tja rote wlo wleni ga le lok om go ga pjlúe. ²⁰ Eni llëm ga shrono löng kjwe, tja shäng ba boksho no llgwezlong shtoyoshko ga llëye wlëna bor tjok, tja shdungko wleni ga le lok bop kong ga pjlúe. ²¹ Gueniyo ga tja le lok li kjri-naso ga pjlúe. Tja shäng ba boksh-toshko ga tja tjlë ba kong dbo go ga «Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja iak shäng bomi boksho llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjishko» lër ba kong eni eröe» le.

²² Irbo Tjaglën le li miyde Félixde sök pjlúe. Eshko ga tjlë ga «Llgwer eniwa tjok llëme. Iër ber Tjlapga Lisias tjwe guing, ga llgwer eshko jä» le. ²³ E irgo ga tjlë ëngkjwaga kägäyo shäng li kong ga «Pablo kjwe ios ber shäng jushko dak dak lë, gueniyo rayos shäng iguing. Ga ëbo tjwe ba ik ga som llëm, sëya, kjimte woydë ga wëyë» le.

²⁴ Öötong dbar kjwöbö ga Félix äär shäng Pablo shwoy, ba boy Drusila tjok. Walë, e judío. Eshko ga Pablo rokara Félixde jek ba shwoy. Ga Pablo lano ba tjok, shji mår Cristo Jesús go sorë kjishko. ²⁵ Eshko ga Pablo tjlë ba kong ga «Shji woyde Sbörë ga shji jëk löng pjlo bek, llëbo shäryëy woydë owashko ga shji drön ëë, shäryëy llëm wlo. Ga llono ga shji llgweya Sbörë» le.

Lara eni li kuya Félixde ga beno shäng sëya llëm, woydë arae. Eni

ga tjlë ga «Ber eni guing. Pja nomo. Tja dbar tjok ga pja rokotë obi» le. ²⁶ E irgo ga Félix shäng Pablo koshë, kong dbur twe, raye wlo le. E kjishko ga roke enido, lan ba tjok wlo.

²⁷ Shärye beno shäng eni öötong lu pjloglo pjök. E irgo ga Félix opshino ba shto dwayo, ga äska beno sök Porcio Festo. Ga Félix ber pjlu judioga tjok wlo le ga Pablo iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

25

Pablo opwlikono Festo bokshto

¹ Eshko ga Festo öötong beno sök kjok eshko so ichaga öötong dbargwo mya ga opshino Cesarea kjokyo dwayo jem öötong shäng Jerusalén kjokyo. ² Eshko ga syöshtaga kägäyoga, judioga oblë tjwlö ara wleniyo, e töno Tjlapga Festo tjok, ga tjlëno lok ara Pablo wloyo. ³ Tjlë lok ba kong ga «Tjawa kjimtëp sira. Pablo ichëp tëm söya lok borwa kong Jerusalén kjokyo» le, gueniyo e wopro ga epga löng poshäryë ba zrök irbo wlo le.

⁴ Kuya Festorë ga tjlë ba kong ga «lëme. Pablo, e iak beno shäng no shdüzlong uyo roshko Cesarea kjokyo, ga tja wotjlík ga tja jongya wop ä iröng eshko lër. ⁵ E kjishko ga homi tjrëko ëreshko tjlapgaga tjwlö kësks wleniyo ichëmi jer bor tjok kjlöbö Cesarea kjokyo. Llëbo shäryara domer lirë owa ga rotëmi eshko ga pjluë» le.

⁶ Ga Festo beno shäng Jerusalén kjokyo judioga li tjrëko dbargwo kjwong (8), sak kjwara (10) dik. E irgo ga to jer iröng Cesarea kjokyo. Wëshko ga öötong sök no llgwezlong shtoyo lishko, ga no ichara jek Pablo wlojkrë. ⁷ Eni ga Pablo opzrëk jek äär shäng tjlapga sök lishko ga judioga jer öötong löng Jerusalén kjokyo dwayo li jek Pablo zlong bäng, ga tjlëno lok ara llëbo

owa kësbang, gueniyo llëye wlëna ba kong, ber shdngko wlo drete. ⁸ Eshko Pablo opwlikë wlo ga tjlë ga «lëye owa shäryoror llëme. Llëye shäryoror judioga kjok llgwekklo li wloyo llëm, llëye shäryoror Sbö u li wloyo llëm, llëye shäryoror tjlapga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo llëm bakoe» le.

⁹ Gueniyo Festo ber pjlu woydë judioga tjok kjishko ga tjlë Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja llgwer eshko wlore?»

¹⁰ «lëme. Tja shäng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li no llgwezlong bokshto, tja llgweya wlo. Miydëp pjlu ga llëye shäryoror owa judioga kong llëme. ¹¹ Llëbo owa shäryoror, tja ber zrökko wlo wleni ga tja zrökko. Gueniyo tjlökwö le lok bor wloyo li, tja rote li jyö erö wleni ga tja twako ba kong wlo llëme. Ga rokër bop kong ga tja llgweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» le.

¹² Eni ga Festo lano ba poshdung-gaga löng li tjok. Lano pjir ga tjlë Pablo kong ga «Rokorop bor kong ga pja llgweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go. E kjishko ga pja ichër jongya ba shwoy Roma kjokyo» le.

Festo lano Agripa tjok Pablo kjishko

¹³ Dbar kjwöböso ga shto oblë so pjlujo ko Agripa öötong shäng Cesarea kjokyo Festo ik. Agripa dor Berenice, e jek shäng ba tjok bakoe. ¹⁴ Ga beno löng eshko dbar kjwöböso. Dbar kjwara ga Festo tjlëno ba kong Pablo kjishko. Tjlë ga «Domer shäng ëreshko kjlara ko Pablo, iara Félixde beno shäng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁵ Ga tja öör jem shäng Jerusalén kjokyo shko ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgweya wleniyo, epga ba rotono bor kong ara. Woyde lok ga Pablo, e shdungko jlöe lër ba kong.

16 »Ga dboryoror. Tja tjlëno ba kong ga «Tjawa Roma so, tjawa sgak löng ëye iërwa zrökoba wlo jekdo, ba rotaga li tjwe löng ëng bokshto llëm guing llëme. Woyde ga rote lok ëng bokshto, opwlikë wlo» loror.

17 »Eni ga epga öör löng jushko ga tja dbar zano llëme. Wëshko dö ga tja jem öötong sök no llgwezlong shtoyo lishko, ga nopga ichoror jek domer li wlokrë, ga söra lok jek öötong shäng eshko. 18 Gueniyo ga ba rotaga shrono löng li tjlëno ga llëye owa lara ba kjishko woy-otjlïnor dik llëme. 19 Tjlëno lok ga ba kjok llgwekkdo li söya shäng bëy llëme. Ga lano lok domer kjlara ko Jesús kjishko. Tjlëno lok ga domer li wolono, gueniyo Pablo tjlë ga shäng së obi le lok eni eröe. 20 Eshko ga llëye shäryër ga pjlu li miydër sök llëme. E kjishko ga tja tjlë Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja llgwer eshko wlore?» lër.

21 »Gueniyo ga tjlë bor kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios ber sök na, tja llgweya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go guing» le. E kjishko ga ioror beno shäng dak dak lë, ichër tjlappa pjlu li shwoy llono ga bue guing» le.

22 Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja ëmdë ga domer li tjlë sorë kur woydë bakoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Bong erö ga tjlë sorë li kuba» le.

Pablo tjlëno Pjlu Agripa bokshto

23 Wëshko ga Agripa, Berenice, e opzrëno jek löng no llgwezlong shtoyo roshko. Eshko ga shrëraba ara, romguë jong träk llëme. Löng eshko li tjlappaga ëngkjwaga kägäyo kësksë wleniyo, domerga eshko so tjwlo kësksë wleniyo bakoe. Öötong töno löng ga nopga ichara Festorë jek Pablo wlokrë, ga söra lok öötong shäng eshko. 24 Eshko ga Festo tjlë ga «Pjlu Agripa, pjäy

tjlappaga töno löng bi tjok na, domer shäng kjwe izia. Woyde judioga kjlobirë ga domer kjwe ichër zrökoba wlo. Eni li woyde lok jushko Cesarea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. 25 Gueniyo ga bor kong ga llëye owa shäryara, ber zrökko wlo llëme. Gueniyo tjlëno om go ga «Tja llgweya ber tjlappa pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» lara. E kjishko ga ichër to eshko lër.

26 »Woyde ga llëbo tër ba kjishko, ichër tjlappa pjlu kësbangyo li kong, gueniyo llëye lako ba wloyo bor kong drete. E kjishko ga rokor tek shäng bop bokshto, Tjlappa Pjlu Agripa, pjäy uunkong bokshto bakoe. Eni ga kjakrokoro mi yötso pjir ga llëbo ber tër wlo ga tjlökwo tjok wlo. 27 Bor kong ga no ichër to, llgweya tjlappa pjlu kësbangyo lirë wlo ga woyde ga llë kjy loroy ba kong yötso guing» le.

26

1 Eshko ga Pjlu Agripa tjlë Pablo kong ga «Woydër ga pja tjlës bop kjishko om go shara» le.

Kuya ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni, ga tjlë ga 2 «Tjlappa Pjlu Agripa, tja shäng jushko bop bokshto, «Llëye lara judiogarë bor kjishko li, e eni llëme» lër bop kong miydëp wlo, ga tja wopjlue. 3 Tjawa judioga, tjawa llëbo shäryë sorë li miydëp sök pjluë. Tjawa ëng dboryë kar kar llë kjishko li miydëp pjlu bakoe. Eni ga miydër ga tja tjlë bop kong ga tja kup sök pjluë. E kjishko ga rokër bop kong ga tja kus sök wop tjok sira guing.

4 »Tja miyde judioga uunkongdë tek chirawashko dwayo. Tja shäng bor kjokshko, llëm ga Jerusalén kjokyo shko ga tja opshäryë sorë, e miyde lok pjluë. 5 Miyde lok pjir ga tja fariseo tek dëna tjän, ga le lok woydë wleni ga le ga pjluë. Ga tjawa fariseoga, judioga kjok

llgwekklo li njenwa yõtso anmoyõ, judioga llamo li kjinmo. ⁶ Tjlokwo lara Sbörë borwa tjlapgaga tek dënashko so kong jlökoyo li, e koshër sök iyado. Era eni tjok ga tja söra lok, tek shrono shäng, tja llgwekoba e kjishko wlo.

⁷ »Israel tjëyoga uunkong kjrिंग-gwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, tjlokwo lara li koshe löng iyado. E kjishko ga Sbõ, e poshrëya shkë dba, ga parkë löng ba kong iyadoe. Ga tjlokwo koshe löng li, tja omkoshë shäng bakoe. ¶Tjlapga Pjlu Agripa, tja rote judiogarë löng e kjishko! ⁸ ¿Shji judioga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre Sbörë iröng obi jlõe lëy llëm ega?

⁹ »Dënashko ga tja wotjliño om go ga bek wlo ga tja parkë Jesús, Nazaret so li nopga wloyo loror. ¹⁰ Ga shäryoror eni eshko Jerusalén kjokyo. Tja ichaga syöshtaga kägäyogarë, ga Jesús tjlokwo kjragaga li ichoror no shdüzlong uyo roshko arae. Ga zrökobashko ga tja tjläno ga “Kjwe zrökko” loror bebi. ¹¹ Enido ga tja öör shäng ba wlëk judioga syõ uyo lok oblë oblë li roshko. Wlënor ga shdun ara, Jesús läywe owa wlo lër. Ga tja iirkono ara ba kong lok, ga irpjanor Jerusalén kjokyo lishko dö llëme. Irpjanor jek shäng kjok shto oblë oblë, oba tjëyo eniyo llëm wleniyoshko bakoe.

¹² »Shäryër shäng eni kuzong ga pjlara ga tja jek shäng jongya Damasco kjokyo, tja ichak syöshtaga kägäyogarë, pak twara lok bor kong li shäryër wlo. ¹³ Gueniyo dlo dluw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, kälä dbo dlo kjinmo, jek lletlet, ga tja kopjrina beno pjang pjribri bor yorkagaga jek löng li tjok. ¹⁴ Eshko ga tjawa dgonon jer löng töshko, ga kur ga ëbo tjlä bor kong arameo tjlokwo go ga “Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega? Pja opyë shäng bor wloyo ga pja opshdung

shäng om goshko, e so öng llë, ba shpökklo dbo stek li te om go kjoyoe” le.

¹⁵ »Kur ga tja tjlä ga “Tjlapga, ¿pja ë?”

»“Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. ¹⁶ Pja kojözong. Tja weno shäng bop kong ëre, pja kroror ber shäng bor parkaga wlo kjishko. Woydër ga llëye inop ëre, llëye pin bop kong li, e lëp oba kong. ¹⁷⁻¹⁸ Ga pja to shäng ba lëshko ga pja wlikër judioga wloshko dwayo, nopga judio llëm wleniyo wloshko dwayo bakoe. Pja ichër jongya nopga judio llëm wleniyo kong jlökoyo. Woydër ga epga ber löng bokkwo roshwing pjir wleni, ga jëk löng kjok ro sî roshko wleni ame, jëk löng iök shjiy roshko wleni shara. Woydër ga löng Ä wloshko ame, ber löng Sbõ wloshko shara. Woydër ga owa pjang ba go li lön ber dret, epga iër ber löng ba pjeyoga mär bor go erö li tjok wlo. Pja ichër jongya nopga judio llëm wleniyo kong, llëbo uunkong ëre shärye wlo” le bor kong.

¹⁹ »Tjlapga Pjlu Agripa, eni ga llëbo ichara Sbörë bor kong kjok dogo dwayo inor shji yoïno wleni li jlõe loror, ga koloror. ²⁰ Bäm go ga tjlokwo ëre loror judioga löng Damasco kjokyo li kong, e irgo ga judioga löng Jerusalén kjokyo li kong, judioga löng Judea kjokyo kjok kjwang jikong li kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjläno ba kong ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlõe lozi, ga rayozî, ga pjäy optwos Sbõ kong dey. E irgo ga llëbo shäryozî pjlo bek, pjäy kjlopswono jlõe lëba wlo” loror.

²¹ »Tja shara judiogarë Sbõ u zlong bäng, tja zröya lok wlo lara e kjishko. ²²⁻²³ Gueniyo tja kjimte Sbörë shäng. E kjishko ga tja beno shäng ba tjlokwo lë nopga uunkong kong, tjwlo këskes li kong, tjwlo chila li kong bakoe. Llëye

shäryë wlo lara Moisés, Sbö tjlökwo lagagarë dëna tjan li, e shäryono eni jlöe lër oba kong. Tjlëno lok ga “Llono ga no pjluyo iche le Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi, shinmoga tjeng kës li bäm go. Shäryë eni, ga shji döya Sbörë sorë li roy shdöya ba pjeyoga judioga kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Shji jëk löng kjok ro sī roshko wleniyo kong ga roy ber iök shjiy wleni” le lok beno pjang ba kijbokwo go eni» le.

²⁴ Eshko ga Pablo tjlë shäng opwlikë eni wopro ga tjlökwo skokza Festorë, tjlë ba kong dbo go ga «Pablo, ¿pja skwëre llëro? Pja oppino ara ga pja iara beno shäng skwë erä» le.

²⁵ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga Festo, tja skwë llëme. Tjlökwo lër li, e jlöe. Tja tjlë li, e bek lotë. ²⁶ Tjlapga Pjlu Agripa sök kjwe. Tjlökwo lër li, e miyde sök pjlúe. E shäryak lütshko llëm, e wëlle. E kjishko ga tja tjlë shäng wlëp ba bokshto. Miydër pjlú ga sök kjwe ommydë pjlúe» le. ²⁷ E irgo ga Pablo tjlë tjlapga Agripa kong ga «Tjlapga pjlú, ¿woyotjlíp ga llëye lara Sbö tjlökwo lagagarë li, e jlöe lëpde? Miydër ga e jlöe lëp» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja kjlopswëp ber Cristo tjlökwo kjraga maling jüni lëpdo?»

²⁹ «Wop chirare, de wop arare, gueniyo rokër Sbö kong ga pja, nopga uunkong tja kuya löng jüshko eerishko, pjäy äär ber löng Cristo tjlökwo kjraga botoya dik, gueniyo pjrik löng dröng sho bomi orkwo go jüni botoya dik llëme» le ba kong.

³⁰ Eni ga pjlú li kojono opshik kjoko wlo, kjok eshko so ichaga tjok, Berenice tjok, nopga sirkeno löng ba tjok li tjok bakoe. ³¹ Ga to opshino löng lan dbosho, tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëye

owa shäryara ber zrökko wlo llëm, shdungko shäng kjërshko ëmdë llëm bakoe» le lok eni.

³² Eshko ga Agripa tjlë Festo kong ga «Domer kjwe “Rokër ga tja llgwegaga ber pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go” lara llëm kjwe ga rayoroy ga pjlúe» le.

27

Pablo icharaba to jongya Roma kjokyo

¹ Woyotjlína tjlapgaga lirë pjir ga tjawa iche jek jongya Italia kjokyo wlo leshko ga Pablo, e twara lok ëngkjwagaga ara kägäyo kjlara kong, de wlo. Domer, e ko Julio. E ëngkjwaga parkë löng pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li daga wleniyo. Ga kong nopga oblë shdung löng eshko, e twara lok, de wlo bakoe. ² Eshko ga kyyong pjang kjlara kësbang jek äär Adramitio kjokyo dwayo brik pjang kjwlë jongya Asia kyyong tjyozlong shtoyo kjrinishko kjrinishko le, ga tjawa opyono e roshko, ga tjawa opshino toe. Aristarco jek shäng borwa tjok bebi, e Tesalónica so. Tesalónica kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. ³ Wëshko ga tjawa öötong löng kyyong tjyozlong kjokyo ko Sidón. Eshko ga Pablo songe le Juliorë, ga rayara to ba pjeyoga wleni löng eshko li ik, kjimte lok wlo.

⁴ E irgo ga tjawa opshino to Sidón kjokyo dwayo. Eshko ga pjluk tjwe jong dbo ara dlung buk kës li shwo lëkong, ga tjawa bakwe jong iröng eröe. E kjishko ga tjawa to jek dipzono dlung tjreko ko Chipre, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmshko. ⁵ E irgo ga tjawa dipzono jek dlung buk Cilicia kjokyo, Panfilia kjokyo, e bokshto, kjwo kalëkong, ga tjawa tyyono öötong löng Mira kjokyo, e Licia kjokyo obi. ⁶ Eshko ga kyyong wlëna ëngkjwaga kägäyo lirë pjang kjlara oblë kësbang jek äär Alejandría kjokyo dwayo, brik pjang

kjwlë jongya Italia kjokyo le. Eni ga tjawa opyono e roshko ba tjok, tjawa jek këgong shara wlo.

⁷ Dbar kjwöböso ga pjluk ara kjishko ga tjawa jëktong kjoyong li go wor, ga pakyo ara, eni ga tjawa jek öötong löng Gnido kjokyo gomyo. Ga tjawa jek bek lororwa, gueniyo tjawa bakwe pjlukde ara obi kjishko ga tjawa dipzono jek dlung tjrëko pjang kjrina obi ko Creta, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmskko, kjok ko Salmón li bokshto. ⁸ Ga tjawa jek löng, gueniyo dlung sor go soyo arae. Eni ga tjawa jek äär löng kjok buk kjrina kowëba Kjoyong Tjyozlong Shtoyo Pjlúshko, Lasea kjokyo buk ba soshko.

⁹ Eshko ga tjawa barwara pjlukde ara kuzong ga dbar to jek kop ara tjän. Shji ië llëm Sbö kong dbaryo shrëya judiogarë li, e to jek tjän, ga miydororwa e go ga kjok owa shunyo shrë ara dbaryo li döröe. Kjok eni ga dlung iirkë arae. E kjishko ga shji jek dlung kjing go ga shji sjëke. Eni ga nopga jek löng li poshduna Pablorë, tjlä ga ¹⁰ «Domerga, in ga shji jek löng ëre kong llëbo wen owa, shji kjoyong kësbang ëre jer bi shjiryo, bi llëbo tjeng kës wle tjok. Erö llëme. Shji ëmdë ga jer bakoe. Shji ber löng na dey» le.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga kjoyong tjyozlong shtoyo eshko li, kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjlú llëme. E kjishko ga kjoyong sogo li, ba kjoyong söga shäng li, e tjlä lok ëngkjwaga kägäyo li kong ga «Shji jek dey» le. Nopga llamo löng kës li wotjlik jong e kjoyo bakoe. Tjlä lok ga «Shji opshik jushko dwayo dey. Tjly, shji jek Fenice kjokyo ga buere iy wlo. Eshko ga kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjlúe» le. Fenice kjokyo, e kjoyong tjyozlong kjokyo buk Creta kjokyo obi. Eshko ga dlo jer shwo lëkong li iy ga wëlle. Kuya

Juliorë ga tjläkwo baïya lok li kolara, Pablo i lira kolara llëme.

Dlung kjing kjok owa, pjluk ara

¹³ Eshko ga pjluk li tjwe jong dlung buk kës shwo lëkong, gueniyo wore. E kjishko ga wotjlik lok ga «Shji to ga bue» le. Eni ga ba dröng sho kjoyong shakklo kësbang lona jer dlung roshko li shira lok tëm kjoyong li roshko iröng obi, ga tjawa opshino jek löng dlung tjrëko Creta li kjako. ¹⁴ Gueniyo wop tjok ga pjluk tjwe jong kjrina obi, dlung tjrëko li shwo lëkong shara, dbo ara anmoyö, pjluk li kowëba Nororiental, ¹⁵ ga tjawa bakwara arae. Eni ga kjoyong kësbang li bojonwa ber buk pjluk li shwo lëkong lërwa ga äe. E kjishko ga kjoyong li rayorowa söya pjluk lirë om go äär kjone ga eshko. ¹⁶ Ga tjawa söra to jek dlung tjrëko buk chirawa ko Cauda pjlor dew lëkong. Eshko ga pjluk dbo ara llëme. E kjishko ga kjoyongwa chirawa söra pjang kjlara li irgo kjro go, e poyonwa jem kjlara li roshko lërwa. Ga tjawa kong pak twara ara, gueniyo ga poyonorwae. ¹⁷ E irgo ga kjoyong kësbang li doyo pjirira domerga lirë lok tuk, war llëm wlo le. Eshko ga tjlä lok ëng kong ga «Shji söya pjluk kjwerë jek äär jong bo buk kjweshko ko Sirte lishko. Kjweshko ga kjone kjoneshko ga ro chira, ga shji kjoyong pjë, war bi shjiryo» le eni, ga bangkjrara lok arae. E kjishko ga shwong kjoyo shtëgro ara pje lok pjang kjomo pjluk shakklo kjoyong jëk wlo li, e lona lok ter töshko, söya pjlukde jek eshko llëm wlo, ga kjoyong li rayara lok söga pjlukde om go shara.

¹⁸ Wëshko ga dlung kjing go li pjluk ara obi, tjawa bakwe dbo ara iyadoe. Eni ga kjoyong sögaga kjarga löng ba llëbo söya tjeng soynekklo kës li dbuk lok jer dlung roy. ¹⁹ Wëshko ga ba orkwo om go li goshko ga shwong kjoyo shtëgro ara li dbura lok jer dlung

roy, kjoyung sho llë, kjor llë kjoyong shakklo llë li tjok bakoe. ²⁰ Dbar kop ara ga kjok owa owa, pjluk tira llëm dlung kjing go, dlung iirkë arae. E wopro ga dlo wen llëm, dbala ëmdë llëm bakoe. Eshko ga tjawa to jek löng kjone miydërwa sira llëm, ga tjawa där, e koshërwa ame, e woyojerorwa pjire.

²¹ Eshko ga tjawa löng ioydë llëm dbar kop ara tjän. Eni kuzong ga Pablo kojono shäng nopga löng li tjërko, ga tjlä ga «Domerga, shji löng Creta kjokyo obishko ga tja koloromi kjwe ga shji to löng song jüni llëm, ga bomi llëbo jeno bomi shjiryö llëm bakoe. ²² Gueniyo eni tjok ga rokër bomi kong ga pjây dbokjrozong. Èye löng jüshko ga wolon kjlara llëme. Gueniyo kjoyong kësband ërera jer bi shjiryö. ²³ Sbö, e bor sogo, ga tja parkë shäng ba kong ÿyado. Luna shkëyo ga ba parkaga kjok dogo so ichara weno shäng bor kong kjlara, ²⁴ ga tjlä bor kong ga “Pablo, llëye bangkjërëp llëme. Pja jongya pjlu kësbandyö sök Roma kjokyo li bokshto, pja llgweya wlo. Bop kjishko ga nopga löng kjoyong kësband roshko kjlobi kjwe wolon llëm, döya Sbörë uunkong” le. ²⁵ E kjishko ga pjây dbokjrozong. Sbö, e koshër ga shji kjimte jlökoyö, lara ba parkaga lirë bor kong sorë li eni. ²⁶ Gueniyo ga shji söya pjlukdë äär dlung tjërko pjang kjrina, ga kjoyong ëre pjë dlar ber buk eshko» le.

²⁷ Eshko ga öötong dbar sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga tjawa bakwe pjlukdë jek löng dlung ko Adriático* li kjing go obi. E shkëyo kjok rong dik ga kjoyong sögaga li tjlä ëng kong ga «Shji ääto pjöshko dikjoyoe» le. ²⁸ Ga dlung li ro kjöm, e tjläna lok ba tjläkklo go, ga beno ro wop orkwo jyäglo†

pjloglo sak kjwong (80). Wop tjok obi ga tjläna lok jek obi, ga beno ro wop orkwo jyäglo pjloglo sak tjer (60). ²⁹ Eshko ga bangkjre lok ara, pjë ak go le, ga dröng sho kjoyong shakklo kësksë lona jer dlung roshko kjwo pkëng (4) kjoyong si lëkong, kjoyong li jek ame wlo. Eni ga beno löng eshko syöshhtë, epga kjok shrän löng së obi wlo le. ³⁰ Eni ga kjoyong sögaga li tök woydë kjoyong li roshko dwayo le, ga opyorgö löng kjoyong chirawa li long jer dlung kjing kjoyong kësband li ne lëkong. Shäryara eni, dröng sho kjoyong shakklo löya wlo lara, miga tök wlo le. ³¹ Gueniyo eshko ga Pablo tjläno ëngkjwagaga löng li kong, ba kägäyo li kong bakoe. Tjlä ba kong ga «Kjwepga kjwe ber löng kjoyong kësband ëre roshko llëm ga pjây där llëme» le.

³² Eni ga kjoyong chirawa löya kjoyong sögagarë löng li, e kjoyungyo zara ëngkjwagaga lirë tas tas, jer lono dlung kjing go, ga jenoë.

³³⁻³⁴ E irgo ga kjok shränto ga Pablo tjlä nopga löng eshko uunkong kong ga «Öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pkëng (14) tjän ga pjây löng woydë, ga pjây ioydë llëm bakoe. E kjishko ga rokër bomi kong ga pjây ios sira. Pjây löng së wlo ga woyde ga pjây ië. Eni ga pjây wolon kjlara llëm, bomi käkzong ëmdë ga jer pjlara llëm bakoe» le.

³⁵ Lara eni pjir ga pjlung shosho suk pjir kjrara tjeng kjwara ba wloshko, ga syöshtono Sbö kong, tjlä ga «Dli ëre tworop borwa kong. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le nopga tjeng kës li bokshto. Eni ga tora bëy ga uarae. ³⁶ ÿya uunkong lirë ga wokjankono, ga iono lok bakoe. ³⁷ Tjawa löng kjoyong li roshko uunkong ga doglo sak dbäw pjloglo pjök kjingsho

* 27:27 Eshko dbaryo ga dlung kowëba Adriático li, e dlung kowëba Adriático eerishko li llëme. E oblë. † 27:28 Orkwo jyäglo pjlara, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

sak kjäk kjingsho tjer (276).³⁸ Ga iono lok woydara bayo kjöm ga eni. E irgo ga pjlung shosho söya tjeng kjoyng roshko kës li dbura jer dlung roy dret, kjoyng li wënyë wlo le.

³⁹ Kjoyng shräno pjir ga tjawa löng kjokyo kjone miyde kjoyng sögaga lirë llëme. Gueniyo İya lok ga bo jem buk eshko kjrina, la sho tjok. Eni ga wotjlik lok ga «Kjoyng ëre tjiyë këgo sit ga buere İy» le. ⁴⁰ Ga ba dröng sho kjoyng shakklo këskës lona jer tjeng dlung roshko li, e kjoyngyo zakza lok tas tas beno tjeng dlung roshko eshko. Ga ba kjlongkwang lok si lëkong ba llgwekklo li kjoyngyo döra bakoe. E irgo ga shwong kjoyo pjluk shakklo li, e poyona lok kara ba kjoyng li ne lëkong, bakwe pjlukdë jek këgong pjöshko wlo lara. ⁴¹ Gueniyo to jek jong la sho töno tjeng dlung roshko li bët ga kjoyng li lliktong beno buk la sho li roshko. Eshko ga ne lëkong li lliktong beno jong wir ame, ga si lëkong li, e shpoya dlung pjlublunyorë ara, ga dlöktong kjwangyo dboy dboye.

⁴² Eni ga ëngkjwagaga li tjlä ëng kong ga «Nopga dëy, söy tjeng kjwe zröy dret dey, llëm ga ichëy jek wë İ tjök lok drete» le.

⁴³ Gueniyo woyde ba kägäyo lirë ga Pablo zröya llëme le, ga tjlä ëngkjwagaga li kong ga «Wëyë, zröy llëme. Eye wë pjlú ga optë jer dlung roy bäm go, jek wë İ äär pjë jong pjöshko. ⁴⁴ Llamo löng oblë jek kjorkwang kjing go, llëm ga kjoyng dlöktong kjwangyo go bakoe» le.

Eni ga tjawa kayo döktong pjir, öötong pjöshko beno löng së uunkong.

28

Pablo shäng dlung tjrëko ko Malta

¹ Eshko ga tjawa kayo döktong pjono löng pjöshko uunkong irgo ga

miydororwa ga dlung tjrëko li ko Malta. ² Kjoyng eshko li noyo tjok, ga tjawa dara yötso tjë jikong. Eshko ga shunyo shrë pjang ara, smo ara bakoe. Eni kuzong ga iök boktöna lok, ga tjawa rokara uunkong ba zlong bäng, iökkok eshko wlo.

³ Eshko ga Pablo löng dogro töno kjlöbö, ga dbuya shäng iök li roshko. Eshko ga iök li kjlik ara kjishko ga dgur brik buk eshko kjlara, ga Pablo uara ba orkwoshko, ga dgur li beno pjang ling ba orkwo go. ⁴ İya kjok eshko sopgarë ga tjlä lok ëng kong ga «Domer kjwe owa, no zrök ä wleniyo dikjoyoe. Döktong tek dlung kjing kjok owashko dwayo ëmdë ga bi sbö shäng kjlara kowëy Kjoy llgwega Bek li, domer kjwe woyde ber shäng së llëme» le. ⁵ Gueniyo ga dgur li sringza Pblorë buk iök pjë jong ri ri li roshko, ga llëye shäryono Pablo kong llëme. ⁶ Eshko ga löng tjë jikong li wotjläno ga «Kjwe orkwo dguë jekdo, llëm ga jek buk rish wolon jekdoro» lara. Gueniyo koshe löng kjër ga dguë sira llëme. İya lok ga llëye shäryë ba kong llëm ga wotjlik lok oblë, tjlä lok ga «Bi sböpga kjlarayo li kjwe» le.

⁷ Dlung tjrëko eshko so ichaga ko Publio. Ga tjawa tjiyono löng lishko ga kjok ber buk soshko kjrina baİya. Eni ga tjawa wlojkrara, dara yötso ba ushko dbargwo mya. ⁸ Eshko ga Publio data buk swlo ara ba bukklo kjing go, kjlik ara, roshkwë ara bakoe. Eni ga Pablo jek öötong shäng ba İk. Eshko ga syöshtono Sbö kong ba kjishko. E irgo ga orkwo iono ba kjing go, ga poptara beno pjlúe. ⁹ Roy kuya swlopga tjeng dlung tjrëko oblëre ga shrono löng Pablo shwoy uunkong, ga poptara pjire. ¹⁰ Eni ga kjok eshko sopga beno löng woowa llëm borwa kong. E kjishko ga tjawa kong llëbo twara arae.

Ga tjawa brikshko ga llëbo woydororwa borwa kjimtoklo irbo wlo li, e twara lok borwa kong pjire.

Pablo jek öötong shäng Roma kjokyo

¹¹ Eshko ga kkyong kësbang pjang kjlara tek Alejandria kjokyo dwayo, pjang kjok owa jek pjir li koshë. Kkyong li poglo go ba sböpga do pjök li jyäglo tak lok. Ba sböpga li kowe lok Cästor, Pölux. Eshko ga tjawa löng dlung tjërëko li öötong moglo myashko ga tjawa opyono kkyong li roshko, ga tjawa opshino to dlung tjërëko li dwayo.

¹² Ga tjawa jek öötong löng kkyong tjyozlong kjokyo ko Siracusa, ga tjawa beno löng eshko dbargwo mya. ¹³ E irgo ga tjawa jek löng dlung sor go jek äär löng Regio kjokyo. Wëshko ga pjluk tjwe jong borwa irgo, ga tjawa opshino toe. E wëyo obi ga tjawa jek öötong löng Puteoli kjokyo. ¹⁴ Eni ga tjawa opshino kkyong roshko dwayo. Eshko ga pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga wlënorwa löng kjlöbö, ga tjawa mana ber löng ba tjok sondë kjwara wlo le, ga tjawa beno löng. E irgo ga tjawa opshino to jek Roma kjokyo pjö lëkong.

¹⁵ Eshko ga tjawa roy kura pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga löng Roma kjokyo lirë tjän. Eni kuzong ga kjone kjone opshino jer löng borwa koshë irbo. Kjong kjong jer löng borwa koshë llëbo soynezzlong shtoyo ko Apio, kjong kjong jer löng kjok kjrina obi, oba pozlong uyo lok mya lishko. Ga jer löng borwa koshaga li ñya Pablorë ga beno shäng wopjlu, dbokjrono jek obi, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kjimtorop kësbange. Tja wopjlu bop tjok» le. Ga epga jek iröng borwa tjok. ¹⁶ Tjawa öötong löng Roma kjokyo ga kjok llgwegaga löng eshko li, Pablo iara lok beno shäng no shdüzzlong uyo roshko

llëme. Kong u wlëna kjwara, iara beno sök eshko tjoksa, daga beno shäng ba tjok kjlara erä.

Pablo Sbö tjlökwö roy löno shäng Roma kjokyo

¹⁷ Öötong dbargwo mya ga judiöga löng Roma kjokyo tjwlo këskes wleniyo li mana Pablorë tek ba shwoy. Ga töno shrono löng ba shwoy ga Pablo tjlä ba kong ga «Pjeyoga, llëye shäryoror owa bi pjeyoga judiöga kong llëm, bi tjlapgaga tek dëdashko so sdëkwö wloyo llëm bakoe. Gueniyo ga tja sharaba shäng Jerusalén kjokyo, ga tja twaraba beno tjeng Roma sopga wloshko, tja shdüya lok wlo. ¹⁸ Eshko ga tja kong llëbo kjakrokara lok ara, ga llëye wlëna bor tjok, tja ber zrökko wlo llëme. E kjishko ga tja raye lok woydë. ¹⁹ Gueniyo ga woydara judiöga lirë eni llëm, ga tjläno lok ara bor wloyo. E kjishko ga tja llëye shäryër wlo ame, ga rokoror Roma so li kong ga tja llgweya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go loror eni, ga tja ichara lok tek na e kjishko.

»Eni gueniyo ga tja tek shäng bor pjeyoga rotaga tjlapgaga li kong llëme. ²⁰ E kjishko ga pjäy manor, pjäy ñn wlo, shji lan ëng tjok wlo bakoe. Woydoror ga pjäy ommydë pjlu ga no pjluyo iche le Sbörë koshëy shji Israel tjëyoga uunkongdë löng li, koshër shäng li e. Tja pjrik shäng na dröng sho pjang ëre go, tja parkë ba kong kjishko» le.

²¹ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Tjawa kong kjibokwo ichayde lok tek Judea kjokyo dwayo bop kjishko llëme. Pjeyoga judiögara shrono tek ey dwayo ëmdë ga llëye layde owa bop kjishko borwa kong llëm bakoe. ²² Gueniyo miydërwa ga kjone pogo ga oba tjlä ara nopga tjlökwö kjragaga löng bopoya dik li wloyo. E kjishko ga pja wotjlik llë miydërwa woydë» le.

²³ Eni ga dbar iara lok beno jong kjwara, tön eng tjok obi wlo le. Dbaryo öötong ga nopga tönö ara Pablo sök lishko. Kajok shröngteng äär jong kjok säng go ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy lara ba kong ara. Ga llëye lara Moisés, Sbö tjlökwo lagagarë tek dënashko li, e pjlollgwera ba kong, no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús jlöe le lok wlo.

²⁴ Kuya lok ga kjong kjong Pablo tjlökwo kjrono, gueniyo llamora omtjlökwo kjrë woydë llëme. ²⁵ Eni ga woyotjlïya beno löng kjrinaso llëm kuzong ga opshik toe le löng. Eshko ga Pablo tjlëno ba kong, pjir wlo. Tjlë ga «Dënashko ga tjlökwo lara Sbö Séyarë ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaías kong, le bomi tjlapgaga löng li kong wlo. Ga tjlökwo lara pjlo beke. Tjlëno beno eni:

²⁶ »“Pja nom tjlë bor nopga ère kong ga
‘Kumi löng kjër ga llë loklo miydëmi löng llëme.

Ïmi löng kjër ga llë ïgömi llëme’
lëp ba kong eni.

²⁷ Nopga ère, llëye kuya woydë llëme.
Kwomgwo bäng bängzak lok tuke.

Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,
llëbo ïya lok ba bokkwo go llëm wlo,
llëbo kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,
opping lok sira llëm wlo,
optwë bor kong llëm wlo,
epga dör llëm wlo bakoe.”*

²⁸⁻²⁹ »E kjïshko ga woydër ga miydëmi pjlú ga no döya Sbörë li roy beno nopga judío llëm wleniyo kong bako tjän, ga epga omkjrë» le.†

³⁰ Eshko ga Pablo beno shäng eshko ba daga shäng li tjok lu

pjloglo pjök ba u jong potjwlëya ï li roshko. Nopga tjwe kjlobi ba ik ga wlokjre enidoe. ³¹ Ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy lara oba kong ara, ga lara Tjlapga Jesucristo kjïshko ara bakoe. Tjlëshko ga llëye bangkjre llëm, ga barwaga èrë llëm bakoe.

* **28:27** Isaías 6.9-10. † **28:28-29** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... le. Kuya lok ga to lok pjir, jek löng tjlë ara eng kong irbo, tjlökwo kjlopswë kar kare.»

Carta a los Romanos **Kjibokwo ère tara** **Pblorè Roma soppa** **kong** **Kjibokwo ère sorè**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kfragaga löng Roma kjokyo ara. Epga ara judío llëm wleniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga li wotjlino ga epga kjrara Sbörè bäm go kjishko ga epga tjwlö ara, nopga judío llëm wleniyo li kjinmo. Eni ga Pablo jek woydè ba ik jlökoyo, gueniyo dbar jek eshko wlo wlèyde llëm obi. Eni ga kjibokwo ère tara ba kong, llëbo li llgweya wlo, llëbo shäryara Jesucristorè ba kong li miyde pjlu wlo bakoe. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara, sök no shdüzlöng uyo roshko Corinto kjokyo lishko.

Roma kjokyo ga judíoga li wotjlino ga epga äär ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya bëy kjishko, gueniyo kjibokwo ère go ga llëbo pina Pblorè ba kong ara. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e tjwlö bek Sbö bokso. Nopga uunkong llëbo owa shäryono, ga beno löng shdüya Sbörè wlo. Gueniyo èye mär Jesús go ga ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, ga ber shdungko ame. Shärye eni nopga uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Kjibokwo ère go ga llëbo ère pina ba kong eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pblorè. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörè, tja iara beno shäng ba tjlökwo roy pjlu laga Cristo Jesús äska. ² Dënashko ga tjlökwo pjlu ère lara Sbörè ba tjlökwo lagaga kong jlökoyo, ga tara lok beno pjang ba

kjibokwo go. ³ Tjlökwo ère, e bi Tjlapga Jesucristo roy layde. E Sbö Wa weno no, David tjèyo bakoe. ⁴ Ga wolono irgo ga woshlara Sbörè iröng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbö Sëyarè ga e no erö llëm, e Sbö Wa bakoe.

⁵ Sbö wopjlu li kjishko ga tja rokara Jesucristorè beno ba tjlökwo roy laga ba äska, nopga judío llëm wleniyo rokër mär ber löng ba go wlo, ba tjlökwo kole lok wlo, ba ko ie lok ber kësbang, tjwlö ara wlo bakoe.

⁶⁻⁷ Sbö nopga löng Roma kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Nopga rokara Sbörè ber Jesucristo i li pjây bakoe. Pjây woyde Sbörè ara.

Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Roma soppa kjishko

⁸ Pjây mär löng Jesucristo go li, e roy shdüktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga Jesucristo ko go ga tja tjle bor Sbö kong ga tja wopjlu ba tjok bomi kjishko lër eni. ⁹ Tja Sbö parkaga. Ba Wa roy pjlu lër shäng jlökoyo. Ga miyde Sbörè om go ga pjây woyoshrer iyado, ¹⁰ tja syöshëshko ga rokër ba kong iyado ga tja äätè bomi kjokyo llëm obi èmdè ga tja kjimte äär bomi ik eshko.

¹¹ Tja kjimtara Sbö Sëyarè ara, ga pjây in woydè jlökoyo, pjây kjimte eni bako wlo, pjây dbokjrè e go wlo.

¹² Shji èng kjimte kar kar lotè bomi kong. Tja mär shäng Jesucristo go sorè li inomi ga pjây dbokjrè e go. Pjây mär löng ba go sorè li inor ga tja dbokjrè e go eni bakoe.

¹³ Pjeyoga Jesús tjlökwo kfraga, tja jek bomi ik loror ara, nopga löng eshko li pin, Jesús tjlökwo kjre lok wlo, shäryèr shäng nopga judío llëm wleniyo kong kjok shto oblè oblè sorè ga eni. Lër bomi

kong, miydëmi wlo. Gueniyo tja jek bomi ik lërshko ga llëbo wen bor kong iyado. ¹⁴ Nopga tjlä Grecia so tjläkwore, de llëmde, nopga kjok miydë arare, de llëmde, e bor kong ga llëno llëme. Bek ga Sbö tjläkwore roy pjlú lër nopga judío llëm wleniyo löng kës li kong. ¹⁵ Tja jek woydë jläkwore Roma kjokyo, Sbö tjläkwore roy pjlú lër bomi kong eshko wlo e kjëshko.

¹⁶ Tjläkwore pjlú ère lër wlo ga e lökyo bor kong llëme. E dbo ara. Èye omtjläkwore kjrono ga döya Sbörë. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Lër ga lökyo bor kong llëm e kjëshko. ¹⁷ Miydëy tjläkwore pjlú ère go ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, shji mär ba go kjëshko, tak pjang ba tjläkwore go sorë li eni. Tjlä ga «Èye mär Sbö go ga era ber pjlo bek ba bokso.»*

Sbö iirkë ara nopga owa kong

¹⁸⁻¹⁹ Nopga owa to löng llëbo owa shäryë oblë oblë, tjläkwore bek li miydëba llëm wlo. Gueniyo Sbö sorë miydëy wlo li, e miydara lok pjir tjän, pina Sbörë ba kong kjëshko. E kjëshko ga Sbö sök kjok dogo li iirkë ba kong lok ara, ga shdüya kjangshko ga igöy wëllë. ²⁰ Kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong ga Sbö igöy llëme. Llëbo shäryara li iyde döe. Sbö sök jlä, e sorë, ba dbo ara li pjir llëm, e miydëy pjlú e go, kjok ère shäryara tek lëkong. E kjëshko ga «Miydororwa llëme» le nopga lirë ga äe. ²¹ Sbö miydara lok ëmdë ga iara beno lok kësbang, tjwlo ara llëm, «Tjawa wopjlú bop tjok» lara lok ba kong llëm bakoe. Opyono beno löng llëbo llëno llëm li woyotjlik erö, beno löng wotjlik drete. ²² Epga kjok miydë ara le lok ëmdë ga beno löng kjok miydë llëme. ²³ Sbö wolon llëm, e tjwlo ara bakoe. Eni ëmdë ga poshrëya lok

woydë llëm, ga rayara lok. Llëbo wolon wlo li jyäglo shäryara lok, no jyäglo, sënwa jyäglo, öng jyäglo, äya kjloshko so jyäglo bako, ga beno löng ba poshrëk shara.

²⁴ E kjëshko ga epga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, llëbo lökyo ara li shärye lok ëng tjok wlo. ²⁵ Tjläkwore bek li rayara, Sbö miydë lok woydë llëm kjëshko. Tjläkwore bek llëm li kjrayde lok shara. Llëbo shäryara Sbörë li poshrëyde lok, gueniyo Sbö ba shäryaga lira poshrëra lok llëme. Era poshrëkko iyado wlo. Ber eni.

²⁶ E kjëshko ga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga ëmdë ga domerga woyde ame, opyono beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë ëng tjok shara. ²⁷ Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjlik pë domerga tjok erä. Llëbo shäryako llëm li shäryara ëng tjok. Eshko ga llëbo weno ba kong li beno ba shdungglo, llëbo owa shäryara li kjëshko.

²⁸ Sbö woyotjliya lok woydë llëm kjëshko ga epga rayara beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë erä. ²⁹ Beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë. Llëbo owa shärye, wotjlik dbur töng ba kong erö, wotjlik owa oblë kong, no zröya, ëng dboryë kar kar iir go, jyörkë, oblë iywa shjiktëng, ³⁰ oblë läywe owa, Sbö iywa shjiktëng, ëng äyoshtë, krë ara, llëbo owa wlëya oblë oblë, ba data, ba mekë kole llëm, ³¹ wotjlik llëm, llëye le li shärye llëm, oblë woyde llëm, oblë songe le llëm bakoe. ³² Sbö tjläno ga èye opshäryë eni ga e zrökko. E miyde lok pjlú, gueniyo shärye löng eni wopjlú, oblë llëbo owa shäryë eni li iya lok ga löng wopjlú e kjëshko bakoe.

2

* 1:17 Habacuc 2.4.

Shji shdūya Sbörë beke

¹ Gueniyo ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. «Miydororwa llëme» lëmi ga äe. «No oblë llëbo owa shäryono» lëmishko ga pjây oprotë löng om go, pjây löng omshäryë eni bako kjishko. ² Miydëy ga ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shdūya Sbörë beke. ³ Eni ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëmi, gueniyo pjây löng omshäryë eni bako wleni ga miydëmi pjlu ga pjây shdūya Sbörë eni bakoe. ⁴ Miydëmi pjlu ga Sbö wopjlu ara anmoyö, shji shdūya maling llëm, iirkë bi kong maling llëm bakoe. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi llëm ga «E llëno llëme» lëmi llëme. Shji shdūya maling llëm, ba wopjlu li kjishko, gueniyo woyde ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyo ga llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi woydë llëm, llëye kumi woydë llëm kjishko. E kjishko ga Sbö iirkë bomi kong jëk këgong këgong, ga no llgwezlong dbaryoshko ga no llgweya beke. ⁶ Eshko ga no kjlara kjlara potjwlëya, llëbo shäryara dö li kjishko. ⁷ Eye drön llëbo pjlu shäryë, ber tjwlö ara Sbö bokso wlo, äär ber löng së iyado ba tjok wlo ga ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. ⁸ Gueniyo ëye wotjlik ba kjishko dö, tjlokwo bek li kjre llëm, löng llëbo owa shäryë ga shdūya kjange. ⁹ Eye löng llëbo owa shäryë ga kong llëbo iche owa ara, ber löng song jlö wlo. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁰ Gueniyo ëye löng llëbo pjlu shäryë ga llëbo pjlu twe ba kong, ie ber löng tjwlö ara, ie ber löng wlëp bakoe. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹¹ Shärye eni, shji uunkong llgweya bek kjishko.

¹² Eye llëbo owa shäryono ga shdūya. Eye kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydono ga llgweya, kjok llgwekklo li go. Eye kjok llgwekklo li miydono llëm ga llgweya, llëbo miydara li go. ¹³ Eye ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li miydara kjishko llëme. Eye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁴⁻¹⁵ (Nopga judio llëm wleniyo, kjok llgwekklo li miyde lok llëme. Gueniyo ga llëye shärye löng li pjlu, de oware, e miyde lok pjlu, ga llëbo shärye owashko ga miyde lok ga e owa. Eni ga llëbo shärye lok pjlu, tak pjang kjok llgwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e go ga kjok llgwekklo li tak beno pjang ba pjlugwo wleni, ga woyotjliya löng om go.) ¹⁶ Llono ga Jesucristo iche Sbörë nopga uunkong llgwek, llëbo woyotjliya ba pjlu shko li kjishko. Sbö tjlokwo roy pjlu lër oba kongshko ga lër eni iyado.

Judioga, kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjây kjone kjone judioga lëmi. Pjây mär kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, ga pjây krë ara, pjây Sbö nopga lëmi kjishko. ¹⁸ Llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlu, llëye ber pjlu anmoyö li miydëmi pjlu bako, pjây oppino kjok llgwekklo li go kjishko lëmi. ¹⁹⁻²⁰ Tjlokwo bek li, kjok miydë li, e tak pjang kjok llgwekklo li go. Eni ga pjây wotjlik ga kjok llgwekklo li miydëmi pjlu kjishko ga pjây nopga kjok igö llëm wleniyo bapshiga lëmi, pjây so iök shjiy kjoyo, nopga to löng kjok ro sí roy wleni li kong lëmi bakoe. Pjây opyë woydë ber löng nopga kjok miydë llëm li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe. ²¹ ¿Eni ga pjây oba pingga, pjây om go opping woydë llëm ega? «Shji lürkë llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjây om go löng lürkë. ²² «Shji pë oma boy

oblë tjok llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjây om go omsharyë eni. Sböpga jyäglo, e iywomi shjiktëng lëmi, gueniyo llëbo lüyotkëmi sböpga jyäglo li syö uyo roshko dwayo. ²³ Pjây krë ara, kjok llgwekklo li kjishko, gueniyo kolëmi löng llëme. Eni ga Sbö iëmi löng tjwlö llëm, ²⁴ tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Bomi kjishko ga Sbö ko li läywe nopga judío llëm wleniyorë owa.»*

²⁵ Jlökooyo ga ëye kjok llgwekklo li kolë ga doyo jyâ tak pjir li ba kong ga tjwlö tjok. Gueniyo ëye omkolë llëm ga ba kong ga e tjwlö llëme. ²⁶⁻²⁷ Nopga doyo jyâ tak llëm wleniyo lira, kjok llgwekklo li kolara wleni ga beno löng doyo jyâ tak pjir wleni Sbö bokso. Gueniyo pjây kjok llgwekklo li miydaga, pjây doyo jyâ tak pjir bakoe. Eni ëmdë ga kjok llgwekklo li koloromi llëm kuzong ga epga ber löng bomi rotaga.

²⁸ ¿Judíoga jlökoyo li ë? Eye dataga judío dö ga e judío jlökoyo llëme. Eye doyo jyâ tak pjir dö ga e judío jlökoyo llëm bakoe. ²⁹ Nopga wotjlik bek ba pjlushko li, judíoga jlökoyo li epga. Eye doyo jyâ tak pjir, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ga e beno löng jyâ tak pjir jlökoyo llëme. Eye ber jyâ tak pjir jlökoyo wlo ga woyde ga jyâ te Sbö Sëyarë ba pjlushko wleni. Nopga eniyo poshrëga norë llëm, poshrëga Sbörë.

3

¹ Eni ëmdë ga ëye judío, ëye doyo jyâ tak pjir, e llëno llëme lotë llëme. ² Sbö tjlokwo onmo li iara beno tjeng ba wloshko. ³ Gueniyo kjone kjone Sbö rayono pjire. ¿E kjishko ga llëye lara Sbörë ba kong jlökoyo li shärye eni llëme lë mire? ⁴ Eni llëme. Nopga uunkong jyörkë wleni ëmdë

ga Sböra tjlä bek iyado, tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja rotëbashko ga tjlokwo lorop kës li, e beke lëba eni.

Èbo llgwepshko ga llgwerop beke lëba eni bakoe.»*

⁵ No kjone kjone tjlä ga «Tjawa llëbo owa shäryono kjishko ga ikoba wëlä e go ga Sbö, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa shdüya Sbörë li owa» le lok eni. ⁶ Miga eni llëme. ¿Sbö owa jlökoyo kjwe ga nopga löng kjok ëre kjing go li llgweya sorëro? ⁷ No kjone kjone obi tjlä ga «Tjawa jyörkono kjishko ga ikoba wëlä e go ga Sbö, e tjlä beke. Eshko ga Sbö beno kësbang, tjwlö ara. ¿Eni ga tjawa shdüya llëbo owa shäryororwa li kjishko ega?» le lok eni. ⁸ Eni wleni kjwe ga «Llëbo owa shäryoydë dey, llëbo pjlu li wen wlo» lëy eni dey. No kjone kjone tjlä ga tjawa tjläno eni le, miga e lorwarë eni llëme. Eye tjläno eni ga shdüya Sbörë beke.

Eye sök pjlo bek llëme

⁹ ¿Eni ga shji judío kjishko ga shji pjlu, oblë kjinmore? Eni llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e llëbo owa shäryono uunkong, lororwa sorë li eni, ¹⁰ tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjläno beno eni:

«Eye pjlo bek Sbö bokso kjlara llëm,

¹¹ Sbö tjlokwo llë loklo miydaga ërë llëm,

Sbö wlëga ërë llëm bakoe.

¹² Sbö rayara nopga uunkongdë, beno löng tjwlö llëme.

Llëbo pjlu li shäryaga ërë llëme.»†

¹³ «Epga jyörkë erä.

Ga tjlokwo le lok li kjishko ga nopga wolon.»‡

«Shji uara dgurdë ga shji wolon,

* 2:24 Isaías 52.5; Ezequiel 36.22.

* 3:4 Salmo 51.4. † 3:12 Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3;

Eclesiastés 7.20. ‡ 3:13 Salmo 5.9. § 3:13 Salmo 140.3.

ga tjlökwo le lok li kjishko ga
nopga wolon bakoe.»§

14 «Tjîë owa iyado,
llëbo wen owa oblë kong
wlo.»*

15 «Wotjîik no zrök erä.

16 To löng kjone pogo ga no kjone
kjone pjiya, kjone kjone ie
ber löng woydë ara bakoe.

17 To löng wlëp oblë tjok sorë miyde
lok llëme.»†

18 «Sbö ëmdë ga bangkjre lok
llëme.»‡

19 Miydëy ga kjok ilgwekklo li
twara Sbörë judioga kong, kole lok
wlo. Shäryara eni, nopga uunkong
ilgweyashko ga llëye le lok ba kong
ga ä wlo. 20 Kjok ilgwekklo kës
li kolaga ërë llëme. E kjishko ga
ëye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso,
kjok ilgwekklo li kjishko llëme. Kjok
ilgwekklo li twara beno e kong wlo
llëm, twara beno shji llëbo owa
shäryë li miydoklo wlo erä.

*Nopga ie Sbörë ber pjlo bek ba
bokso, mär Jesucristo go kjishko*

21 Nopga ber pjlo bek Sbö
bokso sorë li tara beno pjang
kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go,
kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga
tek dënashko sorë li go bakoe. Ga
eerishko ga e pina Sbörë bi kong
wëllëe. Nopga ber pjlo bek ba
bokso, kjok ilgwekklo li kjishko
llëme. 22 Nopga ie ber pjlo bek ba
bokso, mär Jesucristo go kjishko
erä. Nopga uunkong döya eni,
judioga, nopga judío llëm wleniyo
bakoe. 23 Nopga uunkong llëbo owa
shäryono, llëye woyde Sbörë shärye
wlo li shäryaga ërë llëme. 24 Gueniyo
Sbö wopjlú li kjishko ga nopga döya
ba shdungglo dbo dorko dwayo
iguing, Cristo Jesús wolono ba
kjishko li kjishko. Nopga ie ber pjlo
bek ba bokso eni. 25-26 Jesucristo
ichara wolon, owa pjang nopga go
li löya ber dret ga pjlu wlo, mär

löng srëng kwono li go kjishko. E
kjishko ga beno löng shdungko ame.
Shäryara eni, llëbo shärye bek iyado
li piya nopga kong wlo. Dënashko ga
nopga shduna llëbo owa shäryara
li kjishko llëm, iirkë maling llëm
kjishko. Gueniyo eerishko ga ëye
mär Jesús go ga ie ber pjlo bek
ba bokso. Miydëy e go ga llëbo
uunkong shärye bek iyado.

27-28 ¿Eni ga shji krë llë kjishko
ga pjlu? Shji krë llë kjishko ga äe.
Miydëy pjlu ga nopga ber pjlo bek
Sbö bokso, mär Jesús go kjishko,
kjok ilgwekklo li kole kjishko llëme.
Eni ga shji krë llë kjishko ga äe.
29 ¿Ga Sbö, e judioga Sbö eröre? Eni
llëme. E nopga judío llëm wleniyo
Sbö bakoe. 30 Sbö sök kjlaraso eröe.
Nopga doyo jyã tak pjir li ie ber
pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús
go kjishko. Nopga doyo jyã tak
llëm lira ie ber pjlo bek ba bokso,
mär löng Jesús go kjishko bakoe.
31 ¿Eni ga pjây wotjîik ga tjawa mär
löng Jesús goshko kuzong ga kjok
ilgwekklo li ber tjwlö ame lorwarë
löng eni lë mire? Eni llëme. Kjok
ilgwekklo li tjwlö ara lorwarë.

4

*Abraham iara Sbörë beno pjlo
bek ba bokso, mär ba go kjishko*

1 ¿Era eni ga bi kjokë Abraham
lira, llëbo weno ba kong dënashko li,
shji opping ba go llë? 2 E beno pjlo
bek Sbö bokso, llëbo pjlu shäryara
li kjishko kjwe ga krë ga pjlué.
Gueniyo krë Sbö bokso ga äe. 3 Sbö
tjlökwo tak pjang eni: «Abraham iara
Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ba
tjlökwo kjrara, ga mär beno shäng
ba go li kjishko.»*

4 No kjlara parkë oblë kongshko
ga parkaga li potjwlëya. Eshko ga e
ba sëngglo lëy llëm, e pak shäryara
ba kong li potjwlëyde. 5 Gueniyo
nopga owa wleniyo ie Sbörë ber

* 3:14 Salmo 10.7. † 3:17 Isaías 59.7-8. ‡ 3:18 Salmo 36.1. * 4:3 Génesis 15.6.

pjlo bek ba bokso, epga mär ba go kjishko, llëbo pjlu sharyara lok ba kong li kjishko llëme. ⁶ Bi tjlappa tek dënashko so David tjlëno eni bakoe. Tjlëno nopga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. Epga iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo pjlu sharyara lok kjishko llëme. Eni ga beno löng wopjlúe. Tjlëno beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shdüya ame wlo ga

era ber wopjlúe.

⁸ Ëye, llëbo owa sharyara li woyoshre Sbörë ame ga

era ber wopjlú bakoe.»†

⁹ Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko lororwa eni tjän. ¿Eni ga ba wopjlú li beno nopga doyo jyã tak pjir li kong eröre? Eni llëme. E beno nopga doyo jyã tak llëm li kong bakoe. ¹⁰ Abraham iara beno pjlo bek ba bokso, doyo jyã tak llëm obishko. ¹¹ Lu to jek ara irgo ga ichara Sbörë doyo jyã të, iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko tjän li jyäglo. Eni ga beno nopga doyo jyã tak llëm mär Sbö go, ie ber pjlo bek ba bokso wlo li data wleni. ¹² Nopga doyo jyã tak pjir lira mär Sbö go, Abraham omsharyono doyo jyã tak llëm obishko dik wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbö tjlëno Abraham kong jlökoyo, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ëre twe ber ba kong lok lara eni. Tjlökwo li kjrara lok, ga mär beno löng Sbö go. E kjishko ga iara beno pjlo bek ba bokso. Tjlökwo li beno ba kong e kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li söra bëy kjishko llëme. ¹⁴ Eni ga shji iche mär kjok llgwekklo li go, tjlökwo lara jlökoyo li kjrëy wlo kjwe ga shji mär Sbö go li tjwlo llëm, tjlökwo lara jlökoyo li tjwlo llëm bakoe. ¹⁵ Kjok llgwekklo,

e kolako. Eni ga ëye kjok llgwekklo tjok wleni ga kole llëm ga shdüya Sbörë. Gueniyo ëye kjok llgwekklo llëm wleni ga shdüya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjishko.

¹⁶ Eni ga Sbö wopjlú li kjishko ga llëbo lara Abraham kong jlökoyo, Abraham mär ba go kjishko. Eni ga tjlökwo li ber nopga uunkong mär ba go Abraham dik li kong, kjok llgwekklo li kolagaga kong dö llëme. Eni ga Abraham beno nopga uunkong mär Sbö go baïya dik li data wleni, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.»‡ Tjlökwo ëre lara Sbörë ba kong jlökoyo, tjlökwo lara ba kong bäm go li kjrara, ga mär beno shäng ba go kjishko. Nopga wolono tjeng li woshre ga pjlu. Eni ga ëye wentë llëm obi ga iche wen ga pjlu bakoe.

¹⁸ Llëbo lara Sbörë Abraham kong jlökoyo, gueniyo sharye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjlökwo li kjrara, ga beno sök ba koshë. E kjishko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni. ¹⁹ Eshko ga lu pijloglo sak dbaw (100) dik kjishko ga miyde pjlu ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjlu bakoe. Eni ëmdë ga beno shäng mär Sbö go jlökoyo. ²⁰ Sbö tjlökwo li jyö lara llëm, sharye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Beno shäng mär ba go erä, ga poshrëra ara. ²¹ Eshko ga miyde pjlu ga Sbö dbo ara, llëye lara ba kong jlökoyo li sharye eni wlo. ²² Iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso e kjishko, ²³ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm, ²⁴ tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mär löng Sbö go ëre ie ber pjlo bek ba bokso. Bi Tjlappa Jesús woshraga iröng obi li e. ²⁵ E ichara wolono, owa pjang bi go li potjwlekklo, ga woshrara iröng obi, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

† 4:8 Salmo 32.1-2. ‡ 4:17 Génesis 17.5.

5

Shji lōng wlēp Sbō tjok

¹ Eni ga shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji iara Sbörē beno pjlō bek ba bokso, ga shji iara Jesucristorē beno wlēp Sbō tjok shara. ² Shji mär lōng Cristo go kjishko ga shji kjimte Sbörē iyado, ba wopjlū li kjishko. Ga shji äär ber lōng baīya dik li koshēy lōng wopjlūe. ³ Miydēy ga shji shdungoba li ber bi kong pjlū, shji dbokjrē wlo, shji ber lōng wokjang wlo bakoe. E kjishko ga eerishko ga shji shdungoba wleni ga shji lōng wopjlūe. ⁴ Shāryoroy eni ga Sbō ber wopjlū bi tjok. E kjishko ga llēbo pjlū shārye bi kong li koshēy ber lōng wopjlūe. ⁵ Ga shārye eni jlōkoyo. Bi go ba Sēya ichara beno kēsbang bi tjok, ga shji woyde Sbörē ara li pina bi kong wēlēe. Miydēy e go ga llēbo pjlū koshēy lōng li shārye eni jlōkoyo.

⁶ Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolono bi kjishko, Sbō woydēy lōng llēm obi gueniyo. ⁷ No optwē wolon oblē kjishko ga kjange. Kjone kjwe optwē eni, no pjlō bek wleniyo kjishko. ⁸ Gueniyo shji woyde Sbörē ara li pina bi kong eni: Shji lōng llēbo owa shāryē obishko ga Cristo wolono bi kjishko.

⁹ Shji iara Sbörē beno pjlō bek ba bokso, Cristo wolono, srēng kwono li kjishko. Miydēy e go ga no llgwezlōng dbaryo ga Sbō iirkē bi kong llēm, ga shji shdūya eshko llēm bakoe. ¹⁰ Dēnashko ga shji Sbō wloyoga obishko ga shji iara beno lōng wlēp ba tjok, ba Wa wolono li kjishko. Ga ba Wa sōk sē obi kjishko ga shji döya bi shdungglo dbo dorko, ga shji ie ber lōng sē iyado ba tjok. ¹¹ Gueniyo erō llēme. Shji iara Sbörē beno lōng wlēp ba tjok, bi Tjlapga Jesucristo kjishko. Shji lōng wopjlū e kjishko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹² Dämārshko ga domer kjlaraso llēbo owa shāryono, ga beno shāng wolon wlo e kjishko. Eni ga nopga uunkong beno lōng wolon wlo, uunkong li llēbo owa shāryono kjishko. ¹³ Kjuk llgwekklo tara Moisésdē li twayde Sbörē nopga kong llēm obishko ga nopga lōng llēbo owa shāryē tjän, gueniyo kjok llgwekklo llēmshko ga ēye ie Sbörē ber lōng shdungko, kjok llgwekklo li kolara llēm kjishko llēme. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ëmdē ga Adán dbaryo äär jong Moisés dbaryoshko ga nopga wolono. Adán llēbo owa shāryono, tjlōkwo lara Sbörē ba kong li kolara llēm kjishko. Epgara llēbo owa shāryono, eshko ga kjok llgwekklo llēm gueniyo.

Adán llēbo owa shāryono, ga nopga uunkong beno lōng wolon wlo, llēbo owa shāryara domer kjlarasorē li kjishko. Llēbo shāryara Jesucristorē li, e beno eni bakoe. Ba kjishko ga nopga döra Sbörē ara, ba wopjlū li kjishko, ga tjwlō shira llēme. Miydēy e go ga Sbō wopjlū li tjwlō ara, llēbo owa shāryara Adändē li kjinmo. ¹⁶ Llēbo owa shāryara domer kjlarasorē li kjishko ga nopga uunkong beno lōng shdungko. Gueniyo Sbō wopjlū li kjishko ga shji llēbo owa shāryono ara ëmdē ga shji iara beno pjlō bek ba bokso. ¹⁷ Domer kjlaraso llēbo owa shāryono li kjishko ga nopga uunkong beno lōng wolon wlo. Gueniyo Sbō wopjlū li tjwlō ara e kjinmo. Jesucristo kjishko ga ēye iara beno pjlō bek ba bokso ga ie ber lōng sē iyado ba tjok, ga tjwlō shiya llēme.

¹⁸ Domer kjlaraso llēbo owa shāryono li kjishko ga nopga uunkong beno lōng shdungko. Eni ga domer kjlaraso llēbo pjlū shāryono li kjishko ga nopga uunkong ber lōng sē iyado Sbō tjok ga pjlū, ie Sbörē ber pjlō bek ba bokso li kjishko. ¹⁹ Domer kjlaraso

Sbö kolono llëm kjishko ga nopga uunkong beno löng llëbo owa shäryaga erä. Eni ga domer kjlaraso Sbö kolono kjishko ga nopga ara iara beno pjlo bek ba bokso.

²⁰ Kajok llgwekklo tara Moisésdë li twara Sbörë nopga kong, llëbo owa shärye löng li miyde lok jek këgong wlo. İna lok e go ga llëbo owa shärye löng li kësbange. E go ga miydara lok ga Sbö wopjlú li kësbang bakoe. ²¹ Dënashko ga llëbo owa li, shji wlëna, iara beno löng wolon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbö wopjlú li, shji wlëna, ga shji iara beno pjlo bek ba bokso bi Tjlapga Jesucristo kjishko. E kjishko ga shji iara beno löng së İyado ba tjok.

6

Shji wolono wleni, shji löng së jlökoyo bakoe

¹ ¿Eni ga llë loydë? ¿Shji llëbo owa shäryë jek këgong, Sbö wopjlú li İy jek këgong wlo loydëre? ² E loydë llëme. Eye wolono ga ichëy llëbo shäryë ga äe. Shji iche bi wotjlik owa lirë ame eni wleni bakoe. ¿Eni ga shji ber löng llëbo owa shäryë sorëro? ³ Shji waraba jer di roshko, shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. E shji wolono ba tjok wleni loklo. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴ Cristo wolonoshko ga jnenaba buk sakshko. E irgo ga woshrara Data Sbörë iröng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji wolono, jnenaba tjeng ba tjok bako wleni loklo. Shji opshik tëm di roy dwayo iröng obi li, e shji beno löng tjaglën wleni loklo bakoe.

⁵ Shji tönno beno tjeng ba tjok, shji wolono ba tjok wleni kjishko. Miydëy e go ga shji woshre Sbörë iröng obi ba tjok wleni bakoe. ⁶ Bi wotjlik owa dënashko li, e lök beno pjang kjlös go Cristo tjok wleni, shji iche llëbo owa shäryë ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo

bakoe. ⁷ Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llëbo owa lirë ame.

⁸ Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miydëy ga llono ga shji ber löng së ba tjok bakoe. ⁹ Miydëy ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi kuzong ga wolon ame, beno shäng së İyado wlo. ¹⁰ Wolono pjlaraso, owa pjang nopga uunkong go li potjwlëkklo, ga wolon ame. Beno sök së, llëye woyde Sbörë li shäryë wlo.

¹¹ Pjây wotjlis eni bakoe. Pjây wolono wleni, pjây iche bomi wotjlik owa lirë ame wlo. Pjây löng së jlökoyo, pjây tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëye woyde Sbörë li shäryëmi wlo. Pjây wotjlis eni. ¹² E kjishko ga shji löng së obishko ga shji iche bi wotjlik owa lirë ame, shji woyde bi doyorë llëbo owa shäryëshko ga shäryëy llëm wlo. ¹³ Bi doyo ichëy llëbo owa shäryë llëme. Pjây optwos Sbö kong dey. Pjây iara beno löng së jlökoyo kuzong ga bomi doyo ichozı llëbo pjlu shäryë dey. ¹⁴ Pjây beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame, pjây beno ichaga Sbö wopjlú lirë shara. E kjishko ga pjây ichaga ber bomi wotjlik owa lirë ame.

Dënashko ga shji löng bi wotjlik owa dbo dorko

¹⁵ Shji beno löng ichaga kjok llgwekklo lirë ame, shji beno ichaga Sbö wopjlú lirë shara. ¿Enira shji ber löng llëbo owa shäryë ga pjlu? Eni llëme. ¹⁶ Shji opyë oblë kolëshko ga shji tjeng ba wloshko. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga shji opyë bi wotjlik owa li kolë wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opyë Sbö kolë wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁷⁻¹⁸ Dënashko ga pjây löng bomi wotjlik owa li kolë eröe. Eni ëmdë ga tjlokwo kuromi li kjroromi, ga koloromi bakoe. Pjây döktong llëbo owa shäryëmi löng li dbo dorko dwayo, pjây beno löng

ichaga llëbo pjlú lirë shara. Tja wopjlú Sbö tjok e kjïshko.

¹⁹ Tja tjëlë shäng bomi tjok ëre llë loklo miydëmi maling llëm, bomi wotjlik owa li kjïshko. E kjïshko ga tja tjëlë shäng bomi kong llëbo jyäglo ëre go, miydëmi wëllë wlo. Dënashko ga bomi doyo ichëmi lóng llëbo owa shäryë oblë oblë. E kjïshko ga llëbo owa shäryoromi jek këgong këgong. Eerishko ga bomi doyo ichozï llëbo pjlú shäryë dey, pjây ber tjeng dboy Sbö kong wlo. ²⁰ Pjây lóng bomi wotjlik owa li kolë obishko ga llëbo pjlú li woyotjlinomi llëme. ²¹ ¿Llëye pjlú shiromi e go? Eshko ga pjây iara beno lóng wolon wlo erä, ga eerishko ga e lökyo bomi kong ara. ²² Gueniyo pjây dëra Sbörë bomi wotjlik owa li dbo dorko dwayo, pjây iara beno lóng ba kolë shara. ¿Llëye pjlú shimi lóng e go? Pjây äär ber lóng dboy Sbö kong, ga llono ga pjây ber lóng së iyado ba tjok bakoe. ²³ Shji llëbo owa shäryë wleni ga shji potjwlëkklo tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji töno beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sbörë ber lóng së iyado ba tjok, ga tjwlö shiya llëme.

7

Ëye wolono ga ichaga kjok llgwekklorë ame

¹ Pjeyoga, kjok llgwekklo li sorë, e miydëmi pjlúe. Ëye wolono ga iche kjok llgwekklo lirë llëm, nopga lóng së li ichayde döe. ² Kjok llgwekklo buk kjrina, tjëlë ga walë orkwosmok shäng pjir ga woyde ga ber sök ba lanma tjok iyado, raye llëme. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlö ame. ³ Eni ga walë orkwosmok shäng pjir li lanma sök së obishko ga orkwosmono domer oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde lëba eni.

Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlö ame, orkwosmok domer oblë tjok ga pjlúe. Eshko ga llëbo owa shäryë llëme.

⁴ Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga shji döktong, shji beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame. Cristo woshrara Sbörë iróng obi, ga shji beno lóng ichaga erë shara, shji ber lóng llëbo pjlú shäryë Sbö kong wlo. ⁵ Dënashko ga shji ichaga bi wotjlik owa lirë. Ga kjok llgwekklo li miydoroyshko ga shji wotjlino llëbo owa tak pjang e go li shäryë jek këgong erä. Eshko ga shji lóng wolon wlo e kjïshko. ⁶ Gueniyo eerishko ga shji wolono lóng wleni kuzong ga shji döktong kjok llgwekklo li dbo dorko dwayo, shji ichaga erë ame. Ga shji beno lóng së tja glën wleni, shji parkë Sbö kong oblë wlo. Shji ichaga kjok llgwekklo tak pjang kjibokwo go tek dënashko lirë ame, shji beno lóng ichaga Sbö Sëyarë shara.

Shji llëbo pjlú shäryë woydë, gueniyo llëbo owa shäryoydë döe

⁷ ¿Eni ga llë loydë? ¿Kjok llgwekklo li owa loydëre? Eni llëme. Kjok llgwekklo li miydoror llëm kjwe ga llëbo owa shäryoror shäng li owa miydoror llëme. Kjok llgwekklo tak pjang kjrina tjëlë ga shji oma llëbo koïk llëme.* E miydoror llëm kjwe ga llëbo koïnor shäng li owa miydoror llëme. ⁸ Gueniyo ga kjok llgwekklo li miydororshko ga tja wotjlino llëbo koïk ara anmoyö. Gueniyo kjok llgwekklo llëm kjwe ga shji iche bi wotjlik owa lirë llëbo shäryë eni llëme. ⁹ Dënashko ga kjok llgwekklo li miydotë llëm obishko ga tja sök pjlúe loror. Gueniyo miydororshko ga llëbo owa shäryoror shäng li owa

* 7:7 Éxodo 20.17; Deuteronomio 5.21.

ÿgör wëllë, ga tja ber wolon wlo e kjîshko li miydoror kjok ñlgwekklo li go bakoe. ¹⁰ Kjok ñlgwekklo li twak beno bi kong, shji ber lõng së ÿyado sorë li miydoklo. Gueniyo shji iara beno lõng wolon wlo shara.

¹¹ Kjok ñlgwekklo li miydoror-shko ga tja jyãpgwara bor wotjlik owa lirë. Eshko ga tja wotjliño llëbo owa shäryë ara anmoyõ, ga tja wolon wlo e kjîshko miydoror kjok ñlgwekklo li go. ¹² Eni ëmdë ga kjok ñlgwekklo twara Sbörë bi kong li, e pjlú, pjlo beke. ¹³ ¿Eni ga tja beno shäng wolon wlo li laga kjok ñlgwekklo pjlú lirë lotëre? Eni llëme. Tja beno shäng wolon wlo li laga llëbo owa shäryoror shäng lirë. Kjok ñlgwekklo li beno ba miydoklo erä, llëbo owa shäryoror shäng li owa ÿgör wëllë e go wlo.

¹⁴ Miydëy pjlú ga kjok ñlgwekklo li twaga Sbörë. Gueniyo tjara no, tja shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ¹⁵ Llëbo shäryër shäng li sorë miydër shäng llëme. Llëbo shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo shäryër woydë llëm li shäryotë shäng döe. ¹⁶ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër shäng kuzong ga miydër e go ga kjok ñlgwekklo li pjlú jlöe. ¹⁷ Eni ga llëbo shäryër shäng li shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä. ¹⁸ Miydër ga bor wotjlik owa li kjîshko ga tja wotjlik bek sira ëmdë llëme. ¹⁹ Llëbo pjlú shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo owa shäryër woydë llëm li shäryotë döe. ²⁰ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër kuzong ga shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

²¹ Llëbo wen bor tjok li eni: Tja llëbo pjlú shäryë woydëshko ga llëbo owa wen tjwe laga bor wotjlik owarë li, e shäryotë döe. ²² Kjok ñlgwekklo twara Sbörë li bor kong ga pjlú jlöe. ²³ Gueniyo bor wotjlik owa li ëngkjwë bor tjok wleni, tja

shaya wlo wleni, llëbo pjlú shäryër woydë li shäryër llëm wlo. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ²⁴ Bor doyo ëre, tja iche wolon. Tja song jlöe. ¿Tja döga ërë? ²⁵ Tja döga bor Tjlapga Jesucristorë. Tja wopjlú Sbö tjok e kjîshko.

Eni ga beno eni: Kjok ñlgwekklo twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjîshko ga tja beno shäng llëbo owa shäryë eröe.

8

Shji mär Sbö Sëya go

¹ Eni ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno lõng shdungko ame. ² Dënashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wolon wlo. Gueniyo tja mär Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja döra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jlökoyo shara. Eni ga tja shäng wolon wlo ame. ³ Shji döya kjok ñlgwekklo tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë llëm kjîshko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara weno so shji nopga owa ëre kjoyo, ber owa pjang bi go li potjwlëkklo wlo. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wlo. ⁴ Shäryara eni ga bi shdungglo pjlo bek tak pjang kjok ñlgwekklo go li potjwlëkklo, shji ber shdungko ame wlo. Eshko ga shji beno lõng ba Sëya kolë shara, shji beno lõng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga llëye woyde om go li woyotjliya. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga llëye woyde Sbö Sëyarë li woyotjliyde erä. ⁶ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber lõng wolon wlo. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga ber lõng së jlökoyo, ber lõng wlëp bakoe. ⁷ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e Sbö wloyo. Kjok ñlgwekklo twara li kole llëm, kole ga ä, ⁸ ga

llëbo pjlú shärye, Sbö ber wopjlú ba tjok wlo ga ä bakoe.

⁹ Gueniyo pjây go Sbö Sëya wleni ga pjây ichaga löng bomi wotjlik owa lirë ame, pjây ichaga löng Sëya lirë shara. Ëye go Cristo Sëya llëm ga e Cristo ï llëme. ¹⁰ Llono ga bomi doyo, e wolon, llëbo owa shäryoromi kjishko. Gueniyo pjây go Cristo wleni ga bomi sëya ber löng së ïyado, pjây iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. ¹¹ Jesús woshrra Sbörë iröng obi, ga Sbö Sëya pjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshre iröng obi eni bakoe.

¹² Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Llëye woyde li shäryë llëm ga pjlúe. ¹³ Pjây iche bomi wotjlik owa lirë wleni ga pjây beno löng wolon wlo. Gueniyo pjây iche Sbö Sëyarë wleni ga bomi wotjlik owa li rayëmi ïyado, ga pjây löng së jlökoyo. ¹⁴ Ëye mär Sbö Sëya go ga e Sbö wapga. ¹⁵ Parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, ba sogo bangkjre löng dete erä. Pjây ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni llëm, pjây iara beno ba wapga kjishko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjle Sbö kong. Shji tjle ba kong ga «Abba.* Data» lëy eni. ¹⁶ Sbö Sëya om go li tjle bi kong ga shji Sbö wapga jlökoyo le bi kong bi pjlúshko. ¹⁷ Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga llëye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sbörë beno kësbang, tjwlö ara. Shjira shdungoba ara eni bako wleni ga shji ie Sbörë ber kësbang, tjwlö ara eni bakoe.

Llono ga llëbo shärye Sböre bi kong

¹⁸ Llëye shärye Sbörë bi kong llono li tjwlö ara anmoyö. E kjishko ga llëye wen bi kong owa eerishko li, e llë llëm wleni. ¹⁹ Llono ga Sbö wapga jlökoyo li pïya wëlle. Llëbo shäryara Sbörë kjok ëre kjing

go tjeng kës li löng ba koshe. ²⁰ Llëbo uunkong li shäryara Sbörë pjlú, llëbo shäryë wlo, ga shärye woydë eni jlökoyo, gueniyo shärye ga ä, shduna Sbörë beno srer wlo kjishko. Gueniyo dbar iara beno kwara, llëbo uunkong li ber pjlú iröng obi wlo. ²¹ Eshko ga Sbö wapga wolon ame, ga llëbo uunkong li ber srer ame wlo bakoe.

²² Walë wloshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara, ga kjloshtë ara e kjishko. Miydëy ga eerishko ga llëbo uunkong shäryara Sbörë li löng kjloshtë eni wleni bakoe. ²³ Gueniyo song li llëbo shäryara li dö llëme. Shjira löng kjloshtë eni bakoe. Shji kong ba Sëya twara Sbörë. Miydëy e go ga llono ga shji ie ber ba wapga jlökoyo, ga bi doyo ie ber tjaqlën bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshe löng wopro ga shji kjloshtë ara. ²⁴⁻²⁵ Shji döra Sbörë kuzong ga shji beno löng e dbaryo li koshe ïyado. Llëbo koshe löng li ïgöy llëme. Llëbo ïgöy wëlle ga koshe löng llëm, tjeng bi tjok tjan kjishko. Gueniyo llëbo koshe löng li ïgöy llëm obi ëmdë ga koshe löng wopjlúe.

²⁶ Shji dbo ara llëmshko ga shji kjimte Sbö Sëyarë. Shji syöshhtë mae. E kjishko ga ba Sëya om go li kjloshtë Sbö kong bi kjishko, gueniyo llëye le li lëy bi tjlokwo go ga äe. ²⁷ Eni ëmdë ga llëye le li miyde Sbörë pjire. Shji wotjlik löng llë miyde Sbörë pjir, ga llëye woyde le ba Sëyarë ba kong bi kjishko li, e layde, llëye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sbörë ara

²⁸ Ëye Sbö woydë ara ga rokara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. E kjishko ga miydëy pjlú ga llëbo wen ba kong kës li ie ber ba kong pjlúe. ²⁹ Kjok ëre shäryayde llëm obishko ga ëye mär ba go li miydara pjir tjan. Eshko ga epga äär ber löng ba

* 8:15 Arameo tjlokwo abba, e datawa loklo.

Wa dik le. Shäryara eni, ba Wa ber tjwlö ara, ba pje yoga ara li kjinmo wlo. ³⁰ Ga nopga äär ber löng eni lara li rokara. E irgo ga iara beno pjlo bek ba bokso, ga llo no ga ie ber kës bang, tjwlö ara bakoe.

³¹ ¿Eni ga llë loydë obi? Sbö shäng bi tjok kuzong ga shji zangga ërë llëme. ³² Ba Wa ëmdë ga wlikara bi kong llëm, ichara wolono bi kjïshko. ¿Eni ga llëbo tjeng kës li twe bi kong llëm do? ³³⁻³⁴ Shji kjrara, iara beno pjlo bek ba bokso kuzong ga shji rotaga ërë ame. Cristo Jesús wolono, ga wosh rara iröng obi, öötong beno sök Sbö orkwo këlkong. Bi wlikaga Sbö bokso li e. ³⁵ Shji woyde Cristorë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Llëbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdungobashko ga shji woyde ara. Shji pjli arashko ga shji woyde ara. Shji shwong llëmshko ga shji woyde ara. Shji wolontoshko ga shji woyde ara. Shji zröraba ëmdë ga shji woyde ara bako, ³⁶ tak pjang ba tjlökwö ga sorë li eni. Tjlë ga

«Bop kjïshko ga tjawa zrökoba woydë iyado.

Tjawa beno löng so öng wlëp ushko so sökoba, zrökoba wlo kjoyoe.»†

³⁷ Gueniyo llëbo uunkong ëre wen bi kongshko ga zäy iyado, shji kjimte bi woydaga lirë kjïshko. ³⁸ Miydër pjlu ga shji woyde Sbörë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara, shji wolonoshko ga shji woyde ara bakoe. Slongga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, slongga séyaga owarë llëm bakoe. Eerishko ga shji woyde ara, shji woyde ara iyado wlo bakoe. ³⁹ Slongga llëbo tjeng kjopkwo lirë llëm, slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyde Sbörë ara iyado, shji tona

beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjïshko.

9

Nopga kjrara Sbörë sorë

¹ Tja tönö beno Cristo tjok. E kjïshko ga tja tjlä beke. Sbö Sëya om go li tjlä bor kong bor pjlu shko ga tja shäng jyörkë llëme le. ²⁻³ Tja woydë ara bor pjlu shko iyado, bor pje yoga judiöga li kjïshko. Epga mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdungko wleni ga bor kong ga pjluë. ⁴ Epga Israel tjëyoga. Epga kjrara Sbörë beno ba wapga. Ba dbo kälä pina ba kong, tjlökwö twara ba kong, beno iyado wlo, kjok llgwekklo li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jlökoyo ara bakoe. ⁵ Ba tjlapgaga tek dë nashko so tjwlö ara anmoyö. Cristo tjlapgaga tek dë nashko so li epga. Cristo, e Sbö. Uunkong pjlu yo, poshrëkko iyado li e. Ber eni.

⁶ Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo li shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjëyoga uunkong, e ba nopga dö llëme. ⁷ Abraham tjëyoga uunkong beno ba tjëyo jlökoyo dö llëm bakoe. Sbö tjläno ba kong ga «Isaac tjëyo tek ber bop irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe»* lara eni. ⁸ E kjïshko ga Abraham tjëyoga uunkong beno Sbö wapga dö llëm, ba wapga weno tjlökwö lara Sbörë jlökoyo li kjïshko eröe. ⁹ Sbö tjlökwö lono Abraham kong jlökoyoshko ga tjlä ba kong ga «Dbar llo no loror li go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän»† le.

¹⁰ Ba wa lara li, e bi tjlapga Isaac. Lu to jek ara ga orkwosmono Rebecca tjok, ga wapga do pjök, kjlä. ¹¹⁻¹³ Weno bäm go li Esaú, irgo

Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjlú shäryara kjishko llëme. Eshko ga llëbo pjlú, llëbo owa, e shäryayde lok llëm obi. Gueniyo Sbö tjlë Rebeca kong ga «Bäm İyo li ichaga ber ba lëngdë»† le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjlökwo go eni: «Jacob woydoror ara. Gueniyo Esaúra İywor shjiktëng.»§

14 ¿Eni ga llë loydë? ¿Sbö, e llëbo shäryë bek llëme loydëre? Eni llëme. 15 Tjlëno Moisés kong ga

«Ëye songe lër woydë ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woydë ga e kjimtotë eröe.»*

16 Eni ga shji kjimte Sbörë, shji songe le woydë kjishko, e woydëy ara kjishko llëm, llëbo pjlú shäryoroy kjishko llëm bakoe. 17 Llëbo lara Sbörë Egipto so pjluyo kong li tak pjang ba tjlökwo go eni: «Pja ioror beno no pjluyo, bor dbo kësbang pin bop go wlo, tja ë miyde nopga löng kjok kjwang jikong lirë wlo bakoe.»† 18 Miydëy e go ga ëye songe le woydë ga songe le, ëye ie woydë ber sök ëye kuya woydë llëm ga ie ber löng eni bakoe.

19 Pjäy kjone kjone kjwe löng wotjlik ga «¿Eni ga llëye shäryëy li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe. 20 Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. ¿Llëbo shäryara Sbörë li owa lëy ba kong sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «¿Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe. 21 Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjök e go ga pjlúe. Kjwara shärye wolësowa, tjwól ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber llë pogo wlo. Llëbo shärye e go, woyde sorë li eni ga pjlúe.

22 Woyde Sbörë ga miydëba ga e iirkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjlúe. Eni ëmdë ga nopga shdungko li shduna maİng llëm, kura sök kjing erä. 23 Shäryara eni, ba dbo kälä pÿya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënashko, llëbo pjlú shärye ba kong wlo. 24 Shji rokara eni. Judíoga rokara dö llëm, nopga judío llëm wleniyo rokara bakoe. 25 Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Oseasdë. Llëbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni:

«İlono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara, ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.»†

26 Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe: «Dënashko ga Sbö tjlëno nopga kong ga “Pjäy bor nopga llëme” lara eni.

Gueniyo İlono ga kjok eshko sopga kowe Sbö sök së li wapga shara.»§

27 Dënashko ga Isaías tjlëno Israel tjëyoga kjishko eni:

«Israel tjëyoga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga dër ber kjlóbö doë.

28 No İlgweya Tjlapgarëshko ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdüya pjir, jekdo,

lara sorë li eni.»*

29 Bäm go ga Isaías tjlëno eni:

«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.

Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno löng së kjlóbö llëm kjwe ga shji löng Sodoma sopga dik, shji löng Gomorra sopga dik bakoe.»†

Israel tjëyoga mär woydë Cristo go llëme

† 9:11-13 Génesis 25.23. § 9:11-13 Malaquías 1.2-3. * 9:15 Éxodo 33.19. † 9:17 Éxodo 9.16. † 9:25 Oseas 2.23. § 9:26 Oseas 1.10. * 9:28 Isaías 10.22-23. † 9:29 Isaías 1.9.

³⁰ ¿Eni ga llë loydë? Nopga judío llëm wleniyo wotjlino llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë ga mär Cristo go kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ³¹ Gueniyo Israel tjëyogara dröno ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga öotong beno pjlo bek Sbö bokso llëme. ³² ¿Eni ega? Äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga llëbo pjlu tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye woydë, gueniyo mär woydë Cristo go llëme. Eni ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go wleni, ³³ tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga «¡Zia! Akkwo iër ber buk kjwara Sión† kjokyo, nopga sabyë e go wlo. Gueniyo ëye mär ba go ga llëye koshe li wlëya jllökoyo.»§

10

¹ Pjeyoga, rokër Sbö kong jllökoyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e. ²⁻³ Miydër pjlu ga epga drön ara, parkë Sbö kong wlo. Gueniyo shji iaga Sbörë ber pjlo bek ba bokso li miyde löng llëme. E kjishko ga mär woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä. ⁴ Llëye woydara kjok llgwekklo lirë dö li, e shäryara Cristorë pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Cristo go erä.

⁵ Moisés tjläno ga ëye äär woydë ber pjlo bek Sbö bokso wlo, ber löng së iyado ba tjok wlo kjok llgwekklo li kjishko ga woyde ga kjok llgwekklo li köle uunkong bek iyado* le. ⁶ Gueniyo shji mär Cristo go, shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo öör kjok ëre kjing go tjän. E kjishko ga «Shji jem Cristo wlëk kjok dogoshko, ter söy iröng obi wlo» lëy llëme. ⁷ Cristo woshrara Sbörë iröng obi tjän.

E kjishko ga «Shji jer Cristo wlëk shinmoga shtoyo, tëm söy iröng obi wlo» lëy llëm bakoe. ⁸ Moisés tjläno ga «Sbö tjlökwö tjeng bop soshko, lëp shäng li e, woyotjlip shäng li e bakoe»† lara eni. Tjllökwo lara li, tjllökwo lërwa löng bomi kong li e. ⁹ «Jesús, e bor Tjlapga jllö» lëmi bomi kjamo go, ga «E woshrara Sbörë iröng obi» lëmi bomi pjlushko wleni ga pjäy döya Sbörë jllökoyo. ¹⁰ Tjllökwo li kjroroy, ga loroy oblë kong wleni ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni. ¹¹ Sbö tjllökwo tak pjang eni: «Ëye mär ba go ga llëye koshe li wlëya jllökoyo.»† ¹² Eerishko ga judiöga, nopga judío llëm wleniyo, e Tjlapga kjlaraso shara. Ga ëye kjloshtë ba kong ga kjimte ara. ¹³ Sbö tjllökwo tak pjang eni: «Ëye kjloshtë Tjlapga kong ga döya.»§

¹⁴ Gueniyo kjloshtë ba kong wlo ga woyde ga mär ba go guing. Mär ba go wlo ga woyde ga ba tjllökwo kura guing. Ba tjllökwo kuya wlo ga woyde ga ëye omlono ba kong guing. ¹⁵ Ëye omlë ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbö tjllökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Ëye tjwe Sbö tjllökwo roy pjlu lë ga e llëbo wolësowa.»*

¹⁶ Gueniyo ba tjllökwo roy pjlu li kjrara Israel tjëyoga uunkongdë llëme. Dënashko ga Isaías tjläno eni: «Tjlapga, ¿tjawa tjllökwo kjraga ëro?»† ¹⁷ Eni ga shji mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjllökwo kuroy guing. ¹⁸ Gueniyo llëbo jakrokër kjrina. ¿Ba tjllökwo kura lok llëmdë? Eni llëme. Sbö tjllökwo tak pjang eni:

«Tjllökwo li lara lok kjone pogo, shdöktong, öotong kjok kjwang jllökong.»†

† 9:33 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe.

§ 9:33 Isaías 8.14; 28.16.

* 10:5 Levítico

18.5. † 10:8 Deuteronomio 30.12-14.

‡ 10:11 Isaías 28.16.

§ 10:13 Joel 2.32.

* 10:15

Isaías 52.7. † 10:16 Isaías 53.1. ‡ 10:18 Salmo 19.4.

19 Eni ga llëbo kjakrokër jek kjrara obi. ¿Tjłkwo kura li llë loklo miydara lok llëmde? Dënashko ga Moisés tjłëno ga

«Nopga tjwło llëm wleniyo kjimtër ara,

pjây Israel tjëyoga ber lōng ba ymoyotkë ara wlo.

Eni ga pjây ber lōng iirkë ara, nopga kjok miydë llëme lëmi lōng li tjok.»[§]

20 Ga dënashko ga Isaías tjłëno, llëye bangkjrara llëm wleni. Tjłë ga

«Tja wlëna nopga to lōng bor wlëk llëm lirë.

Tja oppino shäng nopga lōng bor kjakrokë llëm li kong.»^{*}

21 Gueniyo Sbō tjłëno Israel tjëyoga kjışhko. Tjłë ga

«Epga koshër shäng ñyado, wlokrër wlo,

gueniyo llëye kuya woydë llëm, tja kole woydë llëm bakoe.»[†]

11

Sbō ba nopga rayono llëme

1 ¿Eni ga Sbō ba nopga rayono lotëre? Eni llëme. Tja om go Abraham tjëyo, tja Israel tjëyo, tja Benjamin tjëyo bakoe. 2 Kjok shäryayde llëm obishko ga ba nopga li kjrara. Ga epga rayara llëme. Dënashko ga Israel tjëyoga rotara Elíasdë Sbō kong. ¿llëye lara li miydëmi llëmdo?

3 Eshko ga tjłë ga «Tjłapga, öng sho sukklo bop poshrëkklo lok li shdöra lok pjir, bop tjłkwo lagaga lōng li zröra lok pjir bakoe. Beno shäng së li tja erä, ga tja ëmdë ga zröya lok woydë bakoe»^{*} le.

4 Kuya Sbörë ga tjłë ba kong ga «Beno pjarö llëme. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo kjäk (7,000). Epga Baal poshrëydë lok llëm obi»[†] le.

5 Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara beno lōng kjłöbō obi, ba

wopjłú li kjışhko. 6 Kjrara ba wopjłú li kjışhko, llëbo pjłú shäryara kjışhko llëme. Eni kjwe ga ba wopjłú li beno llëno llëme.

7 Era eni ga llëye woydara Israel tjëyogarë li wlëna lok llëme. Wlëga beno Israel tjëyoga kjrara Sbörë lirë eröe. Llamora iara Sbörë beno lōng llëye kuya woydë llëm erä, 8 tak pjang ba tjłkwo go sorë li eni. Tjłë ga

«Nopga iara Sbörë beno lōng pë wleni,

beno lōng llëye ñga llëm wleni, beno lōng llëye kuga llëm wleni bakoe.

Shäryara eni dënashko.

Eerishko ga shärye jek eni obi.»[‡]

9 Dënashko ga David tjłëno ba kjışhko bakoe. Tjłë Sbō kong ga

«Dli shärye lok ara li ios ber ba jyäpgwoklo.

Shärye eni kuzong ga lōng wlëp bop tjok le,

miga jeno lōng, beno lōng shdungko erä.

10 Epga ios ber lōng llëye shärye lōng li llë miyde lok llëm wlo,

ber lōng song ñyado wlo.»[§]

Nopga judío llëm wleniyo öötong beno tjeng Sbō nopga wleni

11 ¿Eni ga Israel tjëyoga diktong, to jeno ñyado wlo lotëre? Eni llëme. Llëbo shäryara lok owa li kjışhko ga nopga judío llëm wleniyo döya Sbörë shäng shara. Shärye eni, Israel tjëyoga ber lōng ba ymoyotkë ara wlo. 12 Eni ga judioga llëbo owa shäryono, llëbo jera lok ara. Gueniyo e beno llëbo pjłú nopga judío llëm wleniyo kong, llëbo wlëna lok ara e kjışhko. Eni ga judioga li döyashko ga e ber ba kong lok pjłú anmoyö.

13 Nopga judío llëm wleniyo, llëbo lër woydë bomi kong shara. Tja

§ 10:19 Deuteronomio 32.21. * 10:20 Isaías 65.1. † 10:21 Isaías 65.2. * 11:3 1 Reyes 19.10, 14. † 11:4 1 Reyes 19.18. ‡ 11:8 Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10. § 11:10 Salmo 69.22-23.

ichara Sbörë ba tjlökwo roy lë bomi kong Jesús äska. Bor kong ga pak ère tjlwlo ara. ¹⁴Gueniyo woydër ga pjây ymoyotke bor pjeyogarë ara, epga kjone kjone dâr wlo. ¹⁵Bor nopga rayara Sbörëshko ga äska pjây tjëyoga oblë oblë wlokjrayde shara. Gueniyo llono ga epga wlokjre jek obi. Era ber shinmo woshrara iröng obi wleni. ¹⁶Pjlung shosho buk kjrina sho zoroy kjrina, ioroy beno tjeng dboy Sbö kong wleni ga llamo beno buk dboy ba kong bakoe.

Kjor sleng tjeng dboy Sbö kong wleni ga kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe. ¹⁷Sbö nopga, e so kjor dgak jong kjlara ko *olivo* kjoyoe. Bäm go ga Abraham kjrara Sbörë, iara beno kjor li sleng wleni. E irgo ga ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni. Pjây nopga judío llëm wleniyo lira so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Eni ëmdë ga pjây tona beno tjeng ba nopga tjok, kjor kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni. Eni ga pjây beno löng mär ba sleng go wleni. ¹⁸Gueniyo pjây krë e go llëm, pjây tjlwlo ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe. Woyotjlizí ga kjor kowo li, e mär ba sleng go, ba sleng li mär ba kowo go llëme.

¹⁹¿«Kjor kowo tjeng bäm go li kjara, tjawa smoya ber tjeng ba äska wlo kjëshko ga tjawa tjlwlo ara, judíoga kjinmo» lëmire? Eni llëme. ²⁰Judíoga li kjara, mär ba go llëm kjëshko. Ga pjây mär ba go kjëshko ga pjây tona beno tjeng ba nopga tjok, kjara li äska. Gueniyo pjây krë e go llëm, Sbö bangkjrozí dey. ²¹Tjeng bäm go li kjara, mär ba go llëm kjëshko. Eni ga pjây mär ba go ame wleni ga pjây kje eni bakoe.

²²Sbö wopjlú, gueniyo llëbo owa shäryaga li shdüya kjange. Nopga mär ba go llëm li shduna kjang, gueniyo shäng wopjlú bomi tjok, pjây mär ba go kjëshko. Gueniyo pjây mär ba go ame wleni ga pjây shdüya bakoe. ²³Erö llëme. Nopga mär löng ba go llëm li opyë ber löng mär ba go iröng obi wleni ga epga töya ba nopga tjok iröng obi, kjor kowo tora, smona iröng obi wleni. Shärye Sbörë eni ga pjlúe. ²⁴Pjây so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Pjây smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judíoga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy iröng obi wlo ga kjang llëme.

Israel tjëyoga uunkong dâr

²⁵Pjeyoga, woydër ga llëbo miydëba llëm wleniyo li miydëmi pjlú, pjây krë llëm wlo. Israel tjëyoga kjone kjone löng llëye kuya woydë llëm äär jong nopga judío llëm wleniyo dâr wlo li döktong uunkong pjir guing. ²⁶Israel tjëyoga uunkong dâr eshko já, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Bi döga li tjwe Sión* kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjëyoga go li löya ber drete.

²⁷Sbö tjlë ga “Tjlökwo tworor ba kong, beno iyado wlo li beno eni:

‘Owa pjang ba go li lön ber drete’ ” le.†

²⁸Eerishko ga Israel tjëyoga kjone kjone löng Sbö wloyo, ba tjlökwo pjlú li kjre llëm kjëshko. E kjëshko ga ba tjlökwo roy pjlú li ichara bomi kong shara. Eni ëmdë ga epga kjrara Sbörë dënashko kuzong ga woyde Sbörë ara, ba tjlapgaga tek dënashko so tjlwlo ara anmoyö li kjëshko. ²⁹Llëye twara Sbörë ga döya iröng ame. Eye rokara ga woyde

* **11:26** Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe.

† **11:27** Isaías 59.20-21; 27.9; Jeremías 31.33-34.

ara ïyado bakoe. ³⁰ Dënashko ga pjây Sbô kolono llême. Gueniyo eerishko ga epga Sbô kolê llêm kjîshko ga pjây songe le Sbôrê shara. ³¹ Eerishko ga Sbô kolaga llêm li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe le, pjây eerishko ga songe le sorê ga eni. ³² Nopga uunkong iara Sbôrê beno lông ba wotjlik owa li tjok, uunkong li songe le ba wopjlú li kjîshko wlo.

Sbô poshrëra Pablorê

³³ Sbô, e pjlú anmoyô. Ba kjok miydê li tjlîga êrê llêm, wotjlik llê miydaga êrê llêm, llêbo shârye sorê miydaga êrê llêm bakoe. ³⁴ Llêye woyotjliya li miydaga êrê llêm, poshdungga êrê llêm bakoe. ³⁵ Pogo tjwtlô ê kong llêm, kong llêye twaga êrê ba kong, âska twe ba kong irông obi wlo llêm bakoe. ³⁶ Llêbo tjeng kês li shâryaga êrê, e ba sogo bakoe. E kjîshko ga bi llêbo tjeng kês li twaga êrê bi kong. E poshrëkko ïyado. Ber eni.

12

Shji optwê Sbô kong

¹ Pjeyoga, ông twëy Sbô kong ber ba poshrëkklo wloshko ga ông li zröy bâm go. Eni wleni ga shji songe le Sbôrê kjîshko ga rokêr bomi kong jlôkoyo ga pjây lông sê obishko ga pjây optwos om go ba kong, llêye woyde shâryëmi wlo li, e shâryozîa. Ga poshrëy, woyde sorê li eni. ² Shji opshâryê lông nopga Sbô miydê llêm wleniyo dik ame. Pjây opyos, pjây kjlopswe Sbôrê ber lông wotjlik oblê wlo dey. Eshko ga llêye woyde Sbôrê li llê miydëmi ga pjlúe. Llêye woyde li, llêbo pjlú, pjlo bek li e.

³ Sbô wopjlú li kjîshko ga tja kjim-tara ara. E kjîshko ga lër bomi kong ga pjây uunkong iara Sbôrê beno lông mâr ba go. Eni ga pjây opwoytjllis yôtso, pjây tjwtlô ara oblê kjinmo woyotjlimi llême. ⁴ Bi doyo, llêbo ara êmdê ga e

kjlaraso dôe. Eni êmdê ga llêbo kjrina kjrina li pak shâryê oblê oblêe. ⁵ Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara êmdê ga shji tóna beno tjeng uunkong Cristo doyo kjlaraso wleni. ⁶ Sbô wopjlú li kjîshko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydê twara oblê oblê, woydara sorê li eni. Eni ga pja kong kjok miydê twara ba tjlôkwo lëp wlo wleni ga tjlôkwo los eni, gueniyo pja mâr Sbô go bayo kjôm ga tjlôkwo lëp bayo eni bakoe. ⁷ Pja kong kjok miydê twara, oblê kjimtëp wlo wleni ga oblê kjimtozong. Pja kong kjok miydê twara oblê pim wlo wleni ga oblê pîzong. ⁸ Pja kong kjok miydê twara oblê kjimtëp dbokjrê wlo wleni ga shâryos eni. Llêbo twëp nopga song wleniyo kong ba kjimtoklo wlo ga pjlú wleni ga shâryos shâng wopjlúe. Pja kong kjok miydê twara, oblê ichëp wlo wleni ga ichos yôtso. Pja kong kjok miydê twara, oblê songe lëp wlo wleni ga shâryos shâng wopjlúe.

Shji êng woydê ara kar kar

⁹ Pjây êng woydos ara kar kar jlôkoyo. Llêbo owa li rayozî, llêbo pjlú li shâryomirê dey. ¹⁰ Pjây êng woydos ara kar kar, epenga dô wleni. Oblê iozî ber tjwtlô ara, bomi kjinmo. ¹¹ Pjây drôn êe, parkê Tjlapga Jesús kong jlôkoyo wlo ïyado. ¹² Llêbo pjlú twe Sbôrê bomi kong li koshozî lông wopjlúe. Llêbo wen bomi kong owashko ga kuzî lông kjange. Pjây syôshtos Sbô kong ïyado. ¹³ Ìmi ga Sbô nopga lông song wleni ga kjimtozîa. Èye tjwe bomi shwoyshko ga wlokjrozî lông wopjlú bakoe.

¹⁴ Èye, pjây shdüya ga rokozî Sbô kong, kjimte wlo, shdüya wlo llême. ¹⁵ Èye wopjlú ga pjây wopjlú ba tjok. Èye slar êe ga pjây slar êe ba tjok. ¹⁶ Pjây ber lông wlëp êng tjok ïyado. Pjây krê llêm, pjây tjwtlô

ara, oblë kjinmo lëmi llëm, pjây jëk nopga tjwłö llëme lëba li tjok dey.

¹⁷ Ëye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëme. Pjây drön llëbo pjłú shäryë nopga uunkong bokso.

¹⁸ Pjây drön ber löng wlëp nopga uunkong tjok iyado. ¹⁹ Pjeyoga, Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Tjlapga tjłë ga

«Ëye llëbo owa shäryono ga shdungga ber tjarë,

llgwegaga ber tjarë bakoe.»*

E kjışhko ga ëye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëm, iozı ber tjeng Tjlapga wloshko dey, shdungga ber erë wlo. ²⁰ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Bop moskwo pjłirö wleni ga sës dli,

wodogro wleni ga sës di.

Shäryorop eni ga lökkjrë e go.»†

²¹ Pjây wotjłik tjwe owa ga jlö lëmi llëm, llëbo owa zäzi llëbo pjłú go dey.

13

Shji tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kolë

¹ Tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kolozı uunkong. Epga iaga Sbörë beno bi ichaga, iaga ëye oblërë llëme. ² E kjışhko ga ëye opyono beno ba wloyo ga opyono beno llëbo shäryara Sbörë li wloyo. Eni ga ba shdungglo li wlëya shäng ba kong om go. ³ Ëye löng llëbo pjłú shäryë ga shdüya tjlapgagarë li bangkjre llëm, bangkjraga beno llëbo owa shäryaga lirë eröe. Eni ga tjlapgaga li bangkjreimi woydë llëm wleni ga llëbo pjłú shäryomirë dey. Eni ga ber löng wopjłú bomi tjok erä. ⁴ Tjlapgaga li iaga Sbörë beno löng llëbo pjłú shäryë bomi kong wlo. Gueniyo iara beno löng

nopga owa li llgwegaga bakoe. E kjışhko ga pjây llëbo owa shäryë wleni ga pjây shdüya tjlapgagarë li bangkjrozıa. ⁵ E kjışhko ga woyde ga tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo li kolëy. Shäryëy eni, shji shdüya llëm wlo dö llëm, miydëy ga e pjłú shäryoydë kjışhko bakoe.

⁶ Tjlapgaga li beno löng pak twara Sbörë ba kong li shäryë kuzong ga kä potjwłëkkłö roke bomi kongshko ga tjwłëziä. ⁷ Pjây pogo tjwłö ë kong wleni ga tjwłëzi ba kong uunkong. Kä potjwłëkkłö tjwe bomi kong sorë pogo ga tjwłëziä. Nopga bangkjrao li bangkjrozı, iozı ber tjwłö ara bakoe.

Shji oblë woydë ara

⁸ Shji iara Sbörë beno löng oblë woydë ara wlo. E shji pogo tjwłö oblë kong wleni. Eni ga pjây pogo tjwłö ë kong ga tjwłëzi pjir, gueniyo oblë woydozi iyado. Era tjwłëy pjir ga äe. Ëye shäng ba kjlara woydë ara ga tjlökwo tak lok kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kole shäng jlökoyo. ⁹ Tak lok li eni: «Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Llëbo koıy llëme.»* Llëbo oblë tjok obi. Gueniyo kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† ¹⁰ Ëye ba kjlara woydë ara ga llëbo owa shärye ba kong llëme. E kjışhko ga ëye shäng ba kjlara woydë ara ga kjok llgwekklo li kole shäng jlökoyo.

¹¹ Bi dözlöng dbaryo li döro, tjlökwo kjrëmi löng kjwłë jä dik llëme. E kjışhko ga llëbo lër shäng bomi kong li shäryozıa. Shji ber löng wlëp ame. ¹² Kjok ro sı dbaryo li† pjitoe. Kjok shrän dbaryo li§ döro. E kjışhko ga llëbo owa shärye

* **12:19** Deuteronomio 32.35. † **12:20** Proverbios 25.21-22. * **13:9** Éxodo 20.13-15, 17;

Deuteronomio 5.17-19, 21. † **13:9** Levítico 19.18. ‡ **13:12** Kjok ro sı dbaryo le li, e llëbo owa

shäryëba ara dbaryo loklo. § **13:12** Kjok shrän dbaryo le li, e Jesús tjwe iröng obi dbaryo loklo.

nopga kjok ëre sorë li shäryëy ame, llëbo pjlú shäryoydë dey. ¹³ Shji llëbo owa shäryë ëng tjok llëm, shji nelötkë llëm, shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëm, shji ëngkjwë ë tjok llëm, shji ymo ara llëm bakoe. ¹⁴ Woyde ga pjây ichaga ber Tjlapga Jesucristorë shara, ga llëye woyde bi wotjlik owarë li woyotjlÿy ame.

14

Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy ga shäryëy llëm dey

¹ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo llëbo shärye ber pjlo bek Sbö bokso li miyde löng llëm obi. Nopga eniyo wlokrozÿ yötso, e llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. ² Miyde no kjone kjonerë ga llëbo uunkong ue ga pjlú. Gueniyo kjone kjone obi wotjlik ga sjëng uë ga owa le. ³ Llëbo uunkong ue ga pjlú li miyde löng llëm ëmdë ga Sbö wopjlú ba tjok. E kjishko ga ëye ië llë pogo ga oblë li läywe owa, ba dli li kjishko llëme. ⁴ Shji oblë parkaga läywë llëme. Shji uunkong Sbö parkaga. Ëye parkono pjlúre, de oware, e miydaga ber ba pjluyorë. Ga ëye mär Sbö go ga kjimte Sbörë llëbo pjlú li shäryë.

⁵ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo wotjlik ga dbar kjwara tjwölö ara, dbar oblë kjinmo le. Kjone kjone obi wotjlik ga dbar kjwobi li, e kjoyo döe le. Woyde ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik yötso, ga llëbo kup ga ber pjlú bop kong li shäryos eni. ⁶ Ëye dbar jnek ga shärye Tjlapga kong. Shji iëshko ga woyde ga shji löng wopjlú Tjlapga tjok bi dli kjishko. Shäryëy eni ga shäryëy löng Tjlapga kong. Shji sjëng uëre, de llëmde, e llëno llëme. ⁷⁻⁸ Shji jëk sorë laga shjirë om go llëme. Shji löng së obishko ga shji

tjeng Tjlapga wloshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wloshko bakoe. Eni ga shji löng sëre, de shji wolonore, shji tjeng ba wloshko iyado. ⁹ Cristo wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi, e ber nopga löng së li Tjlapga wlo, e ber nopga wolono löng li Tjlapga wlo bakoe.

¹⁰ ¿Eni ga bop kjlara llëbo owa shäryono lëp ega? ¿E läywëp owa ega? Llono ga shji uunkong äär löng Sbö bokshto, shji ligweya wlo. ¹¹ Ba tjlokwo tak pjang eni:

«Tjlapga tjëlë ga “Lër bomi kong jlökoyo bor ko go ga llono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor bokshto. Eshko ga Sbö poshrëya lok uunkong” le eni.»*

¹² E kjishko ga llono ga shji kjlara kjlara iche Sbörë ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

¹³ E kjishko ga oblë llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga ichëy dir llëm wlo. ¹⁴ Tja mär Tjlapga Jesús go. E kjishko ga miydër pjlú ga dli uunkong uëy ga pjlú. Gueniyo ëye wotjlik ga dli llë uako llëme le wleni ga dli li ber ba kong ue wlo ga owa.

¹⁵ Bop kjlara woydëp ara jlökoyo wleni ga barwëp, llëbo uëp li kjishko llëme. Cristo wolono ba kjishko bebi. E kjishko ga ichëp dir dli uëp li kjishko llëme. ¹⁶ Miydëp pjlú ga llëbo shäryëp ga pjlú ëmdë ga ÿya oblërë ga owa wleni ga shäryëp llëm dey. ¹⁷ Sbö, e bi pjluyo. Gueniyo llëye uëy, llëye iëy, e ba kong ga llëno llëme. Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk löng pjlo bek, wlëp, wopjlú ëng tjok. Llëye woyde li e. ¹⁸ Ëye parkë Cristo kong eni ga Sbö ber wopjlú ba tjok, nopga ber wopjlú ba tjok bakoe.

¹⁹ E kjishko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo bakoe. ²⁰ Llëbo uëy li kjishko

* 14:11 Isaias 45.23.

ga llëbo shäryara Sbörë li pjiy woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjishko ga owa. ²¹ Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjishko, kjillgwo bo dyo dbo ara iëp kjishko, llëbo shäryëp oblë kjishko wleni ga shäryëy llëm dey.

²² Eni ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik sorë li miydaga ber pjâyde, e ga Sbörë eröe. Shji ëng lë kar kar, llëbo ëre kjishko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjlú li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Èye omlë eni llëm ga era ber wopjlúe. ²³ Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme le wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa le kjishko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

15

Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme

¹ Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëy pjlú wleni ga woyde ga shji iirkë bi pjeyoga ommydoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlú li wlëydë llëm, ² llëbo ber pjlú bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbö go jek këgong wlo. ³ Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlú ba kong wlo llëm, tak pjang Sbö tjlökwgo sorë li eni. Tjlë ga «Pja läywaraba owashko ga tja läywaraba wleni.»* ⁴ Llëbo uunkong tak pjang Sbö tjlökwgo dënashko li beno bi poshdungglo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlú, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlú kjishko.

⁵ Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li

kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjây mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjây kjimte wotjlik kjirinaso, ⁶ pjây uunkong Sbö poshrëk no kjaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

⁷ Pjây wlojkrara Cristorë sorë ga pjây ëng wlojkras kar kar eni bako, Sbö poshrëkoba wlo. ⁸ Cristo öör judioga kjimtë, ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik, tjlökwgo bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlö ara kong jlökwgo li ber jlökwgo wlo. ⁹ Ga nopga judio llëm wleniyo songe lara bako, Sbö ie lok ber kësbang, tjwlö ara wlo, tak pjang Sbö tjlökwgo sorë li eni. Tjlë ga

«Pja poshrër tjëyoga oblë oblë boksho,

tja të bop kong bakoe.»†

¹⁰ Sbö tjlökwgo tak pjang eni obi:

«Sbö nopga löng wopjlú,
nopga judio llëm wleniyo,
pjây ber löng wopjlú bakoe.»‡

¹¹ Sbö tjlökwgo tak pjang eni obi:

«Nopga judio llëm wleniyo,
Tjlapga poshrëzia.

Tjëyoga oblë oblë,

pjây të ba kong, ba poshrëkklo.»§

¹² Ga Isaías tjlëno beno eni:

«Isaí tjëyo wen kjlara,
ber tjëyoga oblë oblë ichaga.
Nopga judio llëm wleniyo mär ba go.»*

¹³ Shji kjimte Sbörë llëye lara li koshë löng wopjlúe. Rokër ba kong ga pjây mär ba go kuzong ga pjây kjimte ber wopjlú, wlëpe. Rokër ba kong obi ga pjây kjimte ba Sëyarë, llëye lara li koshë löng wopjlú anmoyö wlo.

Pablo parkono nopga judio llëm wleniyo kong

¹⁴ Pjeyoga, miydër pjlú ga llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëmi pjlú, shäryëmi pjlú, ga

* 15:3 Salmo 69.9. † 15:9 2 Samuel 2.50; Salmo 18.49. ‡ 15:10 Deuteronomio 32.43.

§ 15:11 Salmo 117.1. * 15:12 Isaías 11.10.

pjây ëng ping e go ga pjlú bakoe. ¹⁵⁻¹⁶ Gueniyo kjibokwo ëre go, llëbo toror bomi kong oblë oblë kjang, woyojemi llëm wlo. Sbö wopjlu li kjishko ga tja iara beno Cristo Jesús parkaga nopga judío llëm wleniyo kong, Sbö tjlökwo roy pjlú lër ba kong wlo, epga twër ber Sbö kong, öng zröraba, sho suraba, pjono dret Sbö poshrëkkio wleni wlo, epga ie ba Sëyarë ber tjeng dboy ba kong wlo bakoe. Kjibokwo ëre toror bomi kong kjang e kjishko.

¹⁷ E kjishko ga tja shäng wopjlu Cristo Jesús tjok, pak shäryoror Sbö kong li beno pjlú kjishko. ¹⁸⁻¹⁹ Llëbo oblë lanyotkër llëme. Llëbo shäryara Cristorë bor go li lanyotkotë eröe. Tja ichara ba tjlökwo roy lë nopga judío llëm wleniyo kong. Ga tja kjimtara ba Sëyarë llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë ba kong oblë oblë ara. Eni ga Cristo roy pjlú loror ba kong Jerusalén kjokyo dwayo äär jong Iliria kjokyo, ga tjlökwo li kjrara nopgarë ara, beno löng Sbö kolë shara. ²⁰ Tek dënashko ga tjlökwo roy pjlú li lër woydë kjok shto oblë oblë, nopga omkuydë llëm obi löng lishko. Oblë öör omlë tjänshko ga tja äär woydë omlë jek obi eshko llëme. ²¹ Shäryër woydë, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ba roy äär, äätë kjone llëm obi lishko.

Ëye ba roy kuydë llëm obi ga kuya.»†

²² Tja jek bomi ik loror ara, gueniyo tja jekdë llëm obi e kjishko.

Pablo jek woydë Roma kjokyo

²³ Tja jek bomi ik woyotjlin sök lu kop ara tjän. Eerishko ga bor pak pjitong kjok ëreshko. ²⁴ Eni ga tja jek shäng España kjokyo shko ga pjây in äär woydë, tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö wlo, pjir ga tja kjimtëmi jek äär

eshko wlo. ²⁵⁻²⁶ Gueniyo tja to Jerusalén kjokyo bäm go. Sbö tjlökwo kragaga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur tönö, iche Sbö nopga song wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong. ²⁷ Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwlo ba kong ara. Judiooga Sbö tjlökwo roy shdöno nopga judío llëm wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo. ²⁸ Eni ga dbur li ioror beno tjeng ba wloshko pjir ga tja jongya España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkoshko ga pjây in äär. ²⁹ Miydër pjlú ga tja äär bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

³⁰ Pjeyoga, shji mär bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Sëyarë ëng woydë ara kar kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjây syöshhtë Sbö kong bor kjishko jlokoyo. Enira tja kjimtëmi ba shäryë. ³¹ Rokozi ba kong ga tja döya Cristo tjlökwo kragaga llëm löng Jerusalén kjokyo li wloshko dwayo. Rokozi ba kong obi ga bi pjeyoga löng Jerusalén kjokyo li, llëbo söror ba kong li wlokjre lok wopjluë. ³² Woyde Sbörë eni wleni ga tja äär bomi ik wopjlu, tja woshtë bomi shwoy ga pjlú wlo. ³³ Rokër Sbö kong ga pjây ie ber löng wlëpe. Ber eni.

16

Kjibokwo pjirzlong

¹ Walë shäng kjlara ko Febe. E bi kjlara, ga parkë shäng Cristo tjlökwo kragaga löng Cencrea kjokyo li kong. ² Rokër bomi kong ga e mär Tjlapga Jesús go kuzong ga wlokjrozi löng wopjluë. Woyde ga shäryë bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shäng ara, tja kjimtara ara bakoe. E kjishko ga llëye woyde li twozi ba kong bakoe.

† 15:21 Isaiás 52.15.

³ «¿Yonde?» lëmi Priscila, Aquila kong. Epga parkë löng Cristo Jesús kong bor tjok. ⁴ Zröraba ëy ëmdë ga tja kjim tara lok ara. Tja wopjlú ba tjok, gueniyo tjarö llëm, Cristo tjlökwo kragaga judío llëm wleniyo löng kës li wopjlú ba tjok bakoe. ⁵ «¿Yonde?» lëmi Cristo tjlökwo kragaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Epeneto kong. Asia kjokyoshko ga tjlökwo kragaga bäm go li e.

⁶ «¿Yonde?» lëmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷ «¿Yonde?» lëmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epenga döe. Epga öör löng bor tjok kjërshko. Epga tönö beno tjeng Cristo tjok bor bäm go, ga Sbö tjlökwo roy lagaga Cristo äska li kong ga tjwlo ara anmoyö.

⁸ «¿Yonde?» lëmi Amplias kong. E mär Tjlapga Jesús go, ga woydër ara.

⁹ «¿Yonde?» lëmi Urbano kong. E parkë shäng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Estaquis kong bakoe.

¹⁰ «¿Yonde?» lëmi Apeles kong. Llëbo weno ba kong owa ara Cristo kjishko ëmdë ga beno shäng mär ba go jlökoyo.

«¿Yonde?» lëmi Aristóbulo pjeyoga kong.

¹¹ «¿Yonde?» lëmi Herodiön kong. E judío, botoya dik.

«¿Yonde?» lëmi Narciso pjeyoga kong. Epga mär Tjlapga Jesús go jlökoyo.

¹² «¿Yonde?» lëmi Trifena, Trifosa kong. Walëga li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Pérsida kong. Walë li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

¹³ «¿Yonde?» lëmi Rufo kong. E tjwlo ara Cristo tjlökwo kragaga kong. «¿Yonde?» lëmi ba mekë kong bakoe. E bor mekë wleni.

¹⁴ «¿Yonde?» lëmi Asíncrito, Fle-gonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lëmi bi pjeyoga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Filólogo, Julia, Nereo kong. «¿Yonde?» lëmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁶ Pjäy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

«¿Pjäy yonde?» le Cristo tjlökwo kragaga löng kës lirë bomi kong.

¹⁷ Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjäy sjëke. No kjone kjone to löng llëbo shäryë, pjäy shdär ber dboy dboy wlo, pjäy mär Cristo go ame wlo. Ba kong ga tjlökwo kjroromi li owa le. Pjäy tön ba tjok llëme. ¹⁸ Epga parkë löng Tjlapga Cristo kong llëm, parkë löng ba kong lok om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpgwe ba tjlökwo wolëso li go. ¹⁹ Pjäy Cristo kolë pjlu li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjlú e kjishko. Gueniyo woydër ga llëbo pjlu li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber löng wlëpe. Ga wop ä ga Ä zäya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara.

²¹ «¿Pjäy yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjäy yonde?» le Lucio, Jasón, Sosípaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epenga döe.

²² Kjibokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go.* Pjäy löng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjäy yonde?» lër bomi kong.

²³⁻²⁴ «¿Pjäy yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlokrara wopjlú ba ushko, Cristo tjlökwo kragaga löng na kës li tjok.

* **16:22** Tjlökwo lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjibokwo go ba kong.

«¿Pjã yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

«¿Pjã yonde?» le Cuartorë bomi kong bakoe.†

²⁵ Sbö, e poshrëkko. Pjã ie ber löng wokjang, Jesucristo roy pjlú loror bomi kong li go. Tek dënashko ga tjlökwo ëre miydaraba llëm, jnena Sbörë tjeng kjishko.

²⁶ Gueniyo eerishko ga miydëy pjire. Sbö sök ïyado. Ga tjlökwo ëre lara ba tjlökwo lagaga kong, ga ichara ba të, roy shdóya wlo, kuya tjëyoga uunkongdë wlo, tjlökwo li kjre lok wlo, Sbö kole lok wlo.

²⁷ Sbö kjok miydë ara, ëye äär baïya dik llëme. Ga Jesucristo kjishko ga e iëy ber kësbang, tjwLö ara ïyado. Ber eni.

† **16:23-24** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... le Cuartorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjã kjimte ara.»

Primera Carta a los Corintios Kjibokwo ère tara Pablorè Corinto soppa kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyo shoko ga kjok tjwLö ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (650,000) dik. Tjrëko parkagaga tjwLëk löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400,000) dik. Jesús roy pjLú lara Pablorè bäm go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorè li eni.

Walè shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Èfeso kjokyo, ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li ëngkjwè löng ëng tjok sorè, llëbo owa shäryè löng sorè, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kjwara, llëbo oblè oblè kjakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llëbo llè llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto soppa sböpga jyäglo poshrëk ara. Ba syö uyo lok lishko ga sjëng llè suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrëkklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong sjëng li uè woydè, gueniyo kjong kjong obi sjëng li uè woydè ame. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llëbo jyä tara Pablorè sjëng li kjishko.

Corinto kjokyo ga walëga löng ara sböpga jyäglo syö uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblè oblè kong wleniyo, ga domerga jek eshko pè ba tjok wlo, ber ba sböpga jyäglo li poshrëkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, llëbo pjLú shärye wlo li miyde löng llëme. E kjishko ga kjibokwo ère go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmoydè llëm obi, woyde ga jëk löng sorè li jyä tara Pablorè.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwo kjrägaga li tjok, gueniyo Sbö läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llëbo jyä tara Pablorè nopga eniyo li kjishko bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörè beno shäng ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbö tjlökwo kjrägaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy tona Sbörè beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jëk ber löng pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jëk ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo wopjlú Sbö tjok

⁴ Sbö wopjlú li kjishko ga pjäy kjimtara ara, pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. Tja wopjlú Sbö tjok iyado e kjishko. ⁵ Pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llëbo pjLú shäryara Sbörè bomi kong oblè oblèe. Pjäy iara beno löng ba tjlökwo miydè pjLú, pjäy iara beno löng ba lè nopga oblè oblè kong bakoe. ⁶ E kjishko ga miydëmi

ga Cristo roy pjlú lororwa bomi kong li, e beke. ⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi li koshëmi löng wopjlú wopro ga kjok miydë twe Sbörë ba nopga kong oblë oblë li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. ⁸ Eni ga pjây kjimte Sbörë ber löng wokjang iyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjây pogo llëye dret ba bokso wlo. ⁹ Pjây rokara Sbörë jëk ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llëye le Sbörë li shärye eni.

Jesús tjlokwo kfragaga löng ënglë kar kar ëng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokër bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjây löng bëy ëng tjok, pjây shdär dboy dboy llëm wlo, pjây wotjlík kjrinaso wlo. ¹¹ Pjeyoga, pjây roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjây löng ënglë kar kar ëng tjok. ¹² Roy kuror ga pjây kjone kjone tjlä ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Apolos ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Cefas* ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Cristo ï» lëmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjishkoro? ¿Pjây wak jer di roshko bor ko goro? ¹⁴⁻¹⁵ Crispo, Gayo, ep-gara waga tjarë. Pjây llamo waga tjarë llëme. Eni ga ëye wak bor ko go laga ërë llëme. Tja wopjlú Sbö tjok e kjishko. ¹⁶ (Estéfanos pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblë wororde woyo bor kong llëme.) ¹⁷ Tja ichara Cristorë, ëye wër wlo llëme. Tja ichara ba tjlokwo roy pjlú lë. Ga ba tjlokwo li kjrëba wlo ga lër kjok miydë kjok ëre go li go llëme. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dbo llëm wleni.

Shji döra Sbörë Cristo go, Sbö kjok miydë kjishko

¹⁸ Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlös go li roy

tjwlö llëme le. Gueniyo shji döra Sbörë löng li kong ga dbo ara, shji döra e go kjishko. ¹⁹ Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyo le löng li,

ba kjok miydë li iër ber tjwlö llëme.

Epga iër ber löng kjok miydë llëme.»†

²⁰ ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo le li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlík rong wleniyo le li löng kjone? Kjok miydë kjok ëre kjing go li iara Sbörë beno tjwlö llëme. ²¹ Sbö, e kjok miydë ara. E kjishko ga kjok miydë kjok ëre kjing go li iara beno ba miydoklo llëme. Eye mär ba go ga döra ba tjlokwo pjlú li go, tjlokwo li tjwlö llëme lëba gueniyo.

²² Judíoga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llëbo iydëba llëm wleniyo shärye ba kong lok guing. Nopga judío llëm wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga pïya tjlokwo wolëso go guing. ²³ Gueniyo tjlokwo lërwa löng li ëre: Cristo, e zröraba pjang kjlös go. Judíoga kong ga tjlokwo ëre lökyo ba kong ara, ga nopga judío llëm wleniyo kong ga tjwlö llëme le. ²⁴ Gueniyo kjong kjong rokara Sbörë beno baïya, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlokwo ëre dbo ara, miyde lok ga epga döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. ²⁵ Llëbo shäryara Sbörë li, e tjwlö llëme lëba. Gueniyo e tjwlö ara, kjok miydë kjok ëre kjing go li kjinmo. Llëbo shäryara Sbörë li, e dbo llëme lëba. Gueniyo e dbo ara, llëye shärye nopgarë kës li kjinmo.

²⁶ Pjeyoga, pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë woyotjlizïa. Eshko ga nopga kong ga pjây kjok miydë ara kjlöbö dö, pjây tjwlö ara kjlöbö

* 1:12 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe. † 1:19 Isaías. 29.14.

dö, pjây pjeýoga tjwłö ara kjłöbö dö bakoe. ²⁷ Gueniyo nopga lóng kjok miydë llëme lëba li kjrara Sbörë, nopga kjok miydë ara le li lökkjrë e go wlo; nopga dbo ara llëm li kjrara, nopga dbo ara li lökkjrë e go wlo; ²⁸ nopga iywaba shjiktëng, tjwłö llëme lëba li kjrara, nopga tjwłö ara li lökkjrë e go wlo bakoe. ²⁹ Shäryara eni, ëye krë ba boksho llëm wlo. ³⁰ Pjây tona Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydëy ga shji döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. Ba kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baíya, shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo bakoe. ³¹ E kjishko ga tjłökwö tak pjang Sbö tjłökwö go li beno bi kong wëlle. Tjłökwö tak pjang li tjłë ga «Ëye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»†

2

¹ Pjeýoga, tja öör Sbö tjłökwö roy lë bomi kongshko ga tja tjłëno bomi kong tjłökwö rong go llëm, tja opyono shäng kjok miydë ara llëm bakoe. ² Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlıno Jesucristo zröraba pjang kjłös go li roy lë bomi kong eröe. Tja tjłëno bomi kong llëbo oblë kjishko llëme. ³ Tja tjłë shäng bomi kongshko ga tja tjłëno dbo ara go llëm, pjây bangkjrör ara, tja dete erä. ⁴ Eshko ga tja tjłëno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjłökwö go llëme. Tjłökwö li kjrëmi wlo ga tja tjłëno ara bomi kong llëm bakoe. Tjłökwö loror li, e kjrörömi, pjây kjimtare Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko. ⁵ Shäryörö eni, pjây mär ber lóng Sbö dbo ara go wlo, pjây mär ber lóng kjok miydë kjok ëre kjing go li go llëm wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

⁶ Gueniyo ga ëye mär Cristo go, ga wotjlık këkboga dik li kong ga tjawa tjłë ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ëre so i llëm, tjlapgaga i llëm bakoe. Llono ga epga ber tjwłö ame. ⁷ Kjok miydë lërwa li, e Sbö i, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlık ba kjok miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjlu borwa kong wlo le. ⁸ Tjlapgaga kjok ëre so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llëme. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zröra lok pjang kjłös go llëme. ⁹ Gueniyo Sbö tjłökwö tak pjang eni:

«Ëye Shö woydë ga kong llëbo shärye kësbange.

Llëbo eni li iydëba llëm,

kuydëba llëm,

woyotjlıydeba llëm bakoe.»*

¹⁰ Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ëre pina borwa kong pjir, llëye woyotjlıya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjishko. ¹¹ Ëbo wotjlık llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlık llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe. ¹² Tjłökwö kjok ëre kjing go li wlokjröröwara llëme. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokjröröwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miydërwa wlo. ¹³ Eni ga tjłökwö lërwa bomi kong li, e no i llëme. Tjłökwö pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong. ¹⁴ Ëye go Sbö Sëya llëm ga llëye le Sbö Sëyarë li tjłökwö kjre llëm, e ba kong ga tjwłö llëm kjishko, ga llë loklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjishko. ¹⁵ Ëye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjłue. Ga epga llgweya nopga go Sbö Sëya llëm lirë ga äe. ¹⁶ Sbö tjłökwö tak pjang eni:

«Sbö wotjlık llë,

ëye ommiydë llëm,

“Llëbo shäryos eni” laga ërë ba kong llëme.»†
Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

3

Shji shdär dboy dboy llëme

¹ Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbö Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjây jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapga chilawa kong sorë ga eni. ² Chida, e sëyshko ga nâ iayde erö, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjây pinor wëllë, tjlökwo rong kugömi llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llëm obi. ³ Pjây jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik obi. Pjây ymo ara ëng tjok, pjây ënglë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjây nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik llëmdo?

⁴ Pjây kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos ï» lëmi eni. Pjây tjlë enishko ga pjây jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik. ⁵ ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbö parkaga döe. Borwa kjishko ga pjây oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe. ⁶ Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjing go wleni li† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li‡ Sbö. ⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö ara llëme. Tjwlö ara li, e Sbö, dwla wengga wleni li e. ⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö bek, ga potjwlëya Sbörë pak shäryara li kjishko. ⁹ Tjawa so Sbö parkagaga kjoyo, ga pjây so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjây so u shärye Sbörë shäng kjoyo bakoe. ¹⁰ Sbö wopjlú li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakklo shäryoror bäm goshko. Oblë shäng u ywë ba kjing go. Gueniyo ëye u ywë ga woyde ga shärye yötso. ¹¹ U shakklo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjlopswë ber oblë wlo ga äe. ¹² U shakklo ëre kjing go, kjone kjone u ywë llëbo srer llëm, suya llëm wleniyo go, dbur sho shöylör, dbur sho pjublún, akkwo wolësowa tjwlö ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe. ¹³ No llgwezlong dbaryoshko ga shäryara pjläre, de oware, e ber wëllëe. Eshko ga ba pak li tjliya iök go. ¹⁴ Eye ba pak shäryono li beno pjlu ga potjwlëya Sbörë. ¹⁵ Eye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiryo, gueniyo era där, no döktong u pjono pjir roy dwayo wleni.

¹⁶ Pjây go Sbö Sëya. Eni ga pjây Sbö u wleni. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁷ Eye Sbö u shdök ga pjiya Sbörë bakoe. Sbö u, e zrek, ga ba u le li, e pjây om go.

¹⁸ Pjây opjyãpgwë om go llëme. Pjây kjone kjone kjok miydë kjok ëre kjing go lëmi wleni ga woyde ga opyë ber löng kjok miydë llëm kjok ëre kjing go wleni, aär ber kjok miydë ara jlökoyo wlo. ¹⁹ Sbö kong ga kjok miydë kjok ëre kjing go li, e tjwlö llëm, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Eye llëbo shäryë ba kjok miydë om go li goshko ga doshaya Sbörë e go.»§ ²⁰ Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydë ara le li wotjlik llë, e miyde Sbörë pjir, ga ba kong ga tjwlö llëme.»* ²¹ Llëbo uunkong

* 3:6 Dwla dgaga wleni le li, e tjlökwo roy pjlu li laga ba kong bäm go li loklo. † 3:6 Di sguingga dwla kjing go wleni le li, e tjlökwo roy pjlu li laga ba kong jek obi li loklo. ‡ 3:6 Dwla wengga wleni le li, e nopga iaga ber baiya li loklo. § 3:19 Job 5.13. * 3:20 Salmo 94.11.

twara Sbörë bomi kong pjir tjän. E kjïshko ga ëye krë nopga kjok miydë ara kjïshko ame. ²² Tja, Apolos, Cefas, † tjawa iara Sbörë beno löng bomi kjimtaga. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e twara beno pjlu bomi kong. Pjây löng sëre, de pjây wolonore, llëbo uunkong shärye ber pjlu bomi kong. Llëbo wen bomi kong eerishko li, bong kjönma li, llono li, e shärye uunkong ber pjlu bomi kong bakoe. ²³ Pjây Cristo i, ga Cristo, e Sbö i.

4

Sbö tjlokwo roy laga Jesús äska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozïa. Tjlokwo jnek tjeng pjir li lara Sbörë borwa kong, ga tjawa iara beno löng ba lë oba kong. ² Eni ga ëye kong pak twara ga woyde ga shärye yötso, jlökoyo, woyde pak twaga lirë sorë li eni. ³ Tja llgwegga pjâyde, llëm ga tja llgwegga nopgarë wleni ga e bor kong ga llëno llëme. Tja opilgwek om go llëm bakoe. ⁴ Llëbo pjlu miydër li shäryër eni lër bor pjlushko. Gueniyo bor kong ga llëno llëm bakoe. Bor llgwegga li, e Tjlapga Jesús eröe. ⁵ E kjïshko ga no oblë llgwemi llëm, äär jong no llgwezlong dbaryoshko jä. Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li koshozi dey. Eshko dbaryo ga llëbo jnek tjeng kjok ro si roy wleni li shiya äär ber wëleshko, no wotjlik ba pjlushko llë li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrëya Sbörë om go, ba pak shäryara sorë li kjïshko.

⁶ Pjeyoga, «Llëbo shäryëy llëbo tak lok li kjinmo llëme» lëba eni iyado. Llëbo ëre lër bor kjïshko, Apolos kjïshko, ber pjlu bomi kong wlo, pjây opping tjlokwo ëre shäryë pjlu wlo. Eni ga bomi pingga, bomi

kägäyo, e pjlu, oblë kjinmo woy-otjli ami. Shji krë eni llëme. ⁷ ¿Pjây tjwlö ara, oblë kjinmo laga ërë? ¿Pjây krë llëbo tjeng bomi tjok li kjïshko ega? Llëbo kjrromi kës li, e twaga Sbörë om go bomi kong.

⁸ Pjây wotjlik ga llëbo uunkong tjeng bomi tjok tjän lëmi, llëye oblë woydëmi llëme. Pjây wotjlik ga pjây löng pjlungga wleni tjän, gueniyo shji eni llëme. Woydër ga pjây pjlungga wleni jlökoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo. ⁹ Bor kong ga tjawa Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska ëre kong shto wlëna Sbörë tjwlö llëm wleni. Tjawa iara beno löng zrökoba wlo, ga nopga uunkong tön löng llëye wen borwa tjok li iya lok wlo, Sbö parkagaga kjok dogo so tön löng borwa ik wlo eni bakoe. ¹⁰ Cristo tjlokwo roy lërwa oba kong kjïshko ga tjawa kä llëm wleni, tjawa dbo llëm bakoe lëba. Gueniyo pjâyda wotjlik ga pjây tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kjok miydë ara, dbo ara lëmi eni. Pjây tjwlö ara lëba, gueniyo tjawara iywaba shjiktëng. ¹¹ Eerishko ga tjawa löng song, tjawa pjli kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llëm, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe. ¹² Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lëba owashko ga kar dboryërwa pjlu; tjawa shdungobashko ga kurwa kjingë; ¹³ tjawa läywëba owashko ga kar dboryërwa yötso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwlö llëm, shkimkwo sho wleni, llëbo owa dbukko wleni lëba.

¹⁴ Tjlokwo ëre tër bomi kong, pjây lökkjrë e go wlo llëme. E bomi poshdungglo, pjây bor wapa woydër ara wleni kjïshko. ¹⁵ Pjây tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlokwo roy pjlu li loror bomi kong bäm go kjïshko. E kjïshko ga pjây Cristo tjlokwo pinggaga doglo sak dbäw

† 3:22 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

dbäw p̄jloglo sak kjwara (10,000) ëmdë ga p̄jäy dataga ara llëm, bomi data kjlaraso wleni li, e tja. ¹⁶ E kjishko ga rokër bomi kong ga p̄jäy opshäryos botoya dik. ¹⁷ Timoteo, e ichër jek bomi shwoy, p̄jäy jëk sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydër ara, e parkë shäng T̄jlapga Jesús kong p̄jlú ÿyado. Tja jëk shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. T̄jlökwo lër shäng Jesús t̄jlökwo k̄jragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

¹⁸ P̄jäy kjone kjone krë ara, p̄jäy ÿn äär ame lëmi kjishko. ¹⁹ Gueniyo ga woyde T̄jlapgarë wleni ga tja jek äär bomi ÿk wop äe. Eshko ga nopga krë ara li sorë ÿn wëllë, dbo twara Sbörë ba kong jlöre, de t̄jlë sogpa erä, e miydër pjire. ²⁰ Æye parkë ba p̄jluyo Sbö li kong ga woyde ga t̄jlë erä llëm, dbo twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe. ²¹ ¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdunggare, de tja jek äär shäng wop̄jlú bomi tjok, p̄jäy poshrër wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa an-moyö

¹ P̄jäy kjlara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa an-moyö. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo ëmdë ga äär llëbo owa shäryë eni llëme. ² Eni ëmdë ga p̄jäy löng bomi krë tjok. Zok ga p̄jäy kjwe löng woydëe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi t̄jrëko dwayo. ³ Tja shäng bomi tjok llëm ëmdë ga p̄jäy woyot̄jlin enido. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong ëre, tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdũzia. ⁴ P̄jäy tön T̄jlapga Jesús ko goshko ga tja shäng bomi tjok wleni, ga T̄jlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe. ⁵ Eshko ga domer li iozi ber

tjeng Ä wloshko, ba doyo shdüya p̄jir wlo. Eni ga T̄jlapga Jesús tjwe ÿröng obishko ga ba sëya där kjwe.

⁶ P̄jäy krë, e owa. «P̄jlung shosho uukklo chira dö ëmdë ga p̄jlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löng p̄jir t̄jän. ⁷ P̄jlung shosho uukklo këguë li dbuya judiogarë, p̄jlung shosho shäryak ba uukklo tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichoz̄i to bomi t̄jrëko dwayo, nopga to löng llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo, p̄jäy iara Sbörë ber löng owa eni llëm kjishko. Eni ga p̄jäy ber löng p̄jlung shosho t̄jaglën, shäryak ba uukklo tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjishko t̄jän, öng wlëp ushko so llgwoklë zröya judiogarë Israel t̄jeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni. ⁸ Ba dbar li shrëyashko ga p̄jlung shosho uukklo tjok li dbuya lok, äska shärye ba uukklo tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlöng dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dënashko li shäryëy ame, shji ber löng wot̄jlik bëy j̄lökoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. P̄jäy opkjos nopga llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go. ¹⁰ Gueniyo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga p̄jäy opshik kjok ëre kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjishko. Epga wot̄jlik dbur töng ba kong erö, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo, sböp̄ga jyäglo poshrëya lok bakoe. ¹¹ T̄jlökwo toror bomi kong li, e p̄jlollgwer woydë kjibokwo ëre go. Bomi pjeyo Jesús t̄jlökwo k̄jraga jëk shäng owa eni ga p̄jäy opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wot̄jlik dbur töng ba kong

erö, sböpga jyäglo poshrëya, oblë läywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llëbo lüyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjlökwo kjruga jëk shäng owa eni ga pjây ië ba tjok ëmdë llëme.

¹²⁻¹³ Nopga bi pjeyoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgweya li, e Sbö. Gueniyo nopga jëk löng bomi tjok eshko li llgwezïa. Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Domer owa shäng bomi tjrëko li ichozï toe.»*

6

Jesús tjlökwo kjruga äng wlëk kar kar äng tjok sorë

¹ Pjây kjone kjone äng wlëk kar kar äng tjok wlenishko ga pjây llet äng rotë kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo shwoy llëme. Bek ga rotëmi Sbö nopga kong, llgweya lok wlo. ² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgweya ber Sbö nopgarë. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo chira bomi tjrëko li llgwemi om go ga ä sorëro? ³ Llono ga Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga llgwey bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li llgwey ga maling amoyö. ⁴ ¿E kjishko ga pjây äng wlëk kar kar äng tjok wlenishko ga llgwemi äng tjok ga ä wleni ga pjây wotjlik ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omllgwek ga pjlu lë mire? ⁵ Lër bomi kong eni, pjây lökkjrë e go wlo. ¿Shäng kjlara bomi tjrëko kjok miydë pjây llgweya wlo li dretdo? ⁶ Gueniyo pjây ängkwë bomi pjeyoga tjok dö llëm, pjây äng rotë to löng kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo kong, oba uunkong bokshto.

⁷ Pjây äng rotë äär löng tjlapgaga shwoy li, e lökyo ara. Pjlu wlo ga llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko, pjây llëbo lüyotkara oblërëshko ga kumi ber löng kjing dey. ⁸ Gueniyo ga llëbo shäryëmi om go oblë kong owa, oblë llëbo

lüyotkëmi bakoe. Ga pjây löng omshäryë eni bomi pjeyoga tjok.

⁹⁻¹⁰ Èye llëbo shäryë oblë kong owa ga äär Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme. ¿E miydëmi llëmdo? Nopga llëbo owa shäryë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, sböpga jyäglo poshrëya, orkwosmono pjir ëmdë ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë llëbo lüyotke, wotjlik dbur töng ba kong erö, nelötkë ä, oblë läywe owa, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo. Pjây jyäpgwëba ga jlö lëmi llëme. Èye opshäryë eni ga äär Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme. ¹¹ Dënashko ga pjây kjone kjone llëbo shäryono eni. Gueniyo pjây eni ame, owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret, ga pjây iara beno tjeng dboy ba kong. Pjây iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo shäryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong li kjishko, Sbö Sëya dbo go.

Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme

¹² «Lëye shäryër woydë li shäryër ga pjlu» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlu bi kong llëme. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlu. Gueniyo llëbo kjone kjone shäryër ga tja ber shäng ichaga erë. E kjishko ga llëbo eniyo shäryër llëm, tja opichë om go ga pjlu wlo. ¹³ «Dli, e uëy wlo, jer äär bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llono ga pjöyikong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryëy wlo li, e shäryoydë bi doyo go erö dey. Bi doyo ichaga li e. ¹⁴ Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe. ¹⁵ Bomi doyo, e Cristo

* 5:12-13 Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

ĩ. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo ĩ li tōy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjlúre? Llëme. ¹⁶ Èye tön walë leniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjarlaso wleni. Sbō tjlōkwo tak pjang eni: «Pjōytkong li ber lōng kjarlaso wleni.»* ¹⁷ Gueniyo èye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sēya, Tjlapga li Sēya, e tön ber lōng kjrinaso wleni.

¹⁸ E kjīshko ga shji orkwosmono è tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa shäryëy oblë ga e ber owa bi doyo kong llëme. Gueniyo èye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shärye ba doyo om go li kong owa. ¹⁹ Bomi doyo, e Sbō Sēya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjīshko. ¿E miydëmi llëmdo? Pjāy opichë om go llëm, pjāy ichaga Sbörë, ²⁰ pjāy tjwlëna pjir kjīshko. E kjīshko ga llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbō ber kësbang, tjwlö ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorë

¹ Llëbo kjakrokromi bor kong kjibokwo go li, e dboryër bomi kong shara. Pjlú wlo ga shji orkwosmok llëm dey. ² Gueniyo nopga ara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok kuzong ga zok ga pjāy domerga pë bomi boy onmo li tjok, pjāy walëga pë bomi lanma onmo li tjok eni bakoe. ³ Domerga orkwosmok lōng pjir, pjāy pë bomi boy tjok wlo. Walëga orkwosmok lōng pjir, pjāy pë bomi lanma tjok wlo. Pjāy orkwosmok lōng pjir kjīshko ga «Tja pë bop tjok llëme» lëmi èng kong llëme. ⁴ Walë orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baīya dö llëm, e ba lanma ĩ bakoe. Domer orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baīya dö llëm, e ba boy ĩ bakoe. ⁵ «Tja pë bop tjok llëme»

lëmi èng kong llëme. Gueniyo pjāy wotjlik bëy èng kong ga «Shji pë èng tjok llëm dbar kjwöbō, shji ber lōng syōstë Sbō kong iyado wlo» lëmi èng kong ga pjlúe. Gueniyo dbar ara llëme. E irgo ga pjāy pë èng tjok jek obi, pjāy tjliya Àrë, llëbo owa shäryë wlo ga ä wlo. ⁶ Llëbo ère shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjlú, gueniyo «Shäryozĩ eni» lotë llëme. ⁷ Bor kong ga pjāy uunkong orkwosmok llëm ga pjlú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno lōng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno lōng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjāy lōng orkwosmoydë llëm obi, pjāy syāpga, pjāy ber lōng tjoksa botoya dik ga pjlúe. ⁹ Gueniyo pjāy wotjlik èbo wlëk iyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjāy orkwosmok ga pjlú, pjāy wotjlik llëbo owa shäryë iyado llëm wlo.

¹⁰ Pjāy orkwosmok lōng pjir, tjlōkwo lara Tjlapga Jesúsde bomi kjīshko. Walëga orkwosmok lōng pjir, bomi lanma rayëmi llëme. ¹¹ Rayoromi wleni ga pjāy ber lōng tjoksa, llëm ga pjāy tön irōng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok lōng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ère laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesúsde llëme. Domerga orkwosmok lōng walë Jesús tjlōkwo kjruga llëm wleniyo tjok, pjāy raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹³ Ga walëga orkwosmok lōng domer Jesús tjlōkwo kjruga llëm wleniyo tjok, pjāy raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjīshko ga domer Jesús tjlōkwo kjruga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjīshko ga walë Jesús tjlōkwo kjruga

* 6:16 Génesis 2.24.

llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjây orkwosmok löng Jesús tjlökwo kjruga llëm tjok, pjây raye woydë ga wëyë. Pjây rayara eni ga pjây pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber löng wopjlú èng tjok wlo. ¹⁶ Gueniyo pjây ber löng orkwosmok ba tjok ga pjlú ga shäryozĩ eni. Bomi kjishko ga bomi kjlara li där kjwe.

¹⁷ Shji kjlara kjlara löng sorë li laga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. Lër eni Jesús tjlökwo kjruga uunkong kong. ¹⁸ Domerga, pjây rokarashko ga pjây löng doyo jyâ tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây löng doyo jyâ tak llëm ga pjây doyo jyâ të llëme. ¹⁹ Shji doyo jyâ tak pjirde, de llëmde, e tjwlö llëme. Shji Sbö tjlökwo kolë li, tjwlö tjok li e. ²⁰ Pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. ²¹ Eshko ga pjây parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomi sogorë ga pjây to dey. ²² Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjlarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo ĩ, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni. ²³ Pjây tjwlëna Sbörë tjwlö ara. E kjishko ga pjây opyë ber ichaga no oblërë ame, pjây ichaga ber Sbörë döe. ²⁴ Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

²⁵ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi kong, tjlökwo lara Tjlapga Jesúsde bomi kjishko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirë kjishko ga tjlökwo lër bomi kong ère, e beke. ²⁶ Bor kong ga shji löng eerishko dbar owa kjishko ga pjây löng sorë ga pjây ber

löng eni dey. ²⁷ Pjây orkwosmok löng pjir ga pjây èng rayë llëme. Pjây löng orkwosmok llëm ga pjây boy wlëk llëme. ²⁸ Gueniyo pjây orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjogloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara llëm bakoe. Gueniyo èye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ère kjing go. Lër bomi kong eni, pjây llono ga song llëm wlo.

²⁹ Pjeyoga, lër bomi kong eni, shji ber löng kjok ère kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjishko. E kjishko ga pjây orkwosmok löng pjir ga pjây jëk löng nopga orkwosmok llëm wleniyo dik shara; ³⁰ pjây slar èë llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây löng wopjlú llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây llëbo tjwlëno ga e ber bomi kong iyado wlo lëmi llëm bakoe. ³¹ Eni ga shji löng kjok ère kjing go obishko ga llëbo tjeng kjok ère kjing go li, e woyotjliy ara llëm, kjok pjir lë kjishko.

³² Pjây kjimtër woydë, pjây woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ber pjlú ba tjok wlo. ³³ Gueniyo domer orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ère kjing go shäryë, ber pjlú ba boy tjok wlo. ³⁴ Eni ga wotjlik kjrjing pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ère kjing go shäryë, ber pjlú ba lanma tjok wlo. ³⁵ Lër bomi kong eni, ber pjlú bomi kong wlo, pjây orkwosmok ga äe lotë llëme. Woydër ga pjây jëk ber löng pjlo bek, pjây ber löng wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

³⁶ Domerga tjlökwo twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjây orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li

luyo öötong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjây orkwosmok ba tjok ga pjlúe. Llêbo owa shâryomirê llême. ³⁷ Gueniyo pjây wotjlik orkwosmok llême lëmi, woydëmi eni kjishko, pjây ichaga ërê llëm kjishko, ga pjây wotjlik llêbo owa shâryê llëm ga pjây orkwosmok llëm ga pjlúe. Llêbo pjlú shâryomirê. ³⁸ Eni ga pjây orkwosmok kjoglo tjok ga e pjlúe. Gueniyo pjây orkwosmok ba tjok llëm ga e pjlú anmoyô.

³⁹ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma sök së obishko ga rayëmi llême. Gueniyo wolono ga pjây orkwosmok domer oblê tjok ga pjlú, gueniyo woyde ga Tjlapga Jesús tjlökwo kjruga wleniyo. ⁴⁰ Gueniyo pjây orkwosmok ame ga pjây ber löng wopjlú anmoyô. Tja go Sbô Sëya. Tja wotjlik eni e kjishko.

8

Sjëngna twaraba sböpga jyäglo kong

¹ Tjlökwo lër bomi kong, öng zröraba, sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li kjishko. Llêbo ëre kjishko ga shji uunkong llêbo miydë sira. Ëye ommydë ara, oblê kjinmo le ga shäng krë erä. Pjlú wlo ga shji ëng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo. ² Ëye kjok miydë le ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llëm obi. ³ Gueniyo ëye Sbô woydë ga miyde Sbörë pjlúe.

⁴ ¿Eni ga öng sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li uëy ga pjlúre? Miydëy pjlú ga sböpga jyäglo llë, e tjwlo llême. Sbô sök kjlaraso eröe. ⁵ Sböpga löng ara kjok dogo, kjok ëre kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe. ⁶ Gueniyo bi kong ga Sbô sök kjlaraso eröe. Data Sbô li e. E llêbo uunkong shâryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo

li e. E go ga llêbo tjeng kës li shâryara Sbörë.

⁷ Gueniyo e miyde Jesús tjlökwo kjruga uunkongdë llême. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sböpga jyäglo li poshrëk. E kjishko ga öng sho li ue lokshko ga sböpga jyäglo li woyotjliya, ga mär löng Cristo go ma obi kjishko ga wotjlik ga öng sho li, e uako llême le. ⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjishko llême. Uoroy llëm ga shji beno owa Shô bokso llëm, uoroy ga shji beno pjlú anmoyô ba bokso llëm bakoe.

⁹ Pjây döra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjlúe. Eni ëmdë ga pjây sjëke. Llëye uëmi li kjishko ga bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llême. ¹⁰ Pjây ië sböpga jyäglo syô uyo lishko ga pjây iya bomi kjlara lirë kjwe. Miydëmi pjlú ga öng sho li uëmi ga pjlúe. Gueniyo bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ommydë llême. Eni ga pjây ina kjishko ga omshâryë eni bako kjwe. ¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirë, llêbo shâryoromi li kjishko, miydëmi ga llêbo li shâryëmi ga pjlú gueniyo. ¹² Llêbo shâryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shâryëmi löng Cristo kong wleni. ¹³ E kjishko ga llêbo uoror li kjishko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjëng uë ame dey.

9

Sbô tjlökwo roy laga Jesús äska li opshâryë sorë

¹ Tja Sbô tjlökwo roy laga Jesús äska. Tja ichaga norë llême. Bi Tjlapga Jesucristo ñnor om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga pjây beno löng mär ba go. ² Oblê kong ga tja Sbô tjlökwo roy laga Jesús äska llême le, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjây mär

lông ba go. Miydëba e go ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska jlöe.

³ Tja läywëba owashko ga dbo-ryër eni. ⁴ Tja, Bernabé, pak shäryërwa läng li kjïshko ga pjây ichërwa borwa sèng ga pjlúe. ⁵ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo läng li, Tjlapga Jesús lëmga, Cefas,* epga orkwosmono läng pjir, ga to läng parkëshko ga ba boyga Jesús tjlökwo kjruga wleniyo söya to läng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjlú bakoe. ⁶ ¿Potjwlëk läng llëm li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblëre?

⁷ Èngkjwagaga oppotjwlëk om go llëme. Èye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Èye öng dë ga nä dyo llruya ga ie. ⁸ Wotjlik ère botoya döe lëmi llëme. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li omlë eni bakoe. ⁹ Tjlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk† ga ne pjriy llëme.»† Tjlökwo ère lara Sbörë öng kjïshko dö llëme. ¹⁰ E lara borwa kjïshko bako, tjawa ië wlo bakoe. Èye klung luryë, llëm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber läng e go wlo. ¹¹ Eni ga tjlökwo roy pjlú li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjây wotjlik borwa kjimtë llëm ga pjlúe lëmire? ¹² No oblë llëbo rokë bomi kong ga pjlú kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjlú anmoyö.

Eni ëmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llëme. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek läng kjing erä, pjây wotjlik owa Cristo roy pjlú li kjïshko llëm wlo. ¹³ Èye parkë Sbö u roy ga mär e goshko. Èye parkë öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁴ Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjlë ga èye ba tjlökwo roy pjlú lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

¹⁵ Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjlökwo ère tër bomi kong, pjây woydër ga tja kjimtëmi kjïshko llëme. Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong ga tjwlö shir llëme. Tja wopjlú e kjïshko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey. ¹⁶ Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong, tja krë e kjïshko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tja song jlöe. ¹⁷ Shäryër eni bor wotjlik om go li go kjwe ga tja potjwlëkklo tjok. Gueniyo pak li shäryër, tja ichaga Sbörë e shäryë kjïshko. ¹⁸ ¿Eni ga bor potjwlëkklo li llë? Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong ga tjwlö shir llëme. Llëbo rokër bomi kong ga pjlú, gueniyo shäryër eni llëme. Tja wopjlú e kjïshko. Bor potjwlëkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga èrë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber läng Cristo go bor kjïshko wlo. ²⁰ Tja shäng judíoga tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng judío wleni, epga mär ber läng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär läng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tja ichaga erë llëm gueniyo. Shäryër eni, epga mär ber läng Cristo go wlo bakoe. ²¹ Tja shäng nopga kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbö í li woyojer jlökoyo lotë llëme. Miydër ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo í lirë iyado. ²² Tja shäng nopga mär läng Cristo go ma obi li tjrëkoshko ga tja opyë shäng baíya dik wleni, epga mär ber läng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber läng baíya dik wleni, kjone kjone dër wlo. ²³ Shäryër eni, tjlökwo roy

* 9:5 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe. † 9:9 Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llëm, ië ga pjlú wlo. † 9:9 Deuteronomio 25.4.

pjlú li kjishko, llébo wen pjlú tjlökwo kjishko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwlëkklo li ber kjaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjây drön èë, pjây jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwlëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo. ²⁵ Olö ga nopga tjör, eye ber kjang ÿya lok wlo. Eye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjlú wlo. Shärye lok eni, ba potjwlëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwlëkklo li srer. Bi potjwlëkklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber ÿyadoe. ²⁶⁻²⁷ E kjishko ga tja jëk pjlo bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga ëng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwlö llëme. Llëbo shäryër li ber tjwlö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryër ber pjlú wlo. Bor doyo ère ichër bor kolë, tja ichaga erë llëm wlo. Shäryër eni, tjlökwo loror pjarshko ga pak shäryoror li tjwlö tjok wlo.

10

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so ï dik llëme

¹ Pjeyoga, bi tjlapgaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydër ga e woyotjlizä. ² Epga wara pjäng sho li, dlung lirë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni. ³ Epga uunkong mär löng dli ter shrono kjok do dwayo li go, ⁴ di ichara Sbörë tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lirë llëm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lirë. ⁵ Eni ëmdë ga Sbö beno wopjlú epga ara tjok llëm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llëm lishko llaw pogo.

⁶ Llëbo ère shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo

owa li woyotjlüy baÿya dik llëm wlo. ⁷ Epga kjone kjone sböpga jyäglo poshrëno, tak pjäng Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bërkonu, llëbo owa shäryono ara.»* Shji opshäryë eni baÿya dik llëme. ⁸ Epga kjone kjone orkwosmonu è tjok llëm ëmdë ga pono ba tjok. E kjishko ga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshäryë eni baÿya dik llëme. ⁹ Epga kjone kjone Tjlapga tjllino. E kjishko ga epga uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baÿya dik llëme. ¹⁰ Epga kjone kjone Sbö läywonu owa. E kjishko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshäryë eni baÿya dik llëme.

¹¹ Eerishko ga shji löng dbar pji-toshko. Llëbo shäryono epga kong kës ère beno bi kong, shji poshdüya wlo. ¹² Eni ga pjây wotjlik ga pjây kjang, pjây dir ga äe lëmi wleni ga pjây opdë ara, pjây llëbo owa shäryë baÿya dik llëm wlo. ¹³ Pjây wotjlik llëbo owa shäryëshko ga e wen è pogo kong eni, e woyotjlizä. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjây ie ber löng tjliya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjây kjimte, pjây dâr eshko dwayo ga pjlú wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjlú wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngglo

¹⁴ E kjishko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme. ¹⁵ Tja tjlë bomi kong, pjây löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmde, llgwezï pjâyde om go. ¹⁶ Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjlë Sbö kong ga shji wopjlú ba tjok, kjillgwo bo dyo dbo ara li kjishko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li

* 10:7 Éxodo 32.6.

loklo. Ga pjlung shosho suk pjr lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li loklo. ¹⁷ Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kjaraso wleni, pjlung shosho suk pjr uëy li kjaraso dö kjishko.

¹⁸ Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjlizã. Öng sho li ue lok eshkosho ga uunkong löng eshko li löng Sbö poshrëk, ga ber löng no kjaraso wleni e kjishko. ¹⁹⁻²⁰ Öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li tjwlö tjok lotë llëme. Sböpga jyäglo li tjwlö tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo sböpga jyäglo sëngshko ga ba sëngglo li ber Ä sëyaga poshrëkklo, e Sbö poshrëkklo llëme. Woydër ga pjây tön Ä sëyaga tjok llëme. ²¹ Ä sëyaga sëngglo li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe. ²² Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe

²³ «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlú bi kong llëme. Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llëme. ²⁴ Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme. Llëbo ber pjlú oblë kong li wlëydë dey.

²⁵⁻²⁶ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga i.»† E kjishko ga sjëngna tjeng ba soynezhong uyo roshko li tjwlëmi, uëmi ga pjlúe. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúre, e woyotjlími llëme. Tjwe kjone dwayo kjakrokëmi ë kong llëm bakoe.

²⁷ Sbö tjlökwö kjaragaga llëm wleniyo, pjây maya jek ba shwoyle

ga pjây jek ga pjlúe. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúre, e woyotjlími llëme. ²⁸ Gueniyo ga ëbo tjlë bomi kong ga «sjëngna kjwe twaraba sböpga jyäglo kong» le bomi kong wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlik ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjishko. ²⁹ Bomi kong ga uëmi ga pjlú, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjishko.

Gueniyo kjone kjone tjlë bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjlúe. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjishko ega? ³⁰ ¿Tja tjlëno ga “Sbö, tja wopjlú bop tjok, dli ëre kjishko” loror pjr ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni. ³¹ Pjây ië, pjây di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozí uunkong eni, Sbö iëba ber kësbang, tjwlö ara bomi kjishko wlo. ³² Shji oblë ichë dir llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, Sbö tjlökwö kjaragaga, e ichëy dir kjarala llëme. ³³ Tjara drön ëë, llëbo pjlú shäryë oba bokso wlo iyado, llëbo ber pjlú oblë kong wlo, epga där wlo, llëbo ber pjlú bor kong wlo llëme.

11

¹ Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjishko ga tja opshäryë sorë ga pjây opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshhtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshreëmi enido. Tjlökwö twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni iyado. Pjây poshrër ara e kjishko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo. Ga domerga kjarala kjarala, e ba boy kägäyo bakoe. ⁴ Domer kã kjingüë syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwö royleshko ga e Cristo bangkrë llëme loklo. ⁵ Walëra kã

kjinguë llëm syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy leshko ga e ba kägäyo bangkjrë llëme loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjrë ara, kä shtak dret wleni. ⁶ Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjrë ara kjishko ga ba kä li kjingue dey. ⁷ Gueniyo domer kä kjinguë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjlwö ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjlwö ara ba boy li kjishko. ⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklö wlo llëme. Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo. ⁹ Domer shäryara walë kjishko llëme. Walëra shäryara domer kjishko. ¹⁰ E kjishko ga walëga kä kjinguë dey, ba kägäyo bangkjrë pjlúe loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjlú bakoe.

¹¹ Jesús tjlökwo kjrägaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimtë wlo. ¹² Dëdashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë. ¹³ ¿Walë syöshtë Sbö kong ga kä kjinguë llëm ga pjlúre, de owa? Miydaga pjäydë om go. ¹⁴ Miydëy pjlú ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökyo ara. ¹⁵ Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjlwö ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjingoklo wlo kjishko. ¹⁶ Llëbo ëre shäryërwa, shärye Sbö tjlökwo kjrägagarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjishko ga ëye ënglë kar kar tjlökwo ëre kjishko llëme.

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjäy poshrër wlo llëme. Pjäy tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjlú llëme. ¹⁸ Roy kuror ga pjäy tönshko ga pjäy opkjorgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlöe lër. ¹⁹ Woyde ga pjäy shdär dboy dboye. Eni ga pjäy kjone dey ber pjló bek Sbö bokso ikoba wëllëe. ²⁰⁻²¹ Pjäy tön iëshko ga pjäy kjlara kjlara dli kjrë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmi? Eni llëme. ²² ¿Pjäy ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlökwo kjrägaga oblë li bangkjrëmi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjlú? Pjäy poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ëre twara Tjlapga Jesúsdë bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynezlóng shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ²⁴ ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlë löng li kong ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁵ Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë löng li kong ga «Tjlökwo twara Sbörë tjaqlën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ëre, e ba jyäglö. Iëmishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁶ ¿Lara eni li llë loklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjishko li roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga ëye ië, gueniyo Tjlapga

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjïshko. ²⁸ E kjïshko ga pjây pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjây kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm obishko ga woyde ga pjây opwoyotjlik yôtso bäm go guing. ²⁹ Eye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäng shdungko. ³⁰ Pjây ara shduna Tjlapga lirë e kjïshko. Pjây kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llëm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjïshko. ³¹ Gueniyo shji om go opwoyotjlik yôtso bäm go guing ga shji shdüya llëme. ³² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo shdüya Tjlapga lirë. Shjira shdüya eerishko, shji ber löng shdüya ba tjok eshko llëm wlo.

³³ E kjïshko ga pjeyoga, pjây tönshko ga woyde ga pjây ëng koshé uunkong guing ga pjây iokdo. ³⁴ Pjây kjone kjone pjiröshko ga pjây ië bomi ushko bäm go guing, pjây tönshko ga pjây shdüya Tjlapga Jesúsde llëm wlo.

Llëbo oblë llgwer, tja jek äär bomi ikshko jä.

12

Kjok miydë twe Sbö Sëyarë bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjlué. ² Dënashko ga Sbö miydomirë llëm obishko ga pjây icharaba sböpga jyäglo tjlä llëm wleniyo poshrëk. ³ E kjïshko ga lër bomi kong ga eye tjlä Sbö Sëya go ga Jesús läywe owa ga äe. Ga eye tjläkwo lë Sbö Sëya go llëm ga «Jesús, e nopga uunkong Tjlapga» le ga äe.

⁴ Shji Sbö tjläkwo kjrágaga kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë oblë oblë, gueniyo Sbö Sëya li, e kjaraso eröe. ⁵ Llëbo shäryëy Tjlapga Jesús kong oblë oblë, gueniyo Tjlapga li, e kjaraso eröe. ⁶ Pak shäryëy Sbö kong oblë oblë, gueniyo shji kjimtaga shäng kjaraso pak li shäryë, Sbö li e.

⁷ Shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryëy ber pjlu shji uunkong kong wlo. ⁸ Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä oba kong, kukoba wëë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä kjok miydë go wlo. ⁹ Kjone kjone kong kjok miydë twara, mär Tjlapga Jesús go jlökoyo wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, swlopga poptë wlo. ¹⁰ Kjone kjone kong kjok miydë twara, llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, Sbö tjläkwo lë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, sëya llë pjlué, de oware miydë pjlué wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä kjok shto oblë oblë so tjläkwo go. Kjone kjone obi kong kjok miydë twara, tjläkwo laraba kjok shto oblë oblë so tjläkwo go li pjllölgwek ber wëë wlo. ¹¹ Llëbo uunkong ëre shärye Sbö Sëya kjaraso lirë nopga kjlara kjlara kong, woyde sorë li eni.

¹² No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llëbo ara obi bakoe. Eni ëmdë ga doyo li kjaraso döe. Cristo doyo, e eni bakoe. ¹³ Shji judiögare, de llëmde, shji parkagaga tjwlek löng pjir wleniyore, de llëmde, shji uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjaraso wleni.

¹⁴ Bi doyo, e llëbo ara ëmdë ga e kjaraso döe. ¹⁵ Bi dre tjlä ga «Tja orkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga äe. ¹⁶ Bi

kwomgwo tjlê ga «Tja bokkwo llêm kuzong ga woydêr ga tja ber doyo ère tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llêm ga ä bakoe. ¹⁷ ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji kjok kuk sorê? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lō shik sorê? ¹⁸ Bi doyo llêbo oblê oblê li iara Sbörê uunkong, woydara sorê li eni. ¹⁹ Bi doyo uunkong li llêbo kjrinaso dö kjwe ga e ber doyo llême. ²⁰ Llêbo ara ëmdê ga bi doyo li, e kjrinaso döe.

²¹ «Pjây woydêr llême» le bi bokkworê bi orkwo kong ga äe. «Pjây woydêr llême» le bi kägärê bi dre kong ga ä bakoe. ²² Llêbo dbo llêm kjoyo li, shji kjimte ara. ²³ Llêbo tjwlô ara llêm kjoyo li doyêy yôtso. Llêbo ikko llêm li dëy yôtso, ikoba llêm wlo. ²⁴ Gueniyo llêbo ikoba ga pjlu li kong llêbo shäryëy eni llême. Eni ga bi doyo shäryara Sbörê, llêbo tjwlô ara llêm kjoyo li dëy yôtso wlo. ²⁵ E kjishko ga bi doyo llêbo oblê oblê li, e ëng kjimté kar kar wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llême. ²⁶ Llêbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirê. Llêbo ber pjlu llêbo kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber wopjluê.

²⁷ Pjây uunkong Cristo doyo wleni. Pjây kjlobi ba doyo llêbo oblê oblê wleni. ²⁸ Shji Sbö tjlokwo kjrագaga li tjrêko kjone kjone iara Sbörê bäm go beno ba tjlokwo roy laga Jesús äska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjlokwo laga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno löng llêbo ÿdêba llêm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblê oblê so tjlokwo laga bakoe. ²⁹ ¿Shji uunkong Sbö tjlokwo roy laga Jesús äskare? ¿Shji uunkong Sbö tjlokwo lagare? ¿Shji uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llêbo ÿdêba llêm wleniyo shäryagare?

³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblê oblê so tjlokwo lagare? ¿Shji uunkong llêbo lara kjok shto oblê oblê so tjlokwo go li pjllölgwegare? Llême. ³¹ Gueniyo woydêr ga kjok miydê tjwlô arayo li wlêmirê. Gueniyo llêbo kjrina obi tjwlô ara, kjok miydê tjeng kës ère kjinmo. Era lër bomi kong, miydëmi wlo.

13

Oblê woydêy sorê

¹ Tja tjlê nopga tjlokwo kkring kj-wobi go ga pjlu, ga tja tjlê Sbö parkagaga kjok dogo so tjlokwo go ga pjlu bako wleni ëmdê ga oblê woydêr llêm ga tjlokwo lër li ber tjwlô llêm, sbi llê toroy li pjlukyo wleni, pjankwo shporoy ëng go li pjlukyo wleni bakoe. ² Tja kong kjok miydê twara Sbö Sëyarê bor kong, Sbö tjlokwo lër oba kong pjlu wlo, tjlokwo tjeng kës pÿde Sbörê llêm obi li miydêr shäng pjir, tja mär Cristo go jlökoyo, ga dlup llê ichêr jek kjok shto oblê ga pjlu wlo wleni ëmdê ga oblê woydêr llêm ga tja tjwlô llême. ³ Bor llêbo tjeng kës li twror nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ère opyono beno sukoba wlo wleni ëmdê ga oblê woydêr llêm ga tja potjwlëkklo drete.

⁴ Shji oblê woydê li eni. Llêbo shärye oblêrê bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjlu oblê tjok. Shji wotjlik owa oblê kong ba llêbo kjishko llême. Shji opposhrêk llême. Shji krê llême. ⁵ Shji tjlê iir go è kong llême. Shji wotjlik bi kjishko dö llême. Shji iirkê maling llême. Llêbo shäryara oblêrê beno bi kong owashko li woyotjliy sök enido llême. ⁶ Llêbo shäryêba owa oblê kong ga shji ber wopjlu e kjishko llême. Shji ber wopjlu, llêbo shäryêba bek li kjishko döe. ⁷ Oblê dir ara ëmdê ga shji ber löng pjlu ba tjok, shji wotjlik pjlu ba tjok,

koshëy iyado llëbo pjlú shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸ Shji oblë woydë li, e pjir llëme. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjlökwö laga, kjone kjone tjlë tjlökwö miydë llëm li go, kjone kjone tjlökwö pïyde nopga kong llëm li miydë pjlú bakoe. Gueniyo llono ga llëbo tjeng kës ëre pjir. ⁹ Eerishko ga Sbö tjlökwö miydëy uunkong llëm obi. E kjïshko ga ba tjlökwö lagaga omlë uunkong ga äe. ¹⁰ Gueniyo llono ga ba tjlökwö tjeng kës li pïya Sbörë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjlökwö go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjlë kjwozirwa dik, tja wotjlïk kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja öotong domershko ga llëbo kjwozirwa i li rayoror pjir, shäryër ame. ¹² Shji opïk opïkkïo goshko ga llëbo ïgöy wëlä llëme.* Eerishko ga Sbö tjlökwö woyotjlïyshko ga miydëy wëlä llëm eni bakoe. Gueniyo llono ga miydëy wëlä, shji lan oblë tjok ëng boksho wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëme. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjrïnggwo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshëy iyado, oblë woydëy bakoe. Gueniyo shji oblë woydë li, tjwölö arayo li e.

14

Sbö tjlökwö roy lëy tjlökwö miydë llëm wleniyo go, Sbö tjlökwö roy lëy, kukoba wëlä wlo bakoe

¹ Pjây drön ëë, oblë woydë wlo iyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong li wlëzi iyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlökwö roy lëmi wlo li rokozi ba kong bäm go. ² Ëye tjlë tjlökwö miydë llëm wleniyo go ga tjlë shäng Sbö kong, tjlë shäng nopga

kong llëme. E kjimte Sbö Sëyarë tjlökwö miyde llëm li lë, gueniyo llëye le shäng li llë miydëba llëme. ³ Gueniyo ëye Sbö tjlökwö roy lë ga tjlë shäng nopga kong, e ber pjlú ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrë e go, wosonkë llëm wlo. Eshko ga löng wopjlú, tjlökwö li kjïshko. ⁴ Ëye tjlë tjlökwö miydë llëm wleniyo go ga llëbo pjlú shäryayde ba kong om go. Gueniyo ëye Sbö tjlökwö lë ga llëbo pjlú shäryayde Sbö tjlökwö kjrägaga löng kës li kong.

⁵ Woydër ga pjây uunkong tjlë tjlökwö miydë llëm wleniyo go. Gueniyo pjây Sbö tjlökwö lë li woydër ara. Era tjwölö ara anmoyö, kukoba wëlä kjïshko. Pjây tjlë tjlökwö miydë llëm wleniyo li tjwölö äär eni llëme. Gueniyo tjlökwö lëmi löng tjlökwö miydë llëm wleniyo go li pjlöllgweya oblërë, kukoba pjlú wlo ga era tjwölö ara anmoyö bakoe.

⁶ Pjeyoga, tja äär bomi shwoy tjlë tjlökwö miydë llëm wleniyo go ëro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjlú bomi kong wlo ga pjây pin tjlökwö lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugömi wëlä wlo. ⁷ Tëkwö dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo llë, e tëbashko ga tëba wëlä llëm ga llë layde e go miydëba llëme. ⁸ Nopga ëngkwë kjwllëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyo pjlukyo kugaba wëlä llëm wleni ga ëye poshäryë ëngkwë wlo llëme. ⁹ Pjây eni bakoe. Pjây tjlë tjlökwö kugaba wëlä li go llëm ga llë lomirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjluk jong erä. ¹⁰ Kjok ëre kjing go ga tjlökwö oblë oblë ara jlöe. Ga kjrïna kjrïna li go ga nopga tjlë ëng kong, ëng kugö wëlä wlo. ¹¹ Eni ga ëye tjlë shäng li llë loklo miydër llëm ga tjawa ber löng ëng kong shto oblë so wleni,

* **13:12** Eshko dbaryo ga nopga opïgö opïkkïo go yötso llëm, opïkkïo li pjlú llëm kjïshko.

eshko ga tjawa pjeyo wleni llême.
 12 E kjîshko ga kjok miydê twe Sbô
 Sëyarê li woydêmi ara bomi kong
 kuzong ga kjok miydê ber pjîlú Sbô
 tjîlôkwo kjrágaga lóng kës kong li, e
 wlêmirê dey.

13 E kjîshko ga ëye tjîlê tjîlôkwo
 miydê llêm wleniyo goshko ga
 woyde ga roke Sbô kong ga kjimte
 tjîlôkwo le li pjîlôlgwek, kukoba
 wêlê wlo. 14 Tja syôshtë Sbô kong
 tjîlôkwo miydê llêm wleniyo goshko
 ga tja syôshtë shâng bor sëya go,
 gueniyo llêye lër shâng li llê loklo
 miydêr llême. 15 ¿Eni ga llêye
 shäryêr? Olô ga tja syôshtë Sbô
 kong bor sëya go, llêye lër shâng li
 llê loklo miydêr llêm wleni. Olô ga
 tja syôshtë bor wotjîlik li go, llêye
 lër shâng li llê loklo miydêr pjîr
 wleni. Olô ga tja tê ba kong bor
 sëya go. Olô ga tja tê bor wotjîlik
 li go. 16 Sbô poshrêmi lóng, llêbo
 shäryara bomi kong li kjîshkoshko
 ga pjây tjîlê bomi sëya go erô ga ëye
 tön bop tjok ber wopjîlú Sbô tjok,
 llêbo shäryara bop kong li kjîshko ga
 ä, llêye lëmi lóng li llê loklo miyde
 llêm kjîshko. 17 Eshko ga bop wopjîlú
 Sbô tjok li pjîlú, gueniyo oblê kong
 ga llêno llême.

18 Tja tjîlê tjîlôkwo miydê llêm
 wleniyo go ara, pjây uunkong
 kjinmo. Tja wopjîlú Sbô tjok e
 kjîshko. 19 Eni ëmdê ga tja shâng
 Sbô tjîlôkwo kjrágaga tjokshko ga
 tjîlôkwo loror kjwo shkëng (5) kuya
 lok wêlê wleniyo li tjwîlô ara,
 tjîlôkwo loror kjwo sak dbâw dbâw
 pjîloglo sak kwara (10,000) tjîlôkwo
 miydê llêm wleniyo go li kjinmo.

20 Pjeyoga, kjwozirga wotjîlik
 pjîlú anmoyô llêm, gueniyo llêbo
 owa shärye lok ara llêm bakoe.
 Pjây wotjîlik kjwozirga dik ame,
 pjây wotjîlis tjîlapgaga dik shara.
 Gueniyo pjây jêk kjwozirga dik ga
 pjîlúe. 21 Tjîlapga tjîlêno li tak pjang
 Sbô tjîlôkwo go eni:

«Nopga ichêr bor tjîlôkwo lê bor
 nopga kong,
 shto oblê so tjîlôkwo go.

Nopga shto oblê so ichêr bor
 tjîlôkwo lê ba kong bakoe.

Eni ëmdê ga bor tjîlôkwo kjre lok
 llême.»*

22 Eni ga nopga iche Sbörê
 ba tjîlôkwo lê tjîlôkwo miydê llêm
 wleniyo go. Era ber ba tjîlôkwo
 kjrágaga li kong llêm, e ba tjîlôkwo
 kjrágaga llêm li kong. Gueniyo
 nopga iche ba tjîlôkwo lê, kukoba
 wêlê wlo bakoe. Era ber ba
 tjîlôkwo kjrágaga li kong, e ba
 tjîlôkwo kjrágaga llêm li kong llême.

23 Shji tön lóng uunkong shtoyo
 kjrinasoshko ga shji uunkong tjîlê
 lóng tjîlôkwo miydê llêm wleniyo
 go wleni ga ba tjîlôkwo kjrâga llêm
 wleniyo, llêm ga ëbo ba tjîlôkwo
 miydê llêm wleniyo, e äär eshko ga
 tjîlôkwo lëmi lóng li llê loklo miyde
 llêm, ga «Nopga kjwe skwê» le jîlê.

24 Gueniyo ba tjîlôkwo lëy lóng ëng
 kong, shji ëng kuk wêlê wlo ga
 ba tjîlôkwo kjrâga llêm wleniyo,
 llêm ga ëbo ba tjîlôkwo miydê llêm
 wleniyo, e äär eshko ga tjîlôkwo lëy
 lóng li kuya wêlê, ga miyde e go ga
 llêbo owa shäryono, ga llono ga e
 shdüya Sbörê. 25 Eshko ga wotjîlik
 llê miydêba llêm li le pjire. Eni ga
 kjök tok, ga Sbô poshrêya sök, tjîlê
 ga «Sbô shâng bomi tjok jîlê» le eni.

*Shji tön lóng lishko ga llêbo
 shäryêy sorê*

26 Pjeyoga, lër bomi kong ga
 pjây tön lóng lishko ga pjây tëshko,
 pjây ëng pingshko, Sbô tjîlôkwo
 roy lêmishko, pjây tjîlê tjîlôkwo
 miydê llêm wleniyo goshko ga
 llêbo uunkong ëre shäryozî ber
 pjîlú uunkong lóng li kong wlo.

27 Pjây tjîlê woydê tjîlôkwo miydê
 llêm wleniyo goshko ga woyde ga
 laga pjökde myarerê dôe. Ga pjây
 tjîlê jekdo uunkong llêm, pjây tjîlê
 ëng irgo dey. Woyde ga pjîlôlgwega

* 14:21 Isaiás 28.11-12.

tjok bakoe. ²⁸ Pjloilgwega ërë llëm ga ëye tjlä tjlökw miydë llëm wleniyo go nopga boksho llëm, tjlä tjoksa Sbö kong erö dey.

²⁹ Pjäy tön löng lishko ga Sbö tjlökwo lagaga tjlä pjökde myare dö bakoe. Ga llëye le li woyotjlëmi pjäy llamo löng lirë yötso. ³⁰ Eshko ga llëbo le Sbörë no kjlara sök eshko li kong ga ëye shäng tjlä ga tjlä ame, ber sök kjing dey. ³¹ Woyde ga Sbö tjlökw roy lëmishko ga pjäy tjlä ëng irgo, pjäy uunkong löng li opping pjlu wlo, pjäy dbokjrë tjlökw li go wlo, pjäy wosonkë llëm wlo. ³²⁻³³ Woyde Sbörë ga llëbo shäryëy sorë pogo llëm, woyde ga shäryëy yötso, bek, pjäy ber löng wlëp wlo. E kjishko ga ëye Sbö tjlökw lë jlökoyo ga opichë om go ga pjlu, le jekdo sorë pogo llëm ga pjluë.

Sbö tjlökw kjrägaga löng kjok shto oblë oblë opshäryë sorë ga pjäy opshäryos eni bakoe. ³⁴ Pjäy tön löng lishko ga woyde ga walëga ber löng kjing, tjlä llëm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë li eni. ³⁵ Llëbo miyde woydë ga kjakroke ba lanma kong äar ba ushko jä. Walëga tjläno Sbö tjlökw kjrägaga tön löng lishko ga e bek llëme.

³⁶ Sbö tjlökw weno bomi shwoy bäm go llëm, kuga pjäydë erö llëm bakoe. ³⁷ Tjlökw lër shäng bomi kong ëre, e laga Tjlapga lirë om go. Èye Sbö tjlökw laga le, llëm ga kjimtaga Sbö Séyarë le ga miyde ga jlöe. ³⁸ Gueniyo tjlökw lër shäng ëre kjre llëm ga llëye le li tjlökw kjrëmi llëm bakoe.

³⁹ Eni ga pjeyoga, kjok miydë twe Sbö Séyarë bomi kong ba tjlökw lëmi wlo li wlëzia. Ga ëye tjlä tjlökw miydë llëm wleniyo go ga e owa lëmi llëme. ⁴⁰ Gueniyo llëye shäryëmi dö ga shäryozl yötso, beke.

15

Cristo tjlökw roy pjlu

¹⁻² Pjeyoga, Sbö tjlökw roy pjlu loror bomi kong dënashko li woyoshrozia. Tjlökw kjroromi li ëre, pjäy mär löng e go bakoe. Pjäy mär e go jlökoyo, ga rayëmi llëm ga pjäy där. Shäryëmi eni llëm ga tjlökw li kjroromi llëno llëme.

³ Tjlökw pina Sbörë bor kong tjwlö arayo li, pjäy pinor e go. Tjlökw ëre eni: Cristo wolono llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo, tak pjang Sbö tjlökw go sorë li eni; ⁴ ba doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, tak pjang Sbö tjlökw go sorë li eni; ⁵ e irgo ga weno shäng Cefas* kong, weno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe. ⁶ Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlökw kjrägaga doglo sak dbäw pjloglo shkëng (500) kong. Eerishko ga epga ara löng së obi, gueniyo kjone kjone wolono tjan. ⁷ E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbö tjlökw roy lagaga ba äska löng kës li kong bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llëm kjoyoe. ⁹ Sbö tjlökw roy laga Jesús äska löng kës li tjwlö ara, bor kjinmo. Sbö tjlökw kjrägaga shdunor ara. E kjishko ga tja llëno llëm, tjwlö llëm, tja kowëba Sbö tjlökw roy laga Jesús äska wlo. ¹⁰ Gueniyo Sbö wopjlu li kjishko ga pak ëre twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shäryë. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjishko ga llëye shäryara bor kong li beno tjwlö ara. Gueniyo pak shäryoror om go llëm, tja kjimtaga Sbörë, ba wopjlu li kjishko. ¹¹ Eni ga tjlökw laga li tjare, de epgare, tjlökw lërwa löng

* 15:5 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

li e eröe. Ga tjlökwo kjroromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

¹² ¿Eni ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjây kjoneshko tjlë ga nopga wolono ga woshre llëme lëmi ega? ¹³ Nopga woshre llëm kjwe ga Cristo woshrara llëm bakoe. ¹⁴ Ga Cristo woshrara llëm kjwe ga tjlökwo lërwa löng li tjlwö llëm, pjây mär löng Cristo go li tjlwö llëm bakoe. ¹⁵ Eni jlö kjwe ga pjây pinorwa li, e jyö erä, Cristo woshrara jlöe lërwa löng li kjïshko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrara roy lërwa bomi kong li, e jyö. ¹⁶ Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrara llëm bakoe. ¹⁷ Ga Cristo woshrara llëm kjwe ga pjây mär löng Cristo go li tjlwö llëm, ga owa pjang bomi go li löna Sbörë llëm bakoe. ¹⁸ Eni jlö kjwe ga nopga töno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno lönge. ¹⁹ Shji töno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ère kjing go wlo erö kjwe ga shji song jlö, nopga löng kës li kjinmo.

²⁰ ¿Cristo woshrara Sbörë iröng obi jlöe! Miydëy e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe. ²¹ Shji wolon, domer kjlara kjïshko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjïshko ga shji woshre Sbörë iröng obi. ²² Shji Adán tjëyoga kjïshko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjïshko ga shji woshre Sbörë ber löng së. ²³ Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llëme. Cristo woshrara bäm go. Miydëy e go ga tje iröng obishko ga nopga baïya li woshre eshko jä. ²⁴ Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zäya Cristorë pjir, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo uunkong bakoe.

Ga llëbo tjeng kës li twe Data Sbö kong, iche wlo. Llëbo tjeng kës li pjir eshko jä. ²⁵ Llëbo tjeng kës li iche Cristorë, ba wloyoga kës li zana pjir guing. ²⁶ Ba wloyo pjiya ber iröng li, wolon li e. Eshko ga ëye wolon ame. ²⁷ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kës li twara ba kong, iche wlo.»† Llëbo tjeng kës li twaga Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llëbo tjeng kës le li, e Sbö om go layde llëme. ²⁸ Eshko ga llëbo tjeng kës beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbö, e ber shäng llëbo tjeng kës li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llëm wleniyo, ga pjây kjone kjone ëng wë jer di roshko ba äska. ¿Epga woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryëmi eni ega? ³⁰ ¿Eni jlö kjwe ga tjawa opyë löng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega? ³¹ Pjeyoga, pjây töno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjïshko ga tja wopjluë. Miydëmi pjlu ga e jlöe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlö bakoe. ³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjloshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jlö kjwe ga «Eri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjïshko.»‡ ³³ Pjây jyäp gwëbashko ga jlö lëmi llëme. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwo pjlu li jer. ³⁴ Pjây wotjlis bëy iröng obi. Pjây llëbo owa shäryë ame bakoe. Pjây kjone kjone Sbö miydë llëme. Lër bomi kong, pjây lökkjër e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

³⁵ Pjây kjone kjone tjlë ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng obi ga

† 15:27 Salmo 8.6. ‡ 15:32 Isaías 22.13.

doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni.
³⁶ Nopga kjok miydë llëm wleniyo li llëbo kjakrokodko. Dwla dguëy ga sho kjer pjiir guing ga wen tjaglën eshko jä. Kjer llëm ga llëno llëme.
³⁷ Dwla llë dgoroy ga wen tëm li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame.
³⁸ Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shärye eni.
³⁹ No, öng, sënwa, mä, kjrina kjrina doyo oblë, llëbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llëme.
⁴⁰ Llëbo kjok dogo so doyo tjok, llëbo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llëbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llëbo kjok ëre so doyo wolësowa li, e oblë oblëe.
⁴¹ Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblëe. Dbala oblë oblë li kälä oblë oblë bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon ame.
⁴³ Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwlö ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre iröng obishko ga bi doyo tjwlö ara, dbo ara shara.
⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ëre pjlú, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjlú, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng së.»[§] Gueniyo shäng kjlara obi Adán dik, era sëya, ga shji ie ber löng së tjaglën wleni.
⁴⁶ Bi doyo pjlú, shji löng kjok dogo wlo li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjlú, shji löng kjok ëre kjing go wlo lira weno bäm go.
⁴⁷ Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ëre kjing go li go. Domer oblë lira kjok dogo so.
⁴⁸ Domer kjok ëre so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ëre so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe.

Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe.
⁴⁹ Shji weno so domer kjok ëre so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ëre pjiir. E äar ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo llëme. Llëbo pjiir li äar ber llëbo pjiir llëm li tjok llëme.
⁵¹ Llëbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yötso. Shji wolon uunkong llëme. Gueniyo shji kjlopswe uunkong,
⁵² wop eni llëm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjiirshko ga wolono löng li woshre Sbörë ber löng iyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä.
⁵³ Bi doyo ëre pjiir kjishko ga woyde ga kjlopswe ber pjiir ame wlo. Bi doyo ëre wolon kjishko ga woyde ga kjlopswe ber wolon ame wlo.
⁵⁴ Eshko ga bi doyo ëre pjiir wlo li kjlopswara beno pjiir ame wlo, bi doyo ëre wolon wlo li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjlökwö tak pjang Sbö tjlökwö go li shäryono eshko. Tjlë ga «Wolon li, e pjira Sbörë.*

⁵⁵ Wolon, ëye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»[†]

⁵⁶ Shji wolon, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Ga llëbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekklo tara Moisésdë li go.
⁵⁷ Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji ie Sbörë ber wolon ame wlo. Shji wopjlú ba tjok e kjishko.

⁵⁸ Eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlö ara. E kjishko ga pjäy parkë ba kong jlökwö iyado.

16

Dbur töng Sbö nopga kong

¹ Pjây dbur töng, ichëmi jek Sbô nopga kong wloshko ga shäryozĩ, loror Jesús tjlökwö kragaga löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni. ² Dbar sondë kjwobi go, pjây tönshko ga pjây kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Ëye dbur shano ara ga dbur twe ara. Ëye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozĩ eni, tja äärshko ga töng tjeng pjir tjän wlo. ³ Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga nopga wlënomi löng li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tje, ga kjibokwo twër ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga ë miyde Jerusalén sopgarë wlo. ⁴ Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlík to kjok shto oblë

⁵ Tja wotjlík jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ik wlo. ⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik llëm, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe. ⁷ Tja jek bomi ik jekdo ga pjây in dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarë wleni ga pjây in woydë dbar kjwöbö, jëkko dö llëme. ⁸⁻⁹ Gueniyo na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlökwö kukoba woydë ara kjishko. Nopga ara wotjlík owa bor kong bakoe. E kjishko ga tja ber sök na, äär jong judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* lishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi ikshko ga wlokjrozĩ yötso, ber wopjlú wlo, e parkë Tjlapga Jesús kong botoya dik kjishko. ¹¹ Bangkjrozĩa. Ga brikshko ga kjimtozĩ, tek shäng wopjlú bor shwoy wlo. E koshër shäng ëreshko, bi pjeyoga jëklöng ba yorke li tjok bakoe.

¹² Bi kjlara Apolosda ichoror to jek bomi ik ba tjok lok loror, gueniyo jek woydë llëme. Gueniyo dbar tjokshko ga pjây ÿde kjwölë jã le.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjishko

¹³ Pjây sjëke. Pjây mär Jesús go jlökoyo ÿyado. Pjây opyos wokjang, pjây wosonkë llëme. ¹⁴ Llëye shäryëmi dö ga oblë woydozĩ ara.

¹⁵ Tjlapga Jesús tjlökwö roy loror Acaya kjokyo shko ga tjlökwö kragaga bäm go li beno Estéfanos, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno löng pjeyoga oblë mär Tjlapga Jesús go li kjimte ara. E miydëmi pjluë. E kjishko ga rokër bomi kong ga ¹⁶ epga kolozĩa. Oblëga parkë löng baïya dik li kolozĩa eni bakoe.

¹⁷ Estéfanos, Fortunato, Acaico, e shrono löng bor ik bomi äska. E kjishko ga tja wopjlú. ¹⁸ Löng bomi tjokshko ga pjây dbokjre ara ba kjishko. Löng bor tjok kjishko ga tja dbokjrono beno shäng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrëkko.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesús tjlökwö kragaga löng Asia kjokyo li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tön löng ba ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesús ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlú.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokër Sbô kong ga ëye Tjlapga Jesús woydë llëm ga shdüya. iPja tjwe wop äe, Tjlapga!

²³ Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.

²⁴ Pjây tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjây woydër ara uunkong. Ber eni.

* 16:8-9 Pentecostés lanyo, e tak pjang Hechos 2.1.

Segunda Carta a los Corintios Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto sopga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. E parkë shäng Sbö tjlökwo lë Pablo tjok. Pjlara ga öör jek shäng parkë Corinto kjokyo. E irgo ga to iröng Macedonia kjokyo, Pablo sök lishko. Eshko ga llëbo owa shärye Jesús tjlökwo kragaga löng Corinto kjokyorë li roy lara ba kong pjire. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo llë llgweya wlo.

Corinto kjokyo ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwo kragaga li tjok, ga tjlë lok ga «Tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä. Epga opyono tjwlo ara Pablo kjinmo, ga Pablo läywara lok owa bakoe. Eni ga Jesús tjlökwo kragaga li jyäpgwara lok ara. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyä tara Pablorë nopga eniyo li kjishko. Jesús tjlökwo kragaga li poshduna, wlona wopjlú go, epga jek ba jyäpgwagaga owa li tjok llëm wlo.

Dënashko ga Jesús tjlökwo kra-gaga löng eshko li kong dbur rokara Pablorë, Jesús tjlökwo kragaga löng Jerusalén kjokyo li kjimtoklo. Gueniyo ba jyäpgwagaga li tjlëno ga dbur li woyde Pablorë ba kong om go lara, miga jyö erä. Eni ga Pablo wotjlík jek eshko wop äe le, ga kjibokwo ëre go ga epga ichara dbur töng jek obi, söya jek Jerusalén kjokyo wlo.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara

Sbörë beno ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbö tjlökwo kragaga löng Corinto kjokyo, löng Acaya kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong.

² Rokërwa bi Data Sbö kong, bi Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Shji kjimte Sbörë, shji wosonkë llëm wlo

³ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe laga li e. Bi kjimtaga li e bakoe. ⁴ Llëbo wen borwa kong owashko ga tjawa kjimte, tjawa wosonkë llëm wlo. Tjawa kjimtara eni kjishko ga llëbo wen oblë kong owashko ga kjimterwa eni bako, wosonkë llëm wlo. ⁵ Llëbo weno Cristo kong owa li wen borwa kong ara eni bakoe. Gueniyo tjawa kjimte ara bako, tjawa wosonkë llëm wlo. ⁶ Tjawa löng song ëreshko, pjäy kjimterwa ga pjlú wlo, pjäy där wlo. Ga tjawa kjimte Sbörë, tjawa wosonkë llëm wlo. Eni ga pjäy kjimterwa ga pjlú, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe. Eni ga llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang ga pjlúe. ⁷ Miydërwa ga llëbo weno borwa kong owa li weno bomi kong eni bakoe. Ga pjäy kjimte Sbörë, tjawa kjimtara sorë ga eni. Eni ga miydërwa ga pjäy ber löng wopjlúe.

⁸ Pjeyoga, woydërwa ga tjawa öör löng song Asia kjokyo sorë li miydëmi löng pjlúe. Llëbo shäryaraba borwa kong owa ara anmoyö, kurwa mae. Tjawa wotjlino ga tjawa där ber löng së ame lororwa. ⁹ Tjawa zrökoba lororwa eni. Shäryono eni, tjawa opping mär om go ame wlo, tjawa mär ber löng Sbö go shara wlo. Shinmoga woshraga li e. ¹⁰ Eshko ga tjawa zrökoba lërwa löngshko ga tjawa döra Sbörë. Eni ga tjawa beno löng mär ba go. Miydërwa ga e ber borwa döga iyado. ¹¹ Rokërwa

bomi kong ga pjây syôshhtë Sbô kong borwa kjîshko, tjawa kjîmtêmi wlo. Eni ga Sbô wopjîlû li kjîshko ga tjawa kjimte, nopga ara syôshtono sorê li eni. Eshko ga nopga syôshtono ara li ber lông wopjîlû ba tjok, borwa kjîshko.

Llêbo shârye Pablorê lara li shâryara llême

¹² Miydêrwa ga tjawa jêktong pjlo bek nopga uunkong tjok, bomi tjok bakoe. Tjawa krê ara wopjîlû e kjîshko. Tjawa kjîmtara Sbôrê, ga tjawa tjlêno bek iyado, llêye jnenorwa ê kong llême. Tjawa mâr lông kjok miydê kjok êre kjing go li go llêm, tjawa mâr lông Sbô wopjîlû li go. ¹³⁻¹⁴ Kjibokwo têrwa bomi kong wêlê, llê loklo miydêmi pjîlû wlo. Eerishko ga tjawa sorê miydêmi sira erâ, gueniyo woydêrwa ga llono ga tjawa sorê miydêmi pjire. Eni ga Tjlapga Jesucristo tjwe irông obishko ga pjây krê borwa kjîshko ga pjîlû, tjawa krê bomi kjîshko sorê ga eni.

¹⁵ Miydêr ga pjây lông wopjîlû bor tjok lêr. E kjîshko ga tja jek ââr bomi ik pjloglo pjök loror, pjây ber wopjîlû wlo. ¹⁶ Tja jek Macedonia kjokyoshko ga pjây in ââr loror. Ga tja tek irôngshko ga pjây in obi loror. E irgo ga tja wotjîlino ga tja kjîmtêmi jek Judea kjokyo wlo bakoe loror. ¹⁷ Gueniyo shâryoror eni llême. ¿Eni ga pjây wotjîlik ga shâryêr eni lororshko ga woyotjîlinor yôtso llême lêmire? Nopga kjok êre so, «Tja llêbo shâryê» le oblê kong, gueniyo wotjîlik ba pjîlûshko ga shârye eni llême. ¿Pjây wotjîlik ga tja eni lêmire? ¹⁸⁻¹⁹ Llêye lara Sbôrê li shârye eni iyado. Miydêmi ga e jlôe. Ga tjawa omshâryê eni bakoe. Era jlô eni bakoe. Tja, Silvano, Timoteo, Sbô Wa Jesucristo li roy lororwa bomi kong, ga era, llêye lara li shârye eni iyado. E kjîshko ga «Shâryêrwa» lororwashko ga shâryêrwa eni. ²⁰ Llêbo lara Sbôrê bi kong jlôkoyo

kês li beno shâryaga Cristorê. E kjîshko ga shji tônshko ga «Llêbo lara li shâryara eni» lêy, Sbô poshrêy wlo. ²¹ Shji tîno beno tjeng Cristo tjok, ga rayêy llêm li, e laga Sbôrê. Shji iara beno tjeng dboy ba kong. ²² Ba Sêya ichara bi go, ber kêsbang bi tjok wlo. Shji jyâ tara eni, shji baîya li miydêy e go wlo. Ga miydêy e go ga llono ga llêbo pjîlû twe bi kong lara kês li twe bi kong eni bakoe.

²³ Tja jek bomi shwoy Corinto kjokyo loror. Gueniyo tja to jek llêm, pjây wlon ara anmoyô llêm wlo. Miyde Sbôrê pjir ga eni. Rokêr ba kong ga llêbo lêr li eni llêm ga tja shdûya. ²⁴ Pjây mâr Cristo go sorê li laga tjawarê, e lorwarê llême. Miydêrwa ga pjây mâr lông ba go jlôkoyo. Tjawa bomi kjîmtaga erô, pjây lông wopjîlû wlo.

2

¹ Miydoror ga pjây in oôr kjwe ga pjây ioror beno lông woydêe. Ga shâryêr bomi kong eni ame loror. Tja jek bomi shwoy llêm e kjîshko. ² ¿Pjây ioror beno woydê kjwe ga tja iaga êrê ber shâng wopjîlû obi? Pjây ioror beno tjeng woydê li erôe. ³ Pjây in jek âârshko ga woydêr ga tja iêmi ber shâng wopjîlûe. Eshko ga miydêr ga pjây lông wopjîlû bor wopjîlû li kjîshko bakoe. Gueniyo pjây in ââr ga tja iêmi woydê li woydoror eni llême. Kjibokwo toror bomi kong eni e kjîshko. ⁴ Miydoror pjîlû ga kjibokwo li lêmishko ga pjây ber lông woydêe. E kjîshko ga têrshko ga tja woydê, tja wosong, tja slar êê bako, pjây iêr ber lông woydê li woydoror llêm kjîshko. Gueniyo toror eni, pjây woydêr ara li miydêmi e go wlo.

Ëye llêbo owa shâryono bi kong ga woyde ga owa li iêy ber tjwlô llême

⁵ No shâng kjlara, tja iara woydê sira. Gueniyo pjây uunkong iara woydê sira bakoe. «Sira» lêr, ber ba

kong kjang anmoyō llēm wlo. ⁶ Pjāy ara omshduno. Erō ga bue, shdūy ame. ⁷ Eerishko ga owa shāryara li iozī ber tjwlō ame, woyojezia. Eni ga ber shāng woydē ara anmoyō, llēbo owa shāryara li kjišhko llēme. ⁸ Rokēr bomi kong ga woydēmi ara li pīzi ba kong obi.

⁹ Kjibokwo toror bomi kong eni, pjāy tjlin wlo, tja kolēmi āar jong ba dbo gore miydēr wlo. ¹⁰ Ēye llēbo owa shāryono ga owa li ioromi beno tjwlō llēmshko ga bor kong ga beno eni bakoe. Ga ĩnor ga llēbo li owa jlōkoyo, ga ioror beno tjwlō llēmshko ga shāryoror Cristo bokso bomi kjišhko, ¹¹ shji jyāpgwe Ārē llēm wlo. Llēbo owa shārye woydē bi tjok li miydēy tjān.

Cristo tjlōkwo roy pjlú lagaga

¹² Tja jek öotong shāng Troas kjokyo, Cristo roy pjlú lēshko ga nopga lōng eshko li iara Tjlapga Jesúsde tjlōkwo li kuk woydē ara. ¹³ Eni emdē ga tja shāng wlēp llēm, bor kjlara Tito shāng eshko llēm kjišhko. E kjišhko ga epga rayoror beno lōng eshko, ga tja to jek Macedonia kjokyo ba wlēk shara.

¹⁴ Ēngkjwaga kägäyo, ba moskwoga zana pjirshko ga ba ěngkjwagaga li tōya uunkong, ga sōya jek ba irgo, oblē zana li shrēya lok wlo. Shjira sōya Cristorē kjone pogo, ba tjlōkwo roy pjlú lē oba kong, llēbo owa li zāy pjir wlo wleni. Ba tjlōkwo roy pjlú li, e Sbō kong llēbo lō pjlēblē wleni. Tja wopjlú Sbō tjok e kjišhko. ¹⁵ Llēbo lō pjlēblē sukoba Sbō kongshko ga ba lō li dbo ara. Tjlōkwo roy pjlú li lēy oba kongshko ga shdār kjone pogo, llēbo lō dbo ara wleni. Sbō kong ga shji llēbo lō pjlēblē wleni. Ga nopga dār wlo li, nopga pjir wlo li, lō ěre kuya lok wēlēe. ¹⁶ Nopga pjir wlo lōng li kong ga lō owa wleni, e ba zrōkklo kjišhko. Nopga dār wlo

lōng li kong ga lō pjlēblē wleni, e ba dōkklo ber lōng sē wlo kjišhko. Ēye dbo ara, kjok miydē ara, pak ěre shāryē pjlú wlo llēme. ¹⁷ Nopga ara to lōng tjlōkwo li lē, dbur shak e go wlo. Tjawa omshāryē eni llēme. Tjawa Cristo parkaga kjišhko ga tjawa ichara Sbōrē pak ěre shāryē Cristo dbo go, ga tjawa ĩya sōk ĩyado. E kjišhko ga tjawa tjlē beke.

3

Tjlōkwo twara Sbōrē tjaglēn, beno ĩyado wlo

¹ Tjawa tjlē eni, tjawa krē e go wlo llēme. No kjone kjone to lōng tjlōkwo roy lēshko ga kjibokwo sōya tjeng ba tjok, jyā tara oblērē ba kong, ga āar kjone pogoshko ga pīya nopga kong, epga parkē pjlúe miyde lok e go wlo. ¿Woydēmi ga kjibokwo eniyo pinwa bomi kongdo? ¿Pjāy wotjlik ga woydērwa ga kjibokwo eniyo twēmi borwa kong lēmiro? ² Eni llēme. Pjāy om go beno borwa kong, so kjibokwo eniyo kjoyoe. Ēye tjawa parkē sorē li miydē woydē ga pjāy jēk lōng sorē li ĩga wēlēe. Ga pjāy woyotjlinwa ĩyado. ³ Ēye kjibokwo tē woydē ga jyā te ba shtikklo go kjibokwo go, llēm ga jyā te ak kjwangyo go. Pjāy kjimtara Cristorē ara borwa kjišhko li miydēba wlo ga pjāy iara beno so kjibokwo eniyo kjoyoe. Gueniyo jyā li tara ba shtikklo go llēm, tara ak kjwangyo go llēm bakoe. Pjāy kjlopswana Sbō Sōk ĩyado Sēya lirē beno oblē, pjāy kjimtara li miydēba e go wlo. Jyā tara wleni lērwa li e.

⁴ Lērwa eni Sbō bokso ga pjlú, tjawa mār lōng Cristo go kjišhko. ⁵ Pak ěre shāryērwa tjawarē om go ga āe. Kjok miydē twaga Sbōrē borwa kong kjišhko ga shāryērwa ga pjlúe. ⁶ Tjawa iara Sbōrē beno lōng tjlōkwo twara tjaglēn, beno ĩyado wlo li laga ba Sēya go, kjok ĩlgwekklo go llēm, ga tjawa iara

beno löng ba shäryë pjlúe. Kjok llgwekklo li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo. Gueniyo Sbö Séyara, shji ie ber löng se İyado.

⁷ Kjok llgwekklo tara Sbörë ak kjwangyo go li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo erä. Eni ëmdë ga twara Moisés kongshko ga Moisés bokkwo kälä dbo ara, ga ba bokkwo li İya Israel tjëyogarë ga äe. E irgo ga kälä dbo ara li jenoë. ⁸ Gueniyo tjlökwo lara jlökoyo tjaqlën ba Séya go li, era tjwlö ara anmoyö. ⁹ Llëbo, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo li, e tjwlö ara. Gueniyo llëbo, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso wlo li, era tjwlö ara anmoyö. ¹⁰ Ga llëbo oblë äär tjwlö ara eni llëme. Eni ga tjwlö ara anmoyö kjishko ga llëbo tjwlö ara dënashko li beno tjwlö llëm wleni. ¹¹ Llëbo twara dënashko li tjwlö ara, e pjir wlo gueniyo. Eni ga llëbo twara pjir llëm wlo li, era tjwlö ara anmoyö.

¹² Tjlökwo tjaqlën li kjishko ga lërwa ga llëye bangkjrërwa llëme. ¹³ Dënashko ga Moisés tjlë Israel tjëyoga kongshko ga bokkwo kjinyë shwong go, ba bokkwo kälä dbo ara jer jek li İya lok llëm wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. ¹⁴ Dënashko ga epga iara Sbörë beno löng kjok llgwekklo li kuk woydë llëme. Eerishko ga llë loklo miyde lok llëm obi, löng bokkwo kjingak pjir wleni. Ga ber lön bokkwo kjingoklo li kjak llëm wleni obi, kjaga Cristorë erö kjishko. ¹⁵ Eerishko ga kjok llgwekklo li lëba ba kongshko ga löng bokkwo kjingak pjir wleni obi, woyotjlïya lok yötso ga äe. ¹⁶ Gueniyo ëye mär Tjlapga Jesús go ga bokkwo kjingak pjir wleni li, e där ber İga wëllë wleni shara. ¹⁷ Tjlapga li, Sbö Séya, e kjlarasoe. Sbö Séya, e bi döga. ¹⁸ Eni ga shji beno löng bokkwo kjingak wleni ame. Ga dbar kjwobi go ga shji

kjlopswe Tjlapga Séyarë shäng, shji jëk ber löng Tjlapga Jesús İ dik wlo. Eni ga shji İkoba ga Tjlapga li sorë, e miydëba bi go.

4

Tjawa tjwlö ara llëm, tjlökwo lira tjwlö ara

¹ Tjawa kjimtara Sbörë ara kjishko ga pak ëre twara borwa kong, shäryërwa wlo. E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. ² Llëye owa shäryak lütshko, lökyo buk wleniyo li shäryërwa llëme. Èye jyäpgwërwa llëm, Sbö tjlökwo roy lërwa bek, kukoba wëllë wlo erä. Shäryërwa löng eni, tjawa İkobashko ga llëbo owa shäryororwa lëba Sbö kong ga ä wlo. ³ Tjlökwo roy pjlú li lërwa löng li ber ë kong wëllë llëm wleni ga epga löng pjir wlo kjishko. ⁴ Cristo, e so Sbö kjoyo, e dbo kälä ara bakoe. E sorë miydëy ba roy pjlú li go. Eni ga ba roy pjlú li, e iök shjiy pjang kjok ro sï roy wleni. Gueniyo nopga pjir wlo li bokkwo kjingara kjok ëre so sbö lirë, Cristo roy pjlú li kuya lok wëllë llëm wlo. ⁵ Tjawa om go li roy lorwarë llëme. Jesucristo, e nopga uunkong Tjlapga lërwa bomi kong. Tjawa löng parkë bomi kong ba kjishko erä. ⁶ Kjok shäryara Sbörëshko ga iök ichara wen shjiy kjok ro sï roshko. Ga iök ichara wen shjiy bi pjlúshko eni wleni bako, Sbö dbo kälä ara li sorë miydëy Cristo go wlo.

⁷ Klung sbi buk kjwara tjwlö ara llëm, roshko llëbo tjwlö ara. Tjawa so e kjoyoe. Tjawa tjwlö ara llëm, tjlökwo twara Sbörë borwa kong lërwa wlo li, era tjwlö ara. Llëye shäryërwa löng borwa dbo om go li go llëm, shäryërwa dbo twe Sbörë borwa kong li go erä. ⁸ Llëbo wen borwa kong owa ara, gueniyo tjawa to ber löng e tjok lorwarë llëme. Llëye shäryërwa miydërwa llëm, gueniyo tjawa

wosonkë llême. ⁹ Tjawa wloyoga ara, gueniyo tjawa yorkaga tjok. Tjawa shdungoba ara, gueniyo tjawa pjikoba llême. ¹⁰⁻¹¹ Dbar kjwobi go ga tjawa opyë ber zrökoba wlo, Jesús ï dik, miydëba e go wlo ga borwa kjimtaga ber löng sê wlo li e. ¹² Tjawa zrökoba woydëshko ga tjawa parkë, pjây ber löng sê iyado wlo.

¹³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Tja mär Sbö go kjïshko ga tja tjlëno.»* Ga tjlökwo lërwa, tjawa mär ba go kjïshko eni bakoe. ¹⁴ Miydërwa ga Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi. Ga llono ga tjawa woshre iröng obi bomi tjok eni bakoe. Eshko ga shji uunkong söya äär ber löng ba tjok. ¹⁵ Llëbo uunkong ère shäryë, ber pjlú bomi kong wlo, Sbö wopjlú li kjïshko ga nopga kjimte jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga epga ber löng wopjlú Sbö tjok, ga Sbö ie lok ber kësbang, tjwlo ara bakoe.

¹⁶ E kjïshko ga tjawa wosonkë llême. Dbar kjwobi go ga borwa doyo ère dbo lon sira sira, gueniyo borwa wotjlik lira dbokjrë jek këgong këgong. ¹⁷ Llëbo wen borwa kong owa eerishko li pjir. Borwa kong ga e kjang llëm, tjwlo ara llëm bakoe. Llono ga llëbo tjeng kës ère kjïshko ga tjawa kong llëbo twe Sbörë. Era pjir llëm, ga tjwlo ara, llëbo wen borwa kong eerishko li kjinmo anmoyö. ¹⁸ Llëbo igöy wëlä li pjir, gueniyo llëbo igöy llëm lira pjir llême. E kjïshko ga llëbo igöy wëlä li woyotjlinwa llëm, llëbo igöy llëm li woyotjlinwarë döe.

5

Bi doyo tjaqlën

¹ Bi doyo ère so ukwang kjoyo, e ber iyado wlo llëm kjïshko. Shji wolonoshko ga äska doyo twe Sbörë bi kong oblë kjok dogo. Era pjir llëm, shäryaga norë llëm bakoe.

² Shji löng sê obishko ga woydëy ga bi doyo tjaqlën li twe bi kong jekdo. ³ Doyo tjaqlën li twe bi kongshko ga shji doyo tjok, shji ber löng shwong dret wleni llême. ⁴ Shji löng bi doyo ère go obishko ga shji löng song iyado. Gueniyo bi doyo pjir wleniyo ère rayëy woydë dö llëm, äska woydëy oblë, pjir llëm wleniyo. ⁵ Shji posharyara Sbörë, doyo tjaqlën ber bi kong pjlú wlo. Ga ba Sëya twara bi kong. Miydëy e go ga llono ga bi doyo tjaqlën li twe bi kong eni bakoe.

⁶ Miydëy pjlú e go ga llono ga shji äär ber löng Tjlapga Jesús tjok kjok dogo, shji löng bi doyo ère go obishko ga shji äätë löng ba tjok eshko llëm obi gueniyo. ⁷ Shji mär löng ba go, llëbo igöy wëlä li go llême. ⁸ Shji löng wopjlú ba koshö. Shji wolon, shji to ber löng ba tjok iyado wlo dey. ⁹ Gueniyo shji löng sê obire, de shji wolonde, shji drön ara, llëbo woyde Tjlapga lirë shäryëy wlo li, e shäryë, e ber shäng wopjlú bi tjok wlo. ¹⁰ Llono ga shji uunkong roke Cristorë äär löng ba zlong bäng, ga shji jëktong kjok ère kjing go sorë li llgweya. Eshko ga shji kjlara kjlara potjwläya, llëbo shäryoroy pjluré, de oware li kjïshko.

Shji iara Sbörë beno löng wlëp ba tjok

¹¹ E kjïshko ga Tjlapga Jesús bangkjrërwa ara. Eni kuzong ga tjawa parkë ara, ba tjlökwo kjrëba wlo. Tjawa sorë miyde Sbörë pjlúe. Woydërwa ga tjawa sorë miydëmi bakoe. ¹² Lërwa bomi kong eni jek obi, pjây ber löng wopjlú borwa tjok wlo llême. Lërwa bomi kong, tjawa läywe nopga krë ä wleniyo lirë owashko ga dboryëmi ga pjlú wlo. Epga krë ara, llëbo igöy wëlä li kjïshko, gueniyo wotjlik lok owa ba pjlúshko.

* 4:13 Salmo 116.10.

13 Pjây wotjlik ga tjawa skwë wleni lêmi ga e Sbô kjîshko. Pjây wotjlik ga tjawa wotjlik pjluë lêmi ga e bomi kjîshko. 14 Tjawa parkë eni kjuuwe, miydërwa ga shji woydara Cristorë ara kjîshko. Miydërwa ga e wolono nopga uunkong kjîshko. Eni ga nopga uunkong li wolono ba tjok wleni. 15 E wolono nopga uunkong kjîshko, ëye löng së ga llëbo shärye Cristo kong wlo, llëbo shärye ba kong om go wlo llëme. E wolono ba kjîshko, ga woshrra Sbörë iröng obi.

16 E kjîshko ga tjawa oblë woyotjlik, nopga Sbô miydë llëm wleniyo omwoytjlik dik llëme. Dënashko ga Cristo woyotjlinorwa baïya dik. Eerishko ga woyotjlinwa eni ame. 17 E kjîshko ga ëye tönö beno tjeng Cristo tjok ga kjlopswara Sbörë beno löng tjaglën wleni. Wotjlik löng dënashko sorë li, e pjitonge. Benö löng wotjlik oblë shara. 18 Llëbo uunkong ëre shäryaga Sbörë. Shji iara beno löng wlëp ba tjok Cristo kjîshko, ga tjawa ichara beno löng ba roy shdök oblë kong, tjlökwö kjre lok wlo, ber löng wlëp ba tjok bako wlo. 19 Cristo ichara Sbörë wolon, owa pjang nopga Sbô miydë llëm wleniyo go li löya ber dret wlo, epga ber löng wlëp Sbô tjok wlo. Ga tjawa iara beno löng tjlökwö ëre roy shdöga 20 Cristo äska. Tjlökwö lërwa ë kongshko ga laga Sbörë om go wleni. Eni ga rokërwa bomi kong Cristo ko go ga pjây ber löng wlëp Sbô tjok. 21 Cristo llëbo owa shäryono llëme. Gueniyo ichara Sbörë wolon, owa shäryoroy li potjwlëk e go wlo, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

6

1 Tjawa parkë löng Sbô kong kuzong ga rokërwa bomi kong ga pjây kjimtara Sbörë ba wopjluë kjîshko li îemi ber tjwölö llëm wleni llëme.

2 Sbô tjlökwö tak pjang li goshko ga Sbô tjlëno eni:

«Bomi kjimtozlong dbaryo li öötongshko ga pjây kuror.

Bomi dözlong dbaryo li öötongshko ga pjây kjimtoror.»*

¡Bi kjimtozlong dbaryo le li eeri! ¡Bi dözlong dbaryo le li eeri bakoe!

Llëbo weno Pablo kong owa ara

3 Llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, ikoba ga pjluë wlo, tjlökwö lërwa löng li owa lëba llëm wlo, tjawa parkë Sbô kong li owa lëba llëm wlo bakoe. 4 Tjawa drön parkë pjluë Sbô kong, tjawa ikoba ga pjluë wlo. Llëbo wen borwa kong owa ara ga kurwa kjinge. 5 Olö ga tjawa shpokoba, tjawa ichëba ber löng kjërshko, oba ara iirkë borwa kong, tjawa zrökoba woydë bakoe. Tjawa parkë kjang, tjawa pë llëm, tjawa pjli kuk ara bakoe. 6 E wopro ga llëbo owa shäryërwa llëm, tjlökwö lërwa löng li llë loklo miydërwa pjluë, tjawa iirkë maling llëm, tjawa wopjluë oblë tjok iyado, tjawa go Sbô Sëya, oblë woydërwa ara jlököyo, 7 tjawa tjlë bek, tjawa kong dbo twe Sbörë, tjawa jëk löng pjlo bek iyado, tjawa opwlikë bakoe. 8 Olö ga tjawa bangkjërëba, olö ga tjawa bangkjërëba llëme. Tjawa läywëba pjluë, tjawa läywëba owa bakoe. Tjlökwö bek lororwa ëmdë ga tjawa jyö äe lëba. 9 Tjawa miydëba löng pjluë ëmdë ga tjawa ë lëba. Tjawa wolon to wleni ëmdë ga tjawa löng së obi. Tjawa shpokoba ara ëmdë ga tjawa zröydëba llëm obi. 10 Tjawa löng song kjoyo ëmdë ga tjawa löng wopjluë. Tjawa llëye llëm ëmdë ga oblë kjimtërwa ara, tjlökwö lërwa löng li go. Tjawa llëye llëm kjoyo ëmdë ga llëbo tjwölö ara tjeng kës li tjeng borwa tjok.

* 6:2 Isaiás 49.8.

11 Pjeyoga Corinto so, tjawa tjlëno bomi kong jlökoyo. Pjây woydërwa ara. 12 Pjây woydërwa pjlu iyado, gueniyo tjawa woydëmi löng llëm wleni. 13 Pjây woydororwa ara kuzong ga tjawa kar woydozi eni bakoe. Tja tjlë shäng bomi tjok, pjây bor wapga wleni.

Shji jëk Sbö tjlökwo kragaga llëm wleniyo tjok llëme

14 Shji jëk Sbö tjlökwo kragaga llëm wleniyo tjok llëme. ¿Llëbo pjlu shäryaga, llëbo owa shäryaga, e jëk ëng tjok pjlu sorë? ¿No jëk kjok shjiy roy, no jëk kjok ro si roy, e jëk ëng tjok sorë? 15 ¿Cristo, A, e wotjlik kjrinaso sorë? ¿Sbö tjlökwo kragaga, Sbö tjlökwo kragaga llëm, e jëk ëng tjok pjlu sorë? 16 Sbö, sböpga jyäglo, e poshrëkoba shtoyo kjrinaso ga äe. Shji Sbö Sök İyado li u wleni. Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Sbö tjlëno eni:

«Tja ber shäng ba tjok,
ga tja jëk shäng ba tjok bakoe.

Tja ber ba Sbö,
ga epga ber bor nopga
bakoe.»†

17 «E kjishko ga pjây ber löng ba
tjok ame,
pjây opkjos löng dboshko dey.
Llëbo porwako llëm wleniyo
porwëmi llëm,
enira pjây wlokrër» le Tjlapga
Sbörë eni.»‡

18 «Tjlapga, llëye shärye woydë li
shärye ga pjlu. E tjlë ga
«Tja ber bomi data,
ga pjây ber bor wapga» le.»§

7

1 Pjeyoga, tjlökwo ëre iara Sbörë beno bi kong. E kjishko ga llëbo owa shäryë löng kës li rayë pjire. Llëbo owa shäryë bi doyo go ame, shji wotjlik owa ame bakoe. Sbö bangkrëy ara kjishko ga woyde ga shji jëk löng pjlo bek jlökoyo.

Pablo wopjlu, Sbö tjlökwo kragaga löng Corinto kjokyo li kjishko

2 Tjawa woydozi. Tjawa wotjli owa ë kong llëm, llëbo owa shäryororwa ë kong llëm, eye jyäpgwororwa llëm bakoe. 3 Lër bomi kong eni, bomi wlongglo wlo llëme. Tjawa löng sere, de tjawa wolonore, pjây woyotjlinwa İyado, e loror bomi kong pjir tjan. 4 Tja tjlë bomi kong jlökoyo. Tja wopjlu bomi tjok. Tja dbokjrë ara bomi kjishko. Tjawa löng song ëmdë ga tja shäng wopjlu anmoyö.

5 Tjawa shrono löng Macedonia kjokyo ga tjawa woshtono llëm, llëbo weno borwa kong owa ara kjishko. Llëbo shäryara borwa wloyogarë borwa kong owa, tjawa woydono ara borwa pjlushko bakoe. 6 Gueniyo shji löng wosongshko ga shji kong dbo twe Sbörë. Ga tjawa kjimtara eni, Tito ichara borwa shwoy, tjawa ber löng wosong ame wlo. 7 Shrono kjishko ga tjawa beno löng wopjlu. Ga shäng bomi tjokshko ga e kjimtoromi ara li roy kurorwa, ga tjawa beno löng wopjlu anmoyö e kjishko. Tjlëno borwa kong ga tjawa İmi woydë, ga pjây löng woydë ara İyado bor kjishko le. E kjishko ga tja beno wopjlu jek këgong.

8-9 Kjibokwo ichoror jek bomi kong dënashkoshko ga pjây ioror beno löng woydë ara e go. E kjishko ga tja woydono ara bakoe. Gueniyo pjây woydë ara eshko li kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi pjir, woydara Sbörë sorë li eni. Eni ga e beno bomi kong owa llëme. E kjishko ga eerishko ga tja woydë ame, tja wopjlu shara. 10 Shji llëbo owa shäryonoshko ga woyde ga shji ie Sbörë ber löng woydë ara ba kjishko. Eni ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

† 6:16 Levítico 26.12, Jeremías 32.38, Ezequiel 37.27. ‡ 6:17 Isaías 52.11; Ezequiel 20.34, 41.

§ 6:18 2 Samuel 7.14.

Shäryoroy eni ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber drete. Shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo eni. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë li, e llëno llëme. Llëye shärye ba kong pjlú llëm, epga wolon erä.

¹¹ Pjäy iara Sbörë beno löng woydë ara li kjishko ga llëbo weno bomi kong pjlú oblë oblëe. Pjäy beno löng wotjlik beke. Pjäy jëk pjlo bek li pimi woydë ara Sbö kong. Llëbo owa li kjishko ga pjäy iirkono ara, Sbö bangkjrromi ara bakoe. Ilgwemi ber bëy wlo loromi. Llëbo tjeng kës ère kjishko ga in ga pjäy llëbo owa shäryono llëme. ¹² Pjäy kjlara llëbo shäryono oblë kong owa. Kjibokwo toror bomi kongshko ga toror shäng llëbo owa shäryaga li wlongglo dö llëm, oblë li kjimtoklo dö llëm bakoe. Toror bomi kong, tjawa woyotjlími ara li miydëmi pjlú Sbö bokso wlo. ¹³ Llëbo uunkong shäryak beno pjlú kuzong ga tjawa dbokjrono ara.

Ga Tito kjimtoromi ara, ga beno wopjlúe. E kjishko ga tjawa dbokjrono jek këgong. ¹⁴ Dënashko ga tjlokwo loror bomi kong kës li, e jlöe. Ga Tito jekdë bomi ik llëm obishko ga tja krono ara ba kong bomi kjishko, ga ina öör ga eni jlö bakoe. Tja beno wopjlú e kjishko. ¹⁵ Tito öötong bomi shwoy ga wlokjrromi pjlú, bangkjrromi ara. Eshko ga llëbo lara bomi kong dö li koloromi pjire. E kjishko ga llëbo tjeng kës ère woyotjlíya ga pjäy woyde jek këgong. ¹⁶ Miydër ga llëbo pjlú li shäryomirë. Tja wopjlú e kjishko.

8

Shji llëbo twë oblë kong

¹ Pjeyoga, Sbö wopjlú li kjishko ga ba tjlokwo kragaga löng Macedonia kjokyo li kjimtarä ara. Lërwa woydë bomi kong, miydëmi wlo. ² Llëbo weno ba kong owa anmoyö

ëmdë ga löng wopjlú iyado. Löng llëye llëm ëmdë ga llëbo twara lok Sbö tjlokwo kragaga oblë kong ara, löng llëbo ara wleni. ³ Miydër pjlú ga llëbo twara lok ara eni, woydara eni kjishko. Ga llëbo twe ga pjlú li twara pjir, ga twara e kjangsho bakoe. ⁴ Rokara borwa kong jlökoyo ga epga ichërwa llëbo twë Sbö tjlokwo kragaga löng Jerusalén kjokyo li kong. Ba kong lok ga llëbo twe oblë kong li, e tjwlö ara. ⁵ Bäm go ga wotjlik lok llëye woyde Tjlapgarë shärye wlo li, e shäryë le. Ga llëye lororwa ba kong shärye wlo li, e shäryara lok eni, woydara Sbörë sorë li eni. Llëbo shärye ara eni lororwa llëme.

⁶ Dënashko ga pjäy ichara Titorë dbur töng, iche oblë kong wlo. E kjishko ga Tito ichororwa jek bomi shwoy, pjäy kjimte llëbo pjlú shäryoromi sira dënashko li shäryë äär jong ba dbo go wlo. ⁷ Pjäy llëbo kës li shäryë pjlú anmoyö. Pjäy mär Sbö go pjlú, Sbö tjlokwo roy lëmi pjlú, pjäy kjok miydë ara, oblë kjimtëmi woydë jlökoyo bakoe. Eni ga llëbo twozï oblë kong pjlú eni bakoe.

⁸ Shäryozï eni lotë bomi kong llëme. Sbö tjlokwo kragaga oblë omshäryono sorë li lotë bomi kong, oblë woydëmi jlökoyo baíya dik wlo. ⁹ Miydëmi pjlú ga Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjishko ga llëbo uunkong baíya ëmdë ga e rayara beno, opyono beno shäng song bomi kjishko, pjäy ber löng llëbo ara ba kjishko wlo.

¹⁰ Eeri ga öötong lu pjlara ga nopga wotjlíno llëbo twë oblë kong bäm go li pjäy, ga llëbo tworomi eni eshko. E kjishko ga llëbo shäryëmi obi ga pjlúe lër bomi kong. ¹¹ Eshko ga llëbo woyotjlínomi, shäryoromi löng wopjlúe. Eerishko ga shäryozï eni äär jong ba dbo go bakoe. Pjäy kjlara kjlara, llëbo twozï, äär bue kjone ga eshko. ¹² Èye llëbo twë

woydë oblë kong ga Sbö wopjlu ba tjok, llëbo twe ga bue li sira dö gueniyo. Shji iche Sbörë llëbo bishīya llëm li twë oblë kong llëme.

¹³⁻¹⁴ Pjāy ichër shäng llëbo twë oblë kong, pjāy ber löng song guing llëme. Eerishko ga pjāy llëbo ara kjīshko ga epga kjimtëmi ga pjluë. Llono ga pjāy llëye dret ga pjāy kjimte lok ga pjlu, eshko ga epga llëbo ara kjīshko. Eni ga uunkong llëbo tjok iyado, ¹⁵ tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ëye dli tōno bayo ara ga e beno obi llëm,
ëye omtōno chira ga e beno bek bakoe.»*

Tito ichara to jek Corinto kjokyo, pjeyoga do pjök tjok

¹⁶ Tito iara Sbörë bomi woyotjlik ara, botoya dik. Tja wopjlu Sbö tjok e kjīshko. ¹⁷ Ichorwarë jek bomi ik llëm obishko ga jek woydë bomi ik le shäng tjän. Eni ga ichororwashko ga jöjle shäng wopjluë. ¹⁸ Bi kjlara ichërwa jek ba tjok, bomi ik. Era parkë Sbö kong pjluë. E kjīshko ga Sbö tjlokwo kragaga löng kës li wopjlu ba tjok. ¹⁹ E kjrara Sbö tjlokwo kragaga löng lirë jek borwa tjok Jerusalén kjokyo wlo. Eshko ga llëbo tōng tjeng twërwa ba kong wlo li sörwa jek ba kong. Woydërwa ga llëbo li kjreshko ga Tjlapga poshrëya lok ara, ga miyde lok ga epga kjimtëy woydë ara bakoe. ²⁰ Shäryërwa eni, tjawa lëba owa, dbur ara tōnwa löng li kjīshko llëm wlo. ²¹ Tjawa drön ara, llëbo shäryërwa ber bek Sbö bokso wlo dö llëm, shäryërwa ber bek nopga bokso wlo bakoe.

²² Bi kjlara ichërwa jek ba tjok obi. Era pak shäryono Sbö kong oblë oblë, ga inwa ga parkë woydë jlökoyo. Miyde ga oblë kjimtëmi woydë ara kuzong ga jek woydë bomi ik bakoe. ²³ Tito, era bor yorkaga, parkë shäng bor tjok, ber

pjlu bomi kong wlo. Pjeyoga do pjök obi lira ichaga Sbö tjlokwo kragaga löng lirë, Cristo iëba ber kësbang, tjwlo ara ba kjīshko wlo. ²⁴ Domerga mya li woydozi jlökoyo, pjāy läywororwa pjlu li, e eni jlöe le Sbö tjlokwo kragaga löng kës lirë wlo.

9

Shji llëbo twë oblë kong sorë

¹ Tjlokwo tër bomi kong, dbur tōmi löng bi pjeyoga kong li kjīshko llëm ga pjluë. ² Miydër ga oblë kjimtëmi woydë jlökoyo. Tja krono ara Macedonia sogga kong bomi kjīshko. Tja tjle ba kong ga «Eeri ga öotong lu pjlara ga Acaya sogga wotjliño llëbo twë oblë kong» lër eni. Kuya lok ga kjone kjone wotjliño löng eni bakoe. ³ Gueniyo bi pjeyoga ichër jek äär bomi shwoy, pjāy kjimte dbur tōng wlo. Eni ga tja äär eshkosshko ga pjāy posharyono löng pjir tjän, pjāy läyworor sorë li eni. ⁴ Macedonia sogga jek bor tjok, ga pjāy wlëya lok löng wlëp wleni ga tjawa ber löng lökshko, pjāy läywororwa pjlu kjīshko. Eni wleni ga pjāy ber löng lökshko bakoe. ⁵ Shäryë eni llëm wlo ga rokoror bi pjeyoga kong ga jek bomi ik bäm go, pjāy kjimte dbur twëmi li tōng, loromi jlökoyo sorë li eni. Shäryoromi eni pjir ga tjawa äärshko ga dbur tōnomi tjeng pjir li twëmi om go borwa kong ga pjlu, pjāy ichaga ërë llëme.

⁶ Oba tjle ga «Ëye dwla dgoni ara ga bo kjrë ara. Ëye dwla dgoni chira ga bo kjrë chira bakoe» lëba eni iyado. Tjlokwo ëre woyoshrozia. ⁷ Woyde ga pjāy kjlara kjlara llëbo twë, woyotjli mi bomi pjlu shko sorë li eni. Gueniyo shäryëmi, woydëmi llëm wleni llëm, pjāy ichëba kjīshko llëm bakoe. Ëye llëbo twë wopjlu ga woyde Sbörë arae. ⁸ Sbö wopjlu li kjīshko ga pjāy kjimte llë pogo go ga

* 8:15 Éxodo 16.18.

pjlú, llëye pjir bomi kong llëm wlo. Ga llëbo twe bomi kong e kjinmo, oblë kjimtëmi e go ga pjlú wlo,⁹ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Nopga löng song li kjimte, kong llëbo twe ara. Llëbo pjlú shäryara li, e ber iyado wlo.»*

¹⁰ Dwla dguëy wlo li, e twaga Sbörë bi kong. Dli uëy wlo li, e twaga erë bakoe. Ga pjây kong llëbo twe ara, oblë kjimtëmi ga pjlú wlo, llëbo pjlú wen ara ba kjishko wlo. ¹¹ Eni ga pjây kong llëbo twe oblë oblë ara, oblë kjimtëmi wopjlú iyado wlo. Eshko ga llëbo twëmi li kjre bi pjeoyogârëshko ga epga ber löng wopjlú Sbö tjok ba kjishko. ¹² Kjintoromi enishko ga llëye woyde li ber ba kong. Gueniyo erö llëme. Nopga ara ber löng wopjlú Sbö tjok bakoe. ¹³ Kjintoromi enishko ga miyde nopgarë e go ga pjây mär Cristo go jlökoyo, ga Sbö poshrëya lok e kjishko. Cristo roy pjlú li kjroromi. Ga oblë kjintoromishko ga Cristo koloromi bakoe. ¹⁴ Eshko ga Sbö wopjlú li kjishko ga epga kjimtara ara bomi kjishko. E kjishko ga ber löng syöshhtë Sbö kong bomi kjishko wopjlúe. ¹⁵ Llëbo shäryara Sbörë bi kong kësbang anmoyö. Lëy ga tjlökwoyo drete. Shji wopjlú ba tjok e kjishko.

10

Pablo lano, e parkë sorë li kjishko

¹ Pjây kjone kjone tjlë ga tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë bomi kong yötso, pjây bangkjrër ara wleni, ga tja shäng pjola ga tja tjlë bomi kong kjang, pjây bangkjrër llëm wleni lëmi eni. E kjishko ga tja Pablo, pjây kong llëbo lër woydë sira yötso, wopjlú, Cristo tjlëno sorë ga eni. ² Pjây kjone kjone wotjlik ga tjawa jëk löng nopga Sbö miydë

llëm wleniyo dik lëmi. E kjishko ga tja äärshko ga ëye wotjlik eni ga wlon jlökoyo kjluwe. Rokër bomi kong ga tja iëmi bomi wlong eni llëme. ³ Tjawa löng kjok ëre kjing go, gueniyo tjawa ëngkjwë nopga kjok ëre so dik llëme. ⁴ Tjawa ëngkjwë llëbo tjeng kjok ëre kjing go go llëme. Tjawa kong kjok miydë twe Sbörë, llëbo owa dbo ara wleniyo li zanwa pjir e go wlo. ⁵ Nopga wotjlik oblë oblë, shji ie ber löng Sbö tjlökwo miydë llëm wlo le li zanwa pjir Sbö kjok miydë li go. Nopga pinwa wotjlik oblë, ber löng Cristo kolë wlo shara. ⁶ Inwa ga pjây beno löng Cristo kolë pjlúshko ga ëye beno Cristo tjlökwo llë kolë llëm ga shdunwa eshko.

⁷ Pjây llëbo llgwek, llëbo igömi wëllë li go eröe. Kjone kjone tjlë ga «Cristo nopga li tjawa eröe» lë. Gueniyo tjawa Cristo i bakoe. Woydër ga e miyde lok pjlúe. ⁸ Tja kong dbo twara Sbörë, pjây ichër wlo. Tja krë ba kjishko ara kjwe ga e lökyokjrër llëme. Tja iara beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme. ⁹ Kjibokwo ichoror bomi kong kjwobi li ichoror jek bomi shgawoklo wlo llëme. ¹⁰ No kjone kjone tjlë ga tja tjlë kjang anmoyö bor kjibokwo go, gueniyo tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë ma, tjlökwo lër li llëno llëm wleni lë. ¹¹ Èye tjlë eni ga woyde ga löng sjëke. Tjawa löng pjola ga tjawa tjlëno ba kong borwa tjlökwo go sorë ga tjawa äär löng ba tjokshko ga tjawa tjlë ba kong eni bakoe.

¹² No kjone kjone oppshrëk om go äe. Tjawa tjwlö ara baïya dik lërwa llëme. Gueniyo llëbo shärye lok kâ llëm wleni, optjlik lok ba tjlökklo shäryara om go li go, ga ëng tjlëk eni ëng tjok bakoe. ¹³ Tjawara oppshrëk om go llëme. Tjawa krë, pak twara Sbörë borwa kong

* 9:9 Salmo 112.9.

li kjĩshko eröe. Ga tjawa öör Corinto kjokyo li ichaga erë. ¹⁴ Tjawa öör bomi ik llëm kjwe ga tjawa krë bomi kjĩshko ga äe. Gueniyo tjawa öör Cristo roy pjlú lë bomi kong kuzong ga tjawa krë, pak shäryororwa bomi tjok li kjĩshko ga llëbo owa shäryërwa löng llëme.

¹⁵ Tjawa krë, pak shäryara oblërë li kjĩshko llëm bakoe. Woydërwa ga pjäy mär Cristo go jek këgong këgongshko ga tjawa parkë bomi tjok jek këgong këgong eni bakoe. ¹⁶ Eni ga tjawa äär Sbö tjlökwo roy pjlú lë kjok shto oblë oblë, pjäy löng lishko jek këgong obi, ëye äätë llëm obishko. Pak shäryara oblërë lishko ga tjawa krë woydë pak shäryororwa eshko li kjĩshko llëme. ¹⁷ Gueniyo ga «Ëye krë woydë ga krë Tjlapga kjĩshko dey.»* ¹⁸ Shji ber pjlú wlo ga woyde ga shji poshrëga ber Tjlapgarë. Shji opposhrëk om go ga llëno llëme. Ëye opposhrëk om go ga ber pjlú llëme. Ëye poshrëga Tjlapgarë ga era ber pjlú jlöe. Nopga ber tjwlo ara wlo ga opposhrëk om go llëm, e poshrëga ber Tjlapgarë dey.

11

No kjone kjone tjlë ga «Tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä

¹ Tjlökwo lër shäng bomi kong li kuzĩ jek obi, kumi ga tja tjlë kä llëm wleni gueniyo. ² Pjäy ymoyotkër ara, pjäy ymoyotke Sbörë sorë ga eni. Kjoglo domer miydoydë llëm obi wleniyo twëba domer kjlara kong, orkwosmok ba tjok wloshko ga kjoglo li ber baĩa eröe. Pjäy twër woydë Cristo kong eni bakoe. ³ Dënashko ga Eva jyäpgwara dgur lirë. Ga bangkjrër ga pjäy jyäpgwëba eni bako, pjäy mär ber löng Cristo go jlökoyo ame wlo lër. ⁴ Olö ga no äär bomi

shwoy ga tjlökwo le bomi kong owa wleni. Jesús roy oblë le bomi kong, lororwa bomi kong sorë li dik llëme. Sëya oblë twe woydë bomi kong le. Tjlökwo oblë le bomi kong bakoe. Eshko ga tjlökwo li kjrëmi woydë jekdo, gueniyo tjlökwo kjrëmi llëm dey. ⁵ Epga wotjlik ga Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska tjwlo arayo li epga om go le. Gueniyo lër bomi kong ga tjwlo ara bor kjinmo llëme. ⁶ Miydër ga tja oppino tjlë pjlú wlo llëme. Gueniyo tja kjok miydë ara. E ïnomi llëbo shäryororwa oblë oblë li go.

⁷ Sbö tjlökwo roy pjlú loror bomi kong, gueniyo tjwlo shiror llëme. Tja oppono beno tjwlo ara llëm, pjäy iër ber löng tjwlo ara wlo eni li, e llëbo owa shäryotë lë mire? ⁸ Tja parkë shäng bomi tjokshko ga tja potjwleäga Sbö tjlökwo kjragaga löng kjok shto oblë lirë. ⁹ Tja shäng bomi tjokshko ga tja llëye dretshko ga ëye barworor llëm, bi pjeyoga Macedonia so öör bor shwoy, ga llëye woydoror li twara lok bor kong. Eni ga llëye rokoror bomi kong llëm, ga rokër bomi kong llëm iyado. ¹⁰ Cristo tjlökwo bek li miydër pjlüe. Miydëmi löng pjlú ga e jlöe. Ga tja krë tjlökwo shiror llëm li kjĩshko Acaya kjokyo kjok kjwang jikong, tja slongga erë llëme. E jlö eni bakoe. ¹¹ Tja tjlë eni, pjäy woydër llëm kjĩshko lëmi llëme. Miyde Sbörë ga pjäy woydër ara.

¹² No kjone kjone tjlë ga pak shärye löng li tjwlo ara, pak shäryërwa löng li dik le. E kjĩshko ga llëye shäryër shäng li shäryër shäng iyado eni, epga krë eni ga ä wlo. ¹³ Epga opkjlopswë ber löng so Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska kjoyo, miga jyö erä. To löng jyörkë erä. Ikoba ga parkë löng Cristo kong wleni, miga jyörkokdo löng. ¹⁴ Gueniyo ga pjäy opshgawë ba kjĩshko llëme. Ä om go li opkjlopswë

* 10:17 Jeremías 9.24.

ber shäng so Sbö parkaga kjok dogo so kãã lletlet kjoyo eni bakoe. ¹⁵ Eni ga ba parkagaga opkjlopswë ber löng so Sbö parkagaga pjlo bek wleniyo kjoyo eni bakoe. Shji opshgawë e kjïshko llëme. Llono ga epga shdüya Sbörë, llëbo shäryara kës li kjïshko.

Pablo krono, llëbo weno ba kong owa li kjïshko

¹⁶ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo tja kã llëme lëmi llëme. Gueniyo woyotjlîmi eni wleni ga tja iozî ber shäng tjlë kã llëm wleni, tja krë sira obi wlo. ¹⁷ Miydër ga tja krë eni ga tja tjlë shäng kã llëm wleni, tja tjlë shäng Tjlapga Jesús dik llëme. ¹⁸ Nopga ara krë eni, nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik. Eni kuzong ga tja krë eni bakoe. ¹⁹ Pjây kjok miydë ara lëmi, gueniyo llëye le nopga kã llëm wleniyorë li kumi kjing erä. ²⁰ Pjây ichëba parkë, bomi llëbo dökoba, pjây jyâpgwëba, oba opyë löng bomi bãm go, pjây wlongoba, pjây bokso shpokoba bakoe. Llëbo shäryë enishko ga kumi löng kjing erä. ²¹ Tjawara opshäryono bomi tjok kjang eni llëme. ¿Pjây shdunorwa eni llëm kuzong ga pjây wotjlik ga tjawa lökkjrë wlo lëmirë?

Oblë krë llë kjïshko ga tja krë e kjïshko bako, tja tjlë kã llëm wleni gueniyo. ²² Epga hebreoga le, ga tja bakoe. Epga Israel tjëyoga le, ga tja bakoe. Epga Abraham tjëyoga le, ga tja bakoe. ²³ Epga Cristo parkaga le, ga tja ba parkaga jlökoyo. (Tja tjlë eni ga tja skwë wleni.) Tja parkono ara, ba kjinmo lok. Tja iaraba shäng kjërshko pjloglo ara, ba kjinmo lok. Tja shporaba no shpokklo go dbo ara, ba kjinmo lok. Tja zrökoba woydë lëba ara. ²⁴ Tja shpora judiogarë no shpokklo go pjloglo shkëng (5) dbaryo oblë oblëe. Pjlara pjlara ga tja shpora öötong pjloglo sak mya kjingsho shkaw (39). ²⁵ Tja shporaba kjour

go pjloglo mya, dbaryo oblë oblëe. Pjlara ga tja löraba ak go, tja zrökoba wlo lëba. Tja jek sök kjoyong kësbang roshko ga tja piktong pjloglo mya, dbaryo oblë oblëe. Tja beno buk dlung roshko shkër kjwara, dbar kjwara, tja shteno seke. ²⁶ Tja jëktong ara kjok shto oblë oblë. Tja jëktong shäng shto owashko ara. Tja di kës kës zono ara. Tja jëktong shäng lügwang löngshko. Tja zröya woydë bor nopgarë. Tja zröya woydë nopga judiö llëm wleniyorë bakoe. Tja tjlökwo lono nopga arashko ga tja zrökoba woydë. Tja tjlökwo lono nopga ara llëmshko ga tja zrökoba woydë bakoe. Tja sök dlung kjing goshko ga tja wolono seke. No kjone kjone Sbö tjlökwo kjraga le, miga jyö. Epga ëmdë ga tja zröya lok woydë. ²⁷ Tja dröno shäng ara pak kjang shäryë. Tja pono llëm shkër kjwöböso. Tja pjli kuno ara, tja wodogro kuno ara, tja iono llëm dbar kop ara bakoe. Olö ga tja smo kuno, tja shwong dret kjïshko. ²⁸ Tja song, llëbo tjeng kës ère kjïshko, gueniyo erö llëme. Tja woydë ara, Sbö tjlökwo kjragaga löng kjok shto oblë oblë li kjïshko iyado. ²⁹ Roy kuror ga nopga dbo llëm ga tja woydë ara ba kjïshko. Roy kuror ga nopga ichëba llëbo owa shäryë ga tja iirkë ara eshko.

³⁰ Woyde ga tja krë sira obi, gueniyo tja krë llëbo kjïshko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo. ³¹ Tjlapga Jesús Sbö, ba Data li poshrëkko iyado wlo. Era ommyidë ga tja jyörkë llëme. ³² Pjlara ga tja shäng Damasco kjokyo. Eshko ga kjok eshko so ichaga li parkë sök Pjlu Aretas kong. Ga kjok eshko so ichaga li nopga ichono kjok li u bäng bäng no opshikklo dë, tja shaya lok wlo. ³³ Gueniyo tja lonaba jer shing roshko, kjok li kjërya poglo go pjlor kalëkong. Tja dëktong ba wloshko dwayo eni.

12

Ellebo pina Sbörë Pablo kong, shji yoïno wleni

¹ Tja krë ga llëye shir e go llëme. Eni ëmdë ga tja krë obi kjluwe. Llëye pina Tjlapga Jesüsdë bor kong shji yoïno wleni li, e lër bomi kong shara. ²⁻³ Domer shäng kjlara, Cristo tjlökwo kjraga wleniyo.* Eeri ga öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga e söra Sbörë jem öötong sök kjok dogo buk kjókshko anmoyö lishko.† Ba doyo söydere, de ba sëya döre, e miydër llëme. Sböra ommyidë. Ga miydër ga ⁴ söra öötong shäng kjok ko Paraíso‡ lishko. Eshko ga tjlökwo kura, lako nopga löng kjok ëre kjing go kong llëm wleniyo. ⁵ Tja krë ara domer lër shäng li kjishko ga pjlu, gueniyo tja krë bor kjishko om goshko ga tja krë llëbo kjishko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo eröe. ⁶ Gueniyo tja krë llëbo weno bor kong li kjishko kjwe ga tja tjlä shäng bomi kong kã llëm wleni llëm, tjlökwo lër shäng li bek kjishko. Gueniyo tja krono eni kjwe ga tja tjlwö ara lëmi, llëbo loror bor kjishko li kjishko eröe. Woydër ga tja tjlwö ara lëmi, llëbo shäryoror, llëbo loror bomi tjrëko li kjishko. E kjishko ga tja krë eni llëme.

⁷ Gueniyo tja opposhrëk om go, llëbo pina Sbörë bor kong li kjishko llëm wlo ga llëbo weno owa bor doyo ëre go, ichaga Ärë wleni, beno bor barwoklo iyadoe. ⁸ Tja kjloshtono Tjlapga kong pjloglo mya, llëbo owa li döya bor kong wlo. ⁹ Kuya ga tjlä bor kong ga «Pja woydër ara. Era tjlwö ara. Gueniyo pja poptër llëm, pja dbo ara llëm wlo. Miydëp e go ga dbo twaga bop kong li tja» le bor kong eni. E kjishko ga tja krë ara, tja dbo

ara llëm li kjishko, dbo twe Cristorë bor kong wlo. ¹⁰ Eni ga tja wopjlu, tja dbo ara llëm kjishko. Tja parkë Cristo kong kjishko ga llëbo wen owa bor kong ara, tja läywëba owa, tja shdungoba bakoe. Gueniyo tja dbo ameshko ga tja dbo ara anmoyö. E kjishko ga llëbo wen owa bor kongshko ga tja wopjluë.

Corinto sopga woyotjlina Pablorë ara

¹¹ Tja tjlëno shäng kã llëm wleni, tja ichaga pjäydë ba shäryë kjishko. No kjone kjone wotjlik ga Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska tjlwö arayo li epga le. Gueniyo tjara tjlwö ara ba kjinmo lok, tja tjlwö llëm gueniyo. Tja läywara lok owashko ga kuromi kjing erä. Zok ga tja wlikoromi kjwe. ¹² Eye Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë kësbang oblë oblë ara. Miydëba e go ga e Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska jlöe. Ga tja shäng bomi tjokshko ga tja omshäryono eni, llëbo weno bor kong owa ara gueniyo. ¹³ Llëbo shäryoror bomi tjok kës li shäryoror Sbö tjlökwo kjragaga löng kjok shto oblë oblë li tjok sorë ga eni. Llëbo oblë shäryoror bomi tjok kjrinaso, pjäy ichoror bor potjwlëk llëme. Pjäy ioror beno tjlwö oblë li dorko e kjishko lëmi wleni ga llëbo owa shäryoror ëre iozï ber tjlwö llëm bor kong.

¹⁴ Tja wotjlik jek bomi ik pjlara obi. Ère tjok ga pjloglo mya. Gueniyo tja to shäng bomi ik, bomi llëbo woydër kjishko llëme. Llëbo woydër li pjäy. E kjishko ga llëbo rokër bomi kong sira llëme. Bek wlo ga wapga, e dbur töng ba dataga kong llëm, dataga, e dbur töng ba wapga kong dey. ¹⁵ E kjishko ga llëbo botoya zan wopjlu bomi kjishko, tja opzang

* **12:2-3** Domer le Pablorë shäng li, e Pablo om go layde. † **12:2-3** Eshko ga epga tjlëno ga kjok dogo tjeng kjringgwo mya, ga domer li söra öötong kjok dogo buk kjókshko anmoyö lishko.

‡ **12:4** Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso.

shäng om go wopjlu bomi kjishko bakoe. ¿Pjây woydër ara eni ga tja woydëmi sira eräre? ¹⁶ Miydëmi pjlu ga tja shäng bomi tjokshko ga pjây kong llëbo rokoror sira llëme. Eni ëmdë ga no kjone kjone wotjlik ga pjây jyâpgworor e go le. ¹⁷ Nopga ichoror bomi kong kjllobö. ¿Pjây wotjlik ga ichoror, llëbo rokë bomi kong wlo lëmime? Eni llëme. ¹⁸ Tito ichoror jek bomi shwoy bi kjlara obi tjok. Miydëmi pjlu ga pjây kong llëye rokara llëme. Tjawa pjöyikong wotjlik kjrinaso, llëbo shäryërwa oblë oblë llëme.

¹⁹ ¿Pjây wotjlik ga tjawa tjlä eni, pjây ber wopjlu borwa tjok wlo lëmime? Eni llëme. Tjawa töno beno tjeng Cristo tjok, ga tjawa tjlä löng Sbö bokso. Pjeyoga, llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, pjây mär Cristo go jek këgong wlo. ²⁰ Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjây wlën löng woydër dik llëm, ga tjawa ïmi löng woydëmi dik llëm bakoe. Bangkjrër li pjây wlën löng llëbo owa shäryë oblë oblë, pjây ënglë kar kar, pjây ymo ara ëng tjok, pjây iirkë ëng tjok, pjây tön dboy dboy, oblë läywëmi owa, oblë läywëmi ara, pjây krë ara, pjây wlëp ëng tjok llëm bakoe. Pjây wlën woydë löng eni llëme. ²¹ Dënashko ga pjây kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ga pjây pono ba tjok, ga llëbo shäryako llëm li shäryoromi oblë oblë bakoe. Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjây wlën löng llëbo owa eni li shäryë obi. Eni wleni ga tja slar ara, ga tja ie Sbörë ber lökshko bomi kjishko bakoe.

13

Nopga poshduna Pablorë

¹ Pjây ïn jek ëre tjok ga pjloglo mya. Eye oblë rotëshko ga laga nopga pjökde, myararë llëm ga tjläkwö kjrëy llëme.* ² Dënashko ga tja öör bomi ik pjlara. Tja jek

öör bomi ik obishko ga pjây löng llëbo owa shäryë, pjây poshdunor pjire. Eerishko ga pjây uunkong poshdun jek eni obi. Tja jek äär bomi ik obi ga pjây wlën löng llëbo owa li shäryë obi wleni ga pjây songe lër ame. ³ Woydëmi ga llëbo shäryër bomi kong, Cristo tjlä bor kjishko miydëmi wëllë wlo loromi bor kong. Eni ga eshko ga tja tjlä bomi kong yötso ame, tja tjlä bomi kong dbo ara go shara. Shji shdüya Cristorëshko ga tjlä bi kong yötso llëm, tjlä dbo ara go erä. ⁴ Zröraba pjang kjlös goshko ga dbo llëm wleni, gueniyo iara Sbörë beno sök së, ba dbo ara go. Tjawara dbo llëm baïya dik bakoe. Gueniyo tjawa iara Sbörë beno löng së, ba dbo ara go, tjawa parkë ber löng bomi kong wlo.

⁵ Pjây opmiydos om go, pjây mär löng Cristo Jesús go jlökoyore miydëmi wlo. ïmi ga Cristo shäng bomi tjok llëm wleni ga miydëmi e go ga pjây mär löng ba go llëme. ⁶ Woydër ga miydëmi ga Cristo shäng borwa tjok, ga tjawa mär löng ba go jlökoyo. ⁷ Rokërwa Sbö kong ga pjây kjimte llëbo owa shäryë llëm wlo. Rokërwa eni, tjawa ikoba pjlu wlo llëme. Rokërwa eni, pjây jëk löng pjlo bek wlo, tjawa ikoba owa gueniyo. ⁸ Llëbo shäryërwa löng kës li shäryërwa, tjläkwö bek li ber kësbang, tjwlo ara wlo. Tjawa löng tjläkwö bek li wloyoga llëme. ⁹ Pjây mär löng Cristo go jlökoyoshko ga tjawa wopjlu, tjawa ikoba ga dbo llëm wleni gueniyo. Rokërwa Sbö kong iyado ga pjây ie jëk löng pjlo bek. ¹⁰ Tjläkwö ëre tër, ichër jek bomi kong bäm go, tja äär bomi shwoyshko ga tja tjlä bomi kong kjang llëm wlo. Tja iara Sbörë beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme.

* 13:1 Deuteronomio 19.15.

Kjibokwo pjirzlong

¹¹ Era eni ga pjeyoga, pjāy ber lōng wopjlú, pjāy jēk pjlo bek, pjāy poshdunor li kólozi, pjāy wotjlīs kjrinaso, pjāy ber lōng wopjlú ēng tjok bakoe. Shāryēmi eni ga pjāy kjimte Sbörē ber lōng ēng woydē ara kar kar, pjāy kjimte ber lōng wopjlú ēng tjok bakoe.

¹² Pjāy ēng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi ēng kong wopjlúe.

Bi pjeyoga uunkong lōng bor tjok li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong.

¹³⁻¹⁴ Rokēr Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pjāy kjimte ara. Rokēr Sbō kong ga pjāy woyde. Rokēr Sbō Sēya kong ga pjāy ie ber lōng wopjlú ēng tjok bakoe.†

† **13:13-14** Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone goshko ga 2 Corintios 13.12-13, jyā taraba beno 2 Corintios 13.12-14, gueniyo tjlōkwo tak lok ktring pjōk li go ga e llēbo kjrinaso loklo.

Carta a los Gálatas
Kjibokwo ère tara
Pblorè Galacia sogpa
kong
Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Galacia kjokyo ga Jesús tjlökwo kragaga löng li, epga judioga llëm wleniyo uunkong seke. E kjishko ga löng mär Jesús go llëm obishko ga kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya lok llème. Eni ga Pablo öör eshko Jesús roy pjlú lè ba kongshko ga tjlèno ba kong ga èye där kjok llgwekklo li söya bëy kjishko llème lara eni.

Gueniyo Pablo opshino eshko dwayo irgo ga judioga kjone kjone öötong löng eshko. Epga mär Jesús go le, miga jyö erä. Eshko ga Jesús tjlökwo kragaga li jyäpgwara lok tjlökwo bek llëm li go. Tjlèno ba kong ga epga där wlo ga woyde ga epga mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya lok bakoe lara lok eni. Eshko ga kjone kjone omtjlökwo kjrono. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pblorè, nopga eniyo li kjishko, Jesús tjlökwo kragaga li jèk löng ba tjlökwo bek llëm li go ame wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pblorè. Tja ichaga norè llème. Tja kragaga Jesucristorè, ba woshraga Data Sbö lirè bako, ga tja ichara lok beno shäng ba tjlökwo roy laga Jesús äska.

² Jesús tjlökwo kragaga löng Galacia kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

Pjeyoga tjlökwo kragaga löng na bor tjok li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

³ Rokèr bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy

ie ber löng wlèp bakoe. ⁴ Jesucristo optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret wlo, shji döya llèbo owa tjeng kjok ère kjing goshko li dbo dorko dwayo wlo, woydara Data Sbörè sorè li eni. ⁵ Data Sbö li, e poshrèy, ièy ber kèsbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Tjlökwo pjlú kjrinaso

⁶⁻⁸ Dënashko ga Cristo roy pjlú lorowa bomi kong. Ga Sbö wopjlú li kjishko ga pjäy rokara, ga ba tjlökwo li kjroromi. Eni ga tja wotjlino ga pjäy jèk löng e go loror. Gueniyo pjäy roy shrono owa, koshèr sök dik llème. Roy kuror ga pjäy Sbö rayono maling, ga tjlökwo oblè sömirè shara. Gueniyo tjlökwo pjlú jlokoyo li, e kjrinaso döe. Tjlökwo kjroromi kjupä li, e jyö erä. No kjone kjone omlobo bomi kong, pjäy kä llgwäya wlo. Cristo roy pjlú li kjlopswe lok woydè ber oblè. Rokèr Sbö kong ga èye tjlökwo lè bomi kong, lororwa bomi kong dënashko dik llëm ga shdüya. Laga tjawarè, laga Sbö parkaga kjok dogo sorè eni wleni èmdè ga tjlökwo oblè laga li shdungga ber Sbörè iyado wlo. ⁹ Loror bomi kong tjän, gueniyo lèr jek bomi kong obi. Rokèr Sbö kong ga èye tjlökwo lè bomi kong, lororwa bomi kong dënashko dik llëm ga shdungga ber Sbörè iyado wlo.

¹⁰ Nopga ber wopjlú bor tjok li wlèntè llème. Sbö ber wopjlú bor tjok li wlèntè eröe. Tja parkèr nopga ber löng wopjlú bor tjok wlo kjwe ga tja Cristo parkaga llème.

Pablo beno shäng Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska sorè

¹¹ Pjeyoga, tjlökwo roy pjlú li loror bomi kong dënashko li, e laga norè bäm go llème. Lèr bomi kong, miydèmi wlo. ¹² E lara norè bor kong llëm, tja pingga norè llëm bakoe. E laga Jesucristorè om go bor kong.

13-15 Shäryono eni. Tja wentë llëm obishko ga tja kjrara Sbörë, ga tja rokara ber shäng ba parkaga wlo, ba wopjlú li kjishko. Gueniyo tja dëna shäng judíoga tjlökwo sökshko ga tja roy sorë miydoromi tjan. Eshko ga tja Jesús tjlökwo kragaga wloyo. Llëbo shäryoror ba kong lok ara, pjir ber dret wlo loror. Borwa tjlapgaga tek dënashko so tjlökwo li söror pjlú, owa llëm, bor pjeyoga luyo bor tjok bëy li kjinmo. Gueniyo eshko ga ¹⁶ ba Wa pina Sbörë bor kong, miydër wlo, roy lër nopga judío llëm wleniyo kong wlo. Eshko ga llëbo kjakrokroror nopga kong llëme. ¹⁷ Eshko ga Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo. Gueniyo parkë löng eni bor bäm go ëmdë ga tja äätë lan ba tjok eshko guing llëme. Tja jekdo Arabia kjokyo. E irgo ga tja tek Damasco kjokyo iröng obi.

¹⁸ Lu pjlöglo mya irgo ga tja jek öotong shäng Jerusalén kjokyo Pedro* ik, ga tja beno sök ba tjok eshko dbargwo sak kjwara kjingsho shkëng (15). ¹⁹ Tjlapga Jesús lëng Santiago li inor eshko bakoe. Gueniyo Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo li inor llëme. ²⁰ Lër bomi kong jlökoyo Sbö bokso ga tjlökwo ëre, e jlöe.

²¹ E irgo ga tja öör jong Siria kjokyo, Cilicia kjokyo bakoe. ²² Eshko dbaryo ga Jesús tjlökwo kragaga löng Judea kjokyo li, tja iyde lok llëm obi. ²³ Tja roy kura lok eröe. No kjone kjone tjlë löng ba kong ga «Bi irpjangga dënashko to shäng Jesús roy pjlú li pjik wlo lara. Gueniyo eerishko ga to shäng e roy shdök oba kong shara» le lok ba kong eni. ²⁴ Eshko ga Sbö poshrëra lok ara bor kjishko.

2

Pablo wlojrrara Sbö tjlökwo roy

lagaga Jesús äska lirë

¹ Lu pjlöglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) irgo ga tja to jek Jerusalén kjokyo obi, Bernabé tjok, Tito tjok bakoe. ² Tja to jek eshko, lara Sbörë bor kong eni kjishko. Tja öotong shäng eshko ga tja tönö Jesús tjlökwo kragaga kägäyoga tjok dboshko, ga Jesús roy pjlú lër nopga judío llëm wleniyo kong sorë li loror ba kong pjire. Shäryoror eni, pak shäryër shäng li ber tjlwö llëm wlo llëme. ³ Tja lano ba tjok pjir ga ëye ichara lok doyo jyä të llëme. Tito, e judío llëm kjishko ga e doyo jyä tak llëme. Ga jëk shäng bor tjok ëmdë ga ichara lok doyo jyä të llëm bakoe. ⁴ Gueniyo nopga löng eshko kjlöbö. Epga mär löng Jesús go le, gueniyo jyö erä. Löng borwa tjok lütshko, borwa ik wlo. Shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga shji döra, shji iara beno löng kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolë ame wlo, gueniyo eshko ga tjawa iche woydë epgarë ber löng kjok llgwekklo li kolë iröng obi. Tjlë lok ga «Ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing» le lok eni. ⁵ Gueniyo ga kolororwa sira llëme. Tjlökwo pjlú kjroromi, sömi löng li, e beke. E kjlopawako llëme. Epga kolororwa llëm e kjishko.

⁶ Jesús tjlökwo kragaga kägäyoga löng eshko li tjlwö ara lëba. Gueniyo Sbö kong ga shji uunkong tjlwö beke. E kjishko ga epga tjlwö ara lëba ëmdë ga bor kong ga tjlwö oblë kjinmo llëme. Gueniyo epga ëmdë ga tjlökwo roy pjlú li lër shäng li kjingsho llëye iara lok llëme. ⁷⁻⁸ Dënashko ga Pedro ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlú lë judíoga kong Jesús äska, ga kjim tara ara. Ga tja shäng eshkoshko ga miydara lok ga tja kjrara Sbörë eni bako, ga tja ichara ba tjlökwo roy pjlú lë nopga

* 1:18 Grecia so tjlökwo go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowëba eni bakoe.

judío llëm wleniyo kong, ga tja kjimte shäng ara bakoe. ⁹ Santiago, Pedro,* Juan, e lóng eshko. Jesús tjlökwö kjruga kägäyoga tjwlö arayo lëba li epga. Tja, Bernabé, tjawa kjimtarä Sbörë ara li miydara lokshko ga tjawa orkwo iona, tjawa beno lóng wopjlú ëng tjok li loklo. Eshko ga tjawa beno lóng tjlökwö lë nopga judío llëm wleniyo kong, ga epga beno lóng tjlökwö lë judioga kong. ¹⁰ Tjawa kong llëbo rokara kjrina döe. Woydara ga nopga song wleniyo kjimterwa. Gueniyo bor kong ga e kjang llëm, shäryër eni iyado kjishko.

Pedro wlonä Pablorë

¹¹ Pjlara ga Pedro öör na Antioquía kjokyo. Sök na obishko ga wlonor ara, llëbo shärye shäng owa kjishko. ¹²⁻¹³ Shronoshko ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok, jyã tak lok llëm gueniyo. Era pjlúe. Gueniyo e irgo ga nopga shrono lóng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ichaga Santiagorë. Jerusalén kjokyo shko ga judioga lóng kjlöbö, wotjlik ga ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyã tak pjir guing le lok eni. Eni ga bangkjre Pedrorë ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok wleni ga roy söya nopga shrono lóng lirë, nopga wotjlik eni wleniyo lóng Jerusalén kjokyo li kong. E kjishko ga eshko jek lëkong ga opkjono nopga judío llëm wleniyo lishko dwayo, ga iono ba tjok ame. Opkjono eni li, e owa. Judioga oblë lóng li omshäryono lok owa eni bakoe. Bernabé ëmdë ga omshäryono baïya dik bakoe. ¹⁴ E kjishko ga ïn ga tjlökwö pjlú li söya lok bek llëm kuzong ga tja tjläno Pedro kong nopga uunkong bokshto. Tja tjlä ga «Pja judío, gueniyo pja jëk shäng nopga judío llëm wleniyo dik. ¿Eni ga nopga oblë judío llëm wleniyo

ichëp woydë dbo go ber lóng judío wleni ega?

¹⁵ »Nopga judío llëm wleniyo jëk lóng llëbo owa shäryë. Gueniyo shji judioga jlöe. ¹⁶ Eni ëmdë ga miydoroy ga shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme. Shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Jesucristo go. Nopga judío llëm wleniyo mär lóng ba go tjän, gueniyo shji judioga ëmdë ga shji mär lóng ba go bako, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo. Ëye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sök kjishko llëme.

¹⁷ »Shji ber pjlo bek Sbö bokso, shji tönö beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga shji ber lóng kjok llgwekklo li sök ame kuzong ga judioga kjone kjone wotjlik ga shji beno lóng llëbo owa shäryë le lok eni. Gueniyo shji iche Cristorë llëbo owa shäryë, e lotë llëme. E eni llëme. ¹⁸ Bäm goshko ga tja tjläno ga shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme loror. Gueniyo söy, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër bomi kong eeri kjwe ga llëbo owa shäryotë shäng. ¹⁹ Bor shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li, e potjwlek pjir tjän. Tja zröra kjok llgwekklo lirë wleni. E kjishko ga llëye shärye bor kong ga ä tjän. Tja jëk shäng Sbö tjok shara. ²⁰ Cristo zröraba pjang kjlöb goshko ga tja wolono pjang ba tjok eshko wleni. Eni ga tja opichë om go ame. Cristo shrono bor go, ga tja wlosöga erë shara. Tja woydara Sbö Wa lirë ara, ga optwono wolono bor kjishko. Eni ga tja sök kjok ëreshko obi ga tja mär ba go eröe. ²¹ Sbö wopjlú li kjishko ga Cristo ichara wolon bi kjishko. Gueniyo shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko kjwe ga Cristo wolono li tjwlö llëm, Sbö wopjlú li tjwlö llëm bakoe» lër.

* **2:9** Grecia so tjlökwö go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowëba eni bakoe. Gálatas 2.11-14 eni bakoe.

3

Shji dār, shji mār Sbō go kjīshko dōe

¹ ¿Galacia sopga, pjāy kā kjange! ¿Pjāy iaga ēro? Loror bomi kong wēlē ga Jesucristo zrōraba pjang kjlōs go. ² Woydēr ga llēbo kjakrokēr bomi kong pjāra li dboryozī bor kong. ¿Bomi go Sbō Sēya shrono beno kēsbang bomi tjok li llē kjīshko? ¿Kjok llgwekklo li sōromi kjīshkore, de Jesús tjlōkwo kjrromi li kjīshko? ³ ¿Pjāy kā kjangdo? Soyoromi jēk Sbō tjok, ba Sēya go. Gueniyo eerishko ga pjāy jēk woydē ba tjok bomi dbo om go li go. ⁴ Pjāy mār Jesús go kjīshko ga llēbo weno bomi kong owa ara. ¿Eerishko ga beno llēno llēm wlore? ⁵ ¿Ba Sēya iche Sbōrē tjwe bomi go ber kēsbang bomi tjok wlo ega? ¿Llēbo iydēba llēm wleniyo shārye bomi tjrēko ega? ¿Kjok llgwekklo li sōromi kjīshkore, de pjāy mār Jesús go li kjīshko?

⁶ Abrahamda Sbō tjlōkwo kjrono, ga mār beno shāng ba go. E kjīshko ga iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso.* ⁷ Eni ga shji ber Abraham tjēyoga jlōkoyo wlo ga woyde ga shji mār Sbō go eni bakoe. ⁸ Eerishko ga nopga judío llēm wleniyo mār Sbō go li, e ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso. Dēnashko ga tak pjang Sbō kjibokwoyo li go eni. Eshko ga ba tjlōkwo roy pjlu lara Sbōrē Abraham kong, tjlē ba kong ga «Tjēyoga kjimtēr uunkong bop kjīshko»† le. ⁹ Abraham mār Sbō go, ga kjimtara. Eni ga ēye mār Sbō go ga kjimte eni bakoe.

¹⁰ Kjok llgwekklo li go Sbō tjlōkwo tak pjang eni: «Ēye kjok llgwekklo ēre sōk uunkong bēy iyado llēm ga e shdungko.»‡ Eni ga ēye dār woydē, kjok llgwekklo li sōya kjīshko le ga e shdungko. ¹¹ Tjlōkwo tak pjang e go

kjwara obi tjlē ga «Ēye mār Sbō go ga era ie ber pjlo bek ba bokso.»§ E kjīshko ga ēye ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sōya kjīshko llēme. ¹² Tjlōkwo tak pjang e go kjwara obi tjlē ga «Ēye mār woydē kjok llgwekklo ēre go ga e sōya bēy iyado dey.»* E kjīshko ga ēye dār woydē, kjok llgwekklo li sōya kjīshko le ga mār shāng Sbō go llēm, Sbō woyotjlīya shāng llēm kjīshko.

¹³ Sbō tjlōkwo tak pjang eni bakoe: «Ēye wolono pjang kjor go ga e shdungko.»† Eni ga Cristo opyono, wolono pjang kjlōs goshko ga bi shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li beno pjang ba go. Eni ga shji dōra bi shdungglo li dbo dorko dwayo. ¹⁴ Dēnashko ga Sbō tjlēno Abraham kong jlōkoyo ga nopga judío llēm wleniyo kjimte lara. Eni ga shji dōra Cristo Jesúsde, tjlōkwo lara li ber jlōkoyo wlo. Eni ga shji mār ba go kjīshko ga ba Sēya iche lara Sbōrē bi kong jlōkoyo li tjwe bi go ber kēsbang bi tjok ga pjluē.

Tjlōkwo lara Sbōrē jlōkoyo li kjara kjok llgwekklo lirē llēme

¹⁵ Pjeyoga, tjlōkwo lēr bomi kong llēbo jyāglo go. Domer shāng kjlara tjlōkwo twē oblē kong, ber iyado wlo ga tjlōkwo li lōngga ērē llēme. ¹⁶ Dēnashko ga Sbō tjlēno Abraham kong, ba tjēyo tek ber ba irgo li kong jlōkoyo. Tjlōkwo tak pjang Sbō kjibokwoyo go li, e «ba tjēyoga» le llēme. Tak pjang li, e «ba tjēyo» le. E no kjlaraso loklo, e Cristo layde. ¹⁷ Tjlōkwo lēr shāng li ēre. Sbō tjlōkwo lono Abraham kong, beno iyado wlo bām goshko. Öötong lu pjloglo sak dbāw pjloglo pkēng kjingsho sak myashko (430) ga kjok llgwekklo li twara Moisés kong.

* 3:6 Génesis 15.6. † 3:8 Génesis 12.3; 18.18; 22.18. ‡ 3:10 Deuteronomio 27.26. § 3:11

Habacuc 2.4. * 3:12 Levítico 18.5. † 3:13 Deuteronomio 21.23.

Gueniyo tjlökwo twara bäm go li kjara kjok ilgwekklo lirë llëme. E ie ber tjlwö llëm wlo ga äe. ¹⁸ Shji kjimte Sbörë, kjok ilgwekklo li söy kjishko kjwe ga shji kjimte tjlökwo twara bi kong, beno iyado wlo li kjishko llëme. Gueniyo Sbö wopjlú li kjishko ga tjlökwo twara Abraham kong, ga kjimtara iguing.

¹⁹ ¿Eni ga kjok ilgwekklo li llëno? Twara Sbörë judíoga kong, llëbo shärye lok owa li miydoklo, äär jong Abraham «tjëyo» tjwe lara jlökoyo li shrono guing. Ga kjok ilgwekklo li lara Sbörë ba parkagaga kjok dogo so kong. Ga epga omlo Moisés kong. Ga Moisés omlo noppa kong. Eni ga Moisés beno shäng Sbö tjlökwo laga noppa kong, beno shäng noppa tjlökwo laga Sbö kong bakoe. Kjok ilgwekklo li weno eni. ²⁰ No parkë eni ga kägäyo kjaraso llëm, e parkë shäng oblë oblë li tjlökwo laga kjishko. Gueniyo Sbö tjlökwo lono Abraham kong jlökoyoshko ga laga erë shäng om go ba kong.

Shji parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo dik ame

²¹ Kjok ilgwekklo li, tjlökwo lara Sbörë Abraham kong jlökoyo li, e ber eng wloyo lotë llëme. Shji ie kjok ilgwekklo llërë ber löng së iyado Sbö tjok ga pjlú kjwe ga shji beno pjlo bek Sbö bokso kjok ilgwekklo li kjishko tjän. ²² Gueniyo Sbö tjlökwo tak pjang li tjlë ga shji uunkong löng bi wotjlík owa li dbo dorko, noppa löng kjërshko wleni. Shäryara Sbörë eni, tjlökwo lara Sbörë jlökoyo li tjwe ber ëye mär Jesucristo go li kong wlo.

²³ Noppa mär Cristo go dbaryo äätë llëm obishko ga tjawa ichaga kjok ilgwekklo lirë. Ga tjawa beno löng ba dbo dorko, Cristo tjwe guing. ²⁴ Shji dara kjok ilgwekklo lirë, äär jong Cristo shrono guing, shji mär ba go wlo, shji ber pjlo bek Sbö bokso e kjishko wlo. ²⁵ Eerishko ga

shji mär Cristo go kuzong ga shji daga beno kjok ilgwekklo lirë ame.

²⁶ Pjäy mär löng Cristo Jesús go kuzong ga pjäy uunkong Sbö wapga. ²⁷ Pjäy waraba jer di roshko, pjäy tönö beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjäy jëk ber löng Cristo dik. ²⁸ Eni ga Sbö kong ga pja judiore, de pja judío llëmde, e llëno llëm, pja parkagaga tjlwëk shäng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm, pja domerde, de walëre, e llëno llëm bakoe. Pjäy tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjäy uunkong tjlwö beke. ²⁹ Pjäy Cristo i ga pjäy Abraham tjëyoga jlökoyo. Ga tjlökwo lara Sbörë ba kong jlökoyo dënashko li, e beno bomi kong eni bakoe.

4

¹ Tjlökwo lër shäng li eni: Domer tjlwö ara li wa, llëbo uunkong ba data i, e llono ga ber baíya ëmdë ga kjwozir obishko ga tjlwö parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo dik, äär jong ba luyo go guing. ² E wopro ga noppa iara ba datarë beno löng ba dë, epga kole wlo, äär dbar llono lara ba datarë guing.

³ Shji uunkong eni bakoe. Tjlökwo bek li miydoydë llëm obishko ga shji sgara löng llëbo shäryë, noppa Sbö miydë llëm wleniyo dik, parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo dik. ⁴ Gueniyo dbar öötongshko ga Sbö ba Wa ichono, ga wena walërë. Eshko ga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li shäryara ba Wa lirë uunkong bëy, ⁵ shji uunkong tjeng kjok ilgwekklo dbo dorko li döya wlo, shji ber Sbö wapga wlo. ⁶ Ga pjäy Sbö wapga kjishko ga ba Wa Sëya li ichara beno bomi go, ber kësband bomi tjok wlo. Ga Sbö kowëy bi Data ga pjlú, ba Sëya kjishko. ⁷ Eni ga pjäy parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo dik ame, pjäy Sbö wapga shara. E

kjĩshko ga llẽbo twe Sbõrẽ ba wapga kong'li twe bomi kong bakoe.

Pablo woydẽ ara Galacia sopga kjĩshko

⁸ Sbõ miydomirẽ llẽm obishko ga pjã parkagaga tjwłẽk lõng pjir wleniyo dik, pjã parkẽ lõng sbõpga oblẽ kong, gueniyo sbõpga oblẽ li, e sbõpga jlõkoyo llẽme. ⁹ Gueniyo eerishko ga pjã Sbõ miydẽ, pjã kar miydẽ Sbõrẽ bakoe. Nopga Sbõ miydẽ llẽm wleniyo mår ba wotjłik owa li go. ¿Enira pjã mår woydẽ nopga Sbõ miydẽ llẽm wleniyo wotjłik owa, llẽno llẽm li go obi ega? ¿Pjã opyẽ woydẽ ber lõng parkagaga tjwłẽk lõng pjir wleniyo dik obire? ¹⁰ Oba sgara lõng dbar shrẽk sorẽ ga pjã dbar shrẽk woydẽ eni bakoe. Dbar llẽ, mok llẽ, lu llẽ, e shrẽmi woydẽ, Sbõ ber wopjłú bomi tjok wlo lẽmi. ¹¹ Bangkjrẽr ga pak shãryoror bomi tjok li, e beno llẽno llẽme lër.

¹² Pjeyoga, rokẽr bomi kong ga pjã opshãryos botoya dik, tja opshãryono bomipjõy dik sorẽ ga eni. Llẽye owa shãryoromi bor kong llẽme. ¹³ Miydẽmi pjłú ga tjłõkwo roy pjłú li loror bomi kong bãm goshko ga tja õõr eshko, tja swlo ara kjĩshko. ¹⁴ Eshko ga tja swlo ara li, e beno bomi kong kjange. Eni emdẽ ga tja iywomi shjiktẽng llẽme. Tja tjłõkwo kjroromi, tjłõkwo li laga Sbõ parkaga kjok dogo sorẽ wleni, laga Cristo Jesúsde om go wleni bakoe. ¹⁵ Eshko ga pjã wopjłú erã. ¿Eerishko ga pjã oto? Miydër ga eshko dbaryo ga llẽye woydër sorẽ ga shãryoromi bor kong. Pjã rokoror bomi bokkwo shik bor kjimtoklo loror bomi kong kjwe ga shãryoromi bor kong lõng wopjłúe. ¹⁶ ¿Eerishko ga pjã opyẽ woydẽ ber lõng bor moskwo, tjłõkwo bek li loror bomi kong kjĩshko lẽmiro?

¹⁷ Nopga lõng eshko kjłõbõ, woydẽ lok jlõkoyo ga pjã tõn lõng ba tjok, ba tjłõkwo sõmi jlõkoyo wlo,

gueniyo e ber bomi kong pjłú llẽme. Woyde ga tjawa rayẽmi, pjã ber lõng ba woyotjłik jlõkoyo wlo shara. ¹⁸ Woydër ga tja shãng bomi tjokde, de llẽmde, pjã llẽbo pjłú shãryẽ lõng iyado. Pjã wotjłik llẽbo shãryẽ jlõkoyo li, e pjłú jlõ, gueniyo llẽbo pjłú shãryẽmi wlo erõe. ¹⁹ Pjã bor wapga wleni. Walẽ wloshko chida tjeng dõrõshko ga bangyo ara. Pjã bangyo bor kong ara eni bako, aår jong pjã lõng Cristo dik guing. ²⁰ Tja iana shãng eshko, tja tjłẽ bomi kong yõtso wlo. Gueniyo llẽye shãryẽr bomi tjok li miydër llẽme.

Agar, Sara

²¹ Pjã mår woydẽ kjok llgwekklo go li, ¿llẽye tak pjang ba go li miydẽmi llẽmdo? ²² Tak pjang eni: Abraham wapga do pjõk, wa kjlara ba parkaga tjwłẽk shãng pjir wleniyo li tjok, wa kjlara obi ba boy tjok. ²³ Ba wa ba parkaga tjok li, e weno laga norẽ. Ba wa ba boy tjok li, e weno laga Sbõrẽ, tjłõkwo lara jlõkoyo li kjĩshko.

²⁴ Ère llẽbo jyãglo. Walẽga do pjõk ère, e tjłõkwo kjring pjõk li loklo. Agar, e kjok llgwekklo twak Sinaí dlupyoshko li loklo. Èye mår woydẽ kjok llgwekklo ère go ga ber lõng Agar tjeyoga tek beno ba irgo wleni. Epga, e parkagaga tjwłẽk lõng pjir wleniyo dik. ²⁵ Agar, e Sinaí dlupyõ jong Arabia kjokyo li loklo bakoe. E nopga lõng Jerusalén kjokyo eerishko dbaryo li loklo bakoe. E kjĩshko ga Agar, e ba mekẽ wleni. ²⁶ Gueniyo Jerusalén kjokyo buk kjok dogo kjrina obi. Kjok eshko sopga, e parkagaga tjwłẽk lõng pjir wleniyo dik llẽme. Ga eshko sopga li, e shji. ²⁷ Sbõ tjłõkwo tak pjang eni:

«Llono ga walẽ rayak beno sõk li wapga ara,
walẽ beno shãng ba lanma tjok luyo ara li kjinmo.

E kjishko ga walé kjrong, wapga llém,
 pja wopjlúe.
 Wloshko tjeng döröshko bang soré miydëp llém,

öö los, pja wopjlú dey.»*

²⁸ Pjeyoga, Isaac weno li laga Sbörë, tjlökwö lara jlökoyo li kjishko. Pjäy iara Sbörë beno baïya dik, tjlökwö twara jlökoyo li kjishko eni bakoe. ²⁹ Dënashko ga tjlökwö lara Sbörë jlökoyo li kjishko ga Isaac ichara Sbö Sëyarë wen. Gueniyo Agar wa li iirkono ara ba kong, ga shduna ara. Eerishko ga nopga mär löng kjok llgwekklo go li iirkë bi kong ara, ga shji shdüya ara eni bakoe. ³⁰ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Walë parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo li ichos to kjok shto oblë ba wa li tjok. Ba data wolonoshko ga ba llëbo tjeng kës li ber ba wa jlökoyo li kong eröe. Llëye ber ba parkaga li wa kong llëme.»† ³¹ Eni ga shji walë parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo li wapga wleni llém, shji domer boy li wapga wleni.

5

Shji döra Cristorë

¹ Shji döra Cristorë, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëy ame wlo. E kjishko ga pjäy wokjang, pjäy opyë ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik ame.

² Tja Pablo, tja tjlökwö kuzia. Pjäy doyo jyã të, pjäy ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga Cristo beno bomi kong tjwlö llëme. ³ Lër jek bomi kong obi ga domer llë doyo jyã të, ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga ber shäng kjok llgwekklo llamo li kolë wlo bakoe. ⁴ Pjäy mär kjok llgwekklo li go, pjäy ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga pjäy löng Cristo tjok llëm, ga Sbö wopjlú li ber bomi kong tjwlö llëme. ⁵ Gueniyo shji mär Cristo go kuzong ga shji

kjimte Sbö Sëyarë, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso dbaryo li koshë löng wopjlú wlo. ⁶ Shji tño beno tjeng Cristo Jesús tjok li, e tjwlö ara bi kong. Ga shji mär ba go kjishko ga shji oblë woydë ñyado. Gueniyo Sbö kong ga shji doyo jyã tëre, de llëmde, e llëno llëme.

⁷ Bäm go ga pjäy jëk löng Sbö tjok pjluë. ¿Tjölkwö bek li sömi ame laga ërë bomi kong? ⁸ Pjäy rokara Sbörë tjölkwö pjlu li sök wlo. E kjishko ga bomi songga li ichaga erë llëme. ⁹ Oba tjlä ga «Pjlung shosho uukklo* chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. ¹⁰ Gueniyo miydër pjlu ga pjäy Tjlapga Jesús ñ. E kjishko ga miydër ga wop ä ga pjäy wotjlik ber löng botoya dik iröng obi. Ga bomi jyäpgwaga to löng li, e shdüya Sbörë, ë ga eni.

¹¹ Pjeyoga, shji doyo jyã të, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër shäng oba kong kjwe ga tja shdüya judiogarë llëme. Gueniyo shäryër eni wleni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go bi kjishko li ber tjwlö llëme. ¹² Gueniyo bomi jyäpgwaga to löng lira, woydër ga doyo jyã të dö llëme. Woydër ga epga opkë lok om go dey.

¹³ Pjeyoga, pjäy rokara Sbörë ber löng ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame wlo. Gueniyo pjäy beno löng kjok llgwekklo li kolë ame wlo ëmdë ga pjäy beno jëk löng bomi wotjlik owa li go wlo llëm bakoe. Pjäy ëng woydos ara kar kar, pjäy ëng kjimtos bakoe. ¹⁴ Kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† ¹⁵ Gueniyo pjäy sjëke. Shäryëmi löng eni llëme. Pjäy löng ëngkjwë ëng tjok kar kar erä. Shäryëmi löng eni ga pjäy ëng pjik löng om go erä.

* 4:27 Isaías 54.1. † 4:30 Génesis 21.10. *
 owa li loklo. † 5:14 Levítico 19.18.

5:9 Pjlung shosho uukklo le li, e tjölkwö söya löng

Shji mār Sbō Sēya go

¹⁶ Eni ga lēr bomi kong ga pjāy mār Sbō Sēya go. Enira pjāy jēk bomi wotjlik owa li go llēme. ¹⁷ Bi wotjlik owa li, e owa Sbō Sēya bokso. Ga bi wotjlik owa li, e llēye woyde Sbō Sēyarē li wloyo wleni. Wotjlik kjring pjōk li, e oblē oblē, ēngkjwē ēng tjok wleni. E kjīshko ga olō ga llēye shāryēmi woydē pjū li, e shāryēmi ga äe. ¹⁸ Gueniyo pjāy mār Sbō Sēya go ga pjāy ichaga kjok llgwekklo lirē ame.

¹⁹ Nopga jēk ba wotjlik owa li goshko ga llēye shārye lōng li ĩgōy wēlēe. Pē no orkwosmono ba tjok llēm li tjok. Llēbo owa shāryako llēm li shārye. Wotjlik llēbo owa shāryē oblē tjok erā. ²⁰ Sbōpga jyāglo, e poshrēya. Opping ybi, oblē ie wlo. Oblē ĩywa shjiktēng. Ēnglē kar kar oblē tjok äe. Ymo ara. Iirkē malinge. Wotjlik ba kjīshko erōe. Ēngkjwē oblē tjok. Tōn dboy dboye. ²¹ Wotjlik owa oblē kong ba llēbo kjīshko. Nelōtkē, bērkē, llēbo owa shārye ara ēng tjok. Llēbo oblē, so e kjoyo li shārye bakoe. Loror bomi kong tjān, gueniyo lēr bomi kong jek obi ga ēye sgaro shāng eni ga āār Sbō sōk no pjūyo ĩyado lishko llēme.

²² Gueniyo shji kjimte Sbō Sēyarēshko ga shji llēbo shāryē oblē. Shji oblē woydē ara. Shji wopjūe. Shji wlēpe. Shji iirkē maling llēme. Shji wopjū oblē tjok. Shji oblē kjimtē. Llēye loroy li shāryē eni. ²³ Shji llēbo shāryē oblē kong yōtso. Shji llēbo shāryē ga woyotjliy yōtso guing. Llēbo ēre shāryēy ga pjū, llgwekklo drete. ²⁴ Ēye Cristo Jesús ĩ ga e ichaga ba wotjlik owa lirē ame. Ba wotjlik owa li, e lōra beno pjang kjlōs go wleni. ²⁵ Shji iara Sbō Sēyarē beno lōng sē jlōkoyo kuzong ga woyde ga shji mār ba go. ²⁶ Gueniyo shji krē llēm, shji ēnglē kar kar llēm, shji wotjlik owa ēng tjok bi llēbo kjīshko llēm bakoe.

6*Shji ēng kjimtē*

¹ Pjeyoga, pjāy mār lōng Sbō Sēya go. Eni ga pjāy kjlara llēbo owa shāryono ga poshdūzī yōtso. Gueniyo pjāy sjēk, pjāy dir baĭya dik llēm wlo. ² Pjāy kjlara ĩmi ga song ga kjimtozia. Eni ga pjāy pina Cristorē sorē ga shāryēmi lōng eni. ³ Ēye tja tjwlo ara, oblē kjinmo le, tjwlo ara llēm ēmdē ga opjyāpgwē shāng om go. ⁴ Pjāy llēbo shāryono pjūre, de oware, pjāy kjlara kjlara opmiydos om go. Shāryoromi pjū ga pjāy ber wopjū ga pjūe. Gueniyo shāryoromi pjū, oblē kjinmo lēmi llēme. ⁵ Pjāy kjlara kjlara pak llē ga miydaga ber erē om go.

⁶ Ēye, shji pīya Sbō tjlōkwo goshko ga woyde ga llēbo tjeng bi tjok li shdōy ba tjok.

⁷ Sbō jyāpgwēy ga äe. E kjīshko ga pjāy opjyāpgwē llēm bakoe. Llēye dgoroy ga e bo kjroydē. ⁸ Ēye jēk ba wotjlik owa li goshko ga ber shāng shdūya ĩyado wlo. Ēye mār Sbō Sēya go ga ie Sbō Sēyarē ber shāng sē ĩyado Sbō tjok. ⁹ Eni ga shji sjen llēbo pjū shāryē llēme. Shji wosonkē llēm, āār bi potjwlēkklo dbaryo lishko ga shji potjwlēya pjūe. ¹⁰ E kjīshko ga kuy ga shji oblē kjimtē ga bue ga kjimtēy dey. Ga Cristo tjlōkwo kfragaga lōng li kjimtēy ara anmoyō.

Shji iara Sbōrē beno tjaglēn wleni

¹¹ Tja Pablo, tjlōkwo ēre tēr bomi kong bor orkwo om go go shara. ĩmi ga tjlōkwo jyāglo ēre kjwo kēsēse.

¹² Pjāy tjlē ga pjāy dōya Sbōrē, Cristo wolono pjang kjlōs go li kjīshko lēmi. Gueniyo ēye omlē eni ga shdungoba e kjīshko. E kjīshko ga bomi ichaga doyo jyā tē li, pjāy iche lok eni ga ĩkoba ga ber lōng wopjū ba tjok wlo, shdungoba eni llēm wlo. ¹³ Epga doyo jyā tak pjir ēmdē ga kjok llgwekklo tjeng kēs

li kole lok llême. Gueniyo woyde lok ga epga kolêmi, ga pjây doyo jyã tẽ ber l'ong baïya dik, epga krẽ ara bomi kjîshko wlo. ¹⁴ Gueniyo tjara krẽ llẽ kjîshko llême. Tja krẽ Tjlapga Jesucristo zrõraba pjang kjlõs go li kjîshko erõe. Ba kjîshko ga llẽbo tjeng kjok ère kjing go tjwlõ bor kong ame, ga nopga kjok ère so kong ga tja tjwlõ llêm bakoe.

¹⁵ Sbõ kong ga shji doyo jyã tak pjirde, de llêmde, e llẽno llême. Shji kjlopswara beno tjaglën wleni li, tjwlõ ara li e.

¹⁶ Tjlkwo lër shäng bomi kong ère sömi wleni ga pjây kjrara Sbõrẽ beno ba nopga, judioga kjrara dënashko wleni. Eni ga rokër Sbõ kong ga pjây uunkong eni li songe le iyado, pjây ie ber l'ong wlëp bakoe.

¹⁷ Era eni ga tjara doyo bäng lok, tja shporaba ara, Jesús kjîshko. E kjîshko ga woydër ga eeri jek l'ekong ga èye llẽbo shäryë tjwe bor barwoklo ame.

¹⁸ Pjeyoga, rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjîshko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Efesios Kjibokwo ère tara Pablorè Éfeso sopga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Éfeso kjokyo, e tjewlō ara. Eshko ga sbōpga jyāglo syō uyo lok ara. Tjewlō arayo li, e ba sbö ko Artemisa li syō uyo, tak pjang Hechos 19.23-41 go sorè li eni. Dēnashko ga Pablo to shäng Jesús roy pjlú lē kjok shto oblē oblēshko ga öötong shäng eshko, tak pjang Hechos 18.18 go sorè li eni. Gueniyo beno shäng eshko dbar kop ara llēme. E irgo ga jek öötong shäng eshko obi, ga beno shäng nopga li ping Sbö tjlökwo go lu pjloglo mya, tak pjang Hechos 19 go sorè li eni.

Kjibokwo ère go ga Sbö wopjlú li kjishko ga llēbo shäryara pjlú bi kong oblē oblē sorè li tara ba kong. Woyde ga Sbö iëy ber kēsbang, tjewlō ara sorè li tara ba kong. Judíoga, nopga judío llēm wleniyo, e iara Sbörè beno tjëyo kjrinaso, ga woyde ga ber löng wlēp èng tjok shara, ber löng èng kjimté kar kar bakoe, e tara ba kong bakoe.

Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök kjērshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbö nopga tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Éfeso kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

² Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlēp bakoe.

Sbö poshrëy ara, ba wopjlú li kjishko

³ Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji tōna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji kjimtara ara, llēbo twe ba nopga kong ba kjimtoklo wlo li twara bi kong uunkong bakoe. ⁴ Shji kjimtara eni. Kjek shäryayde llēm obishko ga shji tōno beno tjeng Cristo tjok ère kjrara Sbörè, shji ber tjeng baïya wlo, shji pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. Shji woyde Sbörè ara kjishko ga ⁵ dēnashko ga wotjlik ga shji ie Jesucristorè ber löng ba wapga wlo le, woydara ber eni kjishko. ⁶ Ba Wa woyde ara li twara bi kong. Eni ga ba wopjlú li pina bi kong, iy wëlē wlo, ga poshrëy ara.

⁷ Sbö wopjlú ara anmoyō. Ba wopjlú li kjishko ga Cristo wolono, srëng kwono. E kjishko ga shji dōra bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe. ⁸ Shji kong kjok miydē twara ara, ba tjlökwo miydēy wëlē wlo. Shäryara eni ba wopjlú li kjishko. ⁹ Dēnashko ga Sbö wotjlik llēbo shäryè Cristo tjok le, woydara ber eni kjishko, gueniyo èye ommyidono llēme. Gueniyo e pina bi kong pjir tjän, ¹⁰ e dbaryo öötongshko ga llēbo uunkong lara li shärye ber eni wlo. Eshko ga Cristo ie ber sök llēbo tjeng kēs li ichaga, llēbo tjeng kjok dogo, llēbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

¹¹ Llëye woyotjlina Sbörè shärye wlo li, e shärye uunkong eni. Ga dēnashko ga wotjlik llēbo shäryè bi kong le. Eni ga shji kjrara, tōna beno tjeng Cristo tjok, ¹² ga shji löng Cristo koshaga bām go li, shji kjimtara ara, shji ikoba wlo, Sbö poshrékoba ba dbo kälä kjishko wlo. ¹³ Shji dōya Sbörè sorè roy pjlú li, tjlökwo bek li e. Ga kuromishko ga tjlökwo kjrromi, ga pjây tōno beno tjeng Cristo tjok. Cristo kjishko ga pjây go ba Sëya iche ber bomi

tjok lara jlökoyo li, e shrono beno kësband bomi tjok. Eni ga pjây jyâ tara beno lóng wleni. Miydëy e go ga pjây beno Sbô î. ¹⁴ Ba Sëya twara bi kong kjîshko ga miydëy e go ga llëye pjlú shärye bi kong lara li, e shärye eni jlökoyo, nopga baïya li döra pjir guing. Eshko ga Sbô poshrëy ara, ba dbo kãlã kjîshko.

Pablo syôsh-tono Sbô kong

¹⁵ Pjây roy kuror ga pjây mär lóng Tjlapga Jesús go, ga Sbô nopga uunkong woydëmi lóng ara bakoe. E kjîshko ga ¹⁶ tja syôsh-të Sbô kong bomi kjîshkoshko ga tja wopjlú ba tjok enido. ¹⁷ Data Kësbandygo li, e Tjlapga Jesucristo Sbô. Ga rokër ba kong ga pjây kong kjok miydë twe ara, ga e opping shäng bomi kong bako, e miydëmi jek këgong wlo. ¹⁸ Pjây kjrara Sbörë, llëbo pjlú twe bomi kong kësband wlo. Eni ga rokër ba kong obi ga pjây kong kjok miydë twe äär bomi pjlúshko wlo, llëbo pjlú koshëmi lóng twe ba nopga kong li llë miydëmi wëllë wlo, ¹⁹ Sbô dbo ara li miydëmi wëllë wlo bakoe. Ba dbo ara li, e pjir llëm, ëye äär baïya dik llëm bakoe. Ga shji mär lóng Cristo go ëre kjimte ba dbo go. ²⁰ E go ga Cristo buk shinmoga tjrëkoshko ga woshrara iröng obi, ga söra öötong sök ba orkwo këlëkong kjok dogo. ²¹ Eshko ga iara beno tjwlo ara, sëya llë dbo ara wleniyo kjinmo, oblë ichagaga wleniyo kjinmo, llëbo uunkong kjinmo, iara beno eni eerishko dbaryo wlo, ÿyado wlo bakoe. ²² Llëbo uunkong iara beno tjeng ba wloshko, ga iara beno sök ba tjlökwo kjrägaga lóng kës li ichaga. ²³ Epga, e ba doyo wleni. Epga lóng së ba kjîshko. Llëbo tjeng kës së li laga erë.

2

Shji wolono lóng wlenishko ga shji iara Sbörë beno lóng së jlökoyo

¹ Nopga judío llëm wleniyo, dënashko ga pjây wolono lóng wleni, llëbo owa shäryëmi lóng li kjîshko. ² Eshko ga nopga Sbô miydë llëm wleniyo lóng llëbo owa shäryë sorë ga pjây omshäryë lóng eni bakoe. Llëye le Ärë li kolomirë. Sëyaga owa jëk lóng kjok ëre kjing goshko ichaga erë, nopga to lóng Sbô kolë llëm li ichaga erë bakoe. ³ Dënashko ga shji uunkong omshäryono eni. Eshko ga shji wotjlik owa erä, shji jëk lóng bi wotjlik owa li go bakoe. E kjîshko ga Sbô iirkono ara bi tjok, ga shji lóng shdüya wlo, nopga oblë owa li shdüya sorë ga eni.

⁴ Gueniyo shji songe le Sbörë, shji woyde ara anmoyö bakoe. ⁵ E kjîshko ga shji wolono lóng wleni, llëbo owa shäryëy lóng li kjîshkoshko ga shji iara beno lóng së jlökoyo, ga shji iara beno lóng mär Cristo go shara. Ba wopjlú li kjîshko ga shji döra eni. ⁶ Cristo Jesús woshrara iröng obi, ga söra öötong sök ba tjok kjok dogo. Shji tona beno tjeng Cristo tjok kjîshko ga shji woshrara eni wleni, ga shji söra öötong lóng ba tjok kjok dogo eni wleni bakoe. ⁷ Shäryara eni Cristo Jesús kjîshko, llono ga ba wopjlú kësband li pïya oba kong ÿyado wlo. ⁸ Ba wopjlú li kjîshko ga pjây döra, pjây mär lóng Cristo Jesús go kjîshko. Pjây döra li, e bomi sëngglo, e wlënomi om go llëme. ⁹ Shäryara eni, llëbo pjlú shäryoromi kjîshko llëm, ëye opposhrëk e kjîshko llëm wlo. ¹⁰ Shji eerishko ga sorë, shji shäryara Sbörë yötso beno lóng eni kjîshko. Shäryara eni, shji tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjîshko, llëbo pjlú lara dënashko shäryëy wlo li, e shäryëy eni wlo.

Shji tjëyo kjrinaso, shji tona beno tjeng Cristo tjok kjîshko

¹¹ E kjîshko ga pjây nopga judío llëm wleniyo, pjây dëna ga sorë

woyoshroziã. Eshko ga pjây kowe judiogarë «nopga jyã tak llëm wleniyo» le. Epgara opkowë lok «nopga jyã tak pjir wleniyo» le, gueniyo jyã taga norë ba doyoshko erä. ¹² Woyoshrozi ga dënashko ga pjây löng Cristo tjok llëme. Tjlokwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong, beno iyado wlo, gueniyo pjây Israel tjëyoga llëm kuzong ga e beno bomi kong llëm, pjây shto oblë so wleni erä. Eshko ga Sbö miydëmi löng llëm, pjây döya li koshëmi löng llëm bakoe. ¹³ Pjây löng pjola wleni. Gueniyo eerishko ga pjây tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjây söra tek ba soshko wleni shara, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko.

¹⁴ Dënashko ga judioga, nopga judio llëm wleniyo, e löng dboy dboye. E ëng iywö lok shjiktëng erä. Gueniyo shji iara Cristorë beno tjeng wlëp ëng tjok, shji iara beno löng tjëyo kjrinaso shara. ¹⁵ Kajok ilgwekklo tara Moisésdë li goshko ga llëbo sharyako ara. Gueniyo Cristo wolono kjishko ga kjok ilgwekklo li kjara, ga shji iara beno löng ichaga erë ame. Sharyara eni, tjëyoga kkring pjök li töya, ber ba tjok kjrinaso wlo. Shji iara beno tjeng wlëp ëng tjok eni. ¹⁶ Wolono pjang kjlös go kjishko ga tjëyoga kkring pjök li iara beno tjeng tjëyo kjrinaso, ga iara beno löng wlëp Sbö tjok, ëng iywö lok shjiktëng ame wlo. ¹⁷ Cristo öör ëreshko ga tjläno uunkong kong ga shji ber löng wlëp Sbö tjok ga pjläe lara. Lara eni judioga, Sbö miydë pjlä wleniyo li kong, nopga judio llëm, Sbö miydë llëm wleniyo li kong bakoe. ¹⁸ Eni ga ba kjishko ga eerishko ga shji kjimte Sbö Sëya kjaraso lirë uunkong äar Data Sbö shwoy ga pjläe.

¹⁹ E kjishko ga pjây nopga judio llëm wleniyo, pjây shto oblë so wleni ame. Pjây beno löng Sbö

nopga jläkoyo, pjây ba wapga bakoe. ²⁰⁻²² Shji u sharyë akkwo goshko ga woydara ga akkwo tjeng ara. Akkwo iëy töshko bäm go kjwara, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbö nopga, e u wleni. Akkwo ba shakklo kjangyo, iak beno buk bäm go li, e Cristo Jesús om go li loklo. Akkwo oblë oblë iak beno tjeng ba shakklo li, e Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska li loklo, Sbö tjlokwo lagaga li loklo bakoe. Ga pjây mär löng Cristo go kuzong ga pjây uunkong töng tjeng ba tjlokwo kragaga oblë tjok, akkwo jem tjeng ëng kjing go wleni. Shji uunkong töng tjeng Cristo tjok, shji ber Sbö u wleni wlo, ba Sëya ber sök u li roshko iyado wlo.

3

Pablo ichara Sbörë ba tjlokwo roy pjlä lë nopga judio llëm wleniyo kong

¹ E kjishko ga tja Pablo, tja sök kjërshko, Cristo Jesús tjlokwo roy pjlä lër pjây nopga judio llëm wleniyo kong kjishko. ² Miydëmi ga Sbö wopjlä li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlä lë bomi kong. ³ Tjlokwo li miydëba llëm, gueniyo lara bor kong, toror bomi kong kjibokwo ëre go sira sorë ga eni. ⁴⁻⁵ Eni ga kjibokwo ëre lëmishko ga miydëmi e go ga Cristo, e sorë miydëba llëm ëmdë ga lara Sbörë bor kong, ga miydër pjir tjän. Dënashko ga e lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga ba tjlokwo roy lagaga Jesús äska li, ba tjlokwo lagaga li, epga iara beno tjeng dboy ba kong. Ga ba Sëya ichara ba tjlokwo roy pjlä lë ba kong lok. ⁶ Ba tjlokwo pjlä miydëba llëm li ëre: Eeri jek lëkong ga judioga kjimte Sbörë erö ame; ëye tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga kjimte Sbörë, judioga, nopga judio llëm wleniyo bakoe; eni ga uunkong li beno löng tjëyo kjrinaso, doyo kjaraso wleni,

llëbo twe lara Sbörë ba nopga kong jëlökoyo li beno uunkong li kong kjïshko.

⁷ Sbö wopjlu li kjïshko ga tja ichara ba tjëlökwo roy pjlu lë oba kong, ga tja kjimte ara ba shäryë ba dbo ara go. ⁸ Tja tjwlo Sbö nopga löng kës li dorko. Eni ëmdë ga ba wopjlu li kjïshko ga tja ichara ba tjëlökwo roy pjlu lë nopga judio llëm wleniyo kong. Tja tjilë ba kong ga epga mär löng Cristo go wleni ga llëbo twe Sbörë ba kong ara, pjir llëme lër ba kong eni. ⁹ Dämär ga llëbo uunkong shäryara Sbörë. Eshko ga wotjlik llëbo shäryë le, gueniyo lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga tja ichara ba lë oba kong, shärye sorë miydëba wëjë wlo. ¹⁰ Woydara ga llëye shärye Jesús tjëlökwo kjrägaga kong li, e iya sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyorë, ga miyde lok e go ga Sbö kjok miydë ara anmoyö. ¹¹ Ère shäryara Sbörë bi Tjlapga Cristo Jesús tjok, woyotjlina kjok shäryayde llëm obishko sorë li eni. ¹² Shji tona Sbörë beno tjeng Cristo tjok, ga shji mär beno löng ba go. E kjïshko ga shji äär Sbö shwoy ga wlëp, llëye bangkjrëy llëme. ¹³ E kjïshko ga rokër bomi kong ga tja shdngoba shäng song bomi kjïshko ëmdë ga pjây wosonkë llëme. Llëbo wen bor kong jïshko li, e ber bomi kong pjlu wlo.

Pablo syöshono Sbö kong Éfeso sogga kjïshko

¹⁴ E kjïshko ga tja kjök tok, syöshëtë Data Sbö kong. ¹⁵ E ba nopga löng kës kjok dogo li Data, ba nopga löng kës kjok ëre kjing go li Data bakoe. ¹⁶ E llëbo tjeng ara, twe ba nopga kong wlo. Eni ga rokër ba kong ga ba Sëya iche bomi kjimtë ba dbo kësbang go, pjây ber löng wokjang wlo, ¹⁷ Cristo ber sök bomi tjok iyado wlo, pjây mär löng ba go kjïshko. Rokër ba kong obi ga

pjây kjimte ëng woydë ara kar kar jëlökoyo iyado, ¹⁸ shji woyde Cristorë kjöme li miydëmi wlo, ba tjëlökwo kjrägaga löng kës li tjok. Jëlökoyo ga shji woyde ara anmoyö. ¹⁹ E tjily ga äär llëm ëmdë ga rokër ba kong ga e pïya bomi kong, miydëmi wlo, llëye shäryëmi dö lishko ga pjây wotjlik äär Sbö dik wlo.

²⁰ Sbö dbo ara kjïshko ga llëbo woyotjlily, rokëy ba kong li shärye ga pjlu, ga shärye e kjinmo anmoyö ga pjlu bakoe. Ga shji kjimte ba dbo ara ëre go. ²¹ Llëbo shärye ara Cristo tjëlökwo kjrägaga go, Cristo Jesús go bakoe. E kjïshko ga iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

4

Shji ie Cristorë ber doyo kjlaraso wleni

¹ Tja sök kjërshko Tjlapga Jesús kjïshko. Pjây rokara Sbörë beno ba nopga. Era tjwlo ara. Eni ga rokër bomi kong ga pjây jëk pjlo beke. ² Pjây ber löng wotöye. Pjây tjilë ëng tjok yötso. Pjây iirkë maling llëme. Llëbo shärye oblërë llë pogoshko ga pjây ber löng wlëp, wopjlu ba tjok erä. ³ Pjây drön ëë, jëk löng ëng tjok wlëp, pjây wotjlik ber löng kjrinaso wlo, pjây iara Sbö Sëyarë wotjlik sorë ga eni. ⁴ Shji Cristo tjëlökwo kjrägaga löng kës ëre doyo kjlaraso wleni, shji Sëya kjlaraso bakoe. Shji rokara Sbörë uunkong, ga llëbo koshëy löng li kjrinaso. ⁵ Shji Tjlapga kjlaraso. Tjëlökwo söy löng li kjrinaso. Shji wara jer di roshkoshko ga e beno llëbo kjrinaso loklo. ⁶ Shji Sbö kjlaraso. Shji data kjlaraso. Shji iche, kjimte uunkong, ga shäng bi tjok iyado.

⁷ Cristo wopjlu li kjïshko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, pak twe bi kong li shäryëy pjlu wlo. ⁸ E kjïshko ga Sbö tjëlökwo tak pjang eni: «To jem kjókshkoshko ga

ba wloyoga zana li shara, söra jem ba tjok ba irgo, ga oblëra kong llëbo twara ara.»*

⁹ «To jem» le li, e llë loklo? To ter öör shäng bäm go kjok ëre kjing go li loklo. ¹⁰ Cristo to ter bäm go. E irgo ga to jem kjok dogo, beno sök shtoyo tjwöl ara, kjok shto oblë oblë kjinmo, llëbo uunkong ichë wlo. ¹¹ Shji kong pak twara om go, shäryëy wlo. Shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökwö laga, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökwö roy pjlú shdöga, shji kjone kjone iara beno löng ba nopga daga, ba pingga bakoe. ¹² Shji iara beno löng ba nopga löng kës li kjimtaga, pak twe ba kong li shärye lok pjlú wlo, dbokjrë lok jek këgong këgong wlo. ¹³ Woyde ga shji uunkong Sbö Wa miydë pjlú, ga shji mär ber löng ba go, shäryoroy eni pjrishko ga shji ber löng wotjlik kjrinaso wlo, shji ber löng wotjlik këkboga dik wlo, shji äär ber löng Cristo dik wlo.

¹⁴ Eshko ga shji wotjlik kjwozirga dik ame. Shji jyäpgwëba tjlökwö oblë oblë go ame, kjoyong iöya dlung kjing go bakwe pjlukdë llaw pogo wleni, no kjone kjone wotjlik ara, shji jyäpgwe wlo le gueniyo. ¹⁵ Tjölkwö bek li lëy wopjlú go dey. Eni ga shji äär ber Cristo dik, bi kägäyo li e, ¹⁶ ga shji uunkong ba doyo wleni. Doyo dboglo smok lok ëng go ba kjoyungyo go, ber doyo kjlaraso wlo, ga shji töya Cristorë ber doyo kjlaraso wleni eni bakoe. Eni ga shji ëng woyde ara kar kar, ga shji kong pak twara kjlara kjlara li shäryëy ga pjlúe.

Shji töno beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji jëk löng tjaglën wleni

¹⁷ Eni ga pjäy ichër Tjlapga Jesús ko go ga pjäy jëk löng owa, nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik ame.

Eppa jëk löng ba wotjlik tjwöl llëm, llëno llëm li go erä. ¹⁸ Eppa Sbö miydë llëm, llëye kuya woydë llëm kjishko. E kjishko ga tjölkwö bek li llë loklo miyde lok llëm, ga eppa ie Sbörë ber löng së jlökwö llëm bakoe. ¹⁹ Opyono beno jëk löng ba wotjlik owa li go erä, ga llëye lökyo ba kong ame. Llëbo owa shärye lok oblë oblëshko ga löng wopjlú erä, ga shärye woydë eni jek obi.

²⁰ Gueniyo pjäy Cristo tjölkwö roy kunoshko ga pjäy oppino jëk eni llëme. ²¹ Cristo tjölkwö roy bek li kuromi, ga pjäy mär beno löng ba go. E kjishko ga miydër ga pjäy oppino jëk, woyde Cristorë sorë li eni. ²² Dënashko ga pjäy jëk löng bomi wotjlik owa li go. Bomi wotjlik eshko li, e owa. Pjäy jyäpgwara ara, llëbo owa shäryëmi wlo. Gueniyo pjäy oppino ba rayë, ²³ pjäy kjlopswe Sbörë ber löng wotjlik oblë wlo, ²⁴ pjäy ie ber löng tjaglën wleni wlo. Llëbo pjlú shäryaga iyado li, e Sbö. Ga pjäy kjlopswara beno jëk löng eni, baïya dik.

²⁵ Eni ga shji uunkong doyo kjlaraso wleni kjishko ga shji jyörkë ame, pjäy tjlä bëy ëng kong dey. ²⁶ Shji iirkonoshko ga llëye owa shäryëy llëme. Shji pë jek löng bi iir li tjok llëm, ²⁷ shji jyäpgwe Ärë llëm wlo. ²⁸ Eye lürkë ä ga lürkë ame, parkë ba orkwö go dey, oblëga song li kjimte ga pjlú wlo.

²⁹ Tjölkwö owa lëy ëng kong llëme. Tjölkwö pjlú lomirë dey, oblë kjimtoklo, kuya ga ber pjlú ba kong wlo. ³⁰ Pjäy jyä tara Sbö Sëyarë wleni beno Sbö i, äär jong bi dözlöng dbaryoshko jä. E kjishko ga Sbö Sëya iëy ber shäng woydë llëme. ³¹ Shji wotjlik owa oblë kong ame, shji iirkë ara oblë kong ame, llëbo lëy oblë kong iir go ame, shji ëngkwë oblë tjok ame, oblë läywëy owa ame, shji oblë iywö shjiktëng

* 4:8 Salmo 68.18.

ame bakoe. ³² Pjāy pjłú ãng tjok. Oblē songe lozīa. Llēbo shārye oblērē owa bomi kongshko ga owa li iozī ber tjwłō llēm, owa pjang bomi go li lōna Sbōrē Cristo kjīshko sorē ga eni.

5

Shji jēk pjlo bek

¹ Pjāy Sbō wapga, ga pjāy woyde ara. E kjīshko ga pjāy opshāryos baīya dik. ² Shji woydara Cristorē ara, ga optwono wolono bi kjīshko, òng wlēp ushko so zrōkoba, sho sukoba Sbō poshrēkklo li lō pjlēblē ba kong wleni. Woyde ga pjāy ãng woydos ara kar kar eni bakoe.

³⁻⁵ Shji orkwosmono ē tjok llēm ga shji pē ba tjok llēm, llēbo shāryako llēm li shāryēy llēm bakoe. Shji wotjlik dbur tōng bi kong erō llēm, e llēbo jyāglo poshrēy lōng wleni. Pjāy Sbō nopga kjīshko ga llēbo eniyo shāryēmi sira ěmdē llēme. Llēbo lako llēm lēy ē kong llēm, llēbo tjwłō llēm lēy ē kong llēm, shji tjōr ãng tjok tjłōkwo owa go llēm bakoe. Pjāy lōng wopjłú Sbō tjok li lanyotkomirē oblē kong dey. Llono ga Cristo, Sbō, epga ber lōng no pjłuyoga ĩyado. Eshko ga llēbo twe Sbōrē ba nopga kong. Gueniyo ēye opshāryē owa eni ga āar eshko llēme.

⁶ Pjāy jyāpgwēba tjłōkwo tjwłō llēm go llēme. Llono ga nopga llēbo owa shāryono eni li shdūya Sbōrē, kolara lok llēm kjīshko. ⁷ E kjīshko ga pjāy tōn nopga eniyo tjok llēme.

⁸ Dēnashko ga pjāy jēk lōng kjok ro sī roy* wleni. Gueniyo eerishko ga pjāy mār lōng Tjlapga Jesús go kuzong ga pjāy jēk lōng kjok shjiy roy† wleni shara. E kjīshko ga pjāy jēk lōng, woyde Sbōrē sorē li eni. ⁹ Ęye iōk shjiy ěre tjok ga jēk pjłú oblē tjok, jēk pjlo bek, ga

tjłēshko ga tjłōkwo bek li layde. ¹⁰ Ga pjāy opping llēye woyde Tjlapgarē shāryēmi wlo li go. ¹¹ Shji jēk oba jēk lōng kjok ro sī roy wleni llēme. Llēye shārye lok li, e llēno llēme. Eni ga llēbo shārye lōng li owa lozī ba kong dey, miyde lok wlo. ¹² Sbō kole lok llēme. Llēbo owa shārye lōng lūtshko li lanyotkēy ěmdē ga lōkyo ara. ¹³ Gueniyo iōk pīy llēbo owa li go ga e ber wēlēe. ¹⁴ Eshko ga ĩgōy wēlē, iōk shjiy li kjīshko. E kjīshko ga oba tjłē ga

«Pja buk pē,

pja wollenzong,

pja kojōs shinmoga tjeng li tjrēko dwayo.

Eshko ga pja ie Cristorē ber sōk kjok shjiy roy» lēba eni.

¹⁵ Pjāy drōn jēk lōng nopga kjok miydē ara wleniyo dik, nopga kjok miydē llēm wleniyo dik llēme. ¹⁶ Shji lōng dbar owa. E kjīshko ga llēye wen tjwe bomi kong shāryēmi pjłú wloshko ga shāryozīa. ¹⁷ Shji llēbo shāryē nopga kjok miydē llēm wleniyo dik llēme. Pjāy oppis llēye woyde Tjlapgarē li shāryē. ¹⁸ Shji nelōtkē llēme. Shji nelōtkē ga shji iche llēbo owa shāryē. Pjāy ichaga ber Sbō Sēya pjang bomi go lirē dey. ¹⁹ Pjāy tos ãng tjok Sbō kong tēkwo oblē oblē go. Ga Tjlapga poshrēzī bomi tēkwo li go. ²⁰ Pjāy ber lōng wopjłú Data Sbō tjok llēbo uunkong kjīshko. Lozī ba kong ĩyado, Tjlapga Jesucristo ko go.

Nopga orkwosmok lōng pjir ga jēk ãng tjok sorē

²¹ Cristo bangkjrēmi kjīshko ga pjāy ãng kolozong.

²²⁻²³ Cristo beno ba tjłōkwo kragaga uunkong kāgāyo, ba dōga bakoe. Domergara beno ba boyga kāgāyo eni bakoe. E kjīshko ga walēga orkwosmok lōng pjir, bomi lanmaga kolozī, Tjlapga Jesús

* 5:8 Jēklōng kjok ro sī roy le li, e tjłōkwo pjłú miyde lōng llēm li loklo. † 5:8 Jēklōng kjok shjiy roy le li, e tjłōkwo pjłú miyde lōng li loklo.

kolëmi löng wleni. ²⁴ Cristo kole ba tjlökwo kragagarë sorë ga bomi lanmaga kolozî iyado eni bakoe.

²⁵ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozî ara, ba tjlökwo kragaga woyde Cristorë sorë ga eni. Ba tjlökwo kragaga woydara ara, ga optwono wolono ba kjîshko, ²⁶ ie ber löng dboy ba kong wlo. Ba tjlökwo li go ga epga iara beno pjlo bek Sbö bokso wlo, ²⁷ ber löng ba nopga kâlâ shjiy wleni wlo, ber tjeng baiya wlo, pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. ²⁸ Eni wleni ga domerga, bomi boyga woydozî ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Eye ba boy woydë ara ga e opwoydë om go wleni. ²⁹⁻³⁰ Eye ba doyo om go li iywö shjiktëng llëme. Opsëng, opdë. Shji Cristo tjlökwo kragaga, shji ba doyo wleni. E kjîshko ga shji de Cristorë eni bakoe. ³¹ E kjîshko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjaraso wleni.† ³² Ère llë loklo miydëy weë llëme. Lër eni li, Cristo, ba tjlökwo kragaga, e lotë. ³³ Eni ga domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozî ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga bangkjrozîa.

6

Dataga, mekëga, wapga, e jëk ëng tjok sorë

¹ Wapga, pjây mär Tjlapga Jesús go kuzong ga bomi dataga, bomi mekëga, e kolozîa. ²⁻³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozî, iozî ber tjwlö ara, llëbo jek pjlu bomi kong wlo, lu ïmi kop ara kjok ëre kjing go wlo bakoe.»* Eni ga kjok llgwekklo ëre koloroy wleni ga llëbo pjlu shärye Sbörë bi kong lara jlökoyo. Llëbo lara jlökoyo eni eshko kjwlë jâ.

⁴ Dataga, pjây llëbo shäryë bomi wapga kong ber löng iirkë wlo llëme. Poshdüzî, pizî jëk löng, woyde Tjlapga Jesüsdë sorë li eni.

Parkaga sogoga, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, e jëk ëng tjok sorë

⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozîa. Bangkjrozî löng wopjlu, pjây parkë löng Cristo kong wleni. ⁶ Pjây iya löngshkoshko ga epga kolëmi pjlu, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Gueniyo kolëmi eshko dö llëme. Pjây parkos ba kong pjlu iyado, pjây Cristo parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. Llëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li shäryozî wopjlu. ⁷ Pjây parkos löng wopjlu bomi sogoga kong, bomi dbo kës li go, pjây parkë löng Tjlapga Jesús kong wleni, pjây parkë löng nopga kong wleni llëme. ⁸ Miydëmi pjlu ga ëye llëbo pjlu shäryono ga potjwlëngga Tjlapgarë, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ëmdë ga potjwlëya.

⁹ Parkagaga sogoga, pjây opshäryë bomi parkagaga tjok eni bakoe. Kroyoywëy llëme. Miydëmi pjlu ga pjây, bomi parkagaga, pjây kägäyo sök kjaraso kjok dogo, ga shji uunkong llgweya beke.

Llëbo twe Sbörë bi kong ara, bi opwlikoklo wleni

¹⁰ Era eni ga pjeyoga, pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado, pjây mär ber löng ba dbo ara go iyado bakoe. ¹¹ Èngkjwagaga opwlikë ba opwlikoklo go sorë ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go eni, pjây jyäpgwe Ärëshko ga kumi kjang wlo, jlö lëmi ba kong llëm wlo bakoe. ¹² Shji löng dbonik nopga tjok llëm, shji löng dbonik sëya llë dbo ara wleniyo tjok, oblë ichagaga wleniyo tjok, nopga owa löng kjok ëre kjing go

† 5:31 Génesis 2.24. * 6:2-3 Deuteronomio 5.16.

ichagaga wleniyo tjok bakoe. ¹³ E kjishko ga pjây opwlikos llêbo twe Sbörë bomi kong kës li go, dbar owa li tjweshko ga pjây tök llëm wlo, pjây ber löng wokjang äär jong dbar owa li pjitong guing.

¹⁴ Eni ga pjây wokjange. Sbö tjlökwö bek li sözi, e bomi dop pjrikklo wleni. Pjây jëk pjlo bek, e bomi worbu wlikoklo wleni. ¹⁵ Sbö tjlökwö pjlu li, shji ie ber löng wlëp Sbö tjok. Pjây poshäryos e go, tjlökwö roy pjlu li lë oba kong wlo, e bomi drepkwota wleni. ¹⁶ Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go, e bomi könkowo shtokjoklo wleni. Pjây löya Äre ba könkowo dbo go iök ri ri li goshko ga shtokjëmi e go, pjë bomi go llëm wlo. ¹⁷ Miydozi ga pjây döra Sbörë ba dbo ara go, e bomi kä wlikoklo wleni. Sbö tjlökwö shazi bomi wloshko, e bomi dröng twara Sbö Sëyarë bomi kong wleni.

¹⁸ Ga pjây syöshtos, kjloshtos Sbö kong iyado, pjây pïya Sbö Sëyarë sorë li eni. Pjây sjëke. Pjây syöshtos Sbö nopga kjishko iyado. ¹⁹ Pjây syöshtos bor kjishko bako, tja tjleshko ga tja kong tjlökwö le Sbörë bor kong lër wlo, Sbö tjlökwö pjlu miydëba llëm li roy lër oba kongshko ga llëye bangkjrër llëm wlo bakoe. ²⁰ Tja ichara Sbörë ba tjlökwö roy pjlu lë oba kong ba äska. Eerishko ga tja sök kjërshko e kjishko. Pjây syöshtos bor kjishko, ba tjlökwö roy lërshko ga llëye bangkjrër llëm wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²¹⁻²² Bor kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara, ga ichër jek bomi shwoy, tja sök na sorë li roy sök bomi kong wlo, löng bor tjok na li roy sök bomi kong wlo bako, pjây wosonkë llëm wlo.

²³ Pjeyoga, tja syöshtë Data Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li kong ga pjây ie ber löng wlëp, pjây kjimte ëng woydë ara kar kar, pjây kjimte

mär ber löng Cristo go iyado bakoe. ²⁴ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây Tjlapga Jesucristo woydë jlökoyo li kjimte iyado.

Carta a los Filipenses Kjibokwo ère tara Pablorè Filipos sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Dēnashko ga Pablo oōtong shäng Filipos kjokyo Silas, Timoteo tjok, Jesús roy pjlú lè. Eshko ga nopga ara omtjlökwo kjrono, tak pjang Hechos 16.12-40 go sorè li eni. Pjlara ga Pablo sök kjērshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjīshko. Epga ommyidonoshko ga llēbo ichara lok ba kjimtoklo, dbur bakoe. Ichara lok domer kjlara ko Epafrodito tjok. E kjīshko ga kjibokwo ère tara Pablorè, e beno wopjlú ba kong li loklo.

Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kjragaga lōng Filipos kjokyo li shdun-goba ara. Eni ga kjibokwo ère go ga Pablo shdun-goba ara èmdè ga shäng wopjlú li roy jyā tara, epga dbokjrè e go wlo. Ga epga ichara ber lōng wotōshko, ga èng kjimté kar kar bakoe.

Eshko dbaryo ga judiōga kjone kjone to lōng tjlè ga shji dār wlo ga woyde ga shji mār Jesús go dō llēm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdè li sōy bakoe le lōng eni, miga jyō erä. E kjīshko ga kjibokwo ère go ga Jesús tjlökwo kjragaga li ichara Pablorè ber lōng sjèk, nopga eniyo tjok.

Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjīshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, Timoteo tjok. Tjawa Cristo Jesús parkaga.

Sbö nopga tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok lōng Filipos kjokyo, kjibokwo ère ichèrwa jek bomi kong, bomi kägäyoga kong, èye parkè lōng bomi tjok li kong bakoe.

² Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pjāy kjimte lok ara, pjāy ie ber lōng wlēp bakoe.

Pablo syōshtono Sbö kong Filipos sogga kjīshko

³⁻⁵ Tja oör Jesús roy pjlú lè bomi kong dāmārshko tek lèkong ga pjāy lōng parkè Jesús kong bor tjok pjlú iyado. E kjīshko ga pjāy woy-otjlīnshko ga tja wopjlú Sbö tjok, ga tja syōstè ba kong bomi kjīshko wopjlúe. ⁶ Sbö tjlökwo pjlú li kjroromishko ga llēbo pjlú shāryara Sbörè bomi pjlúshko, ga miydèr ga shārye jek kègong, äär jong Cristo Jesús tjwe irōng obi guing.

⁷ Sbö wopjlú li kjīshko ga «Jesús roy pjlú li, e jlōe» lèr to shäng tjlapgaga kèskès bokshtoshko ga pjāy iara Sbörè beno lōng bor kjimtaga. Ga tja bāngzak shäng èreshko orkwo kjrochak pjir drōng sho goshko ga pjāy lōng bor kjimté obi. E kjīshko ga pjāy uunkong woydèr ara. Eni kuzong ga tja wopjlú bomi kjīshko li, e pjlúe. ⁸ Pjāy uunkong ïn woydè ara, e miyde Sbörè pjire. Pjāy woydèr ara, shji woyde Cristo Jesús dè sorè ga eni.

⁹ Tja syōstè Sbö kong bomi kjīshkoshko ga rokër ba kong ga pjāy kjimte dbar kjwobi go oblè woydè jek kègong kègong. Rokër ba kong obi ga pjāy opping jek kègong kègong ba kjok miydè li go, ba wotjlīk pjlú li go bako, ¹⁰ llēbo pjlú anmoyō li shāryèmi iyado wlo. Eni ga pjāy ber lōng pjlo bek, pogo llèye dret Sbö bokso, äär jong Cristo tjwe irōng obi guing. ¹¹ Ga rokër ba kong ga pjāy kjimte Jesucristorè jèk lōng pjlo bek iyado, pjāy ikoba wlo, Sbö poshrèkoba bomi kjīshko

wlo, Sbõ iëba ber tjwlõ ara anmoyõ bomi kjishko wlo bakoe.

Pablo sök kjërshko, Cristo tjlõkwo roy pjlú le kjishko

¹² Pjeyoga, llëye weno bor kong döli, e shäryono Jesús roy pjlú shdär jek këgong wlo. E lër bomi kong, miydëmi wlo. ¹³ Eerishko ga no dagaga parkë löng no llgwezlong uyo ëreshko, nopga oblë oblë, miyde lok ga tja iak shäng kjërshko orkwo kjrochak pjir dröng sho go, Cristo kjishko. ¹⁴ Bi pjeyoga llamo löng kës li, tja roy kuya lok ga opyono mär löng Sbõ tjlõkwo roy lë jlõkoyo, llëye bangkjre lok ame.

¹⁵⁻¹⁷ No kjong kjong Cristo roy lë wopjlú go. Shärye lok eni, tja woyde ara kjishko. Miyde lok ga tja iak shäng ëreshko, «Cristo tjlõkwo roy pjlú li, e jlõe» lër oba kong wlo. Gueniyo kjong kjongda omlë, gueniyo wotjlik löng oblë. Shärye löng eni, tja woyde llëm kjishko, äär ber tjwlõ ara bor kjinmo wlo. Woyde lok ga songyo kjrër ara anmoyõ ëreshko le. Miydër ga eni. ¹⁸⁻¹⁹ Gueniyo ga e llëye llëme. Cristo roy, e le löng enido. Wotjlik pjlúre, de oware, gueniyo Cristo roy le löng enido. Tja wopjlú e kjishko.

Llëbo weno bor kong owa ara ëre kjishko ga pjây syõshhtë löng Sbõ kong bor kjishko ara, ga tja kjimte Jesucristo Sëyarë ara bakoe. E kjishko ga miydër ga tja där, ga tja ber shäng wopjlú ara anmoyõ e kjishko. ²⁰ Bor kong ga Cristo tjlõkwo lökyokjrër kjwe ga tja ber lök ara eshko. Woydër eni llëme. Gueniyo miydër ga tja sgara shäng tjlë Cristo kjishko sorë ga tja tjlë eni iyado, ikoba ga Cristo, e tjwlõ ara lëba wlo. Woydër ga tja sök sëre, de tja zrõrabare, lëba eni iyado. ²¹ Bor kong ga tja beno shäng ga tja shäng llëbo shäryë Cristo kong wlo eröe. Ga tja wolono ga bor kong ga pjlú anmoyõ. ²² Eni gueniyo ga tja sök kjok ëre kjing go obishko ga

nopga kjimtër jek këgong ga pjlúe. ¿Woydër kjone dey yalë? Miydër llëme. ²³ Bor kong ga pjlúyo kjone dey lër ga kjange. Tja wotjlik kjrina ga tja wolon dey, tja to ber sök Cristo tjok wlo, e bor kong ga pjlú anmoyõ. ²⁴ Gueniyo tja wotjlik kjrina obi ga ber pjlú bomi kong wlo ga tja ber sök kjok ëre kjing go obi dey. ²⁵ Miydër pjlú ga eni. E kjishko ga miydër ga tja ber sök bomi tjok obi, pjây kjimtër mär ber löng Cristo go jek këgong wlo. Eshko ga pjây ber löng wopjlú ara anmoyõ. ²⁶ Ga tja sök bomi tjok obishko ga pjây löng wopjlú Cristo Jesús tjok bor kjishko.

²⁷ Llëbo wen bor kong sorë pogo ga Cristo roy pjlú li kjroromi kuzong ga woydër ga pjây jek pjlo bek e go, Cristo roy pjlú li tjwlõ ara lëba wlo. Eni ga tja äär bomi ikde, de pjây roy kur eröre, miydër ga pjây löng wotjlik kjrinaso, pjây löng parkë uunkong no kjaraso wleni, Cristo roy shdär oba uunkong kong wlo. ²⁸⁻²⁹ Llëbo shäryara Sbörë bomi kong pjlúe. Pjây iara beno löng mär Cristo go. Gueniyo erö llëme. Pjây iara beno shdunoga song ba kjishko bakoe. Era llëbo pjlú bomi kong bakoe. E kjishko ga bomi wloyoga, e bangkjreми sira llëme. E goshko ga miyde lok ga to jeno wlo, ga pjâyda där wlo. E laga Sbörë eni. ³⁰ Dënashko ga tja shdunaba sorë li inomi wëlle. Eerishko ga roy kumi löng ga tja shdunoga shäng e kjoyo obi. Ga miydër ga shäryëba löng bomi kong eni bakoe.

2

¹ Eni ga pjây tönö tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kong dbo twe iyado. Pjây woyde ara kjishko ga pjây woydë llëme. Sbõ Sëya tjeng bomi tjok iyado. Pjây songe le Sbörë bakoe. ² Eni kuzong ga llëye lër bomi kong li shäryozia. Pjây wotjlis jong kjrinaso, llëye woyotjlimi kës li

shäryëmi ga pjlú wlo. Pjäy ëng woydos ara kar kar, pjäy ber löng ëng tjok wopjlú wlo. Shäryoromi eni ga tja ber wopjlú kësbang eshko. ³ Pjäy llëbo shäryë, pjäy äar ber tjwlô ara wlo lëmi llëme. Pjäy opyë tjwlô ara oblë kjinmo llëme. Oblë iozï ber tjwlô ara bomi kjinmo dey. Pjäy ber wotôshko. ⁴ Pjäy llëbo wlëk pjlú bomi kong dô llëme. Wlëzï ber pjlú oblë kong bakoe. ⁵ Cristo Jesús, e wotjlik sorë ga pjäy wotjlik eni bakoe.

⁶ Kjuk shäryayde Sbörë llëm obishko ga e Sbö jlökoyo, tjwlô baïya dik bakoe.

Gueniyo ga «Tja ber sök jûshko tjwlô ara ïyado wlo» lara llëme.

⁷ Opyono beno shäng tjwlô llëm, parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik, weno no, so shji kjoyoe.

⁸ Eshko ga opyono beno shäng wotôshko anmoyô.

Ba Data kolara kjîshko ga opyono beno wolon pjang kjlôs go, nopga owa wleni.

⁹ E kjîshko ga iara Sbörë beno tjwlô ara anmoyô, oblëga kës li kjinmo.

¹⁰ Shäryara eni, uunkong kjök tok ba kong wlo,

ëye löng kjok dogo, ëye löng kjok ëre kjing go, ëye löng klung ëre dorko bakoe.

¹¹ Eshko ga «Jesucristo, e bi pjluyo jlôe» le lok uunkong.

Eni ga Data Sbö ber tjwlô ara bakoe.

Shji llëbo shäryë pjlúe

¹²⁻¹³ Pjeyoga, Sbö, e drön ëë bomi tjok, llëye le li shäryëmi eni wlo. Tja shäng bomi tjokshko ga tja koloromi pjlúe. Era eerishko ga tja shäng pjola ga woyde ga pjäy drön ëë, Sbö kolë, bangkjré ïyado wlo. Pjäy dôra llëbo pjlú ëre kong wlo.

¹⁴⁻¹⁶ Llëye shäryëmi dô ga shäryozï löng wopjlúe. Shji kjloshtë llëm,

shji ëng dboryë kar kar llëm bakoe. Eni ga pjäy löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Pjäy Sbö wapga tjän, pjäy löng nopga owa jëk löng pjlo bek llëm li tjrëko gueniyo. E kjîshko ga pjäy llëbo owa shäryë llëme. Eni ga shji ber löng së jlökoyo sorë tjlökwoyo li lëmi nopga kongshko ga pjäy ïya lok ga oblë, dbala lok shjiy kjok ro si roshko wleni. Eni ga Cristo tjwe iröng obishko ga tja wopjlú bomi kjîshko, pak shäryoror li beno tjwlô ara kjîshko. ¹⁷ Pjäy mär löng Jesús go kjîshko ga pjäy shdungoba löng songe. Ga miydër ga tja kjwe zrökoba, tjlökwo loror bomi kong kjîshko. Eni ëmdë ga tja wopjlúe. Tja wopjlú bomi kjîshko bakoe. ¹⁸ Pjlú wlo ga llëye wen bomi kongshko ga pjäy löng wopjlúe. Ga pjäy ber wopjlú bor kjîshko bakoe.

Timoteo, Epafrodito

¹⁹ Pjäy roy miydër woydë, tja ber wopjlú wlo. E kjîshko ga tja kjimte Tjlapga Jesúsde ga Timoteo, e ichër jek maling bomi ik, pjäy roy söya bor kong wlo lër. ²⁰ Llëbo ber pjlú bomi kong sorë li woyotjlïya shäng jlökoyo ïyado botoya dik. Ëye oblë, pjäy woyotjlïya eni llëme. ²¹ Llamo löng ëreshkora, llëbo baïya woyotjlïyde. Llëbo Jesucristo ï, e woyotjlïya löng llëme. ²² Gueniyo Timoteora parkë shäng bor tjok Jesús roy pjlú lë oba kong, wapga parkë löng ba data tjok sorë ga eni. E miydoromi tjän. ²³ Eni ga ichër woydë jek bomi ik, tja därde, de tja där llëm, e miydoror guing. ²⁴ Ga miydër ga tja kjimte Tjlapgarë wop ä ga jek bomi ik bakoe lër.

²⁵ Bi kjlara Epafrodito, e ichoromi tek bor kong, tja kjimte bomi äska wlo. E parkono shäng bor tjok pjlú, dröno ara bor kjimté Cristo roy lë. Gueniyo pjlú wlo ga ichër jek woydë bomi shwoy iröng obi. ²⁶ Pjäy ïya woydë arae. Miyde ga swlo ara roy kuromi, ga woydë

ara e kjishko. ²⁷ Oör buk swlo ara jlöe. Wolono seke. Gueniyo songe lara Sbörë, ga kjimtara. Lléye shäryara ba kong li beno bor kong pjlu bakoe. Tja song iyado. E wolono kjwe ga tja beno sök woydë ara eshko. ²⁸ E kjishko ga ichër jek woydë bomi shwoy maling, inomishko ga pjây ber löng wopjlu obi wlo, tja sök woydë ba kjishko ame wlo. ²⁹⁻³⁰ Tja kjimtëmi om go ga ä kjishko ga shrono shäng na bor kjimtë bomi äska. Parkë shäng Cristo kong ëreshkoshko ga wolono seke. E kjishko ga jek öötong shäng bomi shwoyshko ga wlokjrozi löng wopjlu, bomi kjlara wleni. Èye parkë baïya dik ga bangkjrozi bakoe.

3

Shji mär Cristo Jesús go

¹ Era eni ga pjeyoga, pjây löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây ber löng wopjlu e go. Tjlokwo toror bomi kong li tër bomi kong jek obi. Tja kwleya ba të llëme. E ber bomi wlikoklo wleni.

² Pjây sjëk, nopga owa löng llëbo owa shäryë wleniyo tjok. Epga so shjiti kjloshko so kjoyoe. To löng tjlä ga «Woyde ga shji opsho zë, shji ber jyä tak pjir Sbö i wlo» le lok eni. ³ Miga jyö erä. Jyä tak pjir Sbö i jlökoyo li shji. Shji kjimte ba Sëyarë ba poshrëk. Shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Shji mär llëbo shäryë om go li go llëme. Shji jyä tak pjir Sbö i jlökoyo e kjishko.

⁴ Shji där llëbo shäryë li go kjwe ga där bäm go li tja. Tja llëbo pjlu shäryono ara anmoyö, oblë kjinmo. ⁵ Tja buk chirawa öötong dbar kjwongshko (8) ga tja doyo jyä taraba pjire. Tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. Tja hebreo jlökoyo tek dämär dwayo. Dënashko ga tja fariseo. E kjishko ga tja jëk to shäng pjlo bek kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go. ⁶ Tja parkë woydë

Sbö kong jlökoyo. E kjishko ga Jesús tjlokwo kragaga irpjanor, shdunor ara. Kjok ilgwekklo li, e söror beke. Tja llëbo owa shäryono lëba ga äe.

Shji Cristo miydë woydë pjluë

⁷ Dënashko ga tja mär llëbo tjeng kës ère go. Gueniyo eerishko ga tja mär shäng Cristo go shara. E kjishko ga bor kong ga llëbo ère tjwlo drete.

⁸ Cristo Jesús, e bor Tjlapga. E miydër woydë pjluë. Tjwlo ara anmoyö li e. Llëbo oblë kës li, e ber bor kong ga tjwlo drete. Cristo kjishko ga llëbo kës li, e rayoror pjir, bor kong ga ioror beno tjwlo ame, llëbo dburoy wleni. Woydër ara li, e Cristo. ⁹ Woydër ga tja ber baïya. Tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga tja jëk pjlo bek kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go llëme. Woyde ga tja mär Cristo go dey. Eni ga tja ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Cristo, e miydër woydë pjluë. Cristo woshrara Sbörë iröng obishko ga ba dbo ara pina bi kong wëllëe. Ba dbo li miydër woydë bakoe. Cristo shdunaba ara, ga zrörabae. Woydër ga tja shdungoba eni bako, ga tja wolon woydë baïya dik bebi. ¹¹ Woydër eni, llono ga nopga woshre Sbörë iröng obishko ga tja woshre ba tjok bako wlo.

¹² Tjlokwo loror kës ère wlënor pjir, e lotë llëme. Tja iara Sbörë beno pjlo bek tjän, e lotë llëm bakoe. Gueniyo tja jeke. Tja kjrara Cristo Jesús dë, e miydër pjlu wlo. E kjishko ga tja drön ara, e miydër wlo. ¹³ Pjeyoga, tja öötong tjän, e lotë llëme. Gueniyo tja wotjlino to katöe. Lléye shäryono tjän li, e woyotjlin ame, llëbo wen tjwe li woyotjlintë. ¹⁴ Tja tönno Sbörë beno tjeng Cristo tjok ga tja rokara jem sök ba tjok iyado wlo, llëbo twe ber bor kong wlo. E kjishko ga tja drön ara, kjrër wlo.

¹⁵ Woyde ga shji wotjlik këkboga dik. Pjây kjone kjone wotjlik oblë sira wleni ga pjlu li pïya Sbörë

bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁶ Llëye shäryëy kjone pogo ga woyde ga shji jëk löng tjlökwö bek miydoroy tjän li go.

¹⁷ Pjeyoga, tja omshäryë shäng sorë ga pjäy omshäryos uunkong eni bakoe. No kjone kjone löng bomi tjrëko omshäryë löng pjlú bor-watoy dik. Pjäy omshäryos baiya dik bakoe. ¹⁸ TjLökwö loror bomi kong ara tjän li, e lër bomi kong jek pjlara obi, ga tja slar ëëe. Nopga ara omshäryë pjlú llëme. Cristo wolono pjang kjlös go li, ba kong ga tjwLö llëme le lok wleni. ¹⁹ E beno tjeng shdungko iyado wlo. Wotjlik Sbö llëme. Wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go eröe. Wotjlik löng llëbo ber pjlú ba doyo kong li shäryayde. Zok ga llëbo owa shäryara li, e kjwe lökyokjre ara, gueniyo eni llëme. Roy shdüya lok wopjlúe.

²⁰ Gueniyo ga shjira kjok ëre so ame. Shji iara Sbörë beno löng kjok dogo so tjän, llono ga shji äär ber löng ba tjok eshko wlo. Bi döga tjwe eshko dwayo li koshoydë löng. Tjlapga Cristo Jesús li e. ²¹ E dbo ara, llëbo tjeng kës li iche ga pjlú wlo. Ga ba dbo go ga bi doyo tjwLö llëm ëre kjlopswe ber wolëso, baiya dik, e sök kjok dogo doyo sorë ga eni.

4

¹ Era eni ga pjeyoga, pjäy wok-jang, pjäy löng Tjlapga Jesús tjok iyado. Pjäy woydër ara. Pjäy in woydë ara. Tja iëmi ber wopjlúe. Pjäy beno bor potjwLëkklo wleni, tja parkono Sbö kong ara kjishko.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjishko

² Walëga tjeng eshko do pjök ko Evodia, Síntique. Rokër ba kong ga tönö beno tjeng Tjlapga Jesús tjok kuzong ga jëk löng wopjlú ëng tjok, epenga dö wleni. ³ Pja bor kjlara, ga woydër ga pja ber shäng ba kjimtaga. Epga parkono löng Jesús roy

pjlú shdük bor tjok pjlúe. Clemente, bi pjeyoga oblë, epga parkono löng bor tjok eni bakoe. Eëe ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo go. Ga pjäy ko tak lok e go bakoe.

⁴ Pjäy löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjäy ber löng wopjlúe. Lër jek obi ga pjäy ber löng wopjlúe. ⁵ Llëbo shäryozï oblë kong yötso, pjäy löng wopjlú oba kong lëba wlo. Tjlapga Jesús, e tjwe döröe. ⁶ Shji woydë llë kjy llëme. Pjäy sorëborë ga pjäy syöshtos Sbö kong, «Tjawa kjimtozong» lozi ba kong. Ga pjäy syöshtëshko ga «Tjawa wopjlú bop tjok» lozi ba kong eni bakoe. ⁷ Eni ga pjäy tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjäy ie Sbörë ber löng wlëp, pjäy woydë ame wlo. Shji nopga kong ga shärye eni li, e llëbo kësbang, e shay uunkong ber tjeng bi kä roy ga äe.

⁸ Era eni ga pjeyoga, llëbo bek li, e woyotjlizi eröe. Bangkjirako li, bek li, owa llëm li, wolëso li, woydako li, roy pjlú li, e woyotjlimirë. ⁹ Llëye loror bomi kong kuromi li, e shäryozï eni. Llëye shäryoror inomi sorë ga pjäy omshäryos eni bakoe. Eni ga pjäy ie Sbörë ber löng wlëpe.

Pablo wopjlú, llëbo twara lok ba kong li kjishko

¹⁰ Tja kong llëbo shäryëmi kjwLë jä. E go ga miydër ga tja woyotjlimi lönge. E kjishko ga tja iara Tjlapga Jesúsde beno sök wopjlúe. Tja woy-ajeromie lër llëme. Miydër ga tja woyotjlimi löng iyado. Tja kjimtëmi loromi ara, gueniyo tja kjimtëmi ga ä öötong dbar kop ara. ¹¹ Lër bomi kong eni, llëbo woydër obi kjishko llëme. Tja sorë pogo ga tja oppino sök wopjlúe. ¹² Shji llëye dret ga e sorë miydër. Shji llëbo ara ga e sorë miydër bakoe. Tja dli arare, de tja pjli ara, tja llëbo arare, de tja llëye dret, eshko ga tja oppino sök wopjlú iyado. ¹³ Tja kjimte Tjlapga

Jesúsdë kjĩshko ga llëbo uunkong eniyo shäryër ga pjlúe.

¹⁴Eni gueniyo ga tja songshko ga tja kjimtoromi li, e pjlúe. ¹⁵Jesús roy pjlú lër soyër shäng pjây Fil- ipos sopga kongshko ga tja op- shino jek bomi kjokyo Macedonia dwayo. Eshko ga dbur ichoromi bor kjimtoklo. Tjłkwo kragaga shto oblë so lira, tja kjimtara kllara llëme. E miydoromi tjän. ¹⁶Tja sök Tesalónica kjokyo ëmdë ga dbur ichoromi bor kjimtoklo pjaraso llëme. ¹⁷Tja wotjlik llëbo ichoromi li kjrë erö llëme. Woydër ga pjây kong llëbo twe Sbörë ara e kjĩshko. ¹⁸Llëbo ichoromi Epafrodito tjok li, e kroror pjir tjän. E tjok ga öötong woydoror li kjinmo, llëye woydër ame. Llëbo ichoromi li, e beno Sbö kong pjlú, lõ pjlëblë, öng zröraba, sho suraba, pjono dret, ba poshrëkklo wleni. ¹⁹Bor Sbö, e llëbo ara. Eni ga llëye woydëmi li, e twe bomi kong pjir, pjây tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjĩshko. ²⁰Bi Sbö, e bi Data. E poshrëy, iëy ber kësbang, tjwłö ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

²¹«¿Yonde?» lëmi Sbö nopga tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok löng li kong.

Pjeyoga löng bor tjok ëreshko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

²²Jesús tjłkwo kragaga löng kës li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Tjłkwo kragaga parkë löng pjlú kësbangyo ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

²³Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjĩshko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

**Carta a los
Colosenses
Kjibokwo ère tara
Pablorè Colosas soppa
kong
Kjibokwo ère sorè**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Epafras. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Colosas kjokyo. Pablo om go li tjlökwo lono eshko llème.

Gueniyo lu to jek ara irgo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjok shto oblè oblè kjìshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Ga Epafras öör eshko ba ik, ga llèbo owa shärye Jesús tjlökwo kjrägaga löng Colosas kjokyo lirè li lara ba kong pjire. Tjlè ba kong ga no kjone kjone to löng tjlè ga kjok uunkong shäryara Sbörè Jesús go llèm; Jesús tjwlö ara llèm; tjwlö arayoli, e judio sdèkwo le löng eni le, miga jyö erä.

E kjìshko ga kjibokwo ère tara Pablorè, Jesús roy pjlú li wlikoklo. Jesús iara Sbörè beno tjwlö ara, llèbo tjeng kës li kjinmo li tara ba kong. Èye dâr kjok llgwekklo kjok ère so li go ga äe tara ba kong. Woyde Sbörè ga shji jèk ba bokso sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Pjeyoga Cristo tjlökwo kjrägaga löng Colosas kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Sbö nopga.

Rokërwa bi Data Sbö kong ga ba wopjlú li kjìshko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Colosas soppa kjìshko

³⁻⁵ Dënashko ga tjlökwo bek li kuromi, ga kjroromi. Sbö tjlökwo roy pjlú li e. Eerishko ga pjäy roy kurorwa ga pjäy mär löng Cristo Jesús go, Sbö nopga uunkong woydèmi ara bakoe. Shäryèmi löng eni, bomi potjwlèkklo jnek tjeng kjok dogo twe Tjlapgarè bomi kong le li kjìshko. E kjìshko ga tjawa syöshtè Sbö kongshko ga tjawa wopjlú ba tjok bomi kjìshko. Sbö, e bi Tjlapga Jesucristo Data.

⁶ Dënashko ga llèye shäryara Sbörè bi kong ba wopjlú kjìshko li roy öötong bomi kong. Eerishko ga Sbö tjlökwo bek li shdöktong jek kègong, kjok kjwang jìkong. Kuya nopgarè ga tjlökwo kjre, ga epga kjlopswe ber jèk löng oblè, pjäy omshäryono sorè ga eni. ⁷ Tjlökwo laga bomi kong bäm go li, e borwa kjlara Epafras. E woydërwa ara. E parkè shäng Cristo kong borwa tjok, pjäy kjimte wlo. ⁸ Pjäy kjimte Sbö Sëyarè èng woydè ara kar kar li roy söga borwa kong li e.

⁹ E kjìshko ga pjäy roy kurorwa tek lèkong ga tjawa beno löng syöshtè bomi kjìshko ìyado. Rokërwa Sbö kong ga ba kjok miydè li tve ba Sëyarè bomi kong, llèye woyde shäryèmi li miydèmi wèlè wlo. ¹⁰ Rokërwa ba kong eni, llèbo pjlú shäryèmi ìyado wlo, e miydèmi jek kègong kègong wlo bakoe. Eni ga Tjlapga Jesús ber wopjlú bomi kong, pjäy jèk nopga baïya dik kjìshko. ¹¹ Dbo ara li, e Sbö eröe. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte ara, llèbo wen tjwe bomi kong owashko ga Cristo rayèmi llèm wlo, pjäy ber löng wotöy, wopjlú wlo. ¹² Sbö sök no pjluyo ìyado lishko ga kjok shjiy ara anmoyö. Ga pjäy iara Data Sbörè beno löng llèbo tve ba nopga kong eshko li kjrè wlo. Woydërwa ga pjäy ber löng wopjlú ba tjok e kjìshko. ¹³ Shji löng kjok ro sî roy wleni obishko ga shji döra Ä wloshko dwayo. Ga ba Wa woyde

ara li, e iara beno shäng bi pjluyo shara. ¹⁴ Ba kjishko ga shji döktong bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe.

Cristo tjwlö ara anmoyö

¹⁵ Sbö, e İgöy llême.

Gueniyo Cristora İnoy,
ga e so Sbö kjoyoe.

Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko
ga

Cristo sök tjän.

Llëbo shäryara Sbörë kës li,
e iara beno tjeng ba wloshko.

¹⁶ Ba go ga llëbo uunkong shäryara
Sbörë,

Llëbo tjeng kjok dogo,
llëbo tjeng kjok ère kjing go,

llëbo wëë,

llëbo İgöy llëm,

sëya llë dbo ara wleniyo,
oblë ichagaga wleniyo,

e shäryara ba go uunkong,
ga uunkong li twara beno ba
kong bakoe.

¹⁷ Llëbo shäryak llëm obishko ga e
sök tjän.

Llëbo tjeng kës li mär ber tjeng
ba go.

Cristo llëm ga e tjeng ame.

¹⁸ Ba tjlökwö kragaga, e ba doyo
wleni,
ga ba kägäyo li e.

Epga iaga ber löng sè jlökoyo li e.

E woshrono iröng obi,
nopga wolono oblë li bäm go.

E kjishko ga beno tjwlö ara,
llëbo oblë kjinmo.

¹⁹ Woydara Sbörë ga
e om go ber pjang Cristo go
jlökoyo.

²⁰ E ichara Sbörë
srëng kwong pjang kjlös go,
llëbo uunkong ber tjeng wlëp
Sbö tjok wlo,

ber tjeng bëy ba tjok iröng obi
wlo,

llëbo tjeng kjok dogo,
llëbo tjeng kjok ère kjing go
bakoe.

²¹ Dënashko ga pjäy löng bëy Sbö
tjok llême. Eshko ga llëbo owa
shäryëmi löng ara kjishko ga pjäy
ba moskwoga wleni. ²² Gueniyo
Cristo wolono jlökoyo kjishko ga
pjäy iara Sbörë beno tjeng bëy ba
tjok iröng obi, pjäy ie ber löng pjlo
bek, pogo llëye ber dret ba bokso
wlo. ²³ Gueniyo woyde ga pjäy mär
ber löng Cristo go. Tjölkwö pjlu
kjrromi li, e jyö lëmi sira llême.
Tjölkwö pjlu ère roy shdöktong kjok
kawang jikong. Tjölkwö lër shäng li
e.

*Pablo parkono Jesús tjlökwö kra-
gaga kong*

²⁴ Llëbo weno bor kong owa bomi
kjishko. Tja wopjlu e kjishko. Cristo
Jesús tjlökwö kragaga, e ba doyo
wleni, ga Cristo shdunaba ara ba
kjishko. Eerishko ga tjara shdun-
goba shara, ga tja wopjlu e kjishko.

²⁵ Tja iara Sbörë beno shäng parkë
bomi kong, ba tjölkwö kragaga
oblë li kong bakoe. Tja ichara beno
shäng ba tjölkwö kës li lë bomi kong.

²⁶ Tjölkwö ère jnena Sbörë tjeng tek
dënashko dwayo, gueniyo eerishko
ga lara ba nopga baıya löng li kong.

²⁷ Shäryara eni, woydara ga tjölkwö
pjlu, owa llëm jnek tjeng li miydëmi
pjäy nopga judıo llëm wleniyo lirë
wlo. Tjölkwö li eni: Cristo ber shäng
bomi tjok ga pjlu, ga llëbo twe ba
nopga kong lara Sbörë li, e ber
bomi kong bakoe.

²⁸ Cristo roy lërwa nopga kong,
ga epga poshdunwa, pinwa,
borwa kjok miydë tjeng kës li go.
Shäryërwa eni, nopga tönö beno
tjeng Cristo tjok li jëk bëy wlo, İya
Sbörë löng pjlo bek wlo. ²⁹ Tja
parkë ara e kjishko. Tja drön ara,
e shäryër wlo, dbo twe Cristorë bor
kong kës li go.

2

¹ Tja shäng parkë kjang bomi
kjishko, Laodicea sopga kjishko,
nopga oblë tja İyde lok llëm wleniyo

kjishko bakoe. Lër bomi kong eni, miydëmi wlo. ²Tja parkë eni, epga dbokjrë wlo, ëng woydë ara kar kar iyado wlo bakoe. Woydër ga tjlökwo li llë loklo miyde lok pjir, e jyö le lok llëm wlo, Cristo miyde pjlú wlo. Tjlökwo jnena Sbörë tek dënashko dwayo li e. ³Sbö kjok miydë li tjwlö ara. E miyde lok Cristo go eröe. ⁴Lër bomi kong eni, tjlökwo wolëso wleniyo lëba bomi kongshko ga pjây jyâpgwëba e go llëm wlo. ⁵Tja shäng bomi tjok eshko llëm, gueniyo pjây woyotjlin iyado. Roy kuror ga pjây uunkong wotjlik no kjlaraso wleni, pjây mär löng Cristo go jlökoyo bakoe. Tja wopjlú e kjishko.

Shji mär löng Cristo go

⁶Cristo Jesús wlokjroromishko ga e ioromi beno shäng bomi Tjlapga. Eni kuzong ga woyde ga pjây mär ber löng ba go iyado. ⁷Pjây mär ber löng mämä ba go jlökoyo, pjây oppino sorë ga eni, ga pjây mär ba go jek këgong këgong. Pjây ber löng wopjlú Sbö tjok iyado bakoe.

⁸Kjone kjone mär löng tjlökwo oblë oblë go. Tjlökwo li, nopga kjok ëre so sgara beno löng mär ba go, gueniyo e jyö, e laga Cristorë llëme. Pjây sjëk tjlökwo eniyo lagaga li tjok, pjây jyâpgwe lok llëm wlo, pjây iche ber löng ba tjlökwo baiya li go llëm wlo.

⁹Cristo go Sbö beno pjang kësbang ba tjok, ïgöy wëllë wlo. ¹⁰Ga pjây Cristo nopga kuzong ga llëye woydëmi dö li twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. E sëya llë dbo ara wleniyo kägäyo, oblë ichagaga wleniyo kägäyo bakoe. ¹¹Pjây tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jyä tak löng pjire. Nopga doyo jyä tëshko ga ba sho li ze lok tas sira. Gueniyo pjâyda jyä tak eni llëme. Pjây jyä te Cristorë wlo ga bomi wotjlik owa li kjara pjire. ¹²Pjây waraba jer di roshkoshko ga pjây wolono to Cristo tjok wleni. Cristo

woshrara Sbörë iröng obi, ba dbo ara go. Ga pjây mär Sbö dbo ara go kjishko ga pjây opshik tëm di roy dwayoshko ga pjây woshrara iröng obi Cristo tjok wleni bakoe. ¹³Bomi wotjlik owa li kjayde Cristorë llëm obishko ga pjây wolono löng wleni, bomi owa li tjok. Gueniyo eshko ga pjây iara Sbörë beno löng Cristo tjok, së wleni. Eshko ga owa pjang bi go li löna beno drete.

¹⁴Dënashko ga shji pogo tjwlö ara, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo e kjara Sbörë bi kong, löra beno pjang kjlös go wleni. ¹⁵Cristo wolono pjang kjlös goshko ga sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, ba dbo li döra Sbörë pjire. Epga zana beno löng song, oba uunkong bokshto.

¹⁶Eni ga llëbo uako, iako llëm lëba bomi kong ga jlö lëmi llëme. Pjây ichëba dbar llë shrëk Sbö kong ga jlö lëmi llëm, mok mite dbaryo, woshtozlong dbaryo ëmdë ga jlö lëmi llëm bakoe. ¹⁷Cristo tjwayde llëm obishko ga llëbo uunkong ëre tjwlö ara, beno ëye tjwe le li jyäglö kjishko. Gueniyo Cristo shrono öör tjän kuzong ga kjok ïlgwekklo uunkong ëre beno tjwlö ame.

¹⁸Kjone kjone to löng tjlä ga «Woyde ga shji opyë löng wotöshko, Sbö parkagaga kjok dogo so poshrëk wlo. Llëm ga shji llëbo owa shäryono» le löng eni. Gueniyo jlö lëmi llëme. Ba wotjlik owa li kjishko ga krë lok ara, tjlä ga «Sbö tjlökwo lono borwa kong» le, ga mär löng e go. Miga jyö erä. ¹⁹Epga mär löng Cristo go llëme. Bi doyo iche bi kägärë sorë ga shji Cristo tjlökwo kragaga iche Cristorë eni bakoe. Eni ga shji no kjlaraso wleni. Shji mär löng ba go, ga shji kong dbo twe Sbörë, llëye woyde li shäryëy wlo.

Shji ie Cristorë ber löng së jlökoyo

²⁰Pjây wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjây beno löng ichaga

kjok llgwekklo kjok ère so lirë ame. ¿Eni ga pjây jëk lóng kjok llgwekklo li kolë wleni ega? ²¹ Kjok llgwekklo tak lok li tjlä ga «Llëbo kjwe kjrëy bi wloshko llëme. Llëbo kjwe uëy llëme. Llëbo kjwe porwëy llëme.» ²² Llëbo tjeng kës ère pjir drete. Ga kjok llgwekklo uunkong ère laga norë eröe. ²³ Shji jëk lóng bi wotjlik owa li go llëm wlo ga shji iche kjok llgwekklo èrerë drön ara, shji iche ber lóng wotöshko wleni, gueniyo shji wotöshko jlökoyo llëm, bi doyo, e shdüya ara bakoe. E kjishko ga kuy ga kjok llgwekklo ère lagaga kjok miydë ara. Miga shji kjimte kjok llgwekklorë bi wotjlik owa li rayë llëme.

3

¹ Eerishko ga Cristo sirkeno sök kjok dogo Sbö orkwo këlkong. Eni ga pjây woshrara Sbörë Cristo tjok wleni kjishko ga woyde ga pjây ber lóng llëbo kjok dogo so woyotjlik eröe. ² Llëbo tjeng kjok ère kjing go li woyotjlimi ame. Llëbo kjok dogo so li woyotjlimirë eröe. ³ Pjây wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjây de Sbörë, pjây ber lóng së jlökoyo Cristo tjok wlo. ⁴ Ga pjây ie Cristorë ber lóng së jlökoyo kjishko ga wen tjwe ba dbo kälã goshko ga pjây wen ba tjok eshko bakoe.

⁵ E kjishko ga bomi wotjlik owa kës li rayozia. Pjây jëk e go ame. Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo shäryako llëm li shäryëy llëme. Shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëme. Shji wotjlik dbur töng bi kong erö llëm, e sböpga jyäglö poshrëy lóng wleni kjishko. ⁶ Eye sgara shäng llëbo shäryë eni ga shäng Sbö kolë llëm, ga llono ga shdüya Sbörë kjange. ⁷ Dënashko ga pjây omshäryono eni bakoe. ⁸ Gueniyo eerishko ga llëbo kës ère rayozï pjire. Shji iirkë ame. Llëbo owa shäryëy oblë kong ame. Oblë läywëy owa ame. Tjläkwö lako

llëm li lëy ame. ⁹ Shji jyörkë ëng kong ame bakoe. Shji jëk bi wotjlik owa dënashko li go ame kjishko ga llëbo kës ère shäryëy ame. ¹⁰ Pjây kjlopswara Sbörë beno lóng wotjlik oblë, ga dbar jek ga pjây kjlopswe jek këgong këgong ber baïya dik wlo, e miydëmi pjlu anmoyö wlo. ¹¹ Eerishko ga pja judiore, de pja judio llëmde, e llëno llëme. Pja doyo jyä tak pjirde, de llëmde, e llëno llëme. Pja shto oblë sore, pja kjok miydë ara llëmde, e llëno llëme. Pja parkaga tjwläk shäng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm bakoe. Tjwlä tjok li, e Cristo eröe. Ga tjwe ber pjang bi go uunkong.

¹² Pjây woyde Sbörë ara, ga pjây kjrara beno ba nopga baïya. E kjishko ga woyde ga oblë songe lëmi, pjây wopjlu oblë tjok, pjây wotöy, pjây wotjlik oblë kjishko iyado, pjây iirkë maling llëm bakoe. ¹³ Pjây ëng wlëk kar kar llëm, pjây wlëp ëng tjok dey. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko ga iozi ber eni dey. Owa pjang bomi go li löna Sbörë sorë ga oblë kong shäryozï eni bakoe. ¹⁴ Ga pjây ëng woydos ara kar kar jlökoyo. Tjwlä arayo li e. Shäryëmi eni ga pjây ber lóng no kjlaraso wleni.

¹⁵ Pjây rokara Sbörë ber ëng tjok wopjlu wlo, pjây ber no kjlaraso wleni wlo. E kjishko ga pjây mär ber lóng Cristo go, shäryëmi eni wlo. Ga pjây lóng wopjlu Sbö tjok iyado. ¹⁶ Cristo tjläkwö pjlu li woyotjlizï iyado. Pjây ëng pïs e go. Pjây ëng poshdüs bomi kjok miydë kës li go. Pjây tos lóng wopjlu Sbö kong. Poshrëzi tükwo oblë oblë go. ¹⁷ Llëye lëmi, llëye shäryëmi dö ga shäryozï Tjlapga Jesús ko go, ga pjây lóng wopjlu Data Sbö tjok iyado ba kjishko.

Shji jëk oblë tjok sorë

¹⁸ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozi, pjây Tjlapga Jesús tjlökwö kjräga kjishko.

¹⁹ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozia. Pjây kjang ba tjok llëme.

²⁰ Kjwozirga, bomi dataga, bomi mekëga, e kolozi iyado. Eni ga Tjlapga ber sök wopjlúe.

²¹ Dataga, pjây tjlä bomi wapga kong yötso, iirkë lok llëm wlo, wosonkë llëm wlo bakoe.

²² Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozi iyado. Pjây iya löngde, de llëmde, pjây parkos ba kong jllökoyö, Tjlapga Jesús bangkjërëmi kjishko, bomi sogoga ber löng wopjlú bomi tjok wlo llëme. ²³⁻²⁴ Miydëmi pjlu ga pjây potjwlëga Tjlapgarë. Llëbo twe ba nopga kong kjok dogo li twe ber bomi kong bakoe. E kjishko ga llëye shäryëmi dö ga shäryözi yötso, shäryëmi löng Cristo kong wleni, shäryëmi löng nopga kong wleni llëme. ²⁵ Gueniyo nopga uunkong llgweya Sbörë beke. E kjishko ga ëye llëbo owa shäryono ga shdüya, llëbo owa shäryara li kjishko.

4

¹ Parkaga sogoga, pjây kägäyo sök kjlara kjok dogo, e woyotjlizä. E kjishko ga pjây opshäryos bëy bomi parkagaga tjok.

² Pjây uunkong syöshtë Sbö kong iyado, pjây sjen llëme. Pjây löng sjëk iyado. Pjây löng wopjlú Sbö tjok iyado. ³ Pjây syöshtë borwa kjishko bako, Cristo tjlökwö jnek tjeng pjir li shdörwa jek këgong wlo. Tja sök kjërshko e kjishko. ⁴ Woyde ga tjlökwö li lër yötso, kukoba wëlä wlo. E kjishko ga rokozï Sbö kong ga tja kjimte ba lë eni.

⁵ Pjây löng tjlökwö kjräga llëm li tjokshko ga pjây opshäryos bëy, Sbö tjlökwö roy pjlu lëmi ba kong ga pjlu shko ga lozi iyado, pjây dbar jek

llëme. ⁶ Woyde ga pjây lan ba tjok yötso, kuya lok ga ber wopjlú wlo. Woyde ga llëye kjakroke bomi kong dö ga dboryëmi sorë miydëmi löng pjir tjän.

Kjibokwo pjirzlong

⁷⁻⁸ Bi kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara. E ichër jek bomi shwoy bor roy sök bomi kong, pjây ber löng wopjlú wlo, pjây wosonkë llëm wlo. ⁹ Bi kjlara Onésimo, e bi kjlara jllökoyö. E woydër ara. E bomi kjok eshko so bakoe. E ichër jek Tiquico yorkë. Llëbo jek jong na sorë läywe bomi kong drete.

¹⁰ Aristarco shäng na kjërshko bor tjok bakoe. «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Bernabë kjlarayo ko Marcos, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Jek äär bomi shwoy ga wlokjrozi yötso, e loror bomi kong tjän. ¹¹ «¿Pjây yonde?» le Jesúsde bomi kong. Jesús, e ko Justo bakoe. Tja parkë shäng Sbö ber no pjlu yo sorë li roy lë oba kong. Bor kjimtagaga löng li tjrëko, judioga löng domerga doglo mya ëre döe.

¹² «¿Pjây yonde?» le Epafrasde bomi kong. E bomi kjok eshko so. E parkë Cristo Jesús kong. E syöshtë Sbö kong bomi kjishko jllökoyö iyado, pjây mär Sbö go jllökoyö wlo, llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlu wlo, shäryëmi eni iyado wlo bakoe. ¹³ Ñnor om go ga parkë bomi kong kjang iyado, parkë Laodicea sopga, Hierápolis sopga kong eni bakoe.

¹⁴ Lucas, no dwlomnega woydër ara li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Demas omlë bomi kong eni bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Laodicea sopga kong, Ninfa* kong, Jesús tjlökwö kjräga löng ba ushko li kong bakoe.

¹⁶ Kjibokwo ëre loromi pjirshko ga ichëmi jek Jesús tjlökwö kjräga löng Laodicea kjokyo kong, le

* 4:15 Ninfa, e walë.

lok eshko bako wlo. Ga kjibokwo ichoror jek ba kong li lëmi pjäydë bakoe.

¹⁷ Pjäy tjlë Arquipo kong ga «Pak twara Tjlapgarë bop kong li shäryos pjire» lëmi ba kong eni.

¹⁸ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

Tja sök kjërshko woyojemi llëme.
Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pjäy kjimte ara.

Primera Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ère tara Pablorë Tesalónica sopga kong Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga öör Jesús roy pjlú læ Tesalónica kjokyo. E irgo ga jek öör eshko pjlara obi. Eshko ga Silvano, Timoteo, e söra jek ba tjok. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo iirkono ara ba kong, ga Pablo töktong ey dwayo.

Jesús tjlökwo kjrägaga löng Tesalónica kjokyo li shdunaba ara. E kjishko ga Pablo jek woydë ba ik obi, gueniyo to jek ame. Eni ga kjibokwo ère tara, twara Timoteo kong, ga ichara jek ba sök epga kong, epga dbokjrë e go wlo.

Llëbo shäryara Sbörë epga kong pjlú, ga Pablo beno wopjlú e kjishko li tara ba kong. Epga shdungoba ara ëmdë ga Sbö shäng ba tjok li tara ba kong. Dënashko ga Pablo jëktong shäng ba tjok sorë li tara ba kong. Epga ichara mär Jesús go jek këgong këgong. Epga ichara Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshë wopjlú bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlökwo kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

Rokër Data Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

*Llëbo shäryara Tesalónica sopgarë
pjlú Sbö kong ara*

* 1:1 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

²⁻³ Pjäy mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga pjäy parkë pjlú Sbö kong. Oblë woydëmi ara kjishko ga llëbo pjlú shäryëmi ba kong. Bi Tjlapga Jesucristo, e koshëmi löng wopjlú iyado kjishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owashko ga pjäy wosonkë llëm, pjäy pak shäryë pjlú iyado. E kjishko ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. Tjawa syöshhtëshko ga tjawa syöshhtë bomi kjishko, ga llëye pjlú shäryëmi löng li, e lërwa Data Sbö kong.

⁴⁻⁵ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Jesucristo tjlökwo roy pjlú lororwa bomi kongshko ga kuromi dö llëm, Sbö dbo ara li inomi bako, ga pjäy kjimtara Sbö Sëyarë tjlökwo li kjrë jlökoyo. Miydërwa e go ga pjäy kjräga Sbörë om go. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa opshäryono bomi kong sorë li, e miydëmi löng pjlúe. ⁶ E irgo ga llëbo weno bomi kong owashko ga pjäy kjimtara Sbö Sëyarë beno löng wopjlúe. Eni ga tjawa opshäryono sorë li, Tjlapga Jesús opshäryono sorë li, pjäy omshäryono eni bakoe.

⁷ Eni ga llëye shäryoromi pjlú li, e beno pjlú Jesús tjlökwo kjrägaga löng Macedonia kjokyo li kong, löng Acaya kjokyo li kong, omshäryë lok eni bako wlo. ⁸ Bomi kjishko ga Tjlapga Jesús tjlökwo roy shdöktong Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, gueniyo eshko dö llëme. Pjäy mär Sbö go sorë li roy shdöktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga pjäy roy lërwa ë kong ame ga pjlú, kura lok tjän kjishko. ⁹⁻¹⁰ Lanyotkëba löng om go ara. Tjawa öötong löng bomi shwoyshko ga tjawa wlojroromi löng wopjlúe. Eshko ga bomi sböpga jyäglö tjeng li rayoromi pjir, ga pjäy optwono Sbö sök së jlökoyo li kong, pjäy parkë ber löng ba kong shara wlo. Jesús, e Sbö Wa woshrara Sbörë iröng obi. E bi döga, no shdüzlong dbaryoshko ga

shji shdüya Sbörë llëm wlo. Ga Jesús ter tjwe kjok dogo dwayo iröng obi li, e koshomirë löng. Pjäy roy lëba löng eni.

2

Pablo parkono Tesalónica kjokyo sorë

¹ Pjeyoga, miydëmi pjlu ga tjawa jek öör tjeng bomi ik li beno pjlu, owa llëme. ² Miydëmi pjir ga tjawa äätë bomi shwoy llëm obishko ga tjawa löng Filipos kjokyo. Eshko ga tjawa laraba owa ara, llëbo weno borwa kong owa bakoe. Eni ëmdë ga tjawa kjimtara Sbörë ba tjlokwo roy pjlu lë bomi kong, tjawa wloyoga löng ara gueniyo. ³ Tjawa tjlokwo lono pjlo bek eröe. Tjawa diktong löng llëme. Tjawa wotjlino llëbo owa shäryë ë tjok llëme. Eye jyäpgrwërwa wlo lororwa llëm bakoe. ⁴ Dënashko ga tjawa tjilina Sbörë, ga tjawa iara beno löng ba tjlokwo roy pjlu laga oba kong. Tjawa tjëno, nopga ber löng wopjlu borwa tjok wlo llëme. Tjawa tjëno, Sbö ber wopjlu borwa tjok wlo, shji wotjlik löng llë iya sök wëë kjishko.

⁵ Miydëmi pjlu ga tjlokwo wolëso ber pjlu oba kong wlo li lorwarë llëme. Miyde Sbörë om go ga tjawa opshäryono nopga to löng dbur töng ba kong erö wlo wleniyo dik llëm bakoe. ⁶⁻⁷ Tjawa to löng poshrëmi wlo llëm, poshrëya oblërë wlo llëm bakoe. Tjawa Sbö tjlokwo roy lagaga Cristo äska. E kjishko ga pjäy kjwe ichororwa borwa kjimté dbö go ga pjluë. Gueniyo tjawa opshäryono eni llëme. Tjawa opyono beno löng wotöy bomi tjok, mekëga ba wapga dë wleni. ⁸ Pjäy woydërwa ara. Sbö tjlokwo roy pjlu lororwa bomi kong wopjluë. Gueniyo erö llëme. Tjawa wopjlu bomi tjok kjishko ga tjawa opyono beno löng llë pogo shäryë bomi kong wlo. ⁹ Pjeyoga, tjawa löng

Sbö tjlokwo roy pjlu lë bomi kongshko ga eye kong pak twërwa woydë llëme. E kjishko ga tjawa parkono shkë dba, tjawa dröno däw, dli llë wlëk borwa kong wlo. ¿E woyo bomi kong llëmdo?

¹⁰ Pjäy omïno löng, ga Sbö omïno bakoe. Tjawa löng pjäy Jesús tjlokwo kragaga tjokshko ga tjawa jëk löng pjlo bek, tjawa pogo llëye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. ¹¹ Miydëmi pjlu ga dataga opshäryë ba wapga tjok sorë ga tjawa opshäryono pjäy kjlara kjlara tjok eni bakoe. ¹² Pjäy poshdunorwa, pjäy dbokjrë wlo, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe. Sbö, e tjwlö ara, ga pjäy roke ber löng ba tjok, sök no pjluo iyado lishko. E kjishko ga pjäy löng pjlo beke lororwa bomi kong, Sbö ber sök wopjlu bomi tjok wlo.

¹³ Sbö tjlokwo roy pjlu li, e nopga i llëme. E Sbö i. Ga kuromishko ga tjlokwo li kjroromi jlokoyo eni. E kjishko ga tjawa wopjlu Sbö tjok iyado. Tjlokwo li kjroromi kjishko ga pjäy kjlopswara beno wotjlik oblë. ¹⁴ Pjäy shduna bomi pjeyoga eshko so lirë. Sbö tjlokwo kragaga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Judea kjokyo li shdungga ba pjeyoga judiöga obi lirë eni bakoe. ¹⁵ Judiöga ëre, e Tjlapga Jesús zröga, Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko so li zröga bakoe. Tjawara ichara lok to kjok shto oblë. Sbö wopjlu ba tjok lok llëme. Epga löng nopga uunkong wloyo. ¹⁶ Tjawa tjilë woydë nopga judio llëm wleniyo kong, döya Sbörë wloshko ga tjawa ichara lok ba shäryë llëme. Eni ga llëbo owa shäryë lok jek këgong këgong. E kjishko ga Sbö iirkë ara ba kong, ga epga shdüya döröe.

Pablo jek woydë Tesalónica kjokyo obi

¹⁷ Pjeyoga, tjawa opshino jek bomi zlong bäng dwayo dbar kjwöbö ga shji ëng ik llëm, gueniyo

pjây woyotjlinwa ara. Ga pjây ïnwa woydë ara kjishko ga tjawa dröno ara jek bomi ïk wlo. ¹⁸ Tjawa wotjlinö jek bomi ïk lororwa. Tja Pablo, tja jek bomi ïk loror pjlöböso, gueniyo tja sona Äre. ¹⁹ Tjawa löng Tjlapga Jesús tjwe iröng obi li koshë löng wopjlúe. Eshko ga tjawa lan wopjlú bomi kjishko ba tjok, tjökwö lororwa bomi kong li kjroromi jlökoyo kjishko. ²⁰ Jlököyo ga bomi kjishko ga tjawa löng wopjlú, woowa llëme.

3

Timoteo öör ba ïk

¹⁻² Eni ga pjây roy tjwe koshërwa woydë ameshko ga Timoteo ichororwa jek bomi ïk, ga tjawara beno tjeng Atenas kjokyo tjoksa. Timoteo, e bi kjlara, e parkë shäng Sbö kong, Cristo roy pjlú lë oba kong borwa tjok. Ichororwa jek bomi kjimté, pjây mär Jesús go jek këgong wlo, ³ llëbo tjwe kjang bomi kongshko ga pjây wotjlik Jesús rayë llëm wlo. Shji shdungoba song eni, e miydëmi löng pjlúe. ⁴ Tjawa löng bomi tjok obishko ga llëbo wen tjwe bi kong owa ara lororwa bomi kong. Ga miydëmi ga shäryono eni. ⁵ E kjishko ga llëye koshoror ame, ga tja no ichono bomi ïk, pjây mär löng Jesús gore ïya wlo. Pjây woyotjlin ara, pjây jyäpwwara Äre ga pak shäryororwa li beno tjwöl ame, e bangkjrotë.

⁶ Gueniyo ga Timoteo tek shrono shäng iröng obishko ga pjây roy söra pjlúe. Pjây mär löng Jesús go ïyado le. Pjây ëng woydë ara kar kar le. Tjawa woyotjlimi, woydëmi löng ïyado le. Tjawa ïmi woydë ara, pjây ïnwa woydë sorë ga eni le bakoe.

⁷ Pjeyoga, llëbo wen borwa kong owa ara. Gueniyo ga tjawa ber löng wopjlú, pjây mär löng Jesús go li roy shrono borwa kong kjishko. ⁸ Pjây mär löng Tjlapga Jesús go jlökoyo li roy kurorwa. E kjishko

ga tjawa beno löng wopjlú anmoyö. ⁹ Tjawa wopjlú Sbö tjok ara bomi kjishko. Tjawa syöshtë Sbö kong bomi kjishkoshko ga tjawa wopjlú erä. ¹⁰ Shkë dba ga rokërwa ba kong ga tjawa kjimte äär bomi ïk obi wlo, pjây kjimterwa mär Jesús go jek këgong wlo bakoe.

¹¹⁻¹³ Woydërwa ga bi Data Sbö, bi Tjlapga Jesús, tjawa kjimte äär bomi ïk wlo. Rokërwa Tjlapga kong ga pjây kjimte ëng woydë ara kar kar jek këgong, pjây kjimte oblë woydë ara, pjây woydërwa sorë ga eni, pjây ie ber löng wokjang jek këgong, pjây jëk löng pjlo bek wlo, Tjlapga Jesús tjwe iröng ba nopga iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjokshko ga pjây pogo llëye dret bi Data Sbö bokso wlo. Rokërwa uunkong eni.

4

Shji jëk sorë, Sbö ber wopjlú bi tjok wlo

¹ Era eni ga pjeyoga, tjawa ichara Tjlapga Jesúsde tjökwö lë bomi kong kjrina obi. Dënashko ga pjây pinorwa jëk sorë, Sbö ber wopjlú bomi tjok wlo, ga shäryëmi löng eni. Gueniyo ga rokërwa bomi kong ga shäryëmi eni jek këgong këgong anmoyö. ² Miydëmi pjlú ga tjökwö lororwa bomi kongshko ga tjawa ichaga Tjlapga Jesúsde.

³ Llëye woyde Sbörë li, e eni: Pjây jëk löng pjlo bek ba bokso ïyado; shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme; ⁴ llëbo owa shäryëy bi doyo om go li go llëme; pjây opdë yötso, pjlo bek dey; ⁵ nopga Sbö miydë llëm wleniyo söya ba wotjlik owa lirë, llëbo owa shäryë ba doyo go, gueniyo shji omshäryë baïya dik llëme. ⁶ Shji shdüya Sbörë jlökoyo llëbo ëre kjishko. E lororwa bomi kong tjän. E kjishko ga llëbo shäryëy eni oblë kong llëm, ëye jyäpwwëy, llëbo owa shäryë wlo llëm bakoe. ⁷ Shji rokara Sbörë, shji ber löng

llëbo bëy shäryë wlo, shji ber löng llëbo owa shäryë wlo llëme. ⁸ Eni ga ëye tjlökwö ëre kjrë woydë llëm ga llëbo owa shärye shäng nopga kong llëm, shärye shäng Sbö kong. Sbö Sëya twaga bomi kong li, Sbö li e.

⁹ Pjäy pina Sbörë om go ëng woydë ara kar kar, epenga dö wleni. Eni kuzong ga llëbo tërwa bomi kong kji bokwo go e kjishko llëno llëme. ¹⁰ Shäryëmi löng eni pjeyoga löng Macedonia kjokyo uunkong li tjok. Pjeyoga, rokërwa bomi kong ga shäryozï eni jek këgong këgong anmoyö. ¹¹⁻¹² Pjäy parkos wlëp bomi orkwö om go go, oblë barwëmi llëm wlo. Pjäy mär oblë go llëm, pjäy mär bomi pak om go li go shara, lororwa bomi kong sorë li eni. Shäryozï eni, pjäy bangkjre nopga oblërë wlo.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

¹³ Pjeyoga, no shinmotkono irgo ga llëye wen ba tjok dö li woydërwa ga miydëmi. Ëye wolonoshko ga pjäy ber löng woydë, nopga llëbo koshë löng llëm wleniyo dik llëme. ¹⁴ Miydëy pjlu ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi. E kjishko ga miydëy ga ëye mär löng Jesús go ga wolono ga woshre Sbörë Jesús tjok eni bakoe.

¹⁵ E kjishko ga lërwa bomi kong ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga shji löng së obi li jem wolono tjeng li bäm go llëme. Tjlökwö ëre laga Tjlapga Jesúsde. ¹⁶ Eshko ga Tjlapga Jesús om go li ter tjwe kjok dogo dwayo, ga öö le jlökoyo, bi ichoklo. Eshko ga ba parkaga kjok dogo so kägäyo li tjlä. Sbö wli, e pjlukyo kuy bakoe. Eshko ga ëye tönö beno tjeng Cristo tjok, ga wolono tjeng ga woshre bäm go. ¹⁷ E irgo ga shji beno löng së li, shji söya jem ba tjok pjäng sho roshko, ga shji ëng dowlëk Tjlapga li tjok eshko. Eshko jek lëkong ga shji ber

löng ba tjok. ¹⁸ Tjlökwö ëre lözï ëng kong, pjäy wokjang wlo.

5

¹ Pjeyoga, llëbo ëre shäryë llono, kjok orë, e tërwa bomi kong llëno llëme. ² Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy löng llëmshko, oba tjwe lürkë shkë wleni. ³ «Shji löng pjluë» lëbashko ga ba pjikklo li tjwe eshko, walë wloshko döro ga shara swlorë wleni. Eshko ga ëye där kjlara llëme.

⁴ Pjeyoga, nopga tjwe llëbo lüyotkëshko ga shji wlëya löng «jllë!» lëy. Gueniyo pjäy löng kjok ro sï roy wleni llëme. E kjishko ga Tjlapga li tjweshko ga pjäy wlëya löng «jllë!» lëmi eni llëme. ⁵ Pjäy dba so, shji shkë so llëme. ⁶ E kjishko ga e woyotjlimi löng iyado. Nopga oblë omwoyotjlik llëm, löng pë wleni. Gueniyo pjäy opshäryë eni llëme. Woyde ga shji löng sjëk iyado. Llëbo shäryëyshko ga woyde ga woyotjliy yötso guing. ⁷ Ëye pë ga pë shkë. Ëye nelötkë ä ga nelötkë shkë. ⁸ Gueniyo shji dba so ëre, woyde ga shji llëbo shäryë ga woyotjliy yötso guing. Shji mär Jesús go, nopga woydëy ara bakoe. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba worbu wlikoklo go wleni. Shji döya Sbörë llono, e koshoydë. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba kâ wlikoklo go wleni.

⁹ Shji kjrara Sbörë, shji döya Tjlapga Jesucristorë wlo, shji shdüya wlo llëme. ¹⁰ Jesucristo wolono bi kjishko. E kjishko ga tjwe iröng obishko ga shji wolono tjeng li, shji löng së obi li, shji söya uunkong ber tjeng ba tjok iyado wlo. ¹¹ E kjishko ga pjäy ëng kjimtos kar kar, pjäy wokjankë jek këgong këgong wlo, tek shäryëmi löng sorë ga eni.

Jesús tjlökwö kjrägaga jëk ëng tjok sorë

12-13 Pjeyoga, nopga kjrara Tjlapga Jesúsdë parkë bomi tjrëko wlo. Epga, e bomi kägäyo, bomi poshdungga bakoe. Lông parkë ara. E kjîshko ga bangkjrozî, tjwîlõ ara lozî, woydozî ara bakoe. Pjây lông wopjlú ãng tjok kar kare. ¹⁴ Rokërwa bomi kong ga nopga parkë woydë llêm lông li poshdüzî jlökoyo. Nopga kjimtako li kjimtozîa. Nopga wosong li kjimtozî, wokjankë wlo. Pjây kwleya oblë kjimtë maling llême. ¹⁵ Pjây sjëke. Llëbo owa shäryëba bomi kongshko ga pjây omshäryë ba kong eni llême. Pjây llëbo shäryos pjlú ãng kong ïyado, shäryozî oblë kong eni bakoe.

¹⁶ Pjây lông wopjlú ïyado. ¹⁷ Pjây syöshtë Sbö kong kjok orë pogo. ¹⁸ Pjây wopjlú Sbö tjok llëbo uunkong kjîshko. Woyde Sbörë ga ëye tño beno tjeng Cristo Jesús tjok ga omshäryë eni.

¹⁹ Sbö Sëya pak li, e sōy llême.

²⁰ «Tjîlökwo lara Sbö Sëyarë bor kong li lër bomi kong» le ërëshko ga kuy llême lëy llême. ²¹ E kuzî, woyotjîzî yõtso dey. E irgo ga tjîlökwo li bek wleni ga e kjromirë, ²² gueniyo tjîlökwo li owa wleni ga e kjrëy llême.

²³ Shji lông wlëp laga Sbörë. Ga woydërwa ga pjây ie Sbörë omgo ber tjeng dboy ba kong, pjây jëk lông pjlo bek ba bokso wlo. Ga bomi sëya, bomi wotjîk, bomi doyo, e de yõtso, bi Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi dbaryoshko ga pjây pogo llëye dret ba bokso wlo.

²⁴ Pjây rokara Sbörë, ga pjây raye llême. Shärye eni e kjîshko.

Kjibokwo pjirzlong

²⁵ Pjeyoga, pjây syöshtë Sbö kong borwa kjîshko.

²⁶ Pjây woydërwa ara. Eni ga «¿Yonde?» lëmi ãng kong wopjlúe.

²⁷ Rokër bomi kong ga kjibokwo ëre lëmi pjeyoga uunkong kong. Woyde Tjlapga Jesúsdë eni.

²⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjîshko ga pjây kjimte ara.

Segunda Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ère tara Pablorè Tesalónica sopga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Jesús wolono, ga woshrara Sbörè iröng obi irgo ga to jem kjok dogo. Eshko ga tjlè ba tjlökwö kragaga kong ga llono ga tjwe iröng obi le. Tesalónica kjokyo ga no kjone kjone to löng tjlè ga Jesús shrono shäng iröng obi tjän, e kjishko epga parkè ame ga pjluè le eni. Kuya lok ga Jesús tjlökwö kragaga löng eshko li kjone kjone omtjlökwö kjrono, ga parkono lok ame.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo ère llgweya wlo, Jesús tjwe iröng obi sorè li miyde lok wlo. Jesús tjwayde iröng llèm obi li tara ba kong. Bäm go ga domer tjwe kjlara obi Ä dbo li tjok, ga nopga jyäpgwe ara li tara ba kong. Jesús tjwe iröng obishko ga èye mär löng Jesús go llèm li shdüya kjang li tara ba kong. Ga epga ichara ber löng parkè, Jesús shrono iröng obi guing.

Dénashko ga kjibokwo ichara Pablorè epga kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlökwö kragaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

² Rokërwa Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

³⁻⁴ Pjeyoga, pjäy mär Jesucristo go jek kègong, pjäy uunkong èng woydè ara kar kar jek kègong bakoe. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. Llèbo wen tjwe bomi kong owa ara. Pjäy shdungoba ara. Gueniyo ga pjäy mär ber löng Jesús go iyado, ba tjlökwö rayèmi llème. E kjishko ga tjawa lan Sbö tjlökwö kragaga tjok kjok shto oblè oblèshko ga pjäy lanyotkërwa wopjlúe.

⁵ Pjäy shdungoba eni kjishko ga miydèy ga Sbö tjwe no llgweya li, e pjlo beke. Nopga llgweyashko ga pjäy ie Sbörè ber löng ba nopga iyado wlo. ⁶ Bek ga bomi shdungaga löng li shdüya, ⁷ ga pjäy shdung löng li ie woshtë, tjawa bakoe. Ère shärye Tjlapga Jesúsde wen iök pjè jong ri ri roshko ba parkagaga kjok dogo so dbo ara wleniyo tjok jä. ⁸ Tjwe èye Sbö miydè woydè llèm li, Tjlapga Jesucristo tjlökwö pjluè li kjrono llèm li, e shdungga. ⁹ Epga, e shdüya iyado, dbuya to pjola Tjlapga Jesús bokshto dwayo. Ba dbo kälä ïga lok ame. ¹⁰ Tjlapga li tjwe dbaryo lishko ga e poshrèya ba nopga baiyarè. Eshko ga yèy le lok ba tjlökwö kragaga uunkongdè, pjäy omilé eni bako, tjlökwö lororwa bomi kong li kjroromi kjishko.

¹¹ Eni ga tjawa syöshtë iyado bomi kjishko. Pjäy rokara Sbörè ber ba nopga wlo, ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte jèk pjlo bek, e ber wopjlú bomi tjok wlo. Pjäy mär Jesús go. E kjishko ga pjäy pak pjluè shäryè woydè Sbö kong. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kong dbo twe, bomi pak pjluè li shäryèmi wlo. ¹² Pjäy jèk pjlo bek eni ga bi Tjlapga Jesús ko ièba ber kèsbang, tjwölö ara bomi kjishko. Ga pjäy ie ber tjwölö ara bakoe. Llèbo uunkong

* 1:1 Silvano, e kowèba Silas bakoe.

ëre shäryë bi Sbö wopjlú li kjîshko, Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjîshko bakoe.

2

Llëbo owa li sogo

¹⁻² Pjeyoga, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi, shji töya ber löng ba tjok wlo. Gueniyo kjone kjone tjlä ga «Tjlapga li shrono iröng tjän» le. Laga Sbö Sëyarë le bomi kong, laga tjawarë le bomi kong, kjibokwo ichaga tjawarë le bomi kong bakoe. Gueniyo jlö lëmi llëm, pjây opshgawë e go llëm bakoe. ³ Pjây jyâpgwëba llë kjÿ llëme. Bäm go ga nopga opyë ber Sbö wloyo. E irgo ga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li äätë llëm obishko ga llëbo owa sogo li wen tjwe eshko. Weno shäng jer wlo li e. ⁴ E opyë ber Sbö wloyo, llëbo poshrëkoba Sbö wleni li moskwo bakoe. Woyde ga e poshrëdëba döe. Eshko ga opzrëk jek äär ber sök Sbö u jong Jerusalén kjokyo li roshko, ga tjlä oba kong ga «Sbö li tja» le.

⁵ Tja shäng bomi tjok obishko ga llëbo ëre loror bomi kong. ¿E woyo bomi kong llëmdo? ⁶ Dbar iara Sbörë, llëbo owa sogo li wen wlo. Gueniyo shaga shäng kjlara, ba dbar li äätë llëm obi wopro ga tjwe llëm wlo. Ba shaga li ë miydëmi tjän. ⁷ Sbö moskwoga löng parkë ara tjän, gueniyo ga llëbo owa sogo li wen tjwe llëm, ba shaga li kjara Sbörë guing. ⁸ Eni ga llëbo owa sogo li wen eshko jä. Gueniyo Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba kjamo pjlukyo go dö ga e pjia ber drete. Ikoba e goshko ga ba dbo li kësbang anmoyö.

⁹ Llëbo owa sogo li tjweshko ga kong dbo twaga Ärë. Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye oblë oblë. Ga oba jyâpgwe e go. ¹⁰⁻¹² Owa shärye llë pogo, nopga pjir tjeng li jyâpgwe e go wlo. Nopga li pjir, tjlökwö bek li woydara llëm kjîshko. Tjlökwö

li kjrara kjwe ga döktong e go. Gueniyo tjlökwö bek li kjrara llëme. Llëbo owa shäryara löng wopjlú. E kjîshko ga raye Sbörë ga jyâpgwe llëbo owa lirë, tjlökwö bek llëm li kjre lok wlo, epga ber shdungko wlo.

Shji löng wokjang ÿyado

¹³⁻¹⁴ Pjeyoga, pjây woyde Sbörë ara. Pjây kjrara tek dämärshko, pjây döya wlo. Ga Jesús tjlökwö roy pjlu lororwa bomi kong. E go ga pjây rokara Sbörë, ga tjlökwö bek li kjrromi, ga pjây iara Sbö Sëyarë jëk löng pjlo bek Sbö bokso. Pjây döra eni, bi Tjlapga Jesucristo tjwöl ara li ber bomi kong bako wlo. E kjîshko ga bëy wlo ga tjawa wopjlú Sbö tjok ÿyado. ¹⁵ Eni ga pjeyoga, pjây löng wokjang ÿyado. Tjlökwö lororwa bomi kong li, tjlökwö tororwa, ichororwa jek bomi kong li, e woyojemi llëme.

¹⁶ Bi Tjlapga Jesucristo, bi Data Sbö, shji woyde lok ara. Ba wopjlú li kjîshko ga shji ie lok dbokjrë ÿyado, shji wosonkë llëm wlo, shji ie ber löng ba koshë wopjlú wlo bakoe. ¹⁷ Eni ga woydërwa ga pjây ie lok dbokjrë, pjây wosonkë llëm wlo, ba tjlökwö roy pjlu lëmi ÿyado wlo, llëbo pjlu li shäryëmi ÿyado wlo bakoe.

3

«Pjây syöshhtë borwa kong» lara Pablorë

¹ Era eni ga pjeyoga, pjây syöshhtë Sbö kong borwa kjîshko, Tjlapga Jesús tjlökwö roy shdär kjone pogo wlo, tjlökwö li kjrëba wopjlú wlo bako, pjây omkjrono sorë ga eni. ² Nopga mär Jesús go uunkong llëme. Kjone kjone owa, wotjlik llëbo shäryë borwa kong owa. E kjîshko ga pjây syöshhtë borwa kjîshko, tjawa döya Sbörë ba wloshko dwayo wlo. ³ Gueniyo Tjlapga li, llëye le li shärye eni. Ga pjây ie ber löng wokjang ÿyado, pjây wlike, pjây lon ber tjeng A wloshko

llëm wlo. ⁴ Miydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë shäng, tjlökwo lororwa bomi kong li shäryëmi löng iyado, ga rayëmi llëme. ⁵ Woydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë oblë woydë ara wlo, shji woyde Sborë sorë ga eni, ga pjäy kjimte, llëbo wen bomi kong owashko ga pjäy wokjang wlo, Cristo i dik.

Shji shmi ara llëme

⁶ Pjeyoga, kjone kjone shmi ara löng bomi tjrëko, tjlökwo pinorwa bomi kong li kole löng llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga lërwa bomi kong jlökoyo ga pjäy jëk lok ba tjok llëme. ⁷ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa jëktong sorë li miydëmi pjluë. Bëy wlo ga pjäy jëk eni bakoe. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa shmirkono llëme. ⁸ Ëye dli uororwa iguing llëme. Tjawa parkono shkë dba, ëye barwërwa llëm wlo. ⁹ Pjäy ichororwa borwa kjimtë dbo go kjwe ga pjluë. Gueniyo shäryororwa eni llëm, tjawa ïmi wlo, pjäy omshäryë eni bako wlo. ¹⁰ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa tjlä bomi kong ga «Ëye parkë llëm ga ië llëm bakoe» lërwa eni. ¹¹ Gueniyo roy kurorwa ga pjäy kjone kjone shmi ara, parkë llëm, oblë lanyotke erä. ¹² Tjlapga Jesucristo ko goshko ga nopga lërwa löng li ichërwa parkë, ba dli tjwläya lok e go wlo.

¹³ Pjeyoga, pjäy kwleya llëbo pjluë shäryë llëme. ¹⁴ Ëye kjibokwo tororwa bomi kong ëre kolë llëm ga pjäy jëk lok ba tjok ame, epga lökkjré e go wlo. ¹⁵ Gueniyo iëmi ber bomi moskwo llëm, poshdüzi bomi kjlara wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁶ Shji löng wlëp laga Tjlapgarë. Eni ga woydërwa ga Tjlapga om go li ber löng bomi tjok iyado, ga pjäy ie ber löng wlëp, llë pogo wen tjwe bomi kong gueniyo.

¹⁷ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Kjibokwo ichër ë kongshko ga tja sgara ba të jüni.

¹⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjluë li kjishko ga pjäy uunkong kjimte ara.

Primera Carta a Timoteo Kjibokwo ère tara Pablorë Timoteo kong Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekë judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlúlara Pablorëshko ga tjlökwo kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlú lé kjok shto oblë oblë.

Pjlara ga parkë shäng Éfeso kjokyo, Jesús tjlökwo kjragaga löng eshko li kägäyo. Sök eshkosho ga kjibokwo ère tara Pablorë ba kong. Woyde ga Jesús tjlökwo kjrara kägäyoga parkë sorë li tara ba kong. Nopga wlëy pak oblë oblë shäryë sorë li tara ba kong. Llëbo owa shäryë Jesús tjlökwo kjragaga löng eshkorë li llgweya sorë li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë. Sbö, e bi döga. Koshëy löng li, e Cristo Jesús. Tja kjrara, ichara lok ber ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja mär Cristo Jesús go, pinor bop kong sorë li eni. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Nopga oba ping tjlökwo bek llëm li go wleniyo

³⁻⁴ Éfeso kjokyo ga kjong kjong löng oba ping tjlökwo bek llëm li go.

Tja jek öör Macedonia kjokyoeshko ga pja rokoror ber sök Éfeso kjokyo wlo. Pja ichoror tjlë nopga löng eshko li kong ga «Tjlökwo bek llëm li lëy ame. Llëbo weno tjlapgaga tek dénashko so kong li lëy ame. E jyö bakoe. Ga pjây kjlara kjlara tjëyo kjone dey li, lëy ga pjir llëme. E kjishko ga e lanyotkëy ame. E lanyotkoromi ga oba englë kar kar erä. Woyde Sbörë ga shji mär ba go shara, shji ber löng ba pak li shäryë wlo.»

⁵ Pja ichoror eni, shji Jesús tjlökwo kjragaga eng woydë ara kar kar wlo. Shji eng woydë wlo ga woyde ga llëye owa woyotjliy llëm, llëbo pjlú miydëy li shäryëy eni, shji mär Jesús go jllökoyo bakoe. ⁶ Kjong kjong omshäryë löng ame. Llëbo tjwlö llëm li lanyotke beno löng eröe. ⁷ Opyë woydë ber löng no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. Le löng jllö wleni, gueniyo jllökoyo ga llëye le löng li, e llë loklo miyde löng llëme.

⁸ Miydëy pjlú ga kjok llgwekklo li, e pjlúe. Gueniyo llëno wlo, woyde ga miydëy pjlú guing. ⁹ Kjek llgwekklo li, e twara Sbörë beno oba jëk löng pjlo bëy li llgwekklo llëm, e twara beno oba jëk löng llëbo owa shäryë li llgwekklo. E beno ëye kjok llgwekklo kolë llëm li llgwekklo, ëye llëbo owa shäryako llëm li miydë pjlú gueniyo shärye enido li llgwekklo, ëye, ba kong ga Sbö tjwlö llëm li llgwekklo, ëye owa shäryë enido li llgwekklo, ëye Sbö kolë llëm li llgwekklo, ëye Sbö bangkjre llëm li llgwekklo, ëye ba data, ba mekë zrök li llgwekklo, ëye no oblë zrök li llgwekklo, ¹⁰ ëye pë no orkwosmono ba tjok llëm tjok li llgwekklo, domer pë domer oblë tjok li llgwekklo, ëye no shak ga soyneya oblë kong ä li llgwekklo, ëye jyörkë ä li llgwekklo, ëye tjlë jllökoyo gueniyo oblë jyöyotke shdungoba wlo ä li llgwekklo

bakoe. Shärye enishko ga tjlökwo bek li shäryayde löng llême. ¹¹ Tja kjrara, ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlú lë oba kong. Sbö, e wopjlúe.

Pablo kjimtara Tjlapgarë ara

¹²⁻¹³ Dënashko ga Sbö läywër shäng owa, ba tjlökwo kragaga irpjan shäng, llëbo owa shäryër ba kong wlo. Gueniyo eshko ga tja songe lara Sbörë, llëye shäryër shäng li owa miydoror shäng llëm kjishko, ba tjlökwo kjrotë llëm obi kjishko bakoe. Eni ëmdë ga tja ina bi pjluyo Cristo Jesúsde ga parkaga pjlú wleniyo, ga tja iara beno shäng ba parkaga shara, tja kong dbo twara shäryër wlo. E kjishko ga tja wopjlú ba tjok. ¹⁴ Tjlapga wopjlú li kjishko ga tja kjimtara ara anmoyö. Tja tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga tja iara beno shäng mär ba go, ga tja iara oblë woydë ara baiya dik.

¹⁵ «Cristo Jesús öör kjok ëre kjing go nopga owa li döga» lëba eni iyadoe. E eni jlöe. Tjlökwo ëre kjrako. Tjara llëbo owa shäryono ara, oba uunkong kjinmo. ¹⁶ Tja owa anmoyö kjishko ga tja songe lara Sbörë, ga tja kjimtara, iya nopga mär löng ba go lirë wlo. E go ga miyde lok ga Jesucristo, e iirkë bi kong maling llëm, ga ëye omtjlökwo kjrë ga kjimte, ga ie ber löng së iyado ba tjok bakoe. ¹⁷ E kjishko ga Sbö, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado. Bi pjluyo sök iyado, wolon llëm, igöy llëm, Sbö kjaraso li e. Ber eni.

¹⁸ Timoteo, pja bor wa wleni. Dënashko ga pja parkë Sbö kong sorë lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omloño bi kong. Tjlökwo lër bop kong shäryëp wlo li ëre, e lër bop kong, pak lara lok tek dënashko li shäryëp pjlú anmoyö wlo. ¹⁹ Eni ga pja mär shäng Jesús go jlökoyo, ga llëbo pjlú miydëp li shäryëp eni. Kjone kjone omshäryono eni llême. E kjishko ga

epga jëk Sbö tjok ame. ²⁰ Himeneo omshäryono eni, Alejandro bakoe. E kjishko ga ioror beno tjeng Ä wloshko. E goshko ga opping bi Sbö, e läywe owa ame wlo.

2

Shji syöshhtë sorë

¹ Bäm go ga rokër bop kong ga pja syöshtos Sbö kong nopga uunkong kjishko. Rokos ba kong ga epga kjimte wlo. Ga llëbo pjlú shäryara li kjishko ga pja tjlä ba kong ga «Tja wopjlú bop tjok» lëp ba kong eni. ² Pja syöshtë pjlupga kjishko, no ichagaga kjishko bako, shji ber löng wlëp wlo, shji barwe lok llëm wlo bakoe. Eni ga Sbö poshrëy ga pjlú, llëye woyde Sbörë li shäryëy ga pjlú bakoe. ³ Shji syöshtë eni, e pjlúe. Shäryëy eni ga Sbö bi döga ber wopjlú bi tjok. ⁴ Woyde ga nopga där uunkong. Woyde ga tjlökwo bek li miyde lok wëllë bakoe. Tjlökwo bek li, e eni: ⁵ Sbö, e kjaraso; bi iaga ber löng wlëp Sbö tjok li, e kjaraso bakoe; domer Cristo Jesús li e; ⁶ e optwono wolono, ber nopga uunkong potjwllëkklo wlo, epga där wlo. Tjlökwo ëre dbaryo iara Sbörë beno li öötong tjän. ⁷ E kjishko ga tja ichara ba roy shdök, tja iara beno shäng ba tjlökwo roy laga Jesús äska. Tja shäng jyörkë llême. Tja tjlä shäng beke. Tja ichara tjlökwo bek li roy lë nopga judio llëm wleniyo kong, shji mär Jesús go sorë li lër ba kong bakoe.

⁸ Woydër ga nopga löng kjok kjwang jikong syöshtë Sbö kong. Gueniyo ga orkwo poyong syöshtë wloshko ga woydër ga wotjlik bëy, iirkë ë kong llëm, ëng dboryë kar kar iir go llëm bakoe.

⁹ Walëga, e woydër ga shwong pjung pjlo bek, yötso. Wotjlik doyë, opyë shäng oba bokso wolësowa anmoyö, iya domergarë wlo ga owa. Opyë ber wolësowa wlo le ga käkzong poshärye ara anmoyö,

dbur sho shöylör pje ara, shwong tjwlö ara wleniyo pjüya ga owa. ¹⁰ Opyë ber wolësowa wlo ga woydër ga llëbo pjlú shäryayde dey. Walëga Sbö poshrëga le ga woyde ga wotjlik eni.

¹¹ Eye shäng Sbö tjlokwo roy lëshko ga woyde ga kuya walëgarë löng kjing, dborye lok llëme. ¹² Nopga ëng tōno löng Sbö tjlokwo roylë ëng kongshko ga walëga ichër domerga ping llëme. Domerga ichaga ber walëre llëme. E kjishko ga woydër ga kuya walëgarë löng kjing erä. ¹³ Adán, e shäryara Sbörë bäm go. Eva, e shäryara ba irgo. ¹⁴ Jyāpgwara Äre li, e Adán llëme. Evara jyāpgwara, ga llëbo owa shäryara. ¹⁵ Gueniyo walëga, e döya wlo jlöe. Gueniyo ga iara beno wapga weng wlo, wapga dë wlo. Woyde ga mär Sbö go, oba woydë pjlú, jëk löng pjlo bek Sbö bokso, ikoba pjlú wlo. Shärye lok enira där.

3

Jesús tjlokwo kjruga kägäyoga

¹ Oba tjlä ga «Eye wotjlik opyë ber sök Jesús tjlokwo kjruga kägäyo ga wotjlik llëbo shäryë pjlúe» lëba eni. E eni jlöe. Tjlokwo ëre kjrako. ² Eni ga ëye pak ëre shäryë wlo ga woyde ga e llëbo owa shäryono lëba ga äe. Woyde ga boy kjaraso. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjlüya yötso guing, jëk shäng yötso, pjlo bek, bangkjreba wlo. Woyde ga ëbo tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlú iyado. Woyde ga oba ping pjlú wleniyo. ³ Woyde ga nelötkë ä wleniyo llëm, ëngkjwë ä wleniyo llëm bakoe. Woyde ga shäng wopjlú wleniyo, ëng dboryë oblë tjok ä wleniyo llëm, dbur sïyo llëm wleniyo bakoe.

⁴ Woyde ga ba pjeyoga löng ushko li de sök pjlo bek. Woyde ga e kole, bangkjre ba wapgarë pjlúe. ⁵ ¿Shärye ba ushko eni llëm ga Sbö tjlokwo kjruga de sorëro?

⁶ Jesús tjlokwo kjruga löng kjwlë jä wleniyora, e iëy ber no kägäyo wlo llëme. Llëm ga ioroy wleni ga wotjlik owa kjwe, «Tja tjwlö ara» le ba pjlúshko Ä dik, ga ber shdungko bakoe.

⁷ Woyde Äre ga Sbö tjlokwo iëba ber tjwlö llëme. E kjishko ga woyde Sbörë ga tjlokwo kjruga kägäyo li, e bangkjre tjlokwo kjruga llëm wleniyo lirë bako, lanyotke lok owa ga ä wlo, Sbö tjlokwo iëba ber tjwlö ara wlo.

Jesús tjlokwo kjruga kägäyo kjimtaga

⁸ Woyde ga Jesús tjlokwo kjruga kägäyo li kjimtagaga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjreba wlo. Woyde ga tjlä bëy wleniyo, nelötkë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö go ä wleniyo llëm bakoe. ⁹ Woyde ga tjlokwo pina Sbörë bi kong li, e söya lok jlökoyo, jëk e go. Woyde ga llëbo pjlú miyde li shärye eni iyado bakoe. ¹⁰ Woyde ga tjliy bäm go guing. İnoy ga llëye owa shärye llëm ga ber tjlokwo kjruga kägäyo kjimtaga eshko jä.

¹¹ Woyde ga walëga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjreba wlo. Woyde ga no läywe owa ä wleniyo llëme. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjlüya yötso guing wleniyo. Woyde ga llëye le ë kong ga shärye eni wleniyo bakoe.

¹² Tjlokwo kjruga kägäyo kjimtaga li, e woyde ga boy kjaraso. Woyde ga ba wapga, ba pjeyoga löng ba ushko li, e de sök pjlo bek. ¹³ Llëbo pjlú shäryara ba pakshko ga iëba ber tjwlö ara. Eni ga shji mär Cristo Jesús go sorë le oba kong, ga llëye bangkjre llëme.

Jesús tjlokwo, e tjwlö ara anmoyö

¹⁴⁻¹⁵ Tja wotjlik jek bop ik maling, gueniyo tja jek llono miydër llëme. E kjishko ga tja jek äar maling llëm wleni ga kjibokwo ëre tër, ichër jek bop kong, woyde Sbörë ga ba

wapga jëk sorë li miydëp kjibokwo ère go wlo. Shji Jesús tjlökwo kjrägaga, shji Sbö wapga. Sbö sök iyado. Ga ba tjlökwo bek li, e twara beno bi kong, söy wlo, e jlöe lëy oblë kong wlo bakoe.

¹⁶ Ba tjlökwo jnena Sbörë li, e pina bi kong. Tjlökwo ère tjwlö ara anmoyö jllökoyo. Ère eni:

Jesucristo, e weno shäng kjok ère kjing go so no kjoyoe.

E beno pjlo bek Sbö bokso li pina Sbö Sëyarë oba kong.

E ina Sbö parkagaga kjok dogo sorë.

Roy laraba tjëyoga oblë oblë kong kjok kjwang jikong.

Tjlökwo kjararaba kjok ère kjing go.

Ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

4

Tjlökwo bek llëme

¹ Sbö Sëya tjlë bi kong wëlä ga «Dbar tjwe kjwara ga kjone kjone, tjlökwo pimi löng li, e söya lok ame.

Eshko ga jyäpgwe Ä sëyagarë, ga sëya li tjlökwo kjrâyde shara» le.

² Tjlökwo owa li, e laga nopga jyö ä wleniyorë. Llëbo owa shärye lokshko ga bangyo ba kong ame.

³ Epga tjlë ga «Shji orkwosmok ga owa» le eni, «Dli, e uako uunkong llëme» le eni bakoe. Eshko ga jyörkonoe. Dli llë pogo, e iara Sbörë beno uëy wlo. Ga shji tjlökwo bek li kjräga, dli llë uëyshko ga woyde Sbörë ga shji syöshtë ba kong, tjlë ba kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlü bop tjok e kjishko» lëy eni.

⁴⁻⁵ Llëbo uunkong shäryara Sbörë li, e pjlu, Sbö tjlökwo tak beno pjang eni kjishko, dli li syöyoshtoroy kjishko bakoe. Eni kuzong ga «E uako llëme» lëy llëme. Woyde Sbörë ga uëy, shji wopjlü ba tjok dli li kjishko.

Timoteo poshduna Pablorë

⁶ Bi pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga li, e pis tjlökwo ère go. Eni ga pja ber Cristo Jesús parkaga pjlu

wleniyo, ga pja opping jek këgong këgong tjlökwo bek söp shäng li goshko. ⁷ Llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong, shji kjimte Sbö kolë llëm wleniyo, tjwlö llëm wleniyo, e läywëba bop kongshko ga tjlökwo kup llëme. Pja drön èë, pja opsguë jëk shäng pjlo bek Sbö bokso wlo dey. ⁸ Shji drön èë, bi doyo iëy ber kjlo kjang wlo, e ber bi kong pjlu jllökoyo. Eni gueniyo ga shji jëk shäng pjlo bek Sbö bokso, e tjwlö e kjinmo anmoyö. Shäryëy eni ga shji kjimte kjok ère kjing goshko, ga shji to ber löng Sbö tjokshko ga shji kjimte eshko bakoe.

⁹ Lëba eni li, e eni jlöe. Tjlökwo ère kjrako. ¹⁰ E kjishko ga shji parkë drön ara. Sbö sök iyado, no döga li e, ga ëye mär ba go ga döya uunkong. E kjishko ga shji löng ba koshe.

¹¹ Pja to shäng oba ping tjlökwo ère go, ga ichos ba shäryë. ¹² «Pja mite jä. Tjlökwo lëp borwa kong llëm e kjishko» lëba bop kongshko ga kolëp llëme. Pja tjlökwo lëp pjlu, pja jëk pjlo bek, oblë woydos pjlu, pja mär Sbö go, llëbo owa shäryëp llëm bakoe. Shäryos eni, iya Jesús tjlökwo kjrägaga löng lirë wlo, epga omshäryë bopoya dik wlo. ¹³ Tja äätë llëm obi wopro ga pja ber shäng Sbö tjlökwo buk li lë oba kong, oba pim tjlökwo li go, dbokjrë wlo, ga poshdum bakoe. ¹⁴ Dënashko ga pja parkë Sbö kong sorë li lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omlono borwa kong. E irgo ga tjlapgaga Jesús tjlökwo kjräga kägäyo orkwo iono lok bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga pja kong kjok miydë twara Sbörë, pak li shäryëp ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bop kong li go ga pak twara bop kong li shäryos iyado.

¹⁵ Tjlökwo ère woyotjlip ara, shäryëp yötso, pja jëk shäng ba shäryë jek këgong këgong ikoba uunkong wlo. ¹⁶ Pja jëk pjlo bek,

oba pim tjłokwo bek li go eröe. Pja opdos yötso, e shäryöp wlo, ga rayöp llême. Enira pja dâr, oba bop kuga li, e dâr bakoe.

5

Shji opshäryë ëng tjok sorë

¹ Tjlapga këkboga, e llëbo owa shäryono ga wlöy kjang llëm, poshdüs yötso dey, bop data wleni. Domerga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop lëmgga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. ² Walëga këkbogara, pja opshäryë bop mekë tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Walëga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop dorga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Pja wotjlik llëbo owa shäryë ba tjok sira llême.

³ Syäpgara, kjimtaga ërë llëm wleniyo ga kjimtozong. ⁴ Gueniyo ga wapga, tjërga tjok wleni ga kjimtaga ber epgarë. Sbö bokso ga bek li e. Epga, e kuna tek chilawa dwayo öötong këskëse. Era ba mekë, ba tjëtë beno syã li, e kjimtaga ber epgarë shara. ⁵ Syã jlökoyo, kjimtaga ërë llëm wleniyo ga e mär ber Sbö go eröe. Ber shäng syöshhtë ba kong shkë dba, kjimte wlo.

⁶ Gueniyo syã, e wotjlik Sbö llëm, to shäng llëye wen ba pjłushko li shäryë wleni ga e tjwlö ame, no wolono buk wleni. Era kjimtako llême.

⁷ Tjłokwo ëre los Jesús tjłokwo kragaga kong, llëbo shäryara lok owa lëba ga ä wlo. ⁸ Ëye ba pjeyoga löng ba ushko li kjimtë llëm ga tjłokwo kjrara li, e shärye shäng llême. Sbö tjłokwo kragaga llëm löng li ëmdë ga ba pjeyoga, e kjimte.

⁹⁻¹⁰ Jesús tjłokwo kragaga kjimtëy wlo li, e ko tëy kjibokwo go. Syäpga, e ko tëy kjibokwo e go wlo ga woyde ga lu pjłoglo sak tjer

(60) jem lëkong eröe. Woyde ga öör sök ba lanma tjok pjlo beke. Woyde ga llëbo pjłú shärye oblë kong ara, ba wapga kuna pjlo bek, ëye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjłú, Jesús tjłokwo kragaga äar ba ushko ga dreglo shkwe ber wopjłú wlo, no song wleniyo kjimte, parkë oblë kong ara bakoe. Woyde ga miydëba e go. Syäpga eniyo ko toydë pjang kjibokwo li go.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga syäpga mite obira ko tako pjang kjibokwo li go wlo llême. Ko tëyshko ga tjłë ga «Tja orkwosmok ame. Tja parkë ber shäng Cristo kong eröe» le jlökoyo. Gueniyo e irgo ga orkwosmok woydë obi. Eshko ga tjłokwo lara Cristo kong jlökoyo li, e shärye lok ame. E shärye eni ga e llëbo owa shäryayde. ¹³ E shäryayde dö llême. Opsguë löng shmirkë ara, to löng sjok sjok oba löng sorë ik, oba lăywe, tjłokwo lako llëm li le bakoe. ¹⁴ E kjışhko ga woydër ga syäpga mite obi li orkwosmok dey. Woydër ga wapga tjok, ga ber löng ba ushko, ba wapga dë, lăywe bi wloyogarë llëm wlo. ¹⁵ Eerishko ga syäpga kjong kjong Jesús tjłokwo rayono tjän, beno jëk löng Ä tjok. Tjłokwo ëre lër bop kong e kjışhko.

¹⁶ Eni ga walëga Jesús tjłokwo kragaga, ba pjeyoga syäpga tjok wleni ga woyde ga kjimte om go, pak li ber Jesús tjłokwo kragaga oblë li kong llëm wlo, syäpga kjimtaga ërë llëm löng li kjimte lok ga pjłú wlo.

¹⁷⁻¹⁸ Sbö tjłokwo tak pjang li tjłë ga «Sögla parkoklo wleniyo, e ichëy dwla kjwokäkshko ga kjamo kbrochako llëm, dwla li ue ga pjłú wlo.»* Tjłë obi ga «Ëye parkë ga e potjwlëkko.»† E kjışhko ga tjlapgaga Jesús tjłokwo kragaga kägäyo parkë pjłú wleni ga woyde ga bangkjreba pjłú, potjwlëkoba

* 5:17-18 Deuteronomio 25.4. † 5:17-18 Lucas 10.7.

pjlú bakoe. Oba pingga Sbö tjlökwo go, oba poshdungga, e woyde ga bangkjrëba, potjwlëkoba pjlú, oblë oblë li kjinmo.

¹⁹ Jesús tjlökwo kjruga kägäyoga li rotëbashko ga rotaga no kjaraso dörë wleni ga tjlökwo kjrëp llëme. Woyde ga no sóya ba rotaga lirë pjök mya ba tjok, «E Inorwa om go jlökoyo» le lok wlo. Eni ga shdum ga pjlúe. ²⁰ Eshko ga llëbo owa shäryono jlökoyo wleni ga woyde ga wlongko oba bokso, bangkjrëba wlo, omshäryë lok eni llëm wlo.

²¹ Ëye llëbo owa shäryono ga woydër ga llgwes yötso, beke. «Kjwe woydër ara kjishko ga shdun llëme» lëy bi pjlúshko llëme. «Kjwe woydër llëm kjishko ga shdun ara» lëy llëm bakoe. Sbö, Cristo Jesús, Sbö parkagaga kjok dogo so, e löng bop ïga.

²² Jesús tjlökwo kjruga kägäyo kjrëpshko ga shäryëp maling llëme. Jëk shäng pjlo bekde ip yötso guing. Llëm ga shäng llëbo owa shäryë wleni ga owa shärye shäng li ber pjlú bop kong lëba eni. Ga pja om go li llëbo owa shäryë llëme. ²³ Gueniyo ga pja bögwö bang ara wop sit wop sit kjishko ga di iopdë dö llëm, kjillgwö bo dyo dbo ara iopdë sira bakoe.

²⁴ Kjone kjone llëbo owa shäryono li miydëy jekdo. Gueniyo kjone kjone eni llëme. Miydëy llëm, jëk sorë ïnoy yötso guing. ²⁵ Llëbo pjlú shäryëy li, e eni bakoe. Olö ga ikoba wëllë jekdo. Olö ga ïgaba llëm, gueniyo dbar tjwe kjwara ga miydëba eshko jã.

6

¹ Ëye parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ga woyde ga ba sogo bangkjre jlökoyo ïyado, Sbö läywëba llëm wlo, tjlökwo lëy löng li läywëba llëm wlo bakoe. ² Ba sogo, e Jesús tjlökwo kjruga wleni ga woyde ga bangkjre, parkë ba kong pjlú

anmoyö, ba sogo kjimte shäng li, e ba pjeyo Jesús tjlökwo kjruga woyde ara wleniyo kjishko. Tjlökwo lëp nopga kong wlo, shärye lok wlo li e.

Llëbo tjwlö ara

³ Tjlökwo lara bi Tjlapga Jesu-cristorë shäryëy wlo li, e beke. Shji jëk pjlo bek Sbö bokso sorë li miydëy e go. Ëye oba ping tjlökwo oblë bek llëm wleniyo go ga ⁴ krë ä wleniyo, llëye miyde llëme. Llëbo tjwlö llëm wleniyo le ëng kong kar kar ä, go swlo wleni. Tjlë eni kjishko ga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko, ëng dboryë kar kar iir go, ëng läywë owa, «Kjlara kjwe owa» le ba pjlúshko ïyado. ⁵ Epga ëngkjwë ëng tjok li pjir llëm, wotjlik owa kjishko. Tjlökwo bek li miyde ame. Oba pïya lok Sbö tjlökwo go, dbur shak e go wlo eröe.

⁶⁻⁷ Shji jëk pjlo bek Sbö bokso li, e tjwlö ara jlökoyo. Gueniyo woyde ga shji löng wopjlú bi llëbo tjeng li tjok bakoe. Shji weno bukshko ga llëye söroy tek bi tjok llëme. Shji wolonoshko ga llëye söy jek bi tjok llëm bakoe. E kjishko ga woyde ga shji löng wopjlú bi llëbo tjeng li tjok. ⁸ Eni ga shji shwong tjok, shji dli tjok wleni ga woyde ga shji löng wopjlúe. ⁹ Gueniyo ëye opyë woydë dbur ara ga llëbo owa shärye. Op-srek löng ara ba wotjlik owa li go, gueniyo miyde löng llëme. Eshko ga beno löng song erä, to pjir wlo. ¹⁰ Ëye dbur woydë ara anmoyö ga dbur wlëk wlo ga llëbo owa shärye llë pogo. Kjone kjone wotjlik dbur wlëk erä kjishko ga beno löng mär Sbö go ame, beno löng song erä.

Pablo tjlëno Timoteo kong, Timoteo dbokjrë wlo

¹¹ Gueniyo pja Sbö ï kuzong ga pja opkwos llëbo owa lër shäng bop kong li dwayo. Llëbo pjlú li shäryopdë dey. Pja jëk shäng pjlo bek Sbö bokso. Pja mär Sbö

go. No oblë woydos ara. Llëbo wen tjwe bop kong owashko ga pja wosonkë llëme. Pja llëbo shäryë oblë kong yõtso. ¹² Pja drön ëë, pja mär Sbö go wlo, lorop nopga ara kong dënashko sorë li eni, pja ber shäng së ÿyado Sbö tjok wlo. Pja rokara Sbörë e kong wlo. ¹³ Rokër bop kong ga tjlökwo los bor kong jlökoyo. Miydaga ber Sbörë, shji löng së, llë pogo löng së, e laga erë. Miydaga ber Cristo Jesúsde bako, era tjlökwo lono pjlú, Poncio Pilato bokshto. ¹⁴ Llëye loror bop kong li shäryos uunkong eni, äär jong bi Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi guing. ¹⁵ Dbaryo li wlëna Sbörë om go, ga öötongshko ga tjwe eshko jä, ichak Sbörë. Sbö, e wopjlúe.

Kjok ëre uunkong ichaga li e eröe.

Pjilupga uunkong pjluyo li e.

No kägäyoga uunkong kägäyo li e

¹⁶ Wolon llëm sök ÿyado li e eröe.

Iök jong kjwara shjiy, kälä lletlet wleniyo,

ëye äär eshko ga äe.

Sbö sök iök shjiy li roshko.

Ëye omÿydë llëm,

ÿgöy llëm bakoe.

Poshrëkko ÿyado li e.

Dbo ara ÿyado li e.

Ber eni.

¹⁷⁻¹⁹ No kjone kjone dbur ara kjok ëreshko. Pja tjlë ba kong ga «Bomi dbur kjishko ga pjäy tjwlö ara, oblë kjinmo lëmi llëme. Dbur, e ÿyado llëm kjishko ga pjäy mär bomi dbur go dö llëme. Gueniyo Sbö, e sök ÿyado, llëbo twe bi kong ara, shji ber löng wopjlú wlo. E kjishko ga pjäy mär ba go erö dey. Llëbo pjlú shäryozä. Shäryoromi eni li, e tjwlö ara, bomi dbur kjinmo. Oblë ïmi ga song ga bomi llëbo shdözï ba tjok wopjlúe. Eni ga llëbo tjwlö ara li ber bomi kong kjok dogo, ga pjäy ie Sbörë ber löng së ÿyado ba tjok» lëp ba kong eni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁰ Timoteo, pja iara Sbörë beno shäng ba tjlökwo roy lë oba kong wlo. Eni ga shäryos yõtso. Llëbo tjwlö llëm lanyotkëba löng li, e jyö erä. Tjlë löng jlö wleni, gueniyo jlökoyo ga kjok miyde lok sira llëme. Ba tjlökwo li kup llëme. ²¹ No kjone kjone, tjlökwo ëre kjrara, ga beno löng mär Sbö go ame.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte ara.

Segunda Carta a Timoteo Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekë judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Pablorëshko ga tjlökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlu lë kjok shto oblë oblë.

Pjlara ga Pablo iaraba beno shäng kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjëshko. E irgo ga döraba ey dwayo. Lu to jek ara irgo ga iaraba beno shäng no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo jek obi. Eshko ga shdunaba ara, iaraba beno shäng shto owa anmoyöshko. Shto eshko shrër, smo ara bakoe. Eshko ga miyde ga wolon döröe. E kjëshko ga kjibokwo ëre tara Timoteo kong.

Pablo woydë ara, e rayara nopga ararë kjëshko, ga woyde ga Timoteo tek ba ik maling li tara ba kong. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Nero. Jesús tjlökwö kragaga shduna ara kjone pogo. E kjëshko ga Timoteo ichara Pablorë ber shäng mär Jesús tjlökwö go jlökoyo, ga nopga ping e go iyado bako, shdungoba ara e kjëshko gueniyo.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorë ba kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja kjrara Sbörë beno shäng ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska,

shji töno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga shji ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok li roy lë oba kong wlo.

² Timoteo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjëshko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Tjlapga Jesús lökyokjrëy llëme

³ Tja parkë Sbö kong jlökoyo, bor tjlapgaga tek dënashko so omshäryono dik. Llëbo pjlu miydër li shäryër eni lër bor pjluushko. Shkë dba ga tja syöshtë ba kong bop kjëshko. ⁴ Pja slatong boryo kwono li, e woyoshrër iyado, ga pja in woydë jlökoyo, tja ber wopjlu wlo. ⁵ Woyoshrër ga pja mär Sbö go. Bop tjëtë Loida, bop mekë Eunice, e opyono löng mär Sbö go bäm go, ga miydër ga pja mär ba go jlökoyo bakoe.

⁶ Dënashko ga tja orkwo iono bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga kjok miydë twara bop kong eshko. Eni ga kjok miydë li go ga pak twara bop kong li shäryos iyado, pja kjok miydë jek këgong wlo, iök bakworoy pjë jong ri ri jek këgong wlo wleni. ⁷ Bi go Sbö Sëya twara beno kësbang bi tjok, llëye bangkjrëy llëm wlo. Twara bi kong, shji dbo ara wlo, shji ëng woydë ara kar kar wlo, shji wotjlik pjlo bek wlo bakoe. ⁸ E kjëshko ga pja tjëlë oba kong bi Tjlapga Jesús kjëshkoshko ga lökyokjrëp llëme. Tja shäng kjërshko ëre ba kjëshko ëmdë ga tja lökyokjrëp llëm bakoe. Woyde ga shäryër sorë ga Sbö dbo ara go ga pja omshäryë eni bako, llëbo wen bop kong owa gueniyo. ⁹ Shji döra Sbörë, ga shji rokara jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Shäryara eni, llëbo shäryoroy li kjëshko llëm, shäryara eni, woydara eni kjëshko. Ba wopjlu li kjëshko ga kjok shäryayde llëm obishko ga wotjliño Cristo Jesús ichë bi kong.

10 Dbar eerishko ga ba wopjlu li pina bi kong, bi döga Cristo Jesús goshko. Wolon li pjira Jesúsde. Shji ber löng së iyado ba tjok sorë, e pina bi kong ba tjlokwo pjlü li go, ga beno wëëe.

11 Tja kjrara beno shäng tjlokwo pjlü ère roy lë Jesús äska wlo, oba ping wlo bakoe. 12 Eerishko ga tja shäng song, llëbo ère kjishko. Gueniyo ga Jesús, e miydër shäng pjlü, tja mär shäng ba go bakoe. Ga miydër ga e dbo ara, llëye iara beno tjeng bor wloshko li de äär jong ba dbaryoshko wlo. E kjishko ga tja shäng song ëmdë ga lökyokjrër llëme.

13 Tjlokwo li lëp oba kong pjlo bek wlo ga los ba kong, loror bop kong sorë li eni. Pja tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok. Pja jëk ba tjok kjishko ga oba woypëp ara iyado. 14 Tjlokwo pjlü li iara Sbörë beno tjeng bop wloshko. Dëp yötso. Pja go Sbö Sëya, ga pja kjimte tjlokwo li dë.

15 Miypëp pjlü ga Jesús tjlokwo kjrägaga löng Asia kjokyo li, tja rayara to lok pjire. Tjrëko to jek Figelo, Hermógenes. 16-17 Gueniyo Tjlapga Onesíforora, tja İya öör ara, tja kjimtara dbokjrë ara. Tja sök kjërshko ga tja lökyokjre llëme. Shrono Roma kjokyoshko ga woshtono llëm, tja wlëna guing. E kjishko ga ba pjeyoga kjimtaga ber Tjlapga Jesúsde iyado. 18 Ga Tjlapga li dbaryo tjweshko ga songe laga ber erë om go eshko. Shji kjimtara Éfeso kjokyo kjöme, e miypëp tjän.

2

Shji parkë Cristo Jesús kong, engkwaga pjlü wleni

1 Pja bor wa wleni. Sbö wopjlu li pina bi kong, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjokshko. Eni ga pja dbokjrozong. 2 Dënashko ga tjlokwo loror bop kong oba ara bokso. Eerishko ga tjlokwo li los

oblë kong, nopga wotjlik bek, oba ping pjlü wleniyo kong.

3 Pja Cristo Jesús parkaga. E kjishko ga llëbo wen tjwe bop kong owashko ga kus kjing, engkwaga pjlü wleni. 4 Engkwagaga tön oblë tjok pak llë shäryë wlo llëme. Ba kägäyo tjlokwo söyde dö, ber wopjlu ba tjok wlo. 5 Eni wleni ga èye tjör ga lıgwëkklo buk li söya bek llëm ga ba potjwlëkklo wlëya lok ba kong llëme. 6 Èye parkë ga ba dwla dgara li bo tjokshko ga bo kjruga erë bäm go. 7 Tjlokwo lër shäng bop kong li woyotjlis, ga pja kjimte Tjlapga Jesúsde llë loklo miypëp uunkong wëëe.

8 Jesucristo woshrrara Sbörë iröng obi. Era Pjlu David tjëyo. Tjlokwo ère woyoshros iyado. Tjlokwo roy pjlü lër shäng li e. 9 Tjlokwo ère kjishko ga llëbo wen tjwe bor kong owa ara. Tja sharaba shäng kjërshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho go, no llëbo owa shäryono wleni. Gueniyo Sbö tjlokwo lira shaga erë eni llëme. 10 E kjishko ga kur jek shäng eni, ber pjlü nopga kjrara Sbörë ber baıya wlo li kong wlo, döya ber löng wopjlu, së iyado Cristo Jesús tjok wlo.

11-13 Oba tjlä ga
«Shji wolono ba tjok ga
shji ber löng së iyado ba tjok.
Llëbo owa li kuroy kjang ga
kjok iche sök dbaryoshko ga
shji shto ba shwoy eshko
tjok.

E ë miypëp llëme lëy ga
shji ë miypëp llëme le eni eshko
bakoe.

Llëye lëy li shäryoroy llëm ga
era, llëye lara li shärye eni,
e opkjlopswë llëm kjishko» lëba
eni.

E eni jlöe. Tjlokwo ère kjrako.

Shji parkë Sbö kong sorë

14 Tjlokwo lër shäng bop kong li woyoshros oblë kong. Los ba kong Sbö bokso ga «Tjlokwo tjwlo

llëm wleniyo lëmi ëng kong kar kar llëme. Kuya oblërë ga ber ba kong owa» los ba kong eni. ¹⁵ Pja parkos Sbô kong jlôkoyo, tjlôkwo bek li roy los bek, llono ga pja äär shäng Sbô boksoshko ga ber wopjlú bop tjok wlo, llëye lökyotkëp eshko llëm wlo bakoe. ¹⁶ Tjlôkwo tjwlô llëm wleniyo le nopga Sbô miydë llëm wleniyorë li, e lëy ë kong llëme. Ëye omlë ga owa li wlëya jek këgong këgong. ¹⁷ Shji sho kjoneshko srëng jëk ameshko ga sho li an jek këgong këgong. Jesús tjlôkwo kfragaga tjërëko ga tjlôkwo owa eni li shdär jek këgong këgong swlo eni wleni bakoe. Himeneo, Fileto, e llëbo shäryono eni. ¹⁸ Tjlôkwo bek li söya lok ame, to löng tjlë ga «Shji woshrara Sbörë pjir tjän. Shji woshre jek obi ame» le lok eni. Oba jyäpgwe to löng tjlôkwo e go, mär ber löng Jesús go ame wlo. ¹⁹ Gueniyo Sbô pak shäryono li beno kjang, u shakklo kjang, wir llëm wleni. Tjlôkwo tak pjang e go li eni. Tjlôkwo tak pjang kjwara tjlë ga «Sbô, nopga baiya kjone dey, e miyde pjire.»* Tjlôkwo tak pjang kjwara obi tjlë ga «Ëye mär woydë Tjlapga Jesús go ga llëbo owa li raye, shärye ame dey.»†

²⁰ U jong kjwara kësbang ga roshko llëbo shäryak dbur sho shöylör, pjublún go dö llëme. E roshko llëbo shäryak kjorkwang go, llëbo shäryak klung shosho go bakoe. Llëbo tjwlô ara shäryëyshko ga shäryë llëbo tjwlô ara go. Llëbo tjwlô ara llëm lira, llë pogo shäryëy e go. ²¹ Shji Jesús tjlôkwo kfragaga eni bakoe. Shji uunkong llëbo owa li rayono pjir llëme. Gueniyo ëye omrayono, shärye ame ga e beno shäng tjwlô ara, iak beno shäng dboy Tjlapga Jesús kong, iche Tjlapga lirë llëbo tjwlô ara shäryë ga pjlu wlo.

²² Kjwozirga mikboga wotjlik llëbo owa shäryë sorë ga pja wotjlik eni ame. Llëbo bëy li shäryopdë dey. Tjlôkwo lorop ë kong ga shäryos eni iyado. Oblë woydos ara. Pja ber shäng wlëp nopga uunkong tjok. ²³ Nopga ënglë kar kar llëbo tjwlô llëm kjishko ga pja opzrëk eshko llëme. Shji ie ber löng ënglë kar kar eröe. ²⁴ Shji Tjlapga Jesús parkaga, shji ëngkjwë ë tjok wlo llëme. Shji pjlu oba uunkong tjok dey. Woyde ga shji tjlë kukoba wëllë wlo, shji iirkë maling llëm bakoe.

²⁵⁻²⁶ Bi wloyoga shara Äre beno löng kjërshko wleni. Epga iche ba kolë erä. E kjishko ga epga poshdüyshko ga shäryëy yötso. Woydëy ga epga kjlopswaga ber Sbörë, tjlôkwo bek li miyde lok wlo. Eni ga epga wotjlik bëy kjwe, ga där Ä wloshko dwayo.

3

Kjok pjir lëshko

¹ Kjok pjir lëshko ga llëbo wen tjwe kjange. Lër bop kong, miydëp wlo. ² Nopga wotjlik llëbo pjlu shäryë ba kong om go erö, oblë kong llëme. Wotjlik dbur eröe. Krë ara. Llëbo pjlu shäryara li lanyotke ë pogo kong om go erä. Oblë le owa äe. Ba data, ba mekë kole llëme. Llëbo pjlu shäryak ba kong li woyotjlüya llëme. Sbô, e ba kong ga tjwlô llëme. ³ Wopjlú ë tjok llëme. Ëye songe le llëme. Oblë läywe owa äe. Wotjlik tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Llëbo shärye oblë kong owa äe. Llëbo pjlu lira ba kong ga owa erä. ⁴ Jëk löng oba tjok pjlu jlô wleni, ba moskwo gueniyo. Llëbo shärye ga woyotjlüya guing llëme. Opkuk ga tjwlô ara le. Sbô wlëyde kjwe, gueniyo llëbo ber pjlu ba kong li wlëyde erä. ⁵ Llëbo pjlu shärye ara, ga Sbô tjlôkwo söya löng jlôkoyo lëba. Gueniyo wotjlik

* 2:19 Números 16.5. † 2:19 Isaías 52.11

ga Sbö dbo ara, epga kjimte jëk löng pjlo bek wlo llême le. Pja jëk nopga eniyo tjok llême.

⁶⁻⁷ Walëga kjone kjone kjok miydë ara llême. Llëbo owa shäryara li woyotjlïya kjër, gueniyo wotjlïk tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Tjlökwo roy pjlu li kuya enido, gueniyo jlöe le llême. Nopga owa lër shäng bop kong li to löng u kjwara kjwara, walëga eniyo jyäpgwë. ⁸ Dënashko ga domerga löng do pjök ko Janes, Jambres. Epga opyono löng Moisés wloyo. Nopga owa lër shäng bop kong li opyono löng tjlokwo bek li wloyo eni bakoe. Epga wotjlïk owa erä. Mär Jesús go le, gueniyo jyö erä. ⁹ Gueniyo ba jyö li miydëba döröe. E kjïshko ga oba jyäpgwe kjër llëm, Moisés wloyoga do pjök li dik.

Timoteo poshdungglo

¹⁰ Gueniyo ga tjlokwo lër shäng li miydëp pjir tjän. Tja sorë, llëye shäryër woydë, tja mär Jesús go sorë, e miydëp uunkong. Tja iirkë maling llëm, oba woydër ara, llëbo wen tjwe bor kong owashko ga tja wosonkë llëm, e miydëp bakoe. ¹¹ Llëbo weno bor kong owa sorë, tja song, e miydëp pjire. Llëbo weno bor kong eni Antioquia kjokyo, Iconio kjokyo, Lистра kjokyo bakoe. Gueniyo tja kjimtara Tjlapga Jesúsde, tja döra eshko dwayo. ¹² Eye ber löng Cristo Jesús tjok woydë jlökoyo, jëk löng pjlo bek Sbö bokso wlo ga shdungoba songe. ¹³ Gueniyo nopga owa li, jyö ä löng li, e jëk owa jek këgong këgong. Oba jyäpgwe ä, ga epga jyäpgwëba bakoe.

¹⁴⁻¹⁵ Pjara shäng kjange. Miydëp ga tjlokwo pingga bop kong li, tjawa jyörkë llëm, ga tjlokwo li bëy jlöe lëp jlökoyo. Tek chirawashko dwayo ga pja oppino ara Sbö tjlokwo bek tak pjang kjibokwo go li go. Miydëy e go ga shji dâr wlo ga shji mär Cristo Jesús go dey. E kjïshko ga

pja jëk shäng tjlokwo li go iyado. ¹⁶ Tjlökwo tak pjang Sbö kjibokwo go li, e twara beno ba tjlokwo kjragaga uunkong kong. Tjlökwo li beno bi kong, bi pingglo, bi poshdungglo, bi llgwekklo, shji jëk pjlo bek wlo, ¹⁷ Sbö tjlokwo kjragaga opping ara e go wlo, llëbo pjlu oblë oblë shärye ga pjlu wlo.

4

¹ Llono ga Cristo Jesús tjwe ber bi pjluo, nopga löng së li, no wolono löng li, e llgwegaga. Eni ga tjlokwo lër bop kong jlökoyo ba bokso, Sbö bokso bako, shäryëp wlo. ² Sbö tjlokwo to lëba. Woydëbare, de llëmde, los ba kong iyado, pja slan llême. Eye wotjlïk owa ga poshdüs, jëk bëy wlo, dbokjrë e go wlo. Tjlökwo li los yötso iyado, pja sjen ba lë llême.

³ Dbar tjwe kjwara ga tjlokwo bek li kuya woydë ërë ame. Eshko ga no pinggaga wen löng ara, ga tjlokwo kuya woydë nopgarë li, e le lok ba kong eni. Eni ga nopga äär ara ba tjlokwo li kuk. ⁴ Tjlökwo bek li kuya lok ame. Llëbo tjwlo llëm li kuyde shara. ⁵ Gueniyo pja wotjlïk bëy iyado. Llëbo wen tjwe bop kong owa arashko ga kus kjing eröe. Pja to shäng tjlokwo roy pjlu li lë, nopga tjlokwo kjroydë llëm obi löng li kong eröe. Bop pak li shäryos uunkong yötso.

⁶ Bor pak shäryoror ara li, e ba pjitoe. Tja wolon dbaryo li döröe.

⁷ Bor dbo kës li go ga pak twara Sbörë bor kong li shäryoror jlökoyo. Shäryoror pjir, öötong ba dbo go. Tjlökwo pjlu li doror yötso. ⁸ Tja shäng Tjlapga Jesús, no llgwegaga pjlo bek li koshë shäng woowa llême. Miydër ga tjweshko ga parkaga pjlo bek potjwllëngglo li twe bor kong, nopga uunkong löng ba koshë wopjlu li kong bakoe.

Nopga oblë oblë

⁹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor ik wop äe. ¹⁰ Demas, llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woyde ara kjishko ga tja töywara to Tesalónica kjokyo. Crescente to Galacia kjokyo. Tito to Dalmacia kjokyo. ¹¹ Beno shäng bor tjok li Lucas eröe. Marcos, tja kjimte bor pak shäryë ga pjlúe. Wlëp ga tek söp bop tjok. ¹² Tíquico ichoror jek Éfeso kjokyo. ¹³ Bor shwong kop lëkong li ioror beno buk Troas kjokyo, Carpo ushko. Pja tekshko ga tek söp bor kong. Bor kjibokwo tek söp bor kong bakoe. Shäryak tjeng öng kwota go li woydër ara.

¹⁴ Domer shäng kjlara ko Alejandro. E llëbo shäryaga dröng shosho go. Llëbo shäryara bor kong owa ara. Gueniyo potjwlëga ber Tjlapga Jesúsde. ¹⁵ E opyono beno shäng tjlokwo lëy löng li wloyo. E kjishko ga pja sjëk ba tjok bakoe.

¹⁶ Tja söraba, öötong shäng tjlapgaga shwoy jüshko bäm goshko ga tja kjimtara ërë llëme. Jesús tjlokwo kragaga löng eshko li, tja töywara uunkong. Gueniyo woydër ga llëye owa shärye Tjlapga Jesúsde ba kong llëme. ¹⁷ Eshko ga tja kjimtara Tjlapga lirë om go. Ba tjlokwo kës li kuya nopga judío llëm wleniyo lirë wlo ga tja kjimtara ba lë ba kong. Ga tja döra ey dwayo, tja zröraba llëme. ¹⁸ Eni ga llëbo owa tjwe bor kongshko ga tja kjimte, tja döya, tja söya äär sök kjok dogo, pjlú sök iyado lishko. E iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ «¿Yonde?» lëp Prisca, Aquila kong, Onesiforo pjeyoga kong bakoe.

²⁰ Erasto beno shäng Corinto kjokyo.

Trófimo swlo ara, ga ioror beno buk Mileto kjokyo.

²¹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor ik kjok owa dbaryo äatë llëm obishko.

Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Jesús tjlokwo kragaga löng uunkong li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

²² Rokër Tjlapga Jesús kong ga ber shäng bop tjok iyado, ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a Tito Kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. Dënashko ga Jesús roy pjlu lara Pablorë ba kong, ga tjlökwo kjrara, ga beno shäng parkë ba tjok, tjlökwo li lë.

Pjlara ga parkono ëng tjok dlung tjrëko ko Creta lishko. E irgo ga Pablo brikotong ey dwayoshko ga Tito iara beno shäng parkë eshko ba äska. Eshko dbaryo ga Creta soppa ara llëbo owa shäryono ara.

E irgo ga kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong. Nopga wlëy pak oblë oblë shäryë sorë li tara ba kong. Tjlökwo bek llëm lagaga tjwe löng ara li tara ba kong. Llëye shäryë ba tjok ga pjlu li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja Sbö parkaga. Tja kjrara beno ba tjlökwo roy laga Jesucristo äska. Tja ichara ba tjlökwo roy lë, nopga kjrara ber baïya wlo li opping mär ber löng Jesús go wlo, ba tjlökwo bek söy löng li, e miyde lok pjlu wlo bakoe. ²⁻³ Kajok ëre dämär, llëye llëm obishko ga tjlökwo lara Sbörë bi kong jlkoyoy, tjlë ga llono ga shji ber löng së iyado ba tjok ga pjlu le. Sbö, e jyörkë llëme. Ga tjlökwo ëre roy wen oba kong dbaryo iara li öötong tjän, ga tja iara bi döga Sbörë beno shäng ba lë, miydëba wlo.

⁴ Tito, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Tjlökwo li loror bop kong, ga pja mär Jesucristo go, tja mär ba go dik. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi döga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

*Tito iara beno shäng pak shäryë
Creta kjokyo*

⁵ Pja ioror beno shäng dlung tjrëko ko Cretashko ga woydoror ga pja ber shäng llëbo beno eshko shäryak llëm obi li shäryë. Woydoror ga kjok kjrina kjrina ga nopga wlëp kjlobö kjlobö, ber löng parkë Jesús tjlökwo kjrägaga löng kjok kjrina kjrina li kägäyo. Noyo woyde sorë li loror bop kong pjir tjän. ⁶ Woyde ga pogo llëye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga Sbö tjlökwo kjrono bakoe. Woyde ga ba wapga jëk löng pjlo bek, kä llëm wleniyo llëm, lëba llëm wlo. ⁷ Jesús tjlökwo kjraga kägäyo li, e iaga Sbörë ba pak baïya shäryë. E kjishko ga woyde ga pogo llëye dret Sbö bokso. Woyde ga krë ä wleniyo llëm, ëye kuya woydë llëm wleniyo llëm bakoe. Woyde ga iirkë maling wleniyo llëm, nelötkë ä wleniyo llëm, ëngkjwë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö go ä wleniyo llëm bakoe. ⁸ Woyde ga llëbo pjlu shärye dëy. Woyde ga ëye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu iyado. Woyde ga llëbo shäryono pjlu ga ber sök wopjluë. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjlïya yötso guing. Woyde ga jëk shäng pjlo bek Sbö bokso. Woyde ga wotjlik owa tjwe ba kongshko ga shärye llëme. ⁹ Woyde ga tjlökwo bek li kura sorë ga oblë pïya eni bako, epga dbokjre e go wlo, tjlökwo li wlike ba wloyoga kong ga pjlu wlo bakoe.

*Jesús tjlökwo kjraga kägäyoga
woyde pjlu wleniyo ega*

¹⁰ Eshko ga nopga ëye kole woydë llëm wleniyo arae. Tjlë lok ara, gueniyo llë loklo llëm, oba jyäpgwoklö erä. Epga li tjrëko ga judioga löng ara, wotjlik ga ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le wleniyo. ¹¹ Tjlökwo le löng li, e bek llëm, e jyö erä. To löng dbur shak e go

wlo eröe. U kjone kjone ga nopga omkuno, ga tjlökwo bek li söya lok ame e kjishko. E kjishko ga tjlökwo owa ère lagaga li, e kjamo kjinkako.

¹² Dënashko ga no shäng kjlara eshko, kjok miydë ara. Ba pjeyoga lanyotkara, tjlë ga «Creta sopga, e jyörkë ä wleniyo, glö ä wleniyo, shmi ä wleniyo, to löng llëye woyotjlïya dö li shäryë, äya kjloshko so wleni» le eni. ¹³ Lara li beke. E kjishko ga poshdüs jlökoyo iyado, tjlökwo bek li söya lok jlökoyo wlo. ¹⁴ Eni ga llëbo dënashko so bek llëm li läywe judiogarë löng li, e tjlökwo kjre lok llëm, ga nopga Sbö tjlökwo kuk woydë llëm li, e kole lok llëm bakoe.

¹⁵ Nopga wotjlik bëy li kong ga llëbo uunkong ber ba kong pjluë. Gueniyo nopga wotjlik bëy llëm, mär Jesús go llëm li kong ga llëye pjlu drete. Wotjlik lok owa erä, ga llëbo owa shäryeshko ga bangyo ba kong llëme. ¹⁶ «Tja Sbö miydë» le, gueniyo miydëy llëbo shärye li go ga e jyö. Oba İywa lok shjiktëng, Sbö kole llëm, llëbo pjlu shärye ga äe.

2

Tito ichara oba ping

¹ Pjara, tjlökwo bek li lopedë oba kong eröe.

² Domerga këkboga pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjlizi yotso guing. Pjäy jëk yotso pjlo bek, pjäy bangkjreba wlo. Tjlökwo bek li sözi jlökoyo. Oblë woydozi ara. Llëbo wen tjwe bomi kongshko ga pjäy wosonkë llëme» lëp ba kong eni.

³⁻⁵ Walëga këkboga pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Pjäy opshäryë walëga Sbö bangkjre wleniyo dik. Oblë läywëy owa è kong llëme. Shji wo pjang nelötkë wlo llëm bakoe. Shäryëmi eni, llëbo pjlu li pimi oblë kong wlo. Eni ga walëga mikboga li pimi ba lanma, ba wapa woydë ara, llëbo shäryë ga woyotjlïya yotso

guing, llëbo pjlu shäryë dö, ba u dö pjlu, jëk löng wopjlu oba tjok, ba lanma kolë pjlu, Sbö tjlökwo läywëba owa ba kjishko llëm wlo. Pimi eni» lëp ba kong eni.

⁶ Domerga sbë obi pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjlizi yotso guing» lëp ba kong eni bakoe.

⁷ Ga pja om gora, llë pogo shäryëpshko ga pja opshäryë pjlo bek iyado, ikoba wlo, opshäryë bopoya dik wlo. Oba pimshko ga tjlökwo lëp ba kong yotso, beke. ⁸ Woyde ga pja tjlë bëy, tjlökwo li owa lëba ga ä wlo. Eni ga bop wloyoga, llëye wlëya pja rote wlo ga ä, ga lökkjre eshko.

⁹⁻¹⁰ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Bomi sogoga kolozï iyado, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Epga dboryëy llëme. Llëbo bi sogo i li lüyotkëy llëm, llëbo pjlo bek li shäryomirë dey, «Kjwe parkë pjluë» le bomi pjluoyorë wlo. Eni ga Sbö bi döga, e tjlökwo bangkjreba» lëp ba kong eni.

¹¹ Sbö wopjlu li kjishko ga llëbo shäryara shji nopga uunkong kong, shji döya wlo. ¹² Ba wopjlu li kjishko ga shji oppino llëbo owa li rayë, llëbo tjeng kjok ère kjing go li woydë llëm bakoe. Woyde ga shji löng kjok ère kjing go obishko ga shji jëk löng pjlo bek Sbö bokso, ga llëbo shäryëy ga woyotjlïy yotso guing. ¹³ E wopro ga Jesucristo, e wen tjwe iröng obi li koshey löng wopjluë. Eshko ga tjwe ba dbo ara li kälä goshko. E bi döga, bi Sbö bakoe. ¹⁴ E shäng kjok ère kjing go obishko ga optwono wolono bi kjishko, shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo wlo. Ga owa pjang bi go li löna beno dret, shji ber tjeng ba wloshko wlo, shji ber nopga baiya wlo, shji ber pjlo bek ba bokso wlo, shji llëbo pjlu shäryë woydë iyado wlo bakoe.

¹⁵ Oba pīs tjlōkwo lēr shäng bop kong ère go. «Shäryozī eni» los ba kong. Èye omshäryë eni llëm ga poshdüzong. Pja tjlës ba kong jlōkoyo, pja bangkjre lok wlo. Pja tjlwō llëme le ëborë bop kong ga jlō lëp llëm.

3

Shji jëk sorë

¹⁻² Pja tjlë Jesús tjlōkwo kfragaga uunkong kong ga «Bi pjlupga, e bangkjirako, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e bangkjirako bakoe. Llëye le lok bomi kong li kolëmia. Pjây löng llëbo pjlú shäryë kjok orë pogo wlo. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji ëngkwë oblë tjok llëme. Pjây wotjlik oblë tjok lla dey. Pjây löng wotōshko İyado oba uunkong kong» lëp ba kong eni İyado.

³ Dënashko ga shji ëmdë ga kä llëm baİya dik bakoe. Sbō koloroy llëme. Shji jeno löngë. Eshko ga shji wotjlik llëbo owa shäryë llë pogoshko ga shji llet löng e shäryë. Shkë dba ga shji llëbo owa shäryë eröe. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Shji İywaba shjiktëng, shji ëng İywō shjiktëng bakoe.

⁴ Gueniyo eshko ga Sbō bi dōga, ba wopjlu li pina bi kong, ga İy ga shji woyde ara. ⁵⁻⁶ Jesucristo, e bi dōga. Ba kjishko ga bi go ba Sëya ichara Sbörë, ber kësbang bi tjok wlo. Eni ga shji dōra, gueniyo llëbo pjlú shäryoroy kjishko llëme. Shji songe le, ga shji dōra e kjishko. Owa pjang bi go li löna beno drete. Ga shji kjlopswara ba Sëyarë beno tjaqlën, shji weno eshko kjwlë jã wleni. ⁷ Sbō wopjlu li kjishko ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. Shäryara eni, shji ie ber löng së İyado ba tjok wlo. Koshëy löng li e. ⁸ Tjlōkwo lër shäng bop kong ère, e eni jlōe. E kjrako. Ga woydër ga tjlōkwo ère lëp oba kong İyado, nopga mär löng Sbō go li llëbo pjlú

shäryë İyado wlo. Tjlōkwo ère, e pjlú, oba uunkong kjimtoklo.

⁹ Gueniyo ga shji ënglë kar kar oblë tjok llëbo tjlwō llëm kjishko llëme. Kjone kjone ënglë kar kar llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjishko, llëbo oblë oblë kjishko bakoe. Gueniyo pja opzrëk eshko llëme. E tjlwō llëm, èye kjimte e go llëm bakoe. ¹⁰ Jesús tjlōkwo kfraga shäng kjlara tjlë oblë kong kar kar ëng shdök wlo wleni ga poshdum pjlara, pjloglo pjök. E irgo ga jlō le llëm wleni ga wlokjirëp tjwe bomi tjok ame. ¹¹ Miydëy e go ga wotjlik llëbo owa shäryë. Llëye shärye shäng li go ga miydëy ga e shdungko.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja wotjlik jek Nicópolis kjokyo, tja ber sök eshko kjok owa dbaryoshko wlo lër. Artemas ichër jek bop wlokjirë, llëm ga Tíquico. Äär shäng bop shwoy ga woydër ga pja tek ba tjok bor İk eshko malinge.

¹³ Bi pjeyoga löng eshko do pjök. Kjlara ko Zenas, e parkë no wlikaga kjok llgwekklo go. Kjlara obi ko Apolos. Opshik toe le wleni ga kjimtozong. Llëye woyde dō li wlës ba kong.

¹⁴ Woyde ga bi pjeyoga opping llëbo pjlú shäryë, oblë kjimte, epga ber löng tjlwō tjok wlo.

¹⁵ Nopga löng bor tjok jüşhko uunkong, «¿Pja yonde?» le lok bop kong. Bi pjeyoga tjlōkwo kfragaga löng eshko li kong, «¿Pjây yonde?» lërwa ba kong bakoe.

Rokër Sbō kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a Filemón Kjibokwo ère tara Pablorë Filemón kong Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Filemón. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Pablorë ba kong, ga tjlökwö kjrara. E kjishko epga jék löng èng tjok pjlú ÿyado.

Domer shäng kjlara ko Onésimo. E Filemón parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo. Pjlara ga ba sogo li llëbo lüyotkara, ga töktong ey dwayo, jek öötong shäng Roma kjokyo. (Eshko dbaryo ga èye llëbo lüyotkono ga wlëkoba ga zrökoba jekdo.) Eshko dbaryo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë li eni. Eshko ga Jesús roy pjlú lara Onésimo kong, ga tjlökwö kjrara. Eni ga jek woydë iröng ba sogo li shwoy, llëbo shäryara owa li llgweya ba tjok wlo.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorë Onésimo kong, söya jek ba sogo li kong wlo, wlëpyotke wlo. Llëbo pjlú shäryara Jesúsde Filemón kong ara, owa pjang ba go li löna beno dret li lara ba kong. Eni ga ichara llëbo owa shäryara ba parkagarë ba kong li ie ber tjwlö llëm, ga ber shäng wopjlú ba tjok shara.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë, bi kjlara Timoteo tjok. Tja sök kjërshko. Tja bängzak shäng jüshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko.

Filemón, pja parkë shäng borwa tjok, ga pja woydërwa ara. Kjibokwo ère ichërwa jek bop kong, ² borwa dor Apia kong, borwa kjlara Arquipo kong, Jesús tjlökwö kjrägaga tön löng bop ushko li kong

bakoe. Arquipo parkë shäng Jesús kong borwa tjok.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

Nopga woydara Filemóndë ara

⁴⁻⁵ Filemón, pja roy kuror ga pja mär shäng Tjlapga Jesús go, ba tjlökwö kjrägaga woydër ara bakoe. E kjishko ga tja syöshhtë Sbö kongshko ga pja woyotjlin ga tja wopjlú bor Sbö tjok bop kjishko.

⁶ Rokër Sbö kong ga pja kjimte jék pjlú tjlökwö kjrägaga li tjok jek këgong, llëbo pjlú twe Cristorë bi kong li miydër uunkong wlo. ⁷ Pja bor kjlara. Tjlökwö kjrägaga li kjimtëp ara, ga epga löng wopjlú bop kjishko. E kjishko ga tja wopjlú, woowa llëme.

Pablo tjlëno Onésimo kjishko

⁸⁻⁹ E kjishko ga llëbo rokër bop kong. Tja kong dbo twara Cristorë kjishko ga pja ichër ba shäryë dbo goshko ga pjlúe. Gueniyo ga shji èng woydë ara kar kar kuzong ga pja ichër woydë eni llëme. Tja tjlabla tjän, ga tja bängzak shäng kjërshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko. ¹⁰ Eni ga llëbo rokër bop kong Onésimo* kjishko. Tja sök kjërshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko wopro ga e Jesús tjlökwö kjrono, ga beno bor wa wleni e kjishko. ¹¹ Dënashko ga sök bop tjokshko ga e bop kong ga llëno llëme. Gueniyo eerishko ga e beno tjwlö ara bop kong shara, tjwlö ara bor kong bakoe.

¹² E ichër jek bop kong iröng obi, woydër ara bor wa wleni gueniyo.

¹³ Tja bängzak shäng Jesucristo tjlökwö roy pjlú li kjishko. Eni ga pja shäng jüshko kjwe ga miydër ga tja kjimtëp. E kjishko ga woydoror ga e ber sök bor tjok bop äska.

¹⁴ Gueniyo ga shäryër eni llëme.

* **1:10** Grecia so tjlökwö Onésimo, e tjwlö ara loklo.

E bopoya kjîshko ga llëbo shäryër woydë ba tjok llëm, kjakrokër bop kong guing. Tja kjimtëpshko ga woydër ga shäryëp bop woshko, pja ichorër ba shäryë dbo go kjîshko llëme.

¹⁵ Tja wotjlik ga töktong bop ushko dwayo dbar kjwöbö ga pjluë lër. Eerishko ga äär iröng ber sök bop tjok iyado wlo shara. ¹⁶ Ber bop parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dö ame, ber bop kjlara, woydëp ara wleniyo bakoe. Tja omwoydë ara, gueniyo ga woydër ga pja omwoydë e kjinmo. Ber bop parkaga dö ame, ber bop kjlara bako, mär shäng Tjlapga Jesús go kjîshko. Woydër ga pja omwoydë ara e kjîshko.

¹⁷ Eni ga bop kong ga tja bop kjlara lëp wleni ga Onésimo wlokrëp, tja wlokrorop wleni.

¹⁸ Llëbo shäryara bop kong owa, pogo tjwlö bop kong wleni ga ba tjwlö li rokëp ba kong llëm, rokëp bor kong dey. ¹⁹ Tja Pablo, tjlokwo ère tër bop kong bor orkwo om go go shara. Pogo tjwlö bop kong kjöme li tjwlëngga tjarë bop kong. Pja döktong, tjlokwo loror bop kong li kjîshko. E kjîshko ga pja pogo tjwlö bor kong ara bakoe. Gueniyo woyoshrër woydë bop kong llëme.

²⁰ Pja bor kjlara. Ga shji tönno beno tjeng Cristo tjok kjîshko ga llëye rokër bop kong li shäryos bor kong eni. Eni ga tja ber wopjlú eshko.

²¹ Miydër ga llëye rokër bop kong li, e shäryëp eni. Miydër ga shäryëp e kjinmo bakoe. Kjibokwo ère tër bop kong e kjîshko.

²² Llëbo rokër bop kong kjrina obi. Pja syöshtë Sbö kong ga tja kjimte äär eshko iröng obi. Ga tja kong shto wlëp kjrina, tja äärshko ga tja ber sök kjone shtoyo tjok wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²³ Bor kjlara Epafras, «¿Pja yonde?» le bop kong. E shdung shäng bor tjok èreshko, Cristo

Jesús tjlokwo kjîshko. ²⁴ Marcos, Aristarco, Demas, Lucas, «¿Pja yonde?» le lok bop kong bakoe. Tja kjimte lok bor pak shäryë.

²⁵ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjîshko ga pja kjimte ara.

Carta a los Hebreos Kjibokwo ère tak hebreoga kong Kjibokwo ère sorè

Kjibokwo ère tak beno pjang hebreoga mār Jesús go li kong. Hebreoga li, e kowëba Israel tjëyoga, e kowëba judíoga bakoe. Epga tjëyo kjrinaso, gueniyo kowëba oblè oblè eni.

Kjibokwo ère taga èrè miydëy llème. Kjone kjone tjlè ga taga Pablorè le. Kjone kjone tjlè ga taga Bernabérè le. Kjone kjone obi tjlè ga taga Apolosdè le. Gueniyo taga èrè miydëy yòtso llème.

Eshko dbaryo ga hebreoga mār lōng Jesús go li shdungoba ara. E kjishko ga kjone kjone Jesús rayè woydè, mār ber lōng kjok llgwekklo tara Moisésdè li go irōng obi wlo. No kjone kjone to lōng tjlè ga èye dōya Jesús dè ga ä, ga woyde ga raye le. E kjishko ga kjibokwo ère taraba, epga dbokjrè e go wlo.

Dënashko ga Sbö tjlèno nopga kong ba tjlökwo lagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjlèno ba Wa Jesús go li taraba ba kong. Dënashko ga Sbö tjlè ba nopga kong ga llono ga tjlökwo twe ba kong tjaglèn, ber pjlú, tjlökwo bäm go li kjinmo le, ga shäryara eni Jesús go li taraba ba kong. Owa pjang bi go li löya Sbörè kjok llgwekklo tara Moisésdè li kjishko llèm, gueniyo Jesús wolono pjaraso, owa pjang bi go kës li löya Sbörè ber dret wlo, ga shji ie ber lōng pjlo bek ba bokso e kjishko ga pjlú li taraba ba kong. Llèbo shäryara Jesús dè bi kong li kjishko ga shji äär Sbö bokshto kjok dogo ba pjlú wlo li taraba ba kong. Eni ga epga icharaba mār Jesús

go jlökoyo, llèbo wen ba kong owa gueniyo.

Sbö Wa, e tjwlö ara, Sbö parkagaga kjok dogo so kjinmo

¹ Dënashko ga Sbö tjlèno ba tjlökwo lagaga oblè oblè kong, le lok bi tjlapgaga kong wlo. Tjlèno eni kop ara, ga tjlèno oblè oblè bakoe. ² Gueniyo ga dbar pjir lè dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjlèno bi kong om go shara. Ba Wa li go ga kjok shäryara Sbörè uunkong, ga llono ga llèbo tjeng kës li ber baïya. ³ Ba dbo kälä, e so Sbö i kjoyo, e so e kjoyo kjishko. Llèbo kës tjeng ba wloshko, ga iche ba tjlökwo dbo ara li go, srer llèm wlo. E wolono, llèbo owa shäryara nopgarè li potjwlëkklo. E irgo ga öötong beno sök Sbö orkwo këlëkong kjok dogo. ⁴ Eni ga öötong sök tjwlö ara, Sbö parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjwlö ara ba kjinmo bakoe.

⁵ Miydëy eni, llèbo lara Sbörè ba kong li kjishko. Tjlèno ga

«Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop

Data.»*

Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llème. Ga tjlèno obi ga

«Tja ber sök ba Data;

era ber sök bor Wa.»†

⁶ Ga ba Wa li ichara kjok ère kjing goshko ga tjlè ga

«Bor parkagaga kjok dogo so,

bor Wa, e poshrëzī uunkong.»‡

⁷ Ga tjlèno ba parkagaga kjok dogo so kjishko. Tjlèno ga

«Ba parkagaga kjok dogo so,

e shäryara beno so pjluk kjoyo,

so iök kjoyo bakoe.»§

⁸ Gueniyo tjlèno ba Wa kong ga

«Pja Sbö,

pja ber sök no pjluyo iyado wlo, ga kjok llgwep beke.

* 1:5 Salmo 2.7. † 1:5 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. ‡ 1:6 Deuteronomio 32.43. § 1:7 Salmo 104.4.

9 Llëbo pjlú shäryëbashko ga pja wopjlú eshko.

Gueniyo llëbo owa shäryëbashko ga pja woydë ara eshko.

E kjishko ga pja ioror beno sök wopjlú,

bop pjeyoga löng kës li kjinmo.

Tja bop Sbö jlökoyo.»*

10 Ga tjlëno ba kong obi ga

«Tjlapga, kjok ëre dämärshko ga kjok uunkong shäryaga pjarë, kjopkwo, klung bakoe.

11-12 Llëbo kës ëre pjir, gueniyo pjara ber sök ÿyado.

Shwong këguëshko ga dbuy, llëno ame kjishko.

Pja opshäryë llëbo kës ëre tjok eni wleni.

Gueniyo pjara kjlopswë llëm, pja ber sök ÿyado.»†

13 Ga tjlëno ba kong obi ga

«Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga iër ber tjeng bop wloshko.»‡

Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llëme. 14 Epga sëyaga to löng parkë Sbö kong eröe. Ga epga iche nopga där wlo li kjimtë.

2

Sbö tjlökwo woyotjlÿy yötso

1 Woyde ga Sbö tjlökwo kuroy li woyotjlÿy yötso, shji opkwë sira sira ey dwayo llëm wlo. 2 Dënashko ga Sbö tjlökwo söra ba parkagaga kjok dogo sorë bi tjlapgaga kong, ga llëye lara ba kong li, e kolako. Ëye omkolono llëm ga shduna Sbörë beke. 3 Shji där sorë tjlökwoyo lira, e kësbang, wolësoe. ¿Eni ga e kjrëy llëm ga shji shdüya eni llëm sorëro? Tjlökwo ëre laga Tjlapga Jesúsde bäm go. E irgo ga ba tjlökwo

kugaga omfono bi kong eni bakoe. Miydëy e go ga e beke. 4 Ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara Sbörë bi kong oblë oblë, ga ba Sëya ichara kjok miydë twë bi kong, woydara Sbörë sorë li eni. Shäryara eni, miydëy e go wlo ga tjlökwo li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

5 Llono ga dbar tjwe kjwara oblë li lörwarë bomi kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbörë kjok llgwek llëme. 6 Llëbo tak pjang Sbö tjlökwo go, dbar lërwa löng li kjishko. Tjlë ga

«No* tjlwö ara llëme.

¿Eni ga woyotjlÿp ara ega?

¿Tjlwö ara lëp ega?

7 Bäm go ga iorop beno tjlwö

bop parkagaga kjok dogo so dorko.

E irgo ga iorop beno kësbang, tjlwö ara,

8 iorop beno shäng llëbo tjeng kës li ichaga bakoe.»†

Miydëy e go ga llono ga llëbo tjeng kës li iche no lirë. Gueniyo eerishko ga llëbo iche llëm wleniyo tjok obi. 9 Llëye weno Jesús tjok li miydëy pjlúe. Bäm go ga iara Sbörë beno tjlwö ba parkagaga kjok dogo so dorko. Ga Sbö wopjlú li kjishko ga ichara wolon bi kjishko. Ga wolono kjishko ga iara beno kësbang, tjlwö ara.

10 Ba go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë, ga beno tjeng ba kong uunkong. Llëbo owa ichara wen ba kong ara. E poshäryara ber nopga ara döga wlo eni. Sbö omshäryono eni, woydara eni kjishko, ga shäryara beke. 11 Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbö kong li, e Data kjlaraso. E kjishko ga epga lökyokjre Jesúsde llëm, kowe ba pjeyoga. 12 Tjlëno Sbö kong ga «Bop roy lër bor pjeyoga kong.

* 1:9 Salmo 45.6-7. † 1:11-12 Salmo 102.25-27. ‡ 1:13 Salmo 110.1. * 2:6 No le li, e Jesús loklo. † 2:8 Salmo 8.4-6. ‡ 2:12 Salmo 22.22.

Pja poshrër ara, epga tòn lóng
lishko.»[†]
13 Ga tjlëno obi ga
«Tja mär Sbö go.»[§]
Ga tjlëno obi ga
«Tja shäng bor wapga twara Sbörë
bor kong'li tjok.»*

14 Iara beno ba wapga li, e nopga,
ga nopga ichaga wolon li, e Ä, ga
uunkong tjeng Ä wloshko e kjïshko.
E kjïshko ga Jesús öötong beno shäng
no, ga wolonoe. Shäryara eni, Ä
zāya wlo, 15 nopga döya Ä wloshko
dwayo wlo bako, ber lóng ba wolon
li bangkjrë ame wlo. 16 Jlököyo
ga e shrono shäng Sbö parkagaga
kjok dogo so li kjimtaga wlo llëm,
shrono shäng Abraham tjëyoga
kjimtaga. 17 E kjïshko ga iara Sbörë
beno shäng ba pjeyoga dik, llëbo
wen ba kong lok kës li wen ba
kong eni wlo, epga sorë miyde pjir
wlo. Eni ga songe le ga pjlu, ga
parkë syöshtaga kësbangyo wleni ba
kjïshko ga pjlu bako, e äär ber llëbo
owa shäryara li potjwlëkklo wlo.
18 Ga öör shäng song, tjlina Äre ara,
llëbo owa shäryë wlo lara kuzong
ga nopga tjlïya Äre enishko ga epga
kjimte ga pjluë.

3

Jesús tjwlö ara, Moisés kjinmo

1 E kjïshko ga pjeyoga, pjây rokara
Sbörë, iara beno tjeng dboy ba
kong li, Jesús woyotjlizi iyado.
Ichara Sbörë ba tjlökwo roy lë bi
kong li e. Syöshtaga Sbö kong bi
kjïshko kësbangyo li e bakoe. Shji
mär ba go lëy eni. 2 Jesús iara
Sbörë beno shäng parkë ba kong,
ga parkono pjlu, Moisés parkono
pjlu Sbö nopga kong sorë ga eni.
3 Gueniyo Jesús, e tjwlö ara, Moisés
kjinmo, domer u shäryaga tjwlö
ara, u shäryara li kjinmo wleni. 4 U
tjeng kës li shäryaga tjok, gueniyo

llëbo tjeng kës li shäryaga Sbörë.
5 Moisés parkono Sbö nopga kong
pjlu, parkaga tjwlëk shäng pjir
wleniyo dik. Eni ga llëyë shäryara
li beno llëbo wen llono li jyäglo.
6 Gueniyo Cristo, e Sbö Wa, ga
parkë shäng Sbö nopga ichaga.
Tjawa tjlë ga shji mär ba go, ga
koshëy iyado lëy eni. Shäryëy eni
jlököyo wleni ga shji ber ba nopga,
so u shäryara li kjoyoe.

*Woyde ga shji mär Sbö go äär
jong ba dbo go*

7-8 E kjïshko ga Sbö Sëya tjlë ga
«Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni
ga kjrozia.
Bomi tlapgaga tek dënashko so,
Sbö kolara lok llëm,
llëyë kuya woydë llëm bakoe.
Pjäy opshäryë baiya dik llëme.
Epga lóng kjok dogro no
llëmshkoshko ga
Sbö tjlina lok.

9 Llëbo shäryara Sbörë kës li ina lok
öötong lu pjloglo sak pkëng
(40).

Eni ëmdë ga Sbö tjlina lok ara.

10 E kjïshko ga Sbö iirkono ara ba
kong,

ga tjlë ga “Jeno lóng iyado, jëk
lok woydë bor tjok llëme” le.

11 E kjïshko ga Sbö iirkono ara ba
kong,

ga tjlë jlököyo ga “Epga äär lóng
bor woshtozlong kjokyo
llëme» le.*

12 Pjeyoga, pjây sjëke! Sbö, e sök
iyado. Eni ga llëbo owa iëmi äär
ber tjeng bomi pjlu shko llëm, Sbö
rayëmi llëm wlo. 13 Dbar kjwobi
go ga pjây ëng kjimtos dbokjrë dey.
Dbar kowëy «eeri» li pjang obishko
ga pjây opshäryos eni, pjây jyäpgwe
llëbo owa lirë llëm wlo, Sbö rayëmi
llëm wlo. 14 Shji mär lóng Cristo go
bäm go sorë ga woyde ga shji mär
ber lóng ba go eni äär jong ba dbo
go. Shäryoroy eni ga shji äär ber

lông ba tjok İyado, ¹⁵ tak pjang Sbö tjlökwō go sorē li eni. Tjlēno beno eni:

«Eeri ga Sbö tjlökwō kumi wleni ga kjrozĩa.

Bomi tjlapgaga tek dēnashko so,
Sbö kolara lok llēm,
llēye kuya woydē llēm bakoe.

Pjāy opshāryē baīya dik llēme.»†

¹⁶ ¿Nopga öör lōng Sbö tjlökwō kuno, gueniyo kolara lok llēm li ē? Nopga shira Moisésdē tek Egipto kjokyo dwayoli epga om go. ¹⁷ ¿Sbö iirkono öötong lu pjloglo sak pkēng (40) li ē kong? Nopga llēbo owa shāryono, ga wolono tjeng kjok dogro no llēmshko li kong. ¹⁸ «¿Epga äär lōng bor woshtozlong kjokyo llēme» lara Sbörē jlökoyoshko ga ē layde shāng? Nopga ba tjlökwō kolono llēm li layde. ¹⁹ Miydēy e go ga epga öötong lok llēm, epga mär Sbö go llēm kjīshko.

4

Sbö nopga äär ber lōng ba woshtozlong kjokyo

¹ Tjlökwō lara Sbörē ba kong lok jlökoyo li beno bi kong bakoe. Shjira ie woydē äär ber lōng ba woshtozlong kjokyo bakoe. E kjīshko ga shji sjēk, shji äär ber lōng eshko wlo. ² Sbö tjlökwō pjlu li kuroy wēlē, epga omkuno dik, gueniyo mär Sbö go llēm kuzong ga beno ba kong ga llēno llēme. ³⁻⁵ Shji äär ba woshtozlong kjokyo wlo ga woyde ga shji mär ba go, lara Sbörē sorē li eni. Tjlēno beno eni:

«E kjīshko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlē jlökoyo ga “Epga äär lōng bor woshtozlong kjokyo llēme” le.»*

Gueniyo llēbo tak pjang Sbö tjlökwō go. Tjlē ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shāryara pjirshko ga woshtonoe.»† E irgo ga tjlē ga «Epga

äär lōng bor woshtozlong kjokyo llēme» le. Miydēy e go ga kjok shāryara Sbörē pjirshko ga woshtozlong kjokyo lara li, e shāryak pjir tjan.

⁶ Miydēy e go ga no kjone kjone äär ba woshtozlong kjokyo ga pjluē. Gueniyo nopga Sbö tjlökwō pjlu li kuno bām go li öötong eshko llēm, kolara lok llēm kjīshko. ⁷ E kjīshko ga lu kop ara irgo ga Sbö tjlēno David kong. Eshko ga dbar iara beno kwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga tjlökwō lara jlökoyo loror bomi kong tjan li, e lara nopga lōng eshko li kong jek obi. Tjlē ga «Eeri ga Sbö tjlökwō kumi wleni ga kjrozĩa.

Pjāy opyē ber lōng llēye kumi woydē llēm wleni llēme»‡ le.

⁸ Epga iara Josuéré beno lōng woshtë jlökoyo kjwe ga dbar iara Sbörē kwara obi llēme. ⁹ Miydēy e go ga llono ga ba nopga kong dbar twe Sbörē kwara obi, woshtë jlökoyo wlo, Sbö woshtono dbar kjäk (7) lishko sorē ga eni. ¹⁰ Eshko dbaryo ga ēye öötong lōng eshko ga parkē ame, ber lōng woshtë jlökoyo, Sbö woshtono sorē ga eni. ¹¹ E kjīshko ga shji drön ēē, shji äär eshko wlo. Llēm ga shji kjone kjone Sbö kolē llēm, Israel tjeyoga dik, ga shji äär eshko llēme.

¹² Sbö tjlökwō, e sē, dbo ara bakoe. Shji oblē shorkek dröng kowo stek kar kar wleni go ga dröng li opzrēk rong. Sbö tjlökwō li, e so dröng e kjoyoe. Opzrēk rong, kjlay bi pjlušhko. E go ga shji wotjlīk pjluē, de owa, e miydēy wēlēe. ¹³ Llēbo jney, İga Sbörē llēm wlo ga äe. Llēbo uunkong İya wēlē, ga llono ga shji iche ba dboryē, llēbo shāryoroy kēs li kjīshko.

Jesús, e syōshtaga Sbö kong bi kjīshko kēsbangyo

† 3:15 Salmo 95.7-8. * 4:3-5 Salmo 95.11.

† 4:3-5 Génesis 2.2. ‡ 4:7 Salmo 95.7-8.

14 Jesús, e Sbö Wa. E öötong sök kjok dogo. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e. E kjishko ga shji mär ba go lëy kuzong ga woyde ga shji mär ber löng ba go jlökoyo. 15 E tjlina Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara, shji tjlíya Äre sorë ga eni. Gueniyo era llëbo owa shäryono llëme. E kjishko ga shji sorë li miyde shäng pjlú, ga shji dbo ara llëmshko, shji songshko ga shji songe le ga pjlúe. 16 E kjishko ga shji jek äar Sbö bokshoto lan ba tjok wlo, llëye bangkjrëy llëm wleni, shji woyde ara kjishko. Eni ga shji songshko ga shji songe le, ga shji kjimte ba wopjlú li kjishko.

5

1 Syöshtagaga Sbö kong Israel tjëyoga kjishko këskesyo kjrara Sbörë kjlobi nopga li tjrëko dwayo, parkë Sbö tjok, nopga li kong wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko wlo bakoe. 2 Nopga li kjok miydë ara llëm, ga oló ga llëbo shärye lok owa, dbo ara llëm kjishko. Eshko ga songe le syöshtagaga lirë ga pjlú, epga dbo ara llëm eni bako kjishko. 3 E kjishko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko dö llëm, shärye eni, llëbo owa shäryara epgarë om go li kjishko bakoe.

4 Pak ëre tjwlö ara. Gueniyo ëye opyë pak ëre shäryë om go llëme. Woyde ga rokaga Sbörë, Aarón rokara sorë ga eni. 5 Cristo opyono pak tjwlö ara ëre shäryë om go llëm bakoe. Sbö tjlëno ba kong ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop

Data.»*

6 Ga tjlëno ba kong obi ga

«Pja ber shäng syöshtaga ÿyado wlo,

Melquisedec dik.»†

7 Jesús shäng kjok ëre kjing go obishko ga miyde ga Sbö dbo ara,

e döya eshko dwayo wlo, wolon llëm wlo. E kjishko ga kjloshtono ba kong jlökoyo, slatong ara boryo go. Ga Sbö bangkjrara ara kuzong ga llëye lara li kura. 8 Gueniyo e Sbö Wa ëmdë ga llëbo weno ba kong owa ara kjishko ga oppino Sbö kolë jlökoyo. 9 Ga llëye woydara Sbörë shärye wlo li shäryara uunkong pjirshko ga öötong beno sök ba kolagaga uunkong li döga, epga ber löng së ÿyado wlo, 10 ga iara Sbörë beno shäng syöshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbö rayë llëme

11 Llëbo lërwa woydë bomi kong ara ëre kjishko, gueniyo lërwa wlo ga kjang, pjäy kã kjang kjishko. 12 Pjäy mär löng Jesús go dbar kop ara tjän. Pjäy oppino pjlú kjwe ga eerishko ga pjäy opyono beno löng no pingga. Gueniyo Sbö tjlökwo kjrëmi löng li llë loklo miydëmi löng llëm obi. Woydëmi ga pjäy pïya oblërë tjlökwo wëllë go eröe. Kjwozirga löng nä ië wleniyo, e dli uë woydë llëme. Pjäy so e kjoyo, tjlökwo kjang li kumi woydë llëm kjishko. 13 Nopga so kjwozirga löng nä ië kjoyo li, e jëk löng pjlo bek sorë li miydayde lok llëm obi. 14 Gueniyo tjlökwo kjang li, e dli wleni, ga nopga so këkboga kjoyo li, e opping ara e go, ga llëbo pjlúre, de owa, e miyde löng pjlúe.

6

1-2 Bäm go ga tjlökwo laraba bomi kong ara. Cristo tjlökwo wëllë li laraba bomi kong. Llëbo owa shäryëy löng li, e rayëy sorë, shji wolon llëm wlo, e laraba bomi kong. Shji mär Sbö go sorë, e laraba bomi kong. Shji wë sorë, e laraba bomi kong. Shji orkwo ië ëng kjing go sorë, e laraba bomi kong. Nopga wolono löng li woshrë iröng obi sorë, e laraba bomi kong. Llono ga nopga shdüya Sbörë ÿyado wlo sorë,

* 5:5 Salmo 2.7. † 5:6 Salmo 110.4.

e laraba bomi kong bakoe. Tjłkwo uunkong ère laraba bomi kong pjiir tjän. Gueniyo woyde ga e lanyotkëy ame, shji opping tjłkwo kjang li go dey, nopga wotjłik këkboga dik wleni. ³ Woyde Sbörë wleni ga shäryëy eni.

⁴⁻⁶ Èye tjłkwo li kjrono, ga rayara ga rokëy iröng obi ber löng Sbö tjok ga äe. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le ame, ga raye ame bakoe. Llëbo twara Sbörë ba kong li kjrara lok tjän. Epga èng dowlëno Sbö Sëya tjok. Miydara lok pjiir tjän ga Sbö tjłkwo, e pjlúe. Sbö Wa tjwe iröng obi dbo ara go sorë, e miydara lok pjiir bakoe. Eni ga Sbö Wa li raryashko ga e zröra lok lök pjang kjłös go jek obi wleni, ga iara lok beno shäng joywëba wlo bakoe.

⁷ Kjok buk kjrina. Shunyo shrë ba kjing goshko ga di li shura klung sho lirë, ga dwla botjyono pjlú, nopga parkë löng eshko li kongshko ga Sbö ber wopjłú kjok li tjok. ⁸ Gueniyo e wen shkö sho, kjlo sho oblë oblë llëno llëm wleniyo ga Sbö ber wopjłú ba tjok llëme. Llono ga e sukoba pjire.*

⁹ Pjeyoga, tjawa lan bomi tjok eni èmdë ga miydërwa ga pjây opshäryë owa eni llëme. Èye döktong ga woyde ga llëbo shärye pjlúe. Ga miydërwa ga pjây omshäryë eni. ¹⁰ Sbö woydëmi ara kjışhko ga ba nopga kjimtoromi ara, ga shäryëmi löng eni obi. Sbö wotjłik bek iyado, ga llëbo shäryëmi löng li woyojeya llëme. ¹¹ Woydërwa ga pjây omshäryë eni jlökoyo, äär jong llëbo koshëmi löng li shäryono pjiir guing. ¹² Woydërwa ga pjây opyë löng shmi jong wleni llëme. Èye kwleya mär Sbö go llëm ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong lara li kjre lok jlökoyo.

* **6:8** Kjok le li, e nopga loklo. Shunyo le li, e llëbo shärye Sbörë nopga kong pjlú li loklo. Eni ga llëbo shärye Sbörë nopga kong pjlúshko ga shji llëbo shäryë ba tjok pjlú ga Sbö ber wopjłú bi tjok. Gueniyo shji llëbo shäryë ba tjok owa ga Sbö ber wopjłú bi tjok llëm, ga shji shdüya. † **6:14** Génesis 22.17.

Woydërwa ga pjây omshäryë eni bakoe.

Tjłkwo lara Sbörë jlökoyo li, e shäryë eni

¹³ Èye tjwłö ara Sbö kjinmo llëme. E kjışhko ga Sbö tjłëno Abraham kong jlökoyo dënashko ga tjłkwo li lara ba ko om go li go. ¹⁴ Eshko ga tjłë ga «Pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme»† le. ¹⁵ Kuya ga beno shäng ba koshë wopjłú, ga llëye lara li kjrara beno ba kong. ¹⁶ Nopga tjłkwo lë oblë kong jlökoyoshko ga tjłkwo le oblë tjwłö ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shäryara eni ga jlöe lëba. ¹⁷ Eni ga Sbö tjłëno jlökoyoshko ga woydara ga miydëba ga tjłkwo li shärye jlökoyo, ga kjlopswe llëme. E kjışhko ga tjłkwo li lara ba ko om go li go. ¹⁸ Sbö jyörkë llëme. Llëye le jlökoyo li, e shärye kjluwe. Llëye le ba ko go li, e shärye kjluwe bakoe. Ga shji töktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji döya. Eni ga miydëy ga llëye lara li shärye eni kuzong ga shji beno löng wopjłúe. ¹⁹⁻²⁰ Eni ga miydëy pjlú ga llëye koshëy löng li, e shäryë eni. E kjışhko ga shji wotjłik oblë oblë llëm, shji wotjłik ber löng kjrinaso eröe. Shji mär ber löng Jesús go. E öötong sök Sbö bokshto kjok dogo bi bäm go, ga beno shäng syöshtaga kësbangyo iyado bi kjışhko, Melquisedec dik.

7

Syöshtaga Sbö kong ko Melquisedec

¹ Melquisedec, e dënashko ga Salem so pjluyo, syöshtaga Sbö Tjwłö Kësbangyo kong ba pjeyoga kjışhko bakoe. Pjlara ga Abraham öör shäng èngkjwë pjlupga oblë tjok, ga zanae. E irgo ga jek shäng irbo, to ba ushko wlo ga wlokrara

Melquisedecde, ga tjlëno beno pjlú ba kong. ² Eshko ga llëbo wlëna Abrahamdë kës li shtara äär ba sakyó (10) go, ba sakyó (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjluyo, llëbo pjlo bek shäryaga li loklo. Ga Salem, e wlëp loklo. Eni ga kowëba Salem so pjluyo li, e beno no pjluyo, nopga iaga berlöng wlëp loklo. ³ Data ë, meké ë, kjokëga ë, e miydëy llëme. Weno buk llonoshko, wolono llonoshko, e miydëy llëm bakoe. Eni ga beno syöshtaga ïyado, Sbö Wa dik.

⁴ E tjlwö kjöm li woyotjlizä. Abraham, e bi tjlappa tek dënashko so tjlwö ara anmoyö ëmdë ga pjlupga zanashko ga llëbo wlëna kës li twara ba kong kjrina. ⁵ Syöshtagaga Leví tjëyo lira, llëbo tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go ba kjishko. Tjlë ga Abraham tjëyoga llëbo wlëkshko ga woyde ga shte lok, ga äär ba sakyó (10) go, ba sakyó (10) go ga shiya kjrina kjrina, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeyoga dö gueniyo. ⁶ Gueniyo domer li, e Leví tjëyo llëme. Ga Sbö tjlëno jlökoyo li, e beno Abraham kong. Eni ëmdë ga llëbo wlëna Abrahamdë li, e twara ba kong kjrina, ga kar tjlëno beno pjlú ba kong. ⁷ Miydëy ga ëye tjlëno beno pjlú oblë kong ga e tjlwö ara ba kjinmo.

⁸ Llëbo twëba syöshtagaga Leví tjëyo kong eni. Gueniyo miydëy ga llono ga epga wolon. Domer kong llëbo twara Abrahamdë li, era wolono sorë, llonoshko, e tak pjang Sbö tjlökwo go llëme. E kjishko e sök së obi wleni. ⁹⁻¹⁰ Tjlwö shigaga li, e Leví tjëyoga, ga Leví, e Abraham tjëyo. Abraham wlokrara domer lirëshko ga Abraham wapga llëm obi. Eshko ga Leví, ba tjëyoga kës, e tjeng Abraham tjok obi wleni. E kjishko ga llëbo twara Abrahamdë

ba kongshko ga epga omtwono ba kong wleni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹ Kajok llgwekklo twara Sbörë nopga li kongshko ga Leví tjëyoga iara beno löng syöshtaga ba kong nopga li kjishko. Eshko ga domer iara beno syöshtaga kësbangyo bäm go li, e Aarón. Gueniyo ëye ie syöshtaga eniyorë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. E kjishko ga syöshtaga woydara oblë wleniyo, gueniyo Aarón dik llëm, Melquisedec dik shara. ¹² Eni ga syöshtaga bäm go wleniyo li kje Sbörë, äska ie ber oblë wleniyo wlo ga woydara ga kajok llgwekklo bäm go wleniyo li kje bako, ga äska ie ber oblë wleniyo. ¹³⁻¹⁴ Syöshtaga oblë wleniyo tak pjang Sbö tjlökwo go ëre, e bi Tjlappa Jesús. Gueniyo era Leví tjëyo llëme. Miydëy pjlú ga e Judá tjëyo, ga epga iara Moisésdë parkë syöshtaga Sbö kong öng sho sukklo jong lishko llëme.

¹⁵ Syöshtaga weno shäng kjlara oblë wleniyo, Melquisedec dik. Uunkong ëre miydëy wëllë e kjishko. ¹⁶ Kajok llgwekklo li tjlë ga ëye äär ber shäng syöshtaga wlo ga woyde ga e Leví tjëyo. Gueniyo Jesús öötong shäng syöshtaga e kjishko llëme. E öötong shäng syöshtaga, e wolon ame kjishko, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Pja ber shäng syöshtaga ïyado wlo,

Melquisedec dik.»*

¹⁸⁻¹⁹ Kajok llgwekklo tek dënashko so li, ëye ie ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. E llëno llëm wleni. E kjishko ga iara Sbörë beno tjlwö ame, äska iara beno oblë, pjlú ba kjinmo. Ère go ga eerishko ga shji äär ber löng Sbö bokshto, lan ba tjok wlo ga pjlúe.

²⁰ Sbö om go tjlëno jlökoyo, Jesús kjishko. Tjlëno eni, syöshtaga tek

* 7:17 Salmo 110.4.

dēnashko so li kjīshko llēme. ²¹ Jesús iara beno shäng syōshtaga lishko ga tjlē ga

«Tjlapga tjlēno jlōkoyo,
ga opkjlōpswē ber wotjlīk oblē llēme.

Tjlē ga

“Pja ber shäng syōshtaga İyado wlo” le.»

²² Miydēy e go ga tjlōkwo tjaqlēn ēre ie Jesúsde ber pjlū, tjlōkwo bām go li kjinmo.

²³ Syōshtagaga tek dēnashko so li arae. Ēye parkē ber lōng İyado wlo ga ä, epga uunkong wolon kjīshko. ²⁴⁻²⁵ Gueniyo Jesúsda sök İyado, ga ber shäng syōshhtë Sbō kong, nopga mär ba go äär Sbō boksho wlo li kjīshko İyado. E kjīshko ga epga döya ber lōng İyado wlo ga pjlūe.

²⁶ Syōshtaga kēsbangyo woydēy wleniyo li e. E jēk shäng pjlō bek İyado, pogo llēye dret Sbō bokso, nopga owa dik llēme. Ga iara Sbōrē beno shäng dboy ba kong, söra öötong sök kjok dogo, iara beno tjlwō ara, llēbo tjeng kēs li kjinmo.

²⁷ E syōshtagaga kēs-kēsyo oblē dik llēme. Tek bām goshko ga öng zrōya dbar kjwobi go, ga sho suya, pjē drete. Bām go ga shārye eni, owa shāryara om go li potjwlēkklo. E irgo ga shārye eni, owa shāryara nopgarē li potjwlēkklo bakoe. Jesúsda opshāryē eni llēme. E optwono pjaraso, beno llēbo owa shāryara nopgarē kēs li potjwlēkklo.

²⁸ Domerga iara kjok llgwēkklo lirē beno lōng syōshtagaga kēs-kēsyo li, e dbo ara llēm, jēk lōng pjlō bek ga äe. Gueniyo kjok llgwēkklo li twara Sbōrē irgo ga tjlōkwo İara oblē jlōkoyo. E go ga ba Wa iara beno shäng syōshtaga kēsbangyo İyado wlo. Era öötong beno pjlō bek İyado.

8

Syōshtaga kēsbangyo oblē wleniyo,

tjlōkwo oblē wleniyo

¹ Llēye lēr shäng bomi kong li eni. Shji syōshtaga kēsbangyo sök kjlara. E öötong sirkeno sök kjok dogo, Sbō orkwo kēlēkong, shtoyo tjlwō ara anmoyō lishko, ² ga parkē shäng Sbō u jong eshko li roshko. U li shāryaga Tjlapgarē, shāryaga norē llēme.

³ Syōshtagaga kēs-kēsyo uunkong iara beno lōng llēbo twe Sbō kong, öng sho suya ba kong bakoe. E kjīshko ga woydara ga llēbo twe Jesúsde Sbō kong bakoe. ⁴ Kjok ēre kjing goshko ga syōshtagaga tjok, ga parkē lōng llēbo twē Sbō kong, tak pjang kjok llgwēkklo go sorē li eni. E kjīshko ga Jesús sök kjok ēre kjing go obi kjwe ga e ber syōshtaga llēme. ⁵ Syōshtagaga li parkē lōng Sbō u jong kjok ēre kjing go li roshko. E so ba u jong kjok dogo li kjoyo, gueniyo äär eni llēm, e ba jyāglo erä. E kjīshko ga Sbō u shāryak öng kwota go li shārye Moisésde shäng kjwlēshko ga Sbō tjlē ba kong ga «Shāryos yōtso. Llēbo jyāglo pinor bop kong dlup go sorē ga shāryos eni»* le. ⁶ Gueniyo pak twara Jesús kong li, e tjlwō ara, pak shārye syōshtagarē li kjinmo. E parkē syōshtaga, tjlōkwo twara Sbōrē tjaqlēn, beno İyado wlo li kjīshko. Ga tjlōkwo ēre tjlwō ara, tjlōkwo twara bām go li kjinmo.

⁷ Tjlōkwo twara Sbōrē bām go li, llēbo uunkong shāryara pjlū kjwe ga tjlōkwo woyde oblē llēme. ⁸ Gueniyo İna Sbōrē ga nopga li pjlū llēme. Tjlē ga

«Tjlapga tjlē ga

“Dbar tjwe kjwara ga

Israel tjēyoga kong,

Judá tjēyoga kong,

tjlōkwo twēr kjrina obi tjaqlēn.

⁹ Dēnashko ga ba tjlapgaga,

e orkwo sharor wleni,

ga shiror tek Egipto kjokyo

dwayo.

* 8:5 Éxodo 25.40.

Eshko ga tjlökwo tworor ba kong,
beno iyado wlo,
gueniyo kolara lok llême.

E kjishko ga tja opkiono ba
shwoy dwayo.

E kjishko ga tjlökwo twër tjaglën li,
e ber tjlökwo tworor ba kong
dênashko li dik llême” le.

Tjlapga tjê obi ga

¹⁰ “Tjlökwo tworor, beno iyado wlo
bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjlökwo twër Israel
tjêyoga kong, ber iyado wlo li
eni.

Bor kjok ilgwekklo li tër ber pjang
ba wotjlik li go,

tër ber pjang ba pjugwo go
bakoe.

Tja ber ba Sbö,
ga epga ber bor nopga bakoe.

¹¹ Eshko ga tja miyde nopga
uunkongdê,

nopga tjwlo chira äär jong
nopga tjwlo ara go.

E kjishko ga èye oblê ping bor
tjlökwo go ame,

èye ba kjlara ichê bor miydê
ame bakoe.

¹² Eshko ga owa pjang ba go li lön
ber dret,

ga owa li woyoshrër ame” le.»†

¹³ Tjlökwo ère kowara tjaglën ku-
zong ga miydêy e go ga tjlökwo bäm
go li iara beno tjwlo ame. Ga llêye
kêguê, tjwlo llêm ga wop ä ga jeno
pjire.

9

Sbö u jong kjok ère kjing go

¹ Tjlökwo twara Sbörê, beno iyado
wlo bäm go li kijbokwoyo goshko
ga tjlökwo tak lok oblê oblê, beno
Sbö poshrêya sorê li miydoklo,
ba u kjok ère kjing go shärye sorê
li miydoklo bakoe. ² Eni ga Sbö
u shäryara lok kjwara öng kwota
go. Roshko kjër jong kjwara, e
kowara lok shto zrek. Eshko ga
iök shiji bapkwong jong kjwara, ga
pjlung shosho suk pjir iak beno

tjeng dboy Sbö kong li tjeng ba
ioklo jong li kjing go bakoe. ³ U

li roshko shwong iak pjang kara
kêsbange. E pjlor kalêkong kjër

jong kjwara obi, e kowara lok shto
zrek anmoyö. ⁴ Eshko ga llêbo lõ

pjlêblê sukklo jong kjwara, shäryak
dbur sho shöylör go. Sbö tjlökwo

woyoshroklo bapkwong poglo shtik
dbur sho shöylör go li jong eshko

bakoe. Roshko *maná* tjeng sira, ba
bapkwong shäryak dbur sho shöylör

go li roy, Aarón kjorkung pönglä
weno pjlara li buk eshko, ak

kjwangyo goshko tjlökwo twara
Sbörê tak lok li tjeng eshko bakoe.

⁵ Tjlökwo woyoshroklo bapkwong
li kjing go Sbö parkagaga kjok

dogo so sjägä tjok wleniyo li jyäglo
tjeng do pjök, ba sjägä jyäglo li

tjeng tjlökwo woyoshroklo bapkwong
kjing dokklo li kopshko, owa pjang

nopga go li löya Sbörê lishko. Eni
tjok ga llêye lër e kjishko wlo ame.

⁶ Llêbo uunkong ère shäryara lok
pjir irgo ga dbar kjwobi go ga

syöshtagaga Sbö kong nopga kjishko
li, ba pak li shärye dloyo öotongshko

ga opzrêk jek kjër jong bäm go li
roshko. ⁷ Gueniyo èye opzrêk jek

kjër jong këm kjwara obi li roshko
llêm, syöshtaga kêsbangyo li eröe.

Lu pjlobi go ga opzrêk jek eshko
pjlaraso döe. Ga opzrêk wlo ga öng

srëng söya tjeng ba tjok, llêbo owa
shäryara om go li potjwlëkklo, llêbo

owa shäryara nopgarê miyde löng
llêm wleniyo li potjwlëkklo bakoe.

⁸ Llêbo uunkong ère shäryara lok
eni, tjlökwo twara Sbörê ba kong

bäm go li kjishko. Ère go ga shji
pïya Sbö Sëyarê ga tjlökwo bäm go

li pjang obishko, Sbö u li jong
obishko ga èye opzrêk jek shto zrek

anmoyö lishko ga äe. ⁹ Eerishko ga
miydêy e go ga öng llê tworoy, sho

suroy Sbö kong eni ga shji opyê ber
löng wotjlik pjlo bek ba bokso e go

† 8:12 Jeremias 31.31-34.

wlo llême. ¹⁰ Tjłokwo tak lok bām ère go ga nopga oppino ië sorë, wë sorë, aär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo. Gueniyo tjłokwo li beno tjwlö tjok, aär jong tjłokwo tjaglën li tjweshko jã.

Cristo srëng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo bi kjĩshko. Llëbo pjlú tjeng eerishko kës li söga erë. E parkë Sbö u jong pjlo bek, pjlú anmoyö lishko. Sbö u ère shäryaga norë llëm, e kjok ère so llëm bakoe. ¹² Cristo opzrëno jek eshkosshko ga öng srëng söra llëm, shwling ushko so srëng söra llëm, sögla wlënggla srëng söra llëm bakoe. Ba srëng onmo lira söra jek ba tjok, ga opzrëno jek shto zrek anmoyö jong eshko li roshko pjaraso, ber sök eshko iyado wlo. Shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo iyado wlo eni. ¹³ Dënashko ga öng zröraba, sho suraba Sbö kong, llëbo owa shäryara li potjwlëkklo, ga shwling ushko so srëng, sögla srëng, sögla sho pjono dret, ba pjlungyo, e sguinaba nopga pogo llëbo owa li kjing go, ie ber löng aär Sbö poshrëk ga pjlú wlo. ¹⁴ Cristora pogo llëye dret Sbö bokso. Ga Sbö Sëya dbo go ga optwono Sbö kong, wolono, srëng kwono bi kjĩshko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dënashko ga shji löng wolon wlo, llëbo owa shäryoroy li kjĩshko. Gueniyo shäryara eni, shji ber löng parkë Sbö Sök İyado li kong wlo. ¹⁵ Tjłokwo tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjĩshko. E wolono, nopga rokara Sbörë li döya ba shdungglo tak pjang tjłokwo bām go li dbo dorko dwayo wlo, llëbo pjlú twe Sbörë ba nopga kong ber İyado wlo lara jlökoyo li kjre lok wlo.

¹⁶⁻¹⁷ Shji löng së obishko ga shji kjibokwo tē, ber shji wolonoshko

ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjłokwo tjaglën ère, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwlö tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng së obishko ga kjibokwo li tjwlö llême. ¹⁸ E kjĩshko ga tjłokwo twara Sbörë bām go li, e tjwlö tjok wlo ga woydara ga öng llë zrökoba, srëng li kwongoba wlo. ¹⁹ Tjłokwo uunkong tara kjok llgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pjirshko ga sögla wlënggla srëng kjrara sira, shwling ushko so srëng kjrara sira, ga pjöykong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjrara kjlëbö, pjirara öng wlëp ushko so zok pjo srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok llgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li kjing go bakoe. ²⁰ Eshko ga tjłë ga «Tjłokwo ère lara Sbörë, beno İyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ère kjĩshko ga tjłokwo li ber tjwlö tjok»* ^{1e}. ²¹ Srëng li sguina Sbö u jong eshko li kjing go, ba llëkso bokso tjeng eshko kës li kjing go bakoe. ²² Srëng kwono llëm ga owa pjang nopga go li löya Sbörë llême. E kjĩshko ga epga ichara kjok llgwekklo lirë llëbo ie ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni llëbo uunkong tjok seke.

²³ Llëbo uunkong ère, e llëbo tjeng kjok dogo li jyäglo. E kjĩshko ga woydara ga ie ber tjeng dboy Sbö kong eni. Gueniyo llëbo tjeng kjok dogo li ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye llëbo tjwlö ara, öng kjinmo li go. ²⁴ Sbö u jong kjok ère kjing go li, e Sbö u jlökoyo li jyäglo, e shäryaga norë bakoe. Cristo opzrëno e roshko llëm, opzrëno jek Sbö u jong kjok dogo li roshko, ga beno shäng eshko Sbö bokshto, shji kjimte wlo.

* 9:20 Éxodo 24.8.

²⁵ Lu p̄llobi ga syōshtagaga kēs̄kēs̄yo opzrēk jek shto zrek anmoyō li roshko, ga ōng srēng sōya jek ba tjok. Cristora opzrēno jek p̄ljaraso dōe. ²⁶ Eni llēm kjwe ga woyde ga zrōkoba kop ara, kjok ēre shāryara Sbōrē tek lēkong. Gueniyo weno shāng p̄ljaraso iyado wlo, optwono wolono, owa p̄jang nopga go li lōya ber dret wlo. ²⁷ Shji nopga wolon p̄ljaraso wlo. E irgo ga shji l̄gweya Sbōrē wlo. ²⁸ Eni wleni ga Cristo wolono p̄ljaraso, owa p̄jang nopga go li lōya ber dret wlo. Ga llono ga wen jek p̄lara obi, gueniyo tjwe shāng owa p̄jang nopga go li lōngga llēm, tjwe shāng ba koshagaga lōng li dōga shara.

10

Cristo wolono p̄ljaraso, nopga uunkong kjīshko

¹ Kjok l̄gwekklo tara Moisésdē li, e llēbo wen tjwe p̄l̄l̄u li jyāglo erōe. Llēbo wen tjwe p̄l̄l̄u li, e oblē. E kjīshko ga lu p̄llobi go ga nopga ōng zrōk, sho suk, pjē dret Sbō poshrēkklo, tak p̄jang kjok l̄gwekklo go sorē li eni ēmdē ga ēye ie ber pjlo bek Sbō bokso ga āe. ² Epga, owa p̄jang ba go li lōna Sbōrē beno dret iyado wlo kjwe ga beno lōng pogo llēye dret Sbō bokso. Eni kjwe ga ōng zrōya, sho suya ame ga p̄l̄l̄u. ³⁻⁴ Miga owa p̄jang oba go li lōya Sbōrē ber dret, sōgla l̄gwoklē srēng kjīshko llēm, shwling ushko so srēng kjīshko llēm bakoe. E kjīshko ga ōng zrōya, sho suya lu p̄llobi go. E ber epga pogo llēbo owa tjok li miydoklo.

⁵ E kjīshko ga Cristo shrono shāng kjok ēre kjing goshko ga tjlē Sbō kong ga

«Ōng zrōraba, sho suraba bop kong li woydorop llēm,
llēbo twaraba bop kong li woydorop llēm bakoe.

E āska doyo poshāryorop bor kong.

⁶ Ōng zrōraba, sho suraba, p̄jono dret bop poshrēkklo li,
ōng zrōraba, sho suraba,
llēbo owa shāryaraba li
potjwlēkklo li,
e beno p̄l̄l̄u bop kong llēme.

⁷ E kjīshko ga tja tjlē ga «Sbō, tja shāng na,
ga tja shrono shāng llēye woydēp ga shāryēr li, e shāryaga, tak p̄jang bor kjīshko bop kjibokwo go sorē li eni» lēr eni» le.*

⁸ Bām go ga tjlē ga «Ōng zrōraba, sho suraba bop kong li, llēbo twaraba bop kong li, ōng zrōraba, sho suraba, p̄jono dret bop poshrēkklo li, ōng zrōraba, sho suraba, llēbo owa shāryaraba li potjwlēkklo li, e woydorop llēm, beno p̄l̄l̄u bop kong llēm bakoe» le eni. Tjlēno eni, epga ichara kjok l̄gwekklo lirē ba shāryē eni gueniyo. ⁹ E irgo ga tjlē ga «Tja shāng na, ga tja shrono shāng llēye woydēp ga shāryēr li, e shāryaga» le eni. Eni ga tjlōkwo twara Sbōrē bām go li kjara, āska tjlōkwo tjaglēm li shārye wlo. ¹⁰ Eni ga Jesucristo wolono p̄ljaraso nopga uunkong kjīshko, woydara Sbōrē sorē li eni. Ga shji iara Sbōrē beno tjeng dboy ba kong e kjīshko.

¹¹ Syōshtagaga Sbō kong li, ba pak li shārye lok dbar kjwobi go, ōng zrōya, sho suya Sbō kong, owa p̄jang nopga go li lōya Sbōrē e kjīshko llēm gueniyo. ¹² Gueniyo syōshtaga bi kong lira wolono p̄ljaraso, owa p̄jang nopga go li lōya ber dret wlo p̄jirshko ga ōtong sirkeno sōk Sbō orkwo kēlēkong. ¹³ Eshko tek lēkong ga beno sōk ba moskwoga zana Sbōrē p̄jir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshē. ¹⁴ Wolono p̄ljaraso kuzong ga nopga ie ber

* 10:7 Salmo 40.6-8.

tjeng dboy Sbö kong li iara beno pjlö bek Sbö bokso İyado wlo.

¹⁵ Sbö Sëya tjlëno bi kong ëre kjïshko bakoe. Tjlë ga

¹⁶ «Tjïlkwo tworor, beno İyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjïlkwo lër ba kong jlökoyo li eni.

Bor kjok İlgwekklo li tër ber pjang ba pjlugwo go,

tër ber pjang ba wotjlik li go bakoe» le.†

¹⁷ Ga tjlë obi ga

«İlëbo owa shäryara lok li, e woyoshrër ame» le.‡

¹⁸ Eni ga owa pjang bi go li löna Sbörë beno dret eni kuzong ga öng zröy, sho suy, llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo ame.

Shji mär Sbö go İyado wlo

¹⁹ Eni ga pjeyoga, Jesús srëng li kjïshko ga shji opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga pjlú, llëye bangkjërë llëme. ²⁰ E wolono li, e irbo tjaqlën wleni, ga e go ga shji jek äar Sbö sök lishko ga pjlú, shwong pjang kësbang li pjlör kalëkong.

²¹ Cristo öotong beno shäng syöshtaga kësbangyo, shji Sbö nopga kjïshko. ²² Shji iara beno pjlö bek Sbö bokso, bi wotjlik owa li kjing go srëng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drëpdre go wleni bakoe. E kjïshko ga shji to Sbö shwoy, shji mär ba go jlökoyo. ²³ Tjïlkwo laga bi kong jlökoyo li, llëye le li shärye eni. E kjïshko ga woyde ga llëye koshëy löng li lëy ga miydëy ga eni jlökoyo. ²⁴ Shji ëng kjimtë kar kar, shji oblë woydë ara wlo, shji llëbo pjlú shäryë wlo bakoe. ²⁵ No kjone kjone tön ëng tjok ame. Shjira omshäryë eni llëm, shji tön ëng tjok, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo dey. İy ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obi

† **10:16** Jeremías 31.33. ‡ **10:17** Jeremías 31.34. § **10:30** Deuteronomio 32.35. * **10:30**

Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14. † **10:34** Sbö nopga löng kjërshko le li, e Sbö nopga löng kjërshko mär Jesús go kjïshko li loklo.

dbaryo li dörö ga woyde ga shäryëy eni jek këgong këgong.

²⁶ Tjïlkwo bek li miydoroy pjir ga shji jëk löng llëbo owa shäryë obi wleni ga llëbo zröy ber llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo wlo oblë drete. ²⁷ Shäryoroy eni wleni ga miydëy ga shji ber löng İlgweya, shdüya Sbörë iök pjë jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshë erä. ²⁸⁻²⁹ Dënashko ga ëye, kjok İlgwekklo tara Moisésdë li kole woydë llëm ga İga pjökde, myare dö ga zröya lok jekdo, songe le llëme. Ba shdungglo li kjange.

Gueniyo ëye, Sbö Wa tjïlkwo li kole woydë llëm, e wolono, srëng kwono li iara beno tjwlö llëm, ga Sbö Sëya wotjlıno ba kjimtë lara, gueniyo kar läywaraba owa ga ba shdungglo li ber kjang e kjinmo.

³⁰ Miydëy ga Sbö tjlëno ga «Ëye llëbo owa shäryono ga İlgwega ber tjarë, shdungga ber tjarë bakoe.» § Ga tjlëno obi ga «Tjlapga, e ber ba nopga baİya li İlgwega.» * ³¹ Sbö sök İyado. Ëye lon ba wloshko, shdüya wlo ga e ba kong ga llëbo pjlú llëme.

³² Tjïlkwo kuromi, kjroromi kjwlëshko ga llëbo weno bomi kong owa kës li, e woyoshröziä. Eshko ga kuromi kjange. ³³ Oló ga pjây läywaraba owa nopga uunkong boksho, pjây shdunaba ara eni bakoe. Ga bomi pjeyoga kong llëbo shäryaraba eni li İnomi ga pjây tönö ba tjok, llëye bangkjroromi llëme. ³⁴ Sbö nopga löng kjërshko li† songe loromi. Bomi llëbo döraba bomi shjiryoshko ga kuromi löng wopjlú, miydoromi ga pjây llëbo tjeng kjok dogo pjlú anmoyö, pjir llëm wleniyo kjïshko.

³⁵ Eni ga pjây wosonkë llëm, pjây mär Sbö go İyado dey. Shäryoromi eni ga pjây potjwlëya ara. ³⁶ Llëye

wen bomi kong owa ga kumi kjangé. Eni ga lléye woyde Sböré li shäryoromi eni ga lléye twe ba nopga kong lara li, e kjrëmi jlökoyo, ³⁷ tak pjang ba tjlökwo go soré li eni. Tjléno beno eni:

«Ëye tjwe le ga tjwe jlökoyo,
tjwe döröe.

³⁸ Ëye mär bor go ga
era ber pjlo bek bor bokso.

Gueniyo mär bor go ame wleni ga
tja ber shäng wopjlú ba tjok
lléme.»†

³⁹ No kjone kjone mär ba go ame,
ga llono ga pjir. Shji baíya dik lléme.
Shji mär ber löng ba go, ga llono ga
shji där.

11

Shji mär Sbö go

¹ Shji mär Sbö goshko ga lléye
ïgöy llém li, e koshëy, ga miydëy ga
llono ga shäryé eni jlökoyo léy. ² Bi
tjlapgaga tek dënashko so mär ba go
kjishko ga Sbö beno wopjlú ba tjok.

³ Shji mär Sbö go kjishko ga
miydëy ga kjok shäryara uunkong
ba tjlökwo go, llébo ÿlöng li shäryara
llébo ïgöy llém li go.

⁴ Dënashko ga Abel mär Sbö go
kjishko ga llébo sura ba kong pjlu,
llébo sura Caíndé li kjinmo. Mär
ba go kjishko ga beno pjlo bek ba
bokso, ga Sbö beno wopjlú ba tjok,
llébo sura li tjok bakoe. Ga wolono
ëmdé ga mär ba go kjishko ga shji
opping ba go ga pjlu obi.

⁵ Dënashko ga Enoc mär Sbö go
kjishko ga to söra kjok ére kjing
go dwayo, wolono lléme. Wlénaba
llém, söra kjishko. Söyde llém
obishko ga llébo shäryara beno pjlu
Sbö kong. ⁶ Ëye mär Sbö go llém ga
llébo shärye ber pjlu ba kong ga äe.
Ëye äär Sbö shwoy wlo ga woyde
ga woyotjlíya ga sök jlöe le guing,
woyde ga woyotjlíya ga éye omwlék
ga potjwléya jlöe le guing bakoe.

† 10:38 Habacuc 2.3-4.

⁷ Dënashko ga Noé mär Sbö go
kjishko ga Sbö tjléno ba kong llébo
ÿyde llém obi li kjishkoshko ga tjlökwo
kjrara, Sbö bangkjrara, ga kjoy-
ong shäryara kësbang, ba pjeyoga
dökklo. Eni ga nopga löng kjok ére
kjing go li iara beno löng shdüya
Sböré wlo, gueniyo Noéra iara beno
pjlo bek ba bokso.

⁸ Dënashko ga Abraham mär Sbö
go kjishko ga ichara to kjok shto
oblé twe ber ba kong lishkoshko
ga kolara, ga to kjone miydara llém
ëmdé ga opshino jeke. ⁹⁻¹⁰ Ga mär
Sbö go kjishko ga öötong beno sök
kjok twe ba kong lara lishko, no
shto oblé so wleni. Kjok buk kj-
rina kjok dogo, shäryaga Sböré ber
ÿyado wlo. Kjok li koshara Abra-
hamdë, äär ber sök eshko wlo. E
kjishko ga sök kjok ére kjing go
obishko ga beno sök kjok shto
oblé oblé u shäryak öng kwota go
roshko. Ba wa Isaac, ba tjër Ja-
cob, e omshäryono eni bako, tjlökwo
lara Sböré Abraham kong jlökoyo
li twara ba kong lok eni bako
kjishko. ¹¹ Ga Abraham mär Sbö
go kjishko ga tjlablashko ga ba boy
Sara kjrang ëmdé ga wa buk kjlara.
Wa twe ba kong lara Sböré ba kong
jlökoyoshko ga tjlökwo kjrara domer
liré, miydara ga lléye le li shärye
eni ÿyado kjishko. ¹² Eni ga luyo ara,
wolono to ëmdé ga ba tjëyo tek beno
ba irgo li shdöktong trák llém, dbala
lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng
dlung kjako wleni bakoe.

¹³ Nopga uunkong ére wolonoshko
ga llébo twe Sböré ba kong le jlökoyo
li kjrara lok lléme. Gueniyo mär
Sbö go kjishko ga ina lok pjola
dwayo wleni, ga beno löng wopjlú
e kjishko. Löng kjok ére kjing go
obishko ga tjlé oba kong ga epga
om go li shto oblé so wleni, kjok
ére so lléme le löng eni. ¹⁴ Miydëy
e go ga to löng kjok wlék, ber baíya
jlökoyo wlo. ¹⁵ Tek opshino kjokyo

baŷya li woyotjlŷyde lŷng kjwe ga san jek irŷng obi ga pjlŷe. ¹⁶ Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo pjlŷ anmoyŷ wleniyo li wlŷyde lŷng. E kjŷshko ga kjok shŷryara Sbŷrŷ ba kong eni, ga «Pja borwa Sbŷ» le lok ba kongshko ga lŷkyokjre Sbŷrŷ llŷme.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham mŷr ba go jlŷkoyore miyde Sbŷrŷ wlo ga ichara ba wa kjaraso li zrŷk, sho suk ba kong, ba tjlŷkklo. Bŷm go ga Sbŷ tjlŷ ba kong jlŷkoyo ga «Isaac tjŷyo tek ber ba irgo li ber bop tjŷyo jlŷkoyo erŷe»* le. Eni ěmdŷ ga mŷr Sbŷ go kjŷshko ga wotjlŷno ba zrŷk lara. ¹⁹ Wotjlŷk ga woshre Sbŷrŷ irŷng obi ga pjlŷe le, ga wlojkrara irŷng obi, wolono, woshrara irŷng obi wleni.

²⁰ Dŷnashko ga Isaac mŷr Sbŷ go kjŷshko ga tjlŷno beno pjlŷ ba wapga Jacob, Esau kong, llŷye wen ba kong llono li kjŷshko.

²¹ Dŷnashko ga Jacob mŷr Sbŷ go kjŷshko ga wolon dŷrŷshko ga tjlŷno beno pjlŷ Josŷ wapga kong. Eshko ga kojono shŷng ba kjorkung go, ga Sbŷ poshrera.

²² Dŷnashko ga Josŷ mŷr Sbŷ go kjŷshko ga wolon dŷrŷshko ga Israel tjŷyoga ichara beno ba doyo sŷk ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo lishko.

²³ Dŷnashko ga Moisŷs data, mekŷ, e mŷr Sbŷ go kjŷshko ga chida li jnena ŷotŷng moglo mya. Ina lok ga wolŷsowa, ga tjlŷkwo lara pjlurŷ li bangjkrara lok llŷme.

²⁴ Moisŷs mŷr Sbŷ go kjŷshko ga ŷotŷng kŷguŷ ga kuna pjlŷ wa walŷ lirŷ ěmdŷ ga woydara ga kowŷba ba wa llŷme. ²⁵ Woydara ga ber shŷng wopjlŷ dbar kjwŷbŷ, llŷbo owa shŷryara kjŷshko llŷme. Eni ga opyono beno shŷng shdungoba Sbŷ nopga tjok shara. ²⁶ Beno shŷng potjwlŷya Sbŷrŷ li koshŷ. E kjŷshko ga ba kong ga shdungoba Cristo kjŷshko li tjwlŷ ara, llŷbo tjwlŷ ara

tjeng Egipto kjokyo kŷs li kjinmo.

²⁷ Mŷr Sbŷ go kjŷshko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjlŷ iirkŷ ba kong li bangjkrara llŷme. Eshko ga miyde ga Sbŷ ŷgŷy llŷm li jek shŷng ba tjok. E kjŷshko ga sano irŷng llŷme.

²⁸ Mŷr Sbŷ go kjŷshko ga Israel tjŷyoga dŷktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrŷkklo li shŷryara, ga nopga ichara ŷng wlŷp ushko so zrŷk, ga srŷng sguing u bŷng bŷng worbo shakklo li go, Israel wapga domerga bŷm ŷyo li zrŷya no pjiga lirŷ llŷm wlo.

²⁹ Dŷnashko ga Israel tjŷyoga mŷr Sbŷ go kjŷshko ga dipzono tek Dlung Srŷzrŷn kjwo na lŷkong, jek lŷng kjok dogro kjing go wleni. Gueniyo Egipto sopga omshŷryŷ eni wlo larashko ga shteno lok drete. ³⁰ Ga Israel tjŷyoga mŷr Sbŷ go kjŷshko ga dbar kjwobi go ga Jericŷ kjokyo kopjrina lok pjribri shtŷk ŷotŷng dbargwo kjŷk (7). E irgo ga kjok li kjŷryo shŷryak ak go li dloktong, sho ter lŷno tŷshko.

³¹ Eshko ga walŷ shŷng kjlara ko Rajab, to shŷng opsoynek domerga oblŷ oblŷ kong wleniyo. Mŷr Sbŷ go kjŷshko ga kjok ŷgaga ŷotŷng ba shwoy li wlojkrara. E kjŷshko ga nopga Sbŷ kolono llŷm li zrŷrabashko ga era zrŷraba llŷme.

³² ŷLlŷye lŷr obi ga pjlŷ? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeŷn, Barac, Sansŷn, Jeftŷ, David, Samuel, Sbŷ tjlŷkwo lagaga, e lanyotkŷr bomi kong bakoe. ³³ Mŷr Sbŷ go kjŷshko ga llŷbo shŷryara ba kong oblŷ oblŷe. Kjone kjone ěngkjwono pjlupga dbo ara wleniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjlo bek. Kjone kjone, llŷbo twe Sbŷrŷ ba kong lara jlŷkoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo llino. ³⁴ Kjone kjone, iŷk pjŷ jong trŷk llŷm ga sjera. Kjone kjone zrŷkoba drŷng go lŷbashko ga dŷktonge. Kjone kjone dbo llŷm ga ŷotŷng beno dbo ara. Kjone

* 11:17-18 Gŷnesis 21.12.

kjone ñngkjwëshko ga dbokjrono ara. Kjone kjone, ñngkjwagaga shto oblë so zana songe. ³⁵ Walëga kjone kjone, ba pjeyoga wolono li woshrono iröng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zröraba, gueniyo opdök woydë llëm, llono ga woshre Sbörë iröng obi li ber pjlu anmoyö ba kong wlo. ³⁶ Kjone kjone läywaraba owa, shporaba no shpokklo go bakoe. Kjone kjone pjriraba dröng sho go, iaraba beno löng kjërshko. ³⁷ Kjone kjone zröraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbëshko. Kjone kjone zröraba dröng go. Kjone kjone to löng llaw pogo, doyono öng kwota go, dbur llëm, shdunaba ara, wosong iyado. ³⁸ Nopga eniyo tjwlö ara, nopga Sbö miydë llëm wleniyo li kjinmo anmoyö. To löng kjok dogro no llëmshko, dlup go bakoe. Beno löng guëng jong ööng roshko, klung ööng roshko bakoe.

³⁹ Nopga uunkong ëre mär Sbö ga kjëshko ga Sbö beno wopjlu ba tjok, gueniyo llëbo twe Sbörë ba kong lara jlökoyo li kjrara llëme. ⁴⁰ Shäryono eni, woydara Sbörë ga llëbo ber bi kong pjlu anmoyö kjëshko. Epga ie woydë ber pjlo bek ba bokso, gueniyo ie woydë ber eni bi tjok bakoe.

12

Sbö, ba wapga llgweya

¹ Epga mär Sbö go kjëshko ga pak twara ba kong li shäryara lok pjire. Shji opping mär Sbö go ba kjëshko ga pjluë. E kjëshko ga pak twara bi kong li shäryë äär jong ba dbo go, shji sjen llëme. Llëbo lok bi go kwing ara, bi sëngglo wleni li döy, ga rayëy. Llëbo owa, shji iche jëk pjlu llëm li rayëy bakoe. ² Jesús woyotjllydë eröe. Bi iaga ber löng mär Sbö go li e, ga shji mär ber löng ba go iyado ba kjëshko bakoe. Lök pjang kjlös goshko ga kura

kjinge. Wolon eni li lökyo ara ëmdë ga lökyotkara llëme. Llono ga ber shäng wopjlu sorë li woyotjllyde pjang eröe. E irgo ga öötong sirkeno sök Sbö tjok, ba orkwo këëkong. ³ Llëbo shäryara nopga owarë ba kong ara ga kura kjinge. Eni ga e woyotjllyz iyado, pjäy sjen llëm wlo, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe.

⁴ Pjäy drön löng ara, pjäy öpkjë llëbo owa lishko dwayo wlo, gueniyo pjäy zröydëba e kjëshko llëm obi. ⁵⁻⁶ Gueniyo tjlokwo lara Sbörë beno ba wapga kong kjrina. E woy-ojeromi tjän. Tjlëno beno eni:

«Pja bor wa.

Ëye woyde Tjlapgarë ara ga llgweya, opping wlo.

Ëye kjrara beno ba wa wleni ga shdüya.

E kjëshko ga pja llgweyashko ga ios ber tjwlö ara, pja opping wlo.

Pja wlöyashko ga

pja wosonkë llëme.»*

⁷ Wapga uunkong llgweya ba datarë, opping wlo. Eni ga llëbo wen homi kong owashko ga miydozï ga pjäy llgweya Sbörë shäng, pjäy opping wlo. Shärye bomi kong eni, pjäy ba wapga kjëshko. ⁸ Ba wapga llgweya uunkong. Eni ga pjäy llgweya llëm wleni ga pjäy ba wapga jlökoyo llëme. ⁹ Bi dataga löng kjok ëre kjing go li, shji llgweya, ga bangkjrey e kjëshko. Eni ga shji llgweya bi Data, bi iaga beno löng së jlökoyo lirëshko ga woyde ga kolëy. ¹⁰ Shji llgwera bi dataga löng kjok ëre kjing go lirë dbar kjwöbö, woydara ga ber pjlu bi kong kjëshko. Gueniyo shji llgweya Sbörëshko ga era pjlu bi kong iyado, shji äär ber löng pjlo bek baïya dik wlo. ¹¹ Shji llgwekobashko ga shji löng wopjlu llëm, shji löng woowa. Gueniyo shji oppino e go wleni ga shji ie ber löng jëk pjlo bek, wlëp bakoe.

* 12:5-6 Proverbios 3.11-12.

¹² E kjîshko ga pjây opyos wok-jang, pjây so no jêk ga dre dbo llêm, kjrêk kjrêk erâ li kjoyo llêm wlo. ¹³ Pjây wotjlik jêk pjlo bek erâ, nopga mâr Sbô go jlôkoyo llêm li opping jêk pjlo bek wlo, e raye llêm wlo.

Sbô tjlôkwo kuy yôtso

¹⁴ Pjây drôn eë, pjây ber lông wlêp nopga uunkong tjok wlo. Pjây jêk pjlo bek erâ. Llêm ga Tjlapga îmi llême. ¹⁵ Sbô wopjlu li wlokjrozi pjây uunkongdê, rayemi llême. Pjây kjlara wotjlik owa wleni ga nopga ara iche wotjlik owa eni bako ga pjlué. Pjây sjêk, e shâryê eni llêm wlo. ¹⁶ Shji orkwosmono ê tjok llêm ga shji pê ba tjok llême. Sbô bangkjoziâ. Shji opshâryê Esau dik llêm bakoe. Dênashko ga Sbô bangkjrara llêm kuzong ga ba wa kêguêyo shtoyo li soynena dli kjrîna kjîshko. ¹⁷ Miydêmi pjlu ga e irgo ga woydara ga ba data tjê ber pjlu ba kong, gueniyo jlôlara llême. Slatong ara êmdê ga llêye shâryara li kjlopswe obi ga âe.

¹⁸ Pjây oôtong lông Sbô shwoy, Israel tjêyoga dik llême. Epga oôtong lông dlup jong kjwara lishko. Dlup li porwako llêm, pjê jong ri ri bakoe. Eshko ga kjok ro yêt, pjluk ara bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Wli pjlukyo kura lok. Eshko ga Sbô tjlê ba kong lok ga «Ëye dlup jong êre porwono ga e zrôkko jekdo ak go, ông llê êmdê ga omporwono ga e zrôkko eni bakoe»† le. Kuya lok ga bangkjrara lok ara, tjlôkwo beno ba kong kjang anmoyô kjîshko. E kjîshko ga kjloshtono lok ara, llêye le ba kong ame wlo. ²¹ Moisés êmdê ga llêye îna li bangkjrara ara bakoe. Tjlê ga «Bangkjrêr shâng dete erâ»‡ le.

²² Gueniyo kjok buk kjrîna kjok dogo ko Jerusalên, e buk Siôn dlupyo jong eshko li go. Kjok êre,

e Sbô Sök Îyado li î. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so tôno lông trâk llêm, wopjlué. Pjâyda oôtong lông kjok eshko wleni. ²³ Jesús tjlôkwo kjrâgaga woyde Sbôre ara wleniyo lông eshko uunkong, ko tak lok kjok dogo li epga. Ga pjây tôno beno tjeng ba tjok lok eshko Sbô bokshto wleni. Nopga uunkong lîgwega li e. Nopga jêktong lông pjlo bek dênashko li iara Sbôre beno pjlo bek ba bokso, ga ba sêya li lông eshko. Ga pjây tôno beno tjeng ba tjok wleni. ²⁴ Pjây oôtong lông Jesús shwoy wleni bakoe. Tjlôkwo tjaglên shâryaga li e. Ba srêng kwona li kjrîromi, owa pjang bomi go li lôya Sbôre ber dret e kjîshko wlo. Srêng êre tjwlo ara, Abel î li kjinmo.

²⁵ Pjây sjêke. Sbô tjlê bomi kongshko ga kuzi yôtso. Dênashko ga tjlêno Israel tjêyoga kong kjok êre kjing go dwayoshko ga kura lok llêm kuzong ga epga shduna. Eni ga tjlê bi kong kjok dogo dwayoshko ga kuy llêm wleni ga jlôkoyo ga shji shdûya bakoe. ²⁶ Tjlêno dênashkoshko ga klung iano jek dete erâ. Gueniyo eerishko ga tjlê bi kong jlôkoyo ga «Llono ga klung iêr ian jek obi, kjopkwo iêr ian eni bakoe» le. ²⁷ Miydêy e go ga kjok shâryara kês li, e kje eshko, gueniyo llêbo wir llêm li, era ber îyadoe.

²⁸ Sbô sök no pjluo îyado kjokyo li, e wir llême. Ga llono ga shji âar ber lông eshko îyado wlo. E kjîshko ga shji wopjlu ba tjok dey, ga woyde ga poshrêy, bangkjrêy, woyde sorê li eni. ²⁹ «Bi Sbô, e iök kjok pjikklo wleni.»§

13

Kjibokwo pjirzlong

¹ Pjây êng woydos ara kar kar, epenga dô wleni îyado.

2 Nopga miydëmi llëm wleniyo äär bomi shwoyshko ga wlojkrozī löng wopjlúe. No kjone kjone omsháryono Sbō parkagaga kjok dogo so kong eni, miydara lok llëm gueniyo. ³ Nopga löng kjërshko li* woyoshrozī, pjây löng ba tjok eshko wleni. Nopga shdungoba löng li woyoshrozī, pjây shdungoba löng ba tjok wleni.

⁴ Pjây orkwosmok löng pjir, tjlökwo loromi ëng kong jlökoyo li bangkjrozīa. Pjây pë bomi lanma, bomi boy tjok eröe. Eye pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ga shdüya Sbörë.

⁵ Sbō tjlëno bi kong ga «Pjây rayër llëm, pjây kjimtër İyado»† 1e.

E kjëshko ga shji dbur woydë ara llëm, pjây wopjlú tjeng li tjok dey.

⁶ Eni ga shji tjlë ga

«Tjlapga, e bor kjimtaga.

E kjëshko ga

llëye shärye nopgarë bor kong li,

e bangkjrër llëme»† 1ëy eni.

⁷ Sbō tjlökwo roy lara bomi kägäyogarë bomi kong. E kjëshko ga epga woyoshrozīa. Epga jëktong löng mär Sbō go sorë li, e woyotjlizī, ga pjây omshäryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dënashko sorë ga eerishko ga eni, ga ber eni İyado.

⁹ E kjëshko ga tjlökwo oblë lëba bomi kongshko ga jlö lëmi llëme. Shji dbo ara wlo ga woyde ga shji mär Sbō wopjlú li go, shji mär kjok llgwekklo, shji iche dli oblë oblë uë llëm li go llëme. Era llëno llëme.

¹⁰ Syöshtagaga Sbō kong ba pjeyoga kjëshko parkë löng Sbō u jong li, öng zröya, sho suya Sbō kongshko ga sjëngna li ue lok ga pjlúe. Jesús, e bi kong öng zröraba, sho suraba Sbō kong wleni, gueniyo e ber syöshtagaga li kong llëme.

¹¹ Syöshtaga kësbangyo opzrëk jek shto zrek anmoyö roshkoshko ga öng zröra li srëng söya jek ba tjok, llëbo owa shäryara nopgarë li potjwlëkklo, gueniyo öng doyo beno tjeng li sökoba pjola, sukoba u llëmshko. ¹² Eni wleni ga Jesús, e söraba jek kjok eshko li kjoko shwo lëkong, ga shdunaba, zröraba u llëmshko bako, nopga ie ber löng pjlo bek Sbō bokso ba srëng go wlo.

¹³ Eye wolono eni ga lökyo ara lëba. Woyde ga shji to jek ba shwoy, shji läywëba owa e kjëshko gueniyo. ¹⁴ Kjok ëre kjing go ga shji kjok buk İyado wlo drete. Gueniyo shji löng kjok eniyo tjwe li koshë.

¹⁵ E kjëshko ga shji kjimtaga ber Jesúsdë, Sbō poshrëy İyado wlo, shji mär Cristo go lëy İyado wlo bakoe. E ba kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni. ¹⁶ Gueniyo llëbo pjlú shäryozī İyado, oblë kjimtozī bomi llëbo li go İyado bakoe. Shäryoroy eni li, e Sbō kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni.

¹⁷ Sbō tjlökwo kjruga kägäyoga, e kolozīa. Epga iara Sbörë beno löng bomi daga, ga llono ga iche ba dboryë, llëbo shäryara kës li kjëshko. Epga kolozī, ba pak li shärye lok wopjlú wlo. Eni llëm ga ba pak li ber kjang ba kong, ga era ber pjlú bomi kong llëme.

¹⁸ Pjây syöshtos Sbō kong borwa kjëshko. Miydërwa pjlú ga tjawa opshäryë löng pjlo bek Sbō bokso lërwa eni borwa pjlúshko, ga tjawa drön ara, llëbo pjlú miydërwa li shäryërwa eni İyado wlo. ¹⁹ Rokër bomi kong ga pjây syöshtos Sbō kong, tja kjimte jek bomi ik wop ä iröng obi wlo.

²⁰ Bi Tjlapga Jesucristo wolonoshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga ba srëng kwona li

* **13:3** Nopga löng kjërshko le li, e nopga löng eshko mär Jesús go kjëshko li loklo. † **13:5** Deuteronomio 31.6. ‡ **13:6** Salmo 118.6-7.

go ga tjlōkwo shāryara kjrina, ber ñyado wlo. Öng wlēp ushko so daga kēsbang li e. Shji iaga ber löng wlēp li e bakoe. Eni ga rokēr ba kong ga ²¹ llēbo twe bomi kong uunkong, llēye woyde ga shāryēmi wlo li shāryēmi ga pjlú wlo. Rokēr ba kong obi ga Jesucristo kjīshko ga llēye shārye woydē borwa tjok li, e shārye eni. Jesucristo, e poshrēy, iēy ber kēsbang, tjwlō ara ñyado wlo. Ber eni.

²² Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ère, pjāy dbokjrē e go wlo, ga kjibokwo ère tjlōkwoyo ara llēme. Eni ga rokēr bomi kong ga tjlōkwo kjrozīa.

²³ Bi kjlara Timoteo, e dōktong kjērshko dwayo tjän. Lër bomi kong miydēmi wlo. Tjwe iröng maling ga sör jek bor tjok bomi ñk.

²⁴ «¿Yonde?» lēmi bomi kägäyoga kong. «¿Yonde?» lēmi Sbō nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjāy yonde?» le Italia sopga lirē bomi kong.

²⁵ Rokēr Sbō kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pjāy kjimte ara.

Carta de Santiago Kjibokwo ère tara Santiagorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Santiago. Woyotjlikoba ga e Jesús lëng lëba. E sök Jerusalén kjokyo, ga parkono shäng Jesús tjlokwo kjaragaga kës li kägäyo. Sbö tjlokwo lagaga Jesús äska li tön löng ëng tjokshko ga Santiago beno ba kägäyo, tak pjang Hechos 15 go sorë li eni.

Eshko dbaryo ga judioga ara löng ba kjok baïya lishko llëm, öotong benolöng kjoksho oblë oblë shara. Kjibokwo ère tara Santiagorë ba kong lok.

Shji löng së obishko ga shji mär Jesús go li kjishko ga shji shdungoba ñyado li tara ba kong. Shji ie Sbörë ber löng shdungoba wlo, shji äär jëk löng pjlo bek ba bokso wlo li tara ba kong. Eni ga woyde ga llëbo wen bi kong owashko ga shji opshgawë e go llëm li tara ba kong bakoe.

Shji mär Jesús go jlökoyore miydëy sorë li tara ba kong. Woyde ga shji tjlä yötso li tara ba kong. Sbö bokso ga nopga uunkong tjwlo bek, eni ga woyde ga nopga dbur arare, de llëmde, shji jëk löng pjlu nopga uunkong tjok li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Santiagorë. Tja Sbö parkaga, Tjlapga Jesucristo parkaga bakoe.

Israel tjëyoga kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) Jesús tjlokwo kjaragaga shdöktong löng kjok kjwang jikong, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Miga lër bomi kong.

Llëbo wen bi kong owa ara, shji tjlikoba ara

² Pjeyoga, llëbo wen bomi kong owa oblë oblë Tjlapga Jesús

kjishkoshko ga pjây wopjlu ara anmoyö. ³ Miydëmi pjlu ga pjây tjlikoba, pjây mär löng Tjlapga li go jlökoyo miydëba e go wlo. Shäryë enishko ga pjây opping llëbo owa kuk kjange. ⁴ Pjây oppino llëbo owa kuk kjang pjir ga pjây äär ber löng mär Sbö go, woyde sorë li eni. Eshko ga llëye woydëmi ame.

⁵ Pjây kjok miydë woydë wleni ga rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Shji kjimte woydë jlökoyo, ga kjok miydë rokëy ba kongshko ga shji wlöya llëme. ⁶ Gueniyo llëbo rokëmi ba kongshko ga woyotjlizi jlökoyo ga pjây kjimte, pjây kjimte llëme lëmi llëme. Ëye llëbo rokë Tjlapga kong, ga wotjlik ga kjimte llëme le wleni ga e iöya bakwe pjlukdë llaw pogo dlung kjing go wleni. ⁷ Ëye wotjlik eni ga kjimte Tjlapgarë llëme. ⁸ Nopga eniyo wotjlik oblë oblë ñyado, llëye woyde li miyde löng llëme.

⁹ Sbö nopga llëbo ara llëm wleniyo, woyde ga löng wopjlu, Sbö kong ga tjwlo ara kjishko. ¹⁰ Sbö nopga löng dbur ara wleniyo, woyde ga löng wotöshko, llono ga löng ame kjishko, kjlo sho longgwo wleni. ¹¹ Dlo wen tëm kjlirkë dbo arashko ga kjlo sho zröngtëng, longgwo lon dret, ber wolësowa ame. Eni wleni ga nopga dbur ara wleniyo löng parkë dbur shak wopro ga wolon, ga ber llëye ame.

¹² Ëye, llëbo owa wen ba kong kuya kjang ga era ber wopjlu, llëbo owa li kura jek pjir ga ie Sbörë ber sök së ñyado ba tjok kjishko. Sbö tjläno jlökoyo ga ëye omwoydë ga ie ber sök eni lara.

¹³ Shji wotjlik tjwe llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga Sbörë lëy llëme. Sbö wotjlik llëbo owa shäryë llëm, ga ëye tjliya eni llëm bakoe. ¹⁴ Shji tjliya, llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga bi wotjlik owa lirë. ¹⁵ Eni ga shji wotjlik owa kuzong ga llëbo owa li

shäryëy. E irgo ga llëbo owa shäryëy jek këgong këgong. Pjirshko ga shji wolon, llëbo owa li kjishko.

¹⁶ Pjeyoga, pjây jyâpgwëba lëba ga jlô lëmi llëme. ¹⁷ Llëbo pjlu li, llëbo pjlo bek li, e twaga Data Sbörë bi kong uunkong. Iök lok kjopkwo go kës li shäryaga erë. Iök li kälâ kjlopswë ber oblë oblë iyado. Gueniyo Sböra kjlopswë llëme. ¹⁸ Shji iara beno löng së jlökoyo, ba tjlokwo bek li go. Llëbo tjeng kës shäryara li tjreko ga kjrara bäm go li shji, shji ber ba nopga baïya wlo. E irgo ga oblë kjayde shara.

Tjlokwo kuy, ga kolëy

¹⁹⁻²⁰ Pjeyoga, tja kuzïa. Eye tjle bomi kong ga kuzi yotso. Pjây tjleshko ga woyotjlizi yotso guing. Shji iirkeshko ga llëye woyde Sbörë li shäryëy löng llëme. E kjishko ga shji iirke maling llëme. ²¹ E kjishko ga llëbo owa tjeng kës li rayozïa. Llëbo pjlu llëm shäryëba ara li shäryëy ame. Tjlokwo lara Sbörë bomi kong, pjây döya wlo li, e kbrozi wotöy dey.

²² Gueniyo tjlokwo li kumi dö llëm, kolozi bako, pjây opjyâpgwë llëm wlo. ²³⁻²⁴ Domer shäng kjlara, opik kjokikklo go. Gueniyo ga opino pjir ga to ey dwayo, ga bokkwo sorë woy ba kong ame. Eye, tjlokwo li kuya ga kole llëm ga e so domer e kjoyoe. ²⁵ Tjlokwo bek li, shji döya. Ga eye opping ba go, llëye kuya li kole, ga woyotjlïya iyado ga era kijimte Sbörë e kjishko.

²⁶ Eye Sbö bangkjrë, Sbö tjlokwo sök le, gueniyo tjle owa wleniyo ga opjyâpgwë shäng om go. Sbö poshrëya le li tjwlo llëme. ²⁷ Shji Sbö bangkjrë woydë jlökoyo ga shji woyde bi Data Sbörë jek löng pjlo beke. Woyde ga llupsëngga, syäpga löng song wleniyo li kijimtëy, ga shji opdë yotso, llëbo owa shärye

nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li shäryëy llëm wlo.

2

No kjone kjone tjwlo ara, oblë kjinmo lëy llëme

¹ Pjeyoga, pjây mär löng Jesucristo, bi Tjlapga tjwlo ara anmoyö li go kuzong ga pjây wotjlik ga no kjone kjone tjwlo ara, oblë kjinmo lëmi llëm dey. ² Pjây töno löng wlenishko ga imi ga nopga tjwe löng do pjök, kjlara sakkwo goshko sakkwo ioklo shäryak dbur sho shöylör go, doyono shäng shwong wolëso go, kjlara obi song wleniyo, doyono shäng shwong owa go. ³ Eni wlenishko ga kjlara dbur ara li wlokrëmi pjlu, «Pja sök na shto pjlu ère go» lëmi ba kong, gueniyo pjây tjle kjlara song li kong ga «Pja ber sök kjweshko kjoko» lëmi ba kong, llëm ga «Pja sök töshko kjweshko» lëmi ba kong eni. ⁴ Shäryoromi eni wleni ga kjlara li woydëmi löng pjlu, oblë li kjinmo, woyotjlïmi löng owa, bomi wotjlik owa li go.

⁵ Pjeyoga, tja kuzïa. Nopga song wleniyo kjok ère kjing go li kjrara Sbörë, mär ber löng ba go wlo, äär ber löng no pjluoy sök iyado lishko wlo, llëbo tye lara ba woydagaga kong jlökoyo li kjre lok wlo bakoe. ¿E eni llëmdo? Shji mär ba go li, e tjwlo ara, shji dbur ara li kjinmo. ⁶ Gueniyo nopga song wleniyo iëmi löng tjwlo llëme. ¿Bomi bokrotkaga, bomi rotaga, bomi söga äär no ilgwezlóng shtoyo bomi llëbo döya wlo li, e nopga dbur ara wleniyorë llëmdo? ⁷ Pjây Cristo i, ga ba ko tjwlo ara, gueniyo läywe lok owa erä.

⁸ Bi pjluoy Sbö, ba tjlokwo tak pjang eni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»* Kjok ilgwekklo tjwlo kësbang li e. Pjây omshäryë eni ga pjây jek löng pjlo beke. ⁹ Gueniyo pjây wotjlik

* 2:8 Levítico 19.18.

ga no kjone kjone tjwłō ara, oblē kjinmo lēmi wleni ga llēbo owa shāryomirē lōng, ga kjok llgwekklo buk li sōmi lōng llēme. ¹⁰ Ēye kjok llgwekklo li kolē uunkong, gueniyo diktong kjwara go wleni ga shdūya Sbörē, e diktong shāng uunkong go wleni. ¹¹ Sbō tjlēno ga «Shji pē oma boy oblē tjok llēme»† lara, «Shji no zrōk llēme»‡ lara bakoe. Eni ga no zrōromi wleni ga pjāy pono oma boy oblē tjok llēm ēmdē ga Sbō kjok llgwekklo li koloromi llēme.

¹² Tjlōkwo bek li, shji dōya. Ga pjāy llgweya Sbörē ba tjlōkwo bek li go. Eni ga pjāy tjlē pjlo bek, pjāy opshāryos pjlo bek bakoe. ¹³ Shāryozī eni, ēye, oblē songe le llēm ga no llgwezlong dbaryo ga songe le Sbörē ba kong llēm bako kjīshko. Ēye, oblē songe le ga eshko ga sök wlēpe.

Shji mār Cristo go, shji llēbo pjlú shāryē

¹⁴ Pjeyoga, ¿ēbo mār Cristo go jlōkoyo le, gueniyo llēbo pjlú shārye llēm ga e llēnoro? ¿Wotjlik eni ga dār lēmiro? ¹⁵ ¿Imi ga bomi pjeyo shāng kjlara, shwong llēm, dli llēm wlenishko ga ¹⁶ pjāy tjlē ba kong ga «Pja nom sök wopjlú bop ushko. Pja ber sök kjlikjli, pja iē pjlú bakoe» lēmi ba kong, gueniyo sēnomi llēm ga e llēnoro? ¹⁷ Eni wleni ga «Tja mār Cristo go jlōkoyo» lēmi, gueniyo llēbo pjlú shāryēmi llēm ga e llēno llēme.

¹⁸ No kjone kjone tjlē ga «Kjlara mār Cristo go, kjlara llēbo shāryē pjlú» le eni. Tja tjlē ba kong lok ga «Tja llēbo pjlú shāryē. ¿Pja llēbo pjlú shāryē llēm ga pja mār Cristo go jlōkoyo li miydēr sorē? Tjara mār Cristo go jlōkoyo li miydēp, llēbo pjlú shāryēr shāng li go» lēr ba kong eni. ¹⁹ Miydēp ga Sbō, e kjlarasoe lēp eni. Eni ga pjlúe. Gueniyo

Å sēyagara ommydē bako, ga Sbō bangkjre lok dete erā.

²⁰ Pja kjok miydē llēme. Ēbo mār Cristo go jlōkoyo le, gueniyo llēbo pjlú shārye llēm ga e llēno llēme lēr shāng bop kong. ¿Woydēp ga llēbo lēr bop kong jek obi, tjlōkwo ēre kjrēp wlore? ²¹ Dēnashko ga bi kjokē Abraham, ba wa Isaac shara, zrōya, sho suya Sbō poshrēkklo wlo lara. Sbō kolara eni kjīshko ga e iara Sbörē beno pjlo bek ba bokso. ²² Miydēp e go ga Abraham mār shāng Sbō go jlōkoyo lara dō llēm, llēbo pjlú shāryara bakoe. Ga llēbo shāryara li kjīshko ga beno shāng mār Sbō go jlōkoyo. ²³ Eni ga Sbō tjlōkwo tak pjang li beno jlōe. Tjlē ga «Sbō tjlōkwo kjrara Abrahamdē, ga mār beno shāng ba go. E kjīshko ga iara Sbörē beno pjlo bek ba bokso.»§ Ga Abraham kowara Sbörē ba kjlarayo. ²⁴ Miydēp e go ga shji ie Sbörē ber pjlo bek ba bokso, shji mār Cristo go lēy li kjīshko dō llēm, shārye eni, llēbo pjlú shāryēy bako li kjīshko.

²⁵ Eni wleni ga dēnashko ga walē shāng kjlara ko Rajab, to shāng opsoynek domerga oblē oblē kong wleniyo. Nopga kjok iğa wleniyo li shrono lōng ba ushkosho ga wlokjlrara, ga ichara to jek irbo oblē go, shakoba llēm wlo. E kjīshko ga iara Sbörē beno pjlo bek ba bokso. ²⁶ Shji doyo tjok, gueniyo shji sēya dret ga shji lōng sē llēm, shji wolonoe. Eni wleni ga shji mār Cristo go jlōkoyo lēy, gueniyo llēbo pjlú shāryēy llēm wleni ga e llēno llēme.

3

Bi kjoyorkwo

¹ Pjeyoga, no pinggaga llgweya Sbörē kjang, oblē kjinmo. E kjīshko ga pjāy ara wotjlik aār ber no pingga llēme. ² Shji uunkong dir

† 2:11 Éxodo 20.14; Deuteronomio 5.18. ‡ 2:11 Éxodo 20.13; Deuteronomio 5.17. § 2:23 Génesis 15.6.

llëbo oblë oblë go. Gueniyo ëye dir ba tjëlë li go llëm ga era pjlo bek, opdë dir llëm wlo ga pjluë.

³ Kwomgla, e kjamò pjriy pjir, shji kole wlo. Eni ga sòy llaw pogo ga pjluë. ⁴ Kjong kësks jëk tjeng dlung kjing go li woyotjliã. Kësks, bakwe pjluë dbo ara ëmdë ga sòya ba sògarë llaw pogo, ba llgwekklo chirawa li go. ⁵ Bi kkyorkwo ëre eni bakoe. Chirawa ëmdë ga shji krë ara e go. Iök sèya woyotjliã. Chirawa ëmdë ga kjok buk kësbang suya pjir ga pjluë. ⁶ Bi kkyorkwo ëre iök sèya wleni. Llëbo owa le oblë oblë. Bi doyo uunkong srer, tjökwò le bi kkyorkworë li go. Shji sreya pjir, iök ichara Ärë, shji suya wlo wleni.

⁷ Äya kjloshko so oblë oblë wlëpyotkëy, ber löng tjëkso wlo ga pjluë, sënwa llë, dgur llë, llëbo dlung roy so bakoe. ⁸ Gueniyo bi kkyorkwora iëy ber tjëkso ga äe. E llëbo owa slöy ga ä wleni, dgur kowo dyo owa, bi zrökklo wleni.

⁹ Sbö, e bi Tjlapga, bi Data bakoe. No shäryara so e kjoyoe. Ga bi kkyorkwo li go ga Sbö poshrëy, gueniyo nopga läywëy owa e go bakoe. ¹⁰ Tjlökwò pjluë, tjlökwò owa, e tur kjamoyo kjwaraso go. Pjeyoga, e pjluë llëme. ¹¹ ¿Di pjëlëblë, di kë ara, e tur tjwe di bokkwo kjwaraso go llëm llëmdo? ¹² Kjor ko *higuera*, e botjyë *olivo* llëm, kjillgwo botjyë *higuera* llëm, ga di pjëlëblë shjiy di bäng buk pjlek roy dwayo llëm bakoe.

Kjok miydë kjing pjök

¹³ Pjäy kjok miydë ara, wotjlik pjluë wleniyo lëmi ga pjäy eni miydëba wlo ga pjäy jëk pjlo bek, llëbo shäryëmi wotöy, woyotjliã bomi kjok miydë li go guing. ¹⁴ Gueniyo pjäy wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko, pjäy wotjlik ber löng bäm go wleni ga pjäy kjok miydë llëm, pjäy krë llë go wlo llëm

bakoe. ¹⁵ Èye wotjlik eni ga ba kjok miydë li twaga Sbörë llëm, e kjok ëre so i, twaga Ärë om go ba kong. ¹⁶ Nopga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko wleniyo löng lishko ga llëbo owa shärye lok oblë oblëe. Nopga wotjlik ber löng bäm go wleniyo löng lishko ga nopga ëngkwë ëng tjok ara.

¹⁷ Gueniyo kjok miydë twe Sbörë bi kong li, e eni llëme. Èye kong kjok miydë eniyo twe Sbörë ga era jëk shäng pjlo beke. E ëngkwë llëm, wotjlik oblë kong pjluë, oblë kole, oblë songe le, llëbo pjluë shärye oblë kong ara, no kjone kjone tjwö ara, oblë kjinmo le llëm, wotjlik bek iyado bakoe. ¹⁸ Nopga wotjlik ber löng wlëp ëng tjok le ga eshko ga jëk löng pjlo bek erä.

4

Shji Sbö kolë

¹ ¿Pjäy ënglë kar kar, pjäy ëngkwë ëng tjok kar kar ega miydëmi llëmdo? ¿Shäryëmi eni, pjäy ie bomi wotjlik owa lirë llëbo oblë oblë woydë ber bomi kong, pjäy ber löng wopjluë wlo kjishko llëmdo? ² Llëye woydëmi ber bomi kong li wlëmi llëme. E kjishko ga oblë zrömi, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo. Llëbo oma i, e koïmi. E kjishko ga pjäy ënglë kar kar, pjäy ëngkwë ëng tjok kar kar, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo. Pjäy llëbo dret, rokëmi Sbö kong llëm kjishko. ³ Ga llëbo rokëmi ba kongshko ga rokëmi bomi wotjlik owa li go, ber bomi kong pjluë wlo erä. E kjishko ga llëbo twe bomi kong llëme.

⁴ Pjäy so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. ¿Pjäy tön nopga Sbö miydë llëm wleniyo tjokshko ga pjäy ber löng Sbö moskwo miydëmi llëmdo? Èye wotjlik jëk nopga owa wleniyo dik ga opyono beno löng Sbö moskwo. ⁵ Sbö

tjłokwo tak pjang li tjłë ga Sëya twara Sbörë beno pjang bi go li, shji ymoyotke ara, woyde ga shji jëk Sbö tjok jłökoyo. ¿Tara pjang eni li tjwłö llëme lëmiro? ⁶ Gueniyo ba wopjłú li kjışhko ga shji kjimte ara anmoyö. E kjışhko ga Sbö tjłokwo tak pjang li tjłë ga

«Eye krë ä ga Sbö wotjłik owa ba kong.

Eye wotöy ga kjimte ara, ba wopjłú li kjışhko.»*

⁷ Eni ga pjây optwos Sbö kong, ga kolozïa. Jłö lëmi Ä kong llëm, ga e tók pjolae. ⁸ Pjây jëk lóng Sbö tjok ga Sbö jëk shäng bomi tjok bakoe. Pjây llëbo owa shäryaga, llëbo owa shäryëmi lóng li rayozïa. Pjây wotjłik lóng kjiring pjök wleni ga bomi wotjłik owa li rayozï, pjây ber lóng wotjłik bek wlo eröe. ⁹ Pjây woydos, pjây slarzung, pjây kjloshtos bakoe. Pjây jar ame, pjây ber lóng slar ëë shara. Pjây wopjłú ame, pjây ber lóng woydë shara. ¹⁰ Pjây opyos ber lóng wotöy Tjlapga bokso. Eni ga pjây ie ber tjwłö ara.

¹¹ Pjeyoga, shji ënglë owa ëng kong kar kar llëme. Bomi kjlara läyworomi owa, llëm ga e owa loromi wleni ga Sbö kjok llgwekklo li owa loromi wleni. Eshko ga kjok llgwekklo li kolëmi lóng ame, pjây opyono beno lóng tjwłö ara, kjok llgwekklo li kjinmo, kjok llgwekklo li pjłure, de oware ïga wleni. ¹² Kjok llgwekklo twaga li kjlaraso. No llgwegga li kjlaraso bakoe. Bi döga, bi shdungga li e. Bomi kjlara pjłure, de oware ïga ber pjâyde llëme.

Shji krë llëme

¹³ Tja kuzïa. Pjây kjone kjone tjłë ga «Eeri, bong ga shji to kjok shto oblë. Shji ber lóng eshko lu pjlara llëbo soynek, dbur shak ara wlo» lëmi eni. ¹⁴ Gueniyo llëye wen tjwe bomi kong bong li llë miydëmi lóng

llëme. Pjäng sho lon tjwe töy ga wop sira ga beno drete. Pjây lóng së li, pjây so pjäng sho e kjoyoe. ¹⁵ Bek wlo ga pjây tjłë ga «Woyde Tjlapgarëra, shji ber lóng wopjłú, llëbo shäryëy oblë oblë bakoe» lëmi eni dey. ¹⁶ Gueniyo pjây krë ä ïyado. Eye krë ga llëbo owa shäryayde. ¹⁷ Eye, llëbo pjłú shäryako li miyde, gueniyo shärye llëm ga llëbo owa shäryayde lóng.

5

Nopga dbur ara wleniyo llëbo owa shäryono

¹ Nopga dbur ara wleniyo, tja kuzïa. Pjây slarzung, pjây kjloshtos, llëbo wen tjwe bomi kong owa kjışhko. ² Eshko ga bomi llëbo tjeng kës li sreno pjir, bomi shwong llë uara ba sëyarë drete. ³ Bomi dbur sho shöylör, pjłublún, e dyano tjeng. E ïya Sbörë, ga miyde e go ga eye kjimtoromi bomi dbur li go llëme. E kjışhko ga pjây suya iök go, e bomi shdunggo wlo. ⁴ Nopga parkono bomi kong bomi kjokshko li potjwłënomi llëme. E kjışhko ga kjloshtono lok Tjlapga kong bomi kjışhko, ga kurae. Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjłue. ⁵ Kjok ëre kjing go ga pjây lóng owa llëm, llë pogo shäryoromi pjir, woydoromi sorë li eni. Öng sök shoryë li, e zrökoba wlo li miyde sök llëme. Pjây lóng eni bakoe. Llëye wen tjwe bomi kong li woyotjłimi lóng llëme. ⁶ Nopga pjlo bek li shdunomi, zröromi ara, ga opwlikono lok llëme.

Llëbo owa wen tjwe bi kongshko ga kuy wlëpe

⁷ Eni ga pjeyoga, Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshëmi lóng wopro ga pjây ber lóng wlëp, pjây woydë llëme. Dwla dgaga, ba dwla dgara pjirshko ga shunyo dbaryo li koshe sök wlëp, dwla

* 4:6 Proverbios 3.34.

li botjyë wlo. ⁸ Pjây ber löng wlêp eni bakoe. Pjây opyos wokjang, wosonkë llëm, Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li dörö kjishko. ⁹ Pjeyoga, pjây ëng läywë owa ëng kong kar kar llëm, llëm ga pjây shdüya Tjlapga lirë. Bi llgwegaga shäng u bäng bäng tjän.

¹⁰ Pjeyoga, Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so li woyotjlizä. Tjlëno lok oba kong Tjlapga ko go, ga llëbo weno ba kong owa ara ba kjishko, gueniyo kura lok löng wlêp, woydono lok llëme. ¹¹ No kjone kjone, kong llëbo weno owa ara, ga kura lok löng wlêpe. Epga kjim-tara Sbörë ara lëy eni. Job, e woyotjlizä. Dënashko ga llëbo weno ba kong owa ara, ga kura sök wlêpe. E irgo ga kjimtara Tjlapgarë ara li miydëmi pjluë. Tjlapga, shji woyde ara, shji songe le ara bakoe.

¹² Pjeyoga, llëbo lër bomi kong tjwlö ara. Shji tjlë jlökoyo ë ko go llëme. Shji tjlë jlökoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok ëre so ko go llëm bakoe. Pjây tjlëshko ga «Ëng» loromi ga shäryozï eni, «llëme» loromi ga shäryozï eni bako, pjây shdüya Sbörë llëm wlo.

Shji song wleni ga shji syöshtë Sbö kong sorë

¹³ Pjây kjone kjone löng woydë ga pjây syöshtos Sbö kong. Pjây kjone kjone löng wopjlü ga pjây tos, Sbö poshrëk wlo. ¹⁴ Pjây kjone kjone swlo ara ga tjlapgaga Jesús tjlökwo kjruga kägäyoga rokozi, syöshtë Sbö kong bomi kjishko wlo, pjây poshtiya lok kjyo go Tjlapga ko go wlo bakoe. ¹⁵ Ga wotjlik ga swlo li popte Tjlapgarë le lok jlökoyo ga swlo li popte, ga owa pjang ba go li löya ber dret bakoe. ¹⁶ E kjishko ga pjây llëbo owa shäryono ga lozi ëng kong, ga pjây syöshtos ëng kjishko, pjây popte Sbörë wlo. Èbo pjlo bek li syöshtokdo Sbö kong ga llëbo rokara li shärye Sbörë ba dbo ara

go. ¹⁷ Dënashko ga domer shäng kjlara ko Elías, e so shji kjoyoe. E syöshtono Sbö kong jlökoyo, shunyo shrë llëm wlo, ga shunyo shrono llëm öötong lu pjloglo mya kjingsho bëye. ¹⁸ E irgo ga syöshtono jek obi, ga shunyo shrono jek iröng obi, ga dwla llë lok klung kjing go li botjyono jek obi.

¹⁹ Pjeyoga, ëye diktong, tjlökwo bek li rayara ga woyde ga sömi tjwe iröng obi. ²⁰ Eshko ga ba kjimtaga li, e llëbo shäryono ba kong kësband, wolon ame wlo, ga owa pjang ba go kës li löya Sbörë ber drete.

Primera carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwłó arayo li e. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjłokwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjłokwo kfragaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquia.)

Eshko dbaryo ga Jesús tjłokwo kfragaga shdungoba ara. E kjishko ga kjibokwo ère tara Pedrorë, epga kjimte jëk pjlo bek wlo, epga shdungoba ara gueniyo. Epga kjrara Sbörë om go, eni ga woyde ga epga wotjlik ba doyo om go li go llëm, woyde ga ber löng shdungoba wlo iyado dey, Jesús shdunaba sorë ga eni li tara ba kong. Shji shdungoba enishko ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pedrorë. Tja Sbö tjłokwo roy laga Jesucristo äska.

Nopga kjrara Sbörë ber baïya wlo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy kjok ère so ame, pjäy shdöktong beno löng kjok shto oblë oblë, Ponto kjokyo, Galacia kjokyo, Capadocia kjokyo, Asia kjokyo, Bitinia kjokyo bakoe. ² Dënashko ga Data Sbö wotjlik bomi ië ber ba nopga baïya wlo le. E irgo ga pjäy kjrara, ga pjäy iara ba Sëyarë beno tjeng dboy ba kong. Pjäy beno löng Jesucristo kolë, ga pjäy dõra ba srëng kwona li go.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Sbö poshrëy, llëbo shäryara bi kong kësbang li kjishko

³⁻⁴ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe lara kjishko ga Jesucristo wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi, shji wen ber tja glën wleni ba kjishko wlo, shji ber löng llëbo jnena Sbörë tjeng kjok dogo twe bi kong wlo li koshe löng wopjlu wlo. Llëbo ère pjir llëm, srer llëm, an llëm bakoe. Poshrëy ara e kjishko. ⁵ Shji mär Sbö go kjishko ga shji de ba dbo ara go, äär jong kjok pjir dbaryo lishko jä. Eshko dbaryo ga pjäy döya, woyotjlına dënashko sorë li eni.

⁶ E kjishko ga eerishko ga llëbo owa wen tjwe bomi kong dbar kjwöbö wlo ëmdë ga pjäy löng wopjlu ara anmoyö. Llëbo owa li, e bomi tjlikklo erä. ⁷ Dbur sho shöylör iëy iök roy, e roshko llëbo oblë tjok li pjë dret wlo, ber dbur sho erö wlo. Eni ëmdë ga llono ga dbur sho li pjë dret bakoe. Pjäy mär Sbö go li, e tjwłó ara, dbur sho shöylör kjinmo. Ga llëbo owa wen tjwe bomi kong, pjäy mär ber löng Sbö go jlökoyore miyde Sbörë wlo. Eni ga Jesucristo tjweshko ga pjäy roy ber pjlu, ga pjäy ie Sbörë ber tjwłó ara. ⁸⁻⁹ Jesucristo woydëmi ara, ĩnomi llëm gueniyo. Eerishko ga ĩmi löng llëm ëmdë ga pjäy mär löng ba go, pjäy döya wlo. Ga pjäy döya shäng. E kjishko ga pjäy wopjlu ara anmoyö, bomi wopjlu li sorë lëy ga äär llëme.

¹⁰ Dënashko ga Sbö tjłokwo lagaga, llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlu kjishko li roy lara lok oba kong. Ga tjłokwo lagaga li oppino lok ara, shji där ber löng iyado sorë li miyde lok wlo. ¹¹ Cristo Sëya ichak beno pjang ba go, ga llëbo owa wen tjwe Cristo kong li

roy lara ba kong lok. Gueniyo shäryë llono, sorë, e miydara lok llëm, llëye tjwe pjlu anmoyö e irgo li miydara lok llëm bakoe. E kjishko ga oppino ara, e miyde lok wlo. ¹² Gueniyo Sbö tjläno ba kong lok ga tjläkwo pjlu le löng li, e nopga löng eshko dbaryo kong llëm, e ber shji löng eerishko dbaryo li kong. Ga Sbö Sëya ichak kjok dogo dwayo li nopga ichono bomi shwoy, tjläkwo pjlu tara lok beno pjang li roy lë bomi kong, ga kuromi. Sbö park-agaga kjok dogo so ëmdë ga om-miydë lok woydë bakoe.

Shji ber pjlo beke

¹³ E kjishko ga pjäy sjëk, pjäy wotjlis bëy, pjäy llëbo shäryë ga woyotjliz yötso guing. Jesucristo tjweshko ga llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlu li kjishko. E koshomirë eröe. ¹⁴ Sbö miydomirë llëm obishko ga pjäy jëk löng bomi wotjlik owa li go. Gueniyo shäryëmi ame, Sbö kolozï shara, wapga ba data kolë pjlu wleni. ¹⁵ Pjäy kjrara Sbörë beno ba nopga baïya. Eni ga Sbö, e pjlo bek kuzong ga woyde ga pjäy ber löng pjlo bek baïya dik bakoe. ¹⁶ Ba tjläkwo tak pjang eni: «Pjäy ber löng pjlo bek, tja pjlo bek kjishko.»*

¹⁷ Sbö, e bomi Data lëmi, gueniyo shji uunkong llgweya beke. E kjishko ga pjäy löng shto oblë so wleni kjok ëre kjing go obishko ga Sbö bangkjrozï iyado. ¹⁸ Dënashko ga pjäy jëk löng llëno llëm wleni, pjäy pina bomi datagarë sorë li eni. Gueniyo pjäy tjwläna, döra Sbörë. Pjäy tjwläna dbur sho shöylör go llëm, dbur sho pjublün go llëm bakoe. Llëbo ëre ber iyado wlo llëme. ¹⁹ Pjäy tjwläna Cristo srëng tjwlä ara li go. E so öng wlëp ushko so llgwoklë poglo go llëye llëm wleniyo kjoyoe. ²⁰ Kjok ëre shäryayde llëm obishko ga e kjrara

Sbörë, ga eerishko ga öör wolono bomi kjishko. ²¹ Ba kjishko ga pjäy mär löng Sbö go. E woshrara Sbörë iröng obi, ga iara beno kësbang, tjwlä ara. E kjishko ga pjäy mär Sbö go, ga koshëmi löng wopjluë.

²² Tjläkwo bek li kolëmi löng kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng dënashko li rayoromi pjire. Pjäy beno löng bomi pjeyoga woydë jlökoy shara. E kjishko ga pjäy ëng woydos ara kar kar jlökoy. ²³ Pjäy weno bukshko ga pjäy wolon wlo, bomi dataga i dik. Sbö tjläkwo, era së, pjir llëme. Kjrromi kjishko ga pjäy weno tjaglën wleni, ga pjäy iara beno löng wolon wlo ame, pjäy beno löng së iyado wlo shara. ²⁴ Sbö tjläkwo tak pjang eni:

«Kjlo sho dan dogro,
ga nana longgwo lon pjire.

Nopga uunkong wolon,
kjlo sho wleni.

Nopga tjwlä ara li pjir,
nana longgwo wleni.

²⁵ Gueniyo Tjlapga tjläkwo,
e pjir llëm, pjang iyado.»†
Tjläkwo pjlu lak bomi kong li ëre.

2

¹ E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng oblë kong li, e rayozï uunkong. Oblë jyäp gwëy ame. Shji llëbo pjlu shäryë, shji ikoba wlo dö ame, llëbo pjlu li shäryozï, woyotjlimi bomi pjlu shko eni kjishko shara. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko ame. Oblë läywëy owa ame bakoe. ² Chida wen buk kjwle ga nä ië woydë sorë ga Sbö tjläkwo wlëzï eni bakoe. Eni ga pjäy döya Sbörë sorë li miydëmi jek këgong këgong. ³ Miydoromi pjlu ga Tjlapga wopjlu bomi tjok li, e pjlu anmoyö.

Akkwo u shakklo

⁴⁻⁵ Shji u shäryë akkwo go ga akkwoyo iëy töshko bäm go, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy

* 1:16 Levítico 11.44-45; 19.2; 20.7. † 1:25 Isaías 40.6-8.

ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbõ shäng u shäryë wleni. Pjäy jëk löng Jesucristo tjok. Era so ak iak beno buk bäm go u shakklo kjangyo wleni li kjoyo, gueniyo e sök së. E woydara nopga ararë llëm, gueniyo kjrara Sbörë beno ba kong tjwlõ ara anmoyõ. Ga pjäy mär löng Jesucristo go kjishko ga pjäy iara Sbörë beno löng syõshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, pjäy ber löng syõsthtë ba kong wlo. Pjäy so akkwo iak jem jong ëng kjing go li kjoyo, gueniyo pjäy löng së bakoe. ⁶ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni:

«Akkwo iër buk kjwara Siõn* kjokyo li ïzïa.
E tjwlõ ara anmoyõ.
Kjroror, ioror beno buk u shakklo bäm go li e.

Ëye mär ba go ga

llëye koshe li wlëya jlõkoyo.»†

⁷ Pjäy mär löng ak lër shäng li go. Bomi kong ga tjwlõ ara anmoyõ. Gueniyo llëbo tak pjang Sbõ tjlõkwo go, ëye mär ba go llëm li kjishko. Tjlëno beno eni:

«Akkwo woydara u shäryagagarë llëm li,
e iak beno buk bäm go, u shakklo kjangyo wleni.»‡

⁸ Ga tjlë obi ga

«Ak li, e no llrinyoklo, no sabyoklo bakoe.»§
Epga sabyë, tjlõkwo roy pjlü li kole lok llëm kjishko, lara Sbörë dënashko ba kjishko sorë li eni.

Nopga kjrara Sbörë beno baïya

⁹ Dënashko ga pjäy jëk löng kjok ro sï roy* wleni, gueniyo pjäy kjrara Sbörë beno ba nopga baïya, syõshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, llëbo pjlü shäryara li roylëmi wlo. Pjäy jëk beno löng kjok shjiy roy† wleni shara.

¹⁰ «Dënashko ga pjäy tjëyo kjrinaso llëm,
gueniyo eerishko ga pjäy Sbõ ï shara.

Dënashko ga pjäy songe lara llëm, pjäy kjim tara llëm,
gueniyo eerishko ga pjäy songe le, pjäy kjim te bakoe.»‡

¹¹ Pjeyoga, pjäy löng shto oblë so wleni kjok ëre kjing go. E kjishko ga rokër bomi kong ga pjäy wotjlik tjwe owa ga shäryëmi llëme. Wotjlik owa li, e bomi wloyo. ¹² Pjäy jëk löng pjlõ bek nopga Sbõ miydë llëm wleniyo bokso. Eni ga pjäy rote lok ara ëmdë ga llëbo pjlü shäryëmi löng li ïya lok, ga Sbõ tjweshko ga e poshrëya lok ara bomi kjishko.

Kjok llgwegaga kolozïa

¹³ Tjlapga kjishko ga kjok llgwegaga kjok ëre kjing go löng kës li kolozïa. Bomi pjluyo kolozïa. ¹⁴ No ichagaga bomi kjokshko li kolozï bakoe. Epga parkë löng nopga llëbo owa shäryë li shdungga, nopga llëbo pjlü shäryë li poshrëga bakoe. ¹⁵ Woyde Sbörë ga pjäy llëbo pjlü shäryë, Sbõ tjlõkwo li llëno llëme le nopga wotjlik llëm wleniyorë ame wlo. ¹⁶ Dënashko ga pjäy parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. Gueniyo pjäy dõra Sbörë kjok llgwekklo tara Moisésdë li dbo dorko dwayo. Eni ga pjäy jëk löng nopga ichaga ërë llëm wleni, gueniyo pjäy llëbo owa shäryë e kjishko llëme. Pjäy jëk löng nopga ichaga Sbörë wleni dey. ¹⁷ Nopga uunkong bangkjrozi beke. Bomi pjeyoga Jesús tjlõkwo kjrara woydozi ara. Sbõ bangkjrozi. Bomi pjluyo bangkjrozi bakoe.

¹⁸ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kolozï, bangkjrozi bakoe. Wotjlik bomi

* 2:6 Siõn kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † 2:6 Isaías 28.16. ‡ 2:7 Salmo 118.22. § 2:8 Isaías 8.14. * 2:9 Kjok ro sï le li, e llëbo owa loklo. † 2:9 Kjok shjiy li, e llëbo pjlü loklo. ‡ 2:10 Oseas 1.6, 9; 2.23.

tjok pjlúre, de oware, e kolozī, bangkjrozī bakoe. ¹⁹ Shji shdun-goba llē kjīy llēm, ga kuy kjing Sbō kjīshko ga Sbō ber wopjlú bi tjok eshko. ²⁰ Pjāy shdungoba llēbo owa shāryoromi kjīshko, ga kumi kjing ga e llēno llēme. Gueniyo pjāy shdungoba llēbo pjlú shāryoromi kjīshko, ga kumi kjing ga Sbō ber wopjlú bomi tjok eshko. ²¹ Pjāy rokara Sbōrē e kong wlo. Cristo, e shdunaba bomi kjīshko, ga woyde ga pjāy omshāryē baīya dik eni bakoe. ²² E llēbo owa shāryono llēm, e jyōrkono ē kong llēm bakoe. ²³ Ayoshtëba owashko ga dbor-yara llēme. Shdungobashko ga kroyoywara llēm bakoe. Opyono beno tjeng Sbō wloshko, era kjok llgwek beke. ²⁴ Cristo om go li doyo lōraba pjang kjlōs goshko ga owa shāryoroy li, e beno pjang ba go. Shāryara eni, shji ber lōng llēbo owa shāryē ame wlo. Woydara ga shji ber lōng sē tjaglēm wleni, shji jēk lōng llēbo pjlú shāryē wlo shara. Shpok bāng beno lok ba go li kjīshko ga shji poptara beno lōng swlo ame. ²⁵ Dēnashko ga pjāy uunkong jeno lōng, ōng ushko so jeno sōk dik. Gueniyo eerishko ga pjāy to tek irōng bomi daga, bomi wlikaga li shwo lēkong.

3

Shji orkwosmok lōng pjir ga shji jēk ēng tjok sorē

¹⁻² Walēga orkwosmok lōng pjir, bomi lanmaga kolozī eni bakoe. Kjone kjone lōng tjlōkwo kjroydē llēm obi wleni ga īya lok ga bangkjreṁi pjlú, llēbo uunkong shāryēmi pjlú bakoe. Eni ga tjlōkwo li kjre bebi kjwe, tjlōkwo li lēmi ba kong guing llēme. ³ Woydēmi ga pjāy opyē wolēsowa wleni ga pjāy kākzong poshāryē oblē oblē llēm, pjāy doyē shwong tjwlō ara go llēm, pjāy doyē llēbo wolēsowa shāryak dbur sho shōylōr go llēm

bakoe. ⁴ Pjāy wolēsowa Sbō bokso īyado wlo ga woyde ga pjāy wlēp, wotōye. Llēbo wolēsowa eni li wen tēm bomi pjlúshko dwayo, e pjir llēm, ga Sbō kong ga tjwlō ara. ⁵ Dēnashko ga walēga mār lōng Sbō go li ber wolēsowa wlo ga omshāryono eni bakoe. Ba lanmaga kolara lok. ⁶ Sarara, ba lanma Abraham kolara, ga kowara ba tjlapga. Eni ga pjāy jēk pjlo bek, llēye bangkjreṁi llēm ga pjāy ba wapga wleni.

⁷ Domerga orkwosmok lōng pjir, pjāy wotjlīk bomi boyga tjok pjlú eni bakoe. Epga bangkjrozī, pjāy dbo ara ba kjinmo kjīshko. Sbō wopjlú li kjīshko ga pjāy iara beno lōng sē jlōkoyo, bomi boyga tjok. E kjīshko ga epga bangkjrozīa. Shāryozī eni, bomi syō li kuya Sbōrē wlo.

Shji jēk ēng tok sorē

⁸ Era eni ga pjāy jēk lōng wopjlú ēng tjok, pjāy wotjlīs jong kjwaraso wleni. Oblē songe lozī ēng kong, pjāy ēng woydos ara kar kar epenga dō wleni, pjāy wotjlīs ēng tjok pjlú, pjāy wotōy ēng tjok bakoe. ⁹ Llēbo owa shāryaraba bomi kongshko ga pjāy kar omshāryē eni llēme. Pjāy lanyotkaraba owashko ga pjāy kar omlanyotkē eni llēm bakoe. Eshko ga kong llēbo pjlú shāryozī dey. Pjāy rokara Sbōrē e kong wlo, llēbo pjlú shārye bomi kong wlo. ¹⁰ Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

«Woydēmi ga pjāy lōng wopjlú dbar
kjwobi go ga
pjāy opdē llēbo owa lē llēm,
pjāy jyōrkē llēm bakoe;
¹¹ llēbo owa shāryēmi ame,
llēbo pjlú shāryomirē shara;
pjāy drōn ēē, pjāy ber lōng wopjlú
oblē tjok wlo.

¹² Ēye jēk pjlo bek ga
īya Sbōrē sōk wopjlú,
ba syō li kuya bakoe.
Gueniyo ēye jēk owa ga

Sbö wotjlik owa ba kong.»*

¹³ ¿Pjây drön ara, llëbo pjlu shäryëmi wlo erä ga llëbo owa shäryëba bomi kong llëm llëmdo? ¹⁴ Gueniyoy pjây shdungoba llëbo pjlu shäryoromi kjishko ëmdë ga pjây kjimte Sbörë. Pjây kroyowëbashko ga bangkjrëmi llëm, pjây woydë e kjishko llëm bakoe. ¹⁵ Cristo bangkjromirë bomi pjlu shko dey, e bomi Tjlapga kjishko.

Pjây poshäryos, pjây löng sjëk iyado, pjây löng llë koshë lëba bomi kongshko ga dboryëmi ga pjlu wlo. Eshko ga epga bangkjozi, dboryozi wotöye. ¹⁶ Llëbo pjlu miydëmi li shäryozi eni. Eni ga ëye, pjây läywe owa, pjây tönö beno tjeng Cristo tjok kjishko ga lökkjërë lok om go, llëbo lara lok owa li kjishko. ¹⁷ Shji shdungoba woyde Sbörë wleni ga woyde ga shji shdungoba llëbo pjlu shäryoroy kjishko, llëbo owa shäryoroy kjishko llëme. ¹⁸ Cristo wolono pjaraso, beno owa pjang shji uunkong go li potjwlëkklo. Kjlara pjlo bek li wolono, oblë pjlo bek llëm li kjishko, pjây söya äär Sbö shwoy wlo. Ba doyo li zröraba, gueniyoy woshrara Sbö Sëyarë iröng obi, ¹⁹ ga kjimtara tjlökwö lë sëyaga löng kjërshko li kong. ²⁰ Dënashko ga Noë shäng kiyong kësbang li shäryëshko ga koshe Sbörë sök wopjlúe. Eshkoshko ga sëyaga lira Sbö kolono llëme. Nopga döktong shtena dirë llëm li beno doglo kwong (8) erä. ²¹ Di li, e shji we jer di roshko li loklo. Shji we, shji wotjllino jëk löng pjlo bek Sbö bokso lëy wlo, shji doyo ber drëpdre wlo llëme. Eni ga shji döya Sbörë, Jesucristo woshrara iröng obi kjishko. ²² Era to jem kjok dogo, öötong sök Sbö orkwö këlkong. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, e beno tjeng uunkong ba

wloshko.

4

Shji llëbo shäryë Cristo dik

¹ Miydëy pjlu ga llëbo weno Cristo kong owa kjok ëre kjing go, ga bangyo kura ara. E kjishko ga pjây opyos wokjang, pjây wotjlik baiya dik bakoe. Eye shdunaba ga wotjlik llëbo owa shäryë ame, ² jëk löng ba wotjlik owa li go ame, ber löng wotjlik llëye shärye woydë Sbörë li shäryë erä. ³ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llëbo owa shäryë ara. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä, llëbo owa shärye lok woydë oblë oblë, nelötkë, bërkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok, sböpga jyäglo zrëyo buk li poshrëya lok bakoe. Pjây omshäryono eni tek dëna tjän, gueniyoy shäryëmi löng eni ame. ⁴ Eerishko ga epga wotjlik lok ga pjây opzrëk llëbo owa shäryë ba tjok llëm ega le, ga pjây läywe lok owa e kjishko. ⁵ Gueniyoy Sbö poshäryak sök pjir, llono ga epga iche ba dboryë, llëye shäryara kës li kjishko wlo. Nopga löng së li, nopga wolono löng li, e llgwega erë. ⁶ E kjishko ga Sbö tjlökwö roy pjlu laraba nopga wolono löng li kong, löng së obishko. Eni ga ëye omtjlökwö kjrono ga ba doyo wolono ëmdë ga llgwera Sbörë pjirshko ga ba sëyara ber löng iyado, Sbö i dik.

⁷ Llëbo tjeng kës pjir dbaryo li äätoe. E kjishko ga pjây sjëk, pjây wotjlik llë pogo llëm, pjây wotjlik bek erö, pjây syöshhtë ga pjlu wlo.

⁸ Llëbo lër bomi kong tjwlö ara. Oblë woydëy ara ga llëbo shärye bi kong owashko ga owa li iëy ber tjwlö llëm ga pjlu. E kjishko ga pjây ëng woydos ara anmoyö.

⁹ Pjây ëng wlokwros kar kar bomi ushko löng wopjlú, ga pjây kjloshtë e kjishko llëme.

* 3:12 Salmo 34.12-16.

¹⁰ Pjây kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbörë, pak oblë oblë shäryëmi ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bomi kong li go ga pjây ëng kjimtos kar kar, Sbö wopjlú li ikoba wëllë wlo. ¹¹ Ëye beno shäng tjlë wlo ga woyde ga Sbö tjlökwo layde. Ëye beno oblë kjimté wlo ga oblë kjimte dbo twara Sbörë li go dey. Llëye shäryëmi dö ga shäryozï, Sbö poshrëya nopga mär löng Jesucristo go lirë wlo. E poshrëkko ïyado. E dbo ara ïyado. Ber eni.

Shji mär Cristo go kjïshko ga llëbo owa wen tjwe bi kong

¹² Pjeyoga, llëbo owa wen tjwe bomi kong arashko ga pjây opshgawë e go llëm, e llëbo ïmirë llëm wleni lëmi llëm bakoe. E bomi tjlïkklo eröe. ¹³ Dënashko ga llëbo weno Cristo kong owa ara. Eni ga llëbo wen tjwe bomi kong baïya dikshko ga woyde ga pjây löng wopjlúe. Gueniyo Cristo tjwe iröng obishko ga pjây wopjlú ara anmoyö, ba dbo kälä pïya nopga uunkong kong kjïshko.

¹⁴ Pjây läywëba owa Cristo kjïshko wleni ga pjây ber wopjlú, Sbö Sëya pjlu li shäng bomi tjok kjïshko. ¹⁵ Ëye oblë zröno, lürkono, llëbo owa shäryono oblë kong, llëbo ba tjok llëm ga opzrëno eshko ga e shdungko. Gueniyo pjây opshäryë eni llëme. ¹⁶ Pjây shdungoba, pjây mär Cristo go kjïshko ga llëye lökyokjrëmi llëm, Sbö poshrëmi dey, pjây nopga baïya kjïshko. ¹⁷ No llgwezlóng dbaryo li öötongshko ga Sbö nopga llgweya bäm go. ¿Shji llgweya bäm go eni ga ëye Sbö tjlökwo pjlu li kjrono llëm ga pjir sorë lëba? ¹⁸ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«No pjlo bek ëmdë ga där llëm seke.

¿Era llëye shäryë nopga owa li tjok?»*

¹⁹ Llëye le Sbörë li shärye eni ïyado. Eni ga pjây shdungoba, woyde Sbörë ber eni kjïshko ga pjây mär ber löng bomi shäryaga li go, llëbo pjlu li shäryozï ïyado bakoe.

5

Tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyo

¹ Tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyo, pjây poshdun shara. Tja Jesús tjlökwo kjraga kägäyo bomipjôy dik. Llëbo weno Cristo kong owa li, e ïnor. Ga tjwe iröng obishko ga ba dbo kälä pïya nopga kong li, e ber bor kong bakoe. Eni ga llëbo rokër bomi kong. ² Sbö nopga tjeng bomi wloshko li, e so öng wlëp ushko so kjoyoe. Eni ga epga dozï yötso. Shäryozï löng wopjlú, bomi woshko, woyde Sbörë ga shäryëmi eni kjïshko. Shäryëy, shji ichëba guing llëm, shji dbur shak wlo erö llëm bakoe. ³ Nopga ichëy dbo go llëme. Llëbo shäryozï pjlo bek ba bokso, epga omshäryë eni bako wlo. ⁴ Eni ga no daga kägäyo li tjweshko ga bomi sëngglö tjwlö ara srer llëm wleniyo li twe bomi kong.

Dwlasga, kjogloga

⁵ Dwlasga, kjogloga, bomi kägäyoga kolozïa.

«Ëye krë ä ga Sbö wotjlïk owa ba kong.

Ëye wotöy ga era kjimte wopjlúe.»*

E kjïshko ga pjây uunkong ber löng wotöy ëng kong ïyado. ⁶ Sbö dbo ara. E kjïshko ga pjây opyos ber löng wotöy ba bokso, llono ga pjây ie ber löng tjwlö ara wlo. ⁷ Pjây de Sbörë. E kjïshko ga bomi woydë kës li iozï ber tjeng ba wloshko.

⁸ Pjây sjëke. Llëbo shäryëmi ga woyotjlizï yötso guing. Ä, bomi moskwo li to shäng kjone pogo

* 4:18 Proverbios 11.31.

* 5:5 Proverbios 3.34.

dbong to sök pjlirö, dli shak, ue wlo wleni. Pjây wlêya woydë to shäng eni le. ⁹ Miydëmi pjlú ga llêbo owa wen tjwe bomi kong li, e wen tjwe bomi pjeyoga löng kjok kjwang jikong li kong eni bakoe. E kjishko ga pjây drön ëë, jlö lëmi Ä kong llëm wlo, pjây mär Jesús go jlökoyo wlo.

¹⁰ Pjây rokara Sbörë ber löng së iyado ba tjok wlo, pjây töno beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga llêbo weno bomi kong owa dbar kjwöbö li pjrshko ga pjây ie ber löng pjlo bek, wokjang, dbo ara, llëye bangkjrëmi llëm bakoe. ¹¹ E dbo ara iyado. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Domer sök kjlara jüşhko ko Silvano,[†] e bor kjlarayo parkë pjlú wleniyo. Tja kjimtaga erë kjibokwo ëre të. Toror sira dö, gueniyo ichër jek bomi kong, pjây dbokjrë e go wlo, pjây wosonkë llëm wlo, pjây woyde Sbörë sorë li miydëmi pjlú wlo bakoe. Pjây mär ber löng tjlökwö ëre go jlökoyo.

¹³ Jesús tjlökwö kjrägaga löng Babilonia kjokyo li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Epga kjrara Sbörë bomipjôy dik.

«¿Pjây yonde?» le Marcosdë bomi kong bakoe. E bor kong ga bor wa wleni.

¹⁴ Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe. Rokër Sbö kong ga pjây töno beno tjeng Cristo tjok li ie ber löng wlêpe.

[†] 5:12 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

Segunda Carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorè Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwłõ arayo li e. Jesús wolono, ga woshrara Sbörè iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjłokwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tarashko ga miyde ga e wolon dörö, tak pjang 2 Pedro 1.12-15 go sorè li eni. E kjĩshko ga kjibokwo ère tara Jesús tjłokwo kragaga shdung löng li kong. Woydara ga Jesús tjłokwo bek li woyotjliya lok iyado, epga mär ber löng Jesús go wlo, epga jèk löng pjlo bek wlo bakoe. No kjone kjone to löng tjłokwo bek llëm li lë, Jesús tjłokwo kragaga li jyäpwe e go wlo li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok li tara ba kong. Llono ga epga shdüya Sbörè li tara ba kong. Llëye wen kjok pjir lëshko li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Simón Pedrorè. Tja parkè Sbö tjłokwo roy laga Jesucristo äska. Bi Sbö, bi döga Jesucristo li, e pjlo beke. E kjĩshko ga tjawa Sbö tjłokwo roy lagaga iara lok beno löng mär ba go. Era tjwłõ ara.

Nopga mär löng ba go borwatoy dik, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

² Sbö, bi Tjlapga Jesucristo, e miydëmi pjłú kuzong ga rokër ba kong lok ga ba wopjłú li kjĩshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng włëp bakoe.

Shji jèk pjlo beke

³ Sbö, e pjłú, kësbang, tjwłõ ara bakoe. Eni ga shji rokara ber löng

së iyado wlo, shji jèk löng pjlo bek wlo bakoe. Shäryëy eni wlo ga ba dbo ara go ga shji ichara beno löng ba miydè pjłú. Llëye woydëy oblë llëme. ⁴ Eni ga tjłëno bi kong jłokoyo ga llëbo twe bi kong kësbang, tjwłõ ara. E go ga pjäy wotjlik löng pjlo bek Sbö dik ga pjłú, pjäy wotjlik löng nopga Sbö miydè llëm wleniyo to löng ichaga ba wotjlik owa lirè dik ame.

⁵ E kjĩshko ga pjäy mär ba go dö llëm, pjäy jèk pjlo bek bakoe. Gueniyo erö llëm, pjäy oppis llëye woyde Sbörè li go bakoe. ⁶ Gueniyo erö llëm, llëye shäryëmi wlo ga woyotjlizi yõtso guing. Gueniyo erö llëm, llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjange. Gueniyo erö llëm, llëye woyde Sbörè shäryëmi wlo li, e shäryozia. ⁷ Gueniyo erö llëm, pjäy jèk löng èng tjok epenga dö wleni. Gueniyo erö llëm, bomi pjeyoga oblë woydozi ara bakoe. ⁸ Shäryëmi eni jek kègong kègong ga bi Tjlapga Jesucristo miydëmi pjłú li ber bomi kong tjwłõ ara, pjäy llëno llëme lëba ga äe. ⁹ Gueniyo èye llëbo lër bomi kong ère shäryë llëm ga e no kjok igö yõtso llëm wleni, e no kjok igö llëm wleni bakoe. Owa pjang ba go tek dënashko li löna Sbörè ba kong beno dret li, e woyojerae.

¹⁰ E kjĩshko ga pjeyoga, pjäy drön èè, jèk löng pjlo bek wlo, pjäy rokara, kjrara Sbörè li miydëba e go wlo. Shäryëmi eni ga pjäy dir llëm, Sbö rayëmi llëm, ¹¹ ga llono ga pjäy äär bi Tjlapga, bi döga Jesucristo li sök no pjłuyo iyado lishko ga pjäy wlokjre wopjłú.

Sbö tjłokwo weno sorè

¹² E kjĩshko ga tjłokwo bek ère woyoshrër bomi kong iyado, e kuromi, ga sömi löng pjłú gueniyo. ¹³ Tja sök së obishko ga e woyoshrër bomi kong iyado. Miydër ga bor pak li e. ¹⁴ Gueniyo tja wolon döröe. Lara Tjlapga Jesucristorè bor kong eni tjän. ¹⁵ E kjĩshko ga llëbo shäryër

shäng ara, tja wolono irgo ga pjây ber löng tjlökwö ëre woyotjlik iyado wlo.

¹⁶ Tjlapga Jesucristo dbo ara, ga llono ga tjwe iröng obi. E lororwa bomi kong eni, ñnorwa om go ga e kësbang, tjwlö ara kjïshko. Tjlökwö ëre shïrorwa borwa woshko llëme. ¹⁷ E iaga Data Sbörë beno kësbang, tjwlö ara. Tjlëno ba kjïshko ga «Bor Wa li kjwe. Woydër ara. Tja wopjlú ba tjok» * lara eni. ¹⁸ Sbö tjlëno eni li kurorwa ter kjok dogo dwayo. Eshko ga tjawa löng Tjlapga li tjok dlup jong zrek lishko.

¹⁹ Miydëy e go ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö lagagarë dënashko li, e jlöe. Kjok ro sïshko ga shji iök borkek shjiy, äär jong kjok shröng já, Dbar Kjoklo wenshko. Tjlökwö tara lok li, e beno bi kong iök shjiy eni wleni bako, äär jong Cristo tjwe iröng obishko já. E kjïshko ga tjlökwö li woyotjliizï yötso. ²⁰ Miydozi ga tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagagarë beno lok Sbö kjibokwo go kës li, e laga eparë om go llëme. ²¹ Llëbo tara lok li shira ba woshko llëm bakoe. Tjlökwö lara Sbörë ba kong ba Sëya go li, e tayde lok eröe.

2

Nopga, «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëm wleniyo

¹ Dënashko ga Israel tjëyoga tjrëko, no kjone kjone to löng tjlä ga «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Eerishko ga no kjone kjone omshäryë eni bakoe. Oba piya löng lütshko, ba wotjlik owa li go jlö wleni, miga jyö. Epga tjwlëna, döra Tjlapga Jesúsde pjir ëmdë ga opyono beno löng ba moskwö. Shärye lok eni, nopga mär Jesús go ame wlo. E kjïshko ga wop ä ga shdüya Sbörë. ² Nopga ara llëbo owa shäryako llëm wleniyo shäryë baiya dik. E kjïshko ga tjlökwö bek li läywëba owa. ³ Epga wotjlik löng

dbur töng ba kong eröe. E kjïshko ga pjây jyäpge lok tjlökwö shiya ba woshko li go. Gueniyo epga shdüya sorë li lara Sbörë tek dënashko pjir tjän. Ga llono ga shdüya jlökoyo.

⁴ Sbö parkagaga kjok dogo so llëbo owa shäryono kjïshko ga shduna Sbörë, dbura jer iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, pjirira dröng sho go, beno löng kjok ro sï roy, ba llgwezlong dbaryo tjwe li koshë. ⁵ Dënashko ga nopga llëbo owa shäryono kjïshko ga shduna, pira di go drete. Gueniyo Noé, era Sbö tjlökwö bek li laga. E kjïshko ga döra beno ba pjeयोग doglo kjäk (7) li tjok. ⁶ Sodoma soppa, Gomorra soppa, e llëbo owa shäryono kjïshko ga shduna, ba kjok li sura iök go, pjono beno pjlung sho erä. ⁷⁻⁸ Gueniyo Lot, era pjlo bek. E kjïshko ga döra. Sök nopga Sbö kolë llëm wleniyo li tjrëko obishko ga llëbo shärye lok owa li ñna, kura sök dbar kjwobi go, ga wosonkono sök ara e kjïshko. ⁹ Miydëy e go ga llëbo wen nopga pjlo bek li kong owashko ga döya Sbörë ga pjlué. Gueniyo nopga owa li shdüya löng iyado, äär jong ba llgwezlong dbaryo lishko. ¹⁰ Eëy jëk löng ba wotjlik owa li go, ga Sbö kole llëm ga shdüya eni bakoe.

Nopga eniyo llëbo owa shäryëshko ga llëye bangkjre lok llëme. Epga krë ara bakoe. Ba kong ga kjok dogo soppa läywe owa li, e llëye llëme. ¹¹ Sbö parkagaga kjok dogo so tjwlö ara, dbo ara, no kjinmo. Eni ëmdë ga kjok dogo soppa oblë li läywe Sbö boksho eni llëme. ¹² Nopga eniyo omläywë owashko ga llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjliya llëme. Wotjlik tjwe llë ga shäryayde eröe. Ga llono ga pjir öng dik bakoe. ¹³ Llëbo shäryara oblë kong owa li kjïshko ga kar shdüya Sbörë eni

* 1:17 Mateo 17.5; Marcos 9.7; Lucas 9.35.

bakoe.

Löng wopjlu wlo ga woyde ga wotjlik tjwe lle li sharye. Ikoba welle emde ga llebo owa sharye lok dbashko, ga lökyokjre lleme. Ga woyde lok ga pjay omsharye eni ba tjok bakoe. Epga bomi kong ga llebo owa wleni, ie lok bomi tjok li ber lökyo ara bakoe. ¹⁴ Walë e pogo iya ga wotjlik pe ba tjok era. Sjen llebo owa sharye lleme. Nopga mar Sbö go jlökoyo lleme ga jyapgwé ara. Wotjlik dbur töng ba kong erö bakoe. Epga shdungko jlökoyo. ¹⁵⁻¹⁶ Dénashko ga domer shäng kjlara ko Balán, e Bosor wa. Balán, e wotjlino dbur shak llebo owa li go era. Pjlara ga to shäng llebo owa sharye wloshko ga wloná Sbörë, öng so kwomgla kjoyo dre töshko tjle lleme wleniyo, e ichara kjlara tjle ba kong no dik, llebo owa li sharye ame wlo. Eerishko ga nopga owa ler shäng li, irbo pjlo bek li rayara, beno jek löng Balán irbo owa li go shara.

¹⁷ Epga so di bäng dano pjir kjoyo, so pjäng sho bakwe pjlukde llaw pogo kjoyo bakoe. Ga llono ga pjir ber löng kjok ro si anmoyö li roshko. ¹⁸ Epga tjleshko ga lleye le li tjwlö ara le, gueniyo tjwlö lleme, llebo lleme. Ga nopga wotjlik llebo owa sharye ame le kwle wleni li jyapgwé, jek ber löng ba wotjlik owa li go wlo. ¹⁹ «Pjay döktonge. Lleye sharyemi woyde li sharyemi ga pjlu» le lok ba kong. Gueniyo epga om go tjeng llebo owa sharye löng li dbo dorko. Shji ichaga llere ga shji ber löng parkagaga tjwlék löng pjir wleniyo ba kong.

²⁰ Eye bi döga Tjlapga Jesucristo miyde lleme ga e songe. Gueniyo miydarashko ga e döktonge. Eshko ga beno löng llebo owa sharye ame. Gueniyo opye llebo owa sharye obi wleni ga ber tjeng llebo owa sharye löng li dbo dorko iröng obi. Eshko

ga ber löng song anmoyö. ²¹ Irbo pjlo bek twara Sbörë ba kong, jek ba go wlo li miydara, rayara kuzong ga e beno song jloe. Miydara lleme kjwe dey. ²² Epga beno löng llebo tak pjang Sbö tjlokwo go wleni. Tjlene beno eni:

«Shjiti yarwono sök ga döni ga tek tjwe ba ue iröng obi.*
Köchi wak sök drëpdre ga opdik buk tjä tjä di shäng roy jek obi.»

3

Tjlapga Jesús dbaryo döroe

¹ Pjeyoga, kjibokwo ter bomi kong ere tjok ga kjwo pjök tjan. E goshko ga pjay poshdun wotjlik bey wlo. ² Tjlokwo tara Sbö tjlokwo lagagarë dénashko li beno buk bomi kong. Ga tjlokwo lara bi Tjlapga, bi döga Jesús lirë, e lororwa tjawa Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús askarë bomi kong bakoe. Woydër ga tjlokwo uunkong ere woyoshrozi iyado.

³ Woydër ga llebo ere miyde mi bäm goshko. Kjok pjir lëshko ga nopga Sbö tjlokwo joywë ä wleniyo wen tjwe, ga jek löng ba wotjlik owa li go. ⁴ Eshko ga tjle ga «¿Cristo tjwe iröng obi lara llemdo? ¿Eni ga tjwayde lleme ega? Borwa tjlapgaga tek dénashko so wolono pjir, ga kjok ere sharyak damarshko tek lekong ga lleye kjlopswoyde lleme» le. ⁵ Gueniyo lleye sharyara Sbörë damarshko li miyde woyde lleme. Eshko ga kjopkwo sharyara, ga kjok dogro ichara wen tem dlung roy dwayo, beno buk dlung li tjrëko. Uunkong ere sharyara ba tjlokwo go. ⁶ E irgo ga kjok buk eshko li pira di go drete. ⁷ Ga Sbö tjle ga kjopkwo pjang eerishko li, kjok ere, e ber, aar jong no llgwezlong dbaryo lishko. Eshko ga suya iök go, ga nopga owa li pjiya dret bakoe.

* 2:22 Proverbios 26.11.

⁸ Pjeyoga, Tjlapga kong ga dbar kjwara, e lu kop sak dbäw dbäw (1,000) wleni, ga lu kop sak dbäw dbäw (1,000), e ba kong ga dbar kjwara wleni bakoe. E woyojemi llême. ⁹ Tjlapga Jesús tjlēno bi kong jlōkoyo ga llono ga tjwe irōng obi. Gueniyo no kjone kjone wotjlik ga tjwe wor anmoyō le. Shji songe le, ga woyde ga shji uunkong, llēbo owa shāryēy lōng li, e owa jlōe lēy, ga rayēy, ēye pjir llēm wlo. E wopro ga sōk bi koshe wopjlúe. Tjwe maling llēm e kjīshko.

¹⁰ Tjlapga Jesús, e tjwe, koshe lōng llēmshko, oba tjwe lūrke wleni. Eshko ga llēbo kuy pjluk ara kjok dogo, ga llēbo tjeng kēs kjopkwo go li suya iōkdē dret, ber īgōy ame. Llēbo tjeng kjok ēre kjing go li suya dret eni bako, kjok ēre kēs li tjok.

¹¹ Llēbo uunkong pjir ber eni. E kjīshko ga woyde ga pjāy jēk pjlo bek, woyde Sbōrē sorē li eni. ¹² Eerishko ga pjāy lōng Tjlapga Jesús tjwe dbaryo iara Sbōrē li koshe. Woyde ga pjāy drōn llēbo shāryē, tjwe maling wlo. Eshko ga kjopkwo, llēbo tjeng kēs kjopkwo go, e suya iōkdē drete. ¹³ Gueniyo kjopkwo shārye tjaglēn, kjok shārye tjaglēn bako, lara Sbōrē bi kong jlōkoyo sorē li eni. Eshko ga llēbo pjlo bek erā. E koshojdē lōng wopjlúe.

¹⁴ E kjīshko ga pjeyoga, llēbo ēre koshēmi lōng wopro ga pjāy drōn jēk pjlo bek, pjāy pogo llēye dret Sbō bokso wlo. Pjāy jēk lōng ēng tjok wlēp bakoe. ¹⁵ Woyoshrozi ga shji koshe Tjlapgarē sōk wopjlú, shji dōya wlo. Bi kjlara Pablō omtono bomi kong eni bako, kjok miydē twara Sbōrē ba kong li go. ¹⁶ Ga tjlōkwo tara bomi kong sorē ga tara nopga oblē oblē kong eni bako, kjibokwo tara kjwobi li go. Gueniyo tjlōkwo tara kjone kjone llē loklo miydēy wlo ga kjangē. No kjone kjone kjok miydē ara llēm, mār Sbō

go jlōkoyo llēm bakoe. Eni ēmdē ga tjlōkwo li llē loklo miydē lok pjluē le, gueniyo llē loklo le li eni llême. Shārye Sbō tjlōkwo oblē oblē tjok eni bakoe. E kjīshko ga epga oppjik lok om go.

¹⁷ E kjīshko ga pjeyoga, nopga eniyo sorē miydēmi lōng pjir tjān kuzong ga pjāy sjēk ba tjok, pjāy jyāpgwe nopga Sbō kolē llēm wleniyo lirē llēm wlo, pjāy jēk lōng ba wotjlik owa li go llēm wlo, tjlōkwo bek li rayēmi llēm wlo bakoe. ¹⁸ Woyde ga pjāy kjimte bi Tjlapga, bi dōga Jesucristo lirē jek kēgong, ba wopjlú li kjīshko. Woyde ga e miydēmi jek kēgong bakoe. E iēy ber kēsbang, tjwlō ara īyado wlo. Ber eni.

Primera Carta de Juan Kjibokwo ëre tara Juandë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ëre tara Jesús tjlökwö kfragaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.) Kjibokwo ëre tarashko ga e tjabla tjän.

Shji woyde Sbörë ara li tara ba kong. Shji ëng woydë ara kar kar wleni ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo, eni ga woyde ga shji ëng woydë eni iyado li tara ba kong. Cristo wloyoga to löng tjlökwö bek llëm li lë, Jesús tjlökwö kfragaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Èye tjlä Sbö Sëya gore, de llëm, e miydëy sorë li tara ba kong bakoe.

Tjlökwö li weno borwa kong

¹ Shäng kjlara ko Tjlökwö.* Kjibokwo ëre tërwa bomi kong ba kjishko. Kjok ëre dämär, llëye llëm obishko ga sök tjän. Bi iaga ber löng së jlökoyo li e. E kurorwa wëlä, ñorwa borwa bokkwo go, porwororwa borwa orkwo go bakoe. E roy lorwarë bomi kong. ² E weno borwa kong, ga llëye ñorwa li lorwarë bomi kong. Eni ga lërwa bomi kong ga Sök İyado li e. Dënashko ga sök Data Sbö tjok, gueniyo weno borwa kong dbar kjwöbö. ³ Tjawa jëk löng wlëp Data Sbö tjok, ba Wa Jesucristo tjok bakoe. Eni ga llëye ñorwa, kurorwa li lërwa bomi kong, pjây jëk löng

wlëp borwa tjok eni bako wlo. ⁴ Ga tjlökwö ëre tërwa bomi kong, tjawa ber löng wopjlu anmoyö wlo.

Shji jëk pjlo bek, Sbö dik

⁵ Jesucristo tjlökwö lono borwa kong, ga llëye lara li ëre: Sbö, e pjlú, pjlo bek, llëye owa drete. ⁶ Shji löng wlëp ba tjok lëy, gueniyo shji jëk löng pjlo bek llëm ga shji löng jyörkë, ga shji mär löng tjlökwö bek li go llëme. ⁷ Gueniyo shji jëk löng pjlo bek baıya dik ga shji löng wlëp ëng tjok, ga owa pjang bi go kës li löya Sbörë ber dret, ba Wa Jesucristo srëng kwono li kjishko.

⁸ Shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga shji opjyäpgwë löng om go, ga tjlökwö bek li miydëy löng llëme. ⁹ Gueniyo Sbö, e pjlo bek, llëye lara li shärye eni iyado. Eni ga llëbo owa shäryoroy li owa jlöe loroy, ga rayoroy wleni ga owa pjang bi go li löya ber dret, ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Gueniyo shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga Sbö, e jyö äe löydë, ga ba tjlökwö li miydëy löng llëme.

2

¹ Pjây bor wapa wleni, tjlökwö ëre tër bomi kong, pjây llëbo owa shäryë llëm wlo. Gueniyo shji kjlara llëbo owa shäryono wleni ga shji wlike Jesucristorë. E pjlo bek iyado, ga lan Data Sbö tjok bi kjishko. ² E wolono, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ga pjlú wlo, owa pjang nopga löng kjok ëre kjing go uunkong go li löya ber dret ga pjlú wlo bako, shji ber löng shdungko ame wlo.

Tjlökwö tjalglën wleni

³ ¿Sbö miydëy pjlure miydëy sorë? Tjlökwö lara bi kong shäryëy wlo li shäryoroy eni ga miydëy e go ga e miydëy pjlue. ⁴ Gueniyo ëye Sbö miydëy pjlue le, gueniyo köle llëm ga shäng jyörkë, ga tjlökwö bek li miyde shäng llëme. ⁵ Gueniyo

* 1:1 Tjlökwö le li, e Jesucristo loklo.

Ëye Sbö tjlökwo kolë ga Sbö woyde jlökoyo. Shji mär ba go jlökoyore miydëy eni: ⁶ Ëye tönö ba tjok le ga woyde ga jëk pjlo bek, Jesucristo jëktong sorë ga eni.

⁷ Pjeyoga, tjlökwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjlökwo tjanglën totë llëme. Dämärshko ga tjlökwo ëre twaraba bomi kong, ga kuromi tjan. ⁸ Gueniyo eerishko ga beno tjanglën wleni. Cristo jëktong pjlo bek, ga pjây jëk löng pjlo bek bakoe. E go ga tjlökwo ëre llë loklo miydëba wëllëe.

⁹ Ëye jëk shäng kjok shjiy roy wleni le, gueniyo oblë iywa shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni obi. ¹⁰ Gueniyo ëye ba kjlara woydë ara ga jëk shäng kjok shjiy roy wleni, ëye iche dir llëm bakoe. ¹¹ Gueniyo ëye ba kjlara iywö shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni, ga llëye ïga llëme. E kjïshko ga jongya kjone miyde shäng llëme.

¹² Pjây bor wapga wleni,
owa pjang bomi go li löna
Sbörë beno dret,
llëye shäryara Jesucristorë li
kjïshko.

Kjibokwo ëre tër bomi kong e
kjïshko.

¹³ Pjây këkboga,
kjok ëre shäryayde Sbörë llëm
obishko ga Jesucristo sök
tjan,
ga pjây ommydë eni tjan.

Kjibokwo ëre tër bomi kong e
kjïshko.

Pjây dwlasga,
Ä zanomie.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e
kjïshko.

¹⁴ Pjây bor wapga wleni,
Data Sbö miydoromi.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e
kjïshko.

Pjây këkboga,
sök së tek dämärshko dwayo li
miydoromi.

Kjibokwo ëre tër bomi kong e
kjïshko.

Pjây dwlasga,
pjây wokjang,
Sbö tjlökwo miydëmi löng,
Ä zanomi bakoe.

Kjibokwo ëre tër bomi kong e
kjïshko.

¹⁵ Llëbo tjeng kjok ëre kjing go Sbö wloyo wleniyo, e woydako llëme. Ëye omwoydë ara ga Data Sbö, e woyde llëme. ¹⁶ Llëbo eniyo, e laga Data Sbörë llëme. No wotjlik owa, llëbo ïna pjlu li woyde ber ba kong, no krë ara ba llëbo kjïshko bakoe. ¹⁷ Llëbo uunkong eniyo li pjir, ba woydaga li tjok. Gueniyo ëye Sbö kolë ga ber sök së iyado.

Cristo wloyoga

¹⁸ Pjây bor wapga wleni, kjok pjir dbaryo li döröe. Cristo wloyo tjwe kjlara li roy kuromi, ga Cristo wloyoga oblë weno löng ara tjan. Miydëy e go ga kjok pjir dbaryo li döröe. ¹⁹ Dënashko ga epga löng bi tjok, gueniyo tjlökwo li kjlara lok jlökoyo llëm, e rayarae. Tjlökwo li kjlara lok jlökoyo kjwe ga beno löng bi tjok. Gueniyo e rayara kuzong ga miydëy e go ga tek dënashko ga tjlökwo li kjlara lok jlökoyo llëme.

²⁰ Jesucristo, e iak beno shäng dboy Sbö kong. Ga pjây go ba Sëya ichara beno kësbang bomi tjok, ga tjlökwo bek li miydëmi löng pjluë.

²¹ Tjlökwo miydëmi llëm wleniyo totë bomi kong llëme. Tjlökwo bek li miydoromi tjan, ga miydëmi ga tjlökwo bek lishko ga jyö eshko drete. Tjlökwo ëre tër bomi kong e kjïshko. ²² Ëye jyörkë ga ïgöy wëllëe.

Ëye no pjluo iche le Sbörë li, e Jesús llëme le oba kong ga jyörkaga li e. Nopga eniyo mär löng Data Sbö go llëm, mär löng ba Wa go llëm bakoe. E kjïshko ga epga Cristo wloyo. ²³ Ëye tjlëno ba Wa kjïshko eni ga sök Data Sbö tjok llëme. Ëye

mär ba Wa go le oba kong ga era sök Data Sbö tjok.

²⁴ Tjlokwo kuromi dämärshko li woyotjliži İyado. Shäryoromi eni ga pjây mär löng Sbö Wa go, Data Sbö go bakoe. ²⁵ Ga İlono ga shji ie Sbö Warë ber löng së İyado Sbö tjok, lara jlökoyo sorë li eni.

²⁶ Tjlokwo ëre tër bomi kong, nopga to löng bomi jyâpgwë le li kjîshko. ²⁷ Gueniyo pjâyda go Sbö Sëya ichara beno kësbang bomi tjok, ga shäng bomi tjok İyado. Tjlokwo bek laga li e, ga pjây pîya llë pogo go. E kjîshko ga pjây pingga woydë oblë ame. Eni ga pjây mär ber löng Jesucristo go, pjây pina ba Sëyarë sorë li eni.

Sbö wapga

²⁸ Pjây bor wapga wleni, pjây mär ber löng ba go İyado, wen tjwe iröng obishko ga shji löng wlëp ba tjok wlo, shji ber lökshko llëm wlo bakoe.

²⁹ E pjlo bek li miydëmi wleni ga miydozî ga nopga jëk pjlo bek kës li, e Sbö wapga.

3

¹ Shji kowe Data Sbörë ba wapga, ga shji ba wapga jlökoyo. Miydëy e go ga shji woyde ara anmoyö. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo, shji Sbö wapga li miyde lok llëme. ² Pjeyoga, shji Sbö wapga shara, İlono ga shji sorë miydëy llëm obi gueniyo. Gueniyo Jesucristo wen tjweshko ga e sorë İy wëilë eshko. Eni ga shji ber baİya dik shara. ³ Eye löng ba koshë eni ga eerishko ga jëk woydë pjlo bek, baİya dik.

⁴ Sbö tjlokwo kolëy llëmshko ga shji löng llëbo owa shäryë. E kjîshko ga eye llëbo owa shäryë ga Sbö tjlokwo kole shäng llëme. ⁵ Gueniyo miydëmi pjlu ga Jesucristo öör kjok ëre kjing go, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Ga llëye owa shäryara llëme. ⁶ Eye mär ba go ga llëbo owa

shärye enido llëme. Eye llëbo owa shäryë enido ga Jesucristo miyde löng llëm, kar miyde llëm bakoe.

⁷ Pjây bor wapga wleni, pjây jyâpgwëba llëme. Jesucristo llëbo shäryë pjlo bek İyado. E kjîshko ga eye llëbo shäryë pjlo bek ga e pjlo bek, baİya dik. ⁸ Gueniyo Ara llëbo owa shäryë İyado tek dämärshko dwayo. E kjîshko ga eye llëbo owa shäryë ga e A İ. Sbö Wa öör kjok ëre kjing go, llëbo shärye Arë li pjiga. ⁹ Eye Sbö wa ga llëbo owa shärye enido ame, e iara Sbörë beno shäng së jlökoyo baİya dik kjîshko. Eni ga e Sbö wa kjîshko ga llëbo owa shärye enido ga äe. ¹⁰ Eye Sbö ware, de A wa, e miydëy eni: Eye llëbo shäryë pjlo bek llëm ga e Sbö wa llëm; eye ba kjlara woydë llëm ga e Sbö wa llëm bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

¹¹ Tjlokwo kuromi tek dämärshko dwayo li ëre: Bek ga shji ëng woydë ara kar kare. ¹² Dënashko ga domer shäng kjlara ko Caın, e A İ. Caın li llëbo owa shäryono, gueniyo ba lëngda llëbo shäryono pjlo bek. Ba lëng li zröra e kjîshko. Shji opshäryë baİya dik llëme. ¹³ Pjeyoga, nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjây İywa lok shjiktëngshko ga pjây opshgawë e go llëme. ¹⁴ Dënashko ga shji wolono löng wleni, gueniyo eerishko ga shji löng së jlökoyo. Miydëy ga shji eni, bi pjeyoga woydëy ara kjîshko. ¹⁵ Eye ba kjlara İywö shjiktëng ga e no zröga wleni. Ga miydëmi pjlu ga eye no zrök ga äär ber löng së İyado Sbö tjok llëme.

¹⁶ Shji oblë woydë sorë li miydoroy Jesucristo go. E optwono wolono bi kjîshko. Bek ga shji optwë wolon bi kjlara kjîshko eni bakoe. ¹⁷ Shji llëbo ara, ga bi kjlara llëbo dret wleni ga woyde ga songe İey, ga kjimtëy. Shäryoroy eni llëm ga Sbö woydëy llëme. ¹⁸ Pjây bor wapga wleni, shji oblë woydë ara

lëy dö llëm, oblë kjimtozī wopjłú go dey, shji kjimte Sbörë sorë ga eni. 19-20 Shäryëy eni ga miydëy e go ga shji mär löng Sbö tjłökwö bek li go. Sbö tjwłö ara, bi wotjłik li kjinmo, ga shji miyde pjire. E kjışhko ga shji llëbo owa shäryono lëy bi pjłúshko ëmdë ga miydëy ga shji löng włëp ba tjok.

21 Pjeyoga, shji löng llëbo owa shäryë llëme lëy bi pjłúshko ga shji löng włëp ba tjok. 22 Eshko ga llëye rokëy ba kong dö ga twe bi kong pjir, ba tjłökwö kolëy löng pjłú kjışhko, llëye woyde li shäryëy löng eni kjışhko bakoe. 23 Ba tjłökwö lara bi kong shäryëy wlo li ëre: Shji mär ba Wa Jesucristo go, ga kolëy bakoe; shji ichara erë ëng woydë ara kar kare. 24 Ëye ba tjłökwö kolë ga mär ba go jlökoyö, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shäng bi tjok jlökoyö.

4

Nopga tjłë Sbö Sëya gore, de sëya oblë go, e miydëy sorë

1 Pjeyoga, nopga ara to löng tjłë ga «Tjawa tjłë Sbö Sëya go» le lok eni. Gueniyo nopga ara eniyo ichaga Sbörë llëme. E kjışhko ga epga uunkong li tjłökwö kjrëy llëm, woyde ga e tjłiy bäm go guing. 2 Ëye tjłë Sbö Sëya go jlöre miydëy eni: Ëye tjłë ga Jesucristo öör kjok ëre kjing go no wleni le ga e ichaga Sbörë; 3 ëye omläywë eni llëm ga e ichaga Sbörë llëm, e ichaga Cristo wloyo lirë. Cristo wloyo, e tjwe li roy kuromi tjän, ga eerishko ga shrono shäng kjok ëre kjing go.

4 Pjây bor wapga wleni, pjây Sbö ĩ, ga pjang bomi go li dbo ara, Cristo wloyo shäng kjok ëre kjing go li kjinmo. E kjışhko ga Sbö wloyoga tjeng kës li zanomie. 5 Epga kjok ëre so, ga tjłë nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik e kjışhko, ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omkuk löng

wopjłúe. 6 Gueniyo shjira Sbö ĩ, ga ëye Sbö miydë ga shji kuya löng wopjłú, gueniyo ëye Sbö ĩ llëm ga shji kuya llëme. Ëye tjłë Sbö Sëya bek li gore, de jyö sogo li go, e miydëy e go.

Shji woyde Sbörë ara, shji oblë woydë ara bakoe

7-8 Pjeyoga, bi kjimtaga oblë woydë ara wlo li, e Sbö. E kjışhko ga bek ga shji ëng woydë ara kar kare. No woydaga jlökoyö li, e Sbö. Miydëy e go ga ëye oblë woydë ara ga e Sbö wa, ga Sbö miyde bakoe. Ëye oblë woydë llëm ga Sbö miyde llëme. 9 Shji woydara Sbörë eni: Ba Wa kjaraso ichara öör kjok ëre kjing go bi kjimte, shji ber löng së jlökoyö ba kjışhko wlo. 10 Shji woydara Sbörë ara anmoyö. Ba Wa ichara, optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret ga pjłú wlo, shji ber löng shdungko ame wlo. Shji Sbö woydë ara li äar e go llëme.

11 Pjeyoga, shji woydara Sbörë ara eni kuzong ga bek ga shji ëng woydë ara kar kar bakoe. 12 Ëye Sbö ĩno llëme. Gueniyo shji ëng woydë ara kar kar ga Sbö shäng bi tjok. Eni ga shji Sbö woydë jlökoyö li ikoba wëłëe.

13 Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shji mär löng ba go jlökoyö, e shäng bi tjok bakoe. 14 Data Sbö, ba Wa ichara öör kjok ëre kjing go, ber no döga wlo. Tjawa omĭno, ga llëye ĩnorwa li lorwarë löng oba kong. 15 Jesús, e Sbö Wa. Ëye tjłökwö ëre kjrono ga mär shäng Sbö go, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. 16 Eni ga miydëy ga shji woyde Sbörë ara jlökoyö, shji mär löng ba go bakoe.

No woydaga jlökoyö li, e Sbö. Ëye oblë woydë ara ga mär shäng Sbö go, Sbö shäng ba tjok bakoe. 17 Shji oblë woydë jlökoyö, shji opshäryë Jesucristo dik kjok ëre

kjing go wleni ga no llgwezlong dbaryoshko ga shji ber löng wlëp, llëye bangkjrëy llëme. ¹⁸ Shji oblë woydë eni ga llëye bangkjrëy llëme. Shji shdüya Sbörë li bangkjrëy wleni ga miydëy e go ga shji löng oblë woydë jlökoyo llëme.

¹⁹ Shji woydara Sbörë ara bäm go. E kjishko ga Sbö woydëy ara, oblë woydëy ara bakoe. ²⁰ Ëye tjlä ga «Tja Sbö woydë ara» le, gueniyo ba kjlara iywa shjiktëng ga shäng jyörkë. Ba kjlara li ïga wëllë, gueniyo Sböra ïga llëme. ¿Eni ga ba kjlara li woyde llëm ga Sbö woyde sorëro? ²¹ Ba tjläkwo lara bi kong shäryëy wlo li ëre: Sbö woydozï ara, bomi kjlara woydozï eni bakoe.

5

Shji mär Sbö Wa go

¹ Ëye, no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús le ga e Sbö wapga jlökoyo. Ëye Data Sbö woydë ara ga ba wapga woyde eni bakoe. ² ¿Gueniyo ba wapga woydëy ara li miydëy sorë? Shji Sbö woydë ara, ga ba tjläkwo kolëy. Miydëy e go ga ba wapga woydëy ara bakoe. ³ Shji Sbö woydë jlökoyo wleni ga ba tjläkwo kolëy. Ga ba tjläkwo, e kjang bi kong llëme. ⁴ Sbö wapga uunkong li, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e zana lok pjire. Shji mär Jesús go ga owa li zäy. ⁵ ¿Llëbo owa li zangga ërë? Ëye, Jesús, e Sbö Wa jlöe le ga llëbo owa li zangga beno epgarë döe.

⁶ Jesucristo öör shäng kjok ëre kjing go. E wara Juandë di go, ga wolonoshko ga srëng kwono. Miydëy e go ga e Sbö Wa. E waraba dö llëm, e srëng kwono bakoe. Jesús, e ë le Sbö Sëyarë bi kong bako, ga tjläkwo bek li layde döe. ⁷⁻⁸ Eni ga Jesús, e Sbö Wa jlöe miydëy llëbo kjringgwo mya go: Sbö Sëya go, di li go, srëng li go bakoe. ⁹ Tjläkwo le nopgarë bi

kongshko ga tjläkwo kjrëy, tjwlä ara bi kong kjishko. Gueniyo tjläkwo le Sbörë li tjwlä ara e kjinmo. Ga ba Wa roy laga li, e Sbö om go. ¹⁰ Ëye mär Sbö Wa go ga tjläkwo lara Sbörë li kjrara jlökoyo. Ëye mär ba go llëm ga Sbö jyö äe layde, ba Wa roy lara li tjläkwo kjrara llëm kjishko. ¹¹ Llëye le Sbörë li ëre: Shji kong ba Wa twara, shji ie ber löng së iyado ba tjok wlo le eni. ¹² Eni ga ëye mär ba Wa go ga sök së jlökoyo. Ëye mär ba go llëm ga wolono shäng wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Pjäy mär löng Sbö Wa go, kjibokwo ëre tër bomi kong, pjäy iara Sbörë beno löng së iyado ba tjok li miydëmi pjlú wlo. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ga llëbo woyde Sbörë wleniyo rokëy ba kongshko ga miydëy ga shji kuya. Ga miydëy ga shji kuya wleni ga llëbo rokoroy ba kong li shärye bi kong eni. E kjishko ga rokëy ba kongshko ga llëye bangkjrëy llëme.

¹⁶ Ëye ba kjlara ik shäng llëbo owa shäryë ga woyde ga syöshhtë Sbö kong ba kjlara li kjishko. Llëbo owa tër shäng li, shji ie ber shdungko iyado wlo llëm wleniyo lotë. Llëbo owa, shji ie ber shdungko iyado wlo wleniyo tjok. Ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shji syöshhtë ba kjishko llëme. ¹⁷ Llëbo owa shäryoroy llë pogo ga e owa. Gueniyo llëbo owa, shji ie ber shdungko iyado wlo llëm wleniyo tjok.

¹⁸ Ëye Sbö wa ga llëbo owa shärye enido ame. E de Sbö Warë. E kjishko ga llëye shärye Ärë ba kong ga äe. ¹⁹ Miydëy ga shji Sbö wapga. Miydëy ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo li ichaga Ärë. ²⁰ Miydëy ga Sbö Wa öör shäng kjok ëre kjing go, ga shji kong kjok miydë twara, Sbö bek li miydëy pjlú wlo. Shji mär löng Sbö bek li go, ba Wa Jesucristo go bakoe. Sbö bek li e. Bi iaga ber löng së iyado ba tjok li e bakoe.

21 Pjãý bor wapga wleni, shji
sböpga jyãglo poshrëk llëme.

Segunda Carta de Juan Kjibokwo ëre tara Juandë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolonu, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwu laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjlabla tjän.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjlökwu bek llëm li lë, Jesús tjlökwu kragaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë, Jesús tjlökwu kragaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

1-2 Kjibokwo ëre taga tja bomi tjlapgarë.

Sbö tjlökwu kragaga, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy kjrara Sbörë. Tjlökwu bek li kjrroy beno tjeng bi pjlushko, ga ber tjeng eshko iyado. E kjishko ga pjäy woydër ara, pjäy woyde tjlökwu bek miydagaga löng lirë eni bakoe.

³ Rokër Data Sbö kong, ba Wa Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga shji mär Sbö tjlökwu bek li go, ga shji ëng woydë ara kar kar wopro ga shji kjimte lok ara, shji songe le iyado, shji ie lok ber löng wlëp bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁴ Roy kuror ga pjäy jëk löng tjlökwu bek li go, shji ichara Data Sbörë sorë li eni. E kjishko ga tja wopjlu anmoyö. ⁵ Eni ga pjeyoga, tjlökwu tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjlökwu tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjlökwu ëre twaraba bi kong. Lër bomi kong ga pjäy ëng woydos ara kar kare. ⁶ Ga shji ëng woydë wlo ga woyde ga tjlökwu lara Sbörë bi kong

shäryëy wlo li shäryëy eni iyado. Shji ëng woydë laga Sbörë bi kong tek dämärshko dwayo.

⁷ Nopga ara to löng kjok ëre kjing go oba jyäpgwë. Tjlë ga «Jesucristo shrono kjok ëre kjing go no wleni llëme» le löng eni. Eye tjlë eni ga e Cristo wloyo. ⁸ Pjäy pak shäryono ara, ga pjäy potjwlëkklo tjok. Gueniyo pjäy sjëk, pjäy jyäpgwe lok llëm wlo, bomi potjwlëkklo li jer llëm wlo.

⁹ Eye oblë ping woydë, shji pina Cristorë sorë li kjinmo le wleni ga shäng mär Sbö go llëme. Eye jëk shäng tjlökwu pina ba kong li go ga mär shäng Data Sbö go, ba Wa go bakoe. ¹⁰ Eye äär bomi shwoy ga Cristo tjlökwu bek ëre le bomi kong llëm ga wlokrëmi bomi ushko llëm, «Miga» le bomi kongshko ga «Kjobe» lëmi ba kong ëmdë llëm bakoe. ¹¹ Eye omwlokjrono ga shäng ba pak owa li shäryë ba tjok wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja llëbo lë woydë ara bomi kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. Pjäy in woydë, shji lan ëng tjok wlo, shji ber löng wopjlu anmoyö wlo.

¹³ Bomi pjeyoga Jesús tjlökwu kraga, kjrara Sbörë wleniyo li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

Tercera Carta de Juan

Kjibokwo ëre tara Juandë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjlabla tjan.

Domer shäng kjlara obi ko Gayo. Pjlara ga nopga ichara Juandë Jesús roy pjlú lë ba kong. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótrefes, e domer tjwlö ara wleniyo. E kjishko ga nopga ichara Juandë li wlokjre woydë llëme. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë Gayo kong, ber shäng sjëk Diótrefes tjok wlo. Gueniyo nopga ichara li wlokjrara Gayorë wopjlú kuzong ga Juan beno shäng wopjlú ba tjok, ga woyde ga wlokjre eni jek obi li tara ba kong.

¹ Kjibokwo ëre taga tja bomi tjlapgarë.

Gayo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor kjlara, pja woydër ara jlökwö.

² Pja bor kjlara. Miydër pjlú ga pja jëk shäng pjlú Sbö tjok. Eni ga rokër Sbö kong ga pja kjimte, bop doyo ber pjlú eni bako wlo.

³ Pja roy söra bi pjeyoga kjone kjon-erë bor kong. Kuror ga pja mär shäng Jesús go jlökwö, pja jëk shäng tjlökwö bek li go bakoe. E kjishko ga tja wopjlú anmoyö. ⁴ Roy kur ga bor wapga wleni jëk löng tjlökwö bek li goshko ga tja wopjlú anmoyö.

⁵ Pja bor kjlara. Tjlapga Jesús tjlökwö kragaga kjimtëp enido, pjeyoga miydëp llëm ëmdë ga

kjimtëp bakoe. ⁶ Epga kjimtorop sorë li lara lok Jesús tjlökwö kragaga löng li kong. Epga äär eshko obishko ga kjimtos jek eni obi, woyde Sbörë sorë li eni. ⁷ To löng Jesucristo pak shäryë, kjimtara nopga Sbö miydë llëm wleniyo lirë llëme. ⁸ E kjishko ga woyde ga bi pjeyoga eniyo tjwe bi shwoy ga wlokjrëy löng wopjlú, tjlökwö bek li shdär jek këgong wlo.

⁹ Kjibokwo ichoror jek Jesús tjlökwö kragaga löng li kong kjwara. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótrefes. Tjawa kole woydë llëm, nopga oblë ichë ä kjishko. ¹⁰ Tjawa jyöyotke ara. Bi pjeyoga wlokjre woydë llëm bakoe. Eye omwlokjrono ga iche tön tjlökwö kragaga löng li tjok ame. E kjishko ga tja jek äär eshko ga wlon kjluwe.

¹¹ Pja bor kjlara. Ip ga no oblë llëbo owa shäryë ga pja omshäryë eni llëme. Llëbo pjlú shäryopdë eröe. Eye llëbo pjlú shäryë ga e Sbö i. Eye llëbo owa shäryë ga Sbö miyde llëme. ¹² Domer shäng kjlara ko Demetrio. Era pjlúe le nopga uunkongdë eni. Tjawa omlë eni bakoe. Miydëp pjlú ga tjawa tjlä beke. Ga miydër pjlú ga tjlökwö le shäng li, e beke.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Tja llëbo lë woydë ara bop kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. ¹⁴ Pja in woydë wop ä, shji lan ëng tjok wlo.

¹⁵ Rokër Sbö kong ga pja ie ber sök wlëpe.

Bop pjeyoga löng jüshko li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

Bop pjeyoga löng eshko bop tjok li, «¿Yonde?» lëp kjlara kjlara kong bakoe.

Carta de Judas Kjibokwo ëre tara Judasë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Judas. Kjone kjone tjëlë ga e Jesús oppingga tak pjang Lucas 6.16 go, Hechos 1.13 go bakoe le. Kjone kjone obi tjëlë ga e Jesús lëng, Santiago dik, tak pjang Mateo 13.55 go, Marcos 6.3 go bakoe le. Gueniyo miydey pjlú ga kjibokwo ëre taga, e Judas Iscariote llëme.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjëlökwo bek llëm li lë, Jesús tjëlökwo kfragaga li jyäpwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Judasë, Jesús tjëlökwo kfragaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Judasë. Tja Jesucristo parkaga. Tja Santi-ago lëng.

Nopga rokara Sbörë löng li, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy woyde Data Sbörë ara, ga pjây de Jesucristorë.

² Rokër Sbö kong ga pjây songe le iyado, pjây ie ber löng wlëp, pjây woyde ara bakoe.

Nopga wotjlik owa wleniyo

³⁻⁴ Pjeyoga, woydoror ga shji döra Sbörë beno löng sorë li roylër bomi kong kjibokwo ëre go. Gueniyo kur ga tjëlökwo ichër jek bomi kong oblë kjluwe. No kjone kjone wotjlik ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ba wopjlú li kjishko kuzong ga shji llëbo owa shäryë ga pjlúe le. Epga opyono beno löng bi Tjlapga, bi pjluyo Jesucristo li wloyo. Nopga eniyo, e shdungko. E tak beno pjang Sbö tjëlökwo go eni dëna tjän. Ga eerishko ga nopga eniyo kjone kjone opzrëno löng bomi tjrëko, pjây jyäpwe wlo le. E kjishko ga

rokër bomi kong ga tjëlökwo roy pjlú li wlikozia. E twaga Sbörë beno ba nopga kong pjaraso, ber iyado wlo.

⁵ Llëbo kjone kjone woyoshrër woydë bomi kong, e miydëmi löng pjir gueniyo. Dënashko ga Israel tjëyoga shira Tjlapgarë tek Egipto kjokyo dwayo irgoshko ga kjone kjone mär ba go llëm li pjira drete.

⁶ Dënashko ga ba parkagaga kjok dogo so kong pak twara Sbörë oblë oblë. Gueniyo kjone kjone omrayono. E kjishko ga pjirra Sbörë dröng sho go, iara beno löng kjok ro si roy, äär jong ba llgwezlong dbaryo lishko.

⁷ Dënashko ga Sodoma sopga, Gomorra sopga, kjok shto oblë oblë löng ba soshko sopga, e pono no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ara, ga llëbo shäryako llëm li shäryara lok oblë oblë bakoe. E kjishko ga shduna Sbörë iök go, beno nopga owa shdüya iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go iyado wlo li miydoklo.

⁸ Nopga owa löng bomi tjrëko li, e llëbo shäryë eni bakoe. Llëbo shärye löng owa ba doyo go, lara Sbörë ba kong yoshko le kjishko. Wotjlik lok ga ichaga ërë llëme le, ga kjok dogo sopga läywe lok owa bakoe.

⁹ Sbö parkaga kjok dogo so kägäyo Miguel ëmdë ga ënglono kar kar Ä tjok, Moisés doyo li kjishkoshko ga Ä läyware owa sira ëmdë llëme. Eshko ga tjëlë ba kong ga «Pja wlongga ber Tjlapgarë» le ba kong eni eröe.

¹⁰ Gueniyo nopga ërera, llëbo läywe lok owa oblë oblë, gueniyo llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjliya llëme. Wotjlik tjwe llë li shäryayde eröe. Ga ba pjikklo li e.

¹¹ Epga opshäryë owa, Caín dik.* Llëbo shärye llë pogo, dbur shak wlo, Balán dik.† Ga Sbö köle lok llëm kjishko ga llono ga pjir, Corë dik.‡ †E kjishko ga epga song jlöe!

* 1:11 Génesis 4.1-16. † 1:11 Números 22.2-24.25. ‡ 1:11 Números 16.1-50.

¹² Pjāy tön, ië ëng tjok, pjāy wopjlú Sbō tjok kjīshkoshko ga llēbo shārye lok owa li lökyokjre lok llēm, gueniyo bomi kong ga llēbo owa wleni, e ber lökyo ara bomi kong bakoe. Epga opwoyotjlīk löng om go erō, öng daga opsëng om go erō wleni. Llēbo le lok ara, gueniyo llēbo pjlú shārye lok llēm, pjāng sho roshko di llēm, bakwe pjlukdē llaw pogo wleni. Ëye kjimte llēme. Kjor bo kjrozlong dbaryo ga kjor llē botjyono llēm ga e llēno llēm, kjētong jong wleni. Eshko ga shiy ba sleng tjok. Enira kjētong jlōkoyo. Nopga ëre so e kjoyo bakoe. Ëye kjimte llēme. ¹³ Epga so dlung iōya dbo ara kjoyo, llēbo owa shārye li ïgōy wēlē, dlung bung sho wleni. Epga so dbala jēk ba irbo bāng llēm kjoyo. Epga löng shdungko kjok ro sī anmoyō li roy ïyado wlo.

¹⁴ Dēnashko ga domer shāng kjlara ko Enoc. E tjok ga Adán tjēyoga tek beno ba irgo li öötong kjrīnggwo tjer (6).[§] Eshko dbaryo ga Enoc tjlēno nopga ëre kjīshko. Tjlē ga «Tja kuzia! Llono ga Tjlapga Jesús tjwe ba parkagaga kjok dogo so ara tjok, shtēy ga äär llēme. ¹⁵ E tjwe nopga uunkong llgwegga, nopga owa li shdungga, llēbo owa shāryara kēs li kjīshko, tjlōkwo lara lok owa ba kjīshko kēs li kjīshko bakoe» le. ¹⁶ Nopga ëre kjloshtë llē pogo kjīshko, llē pogo lāywe owa bakoe. Jēk löng ba wotjlīk owa li go erä. Krē lok ara om goshko, ga oblē jyāpgwe lok tjlōkwo wolēso go, llēye woyde li wlēya wlo.

Pjāy sjēke

¹⁷ Pjeyoga, llēye lara Sbō tjlōkwo roy lagaga bi Tjlapga Jesucristo āskarē bomi kong li, e woyoshrozīa. ¹⁸ Tjlēno lok ga «Kjok pjir lēshko ga nopga Sbō tjlōkwo joywē ä wleniyo wen tjwe, ga jēk löng ba wotjlīk owa

li go» lara lok eni. ¹⁹ Nopga eniyo löng bomi tjrēko, bomi shdōgaga ber löng dboy dboy wlo li epga. Epga go Sbō Sēya llēm, jēk löng ba wotjlīk owa li go erä.

²⁰ Gueniyo pjeyoga, pjāy ëng kjimtos mār Sbō go jek kēgong kēgong. Pjāy syōshtë Sbō kongshko ga pjāy kjimtaga ber ba Sēyarē. ²¹ Pjāy woyde Sbörē ara, ga pjāy songe le bi Tjlapga Jesucristorē bakoe. E kjīshko ga llono ga pjāy ie Sbörē ber löng sē ïyado ba tjok. E koshēmi löng wopro ga tjlōkwo ëre woyoshrozīa. ²² Ëye, tjlōkwo kjrēy wlo li kjone dey miyde llēm ga e songe lozīa. ²³ Ëye, tjlōkwo bek llēm li kjre woydē kjwlē ga dōzī, nopga tek shiy iök roy dwayo wleni. Llamoga songe lozī, gueniyo pjāy sjēk, pjāy opshāryē baīya dik llēm wlo. Woyotjlizī ga llēbo owa shāryara li kjīshko ga ba shwong ëmdē ga beno owa, porwako llēm wleni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁴⁻²⁵ Sbō bi dōga, e erōe. Pjāy kjimte dir llēm wlo ga pjlūe. Pjāy ie äär ber löng ba boksho ga pjlū bakoe. Eshko ga pjāy pogo llēye dret, pjāy wopjlú anmoyō bakoe. Bi Tjlapga Jesucristo kjīshko ga e iēy ber bi pjluyo kēsbang, tjwlō ara, dbo ara ïyado. Ber eni.

[§] 1:14 Enoc, e Jared wa. Jared, e Malalel wa. Malalel, e Cainán wa. Cainán, e Enós wa. Enós, e Set wa. Set, e Adán wa, tak pjāng Génesis 5.3-18 go sorē li eni.

Apocalipsis

Llëbo ëre pina

Jesucristorë Juan kong,

shji yo ñno wleni

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Eshko dbaryo ga Juan iaraba beno shäng dlung tjrëko ko Patmos lishko, ba shdungglo, Jesús roy pjlu lara kjishko. Pjlara ga Jesucristo weno ba kong. Eshko ga llëbo pina ba kong, shji yo ñno wleni, ga ichara ba të, llëbo li miyde nopga uunkongdë wlo.

Bäm go ga ichara kjibokwo të Jesús tjlökwö kjrägaga kjrिंगgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.)

E irgo ga llëbo wen llono li pina ba kong. Nopga owa li shdüya Sbörë sorë li pina ba kong. Ä ängkjwë Sbö nopga tjok sorë li pina ba kong. E zäya Jesúsde sorë li pina ba kong. Llono ga nopga uunkong ber löng sorë li pina ba kong bakoe.

Llëbo ñna Juandë kës ëre tara beno Jesús tjlökwö kjrägaga kong.

¹ Llëbo ëre pina Sbörë Jesucristo kong, pñya ba parkagaga kong wlo, llëbo wen döro li miyde lok wlo. Eni ga tja Juan kong ga ba parkaga kjok dogo so ichara Jesucristorë ter shrono shäng bor kong, llëbo ëre pñya bor kong wlo. ² Llëbo ñnor li tër uunkong bomi kong, Sbö tjlökwö roylara Jesucristorë bor kong li tër bomi kong bako, ber ba miydoklo

wlo. ³ Ëye kjibokwo ëre lë oblë kong ga ber wopjluë. Ëye tjlökwö ëre kuk, ga kole ga ber wopjlu bako, dbar lër shäng li döro kjishko.

⁴⁻⁵ Kjibokwo ëre taga tja Juandë.

Jesús tjlökwö kjrägaga kjrिंगgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

Rokër Sök Ìyado li* kong, sëyaga doglo kjäk (7) tjeng ba pñlu sökklo jong li bokshto li† kong, Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe. Jesucristo, e Sbö tjlökwö kura li laga jlökwöyo, woshrara bäm go li e, pjilupga löng kjok ëre kjing go ichaga li e bakoe. Shji woyde ara, owa pjang bi go li löna beno dret, ba srëng kwona li go, ⁶ ga shji iara beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, ba Data, borwa pjluo li kong. E kjishko ga Cristo iëy ber kësbang, tjwlö ara, dbo ara ñyado wlo. Ber eni.

⁷ Tja kuzña. Llono ga Cristo ter pjäng sho roshko, ñga uunkongdë, ba shorkegaga löng dënashko li omik bakoe.

Eshko ga tjëyoga löng kës li ber löng woydë ara ba kjishko.

Ber eni.

⁸ Tjlapga Sbö tjlä ga «Tja so tjlökwö toklo ko *Alfa*‡ kjoyo, tja so tjlökwö toklo ko *Omega*§ kjoyo bakoe. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. Sök Ìyado li tja. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë» le.

Domer weno shäng kjlara, so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyoe

⁹ Tja Juan, tja bomi kjlara Jesús tjlökwö kjräga. Shji mär bi pjluo Jesús go kjishko ga shji shdungoba,

* **1:4-5** Sök Ìyado le li, e Data Sbö loklo. † **1:4-5** Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo. ‡ **1:8** Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Alfa, e ba bäm ñyo, tjlökwö toklo ko A wleni. § **1:8** Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Omega, e ba pjirshko, tjlökwö toklo ko Z wleni.

gueniyo kuy kjange. Sbö tjlökwö roy lara Jesúsde bor kong li lër shäng oba kong kjishko ga tja icharaba beno sök dlung tjrëko ko Patmos lishko. ¹⁰ Pjlara ga Tjlapga Jesús dbaryo* ga tja go Sbö Sëya jlökoyo. Eshko ga ybö kuror bor irgo pjlara dbo ara, pjluk wli bakworoy wleni. ¹¹ Tjlë bor kong ga «Llëye ïp li tos ber pjang kjibokwo go. E irgo ga ichos jek Jesús tjlökwö kjrägaga kjrëngwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. Ichos jek Éfeso kjokyo, Esmirna kjokyo, Pérgamo kjokyo, Tiatira kjokyo, Sardis kjokyo, Filadelfia kjokyo, Laodicea kjokyo bakoe» le.

¹² Eshko ga tja bojongö ïn iröng, ëye ybö kuror tjlë li ë miydër wlo. Eshko ga ïn ga iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7), ¹³ tjrëko shäng kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, doyono shäng shwong kur may äär ba kju kjing go, dop pjriklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlú kjing go. ¹⁴ Ba kägä, ba käkzong, e kjwo pjlublún so pjäng sho kjoyoe. Ba bok roy so iök lok ri ri kjoyoe. ¹⁵ Ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo li iak jong iök pjë jong ri ri roshko li kjoyoe. Ba ybö dbo ara, di kës pjlublunyo dik. ¹⁶ Orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7). Dröng tur jong ba kjak roy kjwangna, kowo stek kar kar. Ba bokkwo kälä lletlet, dlo wleni.

¹⁷ ïn jek drëng ga tja jek rish buk ba dre zlong, shji wolono buk wleni. Gueniyo eshko ga tja porwara ba orkwo këlëkong go, ga tjlë bor kong ga «Llëye bangkjrep llëme. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. ¹⁸ Sök ïyado li tja. Tja

wolono, gueniyo tja sök së ïyado wlo. Shinmoga shtoyo u bäng bäng dökklo tjeng bor wloshko, epga woshrer iröng obi ga pjlúe.

¹⁹ »Llëye ïnop li tozong. Eni tjok ga llëye shäryë li tos, llëye wen tek iröng li tos bakoe. ²⁰ Dbala ïnop tjeng kjwo kjäk (7) bor orkwo këlëkong ëre, iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) ëre, e llë loklo lër bop kong. Iök shjiy bapkwö kjwo kjäk (7) ëre, e bor tjlökwö kjrägaga kjrëngwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë li jyäglö. Dbala kjwo kjäk (7) ëre, e roy sögaga kjok dogo so doglo kjäk (7), parkë löng bor tjlökwö kjrägaga kjrëngwo kjäk (7) kong li jyäglö bakoe.

2

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwö kjrägaga löng Éfeso kjokyo li kong

¹ »Roy söga kjok dogo so shäng kjlara, bor tjlökwö kjrägaga löng Éfeso kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»«Shäng kjlara, orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7), jëk shäng iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) li tjrëko. E tjlë bomi kong ga ² «Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy parkë bor kong kjang, llëbo weno bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. No kjone kjone tjlëno ga «Tja Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska» lara eni. Eshko ga tjlïnomi yötso, ga miydoromi ga jyö erä. Eshko ga ioromi beno jëk löng bomi tjok ame. ³ Bor kjishko ga llëbo weno bomi kong owa ara, gueniyo kurumi kjang, pjäy wosonkono llëm bakoe.

* 1:10 Tjlapga Jesús Dbaryo le li, e dbar sondëshko loklo, e woshrra Sbörë e dbaryo kjishko.

4 ” ‘Gueniyo bor kong ga pjây lông llêbo shâryë owa kjrina. Pjây mâr lông bor go kjwlêshko ga pjây êng woydono ara kar kare. Gueniyo pjây opshâryë eni ame. ⁵ Pjây opshâryono dâmârshko sorë li woyotjlîziã. Llêbo shâryëmi lông owa li, e owa jlôe lozi, ga rayozî, ga llêbo shâryoromi dâmârshko, Sbô tjlôkwo kjrromi kjwlêshko li shâryozî eni irông obi. Shâryëmi eni llêm ga tja jek bomi iók shjiy bapkwô jong li kjë bomi shjiryô. ⁶ Gueniyo llêbo ber pjlú bomi kong, llêbo owa shârye nicolaítagarë lông li îywor shjiktêng, ga pjây omîywô shjiktêng eni bakoe.

7 ” ‘Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlôkwo le Sbô Sëyarë bor tjlôkwo kjrâgaga kong li kuya yôtso. Sbô kjok bukshko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llême. Ga Ëye llêbo owa li zano ga ichër kjor bo li uë’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlôkwo kjrâgaga lông Esmirna kjokyo li kong

⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlôkwo kjrâgaga lông Esmirna kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjlara, llêye llêm obishko ga sök tjän, llêbo uunkong pjitong dret ga sök obi. Era wolono, ga woshrono irông obi. E tjlë bomi kong ga ⁹ Pjây shdungoba sorë, e miydër. Pjây song jlôe. Gueniyo jlôkoyo ga pjây song llêm, pjây llêbo ara wleni. Pjây jyöyotke nopgarë sorë li miydër. Epga tjlë ga “Tjawa judiôga” le, miga jyô, epga Ä nopga erä. ¹⁰ Llêbo wen tjwe bomi kong owa li bangkjreämi llême. Lër bomi kong ga pjây kjong kjong ie Äre om go ber lông no shdüzlông uyo roshko, pjây

tjlîya wlo, llêbo owa shâryëmi wlo le, ga pjây shdüya song äär jong dbar sak kjwara (10). Gueniyo tja rayëmi llêm, äär jong pjây wolono guing. Shâryoromi eni ga pjây iër ber lông së îyado Sbô tjok.

¹¹ ” ‘Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlôkwo le Sbô Sëyarë bor tjlôkwo kjrâgaga kong li kuya yôtso. Ëye llêbo owa li zano ga nopga wolono tjeng li wolon jek obi wlenishko ga llêye wen ba kong llême’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlôkwo kjrâgaga lông Pérgamo kjokyo li kong

¹² »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlôkwo kjrâgaga lông Pérgamo kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjlara, drông tjeng kjwangna, kowo stek kar kar. E tjlë bomi kong ga ¹³ ‘Miydër ga pjây lông lishko ga nopga pjluyo li Ä erä. Eni êmdë ga pjây mâr lông bor go îyado. Dënashko ga domer shäng kjlara eshko ko Antipas. E parkono bor kong pjlúe. E zröraba bomi tjrëkoshko ga tja rayoromi llême.

¹⁴ ” ‘Gueniyo bor kong ga pjây lông llêbo shâryë owa. Dënashko ga Balac pina Baländë Israel tjëyoga jyâpgwë ara. Epga ichara öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë. Epga ichara pë no orkwosmono ba tjok llêm li tjok. Pjây kjone kjone jëk lông tjlôkwo ère go. ¹⁵ Pjây kjone kjone jëk lông tjlôkwo owa le nicolaítagarë li go bakoe. ¹⁶ E kjîshko ga llêbo owa shâryëmi lông li, e owa jlôe lozi, ga rayozîã. Llêm ga tja jek bomi shwoy, ga tja êngkjwë bomi tjok, drông tur jong bor kjak roy li go.

¹⁷ ” ‘Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlôkwo le Sbô Sëyarë bor tjlôkwo kjrâgaga kong li kuya yôtso. Ëye llêbo owa li zano ga

kong dli ter kjok dogo dwayo miydëba kjok ëre kjing go llëm wleniyo li* twër ber ba kong. Kong akkwo kjwo pjlublún twër kjwara bako, goshko ko jyâ tak pjang tjaglën, miydaga ërë llëm, miyde ba kjraga lirë erëe'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlôkwo kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong

¹⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlôkwo kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Sbô Wa, ba bok roy so iök lok ri ri kjoyo, ga ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo krung beno shjij kjoyo bakoe. E tjlë bomi kong ga ¹⁹ 'Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy ëng woydë ara, pjäy mär bor go, pjäy parkë bor kong pjlú, llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. Miydër ga eerishko ga pjäy löng llëbo pjlú shäryë ara, pjäy mär bor go bäm go li kjinmo bakoe.

²⁰ »'Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrina. Walë shäng kjlara ko Jezabel. E tjlë ga "Tja Sbô tjlôkwo laga" le, gueniyo jyö erä. Tjlôkwo le shäng li go ga bor parkagaga jyäpgwe ara. Epga iche pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Epga iche öng sho twaraba sböpga jyäglö kong li uë bakoe. Eni ëmdë ga e slomi llëme. ²¹ Kong dbar tworor kop ara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe le wlo, gueniyo raye woydë llëme. ²² E kjïshko ga iër ber buk swlo ara, ba bukklo kjing go. Eye pë ba tjok, ga llëbo owa shärye löng li raye llëm ga shdun ara bakoe. ²³ Walë li wäpa zrör drete. Eshko ga bor tjlôkwo kjrägaga löng kës li ommyidë ga

wotjlik llë li, llëye woyde löng li, e miydër pjlú, ga pjäy kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryoromi li kjïshko.

²⁴ »'Gueniyo pjäy kjone kjone jëk löng Jezabel tjlôkwo li go llëme. Pjäy oppino kjok miydë Ä ï miydëba llëm wleniyo lëba li go llëm bakoe. Pjäyda ichër llëbo oblë shäryë llëme. ²⁵ Pjäy mär bor löng tjlôkwo kjrromi li go erä.

²⁶ »'Eye llëbo owa li zano, ga tja kolara äär jong ba dbo go ga kong dbo twër, tjëyoga uunkong iche wlo, ²⁷ dbo twara bor Datarë bor kong sorë ga eni. Ga "epga iche kjang; kole lok llëm ga shdüya ara, klung sbi dloroy pjäs wleni."† ²⁸ Ga kong dbala ko Dbar Kajoklo li twër ber ba kong bakoe. ²⁹ Eye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlôkwo le Sbô Sëyarë bor tjlôkwo kjrägaga kong li kuya yötso'le."

3

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlôkwo kjrägaga löng Sardis kjokyo li kong

¹ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlôkwo kjrägaga löng Sardis kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, wloshko tjeng Sbô Sëyaga doglo kjäk (7),* dbala kjwo kjäk (7) bakoe. E tjlë bomi kong ga 'Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy löng së lëba, gueniyo pjäy wolono löng wleni. ² |Pjäy wöllenzong! Pjäy dbo beno sira dö, ga jetoë. E kjïshko ga pjäy dbokjrozong. Ìn ga pjäy jëk löng pjlo bek bor Sbô bokso llëme. ³ Tjlôkwo kuromi, kjrromi li, e woyoshrozï, kolozï iröng obi. Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Pjäy wöllën

* 2:17 Dli ter kjok dogo dwayo le li, ko maná. (7) le li, e Sbô Sëya dbo oblë oblë li loklo.

† 2:27 Salmo 2.9. * 3:1 Sbô Sëyaga doglo kjäk

llëm ga tja koshëmi löng llëmshko ga tja jek bomi shwoy, no lü ä wleni.

⁴ »Pjây kjlöbö, bomi shwong shtimirë wliwli wleni llëm obi. Pjâyda omshäryono eni kjishko ga pjây iër ber jëklöng bor tjok, doyë shwong ko pjublún go. ⁵ Ëye llëbo owa li zano ga doyë shwong ko pjublún go, baïya dik. Ëye ber sök së ïyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo li go. Ga ëye llëbo owa li zano ga ba ko löng kjibokwo li go dwayo llëme. Ba kjishko ga tja tjlä bor Data, ba parkagaga kjok dogo so kong ga “Kjwe botoya” lër ba kong lok eni. ⁶ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwö le Sbö Sëyarë bor tjlökwö kragaga kong li kuya yötso’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwö kragaga löng Filadelfia kjokyo li kong

⁷ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwö kragaga löng Filadelfia kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjlara, e eröe. Tjlökwö bek laga li e bakoe. Pjlu David u bäng bäng dökklo tjeng ba wloshko. U bäng bäng döra ga bängzaga ërë llëm, u bäng bäng bängzara ga döga ërë llëm bakoe. E tjlä bomi kong ga ⁸ Pjây jëklöng sorë, e miydër. Ìzïa. U bäng bäng döror jong bomi boksho, bängzaga ërë llëme. Miydër ga pjây dbo ara llëm, gueniyo bor tjlökwö koloromi, tja rayoromi llëm bakoe. ⁹ Pjây löng lishko ga nopga löng kjlöbö, tjlä ga “Tjawa judíoga” le, miga jyö, epga Ä nopga erä. Llono ga epga ichër kjök tjok bomi boksho, ga tjlä

lok bomi kong ga “Nopga woyde Jesúsdë ara li pjây” le bomi kong eshko. ¹⁰ Dbar tjwe kjwara ga llëbo wen nopga löng kjok kjwang jikong li kong owa, epga tjlin wlo. Dënashko ga tja tjläno bomi kong ga “Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjang, tja rayëmi llëme” loror bomi kong eni, ga tjlökwö li koloromi. E kjishko ga dbar owa li tjweshko ga pjây dër yötso, pjây dër wlo.

¹¹ »Tja äär malinge. Llëye tjeng bomi tjok li jnezï, bomi potjwläkklo li döga ërë bomi shjiryö llëm wlo. ¹² Ëye llëbo owa li zano ga iër ber shäng Sbö u shwleyo wleni, ga ber shäng eni ïyado. E go ga bor Sbö ko li tër, bor Sbö kjokyo ko li tër, bor ko li tër bakoe.† Ba kjokyo li, Jerusalén kjokyo tjaglën li e. E ter kjok dogo dwayo. ¹³ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwö le Sbö Sëyarë bor tjlökwö kragaga kong li kuya yötso’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwö kragaga löng Laodicea kjokyo li kong

¹⁴ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwö kragaga löng Laodicea kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjlara, ‘Ber eni’ laga li e. Llëye le li shärye eni ïyado. Llëye ïna li le jlökwö. Llëbo shäryara Sbörë kës ichaga li e bakoe. E tjlä bomi kong ga ¹⁵ Pjây jëklöng sorë, e miydër. Pjây zengteng anmoyö wleni llëm, pjây kjlik ara anmoyö wleni llëm bakoe. Woydër ga pjây kjlik wleni, llëm ga pjây zengteng wleni. ¹⁶ Gueniyo pjây kjlikli wleni erö kjishko ga

† 3:12 Sbö ko li tak lok ba go, epga baïya kjishko.

† 3:16 Eshko dbaryo ga di bäng tjeng kjlik ara anmoyö, ga nopga dwlomnek di kjlik li go. Di bäng tjeng obi zengteng anmoyö, ga di eniyo li ie lok, ber löng wopjlu wlo. Gueniyo di bäng tjeng kjlikli llë, e ba kong ga llëno llëme.

pjāy tjwēr bor kjak roy dwayo wleni.[‡] ¹⁷ Pjāy tjlē ga «Tjawa dbur sho ara. Llēbo wlēnorwa ara. Llēye oblē woydērwa llēme» lēmi eni. Gueniyo pjāy song jlō, pjāy llēye dret, pjāy kjok igō llēm, pjāy shwong llēm bakoe. ¿Pjāy opkugō lōng llēmde? ¹⁸ E kjīshko ga lēr bomi kong ga dbur sho shōylōr suk pjir beno pjlu wleniyo tjwlēzī bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy ber lōng dbur ara jlōkoyo wlo. Shwong ko pjublun tjwlēzī bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy doyē e go wlo, pjāy lōng kjlop dret li lōkyo jnemi e go wlo. Ga bokkwo dwloyo tjwlēzī bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy kjok igō pjlu wlo.

¹⁹ » 'Ēye woydēr li jēk owashko ga wlon, ga poshdun, opyē jēk pjlo bek irōng wlo. Eni ga llēbo owa shāryēmi lōng li, e owa jlōe lozī, ga rayozīa. ²⁰ Kuzīa. Tja shāng na bomi u bāng bāng bomi rokē, tja iēmi opzrēk jek bomi tjok wlo. Ēye, tja kura, ga u bāng bāng li dōra bor kong ga tja opzrēk jek ber sōk ba tjok, ga tjawa iē ēng tjok.

²¹ » 'Llēbo owa li zanor, ga tja oōtong sōk bor Data tjok, ba pjlu sōkklo kjing go. Ēye llēbo owa li zano ga kong dbo twēr āar ber sōk bor tjok, bor pjlu sōkklo kjing go eni bako wlo. ²² Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo le Sbō Sēyarē bor tjlōkwo kragaga kong li kuya yōtso' le.»

4

Pjlu sōkklo jong kjwara kjok dogo

¹ E irgo ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga u bāng jong oojong kjwara kjok dogo. Ga ybō kuror pjlarā pjlu wli bakworoy wleni li tjlēno bor kong obi.

Tjlē ga «Pja tēmō. Llēye wen ēre irgo li pin bop kong» le. ² Jekdo eshko ga tja go Sbō Sēya jlōkoyo. Eshko ga pjlu sōkklo ĩn jong kjwara kjok dogo, kjing go ēbo sōk kjlara. ³ Sōk li so akkwo wolēsowa ko *jaspe, cornalina*, e kjoyoe. Sōkklo li sor go, donku pjang pjribri, kālā kēsong, akkwo wolēsowa ko *esmeralda* kjoyoe. ⁴ Sōkklo li sor go, pjlugga sōkklo lok sak pjok kjing-sho pkēng (24), tjlapga kjok llgwegga wleniyo sōk kjlara kjlara sōkklo li kjing go, doyono sōk shwong pjublun go, pjlu dlu ioklo shāryak dbur sho shōylōr go jong ba dlu kjing go. ⁵ Sōkklo jong roworbeshko li roy dwayo, llgwlēng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara bakoe. Sōkklo li boksho ga iōk pjē lok ri ri ba bakwo roy kjwo kjāk (7). Sbō Sēyaga doglo kjāk (7) li* e. ⁶ Ga llēbo ĩn buk sōkklo li boksho oblē, so dlung shāryak batlē sho go kjoyo, roigōy wēlēe.

Sōkklo li worbo go pjlor kar kar, āya lōng sē wleniyo tjeng kjlara kjlara. Doglo pkēng (4) li bokkwo lok llaw pogo, bām lē, irōng lē bakoe. ⁷ Kjlarā so dbong kjoyo, kjlarā so sōgla kjoyo, kjlarā bokkwo so no kjoyo, kjlarā so dōbung dbuk pjang kjoyoe. ⁸ Kjlarā kjlarā sjāgā lok ko tjer (6), ga bokkwo lok llaw pogo, sjāgā li dorko bakoe. Shkē dba ga tjlē lōng ĩyado. Tjlē ga

«Tjlapga Sbō, llēye shāryēp woydē li shāryēp ga pjluē.

Pja erōe. Pja erōe. Pja erōe.

Pja sōk ĩyado» le lok eni.

⁹ Sōk pjlu sōkklo kjing go li sōk ĩyado. E poshrēya āya lōng sē lirē ara, e ie lok ber kēsbang, tjwlō ara. Ga tjlē lok ba kong ga «Tjawa wopjlu bop tjok ĩyado» le eni. Le lok enishko ga ¹⁰ tjlapgaga kjok llgwegga

* 4:5 Sbō Sēyaga doglo kjāk (7) le li, e Sbō Sēya dbo oblē oblē li loklo.

wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkäng (24) löng li kjök tok sök li boksho. Ga poshrëya lok eni wopro ga ba pjlupga dlu ioklo ie ba sökklo li boksho, ga tjlë lok ga

¹¹ «Borwa Tjlapga, borwa Sbö, llëbo tjeng kës li shäryaga pjarë, woydorop eni kjishko. Ga beno löng së li laga pjarë bakoe. E kjishko ga pja tjwlö ara, pja iërwa ber kësang, tjwlö ara wlo, pja bangkjrërwa wlo, dbo ara li ber bop kong wlo bakoe» le lok eni.

5

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, kji-bokwo

¹ Eshko ga ïn ga sök pjlü sökklo kjing go li orkwo këlkong kji-bokwo tjeng kjwara, tak pjir kjwo kar kare. Kjibokwo li dira pjir, ga kjarbo smona kjibokwo smokklo go kjwo kjäk (7), roshwing llëm wlo. ² Ga ïn ga Sbö parkaga kjok dogo so shäng kjlara, dbo ara wleniyo. E tjlëno dbo go, tjlë ga «¿Ëye tjwlö ara, kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go li döya wlo, kjibokwo li roshwïya wlo?» le. ³⁻⁴ Gueniyo ëye tjwlö ara, kjibokwo li roshwïya, ïya wlo dret, ëye sök kjok dogo eniyo llëm, ëye sök kjok ëre kjing go eniyo llëm, ëye sök klung ëre dorko eniyo llëm bakoe. E kjishko ga tja slar ëëe. ⁵ Gueniyo tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kjlara tjlë bor kong ga «Pja slar ame. Judá tjëyo li dbongyo sök kjwe ïzong. Kjwe David tjëyo. Llëbo owa li zana pjire. E kjishko ga kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo kjwe döya ga pjlü, kjibokwo kjwe roshwïya ga pjlü bakoe» le.

⁶ Eshko ga ïn ga Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li kojono sök pjlü

sökklo lishko, äya löng së doglo pkäng (4) li, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo löng li, e tjrëko. Ga ïn ga zröraba kjoyoe. Öng li sjö kjwang kjäk (7), bokkwo kjwo kjäk (7), e Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),* ichak kjok kjwang jikong li loklo. ⁷ Eshko ga jek pjlü sökklo li zlong, ga sök pjlü sökklo kjing go li, kjibokwo tjeng ba orkwo këlkong li kjrara Öng lirë ey dwayo. ⁸ Kjrashko ga äya löng së doglo pkäng (4) li, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkäng (24) li, e kjök tonö tjeng Öng li boksho. Kjlara kjlara wloshko kjorkwang shäryak jong kjiiyo tjok tËy or go wleniyo tjeng kjwara, wloshko di ioklo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwöbö, roshko llëbo lö pjläblëe. Llëbo lö pjläblë li, e Sbö nopga syö li loklo. ⁹⁻¹⁰ Eshko ga tonö lok tËkwo tjaglën, tËkwoyo eni: «Pja zröraba,

ga bop srëng kwonop li go ga nopga tjwlënop Sbö kong.

Nopga tjwlënop li tjëyoga oblë oblë uunkong, tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong, kjok shto oblë oblë uunkong soga bakoe.

Nopga li iorop beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, borwa pjluyo li kong, ga ber löng nopga löng kjok ëre kjing go li ichaga ïyado wlo.

E kjishko ga pja tjwlö ara, kjibokwo kjwe kjrëp wlo, kjibokwo smokklo iak lok ba kjarbo go li döp wlo bakoe» le.

¹¹ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng träk llëm, shtëy ga äar llëm wleni. Löng pjlü sökklo li, äya löng së li, tjlapgaga li, e pjilör kalëkong pjiribrie. ¹² Ga tjlëno lok dbo ara. Tjlë ga «¿Öng zröraba kjwe tjwlö ara,

* 5:6 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëyaga dbo oblë oblë li loklo.

dbo ara li ber ba kong wlo,
 llëbo tjwlō ara tjeng kës li ber
 ba kong wlo,
 kjok miydë ara li ber ba kong
 wlo,
 bangkjrëba wlo,
 iëba ber kësbang, tjwlō ara wlo,
 poshrëkoba wlo bakoe!» le.

¹³ Eshko ga llëbo tjeng kës
 shäryara Sbörë kjok dogo, kjok ère
 kjing go, klung ère dorko, dlung
 tjrëko, e tjlëno lok uunkong bakoe.
 Tjlë ga

«¡Sök pjlū sökklo kjing go kjwe, Öng
 kjwe,
 e poshrërwa ÿyado,
 bangkjrërwa ÿyado,
 iërwa ber löng kës-kës, tjwlō ara
 ÿyado,
 dbo ara li ber ba kong ÿyado
 bakoe!» le.

¹⁴ Ga äya löng së doglo pkëng (4)
 li tjlë ga «Ber eni» le, ga tjlapgaga li
 kjök tonο, ga sök pjlū sökklo kjing
 go li, Öng li, e poshrëra lok.

6

*Kjibokwo smokklo iak lok kji-
 bokwo kjarbo go*

¹ E irgo ga ïn ga Öng Wlëp Ushko
 So llgwoklë li, kjibokwo smokklo
 iak lok kjibokwo go kjwo kjäk (7) li
 döra kjwara. Ga kur ga äya löng së
 li kjlara tjlëno dbo go, kjrik wleni.
 Tjlë ga «¡Pja tegö!» le. ² Ga ïnor
 jek obi, ga ïn ga kwomgla sök kjlara
 kjlo pjlublún. Kjlara sök ba kjing
 go wloshko sböng tjeng kjwangna.
 Ga kong pjlū dlu ioklo twaraba
 kjwara. E irgo ga jek sök kwomgla
 li kjing go, oba zang wlo le wleni.

³ E irgo ga kjibokwo smokklo
 döra Öng lirë kjwara obi. Eshko ga
 kur ga äya löng së li kjlara obi tjlë ga
 «¡Pja tegö!» le. ⁴ Eshko ga kwomgla
 wen sök kjlara obi, kjlo srëzrën.
 Kjlara sök ba kjing go. Ga kong
 dröng twaraba kjwangna kës-bange.

Ga kong dbo twaraba llëbo wlëp
 kjok ère kjing go li pjiya wlo, nopga
 ber löng èng zrök wlo.

⁵ E irgo ga kjibokwo smokklo
 döra Öng lirë kjwara obi, e tjok ga
 öötong kjwo mya. Eshko ga kur ga
 äya löng së li kjlara obi tjlë ga «¡Pja
 tegö!» le. Ga ïnor jek obi, ga ïn ga
 kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo
 sī. Kjlara sök ba kjing go, wloshko
 llëbo tjlëkklo tjeng kjwara. ⁶ Ga
 kur ga ëbo tjlëno äya löng së doglo
 pkëng (4) löng lishko dwayo. Tjlë
 ga «Nopga iëy ber löng parkë dbar
 kjwara, dwla kjrina bayo gök tjung
 wleni* äska dö, llëm ga dwla kjrina
 obi bayo gök tjung wleni kjwo mya
 äska döe. Gueniyo kjyo, kjilgwo bo
 dyo, e iëy srer llëme» le.

⁷ E irgo ga kjibokwo smokklo
 döra Öng lirë kjwara obi. Eshko
 ga kur ga äya löng së li kjlara obi
 tjlë ga «¡Pja tegö!» le. ⁸ Ga ïnor
 jek obi, ga ïn ga kwomgla wen sök
 kjlara obi, kjlo shwëshwë. Kjlara
 sök ba kjing go ko Shinmo Kägäyo,
 ga kjlara obi jek shäng ba irgo ko
 Shinmo Shtoyo. Kjok kjwang jikong
 li shdöktong beno kjinggwo pkëng
 (4), ga epga kong dbo twaraba
 nopga löng kjok kjrina li zrök pjiir
 wlo. Ga zröra dröng go, pjlū go, swlo
 go, äya kjloshko so go bakoe.

⁹ E irgo ga kjibokwo smokklo
 döra Öng lirë kjwara obi, e tjok ga
 öötong kjwo shkëng (5). Eshko ga
 ïn ga shinmoga sëya löng llëbo lö
 pjlëblë sukklo jong eshko li dirko.
 Epga löng së obishko ga Sbö tjlökwo
 kjrara lok, ga lara oba kong, ga
 zröraba e kjishko. ¹⁰ Eshko ga epga
 tjlëno dbo go. Tjlë ga «Tjlapga,
 llëye shäryëp woydë li shäryëp ga
 pjlūe. Pja eröe. Pja pjlū bek bakoe.
 ¿Äär jong llono ga nopga löng kjok
 kjing go li shdum, tjawa zröra lok
 li kjishko?» le. ¹¹ Eshko ga kjlara
 kjlara kong shwong twaraba ko

* 6:6 Göc tjung wleni, e bayo litro kjwara dik.

pjlublún, ga ëbo tjlë ba kong lok ga «Koshozĩ sira obi, bomi pjeyoga Sbõ parkagaga zrõkoba bomipjõy dik wlo'li, e zrõraba pjir guing» le.

¹² E irgo ga kjibokwo smokklo dõra Öng lirë kjwara obi. Eshko ga ñnor jek obi, ga ñn ga yo tjwe pjang kësbang kjrina, dlo kworkwono beno pjang yët, shwong ko yët wleni, mok kworkwono beno pjang srëzrën, srëng wleni, ¹³ dbala lono ter lok kjok ëre kjing go, kjor ko *higuera* bakwara pjlukdëshko ga bo lono wleni, ¹⁴ kjok dogo jek jëktëng erä, kjibokwo diroy wleni, ga dlup llë, di tjrëko llë, dlung tjrëko llë, e opkwono lok kjok shto oblë uunkong.

¹⁵ Eshko ga pjlupga löng kjok ëre kjing go, nopga tjwlõ ara wleniyo, ëngkjwaga kågäyoga, nopga uunkong parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyore, de llëmde, e töktong löng uunkong guëng lok ööng roshko, ak këskes tjeng dlup dirko bakoe. ¹⁶ Ga tjlë löng dlup kong, ak kong ga «Pjây tarzong borwa kjing go. Tjawa jnezĩ bomi dorko, tjawa wlëya sök pjlü sökklo kjing go lirë llëm wlo, tjawa shdũya Öng lirë ba iir ara li go llëm wlo bakoe.

¹⁷ Borwa shdüzilong dbaryo laraba li öötonge. Eye omkuk kjang ga äe» le löng eni.

7

Nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000) iak lok llëbo jyäglo go

¹ E irgo ga ñn ga Sbõ parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), kojono löng kjok pjir worbo kjringgwo pkëng (4) lishko, ga pjluk tek eshko dwayo li bänkira, kjok llë, dlung llë, kjor llë, e pjiya llëm wlo. ² Epga kong dbo twaraba, kjok ëre pjiya wlo, dlung bakoe.

Ga ñn ga Sbõ parkaga kjok dogo so kjlara obi tek tjwe shäng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo, wloshko Sbõ Sök İyado li jyäglo. Ga tjlëno parkagaga doglo pkëng (4) löng li kong. Tjlë ga ³ «Kjok llë, dlung llë, kjor llë, e pjimi llëm, äär jong llëbo jyäglo ioroy Sbõ parkagaga löng kës li bokdo go guing» le. ⁴ Eshko ga kur ga Israel tjeyoga iak lok llëbo jyäglo go li doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000).

⁵ Judä tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Rubén tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Gad tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

⁶ Aser tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Neftalí tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Manasés tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

⁷ Simeón tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Leví tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Isacar tjeyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw

dbāw p̄jloglo p̄jök (12,000).

⁸ Zabolón t̄jēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw p̄jloglo p̄jök (12,000).

José t̄jēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw p̄jloglo p̄jök (12,000).

Benjamin t̄jēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw p̄jloglo p̄jök (12,000).

Nopga ara doyono löng shwong ko p̄jublún

⁹ E irgo ga ĩnor jek obi, ga ĩn eshko p̄jlu sökklo li, Öng li, e boksho ga nopga löng trāk llēm, shtēy ga äär llēm wleni. T̄jēyoga oblē oblē uunkong löng eshko. Nopga kjok oblē oblē uunkong so löng eshko. Nopga t̄jlē t̄jlökwo oblē oblē uunkong löng eshko bakoe. Doyono löng shwong p̄jublún go, kjlara kjlara wloshko mek korga.

¹⁰ Ga t̄jlēno dbo go. T̄jlē ga «ĭBorwa Sbō, e sök p̄jlu sökklo kjwe kjing go!

ĭNo döga li kjwe!

ĭNo döga li Öng kjwe bakoe!» le.

¹¹ Sbō parkagaga kjok dogo so kojono löng p̄jlu sökklo li, äya löng sē doglo pkéng (4) li, t̄jlapgaga li, e p̄jlor kalēkong p̄jribri li, e kjujono bokdo kjlay klung go, ga Sbō poshrēra lok. ¹² T̄jlē ga

«ĭBer eni!

ĭBorwa Sbō,

e poshrēra ĩyado,

e iērwa ber kēsbang, t̄jwlō ara ĩyado,

kjok miydē ara li ber ba kong ĩyado,

“T̄jawa wop̄jlú ba tjok” lērwa ĩyado,

dbo ara li ber ba kong ĩyado bakoe!

ĭBer eni!» le.

¹³ Eshko ga t̄jlapgaga löng li kjlara t̄jlē bor kong ga «ĭLöng

shwong ko p̄jublún kjwe ě, kjone so, e miydēpde?»

¹⁴ «T̄jlapga, kjwepga ě miydēr llēme» lēr ba kong.

Kuya ga t̄jlē bor kong ga «Kjwepga to jek löng song jlō, llēbo weno owa kēsbang dbaryo, gueniyo ba shwong, e kwoshkwara Öng kjwe srēng li go beno p̄jublüne. ¹⁵ E kjīshko ga löng Sbō p̄jlu sökklo kjwe boksho, ga beno löng parkē ba u roy shkē dbae. Ga kjwepga daga beno Sbörē om go. ¹⁶ Beno löng p̄jli kuk ame, wodogro ame, suya dlorē ame, barwe kjok kjlikdē ame bakoe. ¹⁷ Öng sök p̄jlu sökklo jong kjweshko go kjwe ber ba daga, kjwepga söya äär di shji ie ber löng sē jlökoyo wleniyo buk lishko. Ga ba boryo krōya Sbörē, ber löng slar ame wlo» le.

8

Llēbo lö p̄jlēblē bakpwo

¹ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirē kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo kjäk (7). Eshko ga kjok dogo beno kjing wop tjoke.

² E irgo ga ĩn ga Sbō parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7) löng Sbō boksho li kong wli twaraba kjwara kjwarae. ³ Eshko ga Sbō parkaga kjok dogo so tek shäng kjlara obi, wloshko llēbo lö p̄jlēblē bakpwo shāryak dbur sho shōylōr go, ga öötong shäng llēbo lö p̄jlēblē sukklō shāryak dbur sho shōylōr go jong li zlong. Eshko ga kong llēbo lö p̄jlēblē twaraba ara, suya Sbō nopga syō li tjok, llēbo lö p̄jlēblē sukklō jong p̄jlu sökklo boksho li kjing go wlo. ⁴ Ga llēbo lö p̄jlēblē li yō jem p̄jang Sbō parkaga li orkwo dwayo Sbō boksho, Sbō nopga syō li tjok.

⁵ Eshko ga iök sēya kjrara Sbō parkaga lirē kjwöbö, llēbo lö p̄jlēblē

sukklo li dwayo, ga iara llëbo bap-kwo li roy, beno tjunge. E irgo ga iök sëya tjeng ba bapkworo li dbura jer kjok ëre kjing go. Eshko ga kjirik ri ri le ara, ligwllëng tur jong lletllet llaw pogo, yo iano bakoe.

Wli

⁶ E irgo ga Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li poshäryono löng pjir, ba wli li bakwë wlo.

⁷ Sbö parkaga bäm li, ba wli bakwara, ga iök lono ter kjok ëre kjing go, di zeng kjwolong tjok, srëng tjok bakoe. Ga kjok kjwang jikong li shdöktong beno kjringsgwo mya, ga kjok kjrina li sura pjir, kjor llë, kjlo sho llë tjeng eshko li tjok.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga llëbo so dlup kësbang pjë jong ri ri kjoyo, e dburaba jer dlung roshko. Ga dlung kjwang jikong li shdöktong beno kjringsgwo mya, ga dlung kjrina li kworkwono beno srëng eröe. ⁹ Ga llëbo tjeng së ba roy li kjëtong dret, kjoyong jëk tjeng ba kjing go li pjitong dret bakoe.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di llë, di bäng llë, e shdöktong beno kjringsgwo mya, ga dbala lono kjwara kësbang, iök ri ri wleni, di kjrina li kjing go. ¹¹ Dbala li ko Këä, ga di kjrina li iara beno tjeng këä. Di sreno li kjishko ga nopga wolono arae.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga dlo kälä shdöktong beno kjringsgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, mok kälä shdöktong beno kjringsgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, dbala kälä shdöktong beno kjringsgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët bakoe. E kjishko ga dba li shdöktong beno kjringsgwo mya, ga dbar kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yët, shkë li shdöktong beno kjringsgwo mya

bako, ga shkër kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yët bakoe.

¹³ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga döbung kuror dbuk pjang kjwara kjok dogo, tjllëno pjang dbo go. Tjllë ga «jPjäy nopga löng kjok kjing go, Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya obi löng ba wli bakwë wlo! jE kjishko ga pjäy song jlö, pjäy song jlö, pjäy song jlöel» le.

9

¹ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga ïn ga dbala lono ter kjwara kjok dogo dwayo, kjok ëre kjing go. Dbala li kong u bäng bäng dökklo twaraba kjwara, pjllëbgwo jong rong anmoyö li dökklo. ² Ga pjllëbgwo li kop dörashko ga yö tëm tur jong ba roy dwayo, llëbo sukklo kësbang anmoyö wleni. ³ Eshko ga yö jem pjang li roshko dwayo sekwa ter tur jong träk llëm, shdöktong kjok kjwang jikong, ga kong dbo twaraba nopga ue wlo, no ue dyërë wleni. ⁴ Gueniyo ichara kjlo sho llë, kjor korga llë, llëbo kësang llë, e uë llëme. Ichara nopga Sbö jyäglo lok ba bokdo go llëm wleniyo li uë eröe. ⁵ Gueniyo ichara beno löng nopga li zrök llëm, beno löng ba shdung ara, äär jong moglo shkëng (5). Ue lokshko ga kuya ga uara dyërë wleni. ⁶ Eshko dbaryo ga nopga löng li wolon woydë, gueniyo wolon llëme. Wolon woydë ara ëmdë ga wolon ga äe.

⁷ Sekwa lër li, e so kwomgla doyak pjir, jongya ëngkjwë wlo li kjoyoe. Ba kâ kjing go llëbo pjang so pjrupga dlu ioklo shäryak dbur sho shöylör go li kjoyo, ba bokkwo so no bokkwo kjoyo, ⁸ ba kâkzong so walë kâkzong kjoyo, ba kowo so dbong kowo kjoyo bakoe. ⁹ Ba worbu wlikoklo so worbu wlikoklo shäryak dröng sho go kjoyo, ba

sjägä, e pjluk so jëkkïo ara dopshira kwomglarë jëk löng ëngkjwë wlo li kjoyo, ¹⁰ ba pjlak, e dbo go jong swlet, so dyë shju kjoyo, ga ba pjlak li go ga nopga shduna ara, äär jong moglo shkëng (5). ¹¹ Sekwa li pjluyo sök kjlara. Hebreo tjëlkwö go ko Abadón. Grecia so tjëlkwö go ko Apolión.* E Ä parkaga, parkë shäng pjëbgwo jong rong anmoyö li daga.

¹² Llëbo owa anmoyö bäm li jek tjän. Gueniyo beno kjrjing pjök obi.

¹³ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara. Llëbo lö pjëblië sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong Sbö boksho li goshko sjö iak lok kjwang pkëng (4). Eshko ga ybö kuror pjlara sjö lok li go dwayo. ¹⁴ Tjlë parkaga wli bakwaga li kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), pjrik löng di kësbang ko Éufrates pjangshko li, e döba» le.

¹⁵ Sbö parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li, e iak beno pjrik löng eshko, ba dloyo, dbaryo, mokyö, luyo li öötong guing, nopga zrök ara eshko wlo. Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjrjinggwo mya. Ga parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li döktong, ga nopga kjrina li zröra lok drete.

¹⁶ Eshko ga ëngkjwagaga jëk löng kwomgla söga ara. Kur ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pjök (200,000,000). ¹⁷ Kwomgla, ba söga, e ñnor, shji yoño wleni li, ga so eni. Ba worbu wlikoklo kjwo srëzrën, ding ding, shöylör bakoe. Kwomgla kägä li so dbong kägä kjoyoe. Iök tur jong ba kjak roy dwayo, yö tjok, akkwo ko *azufre* tjok bakoe.

¹⁸ Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjrjinggwo mya. Ga kjrina li wolono dret, llëbo tur ba kjak roy ëre kjishko.

¹⁹ Kwomgla li dbo ara tjeng ba kjakshko, ba pjlakshko bakoe. Ba pjlak li kägä tjok, so dgur kjoyo, ga nopga shduna lok ara e go.

²⁰ Nopga zröra llëbo owa lirë llëm, beno löng së li, llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Ä sëyaga poshrëk, llëbo jyägïo oblë oblë li poshrëk bakoe. Llëbo jyägïo li shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjublún go, dröng sho so klung sho kjoyo go, ak go, kjorkwang go bako, gueniyo kjok ïga lok llëm, kjok kuga lok llëm, jëk llëm bakoe. ²¹ Enido ga nopga li beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë, oba zröya, oba ie ybi go, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë bakoe. Llëbo owa shäryara kës ëre, e rayara lok llëme.

10

Sbö parkaga kjok dogo so, wloshko kjibokwo chirawa

¹ E irgo ga ñn ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo ter pjang kjlara obi kjok dogo dwayo, doyono pjäng sho go wleni, donku pjang ba dlu kjing bakoe. Ba bokkwo so dlo kjoyo, ba dre so iök kjoyo. ² Wloshko tjeng kjibokwo kjwara chirawa, roshwing pjir ba orkwo kjing go. Ba dre këlëkong iara dlung kjing, ga milëkong iara klung kjing. ³ Eshko ga öö le dbo go, dbong kjluno wleni. Lara pjirshko ga kjrik kjwang kjäk (7) li dlöktong, ri ri le kjwangnashko kjwangnashko. ⁴ Tjëlkwö lara kjrik kjwang kjäk (7) lirë tër wlo loror, gueniyo kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjëlë bor kong ga «Jnes ber tjeng bop pjlushko. Tëy llëme» le.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing li, orkwo këlëkong poyono jem kjok dogo, ⁶⁻⁷ ga tjëlëno jlökoyo.

* 9:11 Hebreo tjëlkwö Abadón, Grecia so tjëlkwö Apolión, e no pjiga loklo.

Tjlë ga «iLlëye koshëy ame! Llëye shäryë wlo li, e laga Sbörë, ga lara ba tjlökwo lagaga kong dënashko. Maling ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi li, ba wli bakwe. Ga llëbo lara Sbörë kës li, e shäryë eshko» le. Tjlëno enishko ga tjlëno jlökoyo, Sök İyado li ko go. Kjok dogo, klung ëre, dlung, e shäryaga li e, llëbo tjeng kës eshko li tjok.

⁸ E irgo ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara jek obi, tjlë bor kong ga «Pja nom, ga kjibokwo roshwing pjir tjeng Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing wloshko li kjrëba» le.

⁹ Eni ga tja jek öötong Sbö parkaga li zlong, ga kjibokwo li rokoror ba kong. Kuya ga tjlë bor kong ga «Kjrozong, Uozong. Zrërop bop kjak roy ga kup ga pjëlëbië, or dyo dik, gueniyo jer öötong bop bögwö roshko ga bop bögwö li ie ber kë ara» le. ¹⁰ Eni ga kjroror ba wloshko dwayo, ga uoror. Tjeng bor kjak royshko ga pjëlëbië, or dyo dik, gueniyo jer öötong bor bögwö roshko ga bor bögwö li iara beno kë ara.

¹¹ Eshko ga ëbo tjlë bor kong ga «llëbo wen tjëyoga oblë oblë tjok li, llëbo wen kjok shto oblë oblë sopga tjok li, llëbo wen nopga tjlë tjlökwo oblë oblë tjok li, llëbo wen pjlungga oblë oblë tjok li, e los jek obi» le.

11

Sbö tjlökwo lagaga do pjök

¹ Eshko ga tja kong kjorkwang twara ëborë kjlara, llëbo tjllëkklo wleni, ga tjlë bor kong ga «Pja kojös, pja nom Sbö u tjllëk, öng sho sukklö jong ba zlong bäng li tjok, ga löng ba poshrëk eshko li shtëp bakoe. ² Gueniyo ba u bäng kjako li tjllëp llëm, e twak beno tjeng nopga judio llëm wleniyo li kong. Sbö kjokyo Jerusalën, e twak beno tjeng ba wloshko, epga jek löng, tek löng

e roshko moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo. ³ Eshkoshko ga nopga ichër do pjök, bor tjlökwo roy lë oba kong dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260) wlo. Ga shärye lok eni, doyono löng sopokklo shwongyo go» le.

⁴ Kjok ëre Tjlapgayo li bokshto ga kjor lok do pjök ko *olivo*, iök shjiy bapkwö lok do pjök bakoe. Kjor li, iök bapkwö li, e nopga do pjök li jyäglo. ⁵ Eye tjwe ba shdung lëshko ga iök to tur nopga do pjök li kjak roy dwayo, ga ba wloyoga tjwe löng li pjiya drete. Eye ba shdung woýdë ga wolon eni kjluwe. ⁶ Epga kong dbo twaraba, shunyo slong, äär jong Sbö tjlökwo lara pjir guing. Ga kong dbo twaraba obi, di kjlopswë ber srëng wlo, swlo oblë oblë ichë tjwe kjok ëre kjing go wlo bakoe.

⁷ Sbö tjlökwo lara lok pjir irgo ga äya owa sök pjëlëbgwo jong rong anmoyö lishko li shrono shäng ëngkwono ba tjok, ga epga zröra.

⁸ E irgo ga ba doyo beno tjeng kjok tjwlo ara li irbo bäng go, Tjlapga Jesús zröraba pjang kjlös go dënashko kjokyo lishko. Kjok eshko li, e so Sodoma kjokyo, Egipto kjokyo, e kjoyoe. ⁹ Ga nopga tjwe shinmoga tjeng li ik ara, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga bakoe. Öör löng eni äär jong dbargwo mya kjingsho bëy, gueniyo ëye wotjllëno ba doyo tjeng li jnek llëme. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga löng kjok ëre kjing go beno löng wopjlu, ga llëbo twara lok ëng kong, ba sëngglo, shinmoga wolono dbaryo li shrëk wlo. Shäryara lok eni, löng së obishko ga nopga li shduna Sbö tjlökwo lagaga lirë ara kjishko.

¹¹ Gueniyo öötong dbargwo mya kjingsho bëyshko ga woshrra Sbörë iröng obi, ga kojongö löng.

Īya nopga löng lirë ga bangkjre lok ara anmoyō. ¹² Eshko ga ybō kura nopga do pjök lirë ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlēno dbo go. Tjlē ba kong ga «Pjāy tēmō» le. Ga Īya ba wloyogarë löng wopro ga to jem kjok dogo, pjäng sho roshko.

¹³ Jekdo eshko ga yo to jem kësbang. Kjok eshko li shdöktong beno kjringswo sak kjwara (10), ga kjrina lishko ga u lok li toktong pjir, ga nopga wolono doglo sak dbāw dbāw pjloglo kjäk (7,000). Beno löng sē li, Sbō sök kjok dogo li bangkjrara lok ara, ga iara lok beno kësbang, tjwlō ara bakoe.

¹⁴ Llēbo owa anmoyō pjök li jek tjän. Gueniyo kjrina obi li tjwe döröe.

Wli kjwara obi

¹⁵ E irgo ga Sbō parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Eshko ga ēbo tjlēno lok dbo ara kjok dogo. Tjlē ga «Bi Tjlapga, ba Cristo,

e öötong beno löng nopga löng kjok kjing go li pjlyuga, ga iche lok ĩyado» le.

¹⁶ E irgo ga tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkäng (24) löng Sbō bokshto, ba pjlu sökklo kjwara kjwara kjing go li kjök tono, ga Sbō poshrëra lok, ¹⁷ tjlē ga

«Tjlapga Sbō,
llēye shäryëp woydë li shäryëp
ga pjluë.

Pja sök ĩyado.

Bop dbo ara go ga pja öötong sök nopga löng kës li ichaga.

Tjawa wopjlú bop tjok e kjishko.

¹⁸ Tjēyoga löng kës li iirkono ara bop kongshko ga

pja iirkono ara ba kong lok bakoe.

Shinmoga llgwezlöng dbaryo li öötonge.

Bop parkagaga, bop tjlökwō lagaga, ba potjwlēzlöng dbaryo li öötong bakoe.

Bop nopga tjwlō ara, tjwlō chira, bop ko bangkjrägaga löng kës,

epga potjwlēp pjire.

Ga kjok pjiga li pjip drete» le.

¹⁹ Eshko ga Sbō u jong kjok dogo li u bäng roshwinaba jong oojong, ga roshko ba tjlökwō woyoshroklo bapkwō buk li ĩnor. Eshko ga llgwlläng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara, yo ian pjäng, di zeng shrono ter kjwolöng ara bakoe.

12

Walë, äya so Ööka kjoyo

¹ E irgo ga llēbo jyäglo weno pjäng kësbang kjok dogo. Walë shäng kjlara eshko, doyono shäng dlo go wleni, mok pjäng ba dre dirko, ga dbala tjeng ba kä kjing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), pjlu dlu ioklo wleni. ² Walë li shäng kjlaraso llēm, ga ay le ara, chida buk dörö kjishko. ³ Eshko ga llēbo jyäglo weno pjäng kjrina obi. Äya kësbang sök kjlara kjlo srëzrën, so Ööka kjoyoe. Äya li kägä kjwo kjäk (7), pjlu dlu ioklo iak jong kjwara kjwara li kjing go, sjö kwang sak kjwara (10) bakoe. ⁴ Dbala shdöktong beno kjringswo mya. Ga kjrara kjrina ba pjlak go, ga dbura ter lok kjok ëre kjing go. Eshko ga öötong sök walë li bokshto, chida li wen bukshko ga ue jekdo wlo le.

⁵ E irgo ga chida buk kjlara domer. Llono ga tjēyoga löng kës li iche kjange. Gueniyo eshko ga chida li kjara Sbörë ey dwayo, ga söra jek öötong kjok dogo beno sök ba tjok. ⁶ Walë lira töktong jek öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llēmshko lishko, ga dara Sbörë eshko dbargwo sak dbāw dbāw kjingsho sak dbāw

pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260).

Miguel ëngkjwono äya so Ööka kjoyo li tjok

⁷E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ko Miguel, e töno ba pjeyoga Sbö parkaga kjok dogo so tjok, ga ëngkjwono lok äya li tjok, äya pjeyoga kjok dogo so li tjok bakoe. ⁸Ga äya li jenoë. E kjishko ga epga beno löng eshko kjok dogo ame. ⁹Äya li dburaba ter kjok ëre kjing go, ba pjeyoga kjok dogo so li tjok. Äya li, dgur dënashko li e. E kowëba Ä. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo jyäpgwaga li e.

¹⁰Eshko ga kur ga ëbo tjläno dbo go kjok dogo. Tjlë ga «Eeri ga ba nopga döra Sbörë pjire. Bi pjeyoga rotaga shkë dba bi Sbö boksho li, e dburaba jer kjok ëre kjing go. E go ga Sbö dbo ara, Cristo dbo ara, e ÿ wëläe. Ga Sbö beno sök bi pjluo.

¹¹Ä zana bi pjeyogarë pjir, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë srëng li go, Sbö tjläkwo lara lok li go bakoe. «Tjawa mär Öng li go» le lok, ga wolon li bangkjre lok llëme. ¹²E kjishko ga pjây löng kjok dogo, pjây wopjlüë. Gueniyo pjây löng kjok kjing go, pjây löng dlung roy, pjây song jlöë. Ä to jer öötong shäng bomi shwoy, ga iirkë ara, dbar ba kong beno sira dö kjishko.

Pjây löng song jlö e kjishko» le.

¹³Äya so Ööka kjoyo li lono ter kjok ëre kjing go eni. Miydarashko ga to shäng chida li mekë irp-jang. ¹⁴Gueniyo walë li kong, sjägä twara Sbörë ko pjök, kësks, döbung sjägä wleni. E irgo ga sjägä li go ga dbuktong to, öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro

no llëmshko lishko, shaya dgur lirë ga ä lishko, ga dara Sbörë eshko, lu pjloglo sak mya kjingsho bëy.

¹⁵E irgo ga di ichara dgur lirë tur ba kjak roy dwayo, di kës wleni, walë li söya di lirë wlo le. ¹⁶Gueniyo walë li kjimtara klung lirë, jyä dlaktong, ga di jer li dwara pjire. ¹⁷E kjishko ga äya li iirkono ara walë li kong, ga to ëngkjwë ba tjëyoga tek beno ba irgo li tjok. Nopga Sbö tjläkwo kolaga mär löng Jesús go li epga. ¹⁸Äya lira beno sök dlung sor go erä.

13

Äya weno tëm dlung roy dwayo kjlara

¹E irgo ga ïn ga äya wen tëm sök kjlara obi, dlung roy dwayo. Äya li kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), pjlungga dlu ioklo iak jong kjwangna kjwangna li kjing go. Ko jyä tak pjang kägä kjwara kjwara li go, Sbö läywoklö owa wleni. ²Äya li so dbong kjoyo, ba dre so äya kjloshko so sok kësbandg zok ara li dre kjoyo, ba kjak so dbong kjak kjoyo bakoe. Eshko ga iara Äya so Ööka kjoyo lirë beno sök ba pjlu sökklö kjing go, ga kong dbo twara, oba iche wlo. ³Ïn ga äya li kägä kjwara zak jong ba skato, gueniyo pjano iröng. Ïya nopga löng kjok ëre kjing go lirë ga yëy le lok erä, ga uunkong töno lok ba tjok. ⁴Äya so Ööka kjoyo li poshrëra lok, dbo twara Äya li kong kjishko. Äya weno tëm dlung roy dwayo li poshrëra lok bakoe. Tjlë lok ga «¿Ëye äär äya kjwe dikdo? ¿Ëye äya kjwe zangdo?» le lok eni.

⁵Äya li iara Ärë krë ara wlo, tjlä tjläkwo Sbö läywoklö owa wleni wlo, oba ichë moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo bakoe. ⁶Eshkoshko ga Sbö läywara owa jlökoyo, Sbö ko, ba u, nopga löng

kjok dogo, e läywara owa uunkong.
 7 E kong dbo twara Äre to ëngkjwë
 Sbõ nopga tjok wlo, ga epga zanae.
 Ga kong dbo twara Sbörë, kjok shto
 oblë oblë uunkong sopga, tjëyoga
 oblë oblë uunkong, nopga tjlä
 tjlökwö oblë oblë uunkong, e iche
 wlo. 8 Nopga löng kjok ëre kjing go
 kës ko tak pjang Öng Wlëp Ushko So
 Llgwoklë zröraba li kjibokwoyo go
 llëm wleniyo, Äya li poshrëra lok.
 Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko
 ga ëye ber sök së İyado Sbõ tjok wlo
 ga ba ko, e tak lok kjibokwo ëre go
 tjän.

9 Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga
 kuya yõtso.

10 Ëye shakoba, sökoba kjok shto
 oblë wlo ga

shakoba, sökoba kjok shto oblë.

Ëye zrökoba dröng go wlo ga

zrökoba dröng go.

Miydëy tjlökwö ëre go ga llëbo wen
 Sbõ nopga kong owa ëmdë ga
 woyde ga kuya kjang, Sbõ raye llëm
 bakoe.

*Äya weno tëm klung roy dwayo
 kjlara*

11 E irgo ga İn ga äya wen tëm sök
 kjlara, klung roy dwayo. Äya li sjö
 kjwang pjök, so öng wlëp ushko so
 llgwoklë sjö kjoyo, gueniyo tjlä äya
 so Ööka kjoyo li dik. 12 Era parkono
 Äya zak pjano li dbo go, ga nopga
 löng kjok ëre kjing go kës li iara ba
 poshrëk. 13 Eshko ga llëbo İydëba
 llëm wleniyo shäryara kësbang oblë
 oblë ara, kjrina li, iök ichara ter
 kjok dogo dwayo shrono kjok ëre
 kjing go oba bokshto. 14 Llëbo
 eni li shäryara äya bäm İyo li kong.
 E go ga nopga löng kjok kjing go
 li jyäpgwara uunkong. Ga epga
 iara äya bäm İyo li jyäglo shäryë
 kjlara, ie lok ber kësbang, tjwlo ara
 wlo. Äya bäm İyo li kjupäshko ga
 zaraba dröng go, gueniyo wolono
 llëm, pjano iröng obi. 15 Äya weno

tëm klung roy dwayo li kong dbo
 twaraba, äya jyäglo shäryara nop-
 garë li iche tjlä wlo. Eshko ga ëye
 äya jyäglo li poshrëra llëm ga ichara
 zrökoba wlo. 16 Ga nopga iara
 uunkong llëbo jyäglo ie ba bokdo
 go, llëm ga ba orkwö këëkong go.
 Nopga tjwlo ara wleniyo, nopga
 tjwlo chira wleniyo, nopga dbur
 ara wleniyo, nopga song wleniyo,
 parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo,
 nopga eni llëm wleniyo, e iara
 uunkong ba shäryë eni. 17 Eni ga
 ëye llëbo jyäglo li iak lok llëm ga
 llëye tjwleya ga ä, llëye soyneya ga
 ä bakoe. Llëbo jyäglo li, e äya ko li
 loklo, ba ko li shtoroy ga äär bayo
 kjöm li loklo bakoe.

18 Ba ko li shtëy ga äär bayo kjöm
 li miydëy wlo ga woyde ga shji kjok
 miydë ara. Ëye kjok miydë ara ga
 shte ga pjlú, ga äär ber sak dbäw
 pjloglo tjer kjingsho sak tjer kjing-
 sho tjer (666). Era domer kjlara li
 loklo.

14

*Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë,
 nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo
 sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw
 pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw
 dbäw pjloglo pkëng (144,000)*

1 E irgo ga İnor jek obi, ga İn ga
 Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sök
 Siön dlupyo go bor bokshto. Eshko
 ga yorkaga nopga doglo sak dbäw
 dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho
 sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng
 kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo
 pkëng (144,000), uunkong li bokdo
 go Öng li ko jyä tak pjang, Öng Data
 li ko jyä tak pjang bakoe. 2 Eshko ga
 kur ga llëbo ter pjluk jong kjok dogo
 dwayo, pjluk li so di kës pjlublunyo
 li pjlukyo kjoyo, so kjrik ri ri
 li pjlukyo kjoyo, so kjorkwang
 shäryak jong kjiyo tjok tëy or go
 wleniyo tëba löng li kjoyo bakoe.
 3 Ga nopga löng li tono lok tëkwö

tjaglën, pjlu sökklo jong kjok dogo li bokshto, äya löng së doglo pkëng (4) li bokshto, tjlapgaga kjok llgweya wleniyo li bokshto bakoe. Gueniyo nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000) li tokdo eröe. Nopga döktong löng kjok ère kjing go li epga. Èye oblë tè ba tèkwo li go ga äe. ⁴⁻⁵ Epga llëbo owa shäryono walëga tjok llëm, jyörkono llëm bakoe. Beno löng pogo llëye dret Sbö bokso erä. Ga to löng Öng li irgo, jek kjone lishko. Epga döraba nopga löng kës li tjrëko dwayo, ga twaraba Sbö kong, Öng li kong, ba sëngglo, bo kwirkono bäm ÿyo li kjaraba, twaraba ba kong wleni.

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya

⁶ Eshko ga ïn ga Sbö parkaga kjok dogo so dbuk pjang kjlara, tjlokwo pjlu ber iyado wlo li söya tjeng nopga löng kjok ère kjing go kës li kong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga kong, tjëyoga oblë oblë uunkong kong, nopga tjlä tjlokwo oblë oblë uunkong kong bakoe. ⁷ Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Nopga llgweya Sbörë dbaryo li öötonge. E kjishko ga Sbö bangkjirozï, iozï ber kësbang, tjwlö ara, poshrëzï bakoe. Kjok uunkong shäryaga li e, kjopkwo, kjok ère, dlung, di wen lok kjone pogo bakoe» le.

⁸ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara, tjlä ga «¡E pjitonge! ¡Babilonia kjokyo tjwlö ara li pjitonge! Tjëyoga oblë oblë pinggaga llëbo owa shäryë oblë oblë li e. Epga ichara Sbö rayë bakoe. E pjitong e kjishko» le.

⁹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara obi. Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Èye äya li poshrëk, èye ba jyäglö li poshrëk,

èye bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglö li jyä tak pjang ga ¹⁰ Sbö iirkono ara ba kong. E kjishko ga èye Sbö iono ber iirshko ga shdüya sorë ga epga shdüya eni bakoe. Epga suya akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri li tjok, Sbö parkagaga kjok dogo so bokshto, Öng li bokshto bakoe. ¹¹ Epga shdüya eni iyado, ba iök li sjer llëm shkë jïk, dba jïk. Shäryë eni, äya li poshrëra lok kjishko, ba jyäglö li poshrëra lok kjishko, bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglö li jyä tak pjang kjishko bakoe» le.

¹² Miydëy tjlokwo ère go ga llëbo wen Sbö nopga, ba kolagaga li kong owa ëmdë ga woyde ga kuya kjang, Jesús raye llëm bakoe.

¹³ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä ga «Tjlokwo ère tozong. Eeri jek lëkong ga èye mär beno löng Tjlapga Jesús go wolonoshko guing ga ber wopjlúe» le.

Kuya Sbö Sëyarë ga tjlä ga «Èng, eni. Epga sjeno parkorbo, ga potjwlëya Sbörë ba pak li kjishko» le.

Dwla bo skozlong dbaryo, kjillgwo bo skozlong dbaryo

¹⁴ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga pjäng sho wen pjang kjrina pjublún, kjing go sök kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, dlu kjing go pjlu dlu ioklo pjang kjwara shäryak dbur sho shöyïör go, wloshko dröng tjeng kjwangna zöngë. ¹⁵ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara, Sbö u jong li roy dwayo, ga tjläno sök pjäng sho kjing go li kong dbo go. Tjlë ga «Dwla bo kwirkono tjän, ga dwla bo skozlong dbaryo öötonge. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom dwla bo tjeng li skok» le. ¹⁶ Kuya ga ba dröng li go ga dwla bo tjeng kjok ère kjing go kës li zakza tas erä.

17 Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara obi, Sbö u jong kjok dogo li roy dwayo, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng bakoe. ¹⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so wen shäng kjlara obi. E parkë shäng iök pjë jong ri ri llëbo lõ pjlëblë sukklo kjing go li dë, sjer llëm wlo. Eshko ga tek shäng öng sukklo jong li shwoy dwayo, ga tjläno wloshko dröng tjeng li kong dbo go. Tjlë ga «Kjillgwo bo kwirkono tjän. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom jer kjok kjing go, kjillgwo bo tjeng li töng» le. ¹⁹ Kuya ga ba dröng li go ga kjillgwo bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas, ga dbukza jer kjillgwo bo llruzlong shtoyo li roshko. E no shdüzlöng shtoyo li loklo, ëye Sbö iono iirshko ga shdüya tjenglishko. ²⁰ Kjillgwo bo llruzlong shtoyo li jong kjok eshko li worbo go. Eni ga kjillgwo bo li llrura eshko, ga ba srëng li tur jer jong e roy dwayo di kësbang wleni, öötong kjlay kwomgla kjëngso go, äär jong pjolae. Shji äär ba pjlarbo wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjwara (10) dik.*

15

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), no shdungglo kkringgwo kjäk (7)

¹ E irgo ga ïn ga llëbo jyäglo wen pjang kësbang kjok dogo kjrina obi. Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kkringgwo kjäk (7) ba tjok. Sbö iir li pjir e go. ² Eshko ga llëbo ïn buk so dlung shäryak batlë sho go kjoyo, roshko iök. Dlung li sor go nopga kojono tjeng ara, äya li zana lok, ba jyäglo li zana lok, ba ko li shtoroy ga öötong kjöm li zana lok

bakoe. Kong kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo twara Sbörë kjwara kjwara tjän, ga beno tjeng ba wloshko. ³ Eshko ga tono lok Sbö parkaga tek dënashko so Moisés li tëkwo, Öng li tëkwo bako, tëkwoyo eni:

«Tjläpga Sbö,

llëye shäryëp woydë li shäryëp
ga pjluë.

Bop pak shäryorop li,
e kësbang, wolëso.

Llëbo bek li,
e shäryopdë.

Tjëyoga kës pjluoyo ïyado li pja eröe.

⁴ Tjläpga, ëye, pja bangkjre llëmyo drete.

Ëye, bop ko ie ber kësbang, tjwlö
ara llëmyo drete.

Pja eröe.

Ëye oblë eniyo drete.

Bop pak pjlo bek li beno wëllë,
tjëyoga tjeng kës li äär bop
poshrëk e kjishko.»

⁵ E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn kjok dogo ga Sbö u jong eshko li jong oo-jong. ⁶ Ga Sbö parkagaga kjok dogo so opshino tek ba roy dwayo doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kkringgwo kjäk (7) ba tjok. Doyono löng shwong ko pjublün, drëpdre, pjlu, tjwlö ara wleniyo go, dop pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlu kjing go. ⁷ Eshko ga äya löng së doglo pkëng (4) kjlara, epga kong di ioklo twara kjwara kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, roshko Sbö Sök ïyado li iir. ⁸ Ga Sbö u jong li dlino jong yö sho go, Sbö dbo kälä tjeng eshko kjishko. Eni ga ëye opzrëk jek ba roy ga ä, äär jong no shdungglo kkringgwo kjäk (7) söya Sbö parkagaga doglo kjäk (7) lirë tjeng ba tjok li shäryono pjir guing.

* **14:20** Shji jëk dbargwo sak kjwara dik le li, e kilómetro kkringgwo sak dbaw pjloglo mya (300) loklo.

16

Di ioklo kjwo kjäk (7) roshko Sbö iir

¹ Eshko ga ybö kuror tek Sbö u jong li roy dwayo pjlara, tjläno Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li kong. Tjlê ga «Pjäy nom Sbö iir tjeng di ioklo kjwo kjäk (7) roshko kjwe kwong kjok kjing go» le. ² Kuya lok ga Sbö parkaga bäm İyo li, llêbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter kjok ère kjing go, ga nopga jyā tak lok äya jyāglo go, äya poshrägaga löng li, e poglo go ūta weno ara, bang ara.

³ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llêbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter dlung kjing, ga dlung dyo li kworkwono beno oblê, so shinmoga srêngyo kjoyo, ga llêbo tjeng kës dlung roy li kjêtong drete.

⁴ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llêbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter di llê, diwa llê, e kjing, e tjok ga öötong pjlöglo mya. Eshko ga di li kworkwono beno srêng. ⁵⁻⁶ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so kuror kjlara. Di llê ichaga li e. Tjlê ga

«Sbö, pja sök İyado.

Pja eröe.

Nopga löng li,

bop nopga srêng li shira,

bop tjlökwö lagaga srêng li shira bakoe.

E kjışhko ga

iorop beno löng srêng ië, ba shdungglo.

Kjok İlgwerop eni li,

e beke» le.

⁷ Eshko ga kur ga llêbo lö pjlêblê sukklö jong li öö le, tjlä ga

«Ëng, Tjlapga Sbö,

İlêye shäryëp woydê li shäryëp ga pjlúe.

Kjok İlgwerop sorë li,

e beke» le.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llêbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek dlo kjing, ga dlo li kong

dbo twara, nopga löng li suya ba kälä dbo ara li go wlo. ⁹ Eshko ga nopga löng li sura dlo kälä lirë ara. Eni ëmdê ga llêbo owa shärye löng li rayara lok İlëm, Sbö iara beno kësbang, tjwlö ara İlëm bakoe. Llêbo owa li ichara Sbörê ba kong kuzong ga beno löng Sbö ko li läywë owa erä.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llêbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter äya pjlü sökklo jong li kjing go, e tjok ga öötong pjlöglo shkëng (5). Eshko ga äya li kjokyo ro zoktong beno yët erä. Nopga löng li bang ara kuzong ga beno löng ba kjoyorkwo uë. ¹¹ Eni ëmdê ga llêbo owa shärye löng li rayara lok İlëm, beno löng Sbö sök kjok dogo li läywë owa erä, ba bang ara li kjışhko, ba ūta li kjışhko bakoe.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llêbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jer Éufrates diyo li kjing, ga di li dano beno dogro, pjlupga tek dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li jek dipzê ba ëngkjwagaga tjok di kar ga pjlü wlo. ¹³ Eshko ga İn ga sëyaga owa wen tjeng doglo mya, so kjläk kjoyoe. Kjlara opshino tek äya so Ööka kjoyo li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek ba pjeyo äya owa li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek äya dboryaga owa wleniyo li kjak roy dwayo bakoe. ¹⁴ Eshko ga sëyaga owa li to löng llêbo İydëba İlëm wleniyo shäryë oblê oblê. Ga pjlupga löng kjok kjwang jikong li tona lok, ëngkjwë Sbö tjok, no İlgwezlöng dbaryo lishko. Sbö, İlêye shärye woydê li shärye ga pjlúe.

¹⁵ Cristo tjlökwö woyoshrozïa. Tjlêno ga «İPjäy sjêke! Tja tjwe, oba tjwe İürkê ä wleni. Èye sök bor koshê jlökwö, sök sê, ba shwong shäryak tjeng pjir ba tjok wleni ga ber wopjlü eshko. Eshko ga to shäng kjwor wleni İlëm, İlêye lökyotke İlëm bakoe» lara eni.

16 Eni ga pjlupga li tona lok pjiir, söra lok öötong löng kjok kjrinasako. Hebreo tjlökwo go ga kjok eshko li ko Armagedón.

17 E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek aan, pjluk jek pjang li kjing, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Ga ëbo tjlëno dbo go pjlü sökklo jong Sbö u jong li roy dwayo. Tjlë ga «Uunkong li shäryono pjire» le. 18 Eshko ga llgwöleng tur jong lletlet llaw pogo, kjirik ri ri le ara, yo ian pjang kësbang, dbo ara bakoe. Nopga iara Sbörë beno tjeng kjok ëre kjing go tek lëkong ga yo iyde eni llëme. 19 Babilonia kjokyo tjwlo ara li, e shdöktong beno kjrिंग-gwo mya, ga tjeýoga oblë oblë li kjokyo pjitong dret bakoe. Babilonia sopga shduna Sbörë ba iir ara li go eni, llëbo owa shäryara lok ara li kjishko. 20 Dlung tjrëko llë, di tjrëko llë, dlup llë, e jer pik-tong drete. 21 Ga di zeng shrono ter kjwolong nopga beno löng li kjing go. Kjwara kjwara kwing ara kwing dunggwo kjwo sak dbaw (100) wleni dik.* Eshko ga nopga löng li shduna Sbörë kjang anmoyö eni kuzong ga Sbö läywe lok owa era.

17

Walë owa kjlara, äya kjlara

1-2 Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo kjlara tek shrono shäng bor zlong, ga tjlë bor kong ga «Kjok buk kjrina, di arashko. Walë sök kjlara eshko, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Pjlupga löng kjok ëre kjing go li pono ba tjok, ga ba nopga tjeng kës li ichara llëbo owa shäryë oblë oblë, ichara Sbö rayë bakoe. Eni ga pja tek bor tjok, walë li shdüya Sbörë li ip wlo» le.

3 Eshko ga tja go Sbö Sëya jlökoyo, ga tja söra parkaga lirë jek kjok dogro no llëmshko. Eshko ga in ga walë sök kjlara, äya sök kjlara li kjing go. Äya li kjlo srëzrën, kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. Ba doyo li go, ko jyä tak lok oblë oblë llaw pogo, Sbö läywoklo owa wleni. 4 Walë li doyono sök shwong ko dingding shwëshwë go, shwong ko srëzrën go bakoe. Shwong li go, llëbo wolësowa smok lok ara, dbur sho shöylör, akkwo wolësowa tjwlo ara wleniyo oblë oblë bakoe. Wloshko di ioklo tjeng kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, llëbo owa shäryara li, llëbo shäryako llëm shäryara li, e tjeng ba roshko. 5 Llëbo jyä tak pjang ba bokdo go, gueniyo llë loklo miydëba llëme. Tak pjang eni: «Babilonia kjokyo tjwlo ara li tja. Walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo pingga li tja. Nopga ichaga llëbo shäryako llëm shäryë li tja bakoe.» 6 In ga walë li sök nelö, srëng iono ara kjishko. Sbö nopga to löng Jesús roy lë oba kong zröra li, e srëngyo iayde. In ga yëy lër erä.

7 Eshko ga Sbö parkaga li tjlë bor kong ga «¿Pja opshgawë ega? Walë jek sök äya kjing go li llë loklo lër bop kong. Äya kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), e llë loklo lër bop kong bakoe. 8 Äya inop li dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame. Gueniyo llono ga wen tëm pjlëbgwo jong rong anmoyö li roy dwayo, ga to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo. E kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go ko tak pjang Sbö kjibokwoyo go llëm wleniyo kës li, äya li iya lok ga yëy le lok erä. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go tjän.

* 16:21 Dunggwo kjwo sak dbaw (100) dik, e kwing libra sak dbaw (100) wleni dik.

⁹ »Llëbo ère llë loklo miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Äya kägä kjwo kjäk (7) li, e dlup lok kjwo kjäk (7) loklo, ga walë li sök ba kjing go. ¹⁰ Ba kägä kjwo kjäk (7) li, e pjlupga doglo kjäk (7) loklo bakoe. Pjlupga shkëng (5) jüni wolono tjän, kjlara sök eerishko, ga kjlara obi tjwayde llëm obi. Shrono ga ber sök wop sira döe. ¹¹ Äya dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame li, e pjlu kjlara obi loklo, e tjok ga äär doglo kjwong (8). Pjlupga doglo kjäk (7) kjlara woshrono iröng obi li e, gueniyo to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo bakoe.

¹² »Sjö kjwang sak kjwara (10) ïnop li, e pjlupga doglo sak kjwara (10) wentë llëm obi li loklo. Llono ga kong dbo twëba, parkë ber löng no pjluyoga äya li tjok wop sira bakoe. ¹³ Eshkoshko ga wotjlik lok kjrinaso, ga ba dbo li twe lok äya li kong, ba nopga tjeng kës li iche wlo. ¹⁴ Ga ëngkjwë lok Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li tjok. Gueniyo Öng li, no kägäyoga uunkong kägäyo li e, pjlupga uunkong pjluyo li e bakoe. E kjishko ga epga zäya. Ba nopga rokara, kjrara, mär löng ba go ïyado li löng ba tjok eshko.

¹⁵ »Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë tjok wleniyo li ïnop sök di arashko. Di li, e tjëyoga oblë oblë li loklo, nopga tjlä tjlökwö oblë oblë li loklo bakoe. ¹⁶ Sjö kjwang sak kjwara (10) lok äya go li, walë owa li ïywa lok shjiktëng, shdüya lok ara, ga ie lok ber shäng kjwor. E irgo ga sho ue lok, ga doyo suya lok iök go. ¹⁷ Epga wotjlino kjrinaso li, ba dbo twara äya kong li, e laga Sbörë, lara eni tek dënashko kjishko. Ga shärye lok eni, äär jong llëye lara Sbörë li shäryono pjir guing.

¹⁸ »Walë ïnop li, e kjok tjwlö ara loklo, pjlupga löng kjok ère kjing go ichaga sök lishko» le.

18

Babilonia kjokyo pjitonge

¹ E irgo ga ïn ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shäng kjlara obi, kjok dogo dwayo. E dbo ara, ga kjok ère kjing iara ba kälä ara lirë beno buk shjiye. ²⁻³ Eshko ga tjläno dbo go. Tjlë ga

«ⁱE pjitonge!

¡Babilonia kjokyo tjwlö ara li pjitonge!

Tjëyoga oblë oblë, llëbo owa oblë oblë pina ba kong li, e shäryara lok pjir, Sbö rayara lok bakoe.

Pjlupga löng kjok ère kjing go kjlobi li, e pono ba tjok wleni.

Llëbo soynega kjok ère so li, e dbur shano ara,

kjok eshko sopga dbur zano ara kjishko.

E kjishko ga kjok eshko li kworkwono beno buk Ä sëyaga shtoyo shara, sëyaga owa oblë oblë löng eshko.

Sënwa owa, woydëy llëm wleniyo, e usho shäryë lok eshko bakoe»* le.

⁴ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä ga

«Bor nopga, pjäy opshis kjok kjweshko dwayo,

llëbo owa shärye nopga löng kjweshkorë li shäryëmi llëm wlo,

kjwepga shdüya Sbörëshko ga pjäy shdüya eni llëm bako wlo.

⁵ Nopga löng kjweshko li go owa ara,

kjlay kjok dogo.

Kjwepga shdüya Sbörë ara,

* **18:2-3** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... e usho shäryë lok eshko, ga äya owa, woydëy llëm wleniyo, e löng eshko bakoe.»

llëbo owa shäryara kës li
kjishko» le.

⁶ Eshko ga ybö li tjläno nopga
shdunggaga li kong. Tjlë ga

«Nopga kjwe llëbo shäryono oblë
kong owa sorë ga
shäryozĩ ba kong eni pjloglo
pjök.

Oblë shduna sorë ga
nopga kjwe shdüzi eni pjloglo
pjök bakoe.

⁷ Llëbo shäryara ba kong om go ara,
dbur zano ara,
ber löng wopjlu wlo.

Eni ga llëbo shäryozĩ ba kong owa
bayo eni,
ber löng woydë ara wlo.

Eerishko ga to löng krë ara. Tjlë ga
“Tjawa pjlu boy wleni, tjawa
äär ber syä wleni llëm,
llëye wen borwa kong owa wlo
drete” le.

⁸ Eni kuzong ga dbar kjwara ga
llëbo wen ba kong owa oblë
oblë,

kjone kjone wolon,
kjone kjone slar ara,
kjone kjone pjli kuk ara bakoe.

Epga shdüya Tjlapga Sbörë, ba dbo
ara go,

ga ba kjok buk kës li suya iök
go, ber dret wlo» le.

⁹ Pjlugga löng kjok ëre kjing go
pono walë li tjok wleni li, llëbo
shäryara ba kong om go ara, dbur
zano lok ara bakoe. Shäryara lok
eni, ber löng wopjlu baĩa dik wlo.
Eni ga kjok li pjë jong ri rishko ga
ba yö sho jem li ÿya lok ga slar ara,
kjloshtë ara ba kjishko. ¹⁰ Eshko ga
walë li shdüya Sbörë ara eni li ÿya ga
bangkjre lok ara. Ber löng kjloshtë
ara pjolae. Tjlë lok ga

«jBabilonia sopga, pjäy tjwlö ara,
dbo ara,

gueniyo pjäy shduna ara, ga
pjäy pjitong malinge!

jPjäy song jlöe!

jPjäy song jlöe!» le lok eni.

¹¹ Eshko ga llëbo soynegaga
kjok ëre so li slar ara, kjloshtë

ara, llëbo tjwlëkoba eshko ame
kjishko. ¹² Dbur sho shöyör, dbur
sho pjublün, akkwo wolësowa
tjwlö ara wleniyo oblë oblë, e
tjwlëkoba eshko ame. Shwong ko
pjublün, pjlu tjwlö ara wleniyo,
shwong ko dingding shwëshwë,
shwong pjlu wleniyo ko *seda*,
shwong ko srëzrën, e tjwlëkoba
eshko ame. Kjorkwang lö pjläblë
wleniyo oblë oblë, llëbo wolësowa
oblë oblë shäryak llëbo ko *marfil*
go, shäryak kjorkwang tjwlö ara
wleniyo go, shäryak dröng sho so
klung sho kjoyo go, shäryak dröng
sho go, shäryak ak ko *mármol* go,
e tjwlëkoba eshko ame. ¹³ Dli
mokyo oblë oblë, llëbo lö pjläblë
suy wlo, dwlo poshtikklo lö pjläblë
oblë oblë, poshtikklo lö pjläblë
wleniyo oblë oblë, kjillgwo bo dyo
dbo ara, kjyo pjlu wleniyo, pjlung
shosho pjlu wleniyo, e tjwlëkoba
eshko ame. Sögla, öng wlëp ushko
so, kwomgla, jëkklo dopshiga
kwomglarë wleniyo, parkagaga
tjwlëk löng pjir wleniyo, nopga
oblë oblë, e tjwlëkoba eshko ame.

¹⁴ Eshko ga llëbo soynegaga li tjlä
lok ga

«jBabilonia sopga,

llëbo woydoromi ara li,

e pjitong drete.

Llëbo oblë oblë tjwlö ara bomi kong
li,

e pjitong dret bakoe.

jPjäy song jlöe!

jPjäy song jlöe!» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga epga shdüya Sbörë
ara eni li ÿya llëbo ëre soynegaga
löng lirë ga bangkjre lok ara. Ber
löng slar ara, kjloshtë ara pjolae.
¹⁶⁻¹⁷ Tjlë lok ga

«jBabilonia sopga,

pjäy doyono löng shwong
ko pjublün, pjlu tjwlö ara
wleniyo go,

shwong ko dingding shwëshwë
go

shwong ko srèzrèn go bakoe!
 ¡Pjây obrikkwo wolësowa oblë oblë
 shäryak dbur sho shöylör go,
 shäryak akkwo wolësowa tjwłö
 ara wleniyo oblë oblë go
 bakoe!
 Gueniyo llëbo tjwłö ara tjeng kës li
 pjitong malinge!

¡Pjây song jlöe!

¡Pjây song jlöe!» le lok eni.

Eshko ga kjong kësks sögaga,
 ba kägäyoga, nopga jëk lóng kjong
 kësks go, e ber lóng pjola bakoe.

¹⁸ Ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba
 yö sho jem li ñya lok ga slar ara ba
 kjishko. Tjlë lok ga «Kjok oblë äär
 tjwłö ara, kjok kjweni dik llëme» le
 lok eni. ¹⁹ Eshko ga klung sho iara
 ba kâ kjing go, lóng woydë ara li
 loklo, ga slar ara, kjloshtë ara. Tjlë
 lok ga

«Babilonia sopga,

 pjây dbur ara kjishko ga
 kjong kësks sogoga kës li
 dbur shano ara.

¡Gueniyo pjây pjitong malinge!

¡Pjây song jlöe!

¡Pjây song jlöe!

²⁰ ¡Gueniyo kjok dogo so,

 Sbö nopga,
 Sbö tjłökwö roy lagaga Jesús
 äska,
 Sbö tjłökwö lagaga,

 pjây shduna lok ara kuzong ga
 epga shduna Sbörë ara bakoe!

¡Pjây lóng wopjlu e kjishko!» le.

²¹ Eshko ga Sbö parkaga kjok
 dogo so dbo ara wleniyo kjlara ap-
 kwo kjrono kjwara kësbang, bayo
 dwla kjwokäkklö apkwöyo wleni,
 ga dbura jer dlung roy, ga tjlä ga
 «Apkwo dburor li piktong dret,

 beno ñgöy ame.

Babilonia kjokyo li pjir dret,

 ber ñgöy ame eni bakoe.

²² Kjorkwang shäryak jong kjiyo
 tjok tÿy or go wleniyo,
 dbonmo, wli,
 e tÿba eshko ame,
 ga ëye të eshko ame bakoe.

 Ëye parkë eshko ame,
 ga oba parkë lóng li pjlukyo
 kuy eshko ame bakoe.

²³ Iök shjiy eshko ame,
 ëye orkwosmok eshko ame
 bakoe.

Dënashko ga llëbo soynegaga kjok
 eshko so li tjwłö ara.

 Ga tjÿyoga oblë oblë jyäpgwara
 ba nopgarë ba ybi sho li go.

²⁴ Sbö tjłökwö lagaga, Sbö nopga,
 nopga oblë,
 e zröraba ara kjok eshko» le.

19

Shji Tjlapga poshrëk ara

¹⁻² E irgo ga kur ga nopga träk
 llëm, öö le ara kjok dogo. Tjlë lok ga
 «¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Walë to shäng opsoynek domerga

 oblë oblë kong wleniyo li,
 nopga lóng kjok kjing go li
 ichara llëbo owa shäryë oblë
 oblë,

 ichara Sbö rayë bakoe.

Sbö nopga zröra ara kjishko ga

 walë li shduna Sbörë.

Kjok llgwera sorë li,

 e beke.

Bi Sbö,

 e kësbang, tjwłö ara, dbo ara
 bakoe.

Bi döga kjlaraso li e» le.

³ Ga öö le lok obi, tjlä ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Walë li doyo pjë ber buk ñyado,

 pjë yöyo jem jong li slan llëme»
 le.

⁴ Eshko ga tjlapgaga kjok llgwega
 wleniyo doglo sak pjök kjingsho
 pkëng (24) li, e kjök tono, ga Sbö sök
 pjlu sökklö kjing go li poshrëra. Tjlë
 lok ga

«¡Ber eni!

 ¡Shji Tjlapga poshrëk ara!» le.

⁵ Eshko ga ëbo tjläno pjlu sökklö
 jong lishko dwayo. Tjlë ga

«¡Sbö parkagaga,

 Sbö bangkjrägaga,

 pjây tjwłö arare, de llëmde, e
 llëno llëme.

Bi Sbõ poshrëzĩ pjây uunkongdë!»
le.

⁶ Eshko ga kur ga nopga träk llëm, öo le ara, pjluk li so di kës pjublunyo li pjlukyo kjoyo, so kjrik ri ri li pjlukyo kjoyo bakoe. Tjlë lok ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Bi Tjlapga Sbõ,

llëye shärye woydë li shärye ga
pjlúe.

Öötong sök nopga uunkong pjluyo
tjän.

⁷ Shji wopjlu e kjishko,

iëy ber kësbang, tjwlõ ara
bakoe.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë
orkwosmozlong dbaryo li
öötong,

ba boy poshäryono pjir,
sök ba koshë.

⁸ Kong shwong twara Sbörë doyë e
go wlo.

Shwong li ko pjublún, pjlu
tjwlõ ara, drëpdrë, stek
wleniyo» le.

(Shwong le li, e llëbo pjlo bek
shäryara Sbõ nopgarë oblë oblë li
loklo.)

⁹ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo
so li tjlä bor kong ga «Tjlõkwo ëre
tozong. Èye mana Sbörë tek Öng
Wlëp Ushko So Llgwoklë orkwos-
mozlong dliyo li uë ga ber wopjluë»
le. Ga tjlä obi ga «Tjlõkwo ëre lara
Sbörë li, e beke» le.

¹⁰ Kur ga tja kjök tono parkaga li
bokshto, ga poshrër loror. Gueniyo
tjlë bor kong ga «¡Kjwe shäryëp
llëme! ¡Tja parkaga Sbõ kong eröe!
¡Pja, bop pjeyoga mär löng Jesús
tjlõkwo go li, pjây eni bakoe! ¡Èye
Jesús tjlõkwo roy lë ga e Sbõ tjlõkwo
laga! ¡E kjishko ga Sbõ poshrëpdë
dey!» le.

*Kjlara sök kwomgla kjlo pjublún
kjing go*

¹¹ Eshko ga kjok dogo roshwino
beno jong oojong, ga in ga kwomgla
sök kjlara kjlo pjublún. Kjing go

sök kjlara. Llëye le li shärye eni
iyado lëba, tjlõkwo bek laga li e
lëba bakoe. Kjok llgweya bek, ga
ëngkjwë ba wloyoga tjok bek bakoe.

¹² Ba bokkwo so iök pjë lok ri ri
kjoyo, ba kä kjing go pjlunga dlu
ioklo lok ara. Ko jyã tak pjang
ba go kjwara, miydaga erë om
go eröe. ¹³ Doyono sök shwong
pöraba srëng go pjir li go. E ko Sbõ
Tjlõkwo. ¹⁴ Èngkjwagaga kjok dogo
so uunkong li jek löng kwomgla
kjlo pjublún kjing go ba irgo, doy-
ono löng shwong ko pjublún, pjlu
tjwlõ ara, drëpdrë, stek wleniyo
go. ¹⁵ Dröng tur jong sök kwomgla
kjing go li kjak roy kjwangna, kowo
stek, tjëyoga oblë oblë tjeng kës li
pjiya e go wlo. Llëye shärye woydë
Sbörë li shärye ga pjlu, ga iirkono
ara nopga löng li kong. E kjishko ga
domer li ichara ba shdung kjang,
shji kjillgwo bo shglëroy bi dre
go wleni. Jlõkoyo ga epga iche
kjange. ¹⁶ Ko jyã tak pjang kjrina,
ba shwong pjang li go, ba kworbo
do li go bakoe. Ko li tak pjang
eni «Pjlunga Uunkong Pjluyo, No
Kägäyoga Uunkong Kägäyo.»

¹⁷ Eshko ga in ga Sbõ parkaga
kjok dogo so shäng kojong kjlara,
dlo kjing go. Ga tjläno sënwa sjëng
uaga dbuk lok kjok dogo kës li kong
dbo go. Tjlë ga «Pjây tönzong, Sbõ
dliyo kësbang li uëmi wlo. ¹⁸ Eshko
ga pjlunga doyo sho, ëngkjwaga
kägäyoga doyo sho, nopga tjwlõ
ara wleniyo doyo sho, kwomgla
doyo sho, ba sögaga doyo sho, e
uëmi ga pjlu, nopga uunkong tjwlëk
löng pjir wleniyore, de llëmde, tjwlõ
arare, de chirare, uunkong li doyo
sho uëmi ga pjluë» le.

¹⁹ Eshko ga in ga pjlunga löng
kjok ëre kjing go, ba ëngkjwagaga kës
li tona lok äya owa li tjok, ëngkjwë
sök kwomgla kjing go li tjok wlo,
ëngkjwë ba ëngkjwagaga jek löng ba
tjok li tjok wlo bakoe. ²⁰ Eshko ga
äya owa li shara ba wloyoga lirë, ga

dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko, ba dboryaga owa wleniyo li tjok. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Kjudpâbâshko ga ba dboryaga li, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shâryara oblë oblë ba kong, ga nopga jyâ tak lok äya jyâglo go, äya poshrëgaga löng li, e jyâpgwara e go. ²¹ Ga ëngkjwë löngshko ga nopga tōno tjeng äya owa tjok li, e zrōra dret, drōng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak roy li go. Eni ga sënwalilono ba sho beno tjeng li uë, beno löng bökō tjung ara, no sho li go.

20

Lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000)

¹ Eshko ga ïn ga Sbō parkaga kjok dogo so to ter kjok dogo dwayo kjlara, wloshko tjeng pjlebgo jong rong anmoyō li dökklo, no shakklo shâryak drōng sho go tjeng pjlara kësbang bakoe. ²⁻³ Ga äya so Öōka kjoyo li shara, ga pjrira, ber buk eni lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) wlo. E irgo ga dbura jer pjlebgo jong rong anmoyō li roshko, kjing bängzara yōtso, tjëyoga oblë oblë jyâpgwe llëm, äär jong lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) wlo. Eshko ga döya jek pjlara obi, wop sira wlo. Äya li, e Ä om go.

⁴ Eshko ga ïn ga nopga sirkeno tjeng kjlobō, pjlu sökklo tjeng li kjing go. Epga kong dbo twara Sbörë nopga llgwek wlo. Dënashko ga nopga kâ zaraba ara, Jesús roy lara kjishko, Sbō tjlokwo roy lara kjishko bakoe. Äya owa li poshrëra lok llëm, ba jyâglo li poshrëra lok llëm, bokdo, orkwo, e tak lok ba jyâglo go llëm bakoe. Nopga eniyo li sëyaga ïnor tjeng eshko, nopga sirkeno tjeng li shwoy. Eshko ga woshrra Sbörë irōng obi, ga beno löng nopga ichë Cristo tjok lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000).

⁵ Nopga woshrra Sbörë bäm go li epga. Llamō woshrra llëm, äär jong lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) li pjitong guing. ⁶ Woshrra Sbörë bäm go li ber wopjlü, iak beno tjeng dboy Sbō kong bakoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obishko ga llëye wen ba kong llëm, ber löng syōshtaga Sbō kong, Cristo kong, ga nopga iche ba tjok lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) bakoe.

Ä zanabae

⁷ Äär lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) lishko ga Ä döra ba shdüzlōng shtoyo jong li dwayo, ⁸ ga opshino to shäng oba jyâpgwë kjok kjwang jikong, töya ëngkjwë wlo. Tjëyoga jyâpgwara li ko Gog, Magog bakoe. Epga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni. ⁹ Eshko ga tōno löng kjok kjwang jikong dwayo, ga Sbō nopga löng li kjokyo kopjrira lok pjribrie. Kjok woyste Sbörë ara li eshko.* Gueniyo ga iök ichara Sbörë lon kjok dogo dwayo, ga epga pjira drete. ¹⁰ Eshko ga Ä, nopga jyâpgwaga li shara, dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roy, ba pjeyoga äya owa li, ba dboryaga li, e dbura beno tjeng dënashko lishko. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Ga mya jikong li shdüya ber löng eshko shkë dba, ÿyado wlo.

Nopga llgweraba löng pjlu sökklo jong kjwara kësbang, pjlublün li bok-shto

¹¹ Eshko ga ïn ga pjlu sökklo jong kjwara kësbang, pjlublün, kjing go ëbo sök kjlara. Eshko ga kjok uunkong töktong ba bokshto dwayo, kjok dogo, klung bakoe. Beno ïgöy ame. ¹² Ga ïn ga nopga wolono tjeng kës li löng pjlu sökklo jong li bokshto, nopga tjwlō ara, nopga tjwlō chira bakoe. Eshko

* **20:9** Kjok woyste Sbörë ara le li, e Jerusalén kjokyo loklo.

ga kjibokwo tjeng li roshwinaba. E irgo ga kjibokwo roshwinaba kjwara obi. Eye ber sök sê iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo e go. Ga nopga wolono tjeng li llgweraba, llëbo shäryara dö, tara beno tjeng kjibokwo tjeng kës roshko li kjïshko. ¹³ Nopga wolono beno tjeng dlung roy ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng sakshko ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng shinmoga shtoyo ga löng eshko. Ga kjlara kjlara llgweraba, llëbo shäryara dö li kjïshko. ¹⁴⁻¹⁵ Eye ber sök sê iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo li go. Gueniyo eye ko wlënaba tak pjang e go llëm ga dburaba jer beno tjeng iök pjë jong ri ri shtoyo li roy, shinmoga shtoyo li tjok. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko.

21

Jerusalén kjokyo tjaglën

¹ E irgo ga in ga kjopkwo pjang tjaglën, klung buk tjaglën bakoe. Kjopkwo këguë li, klung këguë li, dlung këguë li, e jeno uunkong, llëbo këguë li beno ame. ² Ga in ga kjok ter pjang kjrina, Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén, e shäryak tjaglën, kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. Kjok li shäryak wolësowa, walë poshäryono orkwosmok dörö wlo wleni. ³ Eshko ga ybö kuror tek pjlü sökklo jong lishko dwayo pjara, tjlä ga «Sbö ber sök nopga löng lishko shara. E ber sök ba tjok, ga epga ber ba nopga. Sbö om go li ber sök ba tjok, ga ber ba Sbö. ⁴ Ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo. Eshko ga llëbo këguë li pjitong kjïshko ga eye wolon ame, slar ame, poglo bang ame bakoe» le.

⁵ Eshko ga sök pjlü sökklo kjing go li tjlä bor kong ga «llëbo kës shäryër shäng ère tjaglën eröe. Tjlökwo loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlüe. E kjïshko ga tozong. ⁶ jUunkong li shäryono pjire! Tja so tjläkwo toklo ko *Alfa** kjoyo, tja so tjläkwo toklo ko *Omega*† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe. Di ichër tur di bokkwo roy dwayo, eye omiono ga ber sök sê iyado bor tjok. Eye di ère ië woydë ga kong twër, ga tjwlö shir llëme. ⁷ Eye llëbo owa li zano ga llëbo kës ère ber ba kong, ga tja ber ba Sbö, e ber bor wa bakoe.

⁸ »Gueniyo nopga kjok bangkjre wleniyo, nopga mär bor go llëm wleniyo, nopga llëbo shäryako llëm li shäryë wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok wleniyo, nopga parkë ybi wleniyo, nopga llëbo jyäglo poshrök wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, era dbukoba jer ber löng akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko. Shto e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko» le.

⁹ Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo, roshko no shdungglo tjeng kjringswo kjäk (7) kjlara li tek shrono shäng bor zlong, ga tjlä bor kong ga «Pja tek bor tjok, ga walë orkwosmok Öng Wlëp Ushko So llgwoklë tjok wlo li pin bop kong» le. ¹⁰ Eshko ga tja go Sbö Sëya jlökoyo, ga tja söra parkaga lirë jem dlup jong kësbang, kjökshko li kjing go. Eshko ga kjok pina bor kong kjrina, ter pjang Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén. Kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. ¹¹ Sbö sök eshko kjïshko ga kjok li kälä bolo ara, so

* **21:6** Grecia so tjläkwo go ga tjläkwo toklo ko Alfa, e ba bäm Iyo, A wleni. † **21:6** Grecia so tjläkwo go ga tjläkwo toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.

akkwo wolësowa tjewlô ara wleniyo kâlã kjoyo, so akkwo ko *jaspe* kâlã kjoyo, roïgöy wêlë, so batlë sho kjoyoe. ¹²⁻¹³ Kjeryo shäryak pjribri kjókshko, kjër li shklukyo kjiring-gwo pkëng (4), ga kjër li pjlor kar kar, u bäng bäng lok kjwo mya mya, uunkong ga kjwo sak kjwara kjing-sho pjök (12). U bäng bäng daga Sbö parkaga kjok dogo sorë kjlara kjlarae. U bäng bäng kjwara kjwara li go Israel tjëyoga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko jyã tjang pjang kjrina kjrina eshko. ¹⁴ Kjok li shakklo kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), kjwara kjwara li go Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko jyã tak pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁵ Parkaga lan shäng bor tjok li, wloshko llëbo tjlikklo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwangna, kjok li, u bäng bäng li, kjër li, e tjliya e go wlo. ¹⁶ Kjok li tjliya ga pjlor kar kar bam beke. Ga tjliya llëbo tjlikklo li go ga beno kësbang anmoyö. Shji jëk shkluk kjrina dwayo äär shkluk kalëkong wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik.† Ga jem kjomo lëkong ga wop eni bakoe. ¹⁷ Kjër li tjliya, llëbo tjliya norë wleni ga shtëgro orkwo jyäglo§ pjloglo sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho pkëng (144). ¹⁸ Kjër li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Kjok li shäryak dbur sho shöylör go, ga roïgöy wêlë, so batlë sho kjoyoe. ¹⁹ Kjok li shakklo shäryak lok akkwo wolësowa tjewlô ara wleniyo oblë oblë go. Ba shakklo bäm li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *zafiro* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ágata* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *esmeralda* go. ²⁰ Irgo

shakklo shäryak akkwo ko *ónice* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *cornalina* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisólito* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *berilo* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *topacio* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisoprasso* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *jacinto* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *amatista* go. ²¹ U bäng bäng kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjwarashko kjwarashko shäryak akkwo kjwara kjwara go. Akkwo li wolësowa tjewlô ara wleniyo ko *perla*. Irbo kësbang jek buk kjok roshko li shäryak dbur sho shöylör go, roïgöy wêlë, so batlë sho kjoyoe.

²² Tjlapga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlué. Kjok eshko ga ba u, e poshrëkoba eshko wlo ñnor llëm, sök om go eshko kjishko, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sök eshko kjishko bakoe. ²³ Kjok eshko ga dlo kâlã shjiy li, mok kâlã shjiy li, e woyde llëme. Kjok li ber shjiy, Sbö dbo kâlã shjiy li go, Öng li dbo kâlã shjiy li go bakoe. ²⁴ Ga tjëyoga oblë oblë löng kjok ère kjing go li jëk löng iök shjiy li go, ga ba pjluoyoga, ba llëbo tjewlô ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁵ Dba ga kjok eshko li u bäng bäng lok ojong ñyado, ga eshko ga shkë dret, kjok shjiy ñyado. ²⁶ Tjëyoga oblë oblë, ba llëbo tjewlô ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁷ Ga llëye ber Sbö bokshto ga ä li, e äär eshko llëm, èye wotjlik owa wleniyo llëm, èye jyörkë ä wleniyo llëm bakoe. Nopga ko tak lok Öng li kjibokwoyo go li, epga äär eshko eröe. Èye ber sök së ñyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ère go.

22

† **21:16** Shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik le li, e kilómetro kjringgwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök kjingsho sak dbäw pjloglo pjök (2,200) loklo. § **21:17** Orkwo jyäglo pjlara, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

Di pjang pjlara, di li, shji ie ber löng sé iyado

¹E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so li, tja kong di pina pjlara, di li ioroy ga shji ber löng sé iyado Sbö tjok. Di li tur ter Sbö, Öng Wlöp Ushko So Llgwoklë, e löng lishko dwayo, ²ga jer buk irbo kësbang jek buk kjok roshko li tjëko. Di pjang li kjwo kar kar, kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Lu pjlobi go ga kjor li botjyë pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12), mok kjlarashko kjlarashko botjyë iyado. KJOR li korga, e tjëyoga oblë oblë li dwlomnekklo.

³Eshko ga ëye ie Sbörë ber shdungko ame. Sbö sök eshko, Öng li sök eshko bakoe. Ga poshrëya ba parkagaga löng lirë iyado. ⁴Sbö bokkwo İya lok om go, ga Sbö ko li tak pjang uunkong li bokdo go. ⁵Eshko ga shkë drete. İök shjiy woyde lok llëm, dlo woyde lok llëm bakoe. Kjok shjiy laga ber Sbörë om go. Ga ber löng nopga ichaga İyado.

Jesús tjwe maling iröng obi

⁶Eshko ga Sbö parkaga li tjlë bor kong ga «Tjökwo loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlúe. Dënnashko ga Sbö tjlëno ba tjlökwo lagaga kong om go. Ga ba parkaga ëre ichara, llëbo wen dörö li pin ba parkagaga löng li kong wlo» le.

⁷Eshko ga Jesús tjlë bor kong ga «İTja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Eye tjlökwo tak pjang kjibokwo ëre go li kolë ga era ber wopjlúe» le.

Kjibokwo pjirzlong

⁸Tja Juan, llëbo uunkong ëre İnor, kuror tjarë om go. Llëbo uunkong ëre İnor, kuror pjir ga tja kjök tono Sbö parkaga li boksho, ga poshrër loror.

⁹Gueniyo tjlë bor kong ga «İKjwe shäryëp llëme! İTja parkaga Sbö

kong eröe! İPja, bop pjeyoga Sbö tjlökwo laga li, bop pjeyoga kjibokwo ëre kolaga li, pjây eni bakoe! İSbö poshrëpdë dey!» le.

¹⁰Eshko ga tjlë bor kong ga «Tjökwo tak pjang kjibokwo ëre go li dbaryo äätoe. E kjışhko ga tjlökwo li jnep ber lütshko llëme. ¹¹Eye löng llëbo owa shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; eye löng llëbo shäryako llëm li shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; eye löng llëbo pjlu shäryë ga pjlu li shärye eni jek këgong; eye iak beno tjeng dboy Sbö kong ga ber eni jek këgong bakoe» le.

¹²Eshko ga Jesús tjlë bor kong ga «İTja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Bor nopga potjwlëkklo tek sör bor tjok, ga kjlara kjlara li potjwlën eshko, llëbo shäryara dö li kjışhko. ¹³Tja so tjlökwo toklo ko *Alfa** kjoyo, tja so tjlökwo toklo ko *Omega*† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe.

¹⁴»Kjok tjaglën lishko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Eye shwong kwoshkwono beno drëpdre wleni ga ie Sbörë ber wopjlú, kong dbo twe opzrëk kjok eshko wlo, kjor bo li ue wlo bakoe. ¹⁵Gueniyo nopga owa lira ber löng kjoko. Nopga parkë ybi wleniyo, nopga pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga llëbo jyäglö poshrëk wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, epga ber löng kjoko erä.

¹⁶»Tja Jesús, bor parkaga kjok dogo so ichoror, tjlökwo ëre lë bop kong wlo, roy shdöp bor tjlökwo kragaga löng kës li kong wlo. David tjëyo tjwlo arayo li tja. Dbala ko Dbar Kajoklo li kälä bolo ara, tja so e kjoyoe» le.

¹⁷Sbö Sëya, Öng boy, e tjlë ba kong ga «İPja tegö!» le.

* **22:13** Grecia so tjlökwo go ga tjlökwo toklo ko Alfa, e ba bäm İyo, A wleni. † **22:13** Grecia so tjlökwo go ga tjlökwo toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.

Ëye omkuno ga tjlë ba kong ga «¡Pja tegö!» le.

Di buk pjlara, di ioroy ga shji wolon llëme. Ëye wodogro wleni ga tjwe di li ië ga pjlú, ga tjwlö shiya ërë llëme.

¹⁸ Ëye tjlökwo tak pjang kjibokwo ëre kuk ga kong llëbo lër wëllë, miyde lok wlo. Tja tjlë ba kong ga «Ëye kjibokwo ëre kjingsho tjlökwo iono obi ga llëbo owa wen nopga owa kong tak lok kjibokwo ëre go li kjingsho ie Sbörë obi ba

kong bakoe. ¹⁹ Tjlökwo tak pjang kjibokwo ëre go kjrina, tjlë ga kjor jong kjlara Sbö kjokshko, ba bo uoroy ga shji wolono llëme le eni. Ëye kjibokwo ëre tjlökwo löno kjwara dö ëmdë ga kong dbo twe Sbörë, kjor bo li ue wlo llëme» lër ba kong eni.

²⁰ Tjlökwo ëre laga tjlë ga «Ëng, tja tjwe maling iröng obi» le.

Ber eni, Tjlapga Jesús. Pja tegö.

²¹ Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga Sbö nopga kjimte ara. Ber eni.